

SPRAWOZDANIE
GENERALNEGO INSPEKTORA OCHRONY DANYCH OSOBOWYCH
Z DZIAŁALNOŚCI W ROKU 2005

SPIS TREŚCI

SPRAWOZDANIE GENERALNEGO INSPEKTORA OCHRONY DANYCH OSOBOWYCH Z DZIAŁALNOŚCI W ROKU 2005.....	1
WSTĘP	3
A. Wprowadzenie - prawne podstawy działalności Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych.	4
B. Biuro Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych.	4
1. Struktura organizacyjna.	4
2. Budżet.	5
3. Stan zatrudnienia.	6
<i>Część I. OGÓLNA CHERAKTERYSTYKA DZIAŁALNOŚCI GENERALNEGO INSPEKTORA OCHRONY DANYCH OSOBOWYCH.</i>	6
1. Uprawnienia Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych.	6
2. Czynności kontrolne.	16
3. Rozpatrywanie skarg.	21
4. Rejestracja zbiorów danych osobowych.	24
5. Opiniowanie projektów aktów normatywnych.	28
6. Wyjaśnianie przepisów.	31
7. Udzielanie zgody na przekazanie danych osobowych do państwa trzeciego.	34
8. Działalność informacyjna.	38
8.1 Współpraca z mediami.	38
8.2 Konferencje naukowe i seminaria.	40
8.3 Szkolenia.	41
8.4 Informacja telefoniczna.	42
8.5 Internet.	42
8.6 Publikacje.	43
<i>Część II. PRZETWARZANIE DANYCH PRZEZ PODMIOTY ZE SFERY PUBLICZNEJ I PRYWATNEJ.</i>	
A. Administracja publiczna.	44
1. Geodezja i Kartografia.	44
2. Podatki.	48
3. Pomoc społeczna.	52
4. Archiwa Publiczne.	60
5. Inne.	65
B. Bezpieczeństwo publiczne.	79
1. Policja.	79
2. Straże Miejskie.	87
C. Działalność stowarzyszeń i fundacji.	93
D. Finanse.	103
1. Banki.	103
2. Windykacja.	113
3. Inne instytucje finansowe.	120
E. Firmy marketingowe.	128
F. Podmioty świadczące usługi w obszarze mediów.	135
G. Mieszkalnictwo.	141

H. Oświata.	148
I. Partie polityczne.	158
J. Służba zdrowia.	163
K. Telekomunikacja.	177
L. Transport.	185
M. Turystyka.	195
N. Ubezpieczenia.	200
1. Ubezpieczenia społeczne.	200
2. Ubezpieczenia majątkowe i osobowe.	206
O. Wymiar sprawiedliwości.	213
1. Prokuratury.	213
2. Sądy.	219
3. Komornicy.	226
4. Służba Więzienna.	231
P. Zatrudnienie.	234
1. Urzędy pracy.	234
2. Inne instytucje rynku pracy.	238
Q. Działalność związkowa.	243
R. Internet.	245
S. Inne.	254
<i>Część III. WSPÓŁPRACA MIĘDZYNARODOWA. ....</i>	<i>264</i>
1. Współpraca w ramach prac instytucji i organizacji międzynarodowych.	265
2. Kontakty dwustronne z rzecznikami ochrony danych osobowych.	272
3. Udział w konferencjach, seminariach i warsztatach o charakterze międzynarodowym.	274
PODSUMOWANIE.	282
Ocena zabezpieczeń technicznych.	289
Załącznik nr 1 Wykaz wystąpień Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych w roku 2005 o charakterze generalnym do centralnych organów państwa i do innych podmiotów z sektora publicznego.	295
Załącznik nr 2 Wykaz najważniejszych wystąpień Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych w roku 2005 do podmiotów prywatnych.	300
Załącznik nr 3 Wykaz kontroli przeprowadzonych w 2005 roku.	303
Załącznik nr 4 Wykaz orzeczeń Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego i Naczelnego Sądu Administracyjnego wydanych w 2005 r. w sprawach prowadzonych przez Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych.	310
Załącznik nr 5 Wykaz szkoleń zorganizowanych przez Generalnego Inspektora.	317
Załącznik nr 6 Wykaz konferencji krajowych, w których uczestniczył Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych oraz pracownicy Biura GODO, zorganizowanych przez inne podmioty.	318
Załącznik nr 7 Informacje przekazane przez organy ścigania w sprawach skierowanych w 2005 roku przez Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych zawiadomień o popełnieniu przestępstwa.	319

A. Wprowadzenie - prawne podstawy działalności Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych.

Podstawą prawną działalności Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych jest ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (tekst jednolity: Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926 ze zm.), która weszła w życie 30 kwietnia 1998 r.¹ oraz trzy rozporządzenia:

- a) Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie dokumentacji przetwarzania danych osobowych oraz warunków technicznych i organizacyjnych, jakim powinny odpowiadać urządzenia i systemy informatyczne służące do przetwarzania danych osobowych (Dz. U. Nr 100, poz. 1024),
- b) Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie wzoru zgłoszenia zbioru do rejestracji Generalnemu Inspektorowi Ochrony Danych Osobowych (Dz. U. Nr 100, poz. 1025),
- c) Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 22 kwietnia 2004 r. w sprawie wzorów imiennego upoważnienia i legitymacji służbowej inspektora Biura Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych (Dz. U. Nr 94, poz. 923).

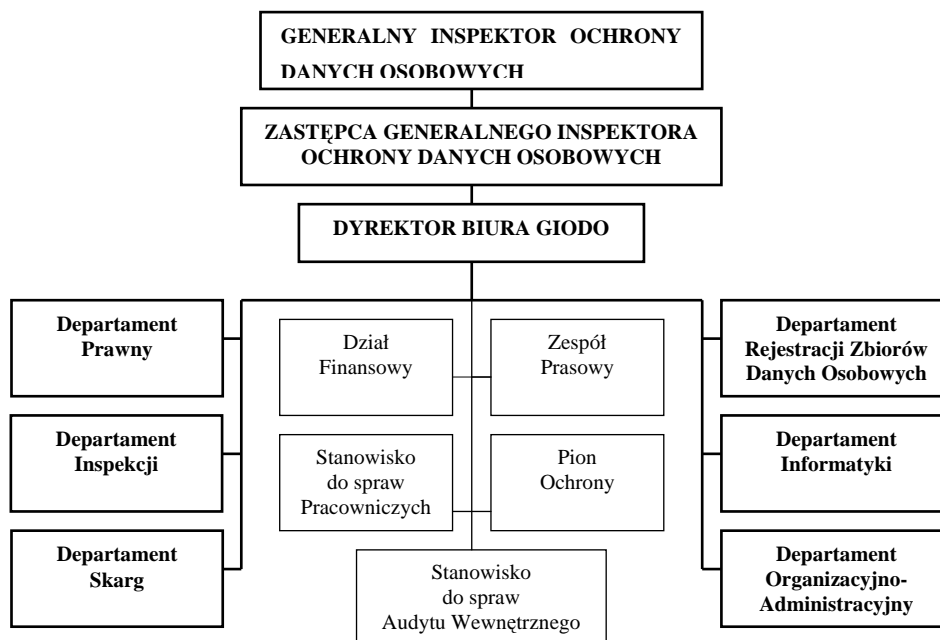
B. Biuro Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych.

1. Struktura organizacyjna.

Zgodnie z art. 13 ustawy o ochronie danych osobowych, Generalny Inspektor wykonuje swoje zadania przy pomocy jednostki pomocniczej, jaką jest Biuro Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych. Organizacja oraz zasady działania Biura określone zostały w statucie stanowiącym załącznik do rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 29 maja 1998 r. w sprawie nadania statutu Biura Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych (Dz. U. Nr 73, poz. 464 ze zm.). Strukturę organizacyjną Biura przedstawia poniższy wykres.

---

¹ Informacje na temat nowelizacji tej ustawy dokonanej ustawą z dnia 22 stycznia 2004 r. o zmianie ustawy o ochronie danych osobowych oraz ustawy o wynagrodzeniu osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe (Dz. U. Nr 33,

2. Budżet.

Plan budżetu Generalnego Inspektora za rok 2005 po naniesieniu w nim zmian wyniósł:

- wynagrodzenia	7 184 tys. zł
- pochodne od wynagrodzeń	1 265 tys. zł
- pozostałe wydatki	2 641 tys. zł
- wydatki majątkowe	410 tys. zł

Zrealizowane w 2005 r. przez Generalnego Inspektora wydatki wyniosły:

- wynagrodzenia	7 112 tys. zł
- pochodne od wynagrodzeń	1 234 tys. zł
- pozostałe wydatki	2 522 tys. zł
- wydatki majątkowe	203 tys. zł

z tego kwota 90 tys. zł przeznaczona w 2005 r. na wydatki majątkowe należy do wydatków wygasających z końcem 2005 r. Kwota 297 tys. zł została ujęta w wykazie wydatków nie wygasających z końcem 2005 r. z przeznaczeniem na zakup sprzętu komputerowego w związku z realizacją projektu Elektroniczna platforma komunikacji z GIODO „E-GIODO”². Minister

---

poz. 285), która weszła w życie z dniem uzyskania przez Rzeczpospolitą Polską członkostwa w Unii Europejskiej, można odnaleźć w Sprawozdaniu Generalnego Inspektora z działalności w roku 2003 i 2004.

² Więcej informacji na temat projektu E-GIODO odnaleźć można w Części I Sprawozdania, pkt 4 Rejestracja zbiorów danych osobowych.

Finansów udzielił Generalnemu Inspektorowi pożyczki w kwocie 1 195 tys. zł. na prefinansowanie powyższego projektu.

3. Stan zatrudnienia.

Przeciętne zatrudnienie w 2005 r. wyniosło 115 osób.

Spośród ogółu zatrudnionych w Biurze GIODO 92 osoby były zatrudnione na stanowiskach merytorycznych, a 23 osoby jako personel pomocniczy. Znaczna większość pracowników Biura posiada wykształcenie wyższe – 94 osoby, z tego 72 prawnicze.

Część I. OGÓLNA CHERAKTERYSTYKA DZIAŁALNOŚCI GENERALNEGO INSPEKTORA OCHRONY DANYCH OSOBOWYCH.

1. Uprawnienia Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych.

Zadania Generalnego Inspektora jako organu właściwego do spraw ochrony danych osobowych oraz przyznane mu uprawnienia i kompetencje określone zostały w art. 12 ustawy o ochronie danych osobowych. Do zadań tych należy w szczególności:

- 1) kontrola zgodności przetwarzania danych z przepisami o ochronie danych osobowych,
- 2) wydawanie decyzji administracyjnych i rozpatrywanie skarg w sprawach wykonania przepisów o ochronie danych osobowych,
- 3) prowadzenie rejestru zbiorów danych oraz udzielanie informacji o zarejestrowanych zbiorach,
- 4) opiniowanie projektów ustaw i rozporządzeń dotyczących ochrony danych osobowych,
- 5) inicjowanie i podejmowanie przedsięwzięć w zakresie doskonalenia ochrony danych osobowych,
- 6) uczestniczenie w pracach międzynarodowych organizacji i instytucji zajmujących się problematyką ochrony danych osobowych.

Na Generalnego Inspektora zostały nałożone także inne zadania niż wskazane wyżej. Do jego kompetencji należy opiniowanie regulaminów biur informacji gospodarczej – na podstawie art. 5 ustawy z dnia 14 lutego 2003 r. o udostępnianiu informacji gospodarczych (Dz. U. Nr 50, poz. 424 ze zm.).

1) Decyzje Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych oraz orzeczenia sądów administracyjnych.

Ustawa o ochronie danych osobowych przyznaje Generalnemu Inspektorowi Ochrony Danych Osobowych uprawnienia władcze w postaci prawa do wydawania decyzji

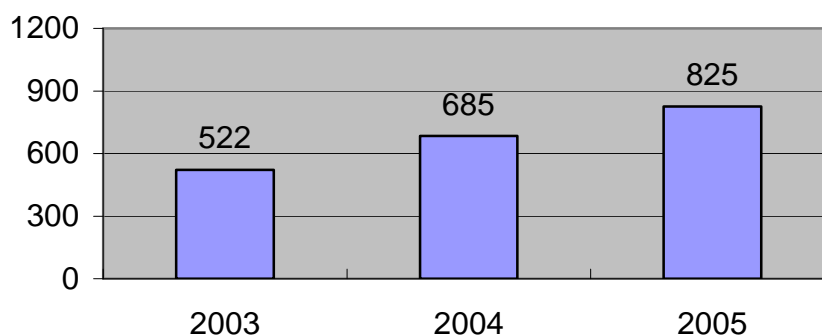
administracyjnych. W razie stwierdzenia, iż określony podmiot narusza przepisy o ochronie danych osobowych Generalny Inspektor wydaje decyzję administracyjną nakazującą przywrócenie, w procesie przetwarzania danych, stanu zgodnego z prawem. Adresatem decyzji może być administrator danych, podmiot, któremu przetwarzanie danych powierzono w trybie art. 31 ustawy o ochronie danych osobowych oraz inny podmiot naruszający przepisy o ochronie danych osobowych, np. podmiot przetwarzający dane bez przesłanki legalizującej takie działanie.

Generalny Inspektor wydaje decyzje po przeprowadzeniu postępowania:

- skargowego,
- rejestracyjnego,
- kontrolnego,
- w sprawie przekazania danych do państwa trzeciego,
- w sprawie udostępnienia informacji publicznej.

W 2005 r. Generalny Inspektor wydał 825 decyzji administracyjnych, w tym:

- 334 wydano na skutek przeprowadzonego postępowania zainicjowanego skargą,
- 385 dotyczyło postępowań rejestracyjnych,
- 98 wydano w związku z przeprowadzoną kontrolą,
- 3 dotyczyły zgody na przekazanie danych do państwa trzeciego,
- 5 wydano w związku z wniesionymi do Generalnego Inspektora wnioskami o udostępnienie informacji w trybie ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. Nr 112, poz. 1198 ze zm.).

Wykres Liczbowe zestawienie decyzji administracyjnych wydanych przez Generalnego Inspektora w latach 2003–2005.

W związku z opiniowaniem regulaminów biur informacji gospodarczej Generalny Inspektor wydał 2 postanowienia.

W znacznej ilości przypadków organ ochrony danych osobowych odmawiał uwzględnienia wniosków skarżących. Najczęstszą przyczyną odmowy był brak stwierdzenia naruszeń ustawy o

ochronie danych osobowych. Następowało to również w przypadkach, gdy przepisy innych ustaw odrębnie regulowały tryb przetwarzania danych (np. w przypadku procedur sądowych przewidzianych w ustawie z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego; Dz. U. Nr 43, poz. 296 ze zm., czy ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego; Dz. U. Nr 89, poz. 555 ze zm.). Z odmową uwzględnienia wniosku skarżący spotykali się także w przypadku, gdy podstawę udostępnienia danych osobowych innym podmiotom stanowił art. 31 ustawy³. W przypadkach naruszenia ustawy Generalny Inspektor wydawał decyzje nakazujące przywrócenie stanu zgodnego z prawem, w tym m. in. usunięcie danych przetwarzanych niezgodnie z prawem, zastosowanie odpowiednich środków techniczno-organizacyjnych w celu odpowiedniego zabezpieczenia danych, wypełnienie obowiązków informacyjnych z art. 24, 25 i 33 ustawy, oraz zaprzestanie przetwarzania danych np. w celach marketingowych. Z kolei w przypadku, gdy postępowanie z jakiegokolwiek przyczyny stało się bezprzedmiotowe, np. poprzez usunięcie uchybień stanowiących przedmiot postępowania, Generalny Inspektor wydawał decyzje umarzające prowadzone postępowanie.

Na uwagę zasługuje znacznie wyższa w 2005 r. niż w latach ubiegłych liczba decyzji wydanych po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego zainicjowanego skierowanymi do Generalnego Inspektora skargami, przy czym aż 103 decyzje wydane zostały w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez operatorów telekomunikacyjnych.

Analizując treść decyzji wydanych w 2005 r. w związku z rejestracją zbiorów danych należy zwrócić uwagę, iż niemal połowę spośród nich stanowiły decyzje o wykreśleniu zbioru z rejestru prowadzonego przez organ ochrony danych. Decyzje w tym przedmiocie wydawane są w związku z zaprzestaniem przetwarzania danych w zbiorze zarejestrowanym uprzednio przez Generalnego Inspektora lub w przypadku, gdy rejestracji dokonano z naruszeniem prawa⁴. Decyzje tej treści Generalny Inspektor może wydawać od 1 maja 2004 r. i od tego czasu liczba podmiotów, które zgłaszają się z wnioskiem o podjęcie takiej decyzji systematycznie rośnie.

Z uwagi na spadek liczby przeprowadzonych kontroli Generalny Inspektor wydał mniej niż w latach ubiegłych decyzji administracyjnych będących następstwem czynności kontrolnych. W decyzjach tych nakazywał usunięcie uchybień w procesie przetwarzania danych lub umarzał postępowanie w zakresie nieprawidłowości usuniętych przez kontrolowane jednostki w toku postępowania. Podobnie jak to miało miejsce w latach poprzednich, najczęściej zastrzeżeń wzbudzały środki techniczne i organizacyjne stosowane przez jednostki kontrolowane w celu zapewnienia ochrony przetwarzanych danych. Najczęściej nakazy dotyczyły dostosowania

---

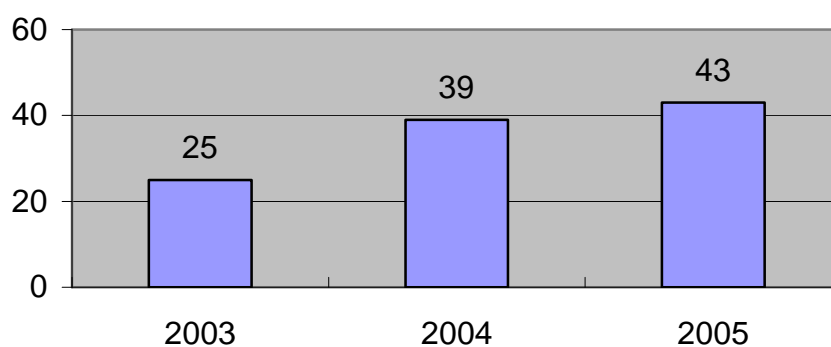
³ Art. 31 ustawy o ochronie danych osobowych upoważnia administratora danych do powierzenia przetwarzania danych innemu podmiotowi, w drodze umowy zawartej na piśmie.

⁴ Art. 44a ustawy o ochronie danych osobowych.

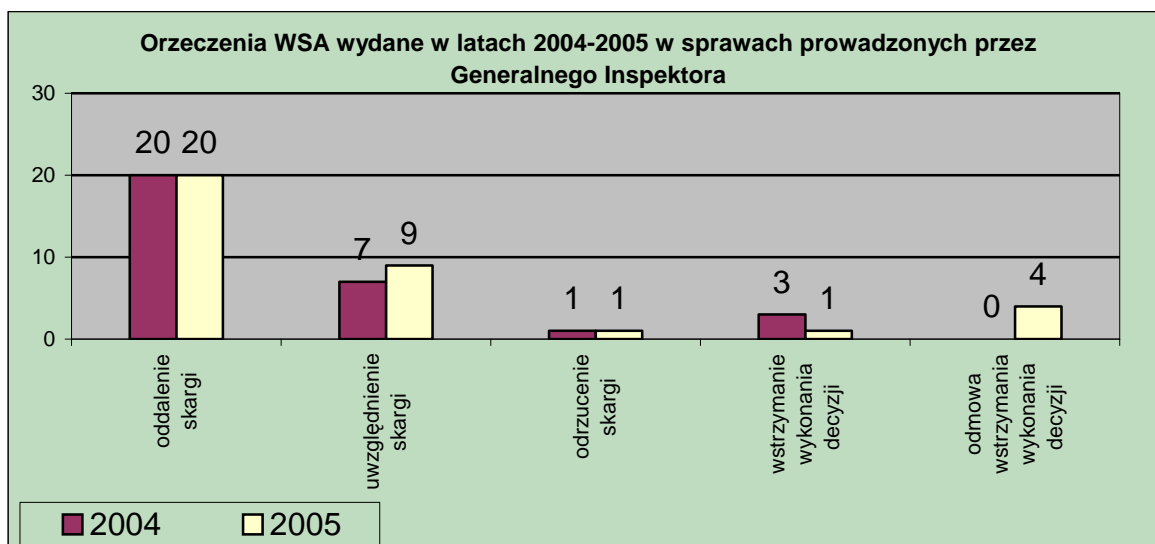

systemów informatycznych służących do przetwarzania danych osobowych do wymogów określonych w przepisach rozporządzenia w sprawie dokumentacji przetwarzania danych osobowych oraz warunków technicznych i organizacyjnych, jakim powinny odpowiadać urządzenia i systemy informatyczne służące do przetwarzania danych osobowych. W szczególności nakazywano zmodyfikowanie systemów informatycznych w taki sposób, aby zapewniały dla każdej osoby, której dane osobowe są przetwarzane w systemie odnotowanie daty pierwszego wprowadzenia danych do systemu, identyfikatora użytkownika wprowadzającego dane osobowe do systemu oraz informacji o odbiorcach, w rozumieniu art. 7 pkt 6 ustawy o ochronie danych osobowych, którym dane osobowe zostały udostępnione, dacie i zakresie tego udostępnienia. Nakazywano ponadto, aby dostęp do danych był możliwy wyłącznie po wprowadzeniu identyfikatora i dokonaniu uwierzytelnienia, a zmiana hasła użytkownika następowała nie rzadziej niż co 30 dni. Liczną grupę stanowiły także decyzje zawierające nakazy opracowania lub uzupełnienia o brakujące elementy dokumentów wymaganych przez przepisy o ochronie danych osobowych, tj. polityki bezpieczeństwa, instrukcji zarządzania systemem informatycznym służącym do przetwarzania danych osobowych, ewidencji osób upoważnionych do przetwarzania danych osobowych. Sporadycznie natomiast w wydanych decyzjach nakazywano dopełnienie innych obowiązków wynikających z przepisów ustawy o ochronie danych osobowych, np. zgłoszenie prowadzonych zbiorów danych osobowych do rejestracji Generalnemu Inspektorowi oraz zbieranie danych w zakresie adekwatnym do celu ich przetwarzania.

Część decyzji wydanych przez Generalnego Inspektora zostało poddanych kontroli sądowej. W 2005 r. zostały wydane 43 orzeczenia w sprawach będących przedmiotem rozstrzygnięć Generalnego Inspektora, w tym 37 orzeczeń wydał Wojewódzki Sąd Administracyjny, a Naczelny Sąd Administracyjny rozpatrzył 6 skarg kasacyjnych. Systematycznie wzrasta zatem liczba spraw poddanych kontroli sądowej. W 2004 r. sądy orzekały w 39 sprawach, zaś w roku 2003 – w 25.

Wykres *Liczbowe zestawienie orzeczeń sądów administracyjnych wydanych w związku z decyzjami Generalnego Inspektora w latach 2003–2005.*

Problematyczną kwestią w orzecznictwie nadal pozostawało zagadnienie cesji wierzytelności. Pomimo, że NSA w wyroku z dnia 6 czerwca 2005 r.⁵ wskazał, że co do zasady można przekazywać podmiotom trudniącym się windykacją należności dane dłużników bez ich zgody, ale trzeba wyważać między ochroną ich praw i wolności obywatelskich oraz prywatności a interesami wierzycieli, to jednak analizowane orzeczenie, jak też inne wyroki wydane w podobnych sprawach przez WSA, nie przyniosły odpowiedzi na zasadnicze pytanie, tj. czy Generalny Inspektor mógł orzekać o dopuszczalności przetwarzania danych dłużnika-konsumenta z uwzględnieniem treści postanowień ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93 ze zm.).⁶ Jednak z uwagi na zmianę linii orzeczniczej sądów na rzecz dopuszczalności przekazywania danych ze względu na usprawiedliwiony interes administratora danych⁷, Generalny Inspektor przyjął stosowaną przez sądy administracyjne interpretację przepisów prawa.

W innych sprawach rozpatrywanych przed WSA i NSA skargi były z reguły oddalane, co oznaczało, że sądy podzielały stanowisko Generalnego Inspektora prezentowane w wydawanych decyzjach administracyjnych. Tego rodzaju rozstrzygnięcie zapadło np. w sprawie, w której Generalny Inspektor odmówił rozstrzygnięcia wniosku skarżącego o nakazanie Dyrektorowi Generalnemu Ministerstwa Infrastruktury podania skarżącemu pełnej treści danych zawartych w jego aktach osobowych oraz o wydanie odpisów kserokopii poszczególnych dokumentów⁸, czy w sprawie, gdzie organ ochrony danych osobowych nakazał jednej z fundacji usunięcie uchybień w

⁵ Sygn. akt I OPS 2/05.

⁶ W szczególności przepisów art. 385¹ § 1, art. 385³ pkt 5 i art. 509 Kodeksu cywilnego.

⁷ W latach ubiegłych sądy administracyjne uznawały stanowisko Generalnego Inspektora co do niedopuszczalności tego rodzaju praktyk, z uwagi na brak przesłanek je legalizujących.

⁸ Sygn. akt II SA/Wa 825/05.

procesie przetwarzania danych poprzez odbieranie od osób zamawiających produkty fundacji odrębnej zgody na udostępnianie ich danych innym podmiotom⁹.

Jedną z bardziej interesujących spraw rozpatrywanych przez Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie dotyczyła przechowywania przez Biuro Informacji Kredytowej S.A.¹⁰ danych osobowych w postaci umożliwiającej identyfikację osób, których dotyczą, dłużej niż jest to niezbędne do osiągnięcia celu przetwarzania. BIK S.A. zaskarżył decyzję Generalnego Inspektora nakazującą zaprzestanie przetwarzania danych osób, których rachunki kredytowe zostały zamknięte w związku z uzyskaną od banku lub innej instytucji ustawowo upoważnionej do udzielania kredytów, informacją o okoliczności powodującej jego zamknięcie. Oddalając skargę¹¹ Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie stwierdził, że ustawodawca upoważniając w art. 105 ust. 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (tekst jednolity: Dz. U. z 2002 r., Nr 72, poz. 665 ze zm.) do utworzenia instytucji mających służyć bankom określił granice gromadzenia, przetwarzania i udostępniania informacji stanowiących tajemnicę bankową przez odwołanie się do potrzeb banków mających związek z czynnościami bankowymi. Zdaniem Sądu, na tle zakresu potrzeb banków w związku z wykonywaniem czynności bankowych powstaje jednak kolizja prawnie chronionych wartości w postaci zabezpieczenia interesów deponentów i zabezpieczenia poszanowania życia prywatnego. W związku z tym, wykonywanie uprawnień banków ograniczają przepisy ustawy o ochronie danych osobowych wyznaczając granice niekontrolowanego zbierania, gromadzenia i udostępniania danych osobowych, w tym jej art. 26 ust. 1 pkt 4, który nakazuje ograniczenie czasowe przechowywania danych w postaci umożliwiającej identyfikację osób, których dotyczą, nie dłużej jednak niż jest to niezbędne do osiągnięcia celu przetwarzania. Z tego względu Sąd podzielił pogląd Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych, że legalne przetwarzanie danych osobowych przez instytucję utworzoną m.in. w celu gromadzenia, przetwarzania i udostępniania bankom informacji stanowiących tajemnicę bankową w zakresie, w jakim informacje te są potrzebne w związku z wykonywaniem czynności bankowych, kończy się z chwilą zamknięcia rachunku bankowego¹². Orzeczenie to przyczyniło się do nowelizacji Prawa bankowego i w obecnym stanie prawnym podmioty, o których mowa w art. 105 ust. 4 Prawa bankowego, jak również banki i inne instytucje ustawowo upoważnione do udzielania kredytów są obowiązane usunąć informacje stanowiące tajemnicę bankową, jeśli kredytobiorca nie narusza postanowień zawartej z nimi umowy

---

⁹ Sygn. akt II SA/Wa 563/05.

¹⁰ Instytucja utworzona m.in. w celu gromadzenia, przetwarzania i udostępniania bankom informacji stanowiących tajemnicę bankową w zakresie, w jakim informacje te są potrzebne w związku z wykonywaniem czynności bankowych.

¹¹ Wyrok z dnia 22 lutego 2005 r., sygn. akt II SA/2030/04.

¹² Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie uznał również, że określenie terminów przechowywania danych osób, których rachunki kredytowe zostały zamknięte, w regulaminie nastąpiło z naruszeniem przepisów Prawa bankowego i Konstytucji RP.

kredytowej w zakresie warunków spłaty zaciągniętego kredytu i nie wyraził pisemnej zgody na przetwarzanie dotyczących go danych po wygaśnięciu zobowiązania wynikającego z zawartej umowy kredytowej¹³. Jeśli zaś kredytobiorca dopuścił się zwłoki powyżej 60 dni w spełnieniu przedmiotowego świadczenia, to przy spełnieniu dalszych warunków¹⁴ wyżej wskazane instytucje będą mogły przetwarzać dane tej osoby przez 5 lat licząc od dnia wygaśnięcia zobowiązania¹⁵.

2) Wystąpienia Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych.

W swojej działalności Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych wykorzystuje także inne formy reakcji na stwierdzone naruszenia bądź dla zasygnalizowania problemu pojawiającego się w praktyce. Głównymi adresatami jego wystąpień są centralne i naczelne organy państwa oraz inne podmioty mające zarówno formalne, jak i praktyczne możliwości wpływu na działania podległych im jednostek w zakresie stosowania przez nie zasad ochrony danych osobowych. Przykładowo, wystąpienia skierowane do Prezesa Rady Ministrów oraz właściwych starostów w sprawie podjęcia działań mających na celu dopełnienie obowiązku zgłoszenia do rejestracji zbiorów danych osobowych przez podlegające ich nadzorowi stowarzyszenia (ogółem 379 pism w tej sprawie), spowodowały zgłoszenie do rejestracji ponad 1000 zbiorów prowadzonych przez stowarzyszenia i fundacje. Mając na uwadze skuteczność tego rodzaju wystąpień Generalny Inspektor w 2005 r. częściej, niż w latach ubiegłych korzystał z tego instrumentu kierując 57 wystąpień do podmiotów publicznych i 39 do podmiotów prywatnych. W przypadku wystąpień skierowanych do podmiotów publicznych – członków Rady Ministrów, Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia, Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Prezesa Narodowego Banku Polskiego, Komendanta Głównego Policji – miały one na celu zwrócenie uwagi na potrzebę podjęcia określonych działań o charakterze legislacyjnym lub też sygnalizowały nieprawidłowości w działaniach podmiotów podległych tym organom. Natomiast wystąpienia, w których Generalny Inspektor zwracał się do podmiotów prywatnych dotyczyły określonej, niezgodnej z przepisami o ochronie danych osobowych praktyki stosowanej przez te podmioty i wskazywały na konieczność jej zmiany. Po stronie podmiotów ze sfery publicznej odnotowano np.

---

¹³ Zgodnie z art. 105a ust. 2 Prawa bankowego, „Instytucje, o których mowa w ust. 1, mogą, z zastrzeżeniem ust. 3, przetwarzać informacje stanowiące tajemnicę bankową w zakresie dotyczącym osób fizycznych (konsumentów) po wygaśnięciu zobowiązania wynikającego z umowy zawartej z bankiem lub inną instytucją ustawowo upoważnioną do udzielania kredytów, pod warunkiem uzyskania pisemnej zgody osoby, której informacje te dotyczą. Zgoda ta może być w każdym czasie odwołana”.

¹⁴ Art. 105a ust. 3 pkt 2: „(...) upłynęło co najmniej 30 dni od poinformowania tej osoby przez bank lub inną instytucję ustawowo upoważnioną do udzielania kredytów o zamiarze przetwarzania dotyczących jej informacji stanowiących tajemnicę bankową, bez jej zgody”. W związku z wątpliwościami banków zaprezentowanymi przez Prezesa Związku Banków Polskich Generalny Inspektor rozstrzygnął, iż obydwie przesłanki wymienione w art. 105a ust. 3 pkt 1 i 2 powinny być traktowane łącznie. Oznacza to, iż tylko po bezskutecznym upływie terminu i braku stosownej reakcji na nadesłaną przez bank (inną instytucję upoważnioną do udzielania kredytów) informację, o której mowa w art. 105a ust. 3 pkt 2, instytucja kredytowa jest upoważniona do przetwarzania informacji stanowiących tajemnicę bankową, bez zgody osoby, której informacje dotyczą, przez 5 lat od dnia wygaśnięcia zobowiązania.

praktykę nieprawidłowego doręczania korespondencji, czy upubliczniania danych, umożliwiające zapoznanie się z jej treścią osobom nieupoważnionym, co powodowało konieczność kierowania przez Generalnego Inspektora sygnalizacji w przedmiocie zaprzestania takich działań. Problemami pojawiającymi się najczęściej w podmiotach z sektora prywatnego był natomiast brak zapewnienia opcjonalności klauzul zgody na przetwarzanie danych osobowych w celach marketingowych oraz na ewentualne udostępnianie przedmiotowych danych innym podmiotom oraz niewypełnienie bądź nienależyte wypełnianie obowiązków informacyjnych nałożonych na administratorów danych w art. 24 i 25 ustawy.

Zwraca uwagę 5 sygnalizacji wystosowanych w okresie sprawozdawczym do Ministra Zdrowia i Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia skierowanych po przeprowadzeniu czynności kontrolnych w podmiotach udzielających świadczeń zdrowotnych i oddziałach wojewódzkich Narodowego Funduszu Zdrowia¹⁶. Ustalenia z przeprowadzonych kontroli, których następstwem były sygnalizacje, dotyczyły przede wszystkim stosowanych przez kontrolowane jednostki środków technicznych i organizacyjnych niezapewniających odpowiedniej ochrony przetwarzanych danych osobowych przed ich udostępnieniem osobom nieupoważnionym, zabraniam przez osobę nieuprawnioną, przetwarzaniem z naruszeniem ustawy oraz zmianą, utratą, uszkodzeniem lub zniszczeniem. Kontrole wykazały bowiem m.in. niewłaściwe zabezpieczenie klucza kryptograficznego używanego do szyfrowania plików przesyłanych drogą elektroniczną między świadczeniodawcami a oddziałem wojewódzkim Narodowego Funduszu Zdrowia oraz dostępu do serwera ftp wykorzystywanego do dokonywania czynności związanych z analizą bądź naprawą baz danych, mogące skutkować udostępnieniem osobom nieuprawnionym danych osobowych świadczeniobiorców. W związku z powyższym, Generalny Inspektor zwrócił się do Ministra Zdrowia i Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia o podjęcie działań mających na celu zastosowanie takich zabezpieczeń, które zapewnią ochronę przetwarzanym danym osobowym¹⁷.

Jakkolwiek wystąpienia Generalnego Inspektora jedynie sygnalizują nieprawidłowości w procesie przetwarzania danych oraz zwracają uwagę na potrzebę eliminacji tych nieprawidłowości, są skutecznym narzędziem oddziaływania na realny poziom ochrony danych osobowych zwłaszcza w sektorze publicznym.

3) Zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa.

Korzystając z uprawnień przyznanych w art. 19 ustawy o ochronie danych osobowych w razie stwierdzenia, że działanie lub zaniechanie kierownika jednostki organizacyjnej, jej

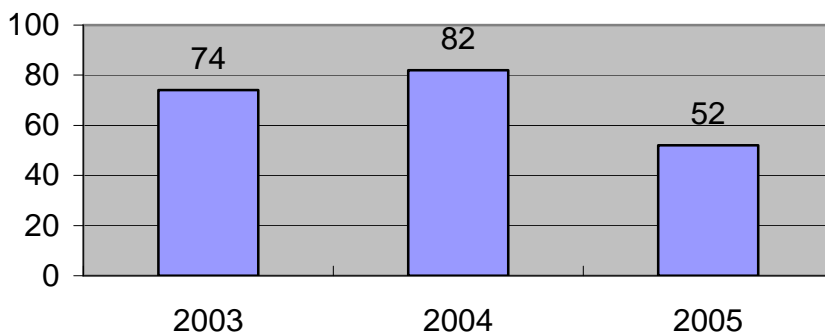
---

¹⁵ Nowelizacja Prawa bankowego została przedstawiona w Części II Sprawozdania, lit. D. pkt 1. Banki.

¹⁶ M.in. kontrole GI-DIS-K-411/41/05 i GI-DIS-K-411/80/05.

¹⁷ M.in. pisma z dnia 17 maja 2005 r. o sygn. GI-DIS-K-411/138/04/294/05 i z dnia 8 grudnia 2005 r. o sygn. GI-DIS-K-411/80/05/762.

pracownika lub innej osoby fizycznej będącej administratorem danych wyczerpywało znamiona przestępstwa określonego w ustawie o ochronie danych osobowych, Generalny Inspektor kierował do organu powołanego do ścigania przestępstw zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa¹⁸. W porównaniu z poprzednimi okresami działalności Generalnego Inspektora odnotowano spadek liczby skierowanych zawiadomień.

Wykres Liczbowe zestawienie zawiadomień o popełnieniu przestępstwa skierowanych do organów ścigania w latach 2003 –2005.

Zdecydowana większość złożonych przez Generalnego Inspektora zawiadomień (49) była konsekwencją ustaleń podjętych w trakcie postępowań administracyjnych wszczętych na podstawie skargi wniesionej do organu ochrony danych osobowych. Najczęstszą przyczyną tego rodzaju interwencji było przetwarzanie danych osobowych bez podstawy prawnej (art. 49 ustawy), co głównie dotyczyło działalności podmiotów zajmujących się marketingiem bezpośrednim, czy udostępnienie danych osobom nieupoważnionym (art. 51 ustawy), jak miało to miejsce np. w przypadku operatorów telekomunikacyjnych.

Warto zwrócić uwagę, że podmioty zajmujące się prowadzeniem promocji swoich produktów i usług w tzw. „systemie wysyłkowym” w wielu przypadkach prowadzą działalność poza granicami Polski, co bardzo utrudnia prowadzenie przeciwko nim postępowań. W sprawach tego rodzaju, gdy brak było dowodów świadczących o dopuszczalności przetwarzania danych przez te podmioty, a jednocześnie Generalny Inspektor nie miał możliwości odebrania wyjaśnień w celu zweryfikowania zebranego materiału dowodowego, kierowane były do organów ścigania zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa określonego w art. 49 ust. 1 ustawy, polegającego na przetwarzaniu danych osobowych skarżących przez te podmioty bez podstawy prawnej¹⁹. Generalny Inspektor składał na podmioty prowadzące działalność marketingową zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa z art. 49 ust. 1 ustawy o ochronie danych osobowych również wtedy, gdy

¹⁸ Szczegółowe zestawienie informacji przekazanych przez organy ścigania w sprawach złożonych zawiadomień o popełnieniu przestępstwa zawiera załącznik nr 7 niniejszego Sprawozdania.

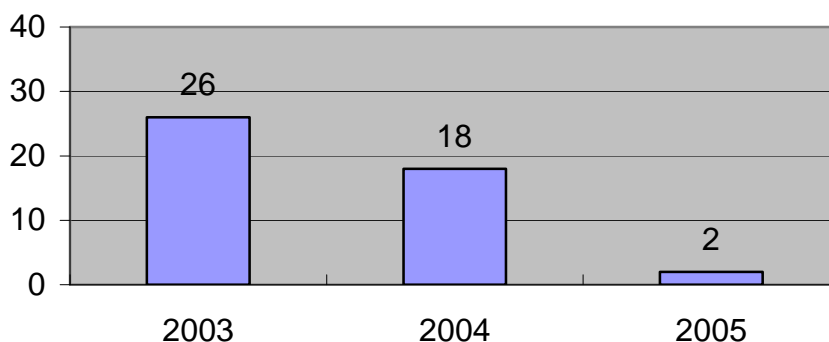
¹⁹ Problematyka dotycząca przetwarzania danych przez tego rodzaju podmioty została omówiona w Części II niniejszego Sprawozdania lit. E Firmy marketingowe.

podmioty te przetwarzały dane osobowe pomimo złożenia przez osoby, których dane dotyczyły, sprzeciwu wobec dalszego wykorzystywania ich danych w celach marketingowych.

Podobnie jak w latach ubiegłych tego rodzaju działania Generalnego Inspektora nie wywołały pożądaných efektów ze względu na postawę organów ścigania, które umarzały większość zainicjowanych przez organ ochrony danych osobowych postępowań. Odpowiedzią ze strony Generalnego Inspektora na tak lekceważący stosunek Policji i prokuratury w kwestii przestępstw popełnianych na gruncie ustawy o ochronie danych osobowych było sygnalizowanie Ministrowi Sprawiedliwości popełnionych przez organy ścigania błędów przy ustalaniu stanu faktycznego i prawnej ocenie prowadzonych spraw. Brak zainteresowania problematyką ochrony danych osobowych przez organy powołane do ścigania przestępstwa znacznie utrudnia prowadzenie skutecznej polityki w zakresie ochrony danych.

4) Żądania wszczęcia postępowania dyscyplinarnego.

Korzystając z uprawnienia przyznanego w art. 17 ust. 2 ustawy o ochronie danych osobowych w omawianym okresie sprawozdawczym Generalny Inspektor w 2 przypadkach wystąpił o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego w stosunku do osób winnych stwierdzonych nieprawidłowości. W 2004 r. organ ochrony danych osobowych skierował 18 takich wniosków, zaś w 2003 roku 26.

Wykres Liczbowe zestawienie wniosków o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego złożonych przez Generalnego Inspektora w latach 2003 –2005.

Znaczny spadek liczby wniosków o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego może wynikać z faktu, iż administratorzy danych już na etapie postępowania przed Generalnym Inspektorem sami inicjowali wobec zatrudnionych pracowników odpowiedzialnych za uchybienia działania dyscyplinujące. Jednocześnie podejmowali oni szereg działań ukierunkowanych na poprawę poziomu ochrony danych osobowych w zakładach pracy, np. przeprowadzali szkolenia wśród pracowników, podejmowali stosowne działania organizacyjno-techniczne, aby wyeliminować w przyszłości ryzyko wystąpienia błędów przy przetwarzaniu danych.

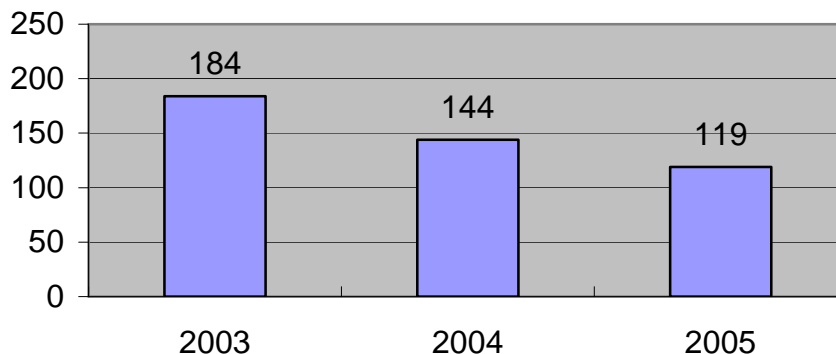
2. Czynności kontrolne.

Czynności kontrolne, których celem jest ustalenie, czy jednostka kontrolowana przetwarza dane zgodnie z przepisami o ochronie danych osobowych, przeprowadzane są w oparciu o art. 12 pkt 1 i art. 14 ustawy o ochronie danych osobowych. W art. 14 ustawy o ochronie danych osobowych wymienione zostały uprawnienia przysługujące Generalnemu Inspektorowi, Zastępcy Generalnego Inspektora oraz upoważnionym inspektorom w związku z realizacją zadania określonego w art. 12 pkt 1 powołanej ustawy. Uprawnienia te obejmują w szczególności prawo wstępu do pomieszczenia, w którym zlokalizowany jest zbiór danych oraz pomieszczenia, w którym przetwarzane są dane poza zbiorem danych i przeprowadzenia niezbędnych badań lub innych czynności kontrolnych w celu oceny zgodności przetwarzania danych z ustawą, żądania złożenia pisemnych lub ustnych wyjaśnień oraz wzywania i przesłuchiwania osoby w zakresie niezbędnym do ustalenia stanu faktycznego, wglądu do wszelkich dokumentów i wszelkich danych mających bezpośredni związek z przedmiotem kontroli oraz sporządzania ich kopii, przeprowadzania oględzin urządzeń, nośników oraz systemów informatycznych służących do przetwarzania danych. Wymienionym uprawnieniom towarzyszy obowiązek kierownika kontrolowanej jednostki umożliwienia inspektorom dokonania tych czynności (art. 15 ust. 1 ustawy o ochronie danych osobowych).

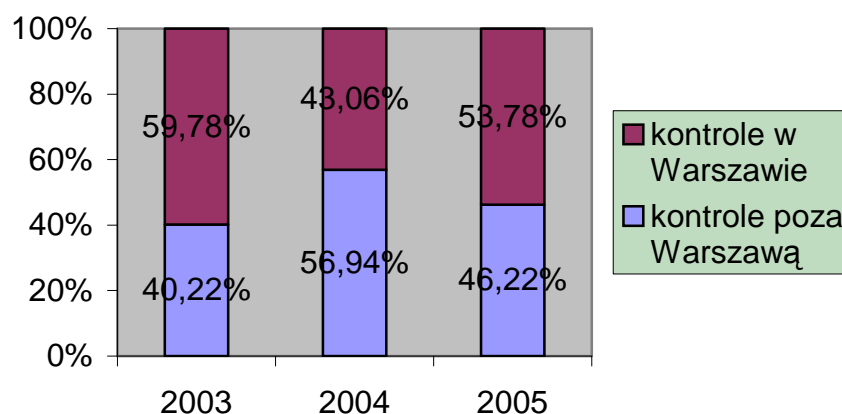
Przeprowadzane w toku kontroli czynności (odbieranie wyjaśnień od kierownictwa i pracowników kontrolowanej jednostki, oględziny) są dokumentowane w formie protokołów. Protokół kontroli jest sporządzany na podstawie informacji zawartych w protokołach dokumentujących ustalenia czynione w toku czynności kontrolnych, kserokopii dokumentów przedłożonych w toku kontroli oraz wydruków z systemów informatycznych służących do przetwarzania danych osobowych. Następnie, w zależności od poczynionych w toku kontroli ustaleń, tzn. czy stwierdzone zostały nieprawidłowości w procesie przetwarzania danych osobowych, wszczynane jest postępowanie administracyjne lub kierowane jest do jednostki kontrolowanej pismo z informacją, że w zakresie objętym kontrolą nie stwierdzono uchybień. Ponadto w przypadku, gdy działanie lub zaniechanie kierownika jednostki kontrolowanej lub jej pracownika wyczerpuje znamiona przestępstwa określonego w ustawie o ochronie danych osobowych, do organu ścigania kierowane jest zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa (art. 19 ustawy o ochronie danych osobowych). Ustalenia kontrolne mogą także uzasadnić żądanie wszczęcia postępowania dyscyplinarnego przeciwko osobom winnym dopuszczenia do uchybień (art. 17 ustawy).

W 2005 r. przeprowadzonych zostało 119 kontroli zgodności przetwarzania danych z przepisami o ochronie danych osobowych, w tym 43 kontrole kompleksowe obejmujące całość problematyki związanej z ochroną danych osobowych. Pozostałe były kontrolami częściowymi i obejmowały wybrane zagadnienia przetwarzania danych osobowych w systemach informatycznych.

Wykres *Zestawienie liczbowe przeprowadzonych kontroli w latach 2003 – 2005.*

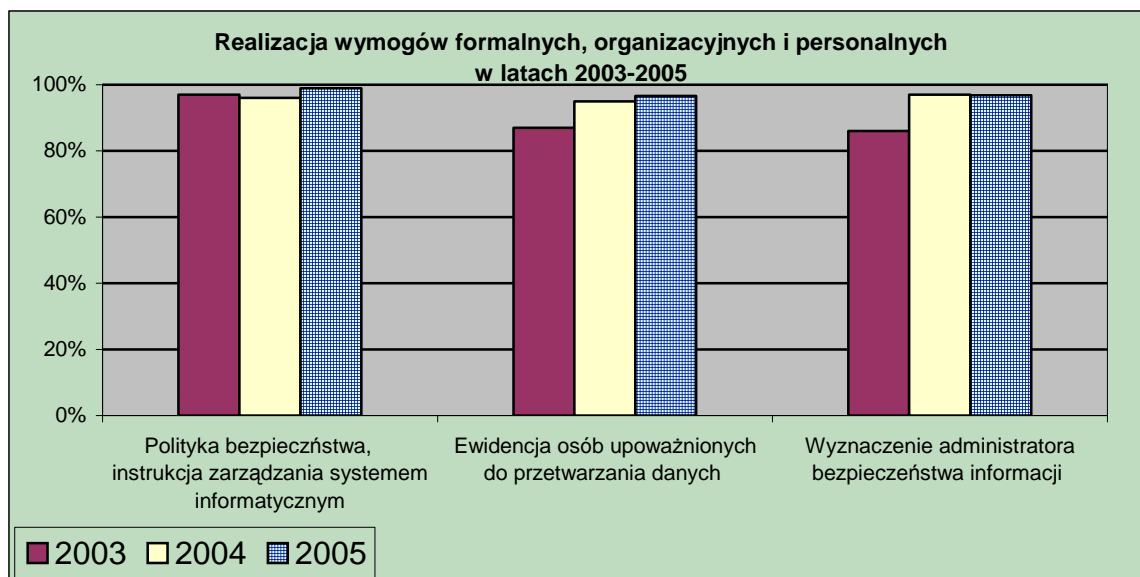

Wykres *Porównanie procentowe kontroli przeprowadzonych w Warszawie i poza Warszawą w latach 2003–2005.*

Najczęściej czynnościom kontrolnym poddawane były podmioty z sektorów administracji publicznej i instytucji finansowych. W porównaniu z poprzednimi okresami sprawozdawczymi w 2005 r. nastąpił spadek liczby przeprowadzonych kontroli. Spowodowane to było przede wszystkim tym, że w 2005 r. szczególny nacisk został położony na kontrole podmiotów przetwarzających dane w wielu zbiorach danych osobowych, często zróżnicowanych pod względem struktury, oraz przy użyciu wielu systemów informatycznych. Ustalenie zasad przetwarzania danych osobowych przez takie podmioty, a w szczególności zastosowanych środków technicznych i organizacyjnych zapewniających ochronę przetwarzanych danych osobowych odpowiednią do zagrożeń oraz kategorii danych objętych ochroną przed ich udostępnieniem osobom nieupoważnionym, zabranie przez osobę nieuprawnioną, przetwarzaniem z naruszeniem ustawy oraz zmianą, utratą,

uszkodzeniem lub zniszczeniem, wymagało przeprowadzenia większej ilości czynności kontrolnych, polegających np. na oględzinach systemów informatycznych służących do przetwarzania danych osobowych czy odbieraniu wyjaśnień od kierownictwa i pracowników jednostki kontrolowanej. Konieczność dokonania wielu czynności kontrolnych w celu ustalenia stanu faktycznego wpłynęła na czas trwania takich kontroli (np. kontrole jednostki Policji i jednego z ministerstw trwały około 3 tygodni), co w połączeniu z zaangażowaniem w nie większej liczby inspektorów musiało spowodować zmniejszenie ogólnej liczby kontroli. Tego typu kontrole zostały przeprowadzone w podmiotach reprezentujących prawie wszystkie sektory wymienione w niniejszym sprawozdaniu. Najwięcej jednak przeprowadzono ich w organach administracji publicznej, organach wymiaru sprawiedliwości oraz w podmiotach udzielających świadczeń zdrowotnych. Należy także wskazać, że zgromadzone w związku z kontrolami przeprowadzaniemi w takich podmiotach wielotomowe akta wymagały bardzo starannego (i czasochłonnego) przeanalizowania pod kątem ustalenia, czy kontrolowane jednostki przetwarzają dane w sposób zgodny z przepisami o ochronie danych osobowych.

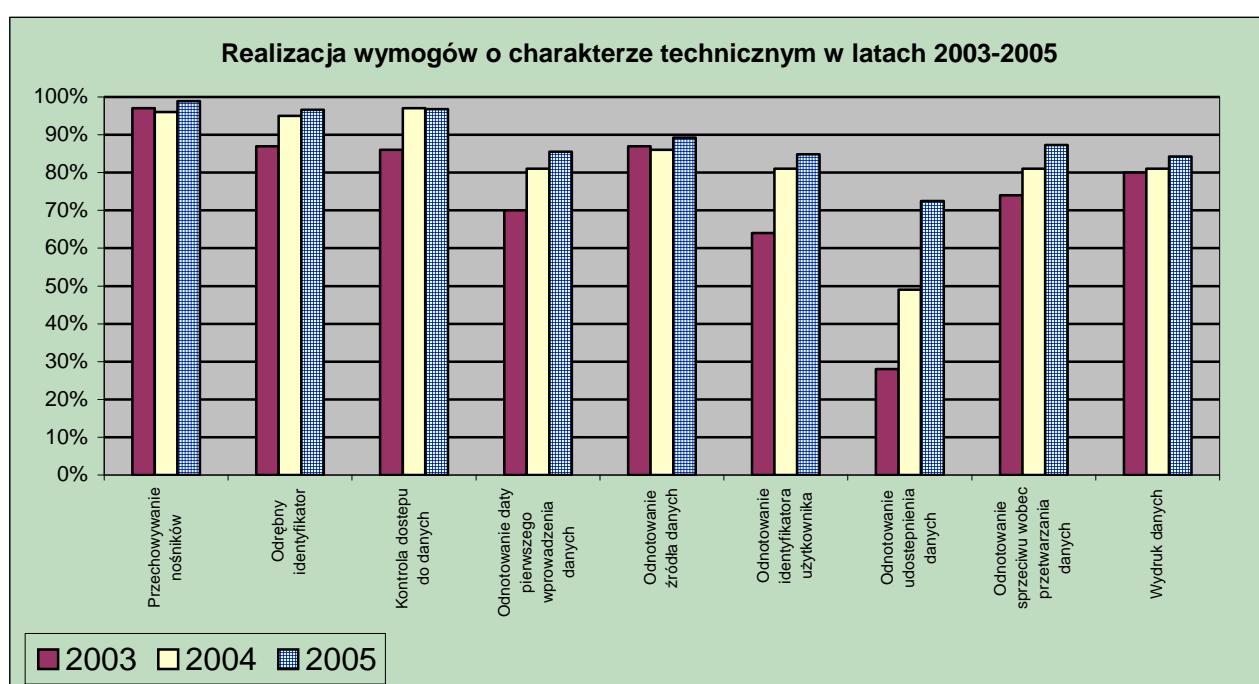
Podczas czynności kontrolnych skontrolowano w sumie 456 systemów informatycznych wykorzystywanych do przetwarzania danych osobowych. Zauważyć zatem należy, iż pomimo mniejszej liczby przeprowadzonych w 2005 r. kontroli, liczba skontrolowanych systemów informatycznych jest większa niż w roku ubiegłym – 359 systemów. Stopień wypełnienia w poszczególnych latach wymogów formalnych, organizacyjnych i technicznych wynikających z przepisów o ochronie danych osobowych przedstawia poniższy wykres.

Stopień spełnienia wymagań formalno-organizacyjnych kształtował się, w analizowanym okresie, na niezmiennym poziomie sięgającym około 90%. Stwierdzone tu uchybienia w przeważającej mierze dotyczyły zawartości informacyjnej takich dokumentów jak polityka bezpieczeństwa, instrukcja zarządzania systemem informatycznym wykorzystywanym do

przetwarzania danych osobowych, które nie zawierały elementów określonych w § 4 i 5 rozporządzenia w sprawie dokumentacji przetwarzania danych osobowych oraz warunków technicznych i organizacyjnych, jakim powinny odpowiadać urządzenia i systemy informatyczne służące do przetwarzania danych osobowych²⁰. W dalszym ciągu wiele uchybień odnotowano również w odniesieniu do sposobu prowadzenia ewidencji osób upoważnionych do przetwarzania danych osobowych. W porównaniu z latami ubiegłymi mniej było przypadków zupełnego braku wspomnianej wyżej dokumentacji.

Tylko w przypadku 1 kontroli (Instytut Pamięci Narodowej – Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu) podmiot nie posiadał podstawowych dokumentów wymaganych przepisami, jak np. polityki bezpieczeństwa.

²⁰ Zgodnie z § 4 rozporządzenia, polityka bezpieczeństwa, o której mowa w § 3 ust. 1, zawiera w szczególności: 1) wykaz budynków, pomieszczeń lub części pomieszczeń, tworzących obszar, w którym przetwarzane są dane osobowe; 2) wykaz zbiorów danych osobowych wraz ze wskazaniem programów zastosowanych do przetwarzania tych danych; 3) opis struktury zbiorów danych wskazujący zawartość poszczególnych pól informacyjnych i powiązania między nimi; 4) sposób przepływu danych pomiędzy poszczególnymi systemami; 5) określenie środków technicznych i organizacyjnych niezbędnych dla zapewnienia poufności, integralności i rozliczalności przetwarzanych danych.

Jego § 5 stanowi natomiast, że instrukcja, o której mowa w § 3 ust. 1, zawiera w szczególności: 1) procedury nadawania uprawnień do przetwarzania danych i rejestrowania tych uprawnień w systemie informatycznym oraz wskazanie osoby odpowiedzialnej za te czynności; 2) stosowane metody i środki uwierzytelnienia oraz procedury związane z ich zarządzaniem i użytkowaniem; 3) procedury rozpoczęcia, zawieszenia i zakończenia pracy przeznaczone dla użytkowników systemu; 4) procedury tworzenia kopii zapasowych zbiorów danych oraz programów i narzędzi programowych służących do ich przetwarzania; 5) sposób, miejsce i okres przechowywania: elektronicznych nośników informacji zawierających dane osobowe oraz kopii zapasowych, o których mowa w pkt 4; 6) sposób zabezpieczenia systemu informatycznego przed działalnością oprogramowania, o którym mowa w pkt III ppkt 1 załącznika do rozporządzenia; 7) sposób realizacji wymogów, o których mowa w § 7 ust. 1 pkt 4; 8) procedury wykonywania przeglądów i konserwacji systemów oraz nośników informacji służących do przetwarzania danych.

Porównanie stopnia realizacji poszczególnych wymogów ustawy w latach 2003 - 2005 wskazuje wyraźnie, że największy postęp odnotowano w obszarze dotyczącym technicznych warunków przetwarzania danych osobowych, a zwłaszcza w obszarze wymagań dotyczących funkcjonalności systemów informatycznych. W roku 2005 o wiele więcej systemów informatycznych niż w latach poprzednich posiadało funkcjonalności umożliwiające odnotowanie informacji, o których mowa w § 7 rozporządzenia²¹. W zakresie tym odnotowano największy spadek uchybień w stosunku do lat poprzednich.

Kontrola dużej liczby różnorodnych systemów informatycznych spowodowała, że działania kontrolne obejmowały szeroki zakres rozwiązań technologicznych, od najbardziej rozbudowanych opartych o zaawansowane mechanizmy bazodanowe, po najprostsze, gdzie zbiory danych osobowych przetwarzane były z wykorzystaniem powszechnie dostępnych aplikacji biurowych takich, jak np. Ms Excel, czy Ms Word.

W przypadku rozbudowanych systemów informatycznych zaobserwowano, że podmioty kontrolowane stosowały najczęściej kompleksowe podejście do zagadnień bezpieczeństwa. Większość z takich podmiotów zabezpieczała zbiory prowadzone przez nie w systemach informatycznych w sposób zgodny z ustawą o ochronie danych osobowych. Wdrożenie procedur wskazujących jednoznacznie sposób postępowania w zakresie bezpieczeństwa, w połączeniu z zaawansowanymi rozwiązaniami w obszarze ochrony logicznej i fizycznej powoduje, że zabezpieczenie danych przetwarzanych z wykorzystaniem dużych systemów informatycznych, centralnie przetwarzających dane korporacyjne, które zawierają również dane osobowe, utrzymuje się na odpowiednio wysokim poziomie. Zdecydowana większość instytucji przetwarzających dane osobowe za pomocą wspomnianych powyżej systemów informatycznych wprowadziła również zaawansowane mechanizmy i narzędzia zabezpieczeń. Uniemożliwiały one m.in. nieuprawniony dostęp do danych, nieuprawnioną modyfikację danych, itp.

---

²¹ Zgodnie z § 7 ust. 1, dla każdej osoby, której dane osobowe są przetwarzane w systemie informatycznym - z wyjątkiem systemów służących do przetwarzania danych osobowych ograniczonych wyłącznie do edycji tekstu w celu udostępnienia go na piśmie - system ten zapewnia odnotowanie: 1) daty pierwszego wprowadzenia danych do systemu; 2) identyfikatora użytkownika wprowadzającego dane osobowe do systemu, chyba że dostęp do systemu informatycznego i przetwarzanych w nim danych posiada wyłącznie jedna osoba; 3) źródła danych, w przypadku zbierania danych, nie od osoby, której one dotyczą; 4) informacji o odbiorcach, w rozumieniu art. 7 pkt 6 ustawy, którym dane osobowe zostały udostępnione, dacie i zakresie tego udostępnienia, chyba że system informatyczny używany jest do przetwarzania danych zawartych w zbiorach jawnych; 5) sprzeciwu, o którym mowa w art. 32 ust. 1 pkt 8 ustawy.

2. Odnotowanie informacji, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2, następuje automatycznie po zatwierdzeniu przez użytkownika operacji wprowadzenia danych.

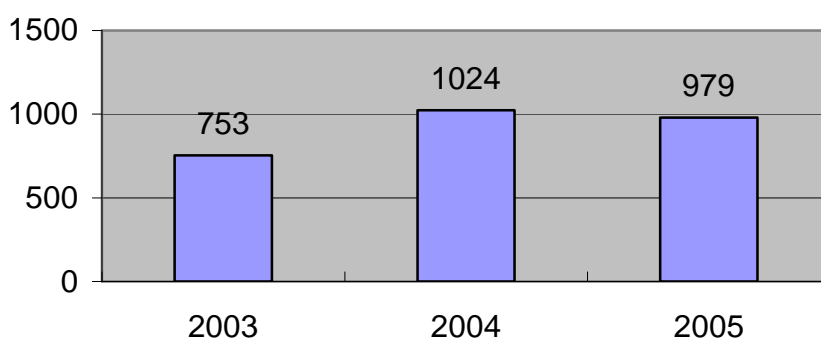
3. Dla każdej osoby, której dane osobowe są przetwarzane w systemie informatycznym, system zapewnia sporządzenie i wydrukowanie raportu zawierającego w powszechnie zrozumiałej formie informacje, o których mowa w ust. 1.

4. W przypadku przetwarzania danych osobowych, w co najmniej dwóch systemach informatycznych, wymagania, o których mowa w ust. 1 pkt 4, mogą być realizowane w jednym z nich lub w odrębnym systemie informatycznym przeznaczonym do tego celu.

W 2005 roku zaobserwowano dalszy wzrost wykorzystania technologii internetowych w procesie przetwarzania danych osobowych. Coraz częściej stosowanie transmisji danych z wykorzystaniem sieci publicznej niesie za sobą konieczność wyboru zabezpieczeń na odpowiednio wysokim poziomie dla występujących w takich okolicznościach zagrożeń. Podobnie jak ma to miejsce w przypadku instytucji wykorzystujących rozbudowane systemy bazodanowe również większe podmioty wykorzystujące Internet w procesie przekazywania danych zastosowały środki kryptograficznej ochrony danych oraz inne skomplikowane mechanizmy uniemożliwiające naruszenie przez osoby nieupoważnione integralności tych danych. Wdrożenie rozbudowanych mechanizmów zabezpieczeń spowodowane jest świadomością administratorów danych co do wysokiego ryzyka związanego z transmisją danych realizowaną w sieci Internet.

3. Rozpatrywanie skarg.

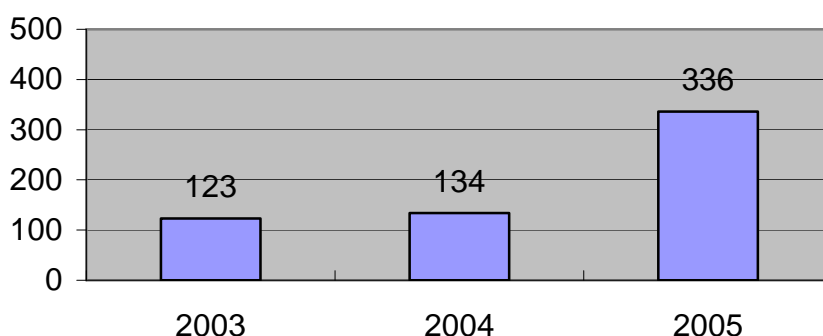
W 2005 r. do GODO wpłynęło 979 skarg dotyczących naruszenia ustawy o ochronie danych osobowych przez podmioty ze sfery publicznej i prywatnej. Ich liczba w porównaniu z rokiem ubiegłym nieznacznie spadła, choć wciąż utrzymała się na wysokim poziomie.

Wykres *Liczbowe zestawienie skarg skierowanych do Generalnego Inspektora w latach 2003–2005.*

Wpływające skargi były wstępnie badane pod kątem spełnienia przez skarżących warunków proceduralnych, następnie zaś Generalny Inspektor po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego wydawał rozstrzygnięcia w kwestii naruszenia praw osób składających skargę. W przypadku stwierdzenia, że do takiego naruszenia doszło, organ ochrony danych osobowych na wniosek osoby zainteresowanej bądź z urzędu w drodze decyzji administracyjnej, nakazywał zgodnie z art. 18 ustawy, przywrócenie stanu zgodnego z prawem, a w szczególności: a) usunięcie uchybień, b) uzupełnienie, uaktualnienie, sprostowanie, udostępnienie lub nie udostępnienie danych osobowych, c) zastosowanie dodatkowych środków zabezpieczających zgromadzone dane osobowe, d) wstrzymanie przekazywania danych osobowych do państwa trzeciego, e) zabezpieczenie danych lub przekazanie ich innym podmiotom, f) usunięcie danych osobowych. W

związku z wniesionymi do Generalnego Inspektora skargami w omawianym roku sprawozdawczym organ ochrony danych osobowych wydał 336 decyzji administracyjnych, a więc znacznie więcej niż w latach poprzednich. Spowodowane to było m.in. znaczną liczbą decyzji dotyczących przetwarzania danych osobowych przez podmioty, które pozyskały je na skutek cesji wiarygodności. Decyzje zostały wydane po zajęciu stanowiska w tej materii przez Naczelnego Sąd Administracyjny w wyroku z dnia 6 czerwca 2005 r. sygn. akt I OPS 2/05.

Wykres *Liczbowe zestawienie decyzji wydanych przez Generalnego Inspektora w latach 2003–2005 w związku z rozpatrywanymi skargami.*

Natomiast, w razie stwierdzenia, że określone działanie lub zaniechanie kierownika jednostki organizacyjnej, jej pracownika lub innej osoby będącej administratorem danych wyczerpuje znamiona przestępstwa określonego w ustawie – Generalny Inspektor kierował do organów ścigania zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa. W 2005 r. w 49 przypadkach zaistniała potrzeba złożenia zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa w związku ze skargami wniesionymi do organu ochrony danych osobowych. Generalny Inspektor wystąpił również w 2 przypadkach z żądaniem wszczęcia postępowania dyscyplinarnego w stosunku do osób odpowiedzialnych za stwierdzone nieprawidłowości.

Zakres przedmiotowy skarg dotyczył podobnych zagadnień, jak w latach ubiegłych, i obejmował:

- legalność przetwarzania (w tym udostępniania) danych przez podmioty z sektora publicznego i prywatnego,
- nienależyte zabezpieczenie danych osobowych przed dostępem do nich osób nieupoważnionych,
- niewykonywanie obowiązków informacyjnych określonych w art. 24 ust. 1, 25 ust. 1 i 33 ustawy,
- przetwarzanie danych w zbyt szerokim zakresie, nieadekwatnym do celu ich pozyskiwania,

- niewłaściwe formułowanie klauzul zgody na przetwarzanie danych w celach marketingowych i ich udostępnienie podmiotom trzecim.

Problem związany z kwestią legalności przetwarzania, w tym udostępnienia danych osobowych wystąpił, podobnie jak w latach ubiegłych na tle przekazywania danych w ramach przelewu wierzytelności²².

Z kolei brak zastosowania właściwych środków zabezpieczających dane przed ich udostępnieniem osobie nieupoważnionej, bądź zabranieniem przez osobę nieuprawnioną zarzucano podmiotom z sektora mieszkalnictwa, komornikom oraz bankom. Należy jednak podkreślić, że w porównaniu z latami poprzednimi, odnotowano mniej tego rodzaju naruszeń.

Natomiast wciąż na wysokim poziomie utrzymuje się liczba skarg związanych z nie wypełnianiem, bądź nienależytym wypełnianiem obowiązków informacyjnych, określonych w art. 24, art. 25 i art. 33 ustawy. Nieprawidłowości te wystąpiły głównie po stronie podmiotów ze sfery prywatnej, tj. podmiotów świadczących usługi marketingu bezpośredniego, biur turystycznych, stowarzyszeń, podmiotów świadczących usługi drogą elektroniczną, wspólnot mieszkaniowych, operatorów sieci kablowych. W przypadku stwierdzenia, iż administratorzy danych dopuścili się tego typu naruszeń Generalny Inspektor w decyzjach administracyjnych nakazywał im dopełnienie obowiązku przekazania ustawą przewidzianych informacji, jak też zawiadamiał organy ścigania o wypełnieniu znamion czynu zabronionego, określonego w art. 54 ustawy.

Inny z problemów, sygnalizowany w omawianym okresie sprawozdawczym wiązał się z przetwarzaniem danych osobowych w zbyt szerokim zakresie, tj. nieadekwatnym do celów, w jakich dane pozyskano. Z naruszeniami w tym zakresie Generalny Inspektor spotkał się głównie po stronie zarządców wspólnot mieszkaniowych przechowujących bez podstawy prawnej kopie aktów notarialnych właścicieli lokali, przedsiębiorców prywatnych (firm kurierskich) pozyskujących np. nr PESEL w celu potwierdzenia tożsamości odbiorców przesyłek, czy np. biur podróży, zbierających dane wykraczające poza ramy ustalone w przepisach prawa. Tego typu nieprawidłowości wystąpiły również w procesie przetwarzania danych przez podmioty publiczne, ale były to rzadsze przypadki. Np. straże miejskie, pozyskiwały dane o stanie zdrowia od osób przesłuchiowanych jako podejrzane o popełnienie wykroczenia.

Zagadnieniem wielokrotnie poruszonym w skargach było niewłaściwe formułowanie przez administratorów klauzuli zgody na przetwarzanie danych osobowych, np. jednoczesne jej odbieranie na prowadzenie marketingu własnych i cudzych produktów oraz na ich udostępnianie innym podmiotom. Brak zapewnienia swobody wyrażenia zgody prowadził w konsekwencji do wymuszania zgody na przetwarzanie danych w różnych celach. Wzmiankowanych uchybień

---

²² Problematyka ta została obszernie przedstawiona w Części II niniejszego Sprawozdania lit. D. pkt 2. Windykacja.

dopuszczały się najczęściej podmioty zajmujące się marketingiem bezpośrednim, operatorzy telekomunikacyjni, podmioty świadczące usługi drogą elektroniczną, wydawcy prasowi. W takich przypadkach Generalny Inspektor występował o zmianę stosowanych klauzul.

4. Rejestracja zbiorów danych osobowych.

Jednym z zadań Generalnego Inspektora jest prowadzenie rejestru zbiorów danych osobowych oraz udzielanie informacji o zarejestrowanych zbiorach²³. Realizacja obowiązku prowadzenia ogólnokrajowego rejestru zbiorów danych osobowych z jednej strony umożliwia Generalnemu Inspektorowi sprawowanie kontroli nad prawidłowością procesu przetwarzania danych osobowych, z drugiej zaś – zapewnia obywatelom dostęp do informacji o zbiorach danych osobowych zgłoszonych przez poszczególnych administratorów danych. Zgodnie bowiem z art. 43 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie danych osobowych, prowadzony przez Generalnego Inspektora rejestr zbiorów danych jest jawny i każdy ma prawo go przeglądać. Powyższa zasada realizowana jest poprzez usytuowanie stanowiska komputerowego, umożliwiającego dostęp do informacji zawartych w elektronicznej wersji rejestru, w miejscu dostępnym dla wszystkich zainteresowanych osób (rejestr można przeglądać w jednym z pomieszczeń należących do Biura GIODO).

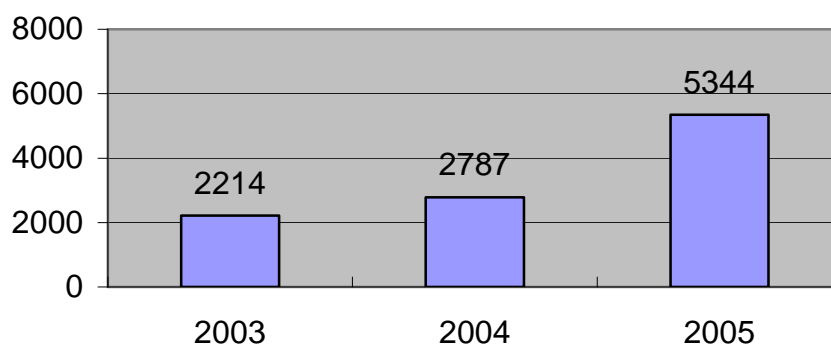
Zaznaczyć należy, iż Generalny Inspektor jest w trakcie wdrażania projektu o nazwie Elektroniczna Platforma Komunikacji z Biurem Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych (E-GIODO), którego głównym celem jest usprawnienie komunikacji pomiędzy administratorami danych i Biurem GIODO. W ramach tego projektu ogólnokrajowy, jawny rejestr zbiorów danych osobowych zostanie udostępniony dla użytkowników publicznych w sieci Internet. Ponadto w Internecie uruchomiona zostanie aplikacja wspomagająca wypełnienie wniosku o rejestrację zbioru danych osobowych a podmioty dysponujące kwalifikowanym certyfikatem dla składania podpisu elektronicznego będą mogły dopełnić obowiązku rejestracji zbioru drogą elektroniczną.

Obowiązek udzielania informacji o zarejestrowanych zbiorach danych Generalny Inspektor realizował nie tylko poprzez udostępnianie prowadzonego rejestru zbiorów danych osobowych, ale także wydając zaświadczenia o zarejestrowaniu zbiorów danych osobowych. Zaświadczenia takie mogą uzyskać wyłącznie administratorzy danych na ich pisemny wniosek, a w przypadku, gdy w zbiorze przetwarzane są dane, o których mowa w art. 27 ustawy o ochronie danych osobowych - tj. dane szczególnie chronione, zaświadczenia o zarejestrowaniu zbioru wydawane są z urzędu, niezwłocznie po dokonaniu rejestracji.

Zgodnie z art. 40 ustawy, administrator danych obowiązany jest zgłosić zbiór danych do rejestracji Generalnemu Inspektorowi, z wyjątkiem przypadków określonych w art. 43 ust. 1

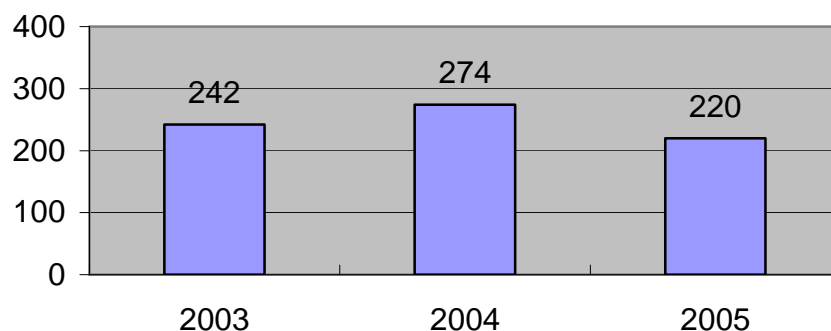

ustawy. Powyższego zgłoszenia należy dokonać przed rozpoczęciem przetwarzania danych, gdyż zgodnie z art. 46 ust. 1 ustawy administrator danych może rozpocząć ich przetwarzanie w zbiorze po zgłoszeniu tego zbioru do rejestracji Generalnemu Inspektorowi. Wyjątek od tej zasady stanowi sytuacja, w której administrator danych zamierza przetwarzać dane osobowe wskazane w art. 27 ustawy. W tej sytuacji administrator danych może rozpocząć korzystanie z nich dopiero po zarejestrowaniu zbioru. Realizując obowiązek zgłoszenia zbioru danych do rejestracji administratorzy danych w 2005 r. zgłosili 5344 zbiory danych, tj. prawie dwukrotnie więcej, niż miało to miejsce w roku 2004. Najwięcej zbiorów danych zgłosiły podmioty z sektora administracji publicznej (3087), co w porównaniu z rokiem 2004 stanowi wzrost o 70 %²⁴.

Wykres Liczbowe zestawienie zbiorów danych zgłoszonych do rejestracji w latach 2003–2005.

Podobnie jak w latach ubiegłych, część ze zgłoszonych do rejestracji zbiorów danych z mocy ustawy nie podlegała obowiązkowi rejestracji, o czym każdorazowo zawiadamiano wnioskodawców. Liczba zgłoszeń zbiorów danych nie podlegających obowiązkowi rejestracji uległa zmniejszeniu, co spowodowane jest przede wszystkim wzrostem świadomości prawnej wnioskodawców w zakresie obowiązku rejestracyjnego.

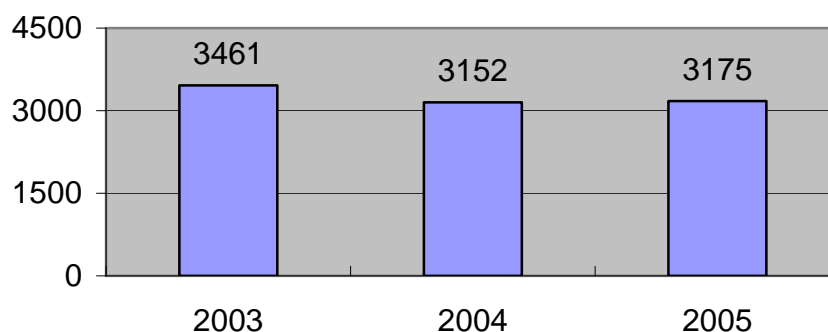

Wykres Liczbowe zestawienie pism informujących o zwolnieniu z obowiązku rejestracji zbioru danych w latach 2003–2005.

---

²³ Art. 12 pkt 3 ustawy o ochronie danych osobowych.

Podlegające obowiązkowi rejestracji zbiory danych osobowych spełniające wymogi określone w ustawie o ochronie danych osobowych²⁵, a jednocześnie nie spełniające żadnej z przesłanek odmowy rejestracji²⁶, były wpisywane do rejestru prowadzonego przez Generalnego Inspektora. W 2005 r. do rejestru prowadzonego przez Generalnego Inspektora zostało wpisanych 3175 zbiorów danych osobowych.

Wykres *Liczbowe zestawienie zbiorów danych zarejestrowanych w latach 2003–2005.*

W 2005 r. rozpatrzono 1641 zgłoszeń aktualizacyjnych dokonanych przez administratorów danych w trybie art. 41 ust. 2 ustawy²⁷. Składane aktualizacje najczęściej dotyczyły kwestii zmiany administratora danych, poszerzenia zakresu przetwarzanych danych, zmiany celu przetwarzania danych oraz sposobu udostępniania danych, a także zmiany w zakresie środków technicznych i organizacyjnych zastosowanych w celu ochrony przetwarzanych danych osobowych.

Realizując obowiązek określony w ustawie, Generalny Inspektor w 2005 r. wydał z urzędu bądź na żądanie administratora danych 2752 zaświadczenia o zarejestrowaniu zbiorów danych. Należy zwrócić uwagę na fakt, iż pomimo tego, że Departament Rejestracji przeprowadził znacznie więcej postępowań wyjaśniających, niż w latach ubiegłych i rozpatrzył więcej wniosków aktualizacyjnych liczba zarejestrowanych zbiorów danych w 2005 r. utrzymała się na podobnym poziomie jak w roku ubiegłym.

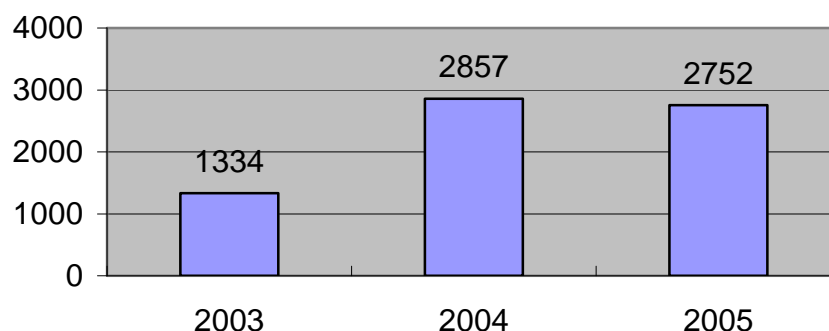
---

²⁴ Podmioty z sektora administracji publicznej w 2004 r. zgłosiły do rejestracji 1811 zbiorów danych, a w roku 2003 – 1370 zbiorów danych.

²⁵ Elementy jakie powinno zawierać zgłoszenie zbioru danych osobowych do rejestracji zostały określone w art. 41 ust. 1 ustawy.

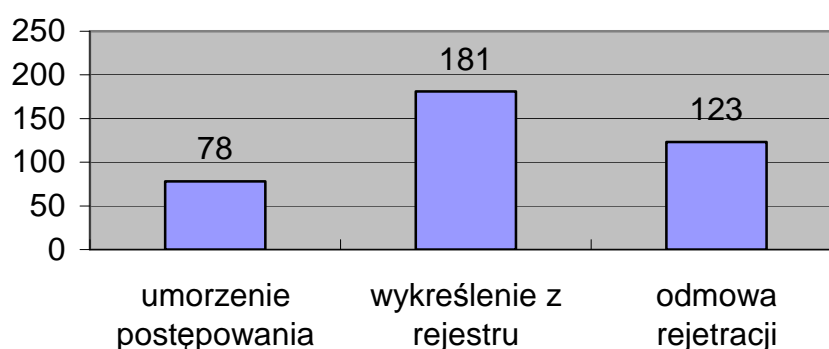
²⁶ Przesłanki odmowy rejestracji zbioru danych określone zostały w art. 44 ust. 1 ustawy.

²⁷ Zgodnie z tym przepisem administrator danych obowiązany jest zgłaszać każdą zmianę informacji zawartych w zgłoszeniu rejestracyjnym w terminie 30 dni od dnia dokonania zmiany w zbiorze danych.

Wykres *Liczbowe zestawienie zaświadczeń o zarejestrowaniu zbiorów danych wydanych w latach 2003–2005.*

W przypadku zgłoszeń, w których występowały nieprawidłowości uniemożliwiające zarejestrowanie zbioru danych bez uzyskania dodatkowych informacji od administratorów danych, konieczne było przeprowadzenie stosownego postępowania, co wydłużało proces rejestracyjny²⁸. Należy zauważyć, że część administratorów, mimo kierowanych do nich wystąpień, nie udzielała wymaganych informacji lub nie usuwała uchybień, co stanowiło przesłankę wydania przez organ ochrony danych decyzji o odmowie rejestracji zbioru danych. W 2005 roku decyzji tych wydano 123. Coraz więcej podmiotów zgłaszało wnioski o wykreślenie zbioru danych z rejestru²⁹. Zestawienie decyzji administracyjnych wydanych przez Generalnego Inspektora w sprawach związanych ze zgłoszeniami do rejestracji zbiorów danych osobowych przedstawia poniższy wykres.

Wykres *Liczbowe zestawienie decyzji administracyjnych wydanych w roku 2005.*

W bieżącym okresie sprawozdawczym zauważyć należy, iż pomimo zmiany przepisów ustawy mającej na celu także uproszczenie procedury rejestracyjnej wiele zgłoszeń obarczonych

²⁸ W 2005 r. w ramach takich postępowań skierowano do wnioskodawców 4045 pism.

²⁹ Decyzje o wykreśleniu danych z rejestru Generalny Inspektor ma prawo wydawać dopiero od 1 maja 2004 r., tj. od dnia wejścia w życie art. 44a ustawy o ochronie danych osobowych, który stanowi o wykreśleniu z rejestru w drodze decyzji administracyjnej w przypadku, gdy zaprzestano przetwarzania danych w zarejestrowanym zbiorze lub rejestracji dokonano z naruszeniem prawa.

było nieprawidłowościami³⁰. Dotyczyły one w znacznej mierze części zgłoszenia dotyczącej opisu środków technicznych i organizacyjnych zastosowanych w celach określonych w art. 36 – 39 ustawy³¹. Nieprawidłowości te występowały pomimo prowadzonej przez Generalnego Inspektora działalności edukacyjnej realizowanej w formie szkoleń, publikacji prasowych, porad i wskazówek udzielanych przez pracowników Biura Generalnego Inspektora, jak również mimo tego, że informacje przydatne dla poznania i zrozumienia kwestii związanych z rejestracją zbiorów danych osobowych (np. wskazówki co do sposobu prawidłowego wypełnienia zgłoszenia zbioru danych do rejestracji) udostępnione zostały na stronie internetowej GODO (www.godo.gov.pl).

W omawianym roku sprawozdawczym na uwagę zasługuje fakt, iż na skutek wystąpienia Generalnego Inspektora do Prezesa Rady Ministrów oraz właściwych starostów obowiązku rejestracyjnego w sposób masowy dopełniały fundacje i stowarzyszenia³². Zgłoszenia dokonane przez wiele z tych podmiotów świadczyły o braku znajomości podstawowych zasad ochrony danych osobowych. Podobnie, efektem wystąpień Generalnego Inspektora skierowanych jeszcze w latach ubiegłych do Ministra Sprawiedliwości były liczne zgłoszenia zbiorów dokonywane przez sądy.³³

5. Opiniowanie projektów aktów normatywnych.

Istotnym aspektem w działalności Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych jest opiniowanie projektów normatywnych w ramach procesu legislacyjnego. Działania Generalnego Inspektora w tym zakresie zmierzają do wyeliminowania nieprawidłowości na etapie tworzenia prawa. W roku 2005 Generalnemu Inspektorowi zgłoszono do zaopiniowania 327 projektów ustaw i rozporządzeń. Uwagi zgłoszono do 78 spośród nich.

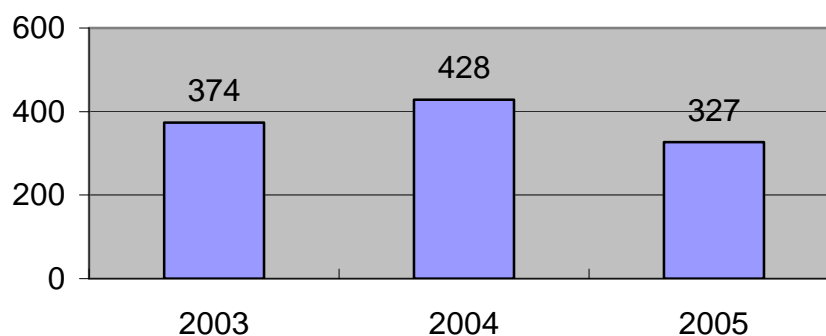
---

³⁰ Nowelizacja dokonana ustawą z dnia 22 stycznia 2004 r. o zmianie ustawy o ochronie danych osobowych oraz ustawy o wynagrodzeniu osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe (Dz. U. Nr 33 poz. 285)

³¹ Szerzej zagadnienie to omówione zostało w Część I niniejszego Sprawozdania, pkt 4, Rejestracja zbiorów danych osobowych.

³² Na ten temat również w Podsumowaniu niniejszego Sprawozdania.

³³ Na ten temat również w Podsumowaniu niniejszego Sprawozdania.

Wykres *Liczbowe zestawienie projektów aktów prawnych skierowanych do Generalnego Inspektora w latach 2003–2005.*

Zgodnie z dyspozycją art. 12 pkt 5 ustawy o ochronie danych osobowych do zadań Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych należy m. in. opiniowanie projektów ustaw i rozporządzeń dotyczących ochrony danych osobowych. Dlatego też Generalnemu Inspektorowi przedkładane powinny być akty prawne, których materia obejmuje zagadnienia przetwarzania danych. Doświadczenia Generalnego Inspektora w tym względzie dowodzą jednakże, iż nie wszystkie projekty aktów normatywnych istotnych z punktu widzenia przetwarzania i ochrony danych osobowych są przedstawiane do zaopiniowania.

Powtarzającym się błędem w procesie tworzenia prawa było umieszczanie w przepisach wykonawczych (rozporządzeniach) zagadnień, które nie powinny znaleźć się tam z uwagi na treść delegacji ustawowej. W szczególności dotyczyło to prowadzenia przez podmioty będące administratorami danych ewidencji lub rejestrów różnego rodzaju dokumentów zawierających w swej treści dane osobowe. W upoważnieniu ustawowym stanowiącym podstawę projektowanych aktów prawnych nie wskazywano, iż rozporządzenie ma regulować również kwestię prowadzenia rejestru czy ewidencji dokumentów zawierających dane osobowe. W odniesieniu do przedłożonych do zaopiniowania projektów rozporządzeń Generalny Inspektor wskazywał wówczas na treść § 115 załącznika do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 roku w sprawie „Zasad techniki prawodawczej” (Dz. U. Nr 100, poz. 908), zgodnie z którym w rozporządzeniu zamieszcza się tylko przepisy regulujące sprawy przekazane do unormowania w przepisie upoważniającym (upoważnieniu ustawowym). Jeżeli zatem kwestia rejestru czy ewidencji dokumentów nie jest wskazana w delegacji ustawowej stanowiącej podstawę dla treści przepisu wykonawczego, wówczas przedmiotowe zagadnienie nie może znaleźć się w projektowanym rozporządzeniu³⁴.

---

³⁴ Wskazana sytuacja miała miejsce m.in. w odniesieniu do projektu rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie rodzajów umiejętności oraz warunków i trybu uzyskiwania świadectw potwierdzających posiadanie umiejętności z zakresu węższych dziedzin medycyny lub udzielania określonych świadectw zdrowotnych (GI-DP-023/172/05), czy też

W odniesieniu do kwestii realizacji delegacji ustawowej wskazać ponadto należy, iż zdarzały się także takie uchybienia, że to projekty rozporządzeń nie realizowały w pełni ustawowego upoważnienia. Prowadziło to do sytuacji, w której zakres przedmiotowy takiego aktu prawnego o charakterze wykonawczym był zbyt wąski i nie realizował w sposób pełny delegacji ustawowej³⁵.

Kolejnym uchybieniem było wprowadzanie do treści projektowanych przepisów sformułowań umożliwiających przechowywanie przez administratorów danych wszelkiego rodzaju dokumentów zawierających dane osobowe przez nieograniczony czas. W odniesieniu do tego rodzaju uchybień Generalny Inspektor podkreślał, że z punktu widzenia ustawy o ochronie danych osobowych istotnym jest, aby dane były przechowywane w postaci umożliwiającej identyfikację osób, których dotyczą, nie dłużej niż jest to niezbędne do osiągnięcia celu przetwarzania. Art. 26 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie danych osobowych wprowadza bowiem zasadę ograniczenia czasowego przechowywania danych. Czasowym wyznacznikiem przechowywania danych w postaci umożliwiającej identyfikację osób, których one dotyczą, jest osiągnięcie zamierzonego celu przetwarzania. Proponowane w przedstawionych do zaopiniowania aktach prawnych rozwiązania wprowadzające nieograniczony okres przechowywania danych mogły powodować naruszenie przedstawionej zasady³⁶.

Powtarzającym się błędem w procesie tworzenia prawa był również brak wskazania w projektowanych przepisach jednolitego zakresu przetwarzanych danych osobowych. W opinii Generalnego Inspektora brak wyraźnego określenia zakresu danych osobowych może prowadzić do naruszenia zasady adekwatności, określonej w art. 26 ust. 1 pkt 3 ustawy o ochronie danych osobowych³⁷ zgodnie, z którą dane mogą być przetwarzane tylko w zakresie niezbędnym do osiągnięcia celu, którego realizacji mają służyć. Organ ochrony danych osobowych proponował

---

projektu rozporządzenia Ministra Kultury w sprawie trybu i zasad nadawania odznaki „Zasłużony dla Kultury Polskiej” oraz ustalenia jej wzoru i sposobu noszenia (GI-DP-023/167/05).

³⁵ Wskazana sytuacja miała miejsce m.in. w zarządzeniu Ministra Obrony Narodowej w sprawie sposobu i warunków uzyskiwania, przetwarzania i wykorzystywania informacji o osobie przez Wojskowe Służby Informacyjne (GI-DP-023/105/05 i GI-DP-023/105/05). W przedmiotowej sprawie czynny udział Generalnego Inspektora w procesie tworzenia zarządzenia zakończył się uwzględnieniem jego uwag i rozszerzeniem przedmiotowego zakresu wskazanego aktu wykonawczego, tak aby w pełni realizował delegację ustawową. Podobne uwagi zgłoszone zostały do projektu zmiany rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie przetwarzania przez Policję danych osobowych w celach wykrywczych lub identyfikacyjnych, nad którym prace rozpoczęły się jeszcze w 2004 r. (GI-DP-023/25/05).

³⁶ Wskazane uwagi zgłoszone zostały m.in. do projektu rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie rodzajów umiejętności oraz warunków i trybu uzyskiwania świadectw potwierdzających posiadanie umiejętności z zakresu wąszych dziedzin medycyny lub udzielania określonych świadczeń zdrowotnych (GI-DP-023/172/05), a także projektu rozporządzenia Ministra Infrastruktury w sprawie szkolenia, egzaminowania i uzyskiwania uprawnień przez kierujących pojazdami, instruktorów i egzaminatorów (GI-DP-023/197-198/05). Uwagi zgłoszone przez Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych w tym względzie zostały uwzględnione w procesie prac legislacyjnych.

³⁷ Zgodnie z dyspozycją art. 26 ust. 1 pkt 3 ustawy o ochronie danych osobowych, administrator danych przetwarzający dane powinien dołożyć szczególnej staranności w celu ochrony interesów osób, których dane dotyczą, a w szczególności jest obowiązany zapewnić, aby dane te były merytorycznie poprawne i adekwatne w stosunku do celów, w jakich są przetwarzane.

zatem takie sformułowanie treści przepisów, które nie będzie budziło wątpliwości co do zakresu przetwarzanych danych osobowych³⁸.

Podobnie jak w poprzednich okresach sprawozdawczych, w projektach umów międzynarodowych zawieranych z krajami spoza Europejskiego Obszaru Gospodarczego umieszczane były postanowienia dotyczące ochrony danych osobowych odwołujące się do ustawodawstwa wewnętrznego strony zawierającej taką umowę, mimo braku przepisów krajowych normujących problematykę ochrony danych osobowych. Wskazać należy, iż w przypadku zawierania umowy międzynarodowej z krajem, w którym nie ma ustawodawstwa dotyczącego ochrony danych osobowych a także niezależnego organu powołanego do ich ochrony, w zakresie przepisów umownych dotyczących przetwarzania danych osobowych regulacje umowne powinny zawierać precyzyjne i całościowe rozwiązania dotyczące ochrony danych osobowych. Odwołanie się w przepisach umowy do krajowego ustawodawstwa, którego w rzeczywistości nie ma, jest zbędnym, a zarazem błędnym rozwiązaniem³⁹.

6. Wyjaśnianie przepisów.

Generalny Inspektor, w ramach prowadzonej działalności edukacyjnej, udziela odpowiedzi na pytania dotyczące przepisów z zakresu ochrony danych osobowych. Liczba pytań kierowanych do Generalnego Inspektora wskazuje, iż jest to bardzo chętnie wykorzystywana przez obywateli forma uzyskania informacji z zakresu ochrony danych osobowych.

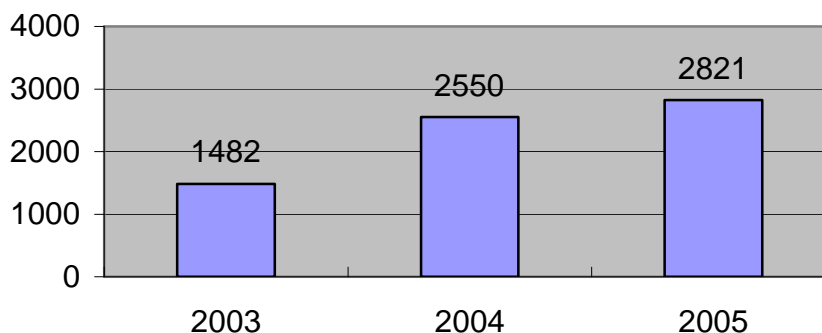
W 2005 r. skierowano do Generalnego Inspektora 2821 pism z prośbą o interpretację przepisów ustawy o ochronie danych osobowych i aktów wykonawczych do niej, w szczególności rozporządzenia w sprawie dokumentacji przetwarzania danych osobowych oraz warunków technicznych i organizacyjnych, jakim powinny odpowiadać urządzenia i systemy informatyczne służące do przetwarzania danych osobowych. Przedmiotem pytań były również przepisy innych

---

³⁸ Sygnalizowana kwestia miała miejsce m.in. w odniesieniu do projektu rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie sposobu gromadzenia przez Straż Graniczną odcisków linii papilarnych, zdjęć oraz danych osobowych, warunków ich przechowywania, wykorzystania i sposobu przekazywania innym organom (GI-DP-023/195/05), projektu rozporządzenia Ministrów Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Obrony Narodowej w sprawie przygotowania i prowadzenia poboru (GI-DP-023/267/05), projektu rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie organizacji i trybu przeprowadzania przez marszałków województw i organy celne kontroli oraz sposobu ich współdziałania z innymi organami (GI-DP-023/276/05).

³⁹ Uwagi w przedmiotowej kwestii zgłoszone zostały przez Generalnego Inspektora m.in. do projektów wniosków o udzielenie zgody na podpisanie Umowy o współpracy i wzajemnej pomocy w sprawach celnych między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a m.in. Rządem Republiki Chile (GI-DP-023/162/05), Rządem Republiki Azerbejdżanu (GI-DP-023/163/05). Podobna sytuacja miała również miejsce w odniesieniu do projektów umów międzynarodowych o współpracy w zwalczaniu przestępczości zorganizowanej oraz innego rodzaju przestępczości, czy też np. projektu porozumienia pomiędzy Ministrem Finansów Rzeczypospolitej Polskiej i Komitetem Kontroli Państwowej Republiki Białoruś w sprawie współpracy przy zwalczaniu przestępstw i innych naruszeń prawa przeciwko systemowi skarbowemu (GI-DP-023/275/05).

aktów prawnych zawierające regulacje w zakresie przetwarzania danych osobowych, jak również relacje między ustawą o ochronie danych osobowych a innymi aktami prawnymi⁴⁰.

Wykres Zestawienie porównawcze liczby pytań o wyjaśnienie przepisów z zakresu ochrony danych osobowych skierowanych do Generalnego Inspektora w latach 2003–2005.

Tak znaczną liczbę pytań, które wpłynęły do GIODO w 2005 r. należy w pierwszej kolejności tłumaczyć powszechnym korzystaniem przez pytających z możliwości zadawania pytań drogą elektroniczną. Zauważyć jednak należy, iż część pytań kierowanych w ten sposób zawierała podstawowe braki formalne (brak imienia, nazwiska i adresu nadawcy), a w wielu z nich niezrozumiała była istota pytania.

Zdecydowana większość pytań zadawały osoby fizyczne, których dane były przetwarzane przez określone podmioty zarówno sektora publicznego, jak i prywatnego. Byli to np. klienci banków, operatorów telekomunikacyjnych, zakładów ubezpieczeń, pacjenci zakładów opieki zdrowotnej, uczniowie i ich rodzice, członkowie spółdzielni i wspólnot mieszkaniowych. Wskazać przy tym należy, iż mimo wielu sygnalizowanych przez obywateli problemów związanych z przetwarzaniem ich danych, do Generalnego Inspektora kierowana jest stosunkowo niewielka liczba pytań od podmiotów administrujących danymi, w których zgłaszałyby swoje wątpliwości odnośnie poprawności stosowanych przez nich procedur dotyczących przetwarzania danych⁴¹.

W omawianym okresie sprawozdawczym dało się zauważyć zwiększenie zainteresowania problematyką ochrony danych osobowych przez określone kategorie podmiotów w związku z konkretnymi interwencjami i wystąpieniami Generalnego Inspektora. Przykładem jest gwałtowny wzrost zainteresowania stowarzyszeń i fundacji kwestiami związanymi z rejestracją prowadzonych przez nie zbiorów danych⁴². Zadawane pytania stanowiły reakcję na pisma starostów powiatów, którym Generalny Inspektor zasygnalizował konieczność dopełnienia przez stowarzyszenia, nad

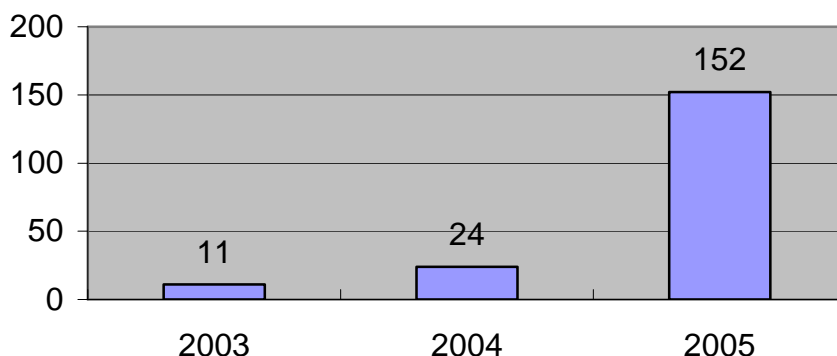
⁴⁰ Przykładem może być tutaj ustawa z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. Nr 112, poz. 1198 ze zm.).

⁴¹ Sytuacja ta dotyczy np. banków i operatorów telekomunikacyjnych.

⁴² Zagadnienie to zostało szerzej opisane w Części II niniejszego Sprawozdania, lit. C. Działalność stowarzyszeń i fundacji.

działalnością których sprawują oni nadzór, obowiązku zgłoszenia do rejestracji prowadzonych przez nie zbiorów danych osobowych⁴³.

Wykres: *Liczbowe zestawienie pytań o wyjaśnienie przepisów dotyczących przetwarzania danych osobowych przez fundacje i stowarzyszenia skierowanych do Generalnego Inspektora w latach 2003–2005.*

Wiele osób skierowało do Generalnego Inspektora pytania w związku z opublikowaną przez media informacją o interwencji podjętej przez organ ochrony danych osobowych w sprawie głośnego wymieniania przez funkcjonariuszy Policji danych osoby legitymowanej. Generalny Inspektor uznał, iż takie działanie funkcjonariuszy Policji stwarza możliwość zapoznania się z danymi przez osoby postronne przebywające w pobliżu, a nieuprawnione do ich uzyskania. Podobnie, w związku z upubliczniąoną przez media decyzją Generalnego Inspektora⁴⁴ nakazującą zaprzestanie udostępniania osobom korzystającym z czytelni akt jawnych, nie będących pracownikami IPN, tzw. pomocy ewidencyjnych, do Generalnego Inspektora wpływały pytania dotyczące zasad dostępu do dokumentów znajdujących się w zasobach IPN. Również w związku z podjętym przez media tematem odmowy udostępniania przez operatorów telekomunikacyjnych służbom obsługującym numery alarmowe, danych lokalizujących abonentów wywołujących połączenia z tymi numerami z powołaniem się na ustawę o ochronie danych osobowych do Generalnego Inspektora wpłynęły pytania dotyczące tego zagadnienia⁴⁵.

Przedmiotem pytań, które wpłynęły do Generalnego Inspektora w 2005 r. były też m.in. zagadnienia związane z:

- obowiązkiem zgłoszenia zbiorów danych do rejestracji Generalnemu Inspektorowi,
- powierzeniem przetwarzania danych osobowych,
- dopuszczalnością udostępnienia danych osobowych, w tym na stronach internetowych,

⁴³ Np. pismo Generalnego Inspektora z dnia 4 kwietnia 2005 r. o sygn. DRZDO/400/2/05.

⁴⁴ Decyzja z dnia 15 lipca 2005 r. o sygn. GI-DEC-DIS-191/05/525. Została ona szerzej opisana w Części II niniejszego Sprawozdania, lit. A. pkt 4.2 Instytut pamięci Narodowej – Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu.

⁴⁵ Wystąpienie Generalnego Inspektora w przedmiotowej sprawie zostało opisane w Części II Sprawozdania, lit.K. Telekomunikacja.

- pojęciem danych osobowych,
- zabezpieczeniem zbiorów danych osobowych, w szczególności przetwarzanych w systemach informatycznych.

Analizując treść pytań zadawanych przez podmioty ze sfery publicznej, jako najczęściej poruszane, wymienić należy takie zagadnienia, jak:

- dopuszczalność udostępnienia danych podmiotowi wnioskującemu o ich ujawnienie na podstawie art. 29 ustawy o ochronie danych osobowych,
- legalność wzajemnego przekazywania danych przez podmioty wykonujące zadania publiczne,
- przetwarzanie danych w związku z wdrażaniem funduszy strukturalnych Unii Europejskiej,
- relacja między ustawą o ochronie danych osobowych a ustawą o dostępie do informacji publicznej.

Podsumowując tematykę pytań stwierdzić należy, że mimo iż kwestie przepisów o ochronie danych obowiązujących od dnia 1 maja 2004 r. były wielokrotnie wyjaśniane w roku ich wejścia w życie, ówczesna nowelizacja przepisów jest nadal przedmiotem dużej liczby pytań i wątpliwości. Wiele kłopotów sprawiają m.in. zagadnienia dotyczące przetwarzania danych w systemach informatycznych coraz powszechniej wykorzystywanych przez administratorów, zwłaszcza kwestie związane z zabezpieczeniem danych. Znajduje to również potwierdzenie w wynikach kontroli przeprowadzonych przez Generalnego Inspektora⁴⁶.

Wśród nowych zagadnień, które wzbudziły wątpliwości pytających wymienić należy problematykę przetwarzania danych przez podmioty zaangażowane we wdrażanie funduszy strukturalnych Unii Europejskiej oraz prowadzenie zbiorów na podstawie ustawy z dnia 19 lutego 2004 r. o systemie informacji oświatowej (Dz. U. Nr 49, poz. 463 ze zm.).

7. Udzielanie zgody na przekazanie danych osobowych do państwa trzeciego.

W 2005 r. do Biura Generalnego Inspektora wpłynęły cztery wnioski o udzielenie zgody na przekazanie danych osobowych do państwa trzeciego⁴⁷. W trzech sprawach Generalny Inspektor w drodze decyzji administracyjnej zezwolił na przekazanie danych do państw trzecich. Natomiast w jednej ze spraw wniosek o wyrażenie zgody na przekazanie danych został wycofany.

---

⁴⁶ Więcej informacji na ten temat można odnaleźć w poszczególnych rozdziałach Części II Sprawozdania, w których opisane zostały wyniki kontroli oraz w Podsumowaniu.

⁴⁷ Podkreślenia wymaga, że liczba ta w znaczący sposób nie odbiega od przeciętnej liczby wniosków zgłaszanych w innych państwach członkowskich Unii Europejskiej.

Niewielka liczba wniosków o wyrażenie zgody przez Generalnego Inspektora na przekazanie danych osobowych do państwa trzeciego ma następujące przyczyny:

Po pierwsze, jak się wydaje, duża liczba międzynarodowych transferów danych odbywa się w ramach Europejskiego Obszaru Gospodarczego, nie ma więc konieczności stosowania przepisów rozdziału 7 ustawy o ochronie danych osobowych, które regulują przekazywanie danych do państwa trzeciego.

Po drugie, administratorzy danych korzystają z możliwości zastosowania innych przesłanek upoważniających do przekazywania danych do państwa trzeciego, określonych w art. 47 ust. 1, 2 lub 3 ustawy o ochronie danych osobowych⁴⁸.

Po trzecie zaś, administratorzy danych nie są jeszcze w pełni świadomi szerokich możliwości zastosowania uregulowanych prawem wspólnotowym wzorcowych klauzul umownych, które mogą stanowić podstawę wyrażenia zgody przez Generalnego Inspektora.

Generalny Inspektor jest uprawniony do udzielenia zgody na przekazanie danych osobowych do państwa trzeciego, pod warunkiem zapewnienia przez administratora danych odpowiedniego zabezpieczenia w zakresie ochrony prywatności oraz praw i wolności osoby, której dane dotyczą. Można to osiągnąć przede wszystkim poprzez przyjęcie odpowiednich zobowiązań umownych, takich jak:

- a) wzorcowe klauzule umowne przyjęte przez Komisję Europejską⁴⁹,

---

⁴⁸ Zgodnie z brzmieniem art. 48 ustawy o ochronie danych osobowych, zgoda Generalnego Inspektora jest konieczna dopiero wtedy, gdy nie zostały spełnione wymagania określone w art. 47 ust. 2 lub 3 ustawy, a państwo docelowe nie zapewnia odpowiednich standardów ochrony.

⁴⁹ Komisja Europejska na mocy art. 26 ust. 4 Dyrektywy 95/46/WE jest uprawniona do uznania w drodze decyzji, że określone wzorcowe klauzule umowne zapewniają odpowiednią ochronę danych osobowych oraz praw i wolności jednostek. Decyzje te wymagają, aby państwa członkowskie nie odmawiały uznania zabezpieczeń ustanowionych we wzorcowych klauzulach umownych określonych w decyzjach za zapewniające odpowiedni poziom ochrony danych osobowych. Nie wyłącza to jednak obowiązku spełnienia pozostałych wymogów nałożonych przez właściwe przepisy krajowe. Komisja Europejska wydała trzy takie decyzje: decyzję KE z dnia 15 czerwca 2001 r. 2001/497/WE w sprawie wzorcowych klauzul umownych w związku z przekazywaniem danych osobowych do państw trzecich na podstawie Dyrektywy 95/46/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 października 1995 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w zakresie przetwarzania danych osobowych oraz swobodnego przepływu tych danych (Dz. Urz. WE L 181/19, z 4.07.2001); decyzję z dnia 27 grudnia 2004 r. 2004/915/WE zmieniającą decyzję 2001/497/WE w zakresie alternatywnego zestawu standardowych klauzul umownych dotyczących przekazywania danych osobowych do państw trzecich (Dz. Urz. WE L 385/19, z 29.12.2004). Powołane decyzje wprowadziły dwa zestawy klauzul umownych, które administrator danych może wykorzystać w przypadku przekazywania danych do innego administratora danych w państwie trzecim. Trzecia decyzja KE z dnia 27 grudnia 2001 r. 2002/16/WE w sprawie wzorcowych klauzul umownych w związku z przekazywaniem danych osobowych przetwarzającym w krajach trzecich na podstawie Dyrektywy 95/46/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 października 1995 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w zakresie przetwarzania danych osobowych oraz swobodnego przepływu tych danych (Dz. Urz. UE L 006, z 10.01.2002) wprowadziła wzorcowe klauzule umowne mające zastosowanie do przekazywania danych osobowych w przypadku powierzenia przetwarzania danych osobowych w rozumieniu art. 31 ustawy o ochronie danych osobowych.

- b) wzorcowe klauzule umowne z modyfikacjami wprowadzonymi przez administratora danych,
- c) klauzule umowne, które zostały w całości samodzielnie przygotowane przez administratora danych,
- d) wiążące reguły korporacyjne⁵⁰.

W omawianym okresie sprawozdawczym do Biura Generalnego Inspektora wpływały jedynie wnioski, w których administratorzy danych powoływali się na zastosowanie wzorcowych klauzul umownych, ustanowionych przez Komisję Europejską (jest to rozwiązanie preferowane przez większość organów ochrony danych osobowych w Europie). Administratorzy danych nie korzystali natomiast z innych rozwiązań umownych.

Zadeklarowanie przez wnioskodawcę zastosowania wzorcowych klauzul umownych określonych decyzjami Komisji Europejskiej powoduje konieczność porównania przez Generalnego Inspektora przyjętych przez wnioskodawcę rozwiązań z treścią wzorcowych klauzul umownych. Ponadto, Generalny Inspektor bada również okoliczności planowanego transferu danych (w tym również przyjęte przez odbiorcę danych organizacyjne i techniczne środki zabezpieczeń)⁵¹.

W 2005 r. Generalny Inspektor zezwolił na przekazanie przez jeden z banków danych osobowych byłych i obecnych klientów podmiotowi w Australii, który w celu świadczenia usług informatycznych miał przetwarzać te dane na zasadzie powierzenia⁵². Generalny Inspektor uzasadniając swoją decyzję zauważył, że przedstawiona przez bank umowa czyni zadość wymogom określonym decyzją 2002/16/WE Komisji Europejskiej. Jednocześnie podjęte przez bank środki organizacyjno – techniczne, jak również zastosowane przez odbiorcę danych w Australii procedury oraz fakt poddawania ich weryfikacji przez niezależnego audytora stwarzają uzasadnione gwarancje ochrony przetwarzanych danych osobowych na poziomie nie niższym niż w Polsce. Należy zaznaczyć, że w przypadku przekazywania danych osobowych do państwa trzeciego na zasadach

---

⁵⁰ Wiążące reguły korporacyjne są odrębnym instrumentem prawnym, który może odegrać szczególną rolę w przypadku przekazywania danych osobowych w ramach międzynarodowych korporacji. Jest to stosunkowo nowe rozwiązanie prawne, które z jednej strony może zapewnić większą elastyczność, z drugiej zaś zagwarantować w ramach korporacji jednolity, a zarazem wysoki poziom ochrony praw osób, których dane dotyczą, bez względu na poziom ochrony danych osobowych zapewniony na terytorium poszczególnych państw.

⁵¹ Wnioskodawca powinien przedstawić dowody pozwalające na potwierdzenie zapewnienia przez niego odpowiedniego zabezpieczenia w zakresie ochrony prywatności oraz praw i wolności osób, których dane dotyczą. Dlatego Generalny Inspektor wymaga wskazania: stron takiego transferu danych osobowych, kategorii danych, ich zakresu, celu oraz czasu trwania proponowanych operacji przekazywania danych, środków podjętych w celu zagwarantowania przez strony zamierzające przekazywać dane osobowe, praw osób, których dane dotyczą, w tym np. przedstawienia treści konkretnej umowy (np. zawierającej wzorcowe klauzule umowne) stanowiącej podstawę przekazania danych, środków organizacyjno – technicznych, które odbiorca danych zapewni w celu zabezpieczenia przekazywanych danych (dokładnego opisu).

⁵² GI-DEC-DP-161/05/441. W ocenie Generalnego Inspektora pomimo istniejącego w Australii ustawodawstwa z zakresu ochrony danych osobowych, ze względu na jego ograniczony zakres, nie zapewnia ono gwarancji ochrony danych osobowych przynajmniej takich, jakie obowiązują na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

powierzenia przekazujący dane nie traci przymiotu ich administratora, a zatem nadal ponosi odpowiedzialność za zgodność z prawem przetwarzania tych danych.

W innej sprawie rozpatrywanej przez Generalnego Inspektora wnioskodawca zwrócił się o wyrażenie zgody na przekazanie danych osób u niego zatrudnionych do spółki matki z siedzibą w Stanach Zjednoczonych Ameryki⁵³. Spółka ta stworzyła bowiem scentralizowaną bazę danych wszystkich osób zatrudnionych w jej spółkach zależnych na całym świecie. Generalny Inspektor stwierdził, że wnioskodawca zastosował wzorcowe klauzule umowne ustalone decyzją 2001/497/WE Komisji Europejskiej, a także uznał za wystarczające podjęte przez wnioskodawcę środki organizacyjno – techniczne. Biorąc pod uwagę te okoliczności Generalny Inspektor przychylił się do wniosku i wydał zgodę na przekazanie przedmiotowych danych⁵⁴. Należy zauważyć, że w przypadku przekazania danych innemu administratorowi danych w państwie trzecim, oprócz konieczności spełnienia pozostałych wymogów z zakresu ochrony danych osobowych, bardzo ważna jest konieczność poinformowania osób, których dane dotyczą o przekazaniu ich danych osobowych do państwa trzeciego.

Generalny Inspektor przychylił się również do wniosku dotyczącego jednoczesnego przekazania danych osobowych do Stanów Zjednoczonych Ameryki, Hongkongu, Japonii, Singapuru i Federacji Rosyjskiej na podstawie alternatywnego zestawu wzorcowych klauzul umownych wprowadzonego decyzją 2004/915/WE Komisji Europejskiej⁵⁵. W omawianej sprawie przekazywaniu podlegały dane osób zatrudnionych w spółkach należących do jednej korporacji międzynarodowej, które są przechowywane w prowadzonej na terytorium Polski centralnej bazie danych. W związku z zastosowaniem przez wnioskodawcę nowego instrumentu prawnego, tj. alternatywnego zestawu klauzul wzorcowych, decyzja Komisji wprowadziła możliwość zastosowania dalej idących sankcji niż było to przewidziane w decyzji 2001/497/WE Komisji Europejskiej. Oznacza to, że w celu zapobieżenia nadużyciom mogącym wynikać ze zwiększenia elastyczności alternatywnego zestawu klauzul wzorcowych, organy ochrony danych osobowych mają szerszą możliwość zakazania lub zawieszenia transferu danych w przypadku, gdy przekazujący dane odmówi podjęcia stosownych kroków w celu realizacji zobowiązań umownych dotyczących odpowiedzialności odbiorcy danych lub odbiorca odmówi współpracy w dobrej wierze z właściwymi organami ochrony danych osobowych w zakresie ochrony danych osobowych.

---

⁵³ Ustawodawstwo obowiązujące w Stanach Zjednoczonych Ameryki nie daje gwarancji ochrony danych osobowych co najmniej takich, jakie obowiązują na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, z wyjątkiem przypadków, gdy odbiorcy danych biorą udział w systemie Safe Harbor. Szerzej o systemie Safe Harbor na stronie internetowej: http://www.giodo.gov.pl/326/id_art/1500/j/pl/.

⁵⁴ GI-DEC-DP-313/05/890

⁵⁵ GI-DEC-DP-367/05/1042

Do Biura Generalnego Inspektora wpłynął również wniosek o wyrażenie zgody na przekazanie do Indii (na zasadzie powierzenia) danych osobowych przedstawicieli naukowych jednego z przedsiębiorstw farmaceutycznych, które ma siedzibę w Polsce⁵⁶.

8. Działalność informacyjna.

W celu promocji wiedzy na temat ochrony danych osobowych Generalny Inspektor, podobnie w jak poprzednich okresach sprawozdawczych, wykorzystywał różne metody i środki komunikacji zapewniające powszechny odbiór informacji.

8.1 Współpraca z mediami.

Generalny Inspektor utrzymywał w 2005 r. z przedstawicielami prasy, radia i telewizji, podobnie jak w poprzednich okresach sprawozdawczych, stałe, codzienne kontakty; odpowiadał na pytania zadawane przez dziennikarzy – zgodnie z ich oczekiwaniami - bezzwłocznie, a także, w odpowiedzi na zgłaszane zapotrzebowanie, spotykał się z dziennikarzami osobiście podczas konferencji prasowych oraz indywidualnych spotkań.

1) Wobec dużego zainteresowania przedstawicieli dzienników i czasopism tematyką ochrony danych osobowych Generalny Inspektor, podobnie jak w latach ubiegłych, odpowiadał na liczne pytania⁵⁷ zadawane m.in. przez przedstawicieli dzienników i periodyków o zasięgu ogólnopolskim; o sprawy z zakresu ochrony danych osobowych pytali też przedstawiciele prasy specjalistycznej i lokalnej.

W związku z odpowiedziami udzielonymi dziennikarzom publikacje na temat ochrony danych osobowych ukazywały się regularnie w prasie ogólnopolskiej oraz lokalnej, przy czym na opinię uzyskaną od Generalnego Inspektora dziennikarze, w swoich wypowiedziach, powołali się ok. 1700 razy.

Korzystając z zaproszenia dziennikarzy Generalny Inspektor, w roku sprawozdawczym, ok. 90. razy gościł na antenie publicznych i komercyjnych stacji radiowych. Generalny Inspektor zapraszany był do udziału w audycjach emitowanych przez ogólnopolskie i lokalne rozgłośnie radiowe.

Zagadnienia z zakresu ochrony danych osobowych interesowały także przedstawicieli ogólnopolskich i lokalnych stacji telewizyjnych. Generalny Inspektor ok. 60 razy gościł w

---

⁵⁶ GI-DP-404/4/05. Sprawa jest w trakcie rozpatrywania.

⁵⁷ Dziennikarze pisemnie zwracali się do Generalnego Inspektora o przekazanie informacji nt. przepisów o ochronie danych osobowych oraz pracy Biura GIODO ok. 1000 razy, telefonicznie zadali zaś ok. 2200 pytań. Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych ok. 200 razy występował do prasy z inicjatywą zainteresowania społeczeństwa praktyką stosowania ustawy o ochronie danych osobowych, przekazując materiały niezbędne do zaprezentowania tematu.

programach informacyjnych emitowanych zarówno w telewizji publicznej, jak i stacjach prywatnych.

Zagadnienia z zakresu ochrony danych osobowych były również tematem depesz agencji informacyjnych oraz serwisów portali internetowych.

2) W bieżącym roku szczególne zainteresowanie mediów wzbudziła praktyka Telekomunikacji Polskiej S.A. polegająca na odmowie udostępniania służbom obsługującym numery alarmowe, danych lokalizujących abonentów wywołujących połączenia z tymi numerami z powołaniem się na ustawę o ochronie danych osobowych⁵⁸. Zainteresowanie dziennikarzy wzbudziła ponadto praktyka funkcjonariuszy Policji polegająca na legitymowaniu osób w miejscach publicznych w sposób naruszający ich prawo do prywatności⁵⁹. Temat ten stał się przedmiotem licznych publikacji prasowych.

Dziennikarzy zainteresowały także zagadnienia takie, jak:

- Wiosenna Konferencja Europejskich Organów Ochrony Danych zorganizowana przez Generalnego Inspektora, która odbyła się w Krakowie, w dniach 25-26 kwietnia 2005 r.,
- funkcjonowanie przepisów ustawy o ochronie danych osobowych w związku z przepisami innych aktów prawnych np. ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks Pracy (tekst jednolity: Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94 ze zm.) lub ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (tekst jednolity: Dz. U. z 2002 r. Nr 7, poz. 58 ze zm.),
- ochrona danych osobowych a jawność życia publicznego,
- legalność przekazywania danych osób zalegających z płatnościami podmiotom zajmującym się windykacją należności.

3) W omawianym okresie sprawozdawczym Generalny Inspektor organizował **konferencje** prasowe z udziałem przedstawicieli dzienników i czasopism, stacji radiowych, telewizyjnych oraz agencji informacyjnych.

Przedmiotem pytań zadawanych przez dziennikarzy w trakcie konferencji prasowych były takie zagadnienia jak wyniki kontroli prowadzonych przez Generalnego Inspektora oraz bieżące sprawy rozpatrywane przez Generalnego Inspektora. W trakcie konferencji prasowych Generalny Inspektor omawiał treść wydanych decyzji oraz sposób ich wykonania.

4) W 2005 r., Generalny Inspektor udzielił 21 **wywiadów**. W rozmowach z dziennikarzami Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych omawiał przepisy ustawy o ochronie danych osobowych oraz praktykę ich stosowania. Informował również o wydarzeniach dotyczących ochrony danych osobowych o randze międzynarodowej.

---

⁵⁸ Problem wywołany został przez artykuł Pana Roberta Makowskiego pt. „Zbyt wiele tajemnic”, który ukazał się w gazecie „Metropol” w dniu 7 lipca 2005 r. Zagadnienie to zostało szczegółowo opisane w Części II Sprawozdania, lit. K. Telekomunikacja.

5) Za pośrednictwem prasy⁶⁰, w formie **komunikatu**, Generalny Inspektor przypomniał fundacjom i stowarzyszeniom o wynikającym z art. 40 ustawy o ochronie danych osobowych obowiązku zgłoszenia prowadzonych przez nie zbiorów do rejestracji. Podkreślił, że fundacje i stowarzyszenia są zwolnione z tego obowiązku, jedynie w odniesieniu do zbiorów danych, o których mowa w art. 43 ust. 1 ustawy. W szczególności, zwolnienie dotyczy danych członków stowarzyszeń i fundacji. Praktyka wskazuje natomiast, że zwolnienie z obowiązku rejestracji w odniesieniu do tych zbiorów rozumiane jest przez osoby działające w imieniu fundacji i stowarzyszeń, jako zwolnienie z przestrzegania przepisów ustawy o ochronie danych osobowych w ogóle. Zachodziła więc konieczność przypomnienia, że obowiązek rejestracji jest tylko jednym z obowiązków wynikających z przepisów ustawy o ochronie danych osobowych i zwolnienie z niego, w odniesieniu do konkretnego zbioru, nie stanowi generalnego zwolnienia z rejestracji pozostałych zbiorów przetwarzanych przez te podmioty, jak również z wypełniania innych obowiązków nałożonych przepisami ustawy o ochronie danych osobowych na administratora danych.

Z inicjatywy Generalnego Inspektora powyższe zagadnienie stało się również przedmiotem publikacji w dzienniku „Rzeczpospolita”.

8.2 Konferencje naukowe i seminaria.

Kwestie z zakresu ochrony danych osobowych były w omawianym roku sprawozdawczym przedmiotem dyskusji na seminariach oraz konferencjach naukowych. Generalny Inspektor oraz pracownicy Biura GIODO czynnie uczestniczyli w takich spotkaniach, czy to wygłaszając referaty, czy biorąc udział w dyskusjach.

Generalny Inspektor zorganizował następujące konferencje:

- Wiosenną Konferencję Europejskich Organów Ochrony Danych, która odbyła się w Krakowie, w dniach 25 – 26 kwietnia 2005 r.⁶¹
- Seminarium pt. „Zbiory Archiwalne a Ochrona Prywatności”, zorganizowane przez Generalnego Inspektora we współpracy z Naczelnym Dyrektorem Archiwów Państwowych, które odbyło się w Warszawie, w dniach 3-4 listopada 2005 r. Podczas seminarium dyskutowano kwestie ochrony prywatności w kontekście udostępniania zbiorów archiwalnych. W szczególności omówiono problem i związaną z tym praktykę udostępniania zbiorów archiwalnych zawierających dane podlegające szczególnej ochronie, jak również zagadnienie udostępniania danych do celów badań naukowych.

---

⁵⁹ Sprawa ta została opisana w Części II Sprawozdania, lit. B. pkt 1. Policja.

⁶⁰ Dzienników: „Trybuna”, „Gazeta Wyborcza” oraz tygodnika „Wprost”.

⁶¹ Konferencja ta została szerzej omówiona w Części III niniejszego Sprawozdania, pkt 3. ppkt 2. Wiosenna Konferencja Europejskich Organów Ochrony Danych.

Generalny Inspektor oraz pracownicy Biura GIODO uczestniczyli również w konferencjach krajowych zorganizowanych przez inne podmioty⁶² oraz w konferencjach międzynarodowych⁶³.

8.3 Szkolenia.

W ramach działalności informacyjnej Generalny Inspektor oraz pracownicy Biura GIODO prowadzili szkolenia z zakresu ochrony danych osobowych. Generalny Inspektor przeprowadził m.in. szkolenie dla pracowników Kancelarii nt. „Zmiany przepisów o ochronie danych osobowych, zabezpieczenie danych osobowych”, szkolenie dla pracowników Sądu Okręgowego w Krakowie nt. „Zasady przetwarzania i zabezpieczenia danych osobowych w sądach”, szkolenie w Krajowym Związku Rewizyjnym Spółdzielni Mieszkaniowych dotyczące zagadnień związanych ze stosowaniem przepisów ustawy o ochronie danych osobowych w działalności spółdzielni mieszkaniowych⁶⁴.

Ponadto w roku 2005 Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych zorganizował staże dla pracowników organów administracji publicznej, w tym w styczniu i w kwietniu dla funkcjonariuszy Straży Granicznej, w sierpniu dla funkcjonariuszy Policji, zaś na przełomie listopada i grudnia dla pracowników Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

Staż odbywające się w Biurze GIODO poświęcone były zapoznaniu oddelegowanych pracowników resortów uczestniczących w przedmiotowym przedsięwzięciu z zasadami pozyskiwania, przetwarzania i udostępniania danych osobowych określonymi w przepisach ustawy o ochronie danych osobowych oraz rozporządzeniach wykonawczych. Osoby odbywające staże miały również możliwość zapoznania się z pracą poszczególnych departamentów Biura Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych i zadawania pracownikom biura szczegółowych pytań dotyczących problemów dotyczących przetwarzania danych osobowych, z którymi spotykają się w czasie swojej pracy. Ponadto osoby uczestniczące w stażach uzyskały podstawowe informacje o międzynarodowych aspektach przetwarzania danych osobowych, w tym, z zakresu planowanego przystąpienia do współpracy w ramach systemu Schengen.

Szczególny charakter miał staż zorganizowany przez Biuro Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych dla pracowników Policji. W ramach tego stażu został omówiony szereg przedstawionych przez Policję problemów związanych z takimi zagadnieniami z zakresu ochrony danych osobowych jak: ochrona danych osobowych cudzoziemców, zasady tworzenia zbiorów danych osobowych, przetwarzanie danych osobowych kandydatów do pracy,

---

⁶² Wykaz konferencji krajowych zorganizowanych przez inne podmioty, w których uczestniczyli pracownicy Biura GIODO określa załącznik nr 6 niniejszego Sprawozdania.

⁶³ Udział Generalnego Inspektora w konferencjach międzynarodowych opisany został w Części III niniejszego Sprawozdania, pkt 3. Udział w konferencjach, seminariach i warsztatach o charakterze międzynarodowym.

zabezpieczanie danych osobowych czy realizacja praw osób, których dane dotyczą. Na podstawie zakresu zagadnień omówionych w toku przedmiotowego stażu Biuro Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych przygotowało materiały informacyjne przekazane następnie Komendantowi Głównemu Policji w celu umożliwienia trenerom policyjnym prowadzenia szkoleń z zakresu ochrony danych osobowych przeznaczonych dla policjantów.

8.4 Informacja telefoniczna.

W związku z nowelizacją ustawy o ochronie danych osobowych w 2004 roku uruchomiona została specjalna linia telefoniczna, w celu informowania o zmianach w ustawie o ochronie danych osobowych, które weszły w życie wraz ze wstąpieniem Polski do Unii Europejskiej. W roku sprawozdawczym ilość pytań o znowelizowane przepisy sukcesywnie malała. Jednak wobec utrzymującego się zainteresowania, nie tyle nowelizacją, co przepisami ustawy o ochronie danych osobowych, linia telefoniczna została utrzymana. Działa ona obecnie jako informacja o przepisach ustawy o ochronie danych osobowych. W sprawie uzyskania takiej informacji zgłasza się ok. 40 osób dziennie. Wielu z dzwoniących przedstawia indywidualne sprawy z zakresu ochrony danych osobowych, które zgodnie z ustawą z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jednolity Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 ze zm.) powinny zostać ocenione w trakcie postępowania administracyjnego⁶⁵. Przedmiotem pytań zadawanych przez osoby dzwoniące jest ponadto dopuszczalność przekazywania danych do państw trzecich, zabezpieczenie danych osobowych, obowiązek rejestracji zbiorów danych, dopuszczalność udostępnienia danych lub powierzenia przetwarzania danych osobowych. Wiele z zadawanych pytań pozostaje też w związku z doniesieniami prasowymi, które często wprowadzają w błąd i wiele osób weryfikuje w ten sposób doniesienia prasowe. Przykładem takiej informacji, jest powielana w mediach teza, że ustawa o ochronie danych osobowych służy ochronie dłużników, co powodowało, że osoby domagały się ochrony na podstawie ustawy o ochronie danych osobowych, swoje prawa wywodząc z faktu bycia dłużnikami.

8.5 Internet.

Ze względu na rozpowszechnienie Internetu jako środka pozyskiwania informacji, z roku na rok ma miejsce wzrost liczby osób odwiedzających stronę internetową Generalnego Inspektora

---

⁶⁴Wykaz szkoleń zorganizowanych przez Generalnego Inspektora zawiera załącznik nr 5 niniejszego Sprawozdania.

⁶⁵ Takie osoby są informowane o, przewidzianej przepisami prawa, procedurze składania skarg oraz odsyłane do strony internetowej GODO, zawierającej szczegółowe informacje na ten temat. Stwierdzić naruszenie przepisów ustawy o ochronie danych osobowych w konkretnej sprawie, przez określony podmiot, można bowiem jedynie po przeprowadzeniu stosownego postępowania administracyjnego. Jeśli więc osoby dzwoniące chcą się dowiedzieć, czy dany podmiot lub osoba naruszyła ustawę o ochronie danych osobowych i kto jest winny naruszenia, a sprawa nie była przedmiotem postępowania prowadzonego przez Generalnego Inspektora, powinny skierować sprawę na drogę takiego postępowania, aby mogła zostać wyjaśniona we właściwym trybie.

(www.giodo.gov.pl). W związku z tym strona ta jest stale aktualizowana i wzbogacana o nowe artykuły, a także kontrolowana pod kątem zgodności z obowiązującym stanem prawnym. Na stronie internetowej, prowadzonej w trzech wersjach językowych (polskiej, angielskiej i francuskiej), sukcesywnie zamieszczana jest treść wydawanych przez Generalnego Inspektora rozstrzygnięć w indywidualnych sprawach, odpowiedzi na najczęściej zadawane pytania, wyroki sądowe dotyczące spraw z zakresu ochrony danych osobowych⁶⁶.

W bieżącym roku wprowadzono nowe rozwiązania techniczne ułatwiające korzystanie z informacji dostępnych na stronie internetowej np. ze względu na stale zwiększającą się liczbę artykułów, w niektórych rubrykach, np. w rubryce: „Pytania i odpowiedzi”, „Decyzje GIODO”, zamieszczone materiały zostały pogrupowane tematycznie. Przebudowana została także rubryka dotycząca rozporządzeń wykonawczych tak, aby były one łatwiej dostępne. Również rubryki zawierające informacje o charakterze praktycznych wskazówek zostały przebudowane w celu łatwiejszego dotarcia do nich.

Na bieżąco aktualizowane są również informacje zamieszczone w Biuletynie Informacji Publicznej.

8.6 Publikacje.

Biorąc pod uwagę, że w trakcie konferencji naukowych organizowanych przez Generalnego Inspektora prezentowane są wystąpienia na temat ochrony danych osobowych, które stanowić mogą cenne źródło wiedzy dla osób zainteresowanych tą problematyką, Generalny Inspektor opublikował w 2005 roku następujące pozycje, zawierające treść wystąpień wygłoszonych podczas tych spotkań:

- 1) 26 th International Conference on Privacy and Personal Data Protection „The Right to Privacy – the Right to Dignity”. Publikacja książkowa składa się z referatów uczestników 26 Konferencji Ochrony Prywatności i Danych Osobowych pt. „Prawo do prywatności – Prawo do godności”, która odbyła się w dniach 14 – 16 września 2004 r. Referaty zostały opublikowane w oryginalnej wersji językowej oraz w języku angielskim. Do książki dołączona została płyta CD zawierająca prezentacje przedstawione przez uczestników Konferencji.
- 2) „Prawo do prywatności a media”. Wskazana publikacja zawiera referaty uczestników Seminarium zorganizowanego przez Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych, które odbyło się w Warszawie, dnia 20 października 2003 r., pt. „Prawo do prywatności a media”. Niniejsza publikacja zawiera wystąpienia uczestników spotkania.

---

⁶⁶ W 2005 r. polskojęzyczna wersja strony internetowej wzbogacona została o 321 pozycji, angielskojęzyczna o 49, a francuskojęzyczna o 79 pozycji.

Część II. PRZETWARZANIE DANYCH PRZEZ PODMIOTY ZE SFERY PUBLICZNEJ I PRYWATNEJ.

A. Administracja publiczna.

1. Geodezja i Kartografia.

Przetwarzanie danych osobowych zgromadzonych w ewidencji gruntów i budynków odbywa się w oparciu o przepisy ustawy z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne (tekst jednolity: Dz. U. z 2005 r. Nr 240, poz. 2027 ze zm.) oraz wydanego na jej podstawie rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 marca 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (Dz. U. Nr 38, poz. 454).

1.1 W ostatnich latach jedynie sporadycznie kierowano do Generalnego Inspektora **skargi** związane z przetwarzaniem danych w ewidencji gruntów i budynków. W 2005 roku wpłynęły 2 skargi, w 2004 roku 3, zaś w 2003 - 1.

Skarżący domagali się udostępnienia danych z operatu ewidencyjnego wskazując na wcześniejsze negatywne dla nich w tym zakresie decyzje starostów. Omawiając tę problematykę istotnym jest wskazanie, że przepisy ustawy Prawo geodezyjne i kartograficzne zawierają własne procedury odnośnie udostępniania informacji objętych ewidencją gruntów i budynków oraz wskazują organy właściwe do rozstrzygania spraw w tym zakresie. Przepisy ustawy o ochronie danych osobowych znajdują zastosowanie wyłącznie do ochrony danych ewidencyjnych przed ich utratą, zniszczeniem, niepożądaną modyfikacją, nieuprawnionym do nich dostępem i ujawnieniem⁶⁷. Oznacza to w konsekwencji, że Generalny Inspektor nie jest organem właściwym w sprawie udostępniania informacji z operatu ewidencyjnego. Stanowisko to zostało potwierdzone w orzecznictwie sądu administracyjnego⁶⁸. W tej sytuacji za nieuzasadnione uznać należało skargi na odmowę udostępnienia danych z operatu ewidencyjnego dotyczące m.in. nie wydania „mapy podziału”⁶⁹.

Skargi, które wpłynęły do Generalnego Inspektora z omawianego zakresu, aczkolwiek sporadyczne, wskazują że organy właściwe do ich rozpatrzenia nie działają w sposób prawidłowy, tj. nie wydają decyzji administracyjnych w trybie ustawy Prawo geodezyjne i kartograficzne i ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jednolity Dz. U. z

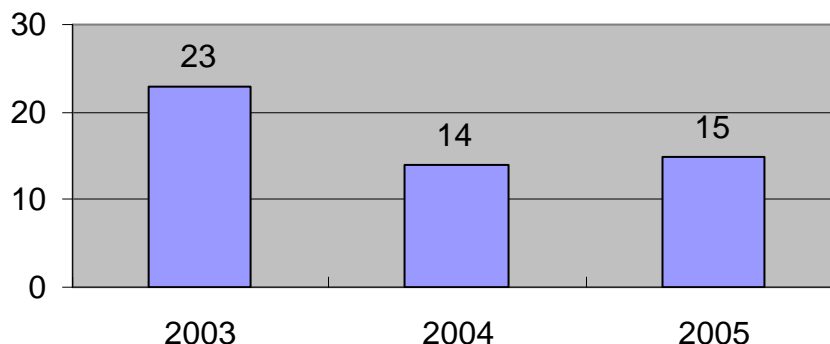
---

⁶⁷ § 53 ust. 1 i § 44 pkt 5 rozporządzenia w sprawie ewidencji gruntów i budynków.

⁶⁸ Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego z dnia 18 maja 2005 r., sygn. akt II SA/Wa 1987/04.

2000 r. Nr 98, poz. 1071 ze zm.), w konsekwencji skarżący oczekują wydania takiego rodzaju decyzji od Generalnego Inspektora, do którego się odwoływali, jako – ich zdaniem – do organu właściwego.

1.2 W 2005 r. utrzymała się niewielka liczba **pytań** dotyczących przetwarzania danych w zakresie ewidencji gruntów i budynków.

Wykres *Liczbowe zestawienie pytań skierowanych do Generalnego Inspektora w latach 2003–2005 z zakresu przetwarzania danych zawartych w ewidencji gruntów i budynków.*

Pytania kierowały zarówno organy prowadzące ewidencję gruntów i budynków⁷⁰, jak i osoby, które chciały uzyskać informacje z tej ewidencji⁷¹. Większość pytań dotyczyło udostępniania danych zgromadzonych w ewidencji gruntów i budynków⁷². Do Generalnego Inspektora zwrócił się m.in. naczelnik Wydziału Geodezji i Gospodarki Nieruchomościami jednego z urzędów miejskich z pytaniem o dopuszczalność ujawnienia wierzycielowi lub spółce zajmującej się windykacją należności stanu majątkowego danej osoby fizycznej poprzez podanie znajdujących się w ewidencji gruntów i budynków informacji o należącej do tej osoby nieruchomości⁷³. W odpowiedzi Generalny Inspektor wskazał, iż stosownie do treści art. 24 ust. 2 Prawa geodezyjnego i kartograficznego, informacje o gruntach, budynkach i lokalach zawarte w operacie ewidencyjnym są jawne. Z przepisów tej ustawy wynika, iż każdy może zapoznać się z treścią wpisów w ewidencji gruntów i budynków oraz dokumentami, na podstawie których wpisywano⁷⁴. Jedynie w przypadku, gdy osoba nie będąca właścicielem i nie dysponująca innym prawem dającym władztwo nad nieruchomością żąda wydania wypisów i wyrysów z ewidencji, organ prowadzący ewidencję może sprawdzić posiadanie przez nią interesu prawnego w tym zakresie, nie bada natomiast czy osoba występująca o udostępnienie danych spełnia przesłankę legalności przetwarzania danych wskazaną w art. 23 bądź art. 29 ustawy o ochronie danych osobowych. Organami właściwymi do rozstrzygania spraw z zakresu udostępniania informacji objętych ewidencją gruntów i budynków jest wyłącznie starosta powiatu⁷⁵ oraz wojewoda, który sprawuje kontrolę instancyjną nad rozstrzygnięciami wydanymi przez starostę.

1.3 W minionym roku Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych opiniował 1 projekt aktu prawnego z zakresu geodezji i kartografii. W 2004 r. organ ochrony danych

⁶⁹ GI-DS-430/628/05, GI-DS-430/819/05.

⁷⁰ Np. GI-DP-024/2276/05.

⁷¹ Np. GI-DP-024/1458/05, GI-DP-024/1859/05, GI-DP-024/1980/05.

⁷² Np. GI-DP-024/141/05, GI-DP-024/264/05, GI-DP-024/820/05.

⁷³ GI-DP-024/141/05.

⁷⁴ Zgodnie z art. 24 ust. 3 prawa geodezyjnego i kartograficznego „Wyrisy i wypisy z operatu ewidencyjnego są wydawane przez organ prowadzący ewidencję gruntów i budynków odpłatnie na żądanie właścicieli lub osób fizycznych i prawnych, w których władaniu znajduje się grunt, budynek lub lokal, osób fizycznych i prawnych oraz innych jednostek organizacyjnych nie posiadających osobowości prawnej, które mają interes prawny w tym zakresie, a także na żądanie zainteresowanych organów administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego.”

⁷⁵ Organem administracji geodezyjnej i kartograficznej, do którego zadań należy prowadzenie ewidencji gruntów i budynków jest starosta powiatu, wykonujący zadania przy pomocy geodety powiatowego (art. 6a ust. 1 pkt 2 lit b i art. 7d pkt 1 Prawa geodezyjnego i kartograficznego). Kontrolę nad działaniami administracji geodezyjnej i kartograficznej sprawuje wojewódzki inspektor nadzoru geodezyjnego i kartograficznego działający w imieniu wojewody (7b ust. 1 pkt 2 cytowanej ustawy).

osobowych nie opiniował projektów regulacji z tej dziedziny, natomiast w 2003 roku Generalny Inspektor opiniował dwa projekty aktów prawnych. Do jednego z nich zgłosił uwagi.

Generalny Inspektor odniósł się do nadesłanego do zaopiniowania projektu nowelizacji ustawy – Prawo geodezyjne i kartograficzne oraz ustawy o księgach wieczystych i hipotece⁷⁶. Jednym z celów nowelizacji było ustawowe uregulowanie zasad funkcjonowania Integrującej Platformy Elektronicznej. Brak podstaw prawnych legalizujących tworzenie Platformy służącej przetwarzaniu na szczeblu centralnym danych osobowych uzyskiwanych od innych organów administracji publicznej oraz brak określonych zasad pozyskiwania danych od tych organów uprzednio budził już wątpliwości⁷⁷. Generalny Inspektor występował o złożenie wyjaśnień w tej sprawie do Prezesa Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii⁷⁸ i Ministra Infrastruktury⁷⁹. Organy te informowały, że Integrująca Platforma Elektroniczna jest elementem infrastruktury Zintegrowanego Systemu Katastralnego, którego celem jest zapewnienie uprawnionym podmiotom szybkiego dostępu do aktualnych i wiarygodnych informacji o nieruchomościach gromadzonych w ewidencjach i rejestrach publicznych⁸⁰. Wraz z pracami o charakterze technicznym i technologicznym planowano wprowadzenie stosownych zmian prawnych, m.in. w zakresie wskazania Głównego Geodety Kraju jako administratora danych katastru nieruchomości dla obszaru całego kraju oraz organ odpowiedzialny za bezpieczeństwo przetwarzanych w katastrze danych⁸¹. Generalny Inspektor zgłaszał potrzebę podjęcia dalszych prac legislacyjnych w tej materii⁸².

1.4 W 2005 r. w porównaniu z latami ubiegłymi liczba zbiorów z zakresu geodezji i kartografii zgłaszanych do **rejestracji** wzrosła.

---

⁷⁶ Projekt przesłany pismem z dnia 4 marca 2005 r. o sygn. NG-0240-465-2005.

⁷⁷ Zasady funkcjonowania Integrującej Platformy Elektronicznej objęto zakresem kontroli przeprowadzonej u Głównego Geodety Kraju (GI-DIS-K-411/26/05). Kontrola ta opisana została w ppkt 5 niniejszego rozdziału Sprawozdania.

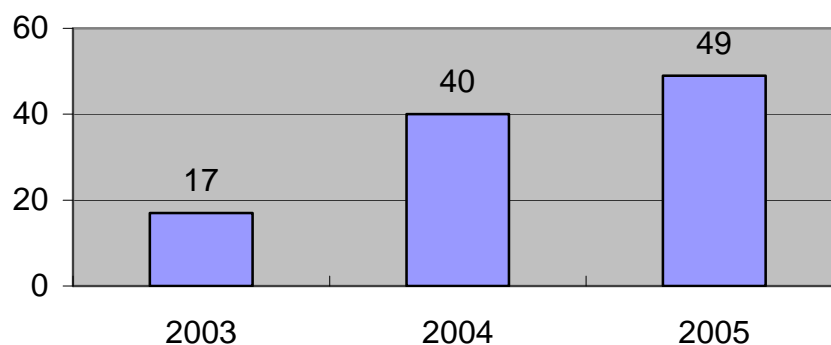
⁷⁸ Pismo Generalnego Inspektora z dnia 20 listopada 2004 r. i 2 lutego 2005 r. (sygn. GI-DP-023/2133/04).

⁷⁹ Wystąpienie z dnia 2 lutego 2005 r.

⁸⁰ IPE realizowana jest w ramach projektu PHARE 200 – Budowa Zintegrowanego Systemu Katastralnego we współpracy z Ministerstwem Sprawiedliwości, Ministerstwem Finansów, Ministerstwem Spraw Wewnętrznych i Administracji, Głównym Urzędem Statystycznym.

⁸¹ Pismo z dnia 10 marca 2005 r.

⁸² Pismo z dnia 15 kwietnia 2005 r.

Wykres *Liczbowe zestawienie zbiorów danych zgłoszonych do rejestracji z zakresu geodezji i kartografii w latach 2003–2005.*

Wnioskodawcami były głównie powiaty i gminy, a w jednostkowych przypadkach także powiatowy ośrodek dokumentacji geodezyjno – kartograficznej oraz wojewoda. Zgłaszane do rejestracji zbiory dotyczyły danych osobowych przetwarzanych w związku z prowadzeniem ewidencji gruntów i budynków, wydawaniem decyzji o rozgraniczeniu nieruchomości, nadawaniem numerów porządkowych nieruchomościom oraz wykonywaniem innych zadań określonych przepisami ustawy Prawo geodezyjne i kartograficzne oraz aktów wykonawczych do tej ustawy. Większość zgłoszonych zbiorów danych zostało zarejestrowanych, a w stosunku do kilku zgłoszeń postępowanie jest w toku. Zasadniczo formularze zgłoszeń były wypełniane poprawnie, a uchybienia zdarzały się sporadycznie.

1.5 W 2005 r. u Głównego Geodety Kraju przeprowadzona została jedna **kontrola** zgodności przetwarzania danych z przepisami o ochronie danych osobowych⁸³ - w poprzednich latach w ww. podmiocie kontroli nie przeprowadzano. Zakresem kontroli objęto m.in. przetwarzanie danych osobowych w systemie informatycznym stanowiącym jednolitą platformę programową służącą do komunikacji i wymiany danych o nieruchomościach i ich właścicielach pomiędzy organami administracji publicznej właściwymi w sprawach geodezji i kartografii oraz sądami, w których znajdują się wydziały wieczystoksięgowe, a w szczególności ustalenie legalności przetwarzania danych i sposobu ich zabezpieczenia.

Ustalenia dokonane w toku kontroli wskazywały, że podstawę przetwarzania danych osobowych w ww. systemie informatycznym stanowi art. 23 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie danych osobowych, gdyż działania podejmowane przez Głównego Geodetę Kraju w celu utworzenia jednolitej platformy programowej służącej do komunikacji i wymiany danych o nieruchomościach i ich właścicielach należą do zadań realizowanych dla dobra publicznego. W trakcie kontroli ustalono również, iż Główny Geodeta Kraju zawarł porozumienia m.in. z wojewodami, starostami i prezydentami miast na prawach powiatu, jako organami administracji publicznej właściwymi w

sprawach geodezji i kartografii, regulujące zasady współpracy w ww. zakresie pomiędzy tymi podmiotami. Zawieranie tego typu porozumień nie znajduje oparcia w przepisach ustawy Prawo geodezyjne i kartograficzne. Dlatego uzasadnione było prowadzenie prac nad przygotowaniem projektu nowelizacji ustawy Prawo geodezyjne i kartograficzne, ze względu na konieczność ustawowego uregulowania podstaw tworzenia systemu informatycznego stanowiącego jednolitą platformę programową służącą do komunikacji i wymiany danych o nieruchomościach i ich właścicielach pomiędzy organami administracji publicznej właściwymi w sprawach geodezji i kartografii oraz sądami, w których znajdują się wydziały wieczystoksięgowe⁸⁴.

Przeprowadzona kontrola wykazała ponadto uchybienia polegające na nie zastosowaniu środków technicznych i organizacyjnych zapewniających ochronę przetwarzanych danych osobowych.⁸⁵ Postępowanie w ww. sprawie zostało umorzone ze względu na przywrócenie przez jednostkę kontrolowaną stanu zgodnego z prawem⁸⁶.

2. Podatki.

Organy podatkowe przetwarzają dane osobowe przede wszystkim w oparciu o przepisy ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (tekst jednolity: Dz. U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60 ze zm.). W przypadku podatków i opłat lokalnych podstawowym aktem prawnym regulującym przetwarzanie danych w tym zakresie jest ustawa z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (tekst jednolity: Dz. U. z 2002 r. Nr 9, poz. 84 ze zm.).

2.1 W 2005 r. odnotowano znaczny wzrost liczby **skarg** związanych z przetwarzaniem danych przez organy podatkowe.

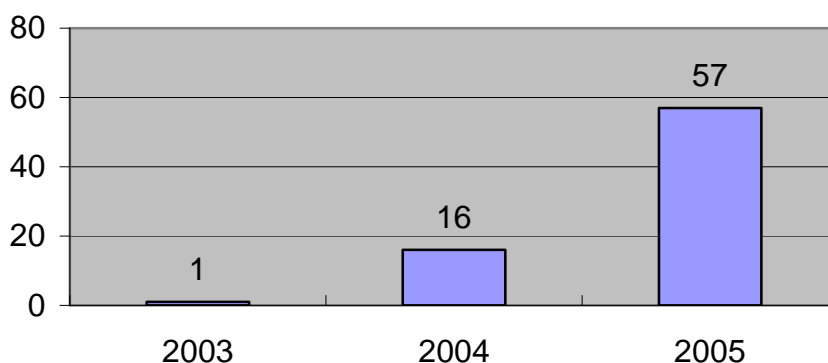
⁸³ GI-DIS-K-411/26/05.

⁸⁴ Pismo do Przewodniczącego Podkomisji Nadzwyczajnej do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo geodezyjne i kartograficzne oraz ustawy o księgach wieczystych i hipotece z dnia 15 kwietnia 2005 r. o sygn. GI-DP-023/2133/04.

⁸⁵ Uchybienia w tym zakresie polegały na dopuszczeniu do przetwarzania danych osobowych osób nie posiadających upoważnień nadanych przez administratora danych, nie wpisaniu do ewidencji osób upoważnionych do przetwarzania danych osobowych, daty nadania i ustania oraz zakresu upoważnienia, nie zawarcia w instrukcji zarządzania systemem informatycznym służącym do przetwarzania danych osobowych informacji o stosowanych środkach w celu zapewnienia poufności i integralności danych przekazywanych poza obszar przetwarzania danych osobowych oraz zmienianiu haseł dostępu rzadziej niż co 30 dni.

⁸⁶ Decyzja z dnia 13 września 2005 r. o sygn. GI-DEC-DIS-298/05.

Wykres *Liczbowe zestawienie skarg na organy podatkowe, skierowanych do Generalnego Inspektora w latach 2003–2005.*

Skargi dotyczyły m.in. umieszczania w aktach sprawy danych osoby, która zainspirowała wszczęcie postępowania podatkowego z urzędu przez organ podatkowy. W konsekwencji z danymi mogły zapoznać się strony tego postępowania. Jeśli osobie takiej nie zostanie nadany status strony postępowania umieszczanie jej danych w aktach postępowania jest niezasadne⁸⁷. W konsekwencji konieczne stało się wystąpienie do organu podatkowego o zaprzestanie stosowania wyżej opisanej praktyki⁸⁸.

Z niektórych skarg wynikało, że skarżący w istocie żądają od Generalnego Inspektora zbadania prawidłowości prowadzenia postępowania podatkowego przez organy podatkowe na podstawie odrębnych przepisów⁸⁹, np. w zakresie udostępniania przez naczelnika jednego z urzędów skarbowych danych organom prowadzącym postępowanie egzekucyjne. W takich sytuacjach skarżący informowani byli o obowiązujących w tym zakresie przepisach Ordynacji podatkowej oraz wskazywano im, w jakim trybie mogą poddawać weryfikacji działania organu podatkowego.

Analiza skarg, które wpłynęły do Generalnego Inspektora w 2005 r. wykazuje, że skarżący w sposób błędny utożsamiają Generalnego Inspektora jako organ właściwy do weryfikacji merytorycznej poprawności decyzji organów podatkowych i stosowanej przez nie procedury. Tymczasem z przepisów wynika, że organami podatkowymi są m.in. naczelnicy urzędów skarbowych, dyrektorzy izb skarbowych, samorządowe kolegium odwoławcze oraz minister właściwy do spraw finansów publicznych. Tego rodzaju skargi wynikają przede wszystkim z nieznajomości przepisów prawa po stronie skarżących. Ewentualnie, mogą one świadczyć o

⁸⁷ Stanowisko to potwierdza wyrok NSA z dnia 7 listopada 2001 r., sygn. akt I SA/Gd 2142/2000, w którym sąd nałożył na organy podatkowe obowiązek utajnienia informacji dotyczących innych podatników nie związanych bezpośrednio, a jedynie pośrednio ze sprawą, które pozwoliłyby osobom nieuprawnionym na identyfikację tych podatników.

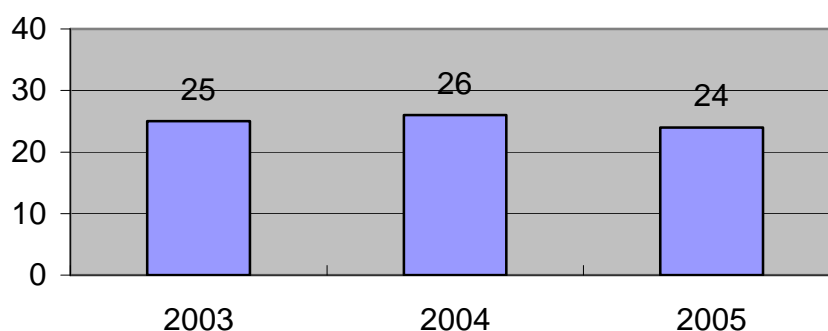
⁸⁸ Pismo z 14 października 2005 r. o sygn. GI-DS-430/521/05.

⁸⁹ GI-DS-430/737/05.

podejmowanych przez skarżących próbach podważenia zasadności rozstrzygnięć organów podatkowych z pominięciem obowiązujących procedur.

Powodem tak znaczącego zwiększenia się liczby skarg było wniesienie przez skarżących kilkudziesięciu wniosków do Generalnego Inspektora o zbadanie legalności pozyskania przez naczelnika jednego z urzędów skarbowych od domu maklerskiego danych osobowych dla potrzeb postępowania podatkowego⁹⁰. Postępowania te nie zostały zakończone.

2.2 W omawianym okresie sprawozdawczym liczba skierowanych do Generalnego Inspektora **pytań** dotyczących przetwarzania danych przez organy podatkowe utrzymała się na poziomie podobnym do roku 2004, co obrazuje poniższy wykres.

Wykres Liczbowe zestawienie pism skierowanych do Generalnego Inspektora w latach 2003–2005 w zakresie przetwarzania danych przez organy podatkowe .

Większość pytań skierowana została przez podatników i dotyczyła legalności udostępniania danych osobowych przetwarzanych przez organy podatkowe⁹¹. Zauważyć należy, iż nadal kierowano pytania o legalność publikowania przez podmioty władzy publicznej informacji o dokonanych umorzeniach podatkowych⁹².

W omawianym okresie sprawozdawczym Generalny Inspektor zajmował się sprawą, w której doradca podatkowy kwestionował legalność włączenia przez jeden z urzędów kontroli skarbowej do akt postępowania kontrolnego dokumentów zawierających dane osobowe klientów spółki doradztwa podatkowego⁹³. Doradca podatkowy podkreślił, iż spoczywa na nim obowiązek zachowania w tajemnicy wszelkich faktów i informacji, z którymi zapoznał się w związku z wykonywaniem zawodu⁹⁴, co stoi w sprzeczności z żądaniem przez organy kontroli skarbowej wskazania przez doradcę danych osobowych jego klientów, a ponadto, iż zbieranie przez te organy

⁹⁰ Np. GI-DS-430/891/05, GI-DS-430/919/05, DS-430/937/05, GI-DS-430/945/05, GI-DS-430/960/05.

⁹¹ Np. GI-DP-024/1371/05, GI-DP-024/1374/05, GI-DP-024/2079/05, GI-DP-024/2375/05.

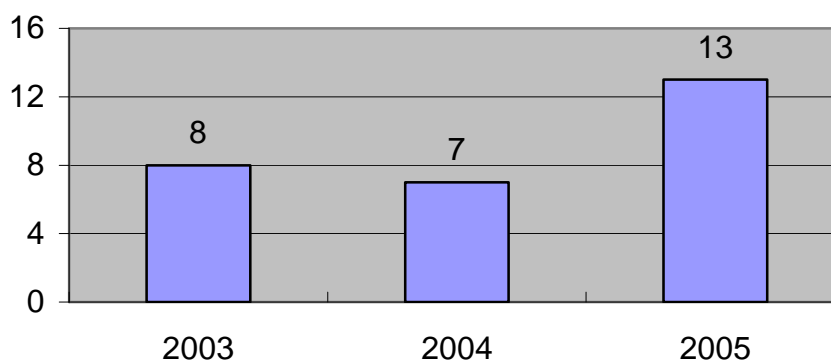
⁹² GI-DP-024/176/05, GI-DP-024/478/05, GI-DP-024/1732/05 Informacje na ten temat można odnaleźć w Sprawozdaniu Generalnego Inspektora z działalności za rok 2003, Część II, lit. A. pkt 7. Inne sprawy ze sfery publicznej, str. 78-79.

⁹³ GI-DP-024/569/05.

⁹⁴ Art. 37 ustawy z dnia 5 lipca 1996 r. o doradztwie podatkowym (tekst jednolity: Dz. U. z 2002 r. Nr 9, poz. 86 ze zm.).

dokumentów zawierających dane osobowe klientów spółki doradztwa podatkowego w celu włączenia ich do akt postępowania podważa zaufanie klientów, którzy w dobrej wierze powierzyli doradcy dotyczące ich dane. Generalny Inspektor uznał, iż w przedmiotowej sprawie istotne jest ustalenie wzajemnych relacji między przepisami określającymi uprawnienia organów kontroli skarbowej⁹⁵ a przepisami regulującymi warunki i zasady wykonywania doradztwa podatkowego⁹⁶ i, iż w świetle swoich kompetencji nie jest właściwy do ustalania relacji między tymi przepisami. Jednocześnie podniósł, że ewentualne działania wobec organu kontroli skarbowej mogą podjąć jedynie podmioty uprawnione do tego na mocy przepisów szczególnych⁹⁷. W związku z powyższym GODO wydał postanowienie przekazujące sprawę do rozpatrzenia według właściwości Generalnemu Inspektorowi Kontroli Skarbowej. Stanowisko to podzielone zostało przez Wojewódzki Sąd Administracyjny⁹⁸.

2.3 W bieżącym okresie sprawozdawczym Generalny Inspektor zgłosił uwagi do jednego z **projektów aktów prawnych** dotyczących przetwarzania danych osobowych przez organy podatkowe⁹⁹. W 2004 r. i w 2003 r. uwagi zostały zgłoszone również do jednego projektu.

Wykres *Liczbowe zestawienie projektów aktów prawnych dotyczących przetwarzania danych przez organy podatkowe skierowanych do Generalnego Inspektora w latach 2003–2005.*

2.4 W roku 2005 liczba zbiorów danych zgłoszonych do **rejestracji** Generalnemu Inspektorowi w związku z wykonywaniem przez wójtów (burmistrzów, prezydentów miast) oraz naczelników urzędów skarbowych zadań organu właściwego w sprawach podatków i opłat wynikających z odrębnych przepisów¹⁰⁰ zmalała nieznacznie w stosunku do roku 2004 r.

⁹⁵ Przepisy Ordynacji podatkowej oraz ustawy z dnia 28 września 1991 r. o kontroli skarbowej (tekst jednolity Dz. U. z 2004 r. Nr 8, poz. 65 ze zm.).

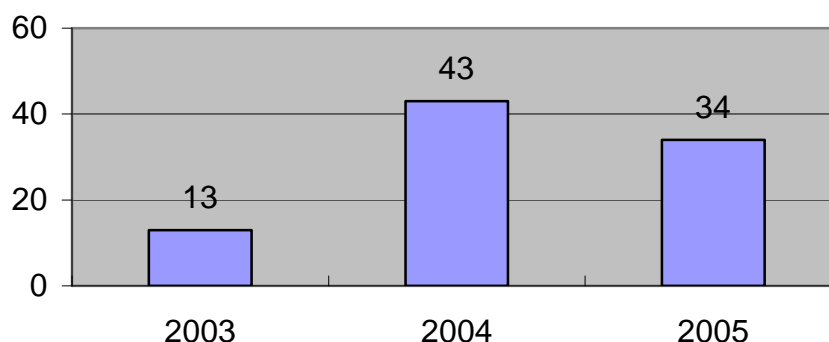
⁹⁶ Przepisy ustawy o doradztwie podatkowym.

⁹⁷ Przepisy Ordynacji skarbowej i ustawy o kontroli skarbowej zawierają szczegółowe regulacje odnośnie właściwości organów kontroli skarbowej i wzajemnych relacji między nimi oraz uprawnień i obowiązków poszczególnych organów.

⁹⁸ Wyrok z dnia 30 września 2005 r., sygn. akt II SA/Wa 1203/05.

⁹⁹ Projekt rozporządzenia Ministra Finansów zmieniającego rozporządzenie w sprawie informacji podatkowych (GI-DP-023/65/05). Uwagi, które wnosił Generalny Inspektor nie zostały uwzględnione.

¹⁰⁰ Zgodnie z art. 1c ustawy o podatkach i opłatach lokalnych wójt (burmistrz, prezydent miasta) jest organem podatkowym właściwym w sprawach podatków i opłat uregulowanych w tej ustawie.

Wykres *Liczbowe zestawienie zbiorów danych zgłoszonych do rejestracji przez organy podatkowe w latach 2003–2005.*

Organami podatkowymi, które zgłaszały do rejestracji zbiory danych były gminy oraz naczelnicy urzędów skarbowych¹⁰¹. Zbiory prowadzone w gminach dotyczyły najczęściej podatników podatków i opłat lokalnych, podatku rolnego i podatku leśnego, a prowadzone w urzędach skarbowych – podatników i płatników podatków od czynności cywilnoprawnych. Znaczna część zbiorów danych została zarejestrowana, a co do pozostałych zgłoszeń postępowanie jest w toku. Większość zgłoszeń z tego zakresu była wypełniona poprawnie, a nieliczne uchybienia dotyczyły głównie braku wyczerpujących informacji o spełnieniu wymogów określonych w art. 41 ust. 1 pkt 5 ustawy, tj. pełnego opisu środków technicznych i organizacyjnych zastosowanych w celu właściwego zabezpieczenia danych osobowych.

2.5 W omawianym okresie sprawozdawczym Generalny Inspektor nie przeprowadził żadnej **kontroli**, w trakcie której weryfikowana byłaby zgodność przetwarzania danych przez organy podatkowe z przepisami o ochronie danych osobowych. Natomiast w 2003 r. takich kontroli przeprowadzono 29, a w 2004 r. jedną.

3. Pomoc społeczna.

Przetwarzanie danych osobowych w sektorze pomocy społecznej regulują przepisy ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. Nr 64, poz. 593 ze zm.), ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. Nr 288, poz. 2255 ze zm.), a także wydane na ich podstawie akty wykonawcze m. in. rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 2

Zgodnie z art. 6a ust. 4a ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. U. z 1993 r. Nr 94, poz. 431 ze zm.) organem podatkowym właściwym w sprawach podatku rolnego jest wójt (burmistrz, prezydent miasta).

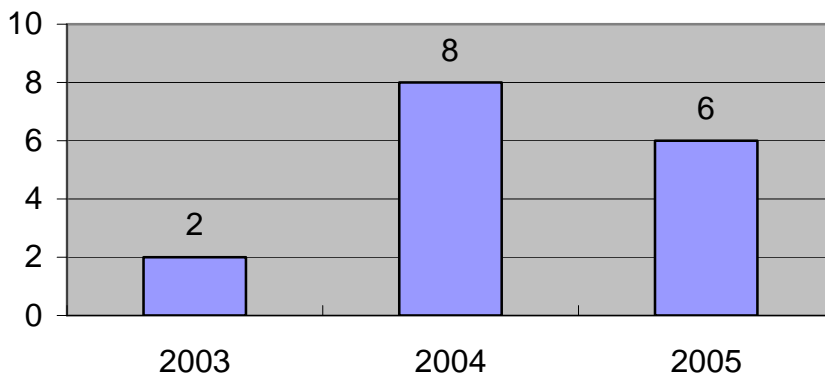
Zgodnie z art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o podatku leśnym (Dz. U. Nr 200, poz. 1682 ze zm.) organem podatkowym właściwym w sprawach podatku leśnego jest wójt (burmistrz, prezydent miasta).

Zgodnie z art. 13 § 1 pkt 1 ustawy Ordynacja podatkowa naczelnik urzędu skarbowego, stosownie do swojej właściwości, jest organem podatkowym pierwszej instancji.

¹⁰¹ Gminy zgłosiły do rejestracji 22 zbiory danych prowadzonych w związku z pełnieniem przez wójtów (burmistrzów, prezydentów miast) obowiązków organów podatkowych, natomiast naczelnicy urzędów skarbowych – 12.

czerwca 2005 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o świadczenia rodzinne (Dz. U. Nr 105, poz. 881 ze zm.).

3.1 W ostatnich latach liczba **skarg** dotyczących przetwarzania danych przez podmioty wykonujące zadania z zakresu pomocy społecznej jest niewielka, co obrazuje poniższy wykres.

Wykres Liczbowe zestawienie skarg dotyczących przetwarzania danych przez podmioty wykonujące zadania z zakresu pomocy społecznej, skierowanych do Generalnego Inspektora w latach 2003–2005.

Podobnie jak w latach poprzednich, w 2005 r. skargi na przetwarzanie danych w związku z wykonywaniem zadań pomocy społecznej dotyczyły kwestionowania legalności pozyskania przez organy pomocy społecznej danych dla potrzeb prowadzonych postępowań. W jednej ze skarg skarżąca - której miało być przyznane prawo pełnienia funkcji rodziny zastępczej - zakwestionowała prawo Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, które zleciło wykonywanie określonych czynności właściwemu Gminnemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej, do pozyskania jej danych w ramach wywiadu środowiskowego¹⁰². Do nieuprawnionego przetwarzania danych, wbrew opinii skarżącej jednak nie doszło, bo do przeprowadzenia wywiadu Centrum zobowiązane zostało przez właściwy sąd w trybie Kodeksu postępowania cywilnego.

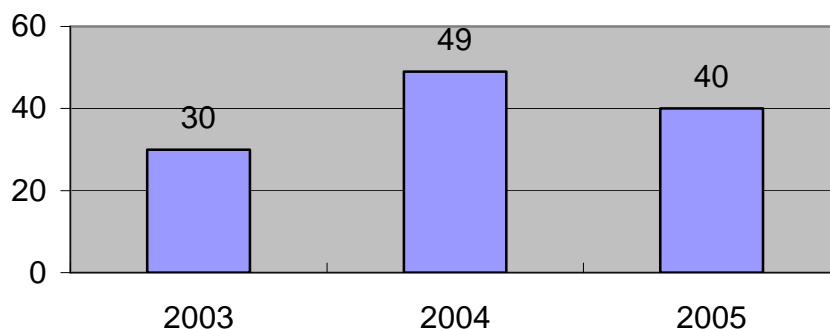
O braku wiedzy co do kompetencji organu powołanego do ochrony danych osobowych świadczył także wniosek o zbadanie legalności działań jednego z miejskich ośrodków pomocy społecznej podjętych w związku z wydaniem decyzji administracyjnej dotyczącej przyznania dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego oraz świadczenia pielęgnacyjnego i zasiłku pielęgnacyjnego¹⁰³. W tej sprawie Generalny Inspektor wskazał na odrębny tryb zaskarżenia decyzji, tj. możliwość odwołania do samorządowego kolegium odwoławczego.

¹⁰² GI-DS-430/125/05.

¹⁰³ GI-DS-430/78/05.

O ile w latach poprzednich skarg dotyczących przetwarzania danych w związku z realizacją zadań z zakresu pomocy społecznej było bardzo dużo, to obecnie ich liczba uległa radykalnemu zmniejszeniu m.in. w związku z nowelizacją przepisów ustawy o ubezpieczeniach społecznych. W przepisach tych organy pomocy społecznej zostały wymienione jako uprawnione do pozyskiwania danych z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Tymczasem w latach 2000–2003 skargi na odmowę udostępnienia danych objętych tajemnicą ubezpieczeniową stanowiły zdecydowaną większość. Obserwowana jest także tendencja zaskarżania pozyskiwania danych w ramach prowadzonych postępowań, w sytuacji gdy decyzja wydana w takiej sprawie wiąże się z powstaniem skutków niekorzystnych dla skarżących.

3.2 W omawianym okresie sprawozdawczym zaobserwować można nieznaczny spadek liczby **pytań** z zakresu przetwarzania danych osobowych w związku z wykonywaniem zadań pomocy społecznej w stosunku do roku ubiegłego. Wydaje się zatem, iż zagadnienia budzące wątpliwości w roku 2004 r., a spowodowane w dużym stopniu kompleksowymi zmianami stanu prawnego w przedmiotowym zakresie¹⁰⁴, zostały w znacznej mierze wyjaśnione. Zestawienie porównawcze liczby pytań dotyczących przetwarzania danych osobowych w ramach pomocy społecznej, które wpłynęły do Biura GIODO w latach 2003-2005 przedstawia poniższy wykres.

Wykres Zestawienie porównawcze liczby pytań o wyjaśnienie przepisów z zakresu problematyki pomocy społecznej, które wpłynęły do Generalnego Inspektora w latach 2003-2005.

Znaczna część pytań skierowana została do Generalnego Inspektora przez kierowników i pracowników ośrodków pomocy społecznej¹⁰⁵ oraz osoby korzystające ze świadczeń pomocy społecznej¹⁰⁶.

Podobnie jak w latach ubiegłych licznie zadawano pytania dotyczące udostępniania danych osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej osobom trzecim¹⁰⁷. Nadal pojawiał się też

¹⁰⁴ W maju 2004 roku weszła w życie ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej oraz ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych.

¹⁰⁵ Np. GI-DP-024/363/05, GI-DP-024/475/05, GDP/024/499/05, GI-DP-024/2164/05, GI-DP-024/2320/05, GI-DP-024/2368/05.

¹⁰⁶ Np. GI-DP-024/931/05, GI-DP-024/1255/05, GI-DP-024/1593/05, GI-DP-024/2271/05.

¹⁰⁷ Np. GI-DP-024/931/05, GI-DP-024/2271/05.

temat dostępu władz samorządowych, w tym radnych i członków gminnej komisji rewizyjnej do danych osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej¹⁰⁸. W części pytań podniesiony został problem zależności między tajemnicą socjalną a ustawą z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. Nr 112, poz. 1198 ze zm.)¹⁰⁹.

Kolejną grupę pytań stanowiły pytania o możliwość udostępnienia danych osobowych podmiotom wykonującym zadania z zakresu pomocy społecznej w związku z wykonywaniem tych zadań. Jedno z pytań dotyczyło zagadnienia, czy w ramach realizacji zadań gminy wynikających z ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (tekst jednolity: Dz. U. z 2005 r. Nr 31, poz. 266 ze zm.) można przekazać Miejskiemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej listę osób uprawnionych do otrzymania pomocy mieszkaniowej ze względu na ich sytuację socjalno-materialną w celu zweryfikowania, czy osoby te są znane MOPS ze swego „nagannego zachowania”¹¹⁰. Intencją była chęć uniknięcia wynajmowania mieszkań gminnych osobom, które będą naruszać zasady współżycia społecznego. W odpowiedzi na przedmiotowe pismo Generalny Inspektor wskazał na brak przepisów prawa legitymujących Urząd Miasta do gromadzenia informacji na temat „patologicznych” zachowań rodzin starających się o pomoc mieszkaniową (np. informacji o nałogach, ograniczeniu lub pozbawieniu władzy rodzicielskiej, skazaniach za przestępstwa i wykroczenia); podstawą gromadzenia powyższych danych może być tylko zgoda osób, których dane dotyczą¹¹¹.

Kierownik jednego z ośrodków pomocy społecznej zwrócił się natomiast z pytaniem o podstawę prawną uzasadniającą udostępnienie OPS przez Policję informacji o ewentualnych interwencjach Policji z powodu nadużywania alkoholu¹¹². Kierownik OPS twierdził, iż informacja ta jest niezbędna dla prawidłowego rozpatrzenia wniosku o przyznanie pomocy społecznej, gdyż nieuzasadniona odmowa podjęcia leczenia odwykowego przez osobę uzależnioną stanowi podstawę do odmowy przyznania świadczenia, uchylenia decyzji przyznającej świadczenie lub wstrzymania świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej¹¹³. Odpowiadając Generalny Inspektor wskazał, iż ośrodek pomocy społecznej jest uprawniony do pozyskania od Policji danych osobowych mających znaczenie dla rozstrzygnięcia o przyznaniu lub wysokości świadczenia z pomocy społecznej. Takie

---

¹⁰⁸ GI-DP-024/645/05, GI-DP-024/761/05, GI-DP-024/1111/05, GI-DP-024/1730/05. Informacje na temat dostępu radnych gminy do danych osobowych świadczeniobiorców pomocy społecznej można odnaleźć w Sprawozdaniu Generalnego Inspektora z działalności w roku 2003, Część II lit. A, pkt 1. Pomoc społeczna.

¹⁰⁹ Np. GI-DP-024/254/05.

¹¹⁰ GI-DP-024/250/05. Kryteria wynajmu mieszkań wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu gminy – w odniesieniu do tej sprawy - określone zostały w uchwale Rady Miasta Krakowa z dnia 22 października 2003 r. Nr XXVIII/239/03 w sprawie zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Miejskiej Kraków oraz Zarządzeniu Prezydenta Miasta Krakowa z dnia 12 grudnia 2003 r. Nr 1790/2003.

¹¹¹ Art. 23 ust. 1 pkt 1 ustawy o ochronie danych osobowych.

¹¹² GI-DP-024/475/05.

¹¹³ Art. 11 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej.

uprawnienie wynika wprost z art. 105 ustawy o pomocy społecznej¹¹⁴. Dotyczy ono jednak tylko konkretnej osoby zainteresowanej przyznaniem świadczenia. Art. 105 ustawy o pomocy społecznej nie uprawnia natomiast ośrodka pomocy społecznej do żądania udostępnienia danych zebranych w toku wszystkich interwencji Policji związanych z nadużywaniem alkoholu.

W pytaniach pojawiły się również informacje wskazujące na uzyskiwanie przez ośrodki pomocy społecznej i powiatowe centra pomocy rodzinie zgody na przetwarzanie danych od osób pobierających świadczenia pomocy społecznej¹¹⁵. W tych sytuacjach Generalny Inspektor wskazywał na niewłaściwość takiej praktyki z uwagi na fakt, iż przetwarzanie danych osobowych osób korzystających z pomocy społecznej odbywa się na podstawie przepisów ustawy o pomocy społecznej i wydanych na jej podstawie aktów wykonawczych. Generalny Inspektor wystąpił m.in. do Ministra Polityki Społecznej o usunięcie klauzuli zgody ze wzoru wniosku o przyznanie dofinansowania ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym¹¹⁶. W ocenie Generalnego Inspektora umieszczanie takiej zgody jest całkowicie zbędne, gdyż podstawą gromadzenia danych osobowych osób ubiegających się o dofinansowanie do turnusów rehabilitacyjnych jest rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 maja 2003 r. w sprawie turnusów rehabilitacyjnych (Dz. U. Nr 100, poz. 926). W związku z interwencją Generalnego Inspektora Pełnomocnik Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych podjął prace nad zmianą treści wzoru niniejszego wniosku¹¹⁷.

Do Generalnego Inspektora wpłynęły również pisma, w których wątpliwości osób starających się o uzyskanie świadczenia rodzinnego budził zakres danych przetwarzanych przez podmioty wykonujące zadania z zakresu pomocy społecznej¹¹⁸. W jednej ze spraw zwrócono się z pytaniem o podstawę prawną gromadzenia przez gminę kserokopii dowodu osobistego osoby występującej o przyznanie zasiłku pielęgnacyjnego¹¹⁹. W przedmiotowej sprawie Generalny Inspektor wskazał na § 7 ust. 2 pkt 3 w związku z § 7 ust. 1 rozporządzenia w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o świadczenia rodzinne, który wprost stanowi, że do wniosku o ustalenie prawa do zasiłku pielęgnacyjnego dołącza się kopię dokumentu potwierdzającego tożsamość osoby ubiegającej się o zasiłek pielęgnacyjny.

---

¹¹⁴ Przepis ten stanowi, iż „Sądy, organy i jednostki organizacyjne są obowiązane niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 7 dni, udostępnić lub udzielić na wniosek pracownika socjalnego odpowiednich informacji, które mają znaczenie dla rozstrzygnięcia o przyznaniu lub wysokości świadczeń z pomocy społecznej.”

¹¹⁵ GI-DP-024/363/05. Zagadnienie to omówione zostało w Sprawozdaniu Generalnego Inspektora z działalności w roku 2004, Część II, lit. A. pkt 1. Pomoc społeczna.

¹¹⁶ GI-DP-024/1112/05. Wzór ten stanowi załącznik nr 2 do rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 maja 2003 r. w sprawie turnusów rehabilitacyjnych (Dz. U. Nr 100, poz. 926).

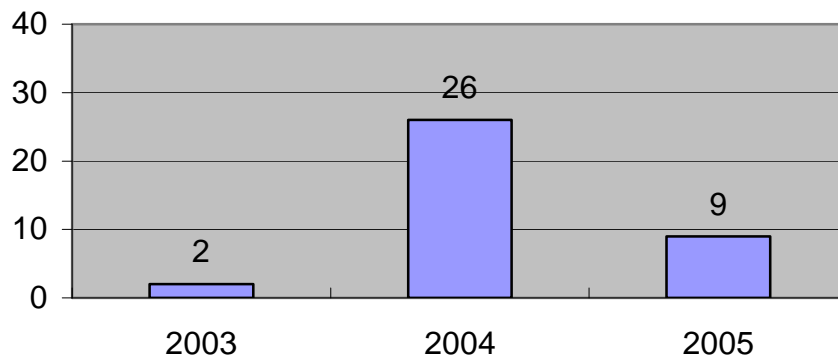
¹¹⁷ Pismo z dnia 21 lipca 2005 r. o sygn. BON.II.073-50-WW/05.

¹¹⁸ GI-DP-024/390/05, GI-DP-024/1255/05.

¹¹⁹ GI-DP-024/1593/05.

3.3 W 2005 r. Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych zgłosił uwagi do 4 z opiniowanych **projektów aktów prawnych** dotyczących przetwarzania danych z zakresu pomocy społecznej¹²⁰. W 2004 r. uwagi zostały zgłoszone do 6 projektów, zaś w 2003 r. nie zgłoszono uwag do żadnego z wniesionych projektów.

Wykres *Liczbowe zestawienie projektów aktów prawnych dotyczących przetwarzania danych w związku z realizacją zadań z zakresu pomocy społecznej skierowanych do Generalnego Inspektora w latach 2003–2005.*

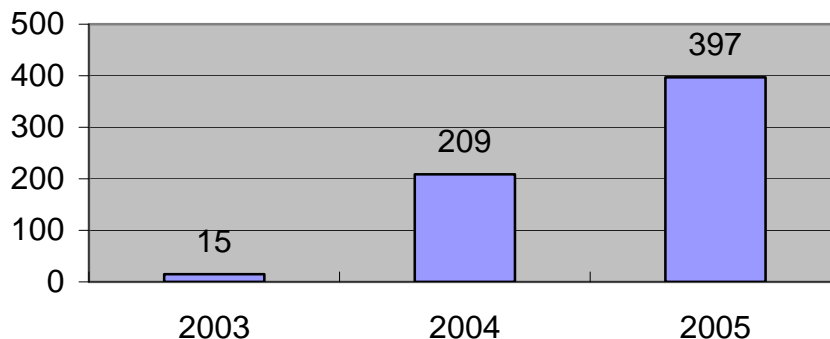
Wątpliwości Generalnego Inspektora wzbudził projekt rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej w sprawie ośrodków adopcyjno – opiekuńczych¹²¹, zwłaszcza zaś przepis jego § 2 ust. 1 pkt a i b. Zgodnie z powołanym przepisem, ośrodek prowadzi dokumentację dotyczącą osób zgłaszających gotowość przysposobienia dziecka, kandydatów zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej oraz do prowadzenia placówki rodzinnej (pkt a), dzieci zakwalifikowanych do przysposobienia, w tym dzieci zakwalifikowanych do przysposobienia związanego ze zmianą dotychczasowego miejsca zamieszkania dziecka na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na miejsce zamieszkania w innym państwie (pkt b). Wskazany przepis nie określał, jaki jest zakres danych osobowych gromadzonych w ramach prowadzonej dokumentacji. W ocenie Generalnego Inspektora może to powodować gromadzenie dokumentacji zawierającej dane osobowe w różnym zakresie, tj. poszczególne ośrodki adopcyjne mogą gromadzić różny zakres informacji i danych osobowych. W konsekwencji brak określonego w przepisach prawa jednolitego dla wszystkich ośrodków zakresu przetwarzanych danych osobowych może prowadzić do naruszenia zasady adekwatności, określonej w art. 26 ust. 1 pkt 3 ustawy o ochronie danych osobowych. Z uwagi na powyższe, we wskazanym § 2 ust. 1 pkt a i b opiniowanego projektu rozporządzenia Generalny Inspektor zaproponował szczegółowe określenie,

¹²⁰ GI-DP-023/70/05, GI-DP-023/176/05, GI-DP-023/189/05, GI-DP-023/252/05.

¹²¹ Projekt został przekazany pismem z dnia 28 czerwca 2005 r. o sygn. DPS-IV-073-28-TU/05.

w gromadzonej przez ośrodki dokumentacji, elementów stanowiących dane osobowe¹²². Uwagi Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych zostały uwzględnione.

3.4 Z roku na rok systematycznie rośnie liczba zbiorów zgłaszanych **do rejestracji** Generalnemu Inspektorowi przez podmioty realizujące zadania z zakresu pomocy społecznej.

Wykres *Liczbowe zestawienie zbiorów danych zgłoszonych do rejestracji z zakresu pomocy społecznej w latach 2003–2005.*

Zgłoszenia dotyczyły w szczególności zbiorów danych prowadzonych w związku z udzielaniem szeroko rozumianej pomocy społecznej, przyznawaniem oraz wypłatą świadczeń rodzinnych¹²³, dodatków mieszkaniowych¹²⁴ i zaliczki alimentacyjnej¹²⁵, a wnioskodawcami były gminy, ośrodki pomocy społecznej, centra pomocy rodzinie, ośrodki adopcyjno – opiekuńcze, domy pomocy społecznej. Podobnie jak w roku ubiegłym, najwięcej zgłoszeń z tego zakresu dotyczyło danych osób korzystających ze świadczeń rodzinnych na podstawie ustawy o świadczeniach rodzinnych, która określa warunki nabywania prawa do świadczeń rodzinnych oraz zasady ustalania, przyznawania i wypłacania tych świadczeń. W 2005 r. zgłoszono do rejestracji 218 zbiorów danych osób korzystających ze świadczeń rodzinnych, a wnioskodawcami tego typu zgłoszeń były zarówno ośrodki pomocy społecznej, jak i gminy. Odnotować należy fakt zgłaszania do rejestracji nowej, niewystępującej dotychczas kategorii zbiorów danych, a mianowicie zbiorów

¹²² Swoje uwagi Generalny Inspektor przekazał pismem z dnia 1 sierpnia 2005 r. o sygn. GI-DP-023/176/05. Zasada adekwatności została także przywołana w ocenie § 13 ust. 1 pkt 8 projektu rozporządzenia, zgodnie z którym ośrodek przekazuje wojewódzkiemu bankowi danych informacje o rodzinach i kandydatach m.in. zaś informacje dotyczące „wykonywanego zajęcia”, jak również rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej w sprawie domów pomocy społecznej (GI-DP-023/189/05).

¹²³ Zgodnie z art. 2 ustawy o świadczeniach rodzinnych, świadczeniami rodzinnymi są:

- zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego,
- świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny i świadczenie pielęgnacyjne.

¹²⁴ Zgodnie z art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. Nr 71, poz. 734 ze zm.) dodatek mieszkaniowy przyznaje w drodze decyzji administracyjnej wójt, burmistrz lub prezydent miasta. Jednocześnie organ ten, zgodnie z art. 7 ust. 1a powołanej ustawy, może upoważnić inną osobę do wydawania decyzji w sprawach dodatku mieszkaniowego.

¹²⁵ Zgodnie z art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 22 kwietnia 2005 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej (Dz. U. Nr 86, poz. 732 ze zm.) przyznawanie i wypłata zaliczek alimentacyjnych jest zadaniem administracji rządowej zleconym gminie.

dotyczących dłużników alimentacyjnych oraz osób korzystających z zaliczki alimentacyjnej¹²⁶. Było to rezultatem wejścia w życie ustawy z dnia 2 kwietnia 2005 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej (Dz. U. Nr 86, poz. 732 ze zm.), która określa zasady postępowania wobec osób zobowiązanych do świadczenia alimentacyjnego na podstawie tytułu wykonawczego, jeżeli egzekucja prowadzona przez komornika sądowego jest bezskuteczna oraz przyznawania zaliczek alimentacyjnych dla osób samotnie wychowujących dzieci, uprawnionych do świadczenia alimentacyjnego na podstawie tytułu wykonawczego, którego egzekucja jest bezskuteczna. W związku z realizacją zadań określonych tymi przepisami zachodzi konieczność przetwarzania danych osobowych, co z kolei rodzi obowiązek zgłaszania prowadzonych zbiorów danych do rejestracji Generalnemu Inspektorowi.

Do końca roku sprawozdawczego zgłoszono do rejestracji 62 zbiory danych dotyczące dłużników alimentacyjnych oraz osób korzystających z zaliczki alimentacyjnej, a wnioskodawcami tego typu zgłoszeń były ośrodki pomocy społecznej oraz gminy.

Podobnie jak w latach ubiegłych, omawiane w tym rozdziale podmioty bardzo często informowały o przetwarzaniu, w zgłaszanych do rejestracji zbiorach, danych osobowych szczególnie chronionych, o których mowa w art. 27 ustawy. Przetwarzanie takich danych jest niezbędne dla wykonywania przez te podmioty określonych prawem zadań, a podstawę prawną ich przetwarzania stanowią w szczególności przepisy ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz ustawy o pomocy społecznej¹²⁷. Większość zgłoszonych do rejestracji zbiorów danych została zarejestrowana. Najczęstszym brakiem we wniosku było wskazywanie przez wnioskodawców poziomu bezpieczeństwa przetwarzania danych w systemie informatycznym niezgodnego z wymogami określonymi w rozporządzeniu w sprawie dokumentacji przetwarzania danych osobowych oraz warunków technicznych i organizacyjnych, jakim powinny odpowiadać urządzenia i systemy informatyczne służące do przetwarzania danych osobowych, w szczególności w przypadku przetwarzania danych, o których mowa w art. 27 ust. 1 ustawy o ochronie danych osobowych¹²⁸. Częstym uchybieniem był także brak informacji o opracowaniu i wdrożeniu dokumentacji opisującej sposób przetwarzania danych osobowych w zbiorze oraz środki powzięte dla ich ochrony¹²⁹.

3.5 W omawianym okresie sprawozdawczym, podobnie jak w roku 2003 i 2004, nie przeprowadzono **kontroli**, podczas której badana byłaby zgodność przetwarzania danych przez

---

¹²⁶ Np. zgłoszenie z dnia 5 grudnia 2005 r. (nr R 004912/05).

¹²⁷ Zgodnie z art. 100 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej, „w zakresie niezbędnym do przyznawania i udzielania świadczeń z pomocy społecznej można przetwarzać dane osób ubiegających się i korzystających z tych świadczeń dotyczące: pochodzenia etnicznego, stanu zdrowia, nałogów, skazań, orzeczeń o ukaraniu, a także innych orzeczeń wydanych w postępowaniu sądowym lub administracyjnym”.

¹²⁸ Np. zgłoszenie z dnia 27 stycznia 2005 r. (nr R 000175/05).

¹²⁹ Np. zgłoszenie z dnia 5 stycznia 2005 r. (nr R 000024/05).

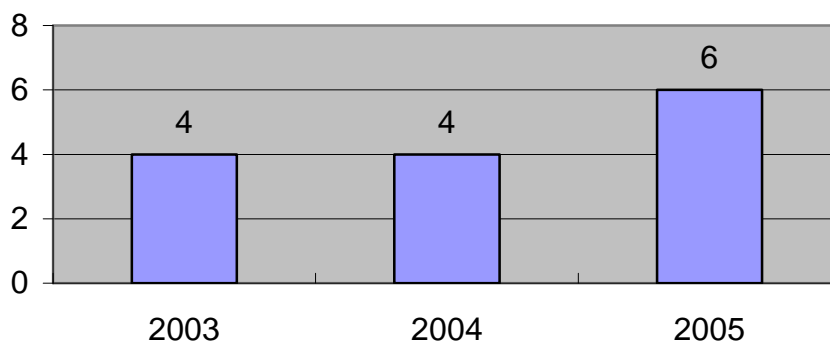
podmioty wykonujące zadania z zakresu pomocy społecznej z przepisami o ochronie danych osobowych.

4. Archiwa Publiczne

4.1 Podstawowym aktem prawnym określającym zasady przetwarzania danych osobowych przez archiwa publiczne jest ustawa z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach (tekst jednolity: Dz. U. z 2002 r. Nr 171, poz. 1396 ze zm.). Odrębną regulacją związaną z prowadzeniem archiwów stanowi rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 25 października 2005 r. w sprawie sposobu i trybu udostępniania materiałów archiwalnych znajdujących się w archiwach wyodrębnionych, podporządkowanych Ministrowi Obrony Narodowej, ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych, ministrowi właściwemu do spraw zagranicznych, ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych, Szefowi Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Szefowi Agencji Wywiadu, Szefowi Kancelarii Sejmu, Szefowi Kancelarii Senatu i Szefowi Kancelarii Prezydenta (Dz. U. Nr 219, poz. 1847).

4.1.1 W latach 2003-2005 Generalny Inspektor nie rozpatrywał **skarg**, których przedmiotem byłoby przetwarzanie danych przez archiwum publiczne.

4.1.2 Liczba **pytań**, które wpływają do Generalnego Inspektora z zakresu przetwarzania danych przez archiwa publiczne jest niewielka.

Wykres *Liczbowe zestawienie pytań skierowanych do Generalnego Inspektora w latach 2003–2005 dotyczących przetwarzania danych osobowych przez archiwa publiczne.*

Odpowiadając na pytania nadsyłane przez archiwa publiczne Generalny Inspektor wskazał na obowiązek zgłoszenia do rejestracji zbiorów danych osobowych w postaci dokumentacji osobowej i płacowej przechowywanej przez archiwa w ramach realizacji obowiązków nałożonych na te podmioty ustawą o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach¹³⁰. Organ ochrony danych uznał bowiem, iż w stosunku do tego rodzaju zbiorów prowadzonych przez archiwa publiczne nie

¹³⁰ GI-DP-024/1757/05.

zachodzi żadna z przesłanek zwalniających z obowiązku zgłoszenia powyższych zbiorów do rejestracji.

4.1.3 W 2005 r. do Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych wpłynął jeden **projekt aktu prawnego** dotyczący przetwarzania danych przez archiwa publiczne. Natomiast wcześniej, zarówno w 2004 r., jak i 2003 r., nie wpłynął żaden projekt dotyczący przetwarzania danych przez tego rodzaju podmioty.

Ustosunkowując się do nadesłanego do zaopiniowania projektu rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie sposobu i trybu udostępniania materiałów archiwalnych znajdujących się w archiwach wyodrębnionych, podporządkowanych Ministrowi Obrony Narodowej, ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych, ministrowi właściwemu do spraw zagranicznych, ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych, Szefowi Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Szefowi Agencji Wywiadu, Szefowi Kancelarii Sejmu, Szefowi Kancelarii Senatu i Szefowi Kancelarii Prezydenta Generalny Inspektor zwrócił uwagę, iż przedmiotowy projekt nie wypełnia upoważnienia ustawowego zawartego w art. 17 ust. 3 ustawy o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach¹³¹. Zgodnie z dyspozycją tego przepisu wydane na jego podstawie rozporządzenie powinno określać sposób i tryb udostępniania materiałów archiwalnych znajdujących się w archiwach wyodrębnionych podporządkowanych m.in. Prezesowi Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu. Przedstawiony projekt nie regulował natomiast w ogóle sposobu i trybu udostępniania materiałów archiwalnych przez ten organ. W tego powodu Generalny Inspektor uznał opiniowanie merytorycznej treści projektu za bezcelowe.

4.1.4 W 2005 r. archiwa publiczne zgłosiły do **rejestracji** 3 zbiory danych. W roku 2004 żadne archiwum publiczne nie zgłosiło do rejestracji zbioru danych, natomiast w roku 2003 dokonano jednego zgłoszenia. Spośród zbiorów zgłoszonych w 2005 r. przez archiwa publiczne dwa dotyczyły dokumentacji osobowej i płacowej a jeden – systemu obsługi sekretariatu. Zbiory danych dotyczące dokumentacji osobowej i płacowej zostały zarejestrowane.

4.1.5 W latach 2003-2005 w archiwach publicznych nie przeprowadzono **kontroli** zgodności przetwarzania danych z ustawą o ochronie danych osobowych.

4.2 Instytut Pamięci Narodowej – Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu.

Instytut Pamięci Narodowej – Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu prowadzi działalność w oparciu o ustawę z dnia 18 grudnia 1998 r. o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz. U. Nr 155, poz. 1016 ze zm.).

---

¹³¹ Projekt przesłany pismem z dnia 7 października 2005 r. o sygn. DP.021/40/04/IO. Odpowiedź Generalnego Inspektora – pismo z dnia 14 października 2005 r. o sygn. GI-DP-023/281/05

4.2.1 W latach poprzednich Generalny Inspektor nie rozpatrywał **skarg**, których przedmiotem byłoby przetwarzanie danych przez Instytut Pamięci Narodowej. Natomiast w analizowanym roku wpłynęło 16 skarg, a związane były one bezpośrednio z upublicznieniem w Internecie listy katalogowej Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, z siedzibą w Warszawie, tzw. potocznie listy Wildsteina. W reakcji na tę publikację wiele osób zwróciło się do Generalnego Inspektora o interwencję w tej sprawie, spowodowanie usunięcia danych osobowych oraz podjęcie działań wobec osób odpowiedzialnych za ujawnienie danych umieszczonych na liście¹³².

Kwestia zabezpieczenia danych przetwarzanych w IPN była przedmiotem działań podjętych przez Generalnego Inspektora z urzędu. W toku kontroli stwierdzono liczne uchybienia w procesie zabezpieczenia danych przetwarzanych przez Prezesa IPN, co stało się przedmiotem decyzji administracyjnej nakazującej ich usunięcie i złożonego do organów ścigania zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa¹³³. Wobec podjęcia przez Generalnego Inspektora kompleksowych działań w tej sprawie, w sprawach indywidualnych skarżący byli informowani o podjęciu przez Generalnego Inspektora czynności z urzędu oraz o możliwości dochodzenia roszczeń za szkody poniesione w związku z kwestionowanymi w skargach działaniami pracowników IPN przed sądem powszechnym¹³⁴.

4.2.2 W 2005 r. Generalny Inspektor otrzymał 6 **pytań** z zakresu przetwarzania danych przez Instytut Pamięci Narodowej. Pytania dotyczyły przede wszystkim udostępniania danych z archiwów IPN. W latach 2003-2004 pytania odnoszące się do przetwarzania danych przez ten podmiot nie wpłynęły.

W związku z decyzją Generalnego Inspektora¹³⁵ nakazującą zaprzestanie udostępniania osobom korzystającym z czytelni akt jawnych, nie będących pracownikami IPN, tzw. pomocy ewidencyjnych, stanowiących katalogi osób zawierające ich imiona, nazwiska oraz nadane im przez IPN numery¹³⁶, do Generalnego Inspektora wpływały pytania od historyków dotyczące zasad dostępu do dokumentów znajdujących się w zasobach IPN¹³⁷. Generalny Inspektor wyjaśniał w takich przypadkach, że jego decyzja nie miała na celu uniemożliwienia dostępu do dokumentów

---

¹³² Np. GI-DS-430/104/05, GI-DS-430/158/05, GI-DS-430/159/05, GI-DS-430/160/05, GI-DS-430/177/05, GI-DS-430/202/05, GI-DS-430/228/05, GI-DS-430/284/05, GI-DS-430/430/05, GI-DS-430/488/05, GI-DS-430/556/05, GI-DS-430/617/05

¹³³ Kontrola ta opisana została w niniejszym rozdziale w ppkt 4.2.5 niniejszego Rozdziału.

¹³⁴ W myśl art. 32 ust. 4 ustawy o Instytucji Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, za szkodę wyrządzoną obywatelowi przez pracownika Instytutu Pamięci Narodowej w związku z działalnością Instytutu ponosi odpowiedzialność Skarb Państwa na zasadach ogólnych.

¹³⁵ Decyzja z dnia 15 lipca 2005 r. o sygn. GI-DEC-DIS-191/05/525.

¹³⁶ Pomoce ewidencyjne zostały opracowane przez IPN w celu usprawnienia przeszukiwania zasobu archiwalnego. Stanowią one połączenie fragmentów wykazów osób, których teczki znajdują się w zbiorach funkcjonariuszy, współpracowników i osób pokrzywdzonych.

¹³⁷ Np. GI-DP-024/2002/05, GI-DP-024/2183/05.

niezbędnych do prowadzenia badań naukowych, a jedynie do zbiorów imion, nazwisk i numerów stanowiących pomoce ewidencyjne dostępne w czytelni akt jawnych¹³⁸. Generalny Inspektor podkreślał, iż każdy badacz powinien mieć dostęp do stosownych dokumentów, ale za pośrednictwem upoważnionych pracowników IPN. Oni to bowiem są uprawnieni do wyszukania informacji, o które zwraca się określony podmiot i udostępnienia ich w niezbędnym zakresie i w sposób nie naruszający praw osób, których dotyczą dokumenty zawierające przedmiotowe informacje. Decyzja Generalnego Inspektora nie pozbawiła zatem badaczy możliwości korzystania z wyszukanych przez archiwistów dokumentów koniecznych do prowadzenia badań naukowych.

4.2.3 W 2005 Generalny Inspektor opiniował jeden **projekt aktu prawnego** odnoszący się pośrednio do przetwarzania danych przez Instytut Pamięci Narodowej¹³⁹. W latach 2003 i 2004 nie opiniował żadnego projektu dotyczącego przetwarzania danych przez ten podmiot.

4.2.4 W 2005 r. Instytut Pamięci Narodowej zgłosił do **rejestracji** 3 zbiory danych osobowych – zbiór danych osób pokrzywdzonych i funkcjonariuszy, zasoby archiwalne Instytutu wraz z pomocami naukowymi oraz aplikację kancelaryjną. W roku 2003 i 2004 nie zgłosił żadnego zbioru.

4.2.5 W 2005 roku Generalny Inspektor przeprowadził dwie **kontrole** w Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu.

Kontrole przeprowadzone w Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu wykazały liczne uchybienia w procesie przetwarzania danych przez ten podmiot¹⁴⁰. Czynności kontrolne przeprowadzono na skutek upublicznienia w Internecie danych osobowych przetwarzanych w ramach tzw. pomocy ewidencyjnych, opracowanych przez IPN w celu usprawnienia przeszukiwania zasobu archiwalnego. Ustalenia dokonane w toku kontroli potwierdziły brak zastosowania środków technicznych i organizacyjnych zapewniających ochronę przetwarzanych danych osobowych, które mogły mieć wpływ na udostępnienie danych osobowych osobom nieuprawnionym. Stwierdzono bowiem, że w jednostce kontrolowanej nie został wyznaczony administrator bezpieczeństwa informacji, a do przetwarzania danych osobowych dopuszczone zostały osoby nie posiadające upoważnień nadanych przez administratora danych. Ponadto, nie opracowano polityki bezpieczeństwa, ewidencji osób upoważnionych do przetwarzania danych osobowych oraz dokumentów, które określałyby m.in. rodzaj prowadzonych pomocy ewidencyjnych, zakres danych, jaki powinny zawierać, narzędzia informatyczne, jakie mają zostać użyte do ich opracowania, zasady i sposób ich przekazywania innym komórkom

---

¹³⁸ Poprzez umieszczenie tzw. pomocy ewidencyjnych w czytelni akt jawnych dostęp do nich uzyskały wszystkie osoby korzystające z czytelni nie będące pracownikami IPN m.in. prowadzący badania naukowe i dziennikarze, tj. - w ocenie Generalnego Inspektora - osoby nieuprawnione.

¹³⁹ Projekt ten został opisany w Części II Sprawozdania, lit. A. pkt 4 Archiwa publiczne.

organizacyjnym i oddziałom terenowym, a także zabezpieczenia, jakie powinny zostać zastosowane w celu zapewnienia ochrony danych osobowych w nich zawartych. Ustalono również, że do opracowania pomocy ewidencyjnych ułatwiających przeszukiwanie zasobu archiwalnego jednostki kontrolowanej wykorzystano m.in. program MS Excel, którego mechanizmy zabezpieczenia danych nie zapewniały integralności danych. Kontrola wykazała także inne uchybienia w procesie przetwarzania danych osobowych, a w szczególności nie zgłoszenie do rejestracji Generalnemu Inspektorowi prowadzonych zbiorów danych osobowych, w tym zbiorów danych, które stanowiły dokumenty i kartoteki wytworzone oraz zgromadzone przez organy bezpieczeństwa państwa, organy więziennictwa, sądy i prokuratury oraz organy bezpieczeństwa Trzeciej Rzeszy Niemieckiej i Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich i zbioru danych osób ubiegających się o nadanie statusu pokrzywdzonego w rozumieniu ustawy o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, oraz funkcjonariuszy i pracowników organów bezpieczeństwa państwa zainteresowanych otrzymaniem kopii świadectw służby lub pracy albo opinii o służbie, a także funkcjonariuszy, pracowników i współpracowników organów bezpieczeństwa państwa zainteresowanych otrzymaniem informacji o dotyczących ich dokumentach. Powyższe ustalenia uzasadniły skierowanie do prokuratury zawiadomienia o popełnieniu przestępstw, określonych w art. 52 i 53 ustawy o ochronie danych osobowych, polegających na nie zabezpieczeniu danych osobowych zawartych w zasobach archiwalnych przed zabraniami przez osobę nieuprawnioną, uszkodzeniem lub zniszczeniem oraz zaniechaniu wykonania obowiązku zgłoszenia zbiorów danych osobowych do rejestracji Generalnemu Inspektorowi, a także przestępstwa polegającego na nie dopełnieniu obowiązków funkcjonariusza publicznego z zakresu przepisów o ochronie danych osobowych, określonego w art. 231 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeksu karnego (Dz. U. Nr 88, poz. 553 ze zm.)¹⁴¹.

Niezależnie od skierowanego zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa, wydana została decyzja nakazująca jednostce kontrolowanej usunięcie wyżej wskazanych uchybień w procesie przetwarzania danych osobowych oraz umarzająca postępowanie w zakresie nieprawidłowości usuniętych w toku postępowania¹⁴². Postępowanie wobec IPN Oddział w Rzeszowie nie zostało dotychczas zakończone z uwagi na toczące się postępowanie w sprawie zgłoszenia do rejestracji zbioru o nazwie „Zasób archiwalny Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu wraz z pomocami ewidencyjnymi opracowanymi w wersji elektronicznej (...) oraz opracowanymi w formie tradycyjnej (...)”. W toku postępowania

---

¹⁴⁰ Kontrola w Instytucie Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w Warszawie GI-DIS-K-411/13/05 oraz w Oddziale Instytutu Pamięci Narodowej w Rzeszowie GI-DIS-K-411/51/05.

¹⁴¹ Art. 231 § 1. Funkcjonariusz publiczny, który, przekraczając swoje uprawnienia lub nie dopełniając obowiązków, działa na szkodę interesu publicznego lub prywatnego, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

¹⁴² Decyzja z dnia 15 lipca 2005 r. o sygn. GI-DEC-DIS-191/05.

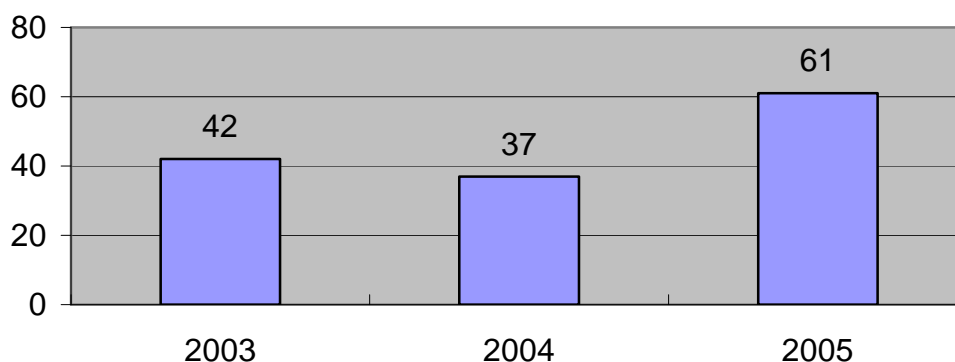

rejestrowego ma zostać w szczególności ustalone, czy ww. zbiór obejmuje pomoce ewidencyjne opracowane w oddziałach IPN, w tym w Oddziale w Rzeszowie. Po ustaleniu powyższego zostanie wydana decyzja nakazująca Prezesowi IPN zgłoszenie do rejestracji zbiorów danych zawartych w utworzonych w Oddziale IPN w Rzeszowie pomocach ewidencyjnych, wykorzystywanych do przeszukiwania zasobu archiwalnego tego Oddziału, bądź decyzja umarzająca postępowanie w tym zakresie.

5. Inne.

Spośród spraw dotyczących przetwarzania danych przez podmioty należące do sfery publicznej, tj. np. jednostki samorządu terytorialnego i ich organy, czy centralne i terenowe organy administracji rządowej, liczne były sprawy odnoszące się do zagadnień innych, niż omówione w punktach poprzedzających. Różnorodność zagadnień z zakresu przetwarzania danych osobowych przez podmioty sektora publicznego wynika z dużej ilości zadań przez nie wykonywanych. Zadania te wskazane zostały w aktach prawnych określających organizację i zasady funkcjonowania danej kategorii podmiotów np. jednostek samorządu terytorialnego¹⁴³, inspekcji sanitarnej¹⁴⁴, jak i regulujących tryb i zasady wykonywania konkretnych zadań m.in. ustawa z dnia 10 kwietnia 1974 r. o ewidencji ludności i dowodach osobistych (tekst jednolity: Dz. U. z 2001 r. Nr 87, poz. 960 ze zm.) oraz przepisy natury ogólnej stosowane przez wszystkie podmioty z tej kategorii - ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jednolity: Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 ze zm.), czy ustawa z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. Nr 112, poz. 1198 ze zm.).

5.1 Blisko 1/3 rozpatrywanych w 2005 r. **skarg** na podmioty z sektora administracji publicznej dotyczyła działań nie należących do żadnej z kategorii opisanej powyżej.

¹⁴³ Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 ze zm.), ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (tekst jednolity: Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1592 ze zm.).

¹⁴⁴ Ustawa z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (tekst jednolity: Dz. U. z 1998 r. Nr 90, poz. 575 ze zm.).

Wykres Liczbowe zestawienie skarg dotyczących przetwarzania danych przez inne podmioty należące do sfery publicznej, skierowanych do Generalnego Inspektora w latach 2003–2005.

W omawianym okresie sprawozdawczym kwestionowano głównie różne formy udostępniania danych, w tym osobom, w opinii skarżących, nieupoważnionym oraz podważano legalność pozyskania danych dla potrzeb prowadzonych przez te organy postępowań.

W sprawach, w których skarżono legalność przetwarzania danych przez organy administracji publicznej w związku z prowadzeniem przez nie postępowań Generalny Inspektor po zbadaniu tego rodzaju wniosków odmawiał uznania kwestionowanych działań za nielegalne. Przykładem może być skarga na wykorzystanie przez jednego z burmistrzów danych skarżącego zawartych w akcie notarialnym dotyczącym sprzedanej gminie przez skarżącego nieruchomości i udostępnieniu ich osobie nieupoważnionej – pracownikowi OPS w związku z rozpatrywaniem wniosków skarżącego o przyznanie stypendium szkolnego dla jego małoletnich dzieci¹⁴⁵. Burmistrz wykorzystując znane mu z urzędu dane na potrzeby postępowania w sprawie o przyznanie świadczeń socjalnych, prowadzonego w oparciu o przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego, przetwarzał dane celem wnikliwego zbadania sprawy i właściwego rozpoznania wniosku skarżącego. Nie potwierdził się także zarzut udostępnienia danych osobie nieupoważnionej, bowiem osoba ta posiadała stosowne upoważnienie burmistrza do przetwarzania danych pozyskiwanych w związku z przyznawaniem świadczeń socjalnych.

Przeprowadzone w wielu sprawach z tej dziedziny postępowania wskazywały, że dane osobowe są legalnie przetwarzane w sytuacji, gdy są wykorzystywane także w toku postępowań prowadzonych z udziałem organów administracji publicznej lub są udostępniane w dokumentach wydanych przez te organy dla potrzeb takiego rodzaju postępowań. I tak, pozyskiwanie przez burmistrza dowodów, w tym danych o skarżących, dla potrzeb postępowania przed sądem powszechnym, wszczętego z ich powództwa, nie mogło być uznane za bezprawne¹⁴⁶.

Inna skarga – związana z udostępnieniem danych ze zbiorów PESEL – dotyczyła wydania przez jednego z burmistrzów Brygadzie Obrony Terytorialnej zaświadczenia o zameldowaniu skarżącej na potrzeby toczącego się postępowania przed Wojewódzkim Inspektorem Ochrony Środowiska, dotyczącego emisji hałasu przez tę jednostkę¹⁴⁷. Udostępnienie znajdowało podstawę w przepisach prawa¹⁴⁸, gdyż podmiot, któremu dane udostępniono, jako stronie powyższego postępowania, wykazał interes prawny w ich pozyskaniu.

---

¹⁴⁵ GI-DS-430/424/05, decyzja z dnia 7 grudnia 2005 r. o sygn. GI-DEC-DS-403/05.

¹⁴⁶ Decyzja z dnia 1 września 2005 r. o sygn. GI-DEC-DS-278/05 w sprawie GI-DS-430/339/05.

¹⁴⁷ GI-DS-430/101/05.

¹⁴⁸ Art. 44 h ust. 2 ustawy o ewidencji ludności i dowodach osobistych.

Nieuzasadniona była również dokonana przez prezydenta jednego z miast odmowa udostępnienia Komendantowi Powiatowemu Policji informacji dotyczących stanu majątkowego osoby fizycznej dla potrzeb prowadzonego przez Policję postępowania przygotowawczego¹⁴⁹.

Niejednokrotnie, przy rozpatrywaniu skarg konieczne było wyjaśnianie skarżącym, że osoba decydująca się na złożenie skargi dotyczącej działalności organu administracji publicznej powinna liczyć się z przetwarzaniem jej danych, polegającym także na ich udostępnieniu stronom postępowania. Z tą kwestią związana była skarga na upublicznienie w materiałach sesji jednej z rad miejskich danych skarżącego, tj. jego skarg na Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego dla tego miasta i na jego prezydenta¹⁵⁰. Tymczasem kwestionowane udostępnienie miało bezpośredni związek ze złożonymi przez skarżącego skargami, których rozpatrzenie w drodze uchwały należało do właściwości rady miejskiej¹⁵¹.

Kilka spraw związanych było także z udostępnieniem danych z postępowań osobom nieupoważnionym na tablicach ogłoszeń urzędów, czy też na ich stronach internetowych. Przykładem może być udostępnienie danych osobowych skarżącego zawartych w treści aktów administracyjnych przez wójta gminy na tablicy ogłoszeń. Generalny Inspektor stanął na stanowisku, że publikacja takich danych odbyła się bez podstawy prawnej i nakazał wójtowi ich usunięcie¹⁵². Podobne udostępnienie miało związek z działaniem pracownika Delegatury Biura Naczelnego Architekta Miasta, który wywiesił do publicznej wiadomości na tablicy ogłoszeń urzędu decyzję wydaną w sprawie skarżącej wraz z jej danymi osobowymi¹⁵³. W tej sprawie Generalny Inspektor zasygnalizował prezydentowi miasta, iż takie działanie nie miało podstaw prawnych ani w przepisach procedury administracyjnej, ani ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (tekst jednolity: Dz. U. z 2003 r. Nr 207, poz. 2016 ze zm.), co narażać może administratora na zarzut naruszenia art. 36 w związku z art. 27 ustawy o ochronie danych osobowych¹⁵⁴. W reakcji na to wystąpienie administrator danych ukarał winnego pracownika oraz zdecydował o konieczności przeprowadzenia dodatkowych szkoleń pracowników¹⁵⁵.

Jednocześnie Generalny Inspektor uznawał się za organ niewłaściwy w sprawach, w których tryb dostępu do określonych informacji (danych) określała ustawa o dostępie do informacji publicznej. Negatywnie został zatem rozpatrzony przez Generalnego Inspektora wniosek o nakazanie udostępnienia przez urząd miasta danych osobowych ławników Sądu Rejonowego z

---

¹⁴⁹ Decyzja z dnia 19 lipca 2005 r. o sygn. GI-DEC-DS-205/05 w sprawie GI-DS-430/308/05.

¹⁵⁰ GI-DS-430/758/05.

¹⁵¹ Stosownie do art. 229 pkt 3 Kodeksu postępowania administracyjnego.

¹⁵² Decyzja z dnia 24 maja 2005 r. o sygn. GI-DEC-DS-119/05 w sprawie GI-DS-430/20/05 oraz utrzymująca ją w mocy decyzja z dnia 29 września 2005 r. GI-DEC-DS-320/05.

¹⁵³ GI-DS-430/302/05.

¹⁵⁴ Pismo z dnia 30 listopada 2005 r.

¹⁵⁵ Pismo sekretarza m.st. Warszawy z dnia 2 stycznia 2006 r. o sygn. BO-5242/1/06.

siedzibą w tym mieście wybranych na lata 2004-2007 uchwałą rady miasta¹⁵⁶, gdyż wspomniana ewidencja ławników była integralną częścią uchwały, tj. aktu o charakterze publicznym, do udostępnienia którego zastosowanie znajduje odrębny tryb wynikający z ustawy o dostępie do informacji publicznej¹⁵⁷.

Niektórzy skarżący zwracali się do Generalnego Inspektora o interwencję, gdy wskazywane przez nich organy odmówiły im udostępnienia, czy sprostowania danych. Skargi te okazały się nieuzasadnione ze względu na obowiązujące w tym zakresie przepisy prawa określające tryb przetwarzania danych¹⁵⁸. Przykładem może być skarga w sprawie odmowy sprostowania przez prezydenta miasta danych skarżącego zawartych w ewidencji prowadzonej przez Wydział Komunikacji urzędu tego miasta. Tymczasem z odrębnych przepisów wynika, że organy rejestrujące są zobowiązane odnotować w aktach pojazdu informacje przekazane przez komornika sądowego prowadzącego postępowanie zabezpieczające, co zakwestionował skarżący.

Innym przykładem może być wniosek jednej z izb rolniczych złożony do Generalnego Inspektora w związku z odmową udostępnienia izbie przez okręgową stację chemiczno-rolniczą danych osobowych właścicieli gospodarstw ekologicznych. Okręgowa stacja chemiczno-rolnicza, stosownie do obowiązujących przepisów¹⁵⁹, gromadzi dane właścicieli gospodarstw ekologicznych, ale wyłącznie w związku ze złożonymi przez nich wnioskami o przyznanie dotacji i nie jest podmiotem upoważnionym do udostępniania tych danych, którego dokonać może Inspekcja Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych.

Analiza skarg dowodzi, że skarżący, niezadowoleni ze sposobu prowadzenia postępowań i rozstrzygania ich żądań przez organy administracji na podstawie odrębnych przepisów prawa, występują o wyegzekwowanie swoich praw w drodze postępowania przed Generalnym Inspektorem. Jest to często świadome działanie skarżących, którzy próbują w ten sposób zakwestionować niekorzystne dla nich rozstrzygnięcia organów administracji publicznej. Znacząca większość wniesionych spraw z tego zakresu okazała się skargami nieuzasadnionymi, co daje podstawę do wysunięcia wniosku, że w sektorze publicznym przestrzegana jest ustawa o ochronie danych osobowych, choć indywidualnie zdarzają się wciąż sytuacje, w których osoby odpowiedzialne za ochronę danych dokonują ich udostępnienia z naruszeniem obowiązujących przepisów prawa (np. przez upublicznianie treści decyzji administracyjnych).

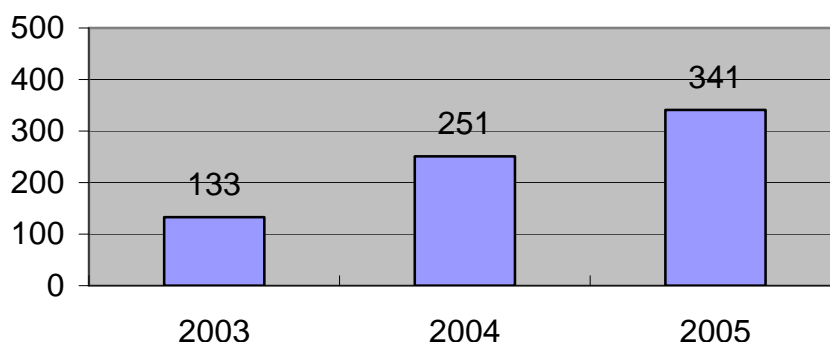
¹⁵⁶ Decyzja z dnia 23 maja 2005 r. o sygn. GI-DEC-DS-114/05 i z dnia 9 września 2005 r. o sygn. GI-DEC-DS-292/05.

¹⁵⁷ Sprawa podlegać będzie jeszcze weryfikacji Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie.

¹⁵⁸ Decyzja z dnia 23 maja 2005 r. o sygn. GI-DEC-DS-118/05 w sprawie GI-DS-430/168/05 oraz decyzja z dnia 13 grudnia 2005 r. o sygn. GI-DEC-DS-415/05 w sprawie GI-DS-430/551/05.

¹⁵⁹ Art. 3 ust. 2 e ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o rolnictwie ekologicznym (Dz. U. Nr 93, poz. 898) i przepisy rozporządzenia z dnia 15 kwietnia 2004 r. w sprawie stawek dotacji przedmiotowych dla różnych podmiotów wykonujących zadania na rzecz rolnictwa (Dz. U. Nr 72, poz. 655 ze zm.).

5.2 Liczba **pytań** skierowanych do Generalnego Inspektora z zakresu omawianej problematyki wzrosła w stosunku do roku ubiegłego. Porównanie liczby spraw, które wpłynęły do Biura GIODO w latach 2003-2005 przedstawia poniższy wykres.

Wykres *Liczbowe zestawienie pytań skierowanych do Generalnego Inspektora w latach 2003–2005 dotyczących przetwarzania danych przez inne podmioty należące do sfery publicznej.*

W omawianym okresie sprawozdawczym pytania dotyczyły m.in. takich kwestii jak:

- udostępnianie przez władze publiczne i inne podmioty wykonujące zadania publiczne danych osobowych w trybie ustawy o dostępie do informacji publicznej¹⁶⁰, w tym w Biuletynie Informacji Publicznej¹⁶¹,
- zakres kompetencji komisji rewizyjnej gminy¹⁶²,
- udostępnianie danych osobowych ze zbiorów PESEL i zbiorów meldunkowych¹⁶³,
- legalność ujawniania danych osobowych w uchwałach i zarządzeniach gminy¹⁶⁴,
- zakres uprawnień funkcjonariuszy Służby Celnej¹⁶⁵,
- przetwarzanie danych przez urzędy stanu cywilnego¹⁶⁶.

¹⁶⁰ Np. GI-DP-024/209/05, GI-DP-024/542/05, GI-DP-024/633/05, GI-DP-024/915/05, GI-DP-024/2491/05. Podobnie jak w roku ubiegłym pytania o dopuszczalność udostępniania danych osobowych w oparciu o ustawę o dostępie do informacji publicznych należały do najliczniejszych. Informacje na ten temat odnaleźć można w Sprawozdaniu Generalnego Inspektora z działalności za rok za 2004, Część II, lit. A. pkt 8. Inne sprawy dotyczące problematyki przetwarzania danych w sektorze publicznym, jak również w Sprawozdaniu Generalnego Inspektora z działalności za rok 2003, Część II, lit. A. pkt 7. Inne sprawy ze sfery publicznej.

¹⁶¹ Np. GI-DP-024/79/05, GI-DP-024/142/05, GI-DP-024/156/05, GI-DP-024/1130/05, GI-DP-024/1200/05, GI-DP-024/1372/05, GI-DP-024/1521/05.

¹⁶² GI-DP-024/554/05, GI-DP-024/647/05, GI-DP-024/1070/05, GI-DP-024/1758/05. Zakres uprawnień komisji rewizyjnej należy rozstrzygać w oparciu o art. 18a ustawy o samorządzie gminnym.

¹⁶³ Np. GI-DP-024/140/05, GI-DP-024/327/05, GI-DP-024/522/05, GI-DP-024/604/05, GI-DP-024/615/05, GI-DP-024/2043/05, GI-DP-024/2052/05, GI-DP-024/2066/05.

¹⁶⁴ GI-DP-024/31/05, GI-DP-024/206/05, GI-DP-024/944/05, GI-DP-024/2357/05. W sprawach tych Generalny Inspektor wskazywał na konieczność ich rozstrzygnięcia na gruncie ustawy o dostępie do informacji publicznej.

¹⁶⁵ GI-DP-024/41/05, GI-DP-024/93/05.

¹⁶⁶ Np. GI-DP-024/132/05, GI-DP-024/154/05, GI-DP-024/408/05, GI-DP-024/513/05, GI-DP-024/2373/05. Odpowiadając na pytania z zakresu przetwarzania danych przez urzędy stanu cywilnego Generalny Inspektor informował, iż sprawy te rozstrzygać należy na gruncie przepisów ustawy z dnia 29 września 1986 r. Prawo o aktach stanu cywilnego (tekst jednolity: Dz. U. z 2004 r. Nr 161, poz. 1688) i aktów wykonawczych do niej.

Podobnie jak w latach ubiegłych nadal kierowano pytania o podstawę prawną i zakres udostępniania danych w oświadczeniach majątkowych¹⁶⁷, o zamieszczanie w sporządzonych i przesyłanych stronom i uczestnikom postępowania pismach urzędowych w tzw. „rozdzielniku” pełnego wykazu danych osobowych wszystkich uczestników postępowania¹⁶⁸ oraz pytania o udostępnienie informacji na gruncie ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. Nr 62, poz. 627 ze zm.)¹⁶⁹.

Spośród pytań skierowanych do Generalnego Inspektora w 2005 r. zwraca uwagę dość liczna grupa pytań dotyczących obowiązków podmiotów zaangażowanych w system wdrażania funduszy strukturalnych Unii Europejskiej¹⁷⁰. Analizując tematykę nadsyłanych przez nie pytań zauważyć należy, iż dotyczyły one często kwestii podstawowych – np. określenia, czy danemu podmiotowi przysługuje status administratora danych, w szczególności wątpliwości pytających budziło określenie, któremu z podmiotów, o których mowa w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o Narodowym Planie Rozwoju (Dz. U. Nr 116, poz. 1206 ze zm.)¹⁷¹ przysługuje status administratora danych¹⁷². W związku z powyższym Generalny Inspektor zwrócił się do Ministra Gospodarki i Pracy o wyrażenie stanowiska w tym zakresie¹⁷³. Minister uznał, iż przypisanie statusu administratora danych któremuś z podmiotów uczestniczących w przygotowaniu i realizacji Narodowego Planu Rozwoju determinowane jest niejednokrotnie treścią podpisywanych porozumień i zawieranych umów, które „określają szczegółowe zadania, zasady i warunki realizacji działań oraz uprawnienia i obowiązki stron, także w zakresie administrowania danymi osobowymi”¹⁷⁴. Minister uznał zatem, że w celu wskazania administratora danych należy każdorazowo dokonać analizy zapisów zawartych w wyżej wskazanych dokumentach. Obowiązek ten ciąży na podmiotach uczestniczących w przygotowaniu i realizacji Narodowego Planu Rozwoju. Generalny Inspektor może jedynie dokonać weryfikacji poczynionych ustaleń, w toku

---

¹⁶⁷ GI-DP-024/883/05, GI-DP-024/2446/05.

¹⁶⁸ GI-DP-024/378/05, GI-DP-024/388/05, GI-DP-024/427/05, GI-DP-024/1453/05, GI-DP-024/1805/05, GI-DP-024/1925/05, GI-DP-024/2186/05. W tego rodzaju sprawach Generalny Inspektor występował do organów administracji stosujących taką praktykę o jej zaniechanie. Wskazywał przy tym na brak jej umocowania w Kodeksie postępowania administracyjnego. Sugerował, aby umieszczać dane osobowe na odrębnej karcie stanowiącej rozdzielnik do pisma bądź aktu administracyjnego, który pozostawałby w aktach sprawy, a następnie przysyłać pisma indywidualnie do każdej z zainteresowanych osób, bez wskazywania imion, nazwisk i adresów pozostałych uczestników postępowania.

¹⁶⁹ GI-DP-024/1652/05, GI-DP-024/1680/05, GI-DP-024/1779/05. Pytano m.in. o dopuszczalność wglądu do rejestru wniosków i wydanych zezwoleń na usunięcie drzew z terenu jednej z gmin. Generalny Inspektor wskazał, iż z regulacji ustawy Prawo ochrony środowiska wynika, iż dane osobowe zawarte ze wnioskach o wydanie zezwolenia, jak i w zezwoleniach na usunięcie drzew mogą zostać udostępnione wraz z przedmiotowymi dokumentami (art. 19 ust. 2 pkt 24 lit. e tej ustawy).

¹⁷⁰ GI-DP-024/214/05, GI-DP-024/589/05, GI-DP-024/609/05, GI-DP-024/726/05, GI-DP-024/908/05, GI-DP-024/1147/05, GI-DP-024/1329/05, GI-DP-024/1833/05, GI-DP-024/2342/05.

¹⁷¹ Instytucja zarządzająca, instytucja wdrażająca, instytucja pośrednicząca i beneficjent.

¹⁷² GI-DP-024/726/05.

¹⁷³ Pismo Generalnego Inspektora z dnia 24 maja 2005 r.

¹⁷⁴ Pismo Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 30 czerwca 2005 r. o sygn. DKS-III-073-21-MS/05.

przebiegu postępowania administracyjnego. Aby wskazać administratora danych, a tym samym podmiot obowiązany do zgłoszenia zbioru danych do rejestracji Generalnemu Inspektorowi Ochrony Danych Osobowych należy każdorazowo dokonać analizy zapisów zawartych w wyżej wskazanych dokumentach.

Znaczna liczba pytań dotyczyła dostępu radnych gminy do interesujących ich informacji, w tym dotyczących gospodarki finansowej gminy¹⁷⁵. W takich sprawach Generalny Inspektor kładł nacisk na konieczność ich rozstrzygnięcia w oparciu o przepisy ustawy o dostępie do informacji publicznej, w szczególności jej art. 6 ust. 1 pkt 5 lit. c, zgodnie z którym udostępnieniu podlega m.in. informacja o majątku jednostek samorządu terytorialnego oraz majątku osób prawnych samorządu terytorialnego. Generalny Inspektor wskazywał ponadto na zasadę jawności finansów publicznych¹⁷⁶. Podkreślał jednak, iż jawność finansów gminy nie oznacza możliwości zapoznania się ze wszystkimi informacjami dotyczącymi jej gospodarki finansowej. Generalny Inspektor m.in. uznał, iż istnieją poważne wątpliwości, co do legalności upublicznienia danych osobowych darczyńcy, który przekazał na rzecz gminy samochód osobowy¹⁷⁷.

Generalny Inspektor zajmował się ponadto dopuszczalnością opublikowania prac z danymi osobowymi autora, złożonych na konkurs architektoniczny zorganizowany przez Wydział Urbanistyki, Architektury i Ochrony Zabytków¹⁷⁸. W regulaminie konkursu zastrzeżono wprowadzenie „prawa publikacji i prezentacji wszystkich prac”, ale uczestnicy nie wyrażali odrębnej zgody na ich publikowanie. Generalny Inspektor zauważył, iż akceptacja postanowień regulaminu przez autorów projektów konkursowych może być uznana za przejaw ich woli w kwestii publikacji, nie jest ona jednak równoznaczna z wyrażeniem zgody na ujawnienie danych, w rozumieniu art. 23 ust. 1 pkt 1 ustawy o ochronie danych osobowych¹⁷⁹. Niemniej jednak wobec takiego brzmienia regulaminu konkursu Generalny Inspektor stwierdził, iż przesłanką legalizującą upublicznienie danych będzie w tym przypadku art. 23 ust. 1 pkt 5 tj. usprawiedliwiony cel administratora danych.

Generalny Inspektor spotkał się z problemem odmowy udostępniania imienia i nazwiska oraz pełnionej przez siebie funkcji przez pracowników jednego z konsulatów Rzeczypospolitej Polskiej, udzielających osobom zainteresowanym w służbowej korespondencji przesyłanej drogą elektroniczną odpowiedzi na kierowane do konsulatu pytania¹⁸⁰. Jako uzasadnienie odmowy pracownicy wskazywali przepisy o ochronie danych osobowych. Generalny Inspektor uznał, iż

---

¹⁷⁵ GI-DP-024/197/05, GI-DP-024/260/05, GI-DP-024/265/05, GI-DP-024/1480/05, GI-DP-024/1780/05.

¹⁷⁶ Zasada ta wyrażona została w art. 11 ustawy o finansach publicznych. Potwierdza ją art. 61 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, który stanowi, iż gospodarka finansowa gminy jest jawna.

¹⁷⁷ GI-DP-024/1480/05.

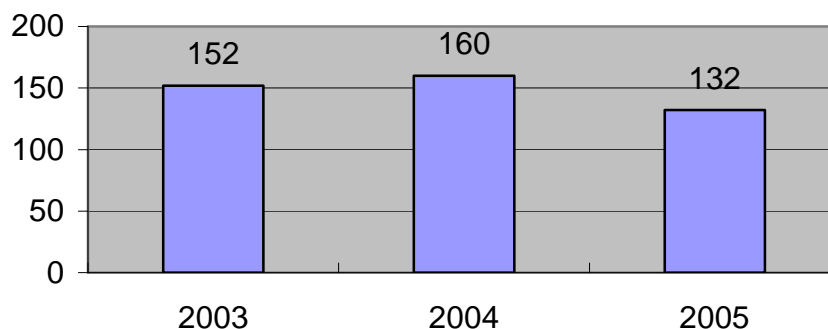
¹⁷⁸ GI-DP-024/2122/05.

¹⁷⁹ Zgodnie bowiem z art. 7 pkt 5 ustawy o ochronie danych osobowych, zgoda osoby, której dane dotyczą, jest oświadczeniem woli, którego treścią jest zgoda na przetwarzanie danych osobowych tego kto składa oświadczenie; zgoda nie może być domniemana lub dorozumiana z oświadczenia woli innej treści.

¹⁸⁰ GI-DP-024/2073/05.

praktyka taka nie znajduje uzasadnienia w przepisach tej ustawy. Powołał się przy tym m.in. na wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 24 czerwca 1999 r. (sygn. II SA 686/99) zgodnie z którym „błędny jest twierdzenie, iż imię, nazwisko oraz stanowisko pracownika państwowego (z wyjątkiem służb specjalnych) lub samorządowego podlega ochronie danych osobowych na podstawie przepisów ustawy (...) o ochronie danych osobowych”¹⁸¹. Generalny Inspektor podkreślił, iż dane pracownika, w zakresie, w jakim wiążą się ze sferą jego życia zawodowego, a do takich niewątpliwie należy zaliczyć jego imię, nazwisko oraz pełnioną funkcję, stanowią „dane służbowe”, które powinny być jawne. W związku z powyższym Generalny Inspektor wystąpił do Ministra Spraw Zagranicznych o zakomunikowanie wszystkim konsulom Rzeczypospolitej Polskiej o konieczności zmiany wyżej opisanej praktyki, gdyż nie znajduje ona oparcia w przepisach prawa¹⁸².

5.3 W 2005 r. Generalny Inspektor zgłosił uwagi do 34 skierowanych do niego do zaopiniowania **projektów aktów prawnych** dotyczących przetwarzania danych przez podmioty działające w sferze publicznej, inne, niż opisane w poprzednich działach. W 2004 r. uwagi zgłoszono do 39 projektów aktów prawnych odnoszących się do omawianej problematyki, a w roku 2003 do 38 zgłoszonych projektów.

Wykres Liczbowe zestawienie projektów aktów prawnych, które skierowano do Generalnego Inspektora w latach 2003–2005 dotyczących przetwarzania danych przez inne podmioty należące do sfery publicznej.

W omawianym okresie sprawozdawczym, podobnie jak miało to miejsce w latach ubiegłych¹⁸³, Generalny Inspektor kwestionował zasadność wprowadzania do projektów aktów prawnych formuły zgody na przetwarzanie danych osobowych, gdy podstawę przetwarzania danych

¹⁸¹ Także w wyroku z dnia 6 maja 1997 r. o sygn. SA/Wr 929/96NSA stwierdził, że „Cechą ochrony praw osobistych czy prawa prywatności jest to, że ochroną tą jest objęta dziedzina życia osobistego, prywatnego człowieka. Ochrona ta zatem nie obejmuje ani działalności publicznej osoby, ani też sfery działań czy zachowań, które ogólnie są pojmowane jako osobiste lub prywatne, jeżeli działania te lub zachowania wiążą się ściśle z działalnością publiczną.”

¹⁸² Pismo z dnia 7 listopada 2005 r.

¹⁸³ Patrz Sprawozdanie Generalnego Inspektora z działalności w roku 2004, Część II, lit. A. pkt 8 Inne sprawy dotyczące problematyki przetwarzania danych w sektorze publicznym.

miały stanowić przedłożone do zaopiniowania regulacje. W takiej sytuacji - w ocenie Generalnego Inspektora - zgoda podmiotu danych jest zbędna.¹⁸⁴

Szereg projektów aktów prawnych dotyczyło centralnych rejestrów i ewidencji¹⁸⁵. Generalny Inspektor kwestionował najczęściej zakres danych zawartych w takich rejestrach. Na przykład wskazać można, iż Generalny Inspektor zgłosił uwagi do proponowanej treści rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie organizacji i trybu przeprowadzania przez marszałków województw i organy celne kontroli oraz sposobu ich współdziałania z innymi organami. Generalny Inspektor zwrócił uwagę, iż § 1 pkt 2 projektu tego rozporządzenia upoważnia marszałka województwa do wydawania legitymacji służbowych dla pracowników przeprowadzających kontrolę, lecz nie określa zakresu danych, które powinny zostać w nich zawarte¹⁸⁶. Taka sytuacja mogła powodować wydawanie legitymacji zawierających niejednolity zakres danych. Nie można było również wykluczyć sytuacji, że zakres gromadzonych danych będzie zbyt szeroki. Po interwencji Generalnego Inspektora¹⁸⁷ w § 1 pkt 2 rozporządzenia dodano zdanie „Legitymacja służbowa zawiera dane osobowe pracownika w postaci zdjęcia, imienia i nazwiska oraz stanowiska”. Po dokonaniu powyższej zmiany Generalny Inspektor nie zgłaszał więcej uwag do projektu przedmiotowego rozporządzenia¹⁸⁸.

Opiniując rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie organizacji i trybu przeprowadzania przez marszałków województw i organy celne kontroli oraz sposobu ich współdziałania z innymi organami Generalny Inspektor zwrócił uwagę, iż § 1 pkt 2 projektu tego rozporządzenia upoważnia marszałka województwa do wydawania legitymacji służbowych dla pracowników przeprowadzających kontrolę, lecz nie określa zakresu danych, które powinny zostać w nich zawarte¹⁸⁹. Taka sytuacja mogła powodować wydawanie legitymacji zawierających niejednolity zakres danych. Nie można było również wykluczyć sytuacji, że zakres gromadzonych danych będzie zbyt szeroki. Po interwencji Generalnego Inspektora¹⁹⁰ w § 1 pkt 2 rozporządzenia dodano

---

¹⁸⁴ Takiej treści uwaga została zgłoszona do projektu rozporządzenia zmieniającego rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 8 października 2004 r. w sprawie trybu składania i wzoru wniosku o dofinansowanie realizacji projektu oraz wzoru umowy o dofinansowanie projektu w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwój Zasobów Ludzkich 2004-2006. Projekt przekazany pismem z dnia 10 marca 2005 r. o sygn. DZF-II-93671-13-ADT/05; odpowiedź Generalnego Inspektora: pismo z dnia 22 marca 2005 r. o sygn. GI-DP-023/86/05.

¹⁸⁵ Generalny Inspektor zgłosił uwagi m.in. co do proponowanego zakresu danych gromadzonych w ewidencji wojskowej żołnierzy zawodowych na podstawie rozporządzenia Ministra Obrony Narodowej w sprawie ewidencji wojskowej żołnierzy zawodowych (GI-DP-023/215/05). Generalny Inspektor zakwestionował również proponowany zakres danych gromadzonych w rejestrach prowadzonych na podstawie projektu rozporządzenia Ministra Skarbu Państwa w sprawie wzorów rejestrów służących realizacji prawa do rekompensaty (GI-DP-023/279-280/05).

¹⁸⁶ Projekt rozporządzenia przesłany pismem z dnia 22 września 2005 r. o sygn. DPR-I-4013-78-AZ/05.

¹⁸⁷ Pismo Generalnego Inspektora z dnia 3 października 2005 r. i 18 października 2005 r. o sygn. GI-DP-023/276/05.

¹⁸⁸ Pismo Generalnego Inspektora z dnia 25 października 2005 r.

¹⁸⁹ Projekt rozporządzenia przesłany pismem z dnia 22 września 2005 r. o sygn. DPR-I-4013-78-AZ/05.

¹⁹⁰ Pismo Generalnego Inspektora z dnia 3 października 2005 r. i 18 października 2005 r. o sygn. GI-DP-023/276/05.

zdanie „Legitymacja służbowa zawiera dane osobowe pracownika w postaci zdjęcia, imienia i nazwiska oraz stanowiska”. Uwagi te zostały uwzględnione¹⁹¹.

W omawianym okresie sprawozdawczym kontynuowane były rozpoczęte jeszcze w 2004 r. prace nad zarządzeniem Ministra Obrony Narodowej w sprawie sposobu i warunków uzyskiwania, przetwarzania i wykorzystywania informacji o osobie przez Wojskowe Służby Informacyjne. Od początku trwania prac Generalny Inspektor zwracał uwagę, iż zakres przedmiotowy zarządzenia nie odpowiada delegacji ustawowej określonej w art. 33 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 9 lipca 2003 r. o Wojskowych Służbach Informacyjnych (Dz. U. Nr 139, poz. 1326 ze zm.)¹⁹². Zarządzenie nie reguluje bowiem sposobu i warunków uzyskiwania, przetwarzania i wykorzystywania informacji, o których mowa w tym przepisie, sposobu zakładania i prowadzenia zbiorów tych informacji oraz wzoru dokumentów obowiązujących przy przetwarzaniu danych, co zgodnie z delegacją ustawową powinno zostać w nim określone. Odsyła ono jedynie w powyższych kwestiach do przepisów innych aktów prawnych, które jednak nie zawierają regulacji w tym zakresie. W wyniku uzgodnień mających na celu uwzględnienie w treści niniejszego zarządzenia uwag zgłoszonych przez Generalnego Inspektora dokonano stosownych zmian przepisów zarządzenia. Po ich naniesieniu Generalny Inspektor nie zgłaszał już uwag do projektu¹⁹³.

Podobnie jak w latach ubiegłych Generalny Inspektor zgłaszał również uwagi do projektów umów zawieranych między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej, a krajami spoza Europejskiego Obszaru Gospodarczego. W przedkładanych umowach zawarte były m.in. przepisy uzależniające możliwość przekazywania danych osobowych między umawiającymi się krajami od zagwarantowania przez ich ustawodawstwo wewnętrzne jednakowego poziomu ochrony danych¹⁹⁴. W niektórych przypadkach państwa - strony podpisujących z Polską umów – nie posiadały jednak ustawodawstwa w zakresie ochrony danych osobowych. W takich przypadkach Generalny Inspektor wskazywał na potrzebę szczegółowego uregulowania w umowach kwestii związanych z przetwarzaniem danych osobowych i ich ochroną. Takiej treści uwagi zgłoszone zostały m. in. do projektu wniosku o udzielenie przez Radę Ministrów zgody na podpisanie Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Białorusi o współpracy przy dokonywaniu kontroli osób, towarów i środków transportu przekraczających polsko – białorską granicę państwową¹⁹⁵.

---

¹⁹¹ Pismo Generalnego Inspektora z dnia 25 października 2005 r.

¹⁹² Projekt przekazany pismem z dnia 16 grudnia 2004 r. o sygn. Nr 504/18/04/DP/MM; odpowiedź Generalnego Inspektora z dnia 30 grudnia 2004 r. o sygn. GI-DP-023/404/04. Kolejny projekt rozporządzenia (po wprowadzeniu zmian, ale nie uwzględniających uwag Generalnego Inspektora) przekazany pismem z dnia 1 kwietnia 2005 r.; odpowiedź Generalnego Inspektora z dnia 19 kwietnia 2005 r. o sygn. GI-DP-023/105/05.

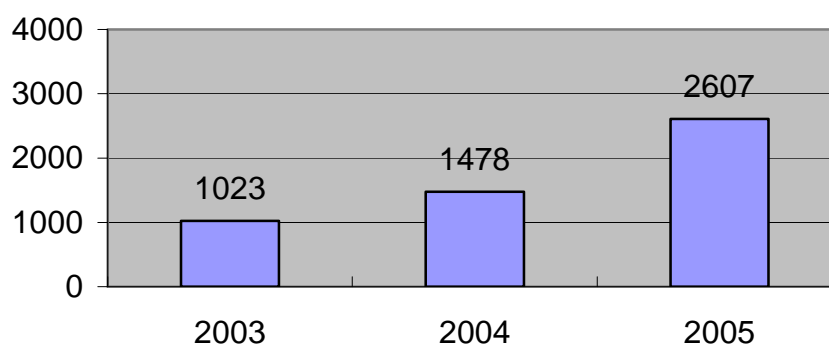
¹⁹³ Pismo Generalnego Inspektora z dnia 25 października 2005 r.

¹⁹⁴ Działania podejmowane przez Generalnego Inspektora w tym zakresie w 2004 r. zostały opisane w Sprawozdaniu Generalnego Inspektora z działalności w roku 2004, Część II, lit. A. pkt 8. Inne sprawy dotyczące problematyki przetwarzania danych w sektorze publicznym.

¹⁹⁵ Projekt przekazany pismem z dnia 29 marca 2005 r. o sygn. L-III-207/04/BS, odpowiedź Generalnego Inspektora z dnia 18 kwietnia 2005 r. GI-DP-023/102/05.

oraz umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a – odpowiednio – Rządem Republiki Chile¹⁹⁶, Rządem Republiki Azerbejdżanu¹⁹⁷, Rządem Republiki Kuby¹⁹⁸, Rządem Republiki Indii¹⁹⁹ o współpracy i wzajemnej pomocy w sprawach celnych.

5.4 Z roku na rok wzrasta liczba zbiorów danych osobowych zgłaszanych do **rejestracji** przez podmioty publiczne prowadzące inne zbiory danych, niż omówione w wyżej opisanych dziedzinach.

Wykres *Liczbowe zestawienie zbiorów danych zgłoszonych do rejestracji przez inne podmioty z dziedziny administracji publicznej w latach 2003–2005.*

Najwięcej zgłoszeń dokonały: gminy – 1169, powiaty – 518 oraz Komendant Główny Straży Granicznej – 21. Zgłoszenia dokonane przez gminy dotyczyły najczęściej zbiorów danych prowadzonych w związku z ewidencją ludności, gospodarką nieruchomości, powszechnym obowiązkiem obrony, oświadczeniami majątkowymi radnych, rejestracją stanu cywilnego. Zgłoszenia dokonywane przez powiaty dotyczyły przede wszystkim zbiorów danych prowadzonych w związku z przyznawaniem i wypłatą stypendiów dla uczniów i studentów, wydawaniem decyzji z zakresu prawa budowlanego oraz transportu drogowego. Zgłoszenia dokonane przez Komendanta Głównego Straży Granicznej dotyczyły zbiorów danych prowadzonych przez ten organ w związku z wykonywaniem należących do jego właściwości zadań wynikających z przepisów prawa. Ponadto, podmioty publiczne zgłaszały do rejestracji zbiory danych dotyczące swoich obecnych i byłych pracowników oraz kandydatów do pracy. W takich przypadkach wnioskodawcy byli informowani, iż zgłoszone przez nich zbiory danych nie podlegają obowiązkowi rejestracji na podstawie art. 43 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie danych osobowych.

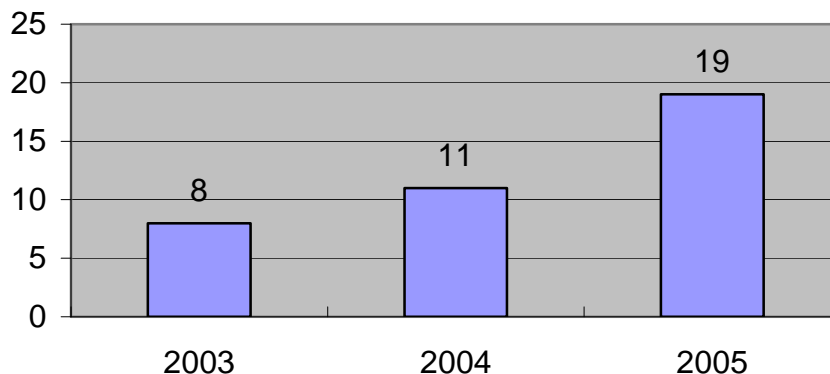
¹⁹⁶ Projekt przekazany pismem z dnia 14 czerwca 2005 r. o sygn. DC-WM-861/1707/MN/2005; odpowiedź Generalnego Inspektora - pismo z dnia 30 czerwca 2005 r. o sygn. GI-DP-023/162/05.

¹⁹⁷ Projekt przekazany pismem z dnia 17 czerwca 2005 r. o sygn. DC-WM-861/728/MN/2005; odpowiedź Generalnego Inspektora – pismo z dnia 29 czerwca 2005 r. o sygn. GI-DP-023/163/05.

¹⁹⁸ Projekt przekazany pismem z dnia 30 sierpnia 2005 r. o sygn. DC-WM-861/2377/05; odpowiedź Generalnego Inspektora – pismo z dnia 16 września 2005 r. o sygn. GI-DP-023/254/05.

¹⁹⁹ Projekt przekazany pismem z dnia 12 października 2005 r. o sygn. DC-WM-861/4342/04/AW/2005; odpowiedź Generalnego Inspektora – pismo z dnia 21 października 2005 r. o sygn. GI-DP-023/289/05.

5.5 W okresie sprawozdawczym w podmiotach wykonujących zadania publiczne, które nie należą do kategorii podmiotów wymienionych we wcześniejszych rozdziałach, przeprowadzono więcej, niż w latach ubiegłych **kontroli** zgodności przetwarzania danych z przepisami o ochronie danych osobowych²⁰⁰.

Wykres *Liczbowe zestawienie kontroli organów administracji publicznej nie należących do kategorii podmiotów wymienionych we wcześniejszych rozdziałach przeprowadzonych w latach 2003–2005.*

W ramach tej kategorii podmiotów kontrole przeprowadzono m.in. w organach administracji rządowej oraz jednostkach samorządu terytorialnego.

Na podstawie wyników kontroli należy stwierdzić, że ww. podmiotom najczęściej problemów przysporzyło właśnie zabezpieczenie danych osobowych. Uchybienia polegały na przechowywaniu dokumentacji zawierającej dane osobowe m.in. w szafach, które nie zostały wyposażone w zamki, w szafach niezamykanych z powodu uszkodzonych zamków, a także na odkrytych półkach w pomieszczeniach, do których dostęp miały również osoby postronne, braku pisemnych procedur dotyczących dysponowania przez pracowników kluczami do szaf oraz do pomieszczeń, w których były przetwarzane dane osobowe, co skutkowało brakiem nadzoru nad wydawaniem i zdawaniem tych kluczy oraz nie oddzieleniu od stanowisk służących do przeglądania dokumentów w sposób uniemożliwiający wgląd do danych osobom nieuprawnionym. Do częstych nieprawidłowości stwierdzanych w toku kontroli należało także nie dopełnienie przez jednostki kontrolowane obowiązku zgłoszenia prowadzonych zbiorów danych osobowych do rejestracji Generalnemu Inspektorowi. Wśród nie zgłoszonych zbiorów były m.in. zbiory danych osób, którym wydane zostało pozwolenie wodnoprawne, osób ubiegających się o wydanie zezwolenia na utrzymanie psa rasy uznawanej za agresywną, osób, którym wypłacono odszkodowania za wywłaszczenie nieruchomości oraz za działki zajęte pod budowę ulic, i osób, na

²⁰⁰ Np. GI-DIS-K-411/1/05, GI-DIS-K-411/58/05, GI-DIS-K-411/93/05 i GI-DIS-K-411/96/05.

które został nałożony obowiązek świadczeń osobistych lub rzeczowych na rzecz obrony, a także zbiory danych zawartych w ewidencji gruntów i budynków.

Kontrole wykazały również uchybienia dotyczące dokumentacji opisującej sposób wykorzystywania danych osobowych oraz przetwarzania danych osobowych przy użyciu systemów informatycznych. Stwierdzone w tym zakresie nieprawidłowości polegały m.in. na nie opracowaniu polityki bezpieczeństwa i instrukcji zarządzania systemem informatycznym służącym do przetwarzania danych osobowych lub nie zawarcia w nich wszystkich wymaganych elementów, o których mowa w § 4 i § 5 rozporządzenia w sprawie dokumentacji przetwarzania danych osobowych oraz warunków technicznych i organizacyjnych, jakim powinny odpowiadać urządzenia i systemy informatyczne służące do przetwarzania danych osobowych, a także na nie prowadzeniu ewidencji osób upoważnionych do przetwarzania danych osobowych lub nie wpisaniu do niej wszystkich osób upoważnionych albo wymaganych informacji, np. identyfikatorów osób przetwarzających dane w systemach informatycznych. Natomiast uchybienia dotyczące systemów informatycznych dotyczyły przede wszystkim nie spełniania przez te systemy wszystkich wymogów o charakterze technicznym²⁰¹.

W związku ze stwierdzonymi uchybieniami zostały wydane decyzje nakazujące usunięcie uchybień, w szczególności poprzez zgłoszenie prowadzonych zbiorów danych osobowych do rejestracji oraz wpisanie do ewidencji wszystkich osób upoważnionych do przetwarzania danych osobowych oraz umarzające postępowanie w zakresie nieprawidłowości usuniętych w toku postępowania²⁰².

Wśród kontroli przeprowadzonych w jednostkach samorządu terytorialnego należy zwrócić uwagę na czynności kontrolne wykonywane w urzędzie jednego z miast²⁰³ oraz w Zespole ds. Obsługi Funduszu Zdrowotnego i Scentralizowanej Części Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych z siedzibą w tym mieście²⁰⁴. Wskazany Zespół jako jednostka organizacyjna został powołany m.in. do prowadzenia działalności w zakresie obsługi wniosków o przyznanie zasiłku pieniężnego na pomoc zdrowotną dla nauczycieli i nauczycieli emerytów i rencistów korzystających z opieki zdrowotnej na podstawie art. 72 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (tekst jednolity: Dz. U. z 2003 r. Nr 118, poz. 1112 ze zm.).

W toku przedmiotowych kontroli stwierdzono liczne uchybienia w procesie przetwarzania danych osobowych w zbiorze zawierającym dane osobowe wnioskujących o przyznanie zasiłku

---

²⁰¹ M.in. nie zapewnianie przez te systemy dla każdej osoby, której dane osobowe są przetwarzane w systemie informatycznym, odnotowania daty pierwszego wprowadzenia danych do systemu oraz identyfikatora użytkownika wprowadzającego dane osobowe do systemu, zmienianie haseł dostępu rzadziej niż co 30 dni oraz używanie haseł dostępu nie spełniających wymagań co do ich długości i złożoności.

²⁰² Np. decyzja z dnia 10 listopada 2005 r. o sygn. GI-DEC-DIS-373/05 i decyzja z dnia 29 grudnia 2005 r. o sygn. GI-DEC-DIS-436/05.

²⁰³ GI-DIS-K-411/93/05.

pieniężnego na pomoc zdrowotną dla nauczycieli oraz nauczycieli emerytów korzystających z opieki zdrowotnej. Wynikały one z przyjętego przez gminę założenia, iż nie jest ona administratorem przedmiotowych danych. Jak ustalono gmina nie zgłosiła do rejestracji Generalnemu Inspektorowi niniejszego zbioru. Stwierdzono ponadto, że ewidencja osób upoważnionych do przetwarzania danych osobowych nie uwzględnia wszystkich osób zatrudnionych przy przetwarzaniu danych osobowych oraz nie wskazuje dat nadania upoważnień i zakresu upoważnień do przetwarzania danych osobowych. Dokumentacja, o której mowa w § 3 ust. 1 rozporządzenia tj. polityka bezpieczeństwa oraz instrukcja zarządzania systemem informatycznym służącym do przetwarzania danych osobowych, wdrożona w Urzędzie Miasta nie obejmowała wymienionego zbioru danych. Również w systemie informatycznym wykorzystywanym do przetwarzania danych osób, które złożyły wniosek o przyznanie zasiłku pieniężnego na pomoc zdrowotną dla nauczycieli oraz nauczycieli emerytów i rencistów korzystających z opieki zdrowotnej nie były stosowane żadne mechanizmy kontroli dostępu do tych danych oraz system ten nie został zabezpieczony przed działaniem oprogramowania, którego celem jest uzyskanie nieuprawnionego dostępu do systemu informatycznego.

Postępowanie administracyjne wszczęte w przedmiotowej sprawie zakończyła decyzja, w której Generalny Inspektor nakazał usunięcie powyższych uchybień²⁰⁵. W nawiązaniu do ww. decyzji strona przedstawiła dowody potwierdzające usunięcie uchybień wskazanych w sentencji tej decyzji.

W toku innej kontroli przeprowadzonej w jednym z urzędów miasta i gminy ustalono, iż gmina nie dopełniła ciążącego na niej obowiązku zgłoszenia do rejestracji Generalnemu Inspektorowi posiadanych przez nią zbiorów danych osobowych, w tym m.in. zbioru danych członków ochotniczej straży pożarnej, na rzecz których dokonano wypłat za udział w akcjach ratowniczo – gaśniczych i szkoleniowych, zbioru danych osób, którym wypłacono odszkodowania za wywłaszczenie nieruchomości lub działki zajęte pod budowę ulic, zbioru danych osób ubiegających się o wydanie zezwolenia na utrzymywanie psa rasy uznanej za agresywną, zbioru danych osób, które złożyły wnioski o nadanie numeru porządkowego nieruchomości, zbioru danych osób, którym sprzedane zostały lokale komunalne²⁰⁶. Kontrola wykazała ponadto, iż pracownicy urzędu miasta i gminy wypełniali kwestionariusz osobowy, na którym podawali m.in. nazwisko rodowe swojej matki. Mając na uwadze treść art. 22¹ ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (tekst jednolity: Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94 ze zm.), który wyczerpująco określa zakres danych, które można pozyskiwać od pracowników działania takie uznano za nie znajdujące oparcia

---

²⁰⁴ GI-DIS-K-411/94/05.

²⁰⁵ Decyzja z dnia 29 grudnia 2005 r. o sygn. GI-DEC-DIS-436/05.

²⁰⁶ GI-DIS-K-411/58/05.

w obowiązujących przepisach prawa. Stwierdzono również, iż w jednostce kontrolowanej systemy informatyczne służące do przetwarzania danych osobowych nie spełniają wymagań w zakresie odnotowania udostępnienia danych osobowych i bezpieczeństwa przetwarzania danych²⁰⁷.

W odpowiedzi na wszczęte przez Generalnego Inspektora postępowanie administracyjne, Gmina usunęła część uchybień stwierdzonych w toku przeprowadzonej kontroli i przesłała dowody potwierdzające ich usunięcie²⁰⁸. Mając na uwadze powyższe, Generalny Inspektor wydał decyzję administracyjną umarzającą postępowanie w zakresie uchybień usuniętych przez Gminę i nakazującą usunięcie pozostałych uchybień w procesie przetwarzania danych osobowych²⁰⁹.

B. Bezpieczeństwo publiczne.

1. Policja.

Działalność Policji, w tym dotycząca operacji wykonywanych na danych osobowych odbywa się na podstawie przepisów ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (tekst jednolity: Dz. U. z 2002 r. Nr 7, poz. 58 ze zm.) oraz wydanych na jej podstawie aktów wykonawczych.

W celu podniesienia poziomu wiedzy o ustawie o ochronie danych osobowych Generalny Inspektor zorganizował staż dla przedstawicieli Komendy Głównej Policji. W stażu wzięli udział pracownicy Biura Prawnego, Biura Ochrony Informacji Niejawnych i Inspekcji oraz Biura Międzynarodowej Współpracy Policji, w którym na potrzeby współpracy w ramach systemu Schengen organizowane jest polskie Biuro SIRENE²¹⁰. Tematyka szkolenia dotyczyła zarówno

---

²⁰⁷ W systemie informatycznym o nazwie „Auta”, służącym do przetwarzania danych osobowych podatników podatku od środków transportowych, odnotowanie informacji o dacie pierwszego wprowadzenia danych do systemu nie następowało automatycznie po zatwierdzeniu przez użytkownika operacji wprowadzenia danych. Również w systemie informatycznym o nazwie „Dodatki mieszkaniowe”, służącym do przetwarzania danych osób ubiegających się o przyznanie dodatku mieszkaniowego, odnotowanie informacji o których mowa w § 7 ust. 1 i 2 rozporządzenia, nie następowało automatycznie po zatwierdzeniu przez użytkownika operacji wprowadzenia danych. Ponadto, w toku przedmiotowej kontroli ustalono, że system informatyczny o nazwie „Auta”, służący do przetwarzania danych osobowych podatników podatku od środków transportowych, nie zapewniał sporządzenia i wydrukowania raportu zawierającego w powszechnie zrozumiałej formie informacje, o których mowa w § 7 ust. 1 rozporządzenia. Przeprowadzona kontrola wykazała także, iż system informatyczny o nazwie „Kadry”, służący do przetwarzania danych osobowych pracowników Urzędu Miasta i Gminy oraz system informatyczny o nazwie „Dodatki mieszkaniowe”, służący do przetwarzania danych osób ubiegających się o przyznanie dodatku mieszkaniowego, nie zostały zabezpieczone przed utratą danych spowodowaną awarią zasilania lub zakłóceniami w sieci zasilającej. Ponadto, ustalono, iż hasło uwierzytelnienia użytkownika w systemie informatycznym o nazwie „Kadry” było zmieniane rzadziej niż co 30 dni.

²⁰⁸ Wprowadzono m.in. nowy wzór formularza kwestionariusza osobowego, który nie zawierał już rubryki dotyczącej nazwiska rodowego matki. Ponadto, administrator danych zapewnił, iż hasło użytkownika systemu informatycznego o nazwie „Kadry” zmieniane jest nie rzadziej niż co 30 dni.

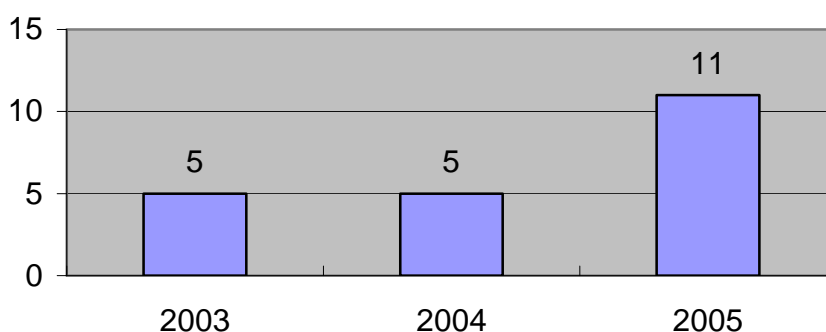
²⁰⁹ Decyzja z dnia 10 listopada 2005 r. o sygn. GI-DEC-DIS-373/05.

²¹⁰ Biuro SIRENE zgodnie z przepisami Konwencji Wykonawczej do Układu z Schengen jest wyłącznym organem uprawnionym do wprowadzania danych do Systemu Informatycznego Schengen, wymiany informacji dotyczącej wpisów do wskazanego powyżej systemu oraz służącym jako punkt kontaktowy dla wymiany informacji policyjnej.

ogólnych informacji związanych z ochroną danych osobowych w Polsce, jak i zagadnień charakterystycznych dla pracy Policji np. prowadzenie zbiorów daktyloskopijnych oraz zdjęć sygnalitycznych, przetwarzanie danych osobowych kandydatów do pracy i służby w Policji, realizacja praw osób, których dane są przetwarzane w zbiorach Policji. Przedmiotem szkolenia były ponadto międzynarodowe aspekty ochrony danych osobowych oraz międzynarodowa współpraca organów ochrony porządku publicznego i wymiany informacji z organami innych państw. W związku z wątpliwościami, które stażyści sygnalizowali w czasie stażu sporządzono materiały szkoleniowe zawierające odpowiedzi na zasygnalizowane w trakcie szkolenia problemy związane z przetwarzaniem danych osobowych przez Policję. Materiały te zostały następnie przekazane do Komendy Głównej Policji w celu umożliwienia trenerom policyjnym prowadzenia szkoleń z zakresu ochrony danych osobowych przeznaczonych dla policjantów.

1.1 Skargi, które wpłynęły do Biura Generalnego Inspektora w 2005 r. z zakresu przetwarzania danych przez Policję dotyczyły w szczególności:

- przetwarzania przez Policję niepoprawnych danych,
- odmowy udostępniania przez Policję danych osobowych,
- nielegalnego przetwarzania przez Policję danych o stanie zdrowia.

Wykres Liczbowe zestawienie skarg z zakresu przetwarzania danych przez Policję skierowanych do Generalnego Inspektora w latach 2003–2005.

W 2005 do organu ochrony danych wpłynęła skarga dotycząca uchybień w postępowaniach prowadzonych przez jeden z komisariatów Policji, wskutek których prokuratura skierowała do sądu akt oskarżenia przeciwko skarżącemu za przestępstwo popełnione przez inną osobę posługującą się skradzionym mu dowodem tożsamości²¹¹. Policja ustaliła tożsamość osoby podającej się za skarżącego wyłącznie na podstawie jej ustnych oświadczeń, nie weryfikując ich jednocześnie z żadnym posiadanym przez nią dokumentem tożsamości. W konsekwencji skarżący został skazany na karę pozbawienia wolności w zawieszeniu na 2 lata, chociaż orzeczenie to winno być wydane wobec innej osoby. W związku z wydanym wyrokiem dane skarżącego zostały

umieszczone w Krajowym Rejestrze Karnym, co uniemożliwiło mu m.in. podjęcie pracy. Otrzymanie tego rodzaju informacji skłoniło Generalnego Inspektora nie tylko do zwrócenia się o podjęcie czynności dyscyplinarnych wobec policjantów winnych uchybień, ale też do zasygnalizowania Komendantowi Głównemu Policji konieczności wyeliminowania w przyszłości podobnych nieprawidłowości w postępowaniach prowadzonych przez funkcjonariuszy Policji²¹². Ponadto, organ ochrony danych osobowych skierował do Ministra Sprawiedliwości prośbę o objęcie szczególnym nadzorem postępowania prowadzonego przed Sądem, dotyczącego uchylenia wyroku wydanego wobec skarżącego²¹³. Interwencja Generalnego Inspektora przyniosła pozytywny skutek w postaci pociągnięcia do odpowiedzialności dyscyplinarnej osób odpowiedzialnych za niedopełnienie służbowych obowiązków²¹⁴. Natomiast w odpowiedzi na pismo skierowane do Ministra Sprawiedliwości poinformowano, że uchylono wydany wobec skarżącego wyrok, a sam skarżący został uniewinniony od zarzucanego mu czynu²¹⁵.

Nie zawsze jednak skargi na działania Policji okazywały się zasadne. I tak np. skarżący bezpodstawnie domagali się nakazania udostępnienia im informacji zawartych w dokumentach sporządzonych przez organy ścigania w toku podejmowanych przez nie działań. Przykładem tego rodzaju sprawy była skarga dotycząca nakazania w trybie art. 29 ust. 2 ustawy o ochronie danych osobowych komendantowi jednej z komend Policji udostępnienie notatki urzędowej sporządzonej przez funkcjonariuszy Policji podczas interwencji przeprowadzonej w mieszkaniu skarżącego²¹⁶. W wydanej w tej sprawie decyzji administracyjnej Generalny Inspektor odmówił uwzględnienia wniosku²¹⁷, powołując się na istnienie precyzyjnych regulacji określających zadania Policji - w szczególności ustawy o Policji - wskazujących m.in. krąg podmiotów, którym można udostępniać informacje uzyskane w toku działań operacyjnych²¹⁸. W sytuacji istnienia takich przepisów, skarżący nie mógł zatem wywodzić prawa do pozyskania danych zawartych w ww. notatce urzędowej z przepisu art. 29 ust. 2 ustawy, bowiem doprowadziłoby to do naruszenia przepisów ustawy o Policji.

Policji zarzucano również bezprawne pozyskiwanie danych o stanie zdrowia²¹⁹. W jednej ze spraw skarżący zarzucili, że funkcjonariusze Policji pozyskali od spółdzielni, której skarżący

---

²¹¹ GI-DS-430/142/05.

²¹² Pismo z dnia 1 kwietnia 2005 r.

²¹³ Pismo z dnia 1 kwietnia 2005 r.

²¹⁴ Pismo Zastępcy Komendanta Głównego Policji z dnia 9 maja 2005 r. o sygn. T-II-1359/1083/05.

²¹⁵ Pismo Podsekretarza Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości z dnia 29 czerwca 2005 r. o sygn. DSP-I-051-117/2005.

²¹⁶ GI-DS-430/32/05.

²¹⁷ Decyzja z dnia 24 czerwca 2005 r. o sygn. GI-DEC-DS-160/05.

²¹⁸ Art. 21 ust. 1 ustawy o Policji stanowi, że udzielanie informacji o osobie uzyskanych w czasie wykonywania czynności operacyjno-rozpoznawczych dozwolone jest wyłącznie na żądanie sądu lub prokuratora, a wykorzystanie tych informacji może nastąpić tylko w celu ścigania karnego.

²¹⁹ GI-DS-430/453/05.

byli członkami, kserokopie orzeczeń określających stopień ich inwalidztwa. Odmawiając w decyzji administracyjnej uwzględnienia wniosku²²⁰, Generalny Inspektor wskazał na przepisy Kodeksu wykroczeń oraz Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia²²¹, jako przepisy szczególne zezwalające na przetwarzanie przez Policję danych osobowych bez zgody skarżących, stwarzające ponadto pełne gwarancje ich ochrony²²². Organy ścigania podjęły bowiem stosowne czynności w toku prowadzonego postępowania wyjaśniającego dotyczącego zakłócania przez skarżących spokoju i ciszy nocnej, w celu ustalenia, czy istnieją podstawy do wystąpienia z wnioskiem o ich ukaranie²²³. Natomiast z uwagi na powzięcie wątpliwości co do ich poczytalności, w celu weryfikacji tej okoliczności²²⁴, zwrócono się do spółdzielni o przedstawienie stosownych dokumentów. Jednocześnie informację, że przedmiotowe orzeczenia znajdują się w posiadaniu spółdzielni, funkcjonariusze Policji uzyskali od samych skarżących.

Liczba skarg dotyczących zgodnego z prawem przetwarzania danych osobowych przez Policję w 2005 r. w porównaniu z latami ubiegłymi wzrosła, jednakże w znacznej części okazały się one niezasadne. Częściowo uległ zmianie zakres przedmiotowy poruszanych zagadnień. O ile w latach 2003-2004 skargi skierowane do Generalnego Inspektora dotyczyły głównie udostępnienia danych osobowych ze zbiorów prowadzonych przez Policję²²⁵ czy też nie wypełniania przez nią obowiązków informacyjnych²²⁶, to skargi z 2005 r. wiązały się przede wszystkim z odmową udostępniania danych z posiadanych przez Policję zbiorów. Natomiast zarówno w 2005 r., jak i w poprzednich latach Skarżący kwestionowali legalność uzyskiwania i przetwarzania przez Policję danych osobowych.

Niewielka liczba stwierdzonych po stronie Policji naruszeń wydaje się świadczyć o dokładaniu przez Policję należytej staranności przy przetwarzaniu danych osobowych, choć zdarzają się oczywiście jednostkowe przypadki świadczące nie tyle o ignorowaniu przepisów o ochronie danych osobowych, co niewłaściwym stosowaniu bądź braku stosowania określonych w odrębnych przepisach procedur.

---

²²⁰ Decyzja z dnia 9 listopada 2005 r. o sygn. GI-DEC-DS-371/05.

²²¹ Ustawa z dnia 20 maja 1971 Kodeks wykroczeń (Dz. U. Nr 12, poz. 114 ze zm.) oraz ustawa z dnia 24 sierpnia 2001 r. Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. Nr 106, poz. 1148 ze zm.).

²²² Art. 27 ust. 2 pkt 2 ustawy o ochronie danych osobowych.

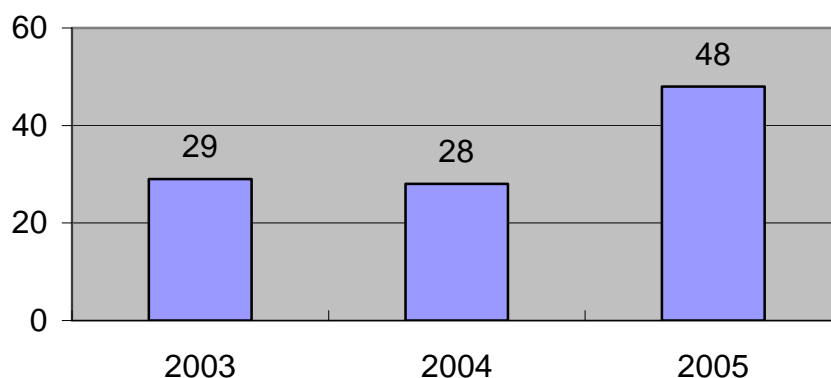
²²³ Zgodnie z art. 54 § 1 Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia, w celu ustalenia, czy istnieją podstawy do wystąpienia z wnioskiem o ukaranie oraz zebrania danych niezbędnych do sporządzenia wniosku o ukaranie, Policja przeprowadza czynności wyjaśniające.

²²⁴ Stosownie do art. 17 § 1 Kodeksu wykroczeń, nie popełnia wykroczenia, kto, z powodu choroby psychicznej, upośledzenia umysłowego lub innego zakłócenia czynności psychicznych, nie mógł w czasie czynu rozpoznać jego znaczenia lub pokierować swoim postępowaniem.

²²⁵ Np. GI-DS-430/169/04.

²²⁶ Np. GI-DS-430/700/03.

1.2 W omawianym okresie sprawozdawczym, w porównaniu do roku ubiegłego wzrosła liczba **pytań** o interpretację przepisów dotyczących przetwarzania danych osobowych przez Policję.

Wykres: Liczbowe zestawienie pytań o wyjaśnienie przepisów dotyczących przetwarzania danych osobowych przez Policję w latach 2003–2005.

Jednym z istotniejszych zagadnień przedstawionych Generalnemu Inspektorowi była kwestia zakresu danych osobowych pozyskiwanych przez funkcjonariuszy Policji podczas wykonywania czynności legitymowania osób w celu ustalenia ich tożsamości oraz okoliczności dokonywania tych ustaleń²²⁷. Zakres danych osobowych gromadzonych przez Policję w związku z dokonywaniem powyższych czynności został szczegółowo uregulowany w § 7 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 26 lipca 2005 r. w sprawie sposobu postępowania przy wykonywaniu niektórych uprawnień policjantów (Dz. U. Nr 141, poz. 1186)²²⁸.

Osoby kierujące pytania zwracały również uwagę, iż funkcjonariusze Policji podczas wykonywania czynności służbowych w celu ustalenia tożsamości osoby legitymowanej głośno wymieniają dane osobowe osoby legitymowanej, co powoduje, iż osoby postronne przebywające w pobliżu mają możliwość zapoznania się z tymi danymi. W ten sposób funkcjonariusze Policji umożliwiają zapoznanie się z danymi osoby legitymowanej osobom do tego nieuprawnionym. Mając na uwadze liczne sygnały dotyczące nieprawidłowości w tym zakresie, Generalny Inspektor wystąpił do Komendanta Głównego Policji o podjęcie działań gwarantujących przestrzeganie przez podległych mu funkcjonariuszy Policji przepisów ustawy o ochronie danych osobowych, w

²²⁷ Np. GI-DP-024/713/05, GI-DP-024/1207/05, GI-DP-024/1888/05, GI-DP-024/2001/05, GI-DP-024/2070/05, GI-DP-024/2369/05, GI-DP-024/2396/05, GI-DP-024/2414/05, GI-DP-024/2551/05.

²²⁸ Przepis ten stanowi, iż „Policjant dokumentuje legitymowanie osoby w notatniku służbowym lub na odpowiednim nośniku technicznym albo w notatce służbowej, określając datę, czas, miejsce i przyczynę legitymowania oraz następujące dane osoby legitymowanej: imię (imiona) i nazwisko oraz adres zamieszkania lub pobytu, numer PESEL, a w przypadku braku informacji o numerze PESEL: datę i miejsce urodzenia oraz imiona rodziców i nazwisko rodowe oraz rodzaj i cechy identyfikacyjne dokumentu, na podstawie którego ustalono tożsamość osoby legitymowanej.”

szczegółności podczas legitymowania osób w celu ustalenia ich tożsamości²²⁹. Uznając przedstawione argumenty Komendant podjął działania zmierzające do wyeliminowania występujących nieprawidłowości, w tym m.in. zwrócił się do podległych mu komendantów jednostek organizacyjnych Policji o zagwarantowanie poufności danych osób legitymowanych²³⁰.

Generalnemu Inspektorowi zasygnalizowano również problem braku działań ze strony Policji w celu ustalenia danych osobowych sprawców przestępstw ściganych z oskarżenia prywatno – skargowego²³¹. W przedmiotowej sprawie poszkodowana skierowała do prokuratury zawiadomienie o popełnieniu na jej szkodę przestępstwa wyczerpującego dyspozycję art. 216 § 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553 ze zm.) polegającego na umieszczeniu na stronie internetowej informacji mającej na celu podważenie jej wiarygodności jako lekarza poprzez stwierdzenie, iż nie miała ona praktyki w szpitalu oraz, że toczą się przeciwko niej postępowania w prokuraturze²³². W związku z odmową wszczęcia przez prokuraturę postępowania przygotowawczego, Generalny Inspektor zwrócił się do Ministra Sprawiedliwości z prośbą o podjęcie stosownych działań mających na celu zapewnienie respektowania przez podległe mu organy ścigania oraz organy wymiaru sprawiedliwości przepisów zobowiązujących je do podejmowania określonych prawem czynności zmierzających do ustalenia sprawców przestępstw ściganych z oskarżenia prywatno – skargowego w celu umożliwienia pokrzywdzonym realizacji konstytucyjnie przysługujących im uprawnień do dochodzenia przed sądami naruszonych praw i wolności²³³. W odpowiedzi na to wystąpienie Minister Sprawiedliwości stwierdził, iż pokrzywdzony przestępstwem ściganym z oskarżenia prywatnego może złożyć ustną lub pisemną skargę na Policji. Skarga, zarówno pisemna, jak i ustna, nie jest jeszcze aktem oskarżenia i nie musi zawierać wszystkich elementów, które są wymagane dla tego rodzaju pisma procesowego, a więc przede wszystkim danych sprawcy, przeciwko któremu jest skierowana. Pokrzywdzony, który nie zna danych sprawcy przestępstwa popełnionego na jego szkodę, od Policji może oczekiwać pomocy w ustaleniu tychże danych²³⁴. W przedmiotowej sprawie Generalny Inspektor wystąpił również do Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz do Komendanta Stołecznego Policji.

---

²²⁹ Pismo Generalnego Inspektora z dnia 28 lipca 2005 r. o sygn. GI-DP-024/1207/05. Generalny Inspektor wskazał, iż zachowanie funkcjonariuszy Policji opisane w kierowanych do niego pismach prowadzi do naruszenia zasady bezpieczeństwa danych osobowych wynikającej z ustawy o ochronie danych osobowych, jak również może stanowić naruszenie przepisów ustawy o Policji. Art. 14 ust. 3 ustawy o Policji nakłada na funkcjonariuszy Policji obowiązek respektowania godności ludzkiej i ochrony praw człowieka. Przepis ten stanowi rozwinięcie ogólnej normy konstytucyjnej zawartej w art. 30 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, zgodnie z którą godność człowieka stanowiąca źródło jego wolności i praw jest nienaruszalna, a jej poszanowanie i ochrona jest obowiązkiem władz publicznych.

²³⁰ Pismo Zastępcy Komendanta Głównego Policji do Generalnego Inspektora z dnia 19 sierpnia 2005 r. o sygn. TS-563/05/JZ.

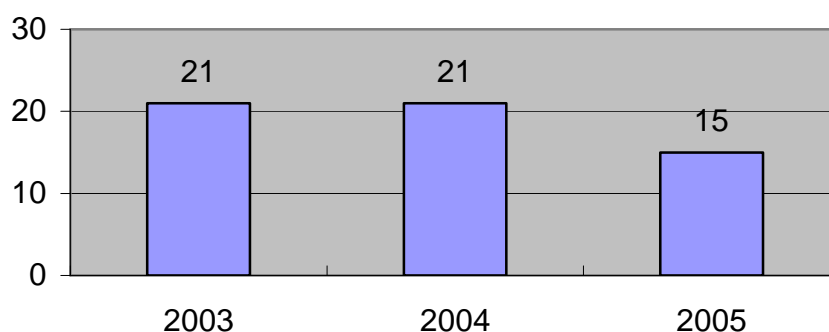
²³¹ GI-DP-024/1437/05.

²³² Przepis ten stanowi, iż „Kto znieważa inną osobę za pomocą środków masowego komunikowania podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.”

²³³ Pismo Generalnego Inspektora z dnia 2 września 2005 r. o sygn. GI-DP/024/1437/05.

²³⁴ Pismo Zastępcy Prokuratora Generalnego z dnia 6 października 2005 r. o sygn. PR III Dsn 129/2005.

1.3 Spośród projektów aktów prawnych, które wpłynęły do Generalnego Inspektora w 2005 r. z zakresu przetwarzania danych przez Policję 8 dotyczyło umów o współpracy w zwalczaniu przestępczości zorganizowanej i innego rodzaju przestępczości. Generalny Inspektor zgłosił swoje uwagi do 5 z nich. Organ ochrony danych miał również uwagi do 2 innych, niż wyżej wskazane umowy, projektów dotyczących problematyki przetwarzania danych przez Policję. W 2004 r. uwagi zostały zgłoszone do 8, zaś w 2003 r. do 6 projektów.

Wykres *Liczbowe zestawienie projektów aktów prawnych związanych z przetwarzaniem danych przez Policję skierowanych do Generalnego Inspektora w latach 2003–2005.*

W 2005 r. Generalny Inspektor opiniował projekt rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie sposobów przetwarzania przez Policję danych osobowych w celach wykrywczych i identyfikacyjnych²³⁵. Generalny Inspektor wskazał m.in., iż projekt ten nie określa sposobów przetwarzania danych osobowych w celach wykrywczych i identyfikacyjnych, które zgodnie z delegacją ustawową zawartą w art. 20 ust. 19 ustawy o Policji powinny zostać uregulowane w niniejszym projekcie²³⁶. W odpowiedzi MSWiA poinformowało, iż jakkolwiek nie neguje, że w przygotowanym projekcie rozporządzenia nie w pełni określono sposoby przetwarzania danych przez Policję w celach wykrywczych i identyfikacyjnych, to uzupełnienie projektu na obecnym etapie legislacyjnym ze względu na istotną zmianę merytoryczną prowadziłoby do konieczności przeprowadzenia ponownych uzgodnień międzyresortowych projektowanego aktu²³⁷. W piśmie wskazano również, iż kierując się opinią Generalnego Inspektora MSWiA rozważy podjęcie w niedalekiej przyszłości prac nad nowelizacją rozporządzenia w kwestionowanym zakresie. W związku z powyższym Generalny Inspektor zwrócił się do Komendanta Głównego Policji o podjęcie prac legislacyjnych w tym przedmiocie²³⁸. W odpowiedzi Komendant zapewnił, że prowadzone są prace legislacyjne zmierzające do zmiany tegoż

²³⁵ Projekt rozporządzenia wpłynął pismem z dnia 19 stycznia 2005 r. o sygn. L-I-124/05/jp.

²³⁶ Swoje uwagi Generalny Inspektor przekazał pismem z dnia 31 stycznia 2005 r. o sygn. GI-DP-023/25/05.

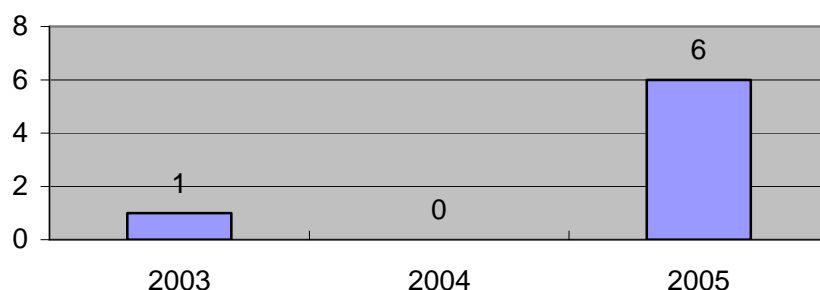
²³⁷ Pismo MSWiA z dnia 10 lutego 2005 r. o sygn. L-I-124/05/jp.

²³⁸ Pisma Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych z dnia 8 marca 2005 r. o sygn. GI-DP-023/25/05/46 oraz z dnia 11 października 2005 r. o sygn. GI-DP-023/25/05/170.

rozporządzenia mające na celu dostosowanie przedmiotowego zakresu określonego w rozporządzeniu do delegacji ustawowej²³⁹.

Generalny Inspektor zgłosił również uwagi do projektów umów między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a – odpowiednio – Rządem Republiki Salwadoru²⁴⁰, Rządem Republiki Kostaryki²⁴¹, Rządem Republiki Francuskiej²⁴², Rządem Republiki Azerbejdżanu²⁴³ i Rządem Księstwa Andory²⁴⁴ o współpracy w zwalczaniu przestępczości zorganizowanej i innego rodzaju przestępczości. Uwagi były tożsame i dotyczyły zawartych w projektach zapisów pozostawiających decyzji umawiających się stron ustalenie terminu usunięcia przekazywanych przez strony danych osobowych ze zbiorów informatycznych. Generalny Inspektor wskazywał, iż zgodnie z art. 26 ust. 1 ustawy o ochronie danych osobowych, dane mogą być przetwarzane tylko do momentu, gdy są niezbędne do osiągnięcia celu przetwarzania. Analogiczną regulację zawiera Akt Rady z dnia 12 marca 199 r. przyjmujący zasady regulujące przekazywanie danych osobowych przez Europol do państw trzecich i organom trzecim (1999/C 88/01)²⁴⁵. W związku z powyższym Generalny Inspektor zwracał się o zmianę treści przepisów zawartych w projektach umów tak, aby były zgodne z wyżej przywołanymi regulacjami.

1.4 W 2005 r. Komendanci Wojewódzcy Policji²⁴⁶ zgłosili do **rejestracji** ogółem 6 zbiorów danych osobowych dotyczących emerytów i rencistów oraz członków ich rodzin korzystających z funduszy socjalnych.

Wykres Liczbowe zestawienie zbiorów danych zgłoszonych do rejestracji przez Policję w latach 2003–2005.

1.5 W okresie od 1 stycznia 2005 r. do 31 grudnia 2005 r. w jednostkach Policji przeprowadzono jedną **kontrolę** zgodności przetwarzania danych z przepisami o ochronie danych

²³⁹ Pismo Komendanta Głównego Policji z dnia 26 października 2005 r. o sygn. PL-5520/231/05/KCh.

²⁴⁰ GI-DP-023/13/05.

²⁴¹ GI-DP-023/17/05.

²⁴² GI-DP-023/26/05.

²⁴³ GI-DP-023/155/05

²⁴⁴ GI-DP-023/156/05.

²⁴⁵ Art. 7 ust. 3 „Ilekoć Europol przekazuje dane osobowe, zapewnia, że odbiorca podejmie zobowiązanie, że dane zostaną usunięte, jeżeli nie są dalej niezbędne do celów, w jakich zostały przekazane.

osobowych²⁴⁷ – tyle samo co w 2004 r. Kontrolą objęto m.in. sposób zabezpieczenia danych osobowych w prowadzonych przez Komendanta Głównego Policji zbiorach danych osobowych oraz ustalenia w zakresie wdrażania dorobku prawnego Schengen.

Przeprowadzona kontrola wykazała, że zastosowane w Komendzie Głównej Policji środki techniczne i organizacyjne zapewniają ochronę przetwarzanym danym osobowym odpowiednią do zagrożeń oraz kategorii danych objętych ochroną przed ich udostępnieniem osobom nieupoważnionym, zabranieniem przez osobę nieuprawnioną, przetwarzaniem z naruszeniem ustawy oraz zmianą, utratą, uszkodzeniem lub zniszczeniem. Stwierdzone w tym zakresie uchybienia (nie zapewnianie przez system informatyczny odnotowania dla każdej osoby, której dane osobowe przetwarzane były w systemie informatycznym identyfikatora użytkownika wprowadzającego dane osobowe do systemu i zmienianie hasła dostępu rzadziej niż co 30 dni) dotyczyły bowiem wyłącznie dwóch systemów informatycznych wykorzystywanych do przetwarzania danych osobowych w zbiorach danych prowadzonych przez Komendanta Głównego Policji.

Ponadto w toku kontroli ustalono, że Komendant Główny Policji nie wykonał należących do niego zadań związanych z wdrażaniem postanowień Konwencji Wykonawczej z dnia 19 czerwca 1990 r. do Układu z Schengen z dnia 14 czerwca 1985 r. między Rządami Państw Unii Gospodarczej Beneluksu, Republiki Federalnej Niemiec oraz Republiki Francuskiej w sprawie stopniowego znoszenia kontroli na wspólnych granicach (Dz. Urz. WE L 239, 22.09.2000 r., str. 19 z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie Wydanie Specjalne, rozdz. 19, t. 02, str. 9 z późn. zm.). Jednocześnie stwierdzono, że w ramach przygotowań do wdrożenia postanowień ww. konwencji prowadzone są m.in. działania mające na celu dostosowanie systemów teleinformatycznych Policji do wymogów określonych w tej konwencji. Przygotowania w tym zakresie realizowane są poprzez rozbudowę infrastruktury teleinformatycznej, przygotowywanie systemów informatycznych do wymiany danych z Systemem Informacyjnym Schengen (SIS) i zakup stanowisk dostępowych. Ponadto, Policja uczestniczy w procesie opracowywania polskiego modułu systemu SIS, tzw. Centralnego Węzła Polskiego Komponentu Systemu Informacyjnego Schengen.

2. Straże Miejskie.

Przetwarzanie danych osobowych przez straże miejskie odbywa się na podstawie przepisów ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o strażach gminnych (Dz. U. Nr 123, poz. 779 ze zm.) i wydanego na jej podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 2 listopada 2004 r. w sprawie zakresu i sposobu wykonywania przez strażników gminnych (miejskich) niektórych czynności (Dz.

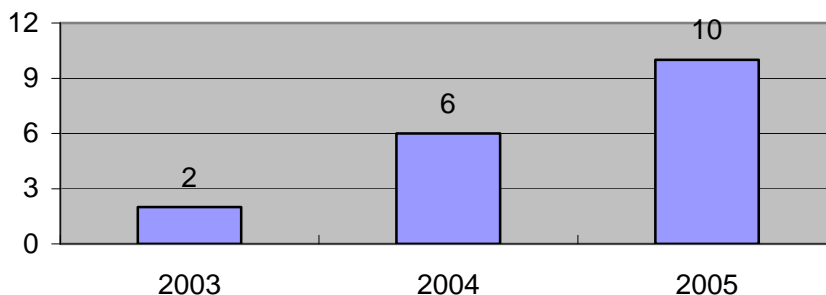
---

²⁴⁶ Zgłoszenie nr R 004576/05, zgłoszenie nr R 004679/05, zgłoszenie nr R 004872/05, zgłoszenie nr R 004989/05, zgłoszenie nr R 005081/05, zgłoszenie nr R 005252/05.

²⁴⁷ GI-DIS-K-411/81/05.

U. Nr 247, poz. 2473) oraz ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. Nr 106, poz. 1148 ze zm.).

2.1 Liczba **skarg** dotyczących kwestii związanych z przetwarzaniem danych osobowych przez straże gminne, podobnie jak w roku 2003 i 2004 utrzymuje się na niewysokim poziomie, choć w 2004 i 2005 r. jest ich więcej niż w 2003 r.

Wykres *Liczbowe zestawienie skarg dotyczących przetwarzania danych przez straże miejskie skierowanych do Generalnego Inspektora w latach 2003–2005.*

W 2005 r. straże miejskie, podobnie jak w roku ubiegłym, zasygnalizowały Generalnemu Inspektorowi utrudnianie realizacji ustawowych obowiązków z uwagi na odmawianie im udostępnienia, dla potrzeb prowadzonych postępowań, danych identyfikujących podejrzanych o popełnienie wykroczeń. Z taką odmową straż miejska spotykała się ze strony operatorów telefonii komórkowych²⁴⁸ oraz banków²⁴⁹. Operatorzy powoływali się przy tym na ciężący na nich obowiązek zachowania tajemnicy telekomunikacyjnej, banki zaś na konieczność przestrzegania tajemnicy bankowej. Generalny Inspektor podtrzymał w tej sprawie swoje stanowisko z roku 2004, zgodnie z którym straż miejska posiada upoważnienie do pozyskania danych identyfikacyjnych osoby podejrzanej o popełnienie wykroczenia wynikające zarówno z ustawy o strażach gminnych, jak i Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia²⁵⁰. W ocenie Generalnego Inspektora odmowa udostępnienia danych strażom miejskim doprowadziłaby do uniemożliwienia im wykonywania prawnie określonych obowiązków²⁵¹, a udostępnienie danych dla celów ścigania

²⁴⁸ GI-DS-430/935/05. Generalny Inspektor wydał też decyzje administracyjne w sprawach z tego zakresu: decyzja z dnia 14 stycznia 2005 r. o sygn. GI-DEC-DS-7/05 w sprawie GI-DS-430/584/04 oraz decyzja z dnia 11 lutego 2005 r. o sygn. GI-DEC-DS-31/05 w sprawie GI-DS-430/270/04. W Sprawozdaniu z działalności Generalnego Inspektora w roku 2005 uwzględniono sprawy, które wpłynęły do Generalnego Inspektora w roku 2004, jednakże zostały rozstrzygnięte w roku 2005. Sprawy te nie były brane pod uwagę w zestawieniach statystycznych w niniejszym Sprawozdaniu.

²⁴⁹ GI-DS-430/392/05, GI-DS-430/796/05, GI-DS-430/797/05.

²⁵⁰ Zagadnienie to omówione zostało w Sprawozdaniu Generalnego Inspektora z działalności za rok 2004, Część II, lit. A. pkt 7. Straże Miejskie.

²⁵¹ Zadania te określone zostały m.in. w art. 11 pkt 2 ustawy o strażach gminnych, § 17 ust. 1 pkt 1 lit. c rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 30 grudnia 2002 r. w sprawie kontroli ruchu drogowego (Dz. U. z 2003 r. Nr 14, poz. 144 ze zm.) oraz art. 54 § 1 w zw. z art. 56 § 2 Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia, a także art. 78 ust. 4 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym (tekst jednolity: Dz. U. z 2005 r. Nr 108, poz. 908 ze zm.).

sprawców wykroczeń jest zasadne²⁵². Podkreślenia wymaga, iż również w opinii wyrażonej przez Generalnego Inspektora Nadzoru Bankowego nie dochodzi w takim przypadku, jak opisany powyżej, do naruszenia tajemnicy bankowej²⁵³.

W 2005 r. Generalny Inspektor kontynuował podjęte w 2004 r. działania²⁵⁴ zmierzające do zmiany stosowanej przez straż miejskie praktyki polegającej na gromadzeniu danych o stanie zdrowia od osób przesłuchiowanych jako podejrzane o popełnienie wykroczenia. Te szczególnie chronione dane wpisywane były przez strażników miejskich we wzorach formularzy, które nie stanowiły załączników do żadnego z powszechnie obowiązujących aktów normatywnych i były przez straż miejską wzorowane na formularzach stosowanych przez Policję. Straże miejskie, na które złożone zostały skargi, usuwały kwestionowane dane uwzględniając nakazy wydane komendantom straży miejskich zawarte w decyzjach administracyjnych Generalnego Inspektora²⁵⁵. W wyniku interwencji Generalnego Inspektora w tej sprawie trwają obecnie prace nad modyfikacją formularzy.

W 2005 r. pojawił się również problem udostępniania pracownikom straży miejskiej danych o innych pracownikach poprzez podawanie ich do publicznej wiadomości na odprawach oraz wywieszanie na ogólnodostępnej tablicy ogłoszeń w zakresie obejmującym: informacje dotyczące efektywności pracy, przyznanych premii, spowodowanej chorobą absencji w pracy²⁵⁶. Działanie takie nie wynikało z regulacji prawa pracy oraz mogło prowadzić do naruszenia dóbr osobistych pracowników, których dane ujawniano w powyższy sposób. Konieczne było zatem wskazanie administratorowi danych na powstałe uchybienia i wyjaśnienie, iż taki sposób przekazywania informacji o pracownikach prowadzi do ich pozyskania przez osoby nieupoważnione, tj. przez innych pracowników. Na skutek interwencji Generalnego Inspektora w tej sprawie²⁵⁷ komendant straży miejskiej zapewnił, że podjęte zostały działania organizacyjne celem właściwego zabezpieczenia danych osobowych pracowników-funkcjonariuszy straży. W szczególności polecono przeprowadzenie stosownej kontroli wewnętrznej w jednostce straży miejskiej, zobowiązano osobę odpowiedzialną za ochronę przetwarzanych danych do przestrzegania i stosowania właściwych środków organizacyjnych i technicznych w przedmiocie

---

²⁵² Decyzja z dnia 6 stycznia 2006 r. o sygn. GI-DEC-DS-7/06 w sprawie GI-DS-430/797/05.

²⁵³ Generalny Inspektor Nadzoru Bankowego – pismem z dnia 18 lipca 2005 r. o sygn. NB-BPN-I-PR-073-5-1-519/05 w odpowiedzi na pismo Generalnego Inspektora o sygn. GI-DS-430/392/05 z dnia 1 lipca 2005 r.- wskazał m.in., że „(...) bank udzielając tego typu informacji właściwym organom, nie musi (...) przekazywać informacji o czynności, na podstawie której lub w wykonaniu której nastąpiło przekazanie samochodu. (...) informuje więc jedynie o tym, komu samochód, będący jego własnością, przekazał do używania. Nie informuje natomiast o czynności bankowej - tym samym nie narusza obowiązku zachowania tajemnicy bankowej.”

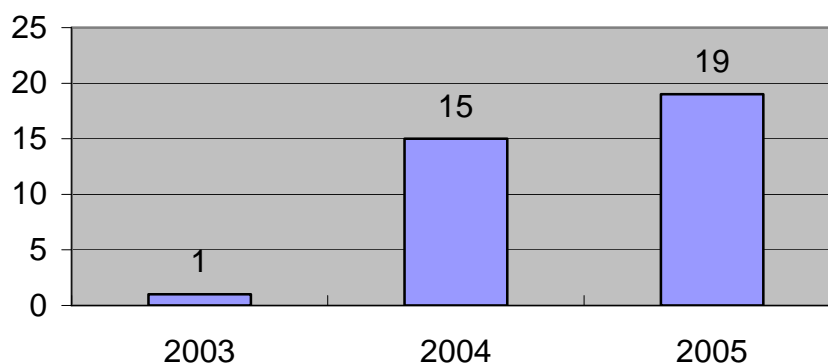
²⁵⁴ Działania te opisane zostały w Sprawozdaniu z działalności Generalnego Inspektora za rok 2004, Część II, lit. A. pkt 7. Straże Miejskie.

²⁵⁵ Decyzja z 16 marca 2005 r. o sygn. GI-DEC-DS-52/05 w sprawie GI-DS-430/271/04, decyzja z 21 marca 2005 r. o sygn. GI-DEC-DS-55/05 w sprawie GI-DS-430/386/04.

²⁵⁶ GI-DS-430/145/05.

ochrony danych osobowych, jak również zdecydowano o przeprowadzeniu szkolenia wewnętrznego dla wszystkich pracowników jednostki²⁵⁸.

2.2 W omawianym okresie sprawozdawczym, w porównaniu z rokiem 2004, liczba **pytań** o interpretację przepisów dotyczących przetwarzania danych osobowych w związku z działalnością straży miejskiej nieznacznie wzrosła, przy czym w większości pochodziły one od podmiotów działających w sferze publicznej – 14, zaś tylko 5 od przedstawicieli sektora prywatnego.

Wykres: Zestawienie liczby pytań o wyjaśnienie przepisów dotyczących przetwarzania danych przez straż miejskie w latach 2003 – 2005.

Pytania kierowane do Generalnego Inspektora dotyczyły głównie zagadnienia legalności gromadzenia i udostępniania danych osobowych przez straż miejskie²⁵⁹.

Prefekt Krajowej Rady Komendantów Straży Miejskich i Gminnych zwrócił się do Generalnego Inspektora o interpretację art. 10a ustawy o strażach gminnych, w aspekcie możliwości gromadzenia przez straż miejskie danych o stanie zdrowia osób podejrzanych, w sytuacji, gdy osoby te wyrażają na to zgodę²⁶⁰. Generalny Inspektor wskazał, iż zakres danych osobowych, do których przetwarzania uprawniona jest straż miejska określony został w sposób wyczerpujący w art. 10a ustawy o strażach gminnych. Oznacza to, że straż gminna (miejska) upoważniona jest do przetwarzania danych wyłącznie w zakresie wskazanym w tym przepisie. Okoliczność, że dana osoba wyraża zgodę na przetwarzanie przez straż gminną (miejską) jej danych osobowych w zakresie szerszym, niż wynika to z treści wyżej powołanego przepisu np. danych o stanie jej zdrowia, nie ma wpływu na zakres uprawnień straży, gdyż zakres ten został precyzyjnie określony w przepisach prawa. Generalny Inspektor zwrócił uwagę, iż powyższe stanowisko jest

²⁵⁷ Pismo z dnia 24 czerwca 2005 r. w sprawie GI-DS-430/145/05.

²⁵⁸ Pismem z dnia 29 lipca 2005 r. o sygn. SM.5230.37-1487-01/05.

²⁵⁹ GI-DP-024/743/05, GI-DP-024/1325/05, GI-DP-024/1775/05, GI-DP-024/1977/05.

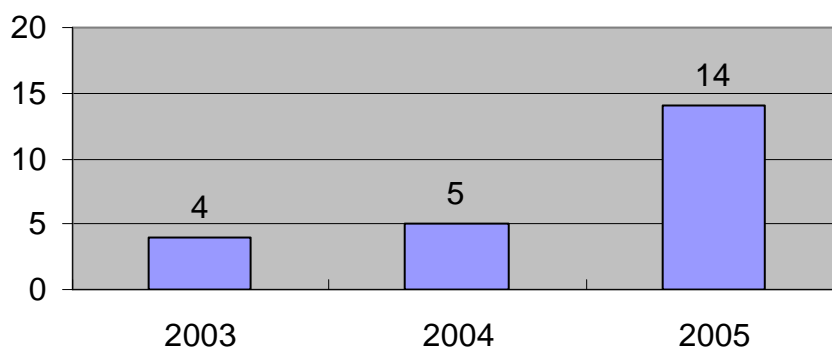
²⁶⁰ GI-DP-024/307/05. Zgodnie z art. 10a ustawy o strażach gminnych, straż w celu realizacji ustawowych zadań może przetwarzać dane osobowe, z wyłączeniem danych ujawniających pochodzenie rasowe lub etniczne, poglądy polityczne, przekonania religijne lub filozoficzne, przynależność wyznaniową, partyjną lub związkową, jak również danych o stanie zdrowia, kodzie genetycznym, nałogach lub życiu seksualnym, bez wiedzy i zgody osoby, której dane te dotyczą, uzyskane w wyniku wykonywania czynności podejmowanych w postępowaniu w sprawach o wykroczenia.

konsekwencją konstytucyjnej zasady, zgodnie z którą, organy władzy publicznej działają na podstawie i w granicach prawa (art. 7 Konstytucji RP). Ponadto w takich sytuacjach zawsze powstaje wątpliwość, co do swobody wyrażania zgody.

W innej sprawie komendant Straży Miejskiej zwrócił się do Generalnego Inspektora z prośbą o pomoc w rozstrzygnięciu wątpliwości dotyczących możliwości wykorzystania utrwalonego fotograficznie wizerunku sprawców wykroczeń w celu identyfikacji i ustalenia ich tożsamości, w sytuacji, gdy nie mogą oni okazać dokumentu tożsamości w miejscu ujawnionego wykroczenia²⁶¹. Generalny Inspektor stwierdził, iż tego rodzaju uprawnienie nie wynika z przepisów regulujących zakres zadań oraz prawa i obowiązki funkcjonariuszy straży miejskiej, w tym ustawy o strażach gminnych, a więc brak jest podstaw prawnych do pozyskiwania przez straż miejską danych osobowych w zakresie obejmującym wizerunek osoby we wskazany sposób.

2.3 W 2005 r. do Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych nie został skierowany żaden **projekt aktu prawnego** dotyczący przetwarzania danych w związku z działalnością straży miejskiej.

2.4 Liczba zbiorów zgłaszanych do **rejestracji** przez straże gminne (miejskie) systematycznie wzrasta.

Wykres *Liczbowe zestawienie zbiorów danych zgłoszonych do rejestracji przez straże gminne (miejskie) w latach 2003–2005.*

Zgłaszane do rejestracji zbiory danych dotyczyły osób popełniających wykroczenia²⁶², osób ukaranych mandatami karnymi²⁶³ oraz osób składających skargi i wnioski²⁶⁴. W przypadku ustalenia, iż zgłoszony zbiór danych prowadzony jest dla potrzeb dokonywania czynności wyjaśniających, kierowania wniosków o ukaranie do sądu, oskarżania przed sądem i wnoszenia środków odwoławczych – w trybie i zakresie określonych w Kodeksie postępowania w sprawach o wykroczenia, informowano wnioskodawcę, iż na podstawie art. 43 ust. 1 pkt 2 ustawy o ochronie

²⁶¹ GI-DP-024/2056/05.

²⁶² Np. zgłoszenie z dnia 16 maja 2005 r. (nr R 001283/05).

²⁶³ Np. zgłoszenie z dnia 19 lipca 2005 r. (nr R 002562/05).

²⁶⁴ Np. zgłoszenie z dnia 14 września 2005 r. (nr R 003643/05).

danych osobowych nie podlega on obowiązkowi rejestracyjnemu. Należy zauważyć, iż tego typu zbiory zgłaszały do rejestracji również gminy²⁶⁵. Najczęstsze uchybienia występujące w zgłoszeniach dotyczyły braku informacji o opracowaniu polityki bezpieczeństwa w ramach dokumentacji opisującej sposób przetwarzania danych osobowych w zbiorze oraz środki powzięte dla ich ochrony, a także informacji o wyznaczeniu administratora bezpieczeństwa informacji²⁶⁶.

W związku ze zgłaszaniem zbiorów do rejestracji ujawniona została budząca wątpliwości praktyka polegająca na powierzeniu przez burmistrza gminy podmiotom prywatnym, w drodze umowy, wykonywania czynności z zakresu kontroli ruchu drogowego oraz prowadzenia postępowania mandatowego. W jednej z tego rodzaju spraw na podstawie zawartych umów przedsiębiorcy świadczyli gminie „usługi polegające na obsłudze technicznej urządzenia rejestrującego wykroczenia, polegające na przekraczaniu dozwolonej prędkości przez kierowców pojazdów silnikowych na drogach publicznych na terenie Gminy”²⁶⁷. Zgodnie z oświadczeniem administratora danych, po otrzymaniu informacji od przedsiębiorcy o numerach rejestracyjnych pojazdów, których kierowcy dopuścili się przekroczenia dozwolonej prędkości, „upoważniony pracownik” urzędu miejskiego występował do centralnej ewidencji pojazdów o udostępnienie danych osobowych właściciela pojazdu. Pozyskane w ten sposób dane osobowe przekazywane były korespondencyjnie do podmiotu prywatnego wykonującego ww. usługę, w celu przygotowania na ich podstawie dokumentacji pozwalającej na wystawienie mandatu karnego oraz dokumentacji stanowiącej podstawę do wystąpienia do sądu z wnioskiem o ukaranie kierowcy za popełnienie wykroczenia drogowego.

Taki sposób wykonywania działalności publicznej w zakresie kontroli ruchu drogowego i postępowania mandatowego budził poważne wątpliwości. Należy bowiem zwrócić uwagę, że zgodnie z § 13 ust. 1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 30 grudnia 2002 r. w sprawie kontroli ruchu drogowego (Dz. U. z 2003 r. Nr 14, poz. 144 ze zm.), czynności z zakresu kontroli ruchu drogowego wykonywać mogą strażnicy straży gminnych (miejskich), którzy spełniają ściśle określone kryteria. Strażnik ma prawo, na podstawie § 17 rozporządzenia w sprawie zakresu i sposobu wykonywania przez strażników gminnych (miejskich) niektórych czynności, do obserwowania i rejestrowania, przy użyciu środków technicznych, obrazu zdarzeń w miejscach publicznych w celu utrwalenia dowodów przestępstwa i wykroczenia oraz jest zobowiązany do dokumentowania określonych informacji z przebiegu tych czynności. Prawo do

---

²⁶⁵ Stosownie do treści art. 2 ust. 1 ustawy o strażach gminnych, straż gminną może utworzyć rada gminy, a zgodnie z art. 6 ust. 1 tej ustawy straż jest jednostką organizacyjną gminy, natomiast na podstawie art. 6 ust. 2 powołanej ustawy w szczególnie uzasadnionych przypadkach rada gminy może postanowić o umiejscowieniu Komendy straży w strukturze urzędu gminy. W 2005 r. gminy zgłosiły do rejestracji 5 zbiorów danych dotyczących zadań realizowanych przez straże gminne (miejskie).

²⁶⁶ Np. zgłoszenie z dnia 25 lipca 2005 r. (nr R 002664/05).

²⁶⁷ Zgłoszenie z dnia 7 marca 2005 r. (nr R 000480/05).

nakładania grzywien w drodze mandatu karnego przysługuje zaś strażnikom, w trybie i na zasadach szczegółowo określonych w przepisach prawa, na podstawie specjalnych upoważnień wydanych na imienny wniosek komendanta straży gminnej przez właściwego wójta (burmistrza, prezydenta miasta)²⁶⁸.

Jak wynika z analizy obowiązujących przepisów prawa brak jest podstaw, aby uprawnienia z zakresu kontroli ruchu drogowego oraz związane z postępowaniem mandatowym, przypisane z mocy prawa funkcjonariuszom publicznym, mogły być wykonywane przez prywatne podmioty. Ponadto wskazać należy, iż w niniejszym przypadku burmistrz gminy powierzył prywatnej firmie na podstawie umowy wykonywanie zadań, które nie należą do jego kompetencji, gdyż burmistrz nie posiada uprawnień do kontroli ruchu drogowego, jak również do nakładania grzywien w drodze mandatu karnego. Z uwagi na to, że powyższa praktyka nie jest odosobniona, ale stosowana nagminnie w niektórych regionach kraju, Generalny Inspektor wystąpił do Komendanta Głównego Policji²⁶⁹, jako organu właściwego w sprawie fachowego nadzoru nad działalnością straży miejskich²⁷⁰, o podjęcie niezbędnych działań w ramach kompetencji posiadanych przez ten organ. Zwrócił się także do Rzecznika Praw Obywatelskich²⁷¹ z prośbą o dokonanie oceny prawnej przekazywania podmiotom prywatnym w drodze umów cywilno – prawnych uprawnień przypisanych z mocy prawa funkcjonariuszom publicznym.

2.5 W 2005 r. Generalny Inspektor nie przeprowadzał **kontroli** w omawianym obszarze. W 2004 r. przeprowadzona została – tak jak w roku 2003 – 1 kontrola.

C. Działalność stowarzyszeń i fundacji.

Przetwarzanie danych przez stowarzyszenia i fundacje regulowane jest przepisami ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach (tekst jednolity: Dz. U. z 2001 r. Nr 79, poz. 855 ze zm.), ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. Nr 96, poz. 873 ze zm.) oraz ustawy z dnia 6 kwietnia 1984 r. o fundacjach (tekst jednolity: Dz. U. z 1991 r. Nr 46, poz. 203 ze zm.).

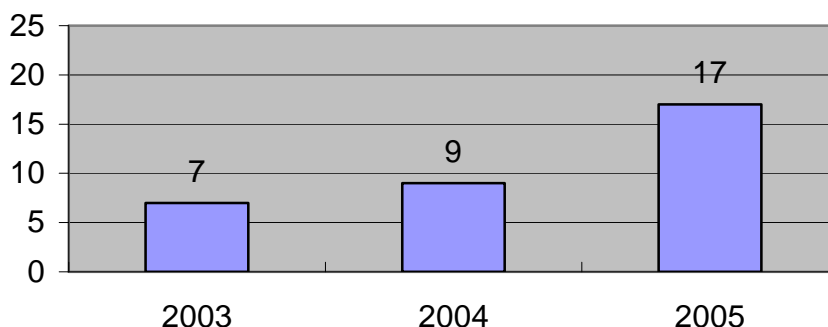
²⁶⁸ § 3 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 17 listopada 2003 r. w sprawie wykroczeń, za które strażnicy straży gminnych są uprawnieni do nakładania grzywien w drodze mandatu karnego (Dz. U. Nr 208, poz. 2026).

²⁶⁹ Pismem z dnia 6 stycznia 2006 r. o sygn. GGI-024-1/06/12.

²⁷⁰ Zgodnie z treścią art. 9 ust. 1 ustawy o strażach gminnych nadzór nad działalnością straży sprawuje wójt, burmistrz (prezydent miasta), a w zakresie fachowym – Komendant Główny Policji poprzez właściwego terytorialnie komendanta wojewódzkiego Policji. Komendanci straży są zobowiązani każdego roku składać Komendanowi Głównemu Policji, za pośrednictwem właściwego terytorialnie komendanta wojewódzkiego Policji, informacje zawarte w ewidencji etatów, wyposażenia w środki przymusu bezpośredniego oraz wyników straży (art. 9a i 9b ustawy o strażach gminnych).

²⁷¹ Pismem z dnia 6 stycznia 2006 r. o sygn. GGI-024-1/06/11.

1. W porównaniu z latami ubiegłymi liczba **skarg** w 2005 r. w związku z działalnością stowarzyszeń i fundacji wzrosła, choć należy zaznaczyć, że w stosunku do ogólnej liczby wpływających skarg nie jest ona wysoka.

Wykres *Liczbowe zestawienie skarg dotyczących przetwarzania danych przez stowarzyszenia i fundacje, skierowanych do Generalnego Inspektora w latach 2003–2005.*

Ważnym zagadnieniem w omawianej dziedzinie, które pojawiło się na tle skarg była kwestia udostępniania danych osobowych pomiędzy fundacjami. Jedna z fundacji kwestionowała odmowę udostępnienia jej przez inne fundacje prowadzące schroniska dla bezdomnych zwierząt danych osób, którym przekazano zwierzęta w trybie adopcji²⁷². Argumentowała przy tym, iż dane te są jej potrzebne w celu sprawowania kontroli w zakresie przestrzegania przepisów ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (tekst jednolity: Dz. U. z 2003 r. Nr 106, poz. 1002 ze zm.). Tymczasem z przepisów tej ustawy wynika, że fundacje nie są instytucjami uprawnionymi do sprawowania kontroli nad podmiotami prowadzącymi schroniska, bowiem taki nadzór należy do Inspekcji Weterynaryjnej²⁷³. W związku z powyższym brak było podstaw do udostępnienia wnioskowanych danych²⁷⁴.

Skarżący w sygnalizowanych sprawach poruszali także kwestię legalności przetwarzania ich danych osobowych przez stowarzyszenia²⁷⁵. W jednej ze skarg skarżący zakwestionował zakres danych przetwarzanych przez stowarzyszenie, pomimo, że sam udostępniał te dane i wyraził zgodę

²⁷² GI-DS-430/315/05, GI-DS-430/316/05, GI-DS-430/317/05.

²⁷³ Na podstawie art. 34 a ust. 1 ustawy o ochronie zwierząt.

²⁷⁴ Decyzje z dnia 9 listopada 2005 r. o sygn. GI-DEC-DS-370/05 i GI-DEC-DS-372/05 oraz decyzja z dnia 10 listopada 2005 r. GI-DEC-DS-377/05.

²⁷⁵ Przykładem bezprawnego przetwarzania danych była sprawa upublicznienia przez stowarzyszenie zajmujące się zwalczaniem korupcji na stronie internetowej Stowarzyszenia danych osobowych byłych funkcjonariuszy jednego z wojewódzkich urzędów spraw wewnętrznych w zakresie m.in. ich nazwiska i imienia oraz informacji o zajmowanych stanowiskach (sygn. GI-DS-430/225/05). Jak wykazało przeprowadzone postępowanie wyjaśniające Stowarzyszenie nie legitymowało się żadną z przesłanek określonych w art. 23 ust. 1 ustawy o ochronie danych osobowych, która legalizowałaby jego działanie. W związku z powyższym Generalny Inspektor skierował do organów ścigania zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa określonego w art. 49 ustawy.

na ich przetwarzanie w celu ratowania zdrowia swojej córki²⁷⁶. W toku przeprowadzonego w przedmiotowej sprawie postępowania administracyjnego ustalono m.in., że skarżący zawarł z ww. Stowarzyszeniem umowę, na mocy której upoważnił je do rozpowszechniania informacji o jego córce (w tym m.in. jej wizerunku) na stronach internetowych oraz w materiałach reklamowo-promocyjnych, w celu pozyskania funduszy na jej rehabilitację, leczenie i zakup lekarstw. Przetwarzanie danych osobowych w przedstawionych okolicznościach znajdowało zatem uzasadnienie w art. 23 ust. 1 pkt 1 i 3 ustawy o ochronie danych osobowych, co stanowiło podstawę do odmowy uwzględnienia wniosku²⁷⁷.

W 2005 r. nie odnotowano skarg na niewłaściwe zabezpieczenie danych przez fundacje i stowarzyszenia, co w latach poprzednich miało miejsce²⁷⁸, jak też skarg dotyczących „wymuszania” zgody na przekazywanie innym podmiotom danych osób zamawiających oferowane przez nie produkty²⁷⁹. Z kolei nowym zagadnieniem, które w poprzednich latach nie występowało, było niewypełnianie przez stowarzyszenia obowiązku informacyjnego określonego w art. 24 ust. 1 ustawy²⁸⁰. W większości przypadków żądania i zarzuty skarżących okazywały się nieuzasadnione²⁸¹, co można z jednej strony oceniać w kategoriach braku znajomości obowiązujących w tej materii przepisów prawa, z drugiej zaś potraktować jako pozytywny sygnał braku naruszeń.

2. W okresie objętym sprawozdaniem, w porównaniu do roku ubiegłego nastąpił znaczny wzrost liczby **pytań** dotyczących przetwarzania danych przez fundacje i stowarzyszenia.

---

²⁷⁶ GI-DS-430/673/03. W Sprawozdaniu z działalności Generalnego Inspektora w roku 2005 uwzględniono sprawy, które wpłynęły do Generalnego Inspektora w latach ubiegłych, jednakże zostały rozstrzygnięte w roku 2005. Sprawy te nie były brane pod uwagę w zestawieniach statystycznych w niniejszym Sprawozdaniu.

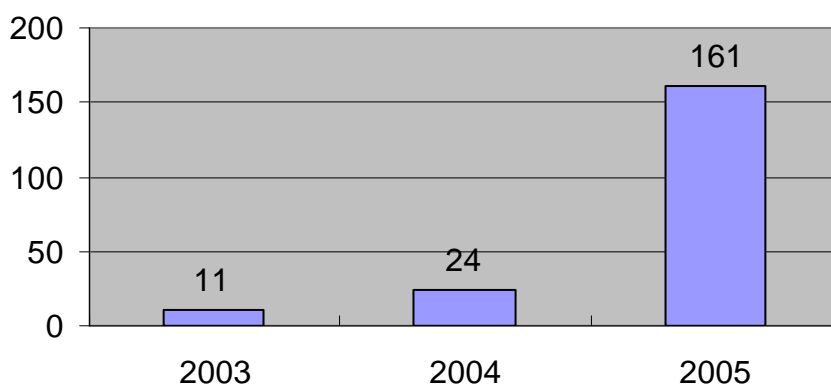
²⁷⁷ Decyzja z dnia 4 lutego 2005 r. o sygn. GI-DEC-DS-172/05, utrzymana w mocy decyzją z dnia 1 czerwca 2005 r. o sygn. GI-DEC-DS-344/05.

²⁷⁸ Np. GI-DS-430/14/04.

²⁷⁹ Np. GI-DS-430/646/04.

²⁸⁰ GI-DS-430/244/05, GI-DS-430/248/05, GI-DS-430/249/05.

²⁸¹ GI-DS-430/673/03, GI-DS-430/788/04, GI-DS-430/107/05, GI-DS-430/315/05, GI-DS-430/316/05, GI-DS-430/317/05, GI-DS-430/433/05.

Wykres: *Liczbowe zestawienie pytań o wyjaśnienie przepisów dotyczących przetwarzania danych osobowych przez fundacje i stowarzyszenia skierowanych do Generalnego Inspektora w latach 2003–2005.*

Zdecydowana większość pytań kierowanych do Generalnego Inspektora dotyczyła kwestii związanych z rejestracją zbiorów danych osobowych prowadzonych przez organizacje społeczne, jak i możliwości zwolnienia z tego obowiązku²⁸². Pytania te stanowiły reakcję na pisma starostów powiatów, którym Generalny Inspektor zasignalizował konieczność podjęcia działań mających na celu dopełnienie przez stowarzyszenia, nad działalnością których sprawują oni nadzór, obowiązku zgłoszenia do rejestracji niektórych zbiorów danych osobowych prowadzonych przez te podmioty (np. danych darczyńców)²⁸³.

W przypadku stowarzyszeń, mimo ogólnej zasady zawartej w art. 40 ustawy o ochronie danych osobowych, obligującej administratora danych do zgłoszenia prowadzonych przez niego zbiorów danych do rejestracji, art. 43 ust. 1 ustawy, w szczególności pkt 4 tego przepisu, zwalnia fundacje i stowarzyszenia z obowiązku rejestracji zbiorów danych osób u nich zrzeszonych.

Natomiast zbiory danych darczyńców, także tych którzy przekazali stowarzyszeniom 1% podatku, podlegają obowiązkowi rejestracji, chyba, że dane osobowe darczyńców przetwarzane są wyłącznie w celu prowadzenia sprawozdawczości finansowej²⁸⁴. Jeżeli natomiast dane osobowe darczyńców przetwarzane są także w innych celach, np. w celu wysłania podziękowania za dokonaną wpłatę, wówczas nie jest możliwe zastosowanie powyższej przesłanki zwolnienia z obowiązku rejestracji.

Generalny Inspektor podkreślił, iż stowarzyszenia i fundacje zobowiązane są ponadto do rejestracji zbiorów danych osób, którym udzielają pomocy lub wsparcia w związku z realizacją celów statutowych, czy też osób utrzymujących kontakty z tą instytucją np. w celu przesłania

²⁸²Np. GI-DP-024/574/05, GI-DP-024/697/05, GI-DP-024/771/05, GI-DP-024/773/05, GI-DP-024/774/05, GI-DP-024/782/05, GI-DP-024/834/05, GI-DP-024/838/05, GI-DP-024/854/05, GI-DP-024/905/05, GI-DP-024/906/05, GI-DP-024/923/05, GI-DP-024/940/05, GI-DP-024/951/05.

²⁸³ Np. pismo Generalnego Inspektora z dnia 4 kwietnia 2005 r. o sygn. DRZDO/400/2/05.

informacji dotyczących jej zadań i działalności, wolontariuszy, doradców społecznych. Jednocześnie Generalny Inspektor zwrócił uwagę, iż zbiorów danych osób utrzymujących kontakty ze stowarzyszeniami lub fundacjami, o których mowa powyżej nie należy utożsamiać ze zbiorami danych osób kontaktowych – pracowników sponsorów (osób prawnych), które podlegają zwolnieniu z obowiązku rejestracji²⁸⁵. Przetwarzanie danych w celu utrzymywania kontaktów ze sponsorami i partnerami instytucjonalnymi przez wyznaczonych do tego pracowników (osoby kontaktowe) oraz w zakresie niezbędnym do realizacji tego celu uznać należy bowiem za służące usprawnieniu działalności organizacji społecznej. Zbiór tego rodzaju danych ma charakter pomocniczy, a co za tym idzie dane w nim zawarte traktować należy jako przetwarzane w zakresie drobnych, bieżących spraw życia codziennego. Wobec powyższego na podstawie 43 ust. 1 pkt 11 ustawy zbiór taki podlega zwolnieniu z obowiązku zgłoszenia do rejestracji. Nie ma ponadto obowiązku zgłaszania przez organizacje społeczne do rejestracji zbiorów danych osobowych uczestników szkoleń organizowanych przez te podmioty, co wynika z art. 43 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie danych osobowych²⁸⁶.

Pytania dotyczyły także ewentualnego naruszenia przepisów ustawy o ochronie danych osobowych w związku z obowiązkiem podawania do publicznej wiadomości przez organizacje pożytku publicznego sprawozdania ze swojej działalności, w tym danych osobowych członków zarządu²⁸⁷. Generalny Inspektor wskazał na przepisy ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 8 maja 2001 r. w sprawie ramowego zakresu sprawozdania z działalności fundacji (Dz. U. Nr 50, poz. 529) stwierdzając, iż udostępnienie przez organizacje pożytku publicznego danych osobowych członków zarządu organizacji w sprawozdaniu z ich działalności znajduje podstawę i uzasadnienie w przepisach powołanych wyżej aktów prawnych²⁸⁸. Przetwarzanie danych osobowych członków zarządu w opisany wyżej sposób nie wymaga ich zgody, bowiem organizacje pożytku publicznego korzystają z przesłanki legalności przetwarzania danych osobowych określonej w art. 23 ust. 1 pkt 2 ustawy.

W omawianym okresie sprawozdawczym jedna z fundacji zwróciła się do Generalnego Inspektora z pytaniem o dopuszczalność udostępnienia danych osobowych jej darczyńców na

---

²⁸⁴ Art. 43 ust. 1 pkt 8 ustawy o ochronie danych osobowych.

²⁸⁵ GI-DP-024/984/05, GI-DP-024/1247/05, GI-DP-024/1695/05.

²⁸⁶ GI-DP-024/771/05, GI-DP-024/1262/05.

²⁸⁷ GI-DP-024/732/05.

²⁸⁸ Zgodnie z art. 23 ust. 1 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, organizacja pożytku publicznego sporządza roczne sprawozdanie merytoryczne ze swojej działalności, z zastrzeżeniem przepisów odrębnych, oraz podaje je do publicznej wiadomości w sposób umożliwiający zapoznanie się z tym sprawozdaniem przez zainteresowane podmioty. Jednocześnie, zgodnie z ust. 3 tego artykułu, do zakresu sprawozdań stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące zakresu sprawozdań składanych przez fundacje. W związku z tym zastosowanie mają przepisy rozporządzenia w sprawie ramowego zakresu sprawozdania z działalności fundacji, w szczególności § 2 pkt 1, który stanowi, iż sprawozdanie powinno zawierać m.in. dane dotyczące członków zarządu fundacji tj. imię i nazwisko według aktualnego wpisu w rejestrze sądowym i adres zamieszkania.

żądanie Komisji Śledczej²⁸⁹. Generalny Inspektor odwołał się w tej sprawie do ustawy z dnia 21 stycznia 1999 r. o sejmowej komisji śledczej (Dz. U. Nr 35, poz. 321 ze zm.) wskazując na kompetencje komisji śledczej wynikające z jej przepisów. Zgodnie z art. 14 ust. 1 tej ustawy, komisja śledcza może żądać od organów władzy publicznej oraz organów innych osób prawnych i jednostek organizacyjnych nie mających osobowości prawnej pisemnych wyjaśnień lub będących w ich posiadaniu dokumentów albo akt spraw przez nie prowadzonych. Generalny Inspektor zauważył, iż powołana ustawa nie wprowadza jakichkolwiek formalnych ograniczeń dotyczących rodzaju dokumentów, których udostępnienia domagać się może komisja śledcza. Granicę uprawnień takiej komisji wyznacza jedynie art. 7 ust. 2 ustawy, stanowiący iż „z uprawnień wynikających z ustawy komisja korzysta tylko w zakresie niezbędnym do wyjaśnienia sprawy będącej przedmiotem jej działania oraz w taki sposób, aby nie naruszyć dóbr osobistych osób trzecich”. Rozstrzygając przedstawiony problem przy uwzględnieniu regulacji powołanej ustawy Generalny Inspektor stwierdził, iż udostępnienie komisji śledczej materiałów zawierających dane osobowe darczyńców jest dopuszczalne na podstawie art. 23 ust. 1 pkt 2 ustawy o ochronie danych osobowych.

Analiza treści pytań, które wpłynęły do Generalnego Inspektora w roku 2005 r. wskazuje, że mimo oficjalnych komunikatów Generalnego Inspektora na jego stronie internetowej, a także komunikatu zamieszczonego w „Gazecie Wyborczej” dnia 13 marca 2005 r. przypominającego o obowiązku i sposobie zgłaszania do rejestracji zbiorów danych prowadzonych przez stowarzyszenia i fundacje oraz zawierającego niezbędne informacje dotyczące zwolnień z tego obowiązku, w dalszym ciągu trudności przysparza interpretacja przepisów ustawy o ochronie danych osobowych regulujących powyższe kwestie i stosowanie ich w praktyce. W związku z powyższym Generalny Inspektor uczestniczył w seminariach organizowanych np. przez Instytut Spraw Publicznych, w trakcie których rozstrzygał wątpliwości przedstawicieli organizacji pozarządowych dotyczące przedmiotowego zagadnienia, w tym obowiązku zgłaszania prowadzonych przez nich zbiorów do rejestracji, jak również wskazywał wyjątki od powyższego obowiązku.

3. W 2005 r. do Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych nie został skierowany żaden **projekt aktu prawnego** dotyczący przetwarzania danych w związku z działalnością stowarzyszeń bądź fundacji.

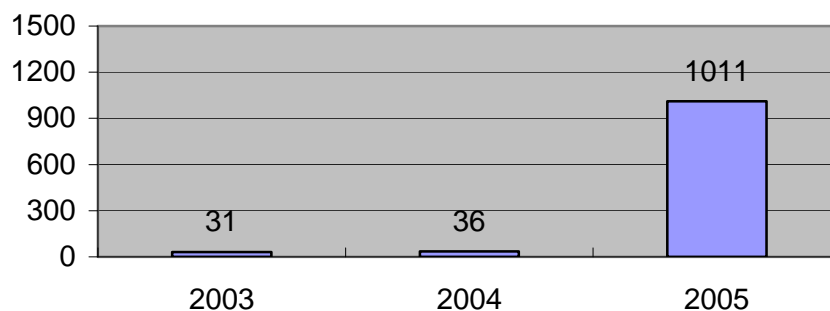
4. Konsekwencją sygnalizacji przypominających o obowiązku **rejestracji** zbiorów danych osobowych prowadzonych przez stowarzyszenia i fundacje, skierowanych przez Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych do Prezesa Rady Ministrów²⁹⁰ oraz właściwych

---

²⁸⁹ GI-DP-024/1506/05.

²⁹⁰ Pismem z dnia 25 marca 2005 r. (DRZDO/400/1/05) zwrócono się do Prezesa Rady Ministrów o zwrócenie uwagi właściwym ministrom, w rozumieniu art. 9 ust. 2 ustawy o fundacjach, aby w ramach uprawnień nadzorczych

starostów²⁹¹, był znaczny wzrost liczby zgłoszeń zbiorów danych osobowych pochodzących od tych podmiotów, w stosunku do lat ubiegłych. W związku z podjętymi działaniami stowarzyszenia zgłosiły bowiem do rejestracji 677 zbiorów danych, natomiast fundacje – 334 zbiory.

Wykres *Liczbowe zestawienie zbiorów danych zgłoszonych do rejestracji przez stowarzyszenia i fundacje w latach 2003–2005.*

Zagadnienia związane z ochroną danych osobowych, w tym również z kwestią obowiązku rejestracyjnego, okazały się dla tych podmiotów nową tematyką. Świadczy o tym liczba pytań skierowanych przez nie do organu ochrony danych a także nieprawidłowości popełnianych w procesie rejestracji zbiorów. Niejednokrotnie administratorzy danych przysyłali kompletne wykazy osób, których dane wykorzystują. W takich przypadkach, dokumenty zawierające informacje na temat konkretnych osób zostały nadawcom odesłane z jednoczesnym pouczeniem o obowiązku zgłoszenia zbioru danych osobowych na urzędowym formularzu zgłoszenia bądź o braku takiego obowiązku ze względu na zaistnienie przesłanki spośród określonych w art. 43 ust. 1 ustawy o ochronie danych osobowych.

Zbiory danych zgłaszane do rejestracji przez stowarzyszenia i fundacje zawierają dane osobowe pozyskiwane przez te podmioty w związku z wykonywaniem ich statutowych zadań, a zatem są to dane osób, którym w różnej postaci udzielana jest pomoc lub wsparcie, dane uczestników różnych form działalności podejmowanych przez administratorów danych, a także dane wolontariuszy, darczyńców, czy też osób zobowiązanych wyrokiem sądu do zapłaty należek na rzecz tych podmiotów. Ponadto stowarzyszenia i fundacje mające status organizacji pożytku publicznego, w rozumieniu art. 20 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, zgłaszały do rejestracji zbiory zawierające dane tych podatników podatku dochodowego, którzy

---

przysługujących im na podstawie art. 14 ww. ustawy podjęli działania mające na celu dopełnienie przez fundacje obowiązku zgłoszenia zbiorów danych osobowych do rejestracji.

²⁹¹ Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych zwrócił się do starostów, kierując do nich ogółem 379 sygnalizacji, o podjęcie działań mających na celu dopełnienie przez stowarzyszenia, nad działalnością których starostowie sprawują nadzór na podstawie art. 8 ust. 5 pkt 2 ustawy Prawo o stowarzyszeniach, obowiązku zgłoszenia do rejestracji zbiorów danych osobowych prowadzonych przez te podmioty.

zdecydowali się przekazać 1 % podatku, obliczonego zgodnie z odrębnymi przepisami, na rzecz organizacji pożytku publicznego.

Niedostateczna znajomość przepisów ustawy o ochronie danych osobowych, jak i wydanych na jej podstawie przepisów wykonawczych, skutkowałą także licznymi nieprawidłowościami w sposobie wypełniania zgłoszeń rejestracyjnych. Najistotniejsze uchybienia, dotyczące zdecydowanej większości zgłoszeń nadesłanych przez stowarzyszenia i fundacje, polegały na niedostatecznym bądź nieprawidłowym uzupełnieniu tych części zgłoszenia, które dotyczą informacji o sposobie wypełnienia warunków technicznych i organizacyjnych, o których mowa w rozdziale 5 ustawy o ochronie danych osobowych, jak również w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie dokumentacji przetwarzania danych osobowych oraz warunków technicznych i organizacyjnych, jakim powinny odpowiadać urządzenia i systemy informatyczne służące do przetwarzania danych osobowych. Z tego też względu tylko w nielicznych przypadkach możliwe było zakończenie postępowania rejestracyjnego bez konieczności wzywania administratorów danych do złożenia wyjaśnień.

Jedno ze stowarzyszeń nadesłało do rejestracji Generalnemu Inspektorowi zgłoszenie zbioru danych o nazwie „Sport”²⁹². Z treści ww. zgłoszenia wynikało, iż obejmuje ono swym zakresem kilka zbiorów danych osobowych, z których każdy prowadzony jest w innym celu i w oparciu o różne podstawy prawne: zbiór danych osobowych darczyńców, zbiór danych osób zatrudnionych u wnioskodawcy, zbiór danych osób, które świadczą wnioskodawcy usługi na podstawie umów zlecenia. Analiza zgłoszenia wskazywała, iż jedynie zbiór danych darczyńców podlega obowiązkowi zgłoszenia do rejestracji²⁹³. W związku z powyższym, Generalny Inspektor zwrócił się do wnioskodawcy o złożenie wyjaśnień w niniejszej sprawie²⁹⁴. Wnioskodawca nie nadesłał wyjaśnień, ani w żaden inny sposób nie zareagował na pismo Generalnego Inspektora. Organ ochrony danych był zatem zobligowany do wydania decyzji odmawiającej rejestracji zbioru danych osobowych darczyńców oraz nakazującej ograniczenie przetwarzania danych osobowych zawartych w tym zbiorze wyłącznie do ich przechowywania, a także zgłoszenie przedmiotowego zbioru do rejestracji Generalnemu Inspektorowi na odrębnym formularzu zgłoszenia²⁹⁵. W zakresie dotyczącym zbioru danych osób zatrudnionych u wnioskodawcy oraz zbioru danych osób, które świadczą wnioskodawcy usługi na podstawie umów zlecenia, postępowanie zostało umorzone.

---

²⁹² Zgłoszenie nr R 000881/05.

²⁹³ Wnioskodawca nie był natomiast, w myśl art. 43 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie danych osobowych, zobligowany do zgłoszenia do rejestracji zbioru danych osób zatrudnionych u niego, a także zbioru danych osób, które świadczą wnioskodawcy usługi na podstawie umów zlecenia.

²⁹⁴ Wnioskodawca został przy tym poinformowany, iż nadesłane przez niego zgłoszenie dotyczy kilku zbiorów, a także, że nie ma obowiązku zgłoszenia do rejestracji zbioru danych osób zatrudnionych u niego oraz zbioru danych osób, które świadczą mu usługi na podstawie umów zlecenia. Jednocześnie wnioskodawca został pouczony o konieczności prawidłowego zgłoszenia do rejestracji zbioru danych darczyńców.

²⁹⁵ Decyzja o sygn. GI-DRZDO/401/DEC/000881/05-314/05.

Inne stowarzyszenie zgłosiło do rejestracji zbiór danych osobowych pod nazwą „Darczyńcy”²⁹⁶. Analiza zgłoszenia pozwoliła stwierdzić, iż w zbiorze tym przetwarzane są dane dotyczące osób przekazujących darowizny, w tym także w postaci części podatku dochodowego, na rzecz stowarzyszenia. Z treści zgłoszenia wynikało, iż wśród danych osobowych przetwarzanych w zbiorze są także dane szczególnie chronione w postaci informacji o skazaniach. Jako podstawę prawną przetwarzania tego typu danych administrator wskazał art. 47 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553 ze zm.), zgodnie z którym w razie skazania za umyślne przestępstwo przeciwko życiu lub zdrowiu albo za inne przestępstwo umyślne, którego skutkiem jest śmierć człowieka, ciężki uszczerbek na zdrowiu, naruszenie czynności narządu ciała lub rozstrój zdrowia, sąd może orzec nawiązkę na wskazany cel społeczny związany z ochroną zdrowia. W sytuacji, o której mowa w powyższym przepisie, stowarzyszenie, jako administrator danych, jest uprawnione do przetwarzania informacji o karalności osób, wobec których orzeczono środek karny w postaci nawiązki. Jednakże żadna przesłanka legalności przetwarzania danych osobowych nie uzasadnia przetwarzania danych o skazaniach w zbiorze dotyczącym osób przekazujących darowizny na rzecz stowarzyszenia. W rezultacie przeprowadzonego postępowania administrator danych zgłosił, na nowym formularzu zgłoszenia, zbiór danych dotyczący osób zobowiązanych wobec stowarzyszenia z tytułu orzeczonej nawiązki, korygując jednocześnie zakres danych osobowych przetwarzanych w zbiorze „Darczyńcy”, wyłączając z niego dane dotyczące skazań. Po złożeniu przez administratora danych stosownych wyjaśnień ww. zbiór danych został zarejestrowany²⁹⁷.

Do rejestracji Generalnego Inspektora zgłoszony został również zbiór danych osobowych związanych z prowadzeniem przez jedno ze stowarzyszeń placówki opiekuńczo-wychowawczej²⁹⁸. Z treści zgłoszenia ww. zbioru danych wynikało, iż w ramach prowadzonej dokumentacji osobowej przebywających w placówce dzieci, w związku z koniecznością ustalenia ojcostwa, przetwarzane są dane dotyczące kodu genetycznego. Wobec powyższego, zwrócono się do wnioskodawcy o złożenie wyjaśnień w kwestii przetwarzania w zgłoszonym do rejestracji zbiorze danych szczególnie chronionych. W odpowiedzi Stowarzyszenie oświadczyło, iż nie przetwarza danych w postaci struktury kodu genetycznego, lecz jedynie informacje o ogólnym, końcowym wyniku przeprowadzonego badania, potwierdzającym lub zaprzeczającym ojcostwo. W związku z wyjaśnieniem powyższych wątpliwości, zgłoszony zbiór danych został zarejestrowany²⁹⁹.

---

²⁹⁶ Zgłoszenie nr R 001224/05.

²⁹⁷ Księga rejestrowa nr 067365.

²⁹⁸ Zgłoszenie nr R 003408/05.

²⁹⁹ Księga rejestrowa nr 067697.

Jedna z fundacji zgłosiła Generalnemu Inspektorowi do rejestracji zbiór danych swoich stypendystów³⁰⁰. Jako podstawę przetwarzania danych wnioskodawca wskazał zgodę osób, których dane dotyczą. Z analizy zgłoszenia wynikało, iż w zbiorze przetwarzane są informacje ujawniające pochodzenie etniczne osób, których dane dotyczą, a celem przetwarzania danych osobowych jest ewidencjonowanie wniosków stypendialnych oraz realizacja wypłat przyznanych stypendiów. W celu ustalenia, czy w niniejszej sprawie nie doszło do naruszenia art. 26 ust. 1 pkt 3 ustawy o ochronie danych osobowych, zwrócono się do wnioskodawcy o złożenie stosownych wyjaśnień. W toku postępowania stwierdzono, iż polskie pochodzenie jest jednym z kryteriów przyznawania stypendiów przez Fundację, w związku z czym każda osoba składająca wniosek o przyznanie stypendium musi je udokumentować. Ponadto często zdarza się, iż osoby składające takie wnioski, pochodzą z małżeństw mieszanych (np. polsko – ukraińskich, kazachsko – polskich, białorusko – polskich) i tylko w takim zakresie Fundacja odnotowuje informacje dotyczące polskiego pochodzenia. Biorąc powyższe pod uwagę uznano, iż dane osobowe przetwarzane w zgłoszonym do rejestracji zbiorze nie naruszają art. 26 ust. 1 pkt 3 ustawy o ochronie danych osobowych i dokonano rejestracji omawianego zbioru³⁰¹.

5. W okresie sprawozdawczym w stowarzyszeniach i fundacjach przeprowadzone zostały 4 **kontrole** zgodności przetwarzania danych z przepisami o ochronie danych osobowych³⁰². W 2003 r. w stowarzyszeniach i fundacjach nie przeprowadzano kontroli, a w 2004 r. przeprowadzono ich 5.

Kontrolowanym jednostkom najczęściej problemów przysporzyło prawidłowe wykonanie obowiązków związanych z zabezpieczeniem danych osobowych, określonych w przepisach rozdziału 5 ustawy o ochronie danych osobowych. Stwierdzane w tym zakresie uchybienia dotyczyły w szczególności braku ewidencji osób upoważnionych do przetwarzania danych osobowych lub nie zawarcia w niej zakresu upoważnienia do przetwarzania danych oraz braku polityki bezpieczeństwa. W pojedynczych przypadkach stwierdzano także inne uchybienia w procesie przetwarzania danych osobowych, takie jak przetwarzanie danych osobowych bez podstawy prawnej, nie dopełnianie w pełnym zakresie wobec osób, których dane dotyczą, obowiązku informacyjnego, o którym mowa w art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie danych osobowych, nie wyznaczenie administratora bezpieczeństwa informacji oraz zmienianie haseł dostępu do danych przetwarzanych w systemie informatycznym rzadziej niż co 30 dni. W związku ze stwierdzonymi uchybieniami zostały wydane decyzje nakazujące usunięcie uchybień, w szczególności uzupełnienie ewidencji osób upoważnionych do przetwarzania danych osobowych o

---

³⁰⁰ Zgłoszenie nr R 001752/05.

³⁰¹ Księga rejestrowa nr 065358.

³⁰² M.in. GI-DIS-K-411/36/05, GI-DIS-K-411/75/05 i GI-DIS-K-411/116/05.

wszystkie osoby upoważnione do przetwarzania tych danych oraz umarzające postępowanie w zakresie nieprawidłowości usuniętych w toku postępowania³⁰³.

D. Finanse.

1. Banki.

Podstawowym aktem prawnym regulującym przetwarzanie danych osobowych przez banki jest ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (tekst jednolity: Dz. U. z 2002 r. Nr 72, poz. 665 ze zm.). W omawianym okresie sprawozdawczym weszła w życie ustawa z dnia 15 kwietnia 2005 r. o zmianie ustawy o ochronie informacji niejawnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 85, poz. 727). Znowelizowała ona przepisy Prawa bankowego, uzupełniając lukę dotyczącą braku zasad przetwarzania danych w zbiorach prowadzonych przez instytucje wymienione w art. 105 ust. 4 Prawa bankowego³⁰⁴. W październiku 2005 r. weszło natomiast w życie rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 20 września 2005 r. w sprawie zakresu przetwarzanych informacji dotyczących osób fizycznych (konsumentów) po wygaśnięciu zobowiązania wynikającego z umowy zawartej z bankiem lub inną instytucją ustawowo upoważnioną do udzielania kredytów oraz trybu usuwania tych informacji (Dz. U. Nr 189, poz. 1596). W obecnym stanie prawnym podmioty, o których mowa w art. 105 ust. 4 Prawa bankowego, jak również banki i inne instytucje ustawowo upoważnione do udzielania kredytów są obowiązane usunąć informacje stanowiące tajemnicę bankową, jeśli kredytobiorca nie narusza postanowień zawartej z nimi umowy kredytowej w zakresie warunków spłaty zaciągniętego kredytu i nie wyraził pisemnej zgody na przetwarzanie dotyczących go danych po wygaśnięciu zobowiązania wynikającego z zawartej umowy kredytowej³⁰⁵. Jeśli zaś kredytobiorca dopuścił się zwłoki powyżej 60 dni w spełnieniu przedmiotowego świadczenia, to przy spełnieniu dalszych warunków³⁰⁶ wyżej wskazane instytucje

---

³⁰³ Decyzja z dnia 13 lipca 2005 r. o sygn. GI-DEC-DIS-185/05 i decyzja z dnia 4 stycznia 2006 r. o sygn. GI-DEC-DIS-4/06.

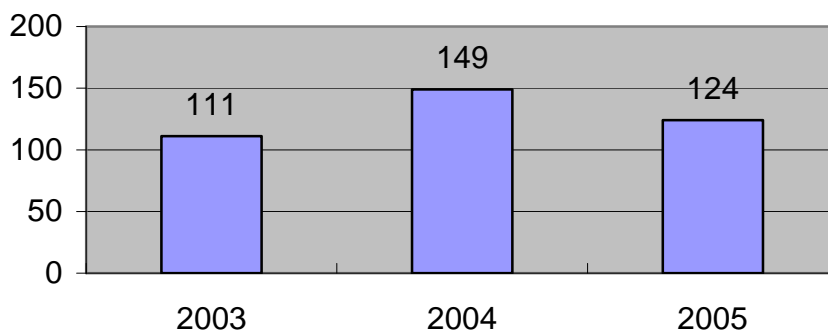
³⁰⁴ Zgodnie z art. 105 ust. 4 Prawa bankowego „Banki mogą, wspólnie z bankowymi izbami gospodarczymi, utworzyć instytucje do gromadzenia, przetwarzania i udostępniania: 1) bankom - informacji stanowiących tajemnicę bankową w zakresie, w jakim informacje te są potrzebne w związku z wykonywaniem czynności bankowych, 2) innym instytucjom ustawowo upoważnionym do udzielania kredytów - informacji o wierzytelnościach oraz o obrotach i stanach rachunków bankowych w zakresie, w jakim informacje te są niezbędne w związku z udzielaniem kredytów, pożyczek pieniężnych, gwarancji bankowych i poręczeń”.

³⁰⁵ Zgodnie z art. 105a ust. 2 Prawa bankowego, „Instytucje, o których mowa w ust. 1, mogą, z zastrzeżeniem ust. 3, przetwarzać informacje stanowiące tajemnicę bankową w zakresie dotyczącym osób fizycznych (konsumentów) po wygaśnięciu zobowiązania wynikającego z umowy zawartej z bankiem lub inną instytucją ustawowo upoważnioną do udzielania kredytów, pod warunkiem uzyskania pisemnej zgody osoby, której informacje te dotyczą. Zgoda ta może być w każdym czasie odwołana”.

³⁰⁶ Art. 105a ust. 3 pkt 2 – „(...) upłynęło co najmniej 30 dni od poinformowania tej osoby przez bank lub inną instytucję ustawowo upoważnioną do udzielania kredytów o zamiarze przetwarzania dotyczących jej informacji

będą mogły przetwarzać dane tej osoby przez 5 lat licząc od dnia wygaśnięcia zobowiązania³⁰⁷. Instytucje, o których mowa powyżej, zobowiązane są dostosować przetwarzanie informacji zgromadzonych przed dniem wejścia w życie niniejszych przepisów do wymagań w nich określonych w terminie nie dłuższym niż 3 lata od dnia jej wejścia w życie.

1.1 Liczba **skarg** dotyczących przetwarzania danych w sektorze bankowym, które wpłynęły do Generalnego Inspektora w omawianym okresie sprawozdawczym zmniejszyła się w stosunku do roku 2004.

Wykres Liczbowe zestawienie skarg dotyczących przetwarzania danych przez banki, skierowanych do Generalnego Inspektora w latach 2003–2005.

W analizowanym roku sprawozdawczym głównymi problemami, jakie pojawiły się w skargach z zakresu przetwarzania danych przez banki były:

- udostępnianie przez banki danych osobowych do zbiorów prowadzonych przez Biuro Informacji Kredytowej S.A. (zwane dalej BIK S.A.) i Związek Banków Polskich (zwany dalej ZBP),
- przetwarzanie danych w trakcie i po rozwiązaniu umowy kredytu,
- udostępnianie danych osobom nieupoważnionym,
- niedochowanie przez banki zasad zabezpieczenia danych,
- przetwarzanie przez banki danych w celach marketingowych.

Podobnie, jak w latach ubiegłych wiele skarg dotyczyło udostępniania danych przez banki do zbiorów BIK S.A. i ZBP. Skarżący występowali o uznanie przekazania za niezgodne z prawem i nakazanie przez Generalnego Inspektora usunięcia ich danych ze zbioru BIK S.A., czy ZBP. Wobec banków, które nie dostosowały się do nowych wymogów Prawa bankowego i nie spełniły wobec

---

stanowiących tajemnicę bankową, bez jej zgody.” W związku z wątpliwościami banków zaprezentowanymi przez Prezesa Związku Banków Polskich Generalny Inspektor rozstrzygnął, iż obydwie przesłanki wymienione w art. 105a ust. 3 pkt 1 i 2 powinny być traktowane łącznie. Oznacza to, iż tylko po bezskutecznym upływie terminu i braku stosownej reakcji na nadesłaną przez bank (inną instytucję upoważnioną do udzielania kredytów) informację, o której mowa w art. 105a ust. 3 pkt 2, instytucja kredytowa jest upoważniona do przetwarzania informacji stanowiących tajemnicę bankową, bez zgody osoby, której informacje dotyczą, przez 5 lat od dnia wygaśnięcia zobowiązania.

³⁰⁷ Art. 105a ust. 3 pkt 1 Prawa bankowego.

osób, których dane dotyczą, warunków określonych w art. 105a tej ustawy, wydawane były nakazy usunięcia z BIK S.A. danych osobowych kredytobiorców, których zobowiązania wobec banków wygasły³⁰⁸.

Jednocześnie nie były uwzględniane wnioski o całkowite usunięcie danych ze zbiorów banku, w sytuacji zamknięcia rachunku³⁰⁹, czy rozwiązania umowy, ze względu na prawa i obowiązki banku wynikające z przepisów prawa, a mianowicie ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (tekst jednolity: Dz. U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694 ze zm.)³¹⁰, ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach (tekst jednolity: Dz. U. z 2002 r. Nr 171, poz. 1396 ze zm.), jak też w celu dochodzenia roszczeń³¹¹.

Zagadnieniem budzącym szereg wątpliwości skarżących była także kwestia udostępniania danych przez banki w drodze cesji podmiotom świadczącym usługi w zakresie windykacji należności. Banki – w reakcji na nie wywiązywanie się przez skarżących z zobowiązań i w celu wyegzekwowania swych roszczeń – dokonywały sprzedaży wierzytelności na rzecz różnych podmiotów, w szczególności zajmujących się profesjonalnie windykacją należności³¹². Generalny Inspektor nie kwestionował udostępniania danych osobowych w ramach cesji wierzytelności w sytuacji, gdy banki dokonywały udostępnienia danych osobowych swoich klientów z uwzględnieniem przepisów Prawa bankowego odnoszących się do zachowania tajemnicy bankowej. Odmawiano zatem stwierdzenia nielegalności przetwarzania przez banki danych w ramach sprzedaży wierzytelności³¹³ w sytuacji, gdy wierzytelności banków zostały zakwalifikowane do kategorii straconych w myśl obowiązujących przepisów prawa³¹⁴.

Generalny Inspektor nie kwestionował także działań banków³¹⁵ polegających na udostępnianiu danych poręczycielowi kredytu, który - spłacając zobowiązanie klienta wobec banku

---

³⁰⁸ Decyzja z dnia 26 września 2005 r. o sygn. GI-DEC-DS-315/05 w sprawie GI-DS-430/208/04 (W Sprawozdaniu z działalności Generalnego Inspektora w roku 2005 uwzględniono sprawy, które wpłynęły do Generalnego Inspektora w roku 2004, jednakże zostały rozstrzygnięte w roku 2005. Sprawy te nie były brane pod uwagę w zestawieniach statystycznych w niniejszym Sprawozdaniu.), decyzja z dnia 16 grudnia 2005 r. o sygn. GI-DEC-DS-420/05 w sprawie GI-DS-430/110/05, decyzja z dnia 29 grudnia 2005 r. o sygn. GI-DEC-DS-435/05 w sprawie GI-DS-430/201/05.

³⁰⁹ GI-DS-430/538/05, GI-DS-430/550/05.

³¹⁰ Podstawę do przetwarzania tych danych stanowi np. art. 71 ust. 1 i art. 74 ust. 1 ustawy o rachunkowości, § 32 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 10 grudnia 2001 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości banków (Dz. U. Nr 149, poz. 1673 ze zm.).

³¹¹ Na podstawie art. 23 ust. 1 pkt 5 w związku z art. 23 ust. 4 pkt 2 ustawy o ochronie danych osobowych.

³¹² Szersze omówienie kwestii dotyczących przetwarzania danych w związku z cesją wierzytelności przedstawione zostało w Części II Sprawozdania lit. D. pkt 2. Windykacja.

³¹³ Decyzja z dnia 8 lipca 2005 r. w sprawie GI-DS-430/855/04 o sygn. GI-DEC-DS-174/05.

³¹⁴ Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 10 grudnia 2003 r. w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków (Dz. U. Nr 218, poz. 2147).

³¹⁵ Art. 518 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93 ze zm.), art. 38 i 41 ustawy o restrukturyzacji finansowej przedsiębiorstw i banków oraz o zmianie niektórych ustaw, art. 331, art. 320 i art. 334 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. Prawo upadłościowe i naprawcze (Dz. U. Nr 60, poz. 535 ze zm.).

- stawiał się wobec niego jedynym wierzycielem i z tego tytułu dochodził swoich roszczeń³¹⁶ i w takich sytuacjach odmawiał uznania działań banków za niezgodne z ustawą³¹⁷.

W analizowanym roku działania banków niezgodne z ustawą polegały także na niedochowaniu zasad merytorycznej poprawności i zabezpieczenia danych, które doprowadziło do udostępnienia danych osobom nieupoważnionym. Przetwarzanie danych nieprawdziwych, czy też nieaktualnych było często wynikiem braku staranności pracowników banków odpowiedzialnych za weryfikację danych³¹⁸. Na skutek wszczynania postępowań w takich sprawach banki podejmowały działania celem przywrócenia stanu zgodnego z prawem³¹⁹.

Zdarzały się sytuacje³²⁰, gdy banki przetwarzały nieprawdziwe dane o skarżących z przyczyn przez nich niezawinionych, bo będących rezultatem kradzieży dokumentów skarżących i sfalszowania ich podpisów przez osobę trzecią w celu uzyskania kredytu lub pożyczki, co zostało stwierdzone wyrokiem sądu. Dopiero na podstawie wyroków sądowych potwierdzających, iż dane są nieprawdziwe banki, na które złożono skargę, wykreślały dane ze zbioru BIK S.A.³²¹ W podobnej sytuacji dane pozyskał jeden z banków i zbył je w drodze cesji podmiotowi świadczącemu usługi w zakresie sprzedaży ratalnej, a następnie syndyk masy upadłości tego podmiotu dokonał sprzedaży wierzytelności na rzecz spółki zajmującej się windykacją należności³²². W toku przeprowadzonego postępowania ustalono, iż sprzedana wierzytelność powstała w wyniku przestępstwa. Uwzględniając zarzuty skarżącego co do nieistnienia wierzytelności spółka odstąpiła od dalszych działań windykacyjnych. Również bank i podmiot świadczący usługi w zakresie sprzedaży ratalnej, po uzyskaniu informacji, iż wierzytelność skarżącego powstała w wyniku przestępstwa zaprzestały przetwarzania jego danych, w tym również ich przekazywania innym podmiotom w celu dochodzenia należności. Wobec powyższego Generalny Inspektor uznał wnioski o nakazanie zaprzestania przez wyżej wymienione podmioty

---

³¹⁶ GI-DS-430/197/05 podobna GI-DS-430/200/05, GI-DS-430/231/05, GI-DS-430/232/05, GI-DS-430/263/05, GI-DS-430/496/05, GI-DS-430/765/04.

³¹⁷ Decyzja z dnia 28 lipca 2005 r. o sygn. GI-DEC-DS-218/05, decyzja z dnia 5 września 2005 r. o sygn. GI-DEC-DS-288/05, decyzja z dnia 5 września 2005 r. o sygn. GI-DEC-DS-289/05, decyzja z dnia 9 września 2005 r. o sygn. GI-DEC-DS-293/05, decyzja z dnia 9 września 2005 r. o sygn. GI-DEC-DS-294/05, decyzja z dnia 13 września 2005 r. o sygn. GI-DEC-DS-302/05, decyzja z dnia 26 października 2005 r. o sygn. GI-DEC-DS-349/05.

³¹⁸ GI-DS-430/565/05.

³¹⁹ Np. sprawa o sygn. GI-DS-430/558/05, gdzie bank na skutek pomyłki pracownika, który wpisał jedną błędną cyfrę w numerze klienta – przekazał jego dane jako dłużnika do podmiotu zajmującego się w imieniu banku windykacją należności. Na skutek interwencji Generalnego Inspektora informacje w systemie informacyjnym banku zostały poprawione i usunięte, a w banku podjęto działania w celu uniknięcia podobnych sytuacji w przyszłości polegające m.in. na wstrzymaniu działań podmiotów windykacyjnych w stosunku do poręczycieli, do momentu wprowadzenia procedury uniemożliwiającej występowanie przypadków błędnego przypisywania poręczycieli do kredytobiorców. Przeprowadzano także weryfikację danych znajdujących się w dokumentacji zgromadzonej w formie papierowej, usuwając dane błędne.

³²⁰ GI-DS-430/86/05.

³²¹ Postępowanie zostało umorzone decyzją z dnia 27 czerwca 2005 r. o sygn. GI-DEC-DS-164/05 i z dnia 30 sierpnia 2005 r. o sygn. GI-DEC-DS-271/05.

³²² GI-DS-430/34/05.

„przekazywania danych osobowych” skarżącego za bezprzedmiotowy. Wskazał ponadto, iż brak jest podstaw do nakazania usunięcia danych skarżącego ze zbiorów prowadzonych przez powyższe podmioty, gdyż przetwarzają one dane skarżącego tylko ze względu na spoczywające na nich obowiązki wynikające z przepisów prawa podatkowego i ustawy o rachunkowości.

Przetwarzanie danych nieprawdziwych lub nieaktualnych było także efektem nieprawidłowości w działaniu systemów informatycznych banków³²³. Generalny Inspektor, mając na uwadze wielość tego typu naruszeń, których zaistnienie banki tłumaczyły niekompatybilnością własnych systemów oraz systemu informatycznego BIK S.A. wystąpił do Prezesa Narodowego Banku Polskiego, Przewodniczącego Komisji Nadzoru Bankowego o podjęcie czynności mających na celu wyeliminowanie nieprawidłowości w zakresie wymiany informacji pomiędzy bankami w zbiorze BIK S.A.³²⁴

W analizowanym roku sprawozdawczym kilka skarg związanych było także z przetwarzaniem przez banki danych skarżących w celach marketingowych, pomimo złożenia przez nich sprzeciwu. Jeden z banków mimo odnotowania sprzeciwu przysyłał skarżącemu korespondencję o charakterze handlowym, reklamując swoje produkty i usługi. W tej sytuacji decyzją administracyjną Generalny Inspektor nakazał zaprzestanie wykorzystywania danych skarżącego w celach objętych sprzeciwem³²⁵. W innej sprawie wobec upórcości banku w kontynuowaniu procesu przetwarzania w celach marketingowych skierowane zostało zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa z art. 49 ustawy³²⁶.

Podsumowując analizę zagadnień przetwarzania danych osobowych przez banki w roku 2005 stwierdzić należy przede wszystkim, iż zakres zagadnień poruszanych w skargach wniesionych w tym roku nie różnił się zasadniczo od przedmiotu skarg z lat 2004 i 2003. Wyjątek stanowi tu jedynie okoliczność braku w 2005 r. skarg odnoszących się do zakresu danych pozyskiwanych przez banki, jak i związanych z realizacją obowiązku informacyjnego.

1.2 Podobnie jak w roku ubiegłym zwiększyła się liczb **pytań** dotyczących przetwarzania danych osobowych w sektorze usług bankowych.

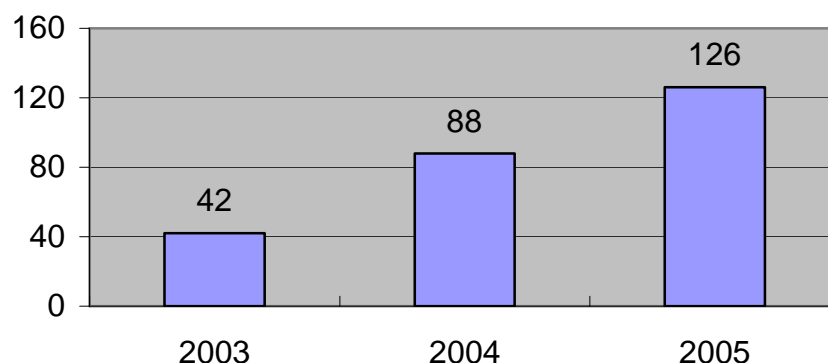
---

³²³ Zawiadomienie z dnia 22 kwietnia 2005 r. o sygn. GI-DS-430/370/04 w sprawie GI-DS-430/370/04, GI-DS-430/740/04.

³²⁴ GI-DS-430/359/05.

³²⁵ Decyzja z dnia 19 lipca 2005 r. o sygn. GI-DEC-DS-203/05 w sprawie GI-DS-430/171/05.

³²⁶ Zawiadomienie z dnia 19 grudnia 2005 r. w sprawie GI-DS-430/708/05.

Wykres *Liczbowe zestawienie pytań skierowanych do Generalnego Inspektora w latach 2003–2005 dotyczących przetwarzania danych w sektorze usług bankowych.*

Problematyka poruszona w pytaniach kierowanych do Generalnego Inspektora z zakresu przetwarzania danych osobowych w sektorze usług bankowych to m.in.:

- przetwarzanie danych w „Systemie Międzybankowej Informacji Gospodarczej – Bankowy Rejestr” prowadzonym przez Związek Banków Polskich³²⁷ i w zbiorze „Kredytobiorcy” Biura Informacji Kredytowej S.A.³²⁸,
- udostępnianie danych objętych tajemnicą bankową przez banki³²⁹,
- zakres danych osobowych zbieranych przez banki³³⁰,
- zabezpieczenie danych osobowych przetwarzanych przez banki³³¹,
- przetwarzanie danych przez banki dla celów marketingowych³³².

Zdecydowaną większość stanowiły pytania związane z udostępnianiem przez banki danych osobowych objętych tajemnicą bankową. Pytano m.in. o legalność występowania do banków przez

³²⁷ Np. GI-DP-024/879/05, GI-DP-024/2136/05.

³²⁸ Np. GI-DP-024/626/05, GI-DP-024/685/05, GI-DP-024/716/05, GI-DP-024/757/05, GI-DP-024/1982/05, GI-DP-024/2406/05.

³²⁹ Np. GI-DP-024/741/05, GI-DP-024/1422/05, GI-DP-024/2495/05, GI-DP-024/2539/05.

³³⁰ GI-DP-024/1303/05, GI-DP-024/1647/05, GI-DP-024/1854/05, GI-DP-024/1900/05. Część pism kierowały osoby poręczające kredyty. Osoby te pytały o dopuszczalność gromadzenia danych takich, jak np. informacje o posiadanych przez nie nieruchomościach (powierzchnia użytkowa, nr księgi wieczystej, wartość rynkowa), informacje o stanie cywilnym. Odpowiadając na takie pytania Generalny Inspektor wskazywał na art. 70 ust. 1 Prawa bankowego, który stanowi, iż „bank uzależnia przyznanie kredytu od zdolności kredytowej kredytobiorcy”. Zgodnie z doktryną prawa bankowego, o posiadaniu przez potencjalnego kredytobiorcę zdolności kredytowej można mówić nie tylko wówczas, gdy jest on w stanie spłacić kredyt samodzielnie (z własnych środków), ale również wtedy, gdy zaoferował bankowi wystarczające i wiarygodne zabezpieczenie kredytu np. w postaci poręczenia (Prawo bankowe, pod red. Eugenii Fojcik-Mastalskiej, Wydawnictwo Prawnicze PWN Warszawa 1998). Ocena zdolności kredytowej kredytobiorcy odnoszona jest zatem nie tylko do jego samodzielnej zdolności spłaty kredytu, lecz rozciąga się również na wskazane przez niego zabezpieczenia. Generalny Inspektor wskazywał, iż w celu oceny zdolności kredytowej swoich klientów, bank ma prawo gromadzić informacje w zakresie, w jakim są niezbędne do dokonania właściwej oceny ich zdolność kredytowej. Prawo to obejmuje także ocenę zdolności spłaty kredytu przez poręczycieli. Z art. 70 Prawa bankowego można zatem wywieść prawo banku do gromadzenia informacji dotyczących poręczycieli kredytów, gdyż poręczenie to służy zabezpieczeniu wiarygodności banku z tytułu udzielonego kredytu.

³³¹ GI-DP-024/356/05, GI-DP-024/457/05, GI-DP-024/1903/05.

³³² GI-DP-024/65/05, GI-DP-024/1735/05.

straże gminne (miejskie)³³³ i Policję³³⁴ o informacje na temat użytkownika pojazdu kupionego na kredyt, gdy w ewidencji pojazdów jako właściciel samochodu wpisany jest bank³³⁵.

Wątpliwości budziło również pozyskiwanie przez banki numeru PESEL osoby pragnącej drogą telefoniczną uzyskać informacje o oferowanych przez bank usługach³³⁶. Odnosnie tej praktyki Generalny Inspektor ustalił, iż jeden z banków nie uzależnia przedstawienia swojej oferty kredytowej od podania numeru PESEL³³⁷. Klient może bowiem otrzymać ogólną informację o ofercie banku bez jego podawania. Udostępnienie numeru PESEL jest natomiast wymagane w celu zindywidualizowania oferty i dostosowania jej do potrzeb i możliwości danej osoby pytającej. Generalny Inspektor uznał zatem, iż takie działanie banku nie stanowi naruszenia przepisów ustawy o ochronie danych osobowych.

W omawianym okresie sprawozdawczym stosunkowo często w pytaniach kierowanych do Generalnego Inspektora opisywane były błędy popełniane przez banki polegające np. na dokonywaniu przelewów na niewłaściwe rachunki bankowe³³⁸. W jednym z pism poinformowano, iż na rachunek klientki jednego z banków wpłynął przelew, który miał wpłynąć na rachunek innej osoby³³⁹. Klientka tego banku skarżyła się, iż bank, który omyłkowo wysłał przelew, został poinformowany o stanie jej rachunku. Odnosząc się do tej sytuacji Generalny Inspektor wskazał na art. 104 Prawa bankowego regulujący kwestię tajemnicy bankowej³⁴⁰. Podkreślił przy tym, iż art. 105 ust. 1 pkt 1 Prawa bankowego dopuszcza ujawnienie informacji objętych tajemnicą bankową innym bankom w zakresie, w jakim informacje te są niezbędne w związku z wykonywaniem czynności bankowych. Generalny Inspektor wskazał również na ust. 5 tego przepisu, zgodnie z którym bank ponosi odpowiedzialność za szkody wynikające z ujawnienia tajemnicy bankowej i wykorzystania jej niezgodnie z przeznaczeniem³⁴¹.

---

³³³ Stanowisko takie odnośnie straży gminnych (miejskich) potwierdzone zostało przez Generalnego Inspektora Nadzoru Bankowego – pismo z dnia 18 lipca 2005 r. o sygn. NB-BPN-I-PR-073-5-1-519/05, a w odniesieniu do Policji zostało ono zawarte w piśmie GINB skierowanym do Komendanta Głównego Policji z dnia 21 kwietnia 2005 r. o sygn. NB-BPN-I-077-1/05/80.

³³⁴ GI-DP-024/1901/05 - pismo Zastępcy Komendanta Głównego Policji z dnia 19 sierpnia 2005 r.

³³⁵ GI-DP-024/1789/05. Kwestia ta została omówiona w Części II niniejszego Sprawozdania, lit. B. pkt 1. Policja.

³³⁶ GI-DP-024/1295/05, GI-DP-024/2185/05.

³³⁷ Kontrola o sygn. GI-DIS-K-411/83/04.

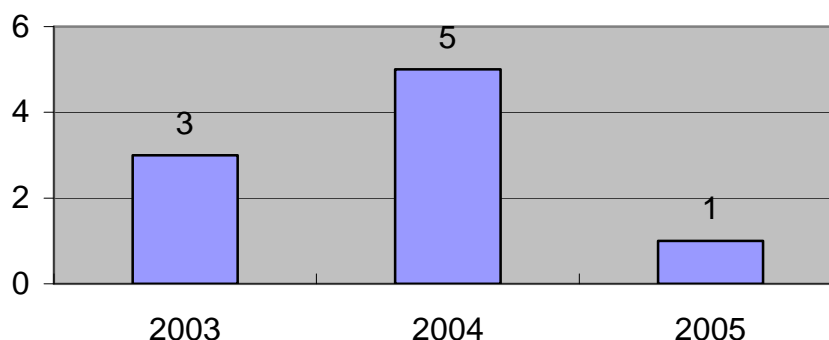
³³⁸ Np. GI-DP-024/1422/05, GI-DP-024/2048/05.

³³⁹ GI-DP-024/1373/05.

³⁴⁰ Zgodnie z tym przepisem, „Bank, osoby w nim zatrudnione oraz osoby, za których pośrednictwem bank wykonuje czynności bankowe, są obowiązane zachować tajemnicę bankową, która obejmuje wszystkie informacje dotyczące czynności bankowej, uzyskane w czasie negocjacji, w trakcie zawierania i realizacji umowy, na podstawie której bank te czynności wykonuje”. Jednocześnie przepisy prawa bankowego w ust. 2 powołanego artykułu wyraźnie określają przypadki, w jakich wyłączony został obowiązek zachowania tajemnicy bankowej.

³⁴¹ Generalny Inspektor informował ponadto, iż zgodnie z art. 105 ust. 5 Prawa bankowego, dochodzenie odszkodowania z tytułu naruszenia tajemnicy bankowej następuje na podstawie ogólnych zasad odpowiedzialności odszkodowawczej z tytułu czynów niedozwolonych uregulowanej w art. 415 i n. ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93 ze zm.). Niezależnie od odpowiedzialności cywilnej przepisy Prawa bankowego przewidują w art. 171 ust. 5 sankcję karną za naruszenie tajemnicy bankowej. Przestępstwo określone w powyższym artykule podlega ściganiu z urzędu. Jeżeli zatem czyn wyczerpuje znamiona przestępstwa określonego w powołanym

1.3 W 2005 r. Generalny Inspektor zgłosił uwagi do jednego **projektu aktu prawnego**. W 2004 r. uwagi zgłoszone zostały do 3 projektów, zaś w 2003 r. do jednego.

Wykres *Liczbowe zestawienie projektów aktów prawnych z zakresu przetwarzania danych przez banki skierowanych do Generalnego Inspektora w latach 2003–2005.*

W 2005 r. Generalny Inspektor opiniował projekt rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie zakresu przetwarzanych informacji dotyczących osób fizycznych (konsumentów) po wygaśnięciu zobowiązania wynikającego z umowy zawartej z bankiem lub inną instytucją ustawowo upoważnioną do udzielania kredytów oraz trybu usuwania tych informacji³⁴². Uwagi Generalnego Inspektora dotyczyły m. in. braku wyraźnego wskazania zakresu przetwarzanych danych.

Na podstawie § 4 pkt 1 lit. i oraz q projektu rozporządzenia zakres przetwarzanych informacji obejmować miał dane dotyczące konsumenta: status mieszkaniowy i zatrudnienie. Generalny Inspektor zwrócił zatem uwagę, iż pojęcia te są niejasne, co może powodować trudności interpretacyjne oraz skutkować pozyskiwaniem danych w zbyt szerokim zakresie, nieadekwatnym do celu. Generalny Inspektor zaproponował zatem uściślenie wskazanych powyżej zwrotów bądź zastąpienie ich innymi nie pozostawiającymi wątpliwości³⁴³. Uwagi Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych zostały uwzględnione.

Odnosząc się zaś do § 8 ust. 1 projektu rozporządzenia, który brzmiał: „W przypadku nieskuteczności usunięcia informacji, w szczególności spowodowanej brakiem pełnych danych umożliwiających identyfikację konsumenta, instytucje obowiązane są niezwłocznie powiadomić bank lub inną instytucję ustawowo upoważnioną do udzielania kredytów” Generalny Inspektor uznał, iż zbędne jest zawarte w nim sformułowanie „w szczególności”. Proponowana treść przepisu mogła prowadzić do interpretacji, iż wadliwość komunikatu przekazanego przez bank lub inną instytucję ustawowo upoważnioną do udzielania kredytów w istocie sprowadza się do braku

---

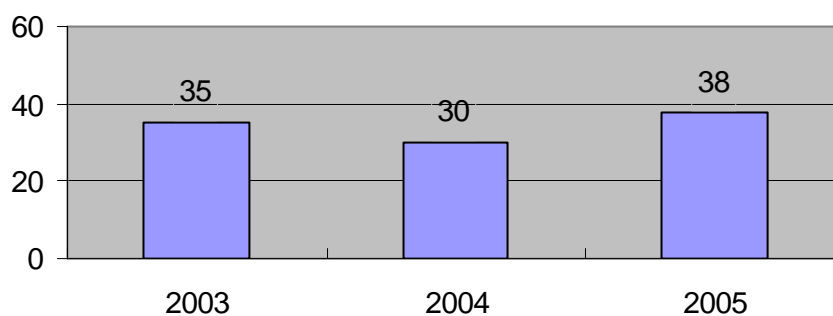
przepisie zainteresowany podmiot (zwykle pokrzywdzony) może skierować do organu powołanego do ścigania przestępstw zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa.

³⁴² Projekt przekazany pismem z dnia 17 czerwca 2005 r. o sygn. FI/TO/BM6-4687/2005.

³⁴³ Swoje stanowisko Generalny Inspektor przedstawił pismem z dnia 24 czerwca 2005 r. o sygn. GI-DP-023/161/05.

pełnych danych umożliwiającą identyfikację konsumenta. Pozostawienie zaś otwartego katalogu przyczyn uniemożliwiających usunięcie danych może w praktyce skutkować osłabieniem pozycji konsumentów i wydłużeniem procesu usuwania danych. Dlatego też Generalny Inspektor uznał, że zasadne byłoby zawężenie treści przepisu zaproponowanej niniejszym projektem³⁴⁴. Uwaga ta również została uwzględniona.

1.4 W roku sprawozdawczym banki zgłosiły do **rejestracji** nieznacznie więcej zbiorów danych osobowych, niż w latach ubiegłych.

Wykres *Liczbowe zestawienie zbiorów danych zgłoszonych do rejestracji przez banki w latach 2003–2005.*

Spośród zgłoszonych w 2005 roku 2 zbiory zgłosił do rejestracji Narodowy Bank Polski, 6 – banki spółdzielcze, 1 – Związek Banków Polskich, natomiast pozostałe 29 zbiorów zgłosiły do rejestracji banki komercyjne.

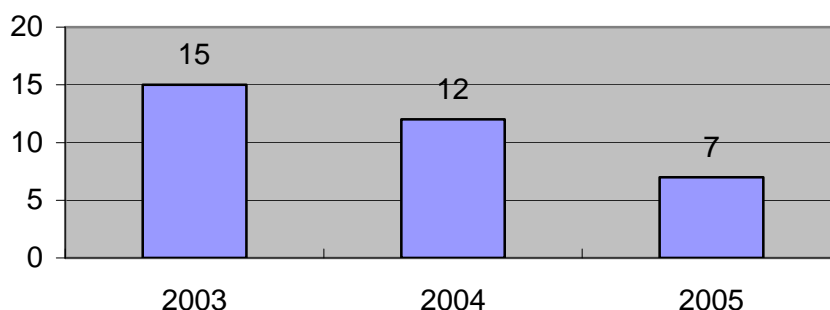
Podobnie jak w ubiegłych latach zgłaszane do rejestracji przez banki zbiory danych osobowych dotyczyły w większości przypadków ich klientów i służyły wykonywaniu umów zawieranych w związku z wykonywaniem czynności bankowych. Banki, jako administratorzy danych, zgłaszały do rejestracji, oprócz typowych zbiorów danych klientów, także np. zbiory danych klientów – użytkowników systemów bankowości internetowej, adresatów ofert specjalnych, uczestników konkursów i promocji, zgłaszających skargi i wnioski, a także zbiory danych akcjonariuszy, czy też poręczycieli. Jeden z banków spółdzielczych zgłosił do rejestracji zbiory danych dotyczące swoich członków, kandydatów do pracy, pracowników oraz osób świadczących mu usługi na podstawie umów cywilnoprawnych. Wobec powyższego, na podstawie art. 43 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie danych osobowych, poinformowano wnioskodawcę, iż administratorzy danych przetwarzanych w związku z zatrudnieniem u nich, świadczeniem im usług na podstawie umów cywilnoprawnych, a także dotyczących osób u nich zrzeszonych, są zwolnieni z obowiązku rejestracji.

---

³⁴⁴ Stanowisko odnośnie § 8 ust. 1 Generalny Inspektor przedstawił pismem z dnia 8 lipca 2005 r. o sygn. GI-DP-023/161/05.

W przypadku zbioru danych nierzetelnych klientów banków posiadających elektroniczne instrumenty płatnicze zgłoszonego do rejestracji przez Związek Banków Polskich³⁴⁵ pojawiły się wątpliwości, czy dane zgromadzone w niniejszym zbiorze są adekwatne do celu ich przetwarzania. Wnioskodawca powołał się na art. 68 ustawy z dnia 12 września 2002 r. o elektronicznych instrumentach płatniczych (Dz. U. Nr 169, poz. 1385 ze zm.), jako podstawę prawną upoważniającą go do prowadzenia omawianego zbioru danych. Powołany przepis reguluje kwestię wymiany informacji o posiadaczach elektronicznych instrumentów płatniczych nienależycie wykonujących umowy o elektroniczny instrument płatniczy. Wskazany przepis ustawy w ust. 2 enumeratywnie wylicza, jakie dane osób fizycznych można pozyskiwać dla realizacji przewidzianego w nim celu. Ze względu na fakt, iż z treści zgłoszenia wynikało, iż Związek Banków Polskich przetwarza dane osobowe w zakresie szerszym, niż zezwalają na to obowiązujące przepisy prawa, zwrócono się do administratora danych o złożenie niezbędnych wyjaśnień. Na skutek przeprowadzonego postępowania wyjaśniającego ustalono, iż w ramach niniejszego zbioru przetwarzane są tylko dane wskazane w art. 68 ustawy o elektronicznych instrumentach płatniczych. W związku z powyższym zgłoszony zbiór danych został zarejestrowany.

1.5 W 2005 r. przeprowadzono w podmiotach sektora bankowego 7 **kontroli** zgodności przetwarzania danych osobowych z przepisami o ochronie danych osobowych³⁴⁶, co oznacza spadek liczby kontroli w porównaniu z poprzednim okresem sprawozdawczym.

Wykres Porównanie liczby przeprowadzonych kontroli dotyczących przetwarzania danych przez banki w latach 2003 – 2005.

Sześć z przeprowadzonych w 2005 r. kontroli miało charakter częściowy i ich zakresem objęto wyłącznie określone zagadnienia związane z przetwarzaniem danych osobowych. Siódma kontrola, w której zbadano w sposób kompleksowy zgodność przetwarzania danych przez jeden z banków z przepisami o ich ochronie wykazała uchybienia będące podstawą do wszczęcia postępowania administracyjnego³⁴⁷. Dotyczyły one nie zapewniania przez systemy informatyczne

³⁴⁵ Zbiór danych o nazwie „Posiadacze” (zgłoszenie nr R 001726/05, księga rejestrowa nr 067183).

³⁴⁶ Np. GI-DIS-K-411/42/05, GI-DIS-K-411/55/05, GI-DIS-K-411/63/05 i GI-DIS-K-411/108/05.

³⁴⁷ GI-DIS-K-411/55/05.

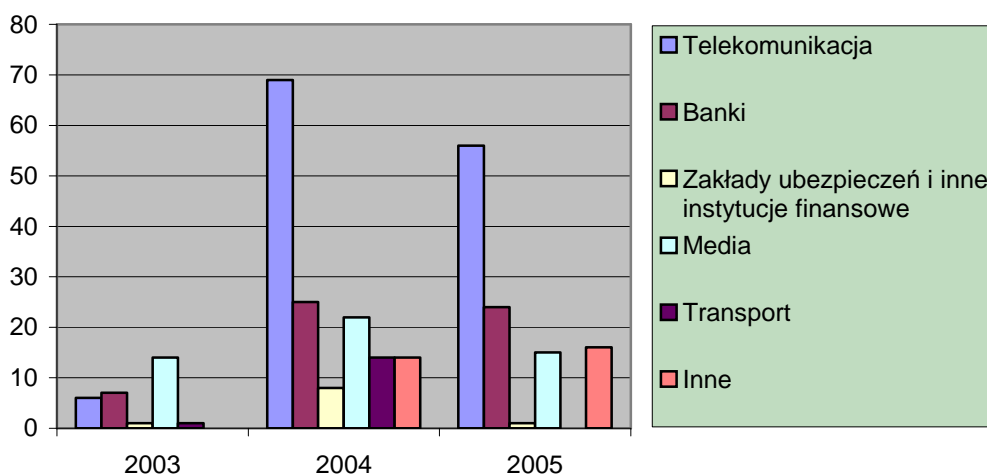

wykorzystywane przez jednostkę kontrolowaną do przetwarzania danych osobowych odnotowania dla każdej osoby, której dane osobowe przetwarzane były w tych systemach informatycznych, informacji o odbiorcach, którym dane osobowe zostały udostępnione, dacie i zakresie tego udostępnienia oraz sporządzenia i wydrukowania raportu zawierającego w powszechnie zrozumiałej formie informacje, o których mowa w § 7 ust. 1 rozporządzenia w sprawie dokumentacji przetwarzania danych osobowych oraz warunków technicznych i organizacyjnych, jakim powinny odpowiadać urządzenia i systemy informatyczne służące do przetwarzania danych osobowych. W związku z wyżej wskazanymi uchybieniami została wydana decyzja nakazująca ich usunięcie³⁴⁸. W decyzji Generalny Inspektor nakazał m.in. dostosowanie systemów informatycznych służących do przetwarzania danych osobowych do wymogów określonych w § 7 ust. 1 pkt 4 powołanego wyżej rozporządzenia.

2. Windykacja.

Zagadnienie przetwarzania danych osobowych w związku z windykacją należności powinno być rozpatrywane w kontekście przepisów ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93 ze zm.).

2.1 Duża grupa **skarg**, które Generalny Inspektor rozpatrywał w 2005 r., dotyczyła udostępnienia firmom windykacyjnym przez administratorów (głównie operatorów telekomunikacyjnych, przewoźników, banki) danych osobowych skarżących. Miało to miejsce w związku z powstaniem po stronie skarżącego zadłużenia wobec administratora danych.

Wykres *Liczbowe zestawienie skarg dotyczących przetwarzania danych w związku z windykacją należności w latach 2003–2005.*

³⁴⁸ Decyzja z dnia 11 października 2005 r. o sygn. GI-DEC-DIS-334/05.

Czynności firm windykacyjnych należało oceniać zasadniczo w dwóch aspektach: jako wykonywanie działań windykacyjnych w charakterze samoistnego administratora danych wskutek ich pozyskania na podstawie umowy cesji wierzytelności oraz działania w imieniu i na rzecz administratorów danych-wierzycieli, tj. na podstawie art. 31 ustawy o ochronie danych osobowych lub pełnomocnictwa udzielonego na podstawie Kodeksu cywilnego.

Rozpatrując w latach poprzednich oraz do połowy 2005 r. skargi, z których wynikało, że u podstaw udostępnienia danych znajdowała się cesja wierzytelności - a więc, gdy następowała zmiana administratora danych, bez pozyskania zgody osoby, której dane dotyczyły – Generalny Inspektor prezentował stanowisko, iż taki przelew jest sprzeczny z przepisami art. 385³ pkt 5 i art. 385¹ § 1 Kc³⁴⁹.

Podkreślić trzeba, iż orzecznictwo sądów administracyjnych w tej sprawie pozostawało niejednolite³⁵⁰. Wszystkie wyroki Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego wydane w pierwszej połowie 2004 r. akceptowały stanowisko Generalnego Inspektora – sąd oddalał skargi uznając, iż cesja, dokonana z pozbawieniem możliwości wyrażenia na nią zgody, narusza prawa i wolności skarżących i nie ma podstawy w żadnej z przesłanek przetwarzania danych. Rozpatrując skargi kasacyjne w drugiej połowie 2004 r. Naczelny Sąd Administracyjny początkowo podzielił stanowisko Generalnego Inspektora³⁵¹, a następnie, oceniając tożsamy stan faktyczny, w drugim wyroku³⁵² uchylił wyrok wydany przez Wojewódzki Sąd Administracyjny³⁵³ i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania sądowi I instancji.

Kwestia powyższa nie została zatem jednoznacznie rozstrzygnięta w 2004 r., a - wobec rozbieżnych poglądów wyrażanych w orzecznictwie – sprawa poddana została rozstrzygnięciu przez skład 7 sędziów NSA, który ustalił sposób interpretacji przepisów art. 23 ust. 1 ustawy w związku z treścią art. 509 § 1 oraz art. 385¹ § 1 i art. 385³ pkt 5 Kc³⁵⁴. NSA wskazał na konieczność zastosowania w takim przypadku przesłanki z art. 23 ust. 1 pkt 5 ustawy, argumentując m.in., że przesłanka ta odnosi się wprost do administratora danych osobowych lub odbiorcy danych, którzy, aby zrealizować prawnie dopuszczalne cele muszą udostępniać dane osobowe, pod warunkiem wszakże, że nie naruszy to praw i wolności osoby, której dane dotyczą. NSA uznał jednocześnie, że prawnie usprawiedliwiony cel administratora danych, o którym mowa w art. 23 ust. 1 pkt 5 ustawy, może być oparty na przepisach prawa cywilnego. W ocenie NSA za taki prawnie usprawiedliwiony

---

³⁴⁹ Argumentacja uzasadniająca to stanowisko Generalnego Inspektora została szeroko zaprezentowana w Sprawozdaniu za rok 2004. Część II, lit. N. Windykacja, str. 249.

³⁵⁰ Np. wyrok z 4 marca 2004 r. sygn. akt II SA 1603/03, wyrok z dnia 4 marca 2004 r. sygn. akt II SA 1631/03, wyrok z dnia 11 marca 2004 r. sygn. akt II S.A. 1563/03.

³⁵¹ Wyrok z dnia 12 października 2004r. o sygn. akt OSK 769/04.

³⁵² Wyrok z dnia 16 grudnia 2005 r. o sygn. akt OSK 829/04.

³⁵³ Wyrok o sygn. akt II SA 1630/03.

³⁵⁴ Wyrok z dnia 6 czerwca 2005 r. o sygn. akt I OPS 2/05.

cel ustawa uznaje dochodzenie roszczeń z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej (art. 23 ust. 4 pkt 2 ustawy).

W konsekwencji, w 2005 r. Generalny Inspektor przyjął zastosowaną przez NSA interpretację przepisów prawa, która nie zmieniła się w kolejnych wydawanych w tych sprawach wyrokach WSA³⁵⁵.

Generalny Inspektor nie kwestionuje potrzeby prowadzenia windykacji zobowiązań, gdyż wywiązywanie się z zawartych umów i rzetelność obrotu gospodarczego są wartościami, które powinny być respektowane w demokratycznym państwie prawa. Należy jednak wskazać, iż - wobec niejednolitego orzecznictwa NSA w ww. sprawach, w tym ze względu na niejednoznaczną treść wyroku NSA z dnia 6 czerwca 2005 r. - powstało pytanie o zakres uprawnień wierzycieli w sytuacji zbywania wierzytelności i przepisów prawa, w oparciu o które zmiana wierzyciela i związane z nią przetwarzanie danych osobowych dłużników miałyby się odbywać. Analizowane orzeczenie NSA nie przyniosło bowiem odpowiedzi na zasadnicze pytanie, czy Generalny Inspektor mógł orzekać o dopuszczalności przetwarzania danych dłużnika-konsumenta z uwzględnieniem treści postanowień Kodeksu cywilnego, a jeżeli tak, to czy przepisy art. 385¹ § 1 i art. 385³ pkt 5 Kc mają charakter tzw. *lex specialis* w odniesieniu do art. 509. Organ ochrony danych osobowych został bowiem pozbawiony prawa do dokonywania oceny legalności przetwarzania danych w świetle przepisów Kc, czyli *de facto* prawa do badania procesu przetwarzania danych dłużnika w kontekście przesłanki określonej w art. 23 ust. 1 pkt 2 ustawy. Pomimo zatem, że treść tego przepisu ustawy wprost odnosi się do „przepisów prawa”, a zatem wszelkich regulacji składających się na system prawa Rzeczypospolitej Polskiej, NSA odmówił Generalnemu Inspektorowi prawa do badania przetwarzania danych w oparciu o inne przepisy prawa niż ustawa i te, które wprost posługują się określeniem „przetwarzanie danych”. Generalny Inspektor nie może jednak pomijać przesłanki przetwarzania danych z art. 23 ust. 1 pkt 2 ustawy, tj. przepisów prawa, w tym postanowień Kc. Powoływanie się na tę przesłankę jest tym bardziej uzasadnione, iż zarówno zbywcy, jak i nabywcy wierzytelności, będący stronami postępowań, jako podstawę przetwarzania danych, często wyłączną, wskazują właśnie art. 23 ust. 1 pkt 2 ustawy w zw. z art. 509 Kc. Nie bez znaczenia jest również sposób uszeregowania w ustawie przesłanek legalizujących przetwarzanie danych. Zasadnicze znaczenie, z punktu widzenia oceny działania administratora danych, ma podstawa w postaci przepisów prawa (pkt 2), a odwoływanie się do tzw. usprawiedliwionego celu

---

³⁵⁵ Wyrok WSA z dnia 21 września 2005 r. o sygn. akt II SA/Wa 1443/05, wyrok WSA z dnia 21 września 2005 r. o sygn. akt II SA/Wa 1444/05, wyrok WSA z dnia 21 września 2005 r. o sygn. akt II SA/Wa 1445/05, wyrok WSA z dnia 12 października 2005 r. o sygn. akt II SA/Wa 330/05), wyrok WSA z dnia 16 listopada 2005 r. o sygn. akt II SA/Wa 138/05, wyrok WSA z dnia 16 listopada 2005 r. o sygn. akt II SA/Wa 138/05, wyrok WSA z dnia 13 grudnia 2005 r. o sygn. akt II SA/Wa 1982/05.

administratora danych (pkt 5), na który wskazał NSA, ma znaczenie dopiero w sytuacji, gdy brak jest przepisów w tym zakresie.

W odniesieniu do sektora bankowości stwierdzić należy, że nie budzi wątpliwości Generalnego Inspektora legalność przekazywania danych w sytuacji, gdy zostały one zakwalifikowane do kategorii straconych na podstawie przepisów prawa³⁵⁶. Natomiast wątpliwe jest przekazywanie takich danych wyłącznie na podstawie art. 509 Kc, w sytuacji, gdy bank obowiązują także przepisy o tajemnicy bankowej³⁵⁷. W celu rozstrzygnięcia wątpliwości w tym zakresie, w związku z licznymi skargami wpływającymi do Generalnego Inspektora dotyczącymi udostępniania przez banki firmom windykacyjnym danych osobowych dłużników na podstawie umów cesji wierzytelności, Generalny Inspektor wystąpił do Prezesa Związku Banków Polskich³⁵⁸, do Generalnego Inspektora Nadzoru Bankowego (GINB)³⁵⁹ oraz do Prezesa Narodowego Banku Polskiego³⁶⁰ o wyrażenie opinii, co do legalności takich działań w kontekście przepisów Prawa bankowego, w szczególności dotyczących tajemnicy bankowej. Prezes ZBP³⁶¹ wyraził stanowisko, iż stosownie do art. 104 ust. 2 pkt 5 Prawa bankowego, obowiązek zachowania tajemnicy bankowej nie dotyczy przypadku, gdy udzielenie informacji objętych tajemnicą bankową jest niezbędne do zawarcia i wykonywania umów sprzedaży wierzytelności zaklasyfikowanych zgodnie z odrębnymi przepisami do kategorii straconych.

Jednocześnie, za w pełni uzasadnione uznawane było przez Generalnego Inspektora, zarówno w latach poprzednich, jak i w analizowanym 2005 r., prowadzenie postępowania windykacyjnego przez pracowników administratora, jak również korzystanie przez administratorów z instytucji powierzenia przetwarzania danych, przewidzianej przez ustawodawcę w art. 31 ustawy. W sytuacjach powierzenia przetwarzania – o ile, stosownie do powołanego przepisu ustawy, administrator powierzał przetwarzanie danych w drodze umowy zawartej na piśmie, w której określał zakres i cel przetwarzania danych, a podmiot, któremu powierzono przetwarzanie nie wykroczył poza postanowienia umowne, a także, o ile zapewnione było bezpieczeństwo danych – nie było podstaw do uznania, iż dane udostępniono w sposób niezgodny z prawem osobom nieupoważnionym. Przy zastosowaniu regulacji z art. 31 ustawy nie dochodziło do zmiany

---

³⁵⁶ Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 10 grudnia 2003 r. w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków (Dz. U. Nr 218, poz. 2147) i inne obowiązujące w tym zakresie akty prawne.

³⁵⁷ Ustawodawca w art. 104 ust. 2 Prawa bankowego w sposób ścisły określił przypadki, w których banki zwolnione są od zachowania tajemnicy bankowej, w art. 105 ust.1 ww. ustawy wymienił krąg pomiotów, którym banki są zobowiązane udzielać informacji stanowiących tajemnicą bankową; w art. 104 ust. 2 pkt 4 Prawa bankowego ustawodawca wskazał, że banki nie są zobowiązane do zachowania tajemnicy bankowej, w przypadku gdy udzielnie informacji nią objętych jest niezbędne do zawarcia i wykonywania umów sprzedaży wierzytelności zaklasyfikowanych zgodnie z odrębnymi przepisami do kategorii straconych.

³⁵⁸ Pismo z dnia 28 lipca 2005 r.

³⁵⁹ Pismo z dnia 23 grudnia 2005 r. w sprawie GI-DS-430/238/05.

³⁶⁰ Pismo z dnia 23 grudnia 2005 r. GI-DS-430/238/05.

³⁶¹ W piśmie z dnia 4 sierpnia 2005 r. o sygn. JB/240/1624/2005

administratora danych, ponieważ dane wykorzystywały podmioty wybrane i upoważnione przez administratora do przetwarzania danych, tj. do podejmowania czynności w jego imieniu i na jego rzecz.

Podobnie, nie była kwestionowana sytuacja zlecenia przez administratora wykonywania czynności windykacyjnych na podstawie pełnomocnictwa, tj. poprzez umocowanie do działania w swoim imieniu na podstawie oświadczenia reprezentowanego (art. 96 Kc) i dokonywania czynności prawnych przez przedstawiciela (art. 95 § 1 Kc), którego działania, podejmowane w granicach umocowania, pociągają ze sobą skutki prawne bezpośrednio dla reprezentowanego (art. 95 § 2 Kc), tj. administratora danych.

Analiza spraw dotyczących ww. kwestii prowadzi do wniosku, iż skarżący występowali w nich wyrażając mylne przeświadczenie, że zmienił się dotychczasowy wierzyciel, a to z kolei uznawali za niezgodne z ustawą. W niektórych sprawach konieczne było także wyjaśnianie skarżącym, że konstrukcja umowy powierzenia nie wymaga zgody osoby, której dane powierzane są do przetwarzania, gdyż na tę przesłankę skarżący wielokrotnie powoływali się, jako jedyną uzasadniającą udostępnienie ich danych.

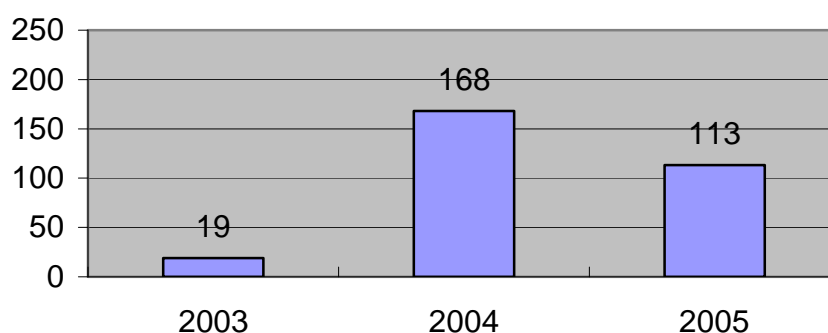
Podsumowując wskazać należy, że analiza skarg, w których podnoszono problem przetwarzania danych osobowych w związku z dochodzeniem należności przez administratorów, tj. windykacją należności, wskazuje, iż pierwotnie (przed rokiem 2003) administratorzy korzystali głównie z instytucji powierzenia danych do przetwarzania, które nie prowadzi do zmiany administratora danych. Kolejno administratorzy zaczęli zbywać wierzytelności, a w związku z takimi czynnościami następowało przekazanie danych na rzecz podmiotów nabywających, a w konsekwencji dochodziło do zmiany administratorów. Okoliczności te, z którymi nierozdzielnie związane było przetwarzanie danych, kwestionowane były przez skarżących jako niezgodne z prawem, albowiem nie mieli oni możliwości wyjaśnienia swojej sytuacji prawnej u podmiotów, które w zasadzie były zainteresowane jedynie odzyskaniem przysługujących im w ich ocenie należności. Podkreślić przy tym należy, iż cedowanie wierzytelności na rzecz podmiotów trzecich stało się powszechną praktyką także tych podmiotów, które mają bardzo szerokie możliwości dochodzenia swych praw (np. poprzez bankowy tytuł egzekucyjny, zlecenie powierzenia przetwarzania na podstawie art. 95 kc), a także informowania dłużnika o konsekwencjach nienależytego wywiązania się ze zobowiązań umownych (np. poprzez przekazywanie informacji do biur informacji gospodarczych, czy też do Biura Informacji Kredytowej).

Jak wykazały postępowania prowadzone w latach 2003-2005 cesja wierzytelności i związane z nią przetwarzanie danych w warunkach kwestionowanych w rozstrzygnięciach Generalnego Inspektora, była często rezultatem zaniedbań komórek wewnętrznych administratorów danych (brak odnotowania przez pracownika administratora danych informacji o spłacie, błąd

systemu informatycznego). Na skutek interwencji Generalnego Inspektora, co należy odnotować z satysfakcją wielu administratorów zweryfikowało posiadane o dłużnikach informacje i wdrożyło nowe rozwiązania techniczne i organizacyjne mające zapobiec powstaniu podobnych pomyłek w przyszłości.

W roku 2005 odnotowano spadek liczby skarg związanych z odzyskiwaniem długów zwłaszcza przez podmioty świadczące usługi transportowe, zakłady ubezpieczeń, operatorów telekomunikacyjnych oraz inne niż banki instytucje finansowe.

2.2 Podobnie jak w roku ubiegłym problematyka wykorzystywania danych osobowych przez banki w związku z windykacją należności wywoływała znaczne zainteresowanie obywateli; odnotować jednakże należy zmniejszenie się liczby **pytań** z tego zakresu.

Wykres Liczbowe zestawienie pytań skierowanych do Generalnego Inspektora w latach 2003–2005 dotyczących przetwarzania danych w związku z windykacją należności.

Pytania dotyczące przetwarzania danych osobowych w związku z windykacją należności odnosiły się najczęściej do wiarygodności konsumenckich operatorów telekomunikacyjnych³⁶², banków³⁶³, wyższych uczelni³⁶⁴, podmiotów świadczących usługi przewozowe³⁶⁵, spółdzielni mieszkaniowych³⁶⁶ i zakładów ubezpieczeń³⁶⁷. Problematyka ta budziła również zainteresowanie miejskich (powiatowych) rzeczników konsumentów³⁶⁸. Zdecydowana większość pytań została skierowana do Generalnego Inspektora przez dłużników zaniepokojonych sytuacją, że ich dług

³⁶² Np. GI-DP-024/4/05, GI-DP-024/11/05, GI-DP-024/351/05, GI-DP-024/926/05. W sytuacjach, w których opisany w pytaniach stan faktyczny wskazywał na niewykonanie lub nienależyte wykonanie usług telekomunikacyjnych przez operatorów telekomunikacyjnych Generalny Inspektor wskazywał na możliwość dochodzenia praw w trybie postępowania reklamacyjnego, przewidzianym w przepisach ustawy z dnia 16 lipca 2004 r. Prawo telekomunikacyjne (Dz. U. Nr 171, poz. 1800 ze zm.).

³⁶³ Np. GI-DP-024/122/05, GI-DP-024/341/05, GI-DP-024/461/05, GI-DP-024/550/05, GI-DP-024/1494/05.

³⁶⁴ GI-DP-024/393/05, GI-DP-024/1938/05.

³⁶⁵ GI-DP-024/453/05, GI-DP-024/710/05, GI-DP-024/1412/05.

³⁶⁶ GI-DP-024/870/05. Wyjaśniając legalność przekazywania przez spółdzielnię mieszkaniową danych dłużnika pełnomocnikowi spółdzielni i przetwarzania ich w związku z dokonywaniem działań objętych treścią pełnomocnictwa Generalny Inspektor wskazywał, iż spółdzielnia jako podmiot posiadający osobowość prawną z chwilą wpisania jej do Krajowego Rejestru Sądowego (art. 11 ustawy z dnia 16 września 1982 r. Prawo spółdzielcze; tekst jednolity: Dz. U. z 2003 r. Nr 188, poz. 1848 ze zm.) może ustanowić pełnomocnika do wykonywania określonych czynności prawnych.

³⁶⁷ GI-DP-024/990/05, GI-DP-024/1146/05, GI-DP-024/1363/05.

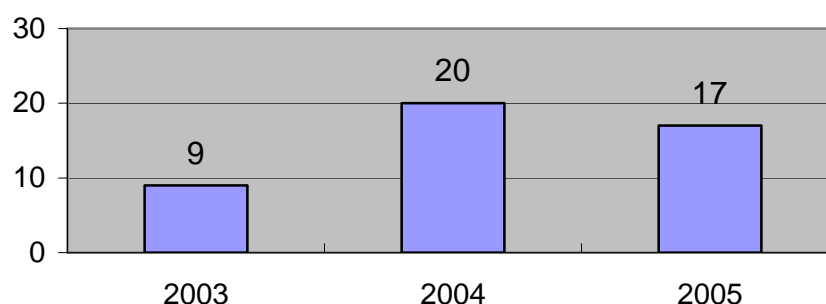
³⁶⁸ GI-DP-024/205/05, GI-DP-024/1877/05.

został sprzedany lub przekazany do windykacji podmiotowi prowadzącemu profesjonalną działalność windykacyjną.

Odpowiadając na zadawane pytania Generalny Inspektor zajmował stanowisko szczegółowo opisane w części dotyczącej skarg z zakresu tej problematyki.

2.3 W 2005 r. do Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych nie został skierowany żaden **projekt aktu prawnego** dotyczący przetwarzania danych w związku z działalnością windykacyjną.

2.4 W 2005 r. firmy windykacyjne, które uzyskały status administratora danych na drodze cesji wierzytelności, zgłosiły do **rejestracji** Generalnemu Inspektorowi 17 zbiorów danych, tj. nieznacznie mniej niż w roku 2004 r.

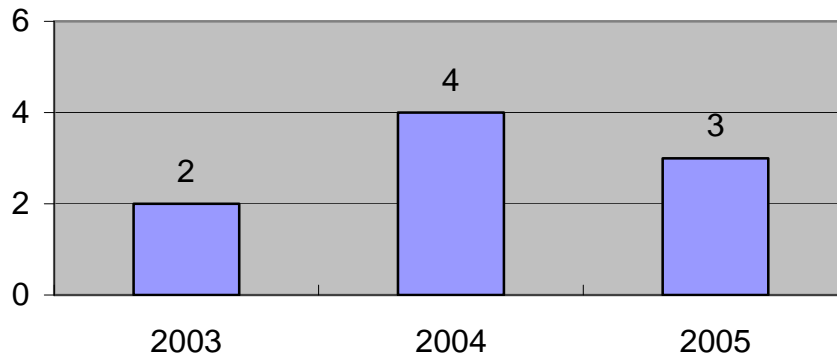

Wykres *Liczbowe zestawienie zbiorów danych zgłoszonych do rejestracji przez firmy windykacyjne w latach 2003–2005.*

Celem przetwarzania danych osobowych w zgłaszanych do rejestracji zbiorach jest, jak wynika z treści zgłoszeń, dochodzenie wierzytelności od osób posiadających zadłużenie z tytułu zawartych umów (np. umów o świadczenie usług telekomunikacyjnych). Spośród zgłoszonych do rejestracji zbiorów danych związanych z działalnością windykacyjną 13 zbiorów zostało zarejestrowanych, w jednym przypadku poinformowano administratora, iż ustawa o ochronie danych osobowych nie znajduje zastosowania do informacji dotyczących osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w zakresie identyfikującym te osoby jako przedsiębiorców.

2.5 W 2005 r. w firmach windykacyjnych przeprowadzono 3 **kontrole** zgodności przetwarzania danych z przepisami o ochronie danych osobowych³⁶⁹, co oznacza spadek w porównaniu z 2004 r.

³⁶⁹ GI-DIS-K-411/5/05, GI-DIS-K-411/6/05 i GI-DIS-K-411/30/05.

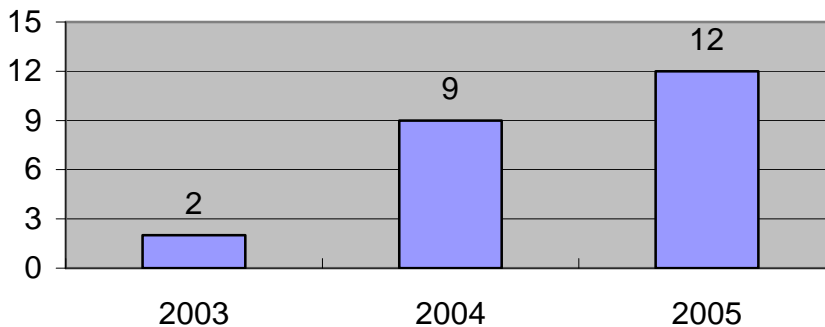

Wykres *Liczbowe zestawienie przeprowadzonych kontroli podmiotów przetwarzających dane w związku z windykacją należności w latach 2003 – 2005.*

Wszystkie kontrole przeprowadzono w związku ze skargami wniesionymi przez indywidualne osoby fizyczne dotyczącymi przetwarzania ich danych osobowych przez podmioty specjalizujące się w odzyskiwaniu należności. Stąd też przedmiotem kontroli były okoliczności przetwarzania danych konkretnych osób.

3. Inne instytucje finansowe.

3.1 W 2005 r. skierowano do Generalnego Inspektora podobną, jak w roku poprzednim liczbę **skarg** na inne, niż banki, instytucje rynku finansowego np. spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe i towarzystwa funduszy inwestycyjnych.

Wykres *Liczbowe zestawienie skarg dotyczących przetwarzania danych przez inne, niż banki, instytucje finansowe skierowanych do Generalnego Inspektora w latach 2003–2005.*

Skargi wniesione na powyższe podmioty dotyczyły udostępniania danych osobom nieupoważnionym, przesyłania korespondencji na nieaktualny adres, czy wprowadzającego w błąd formułowania klauzul zgody na przetwarzanie danych.

Analiza stosowanych przez podmioty z tego sektora formularzy, za pomocą których pozyskiwane były dane osobowe wykazała, że zaproponowane w nich klauzule zgody na przetwarzanie danych w celach marketingowych nie spełniają wymogów ustawy. W jednym z

formularzy używano takich sformułowań, które wzbudzały przeświadczenie, że zgoda na przetwarzanie danych w celach promocji i marketingu, a także na przekazywanie danych innym podmiotom, stanowi warunek konieczny do zawarcia umowy kredytu. Tymczasem zgoda nie jest jedyną przesłanką legalizującą proces przetwarzania danych i jest całkowicie zbędna w sytuacji, gdy przetwarzanie danych następuje w celu realizacji umowy³⁷⁰, jak i w celu marketingu własnych produktów i usług, czy też w celach archiwalnych³⁷¹.

Natomiast za konieczne uznano zapewnienie opcjonalności wyrażenia zgody poprzez wyodrębnienie stosownego zaświadczenia, gdy administrator zamierza udostępnić dane klientów innym podmiotom w celu promocji i marketingu. Generalny Inspektor sygnalizował również konieczność modyfikacji klauzul odnoszących się do przetwarzania danych osobowych zawartych w formularzu umowy o pożyczkę gotówkową³⁷², w zakresie zbędności pozyskiwania zgody na powierzenie przetwarzania danych w trybie art. 31 ustawy o ochronie danych osobowych. W reakcji na wystąpienia Generalnego Inspektora dokonywane były odpowiednie modyfikacje formularzy³⁷³.

Zdarzały się również przypadki naruszenia tajemnicy bankowej wskutek niedochowania należytej staranności przez pracowników instytucji finansowych. Przykładem może być skarga na jedną ze spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych³⁷⁴, która udzieliła informacji o wysokości zadłużenia osobie nienależycie zidentyfikowanej jako podmiot uprawniony. Generalny Inspektor zawiadomił organy ścigania o popełnieniu - przez osoby odpowiedzialne w SKOK do zachowania tajemnicy bankowej - przestępstwa stypizowanego w art. 171 ust. 5 Prawa bankowego, jak i o niedochowaniu przez te osoby zasad bezpieczeństwa danych³⁷⁵.

W 2005 r. miały miejsce przypadki udostępniania danych osobom nieupoważnionym, np. poprzez przesyłanie korespondencji na nieaktualny adres podany do korespondencji³⁷⁶. Zdarzały się także skargi na SKOK-i w sprawie niedopełnienia obowiązku informacyjnego z art. 33 ustawy³⁷⁷, jednakże już w toku postępowania przeprowadzonego przez Generalnego Inspektora to uchybienie było usunięte, na dowód czego przysyłano pismo kierowane do skarżącego.

---

³⁷⁰ Podobne stanowisko wyraził Naczelny Sąd Administracyjny w Warszawie w wyroku z dnia 19 listopada 2001 r. o sygn. akt II S.A. 2748/00 stwierdzając: „wyrażenie zgody na przetwarzanie danych w celach realizacji postanowień umowy (...) jest zbędne wobec faktu zgromadzenia danych dla tego właśnie celu.”

³⁷¹ Przetwarzanie danych w tym celu znajduje uzasadnienie w art. 23 ust. 1 pkt 5 w zw. z art. 23 ust. 4 pkt 1 ustawy o ochronie danych osobowych.

³⁷² Sygnalizacja z dnia 19 maja 2005 r. w sprawie GI-DS-430/748/04. W Sprawozdaniu z działalności Generalnego Inspektora w roku 2005 uwzględniono sprawy, które wpłynęły do Generalnego Inspektora w roku 2004, jednakże zostały rozstrzygnięte w roku 2005. Sprawy te nie były brane pod uwagę w zestawieniach statystycznych w niniejszym Sprawozdaniu.

³⁷³ Pismo z dnia 29 sierpnia 2005 r.

³⁷⁴ GI-DS-430/600/05.

³⁷⁵ Pismo z dnia 23 grudnia 2005 r. w sprawie GI-DS-430/600/05.

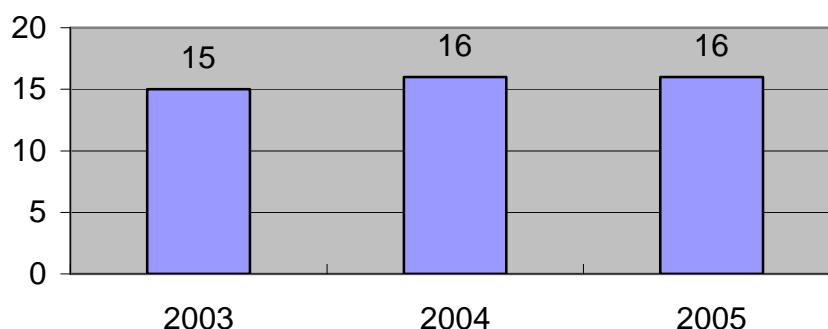
³⁷⁶ GI-DS-430/21/05.

³⁷⁷ GI-DS-430/323/05.

W przeciwieństwie do poprzednich lat, nie odnotowano skarg na udostępnienie danych w związku z windykacją wierzytelności przez podmioty finansowe inne, niż banki oraz na przetwarzanie danych w celach marketingowych, pomimo sprzeciwu wniesionego przez podmiot danych.

3.2 W omawianym okresie sprawozdawczym **pytania** do Generalnego Inspektora kierowały takie instytucje finansowe, jak fundusze inwestycyjne³⁷⁸, biura rachunkowe³⁷⁹, biura informacji gospodarczej³⁸⁰, biura maklerskie³⁸¹, towarzystwa funduszy emerytalnych³⁸².

Podobnie jak w latach ubiegłych liczba tych pytań była niewielka.

Wykres Zestawienie liczby pytań dotyczących przetwarzania danych osobowych przez inne, niż banki, instytucje finansowe skierowanych do Generalnego Inspektora w latach 2003–2005.

W 2005 r. Generalny Inspektor podjął interwencję w związku z pozyskiwaniem przez jedno z towarzystw emerytalnych od osób wypełniających deklarację przystąpienia do prowadzonego przez towarzystwo otwartego funduszu emerytalnego znajdującą się na jego stronie internetowej, zgody na przetwarzanie ich danych w sposób umożliwiający jej uzyskanie bez ich wiedzy³⁸³. Obok klauzuli zgody, poprzez którą osoba wypełniająca deklarację wyrażała zgodę na przetwarzanie jej danych w celach marketingowych znajdowała się zaznaczona opcja „TAK”³⁸⁴, a sama procedura wypełniania deklaracji została pomyślana w taki sposób, że osoba ją wypełniająca

³⁷⁸ GI-DP-24/1264/05, GI-DP-024/1611/05, GI-DP-024/1887/05.

³⁷⁹ GI-DP-024/1073/05.

³⁸⁰ GI-DP-024/822/05, GI-DP-024/1605/05 - pytano, czy biuro informacji gospodarczej jest podmiotem, któremu przysługuje status administratora danych. Szersze omówienie tego zagadnienia znajduje się w Sprawozdaniu Generalnego Inspektora z działalności za rok 2004, Część II, lit. M. pkt 3, Inne instytucje finansowe.

³⁸¹ GI-DP-024/1668/05, GI-DP-024/1912/05. Generalny Inspektor wskazywał, iż kwestie związane z przetwarzaniem przez dom maklerski, działający jako podwykonawca oferującego, danych osobowych klientów składających zlecenie kupna akcji należy rozpatrywać na podstawie przepisów ustawy z dnia 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych (Dz. U. Nr 94, poz. 1037 ze zm.).

³⁸² GI-DP-024/899/05.

³⁸³ GI-DP-024/899/05.

³⁸⁴ Przy klauzuli umieszczono możliwość wyrażenia zgody poprzez zaznaczenie opcji TAK lub NIE. Jakkolwiek zaznaczenie obydwu opcji było możliwe, to opcja TAK była już zaznaczona. Takie rozwiązanie powodowało, iż zgoda nie była wyrażana w sposób swobodny i nieskrępowany, a taki wymóg wynika z art. 7 pkt 5 ustawy o ochronie danych osobowych.

mogła nie być świadoma istnienia klauzuli³⁸⁵. Tak więc nie złożenie oświadczenia w sprawie przetwarzania danych skutkowało wyrażeniem zgody na ich przetwarzanie, gdyż wybór opcji „TAK” był automatyczny. Taka praktyka jako niezgodna z ustawą o ochronie danych osobowych spowodowała interwencję Generalnego Inspektora³⁸⁶. Ponadto Spółka nie dopełniła w sposób zgodny z art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie danych osobowych obowiązku informacyjnego. Wątpliwości Generalnego Inspektora wzbudził ponadto fakt, iż we wspomnianej wyżej deklaracji osoba wyrażająca zgodę na przetwarzanie jej danych w celach marketingowych zgadzała się jednocześnie na przysyłanie na swój adres e-mail informacji handlowych. W związku z powyższym Generalny Inspektor wystąpił do Towarzystwa o podjęcie działań w zakresie wskazanych uchybień³⁸⁷. Na skutek przedmiotowego wystąpienia Towarzystwo zlikwidowało automatyczne zaznaczanie opcji „TAK” umieszczonej obok klauzuli zgody³⁸⁸.

Generalny Inspektor zajął również stanowisko w sprawie wykonywania obowiązku informacyjnego przez fundusze inwestycyjne wobec osób wskazanych przez uczestników funduszu, którym przysługują pewne uprawnienia w razie śmierci uczestnika³⁸⁹. Fundusz inwestycyjny realizując swoje cele wynikające z ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych (Dz. U. Nr 146, poz. 1546 ze zm.), na podstawie umowy zawartej z uczestnikiem funduszu zbiera dane osoby wskazanej przez niego (tzw. beneficjenta dyspozycji), która w razie jego śmierci ma prawo m.in. wystąpić do funduszu z żądaniem odkupienia od niej jednostek uczestnictwa zmarłego

---

³⁸⁵ W deklaracji znajdowały się 4 „zakładki” o nazwach „Dane Członka OFE”, „Adres, kontakt”, „Osoby uposażone” oraz „Dyspozycje, oświadczenia”. Klauzula zgody znajdowała się w zakładce „Dyspozycje, oświadczenia”. Dla przyjęcia deklaracji przez system informatyczny Spółki nie było wymagane, aby osoba wypełniała jakiegokolwiek rubryki znajdujące się z tej zakładce. W ten sposób osoba wypełniającą deklarację mogła nie zapoznać się z treścią klauzuli zgody a nawet nie być świadoma jej istnienia, a system informatyczny przyjmował wypełnioną przez nią deklarację.

³⁸⁶ Zgodnie z art. 7 pkt 5 ustawy o ochronie danych osobowych, przez zgodę osoby, której dane dotyczą rozumie się „oświadczenie woli, którego treścią jest zgoda na przetwarzanie danych osobowych tego, kto składa oświadczenie; zgoda nie może być domniemana lub dorozumiana z oświadczenia woli o innej treści”. Na gruncie przepisów o ochronie danych osobowych istnieje zatem wymóg zapewnienia osobie, której dane dotyczą swobodnego, nieskrępowanego podjęcia decyzji i wyrażenia woli w sprawie zgody na przetwarzanie jej danych osobowych w określonym celu. Generalny Inspektor wskazał ponadto, iż zgoda osoby, której dane dotyczą nie jest jedyną przesłanką legalizującą przetwarzanie danych. Generalny Inspektor poinformował, iż podstawą przetwarzania przez Spółkę danych osobowych jej klientów w celach marketingu własnych produktów i usług jest przesłanka wskazana w art. 23 ust. 1 pkt 5 ustawy o ochronie danych osobowych.

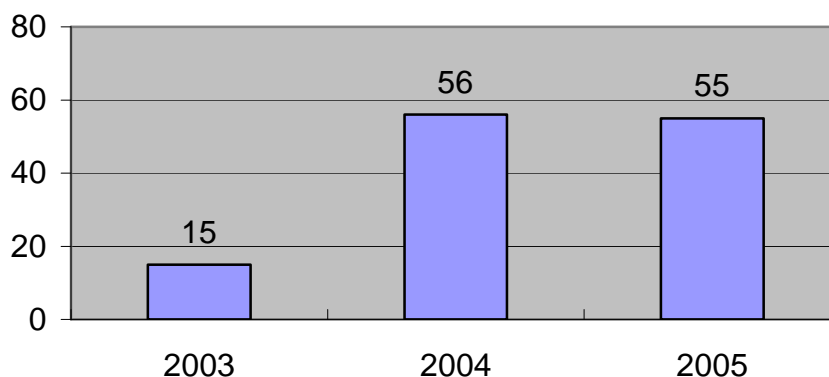
³⁸⁷ Pismo Generalnego Inspektora z dnia 24 maja 2005 r.

³⁸⁸ Pismo Zarządu Towarzystwa z dnia 10 czerwca 2005 r. o sygn. PTE/B2/52/05. W pozostałym zakresie sprawa jest w toku.

³⁸⁹ GI-DP-024/1611/05. Zgodnie z art. 11 ust. 1 ustawy o funduszach inwestycyjnych, w razie śmierci uczestnika funduszu inwestycyjnego otwartego, fundusz jest obowiązany na żądanie osoby, która przedstawi rachunki stwierdzające wysokość poniesionych przez nią wydatków związanych z pogrzebem uczestnika - odkupić jednostki uczestnictwa uczestnika zapisane w rejestrze uczestników funduszu, do wartości nieprzekraczającej kosztów urządzenia pogrzebu zgodnie ze zwyczajami przyjętymi w danym środowisku, oraz wypłacić tej osobie kwotę uzyskaną z tego odkupienia (pkt 1) i osoby, którą uczestnik wskazał w umowie z funduszem - odkupić jednostki uczestnictwa uczestnika zapisane w rejestrze uczestników funduszu do wartości nie wyższej niż przypadające na ostatni miesiąc przed śmiercią uczestnika funduszu dwudziestokrotne przeciętne miesięczne wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku, ogłaszane przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, oraz nieprzekraczającej łącznej wartości jednostek uczestnictwa zapisanych w rejestrze uczestnika, oraz wypłacić tej osobie kwotę uzyskaną z tego odkupienia (pkt 2).

uczestnika (art. 111 ust. 1 pkt 2 tej ustawy). W ten sposób fundusz gromadzi dane osobowe nie od osoby, której one dotyczą, a co się z tym wiąże jest on zobowiązany poinformować o tym tę osobę (beneficjenta). Generalny Inspektorat wskazał również, iż art. 280 ustawy o funduszach inwestycyjnych regulujący kwestię tajemnicy zawodowej nie jest przepisem, który zwalnia fundusz z obowiązku informacyjnego wobec beneficjentów³⁹⁰.

3.3 W okresie objętym sprawozdaniem Generalny Inspektor zgłosił uwagi do 3 z przekazanych mu do zaopiniowania **projektów aktów prawnych**.

Wykres *Liczbowe zestawienie projektów aktów prawnych dotyczących przetwarzania danych przez inne, niż banki, instytucje finansowe skierowanych do Generalnego Inspektora w latach 2003–2005.*

Uwagi zostały zgłoszone m.in. do projektu rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie szczegółowych warunków wykonywania przez towarzystwo działalności w zakresie zarządzania zbiorczymi portfelami papierów wartościowych oraz rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie sposobu działania kontroli wewnętrznej, prowadzenia ewidencji zawartych transakcji, zapobiegania występowania konfliktów interesów oraz dokumentowania źródeł będących podstawą decyzji inwestycyjnych w towarzystwie funduszy inwestycyjnych³⁹¹.

W uwagach Generalny Inspektor wyraził wątpliwości co do § 15 pkt 1 pierwszego z powołanych rozporządzeń, który nie wskazywał kategorii danych, które miały się znajdować w ewidencji uczestników portfela. Generalny Inspektor zaproponował, aby w powyższym przepisie wskazać konkretne kategorie przetwarzanych danych osobowych, pod warunkiem jednak, że przepis ten dotyczy danych osobowych w rozumieniu art. 6 ustawy o ochronie danych osobowych. Pozostawienie we wskazanym przepisie niejasnego określenia „dane identyfikujące” może

³⁹⁰ Generalny Inspektor wskazał, iż art. 25 ust. 2 pkt 1 ustawy o ochronie danych osobowych zawierający wyjątek od obowiązku informowania osób, których dane dotyczą o przetwarzaniu ich danych, w sytuacji gdy przepis innej ustawy przewiduje lub dopuszcza zbieranie danych osobowych bez wiedzy osoby, której one dotyczą nie znajduje zastosowania do działalności prowadzonej przez fundusze inwestycyjne.

³⁹¹ Oba projekty rozporządzeń zostały przekazane Generalnemu Inspektorowi pismem z dnia 25 kwietnia 2005 r. o sygn. FI/PKS/487/2005.

skutkować pozyskiwaniem danych w zbyt szerokim zakresie, nieadekwatnym do celu, co może być rozpatrywane w kontekście naruszenia zasady adekwatności określonej w art. 26 ust. 1 pkt 3 ustawy o ochronie danych osobowych.

Analogiczna uwaga została zgłoszona przez Generalnego Inspektora odnośnie § 11 ust. 2 rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie sposobu działania kontroli wewnętrznej, prowadzenia ewidencji zawartych transakcji, zapobiegania występowaniu konfliktów interesów oraz dokumentowania źródeł będących podstawą decyzji inwestycyjnych w towarzystwie funduszy inwestycyjnych. Również bowiem i ten przepis posługiwał się niejasnym określeniem „podstawowe dane o nabywcy”. Z opisanych powyżej względów, Generalny Inspektor zaproponował wymienienie konkretnych kategorii danych osobowych, jakie miałyby być umieszczane w przedmiotowym rejestrze³⁹².

W 2005 r. uwzględniona została uwaga Generalnego Inspektora zgłoszona w związku z projektem rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych³⁹³. W ocenie Generalnego Inspektora wątpliwości budził § 33 pkt 2 projektu, gdzie w przypadku wskazanym w § 5 pkt 27 w ramach raportu bieżącego emitent jest obowiązany do przekazywania informacji o powołaniu osoby zarządzającej lub nadzorującej w zakresie dotyczącym m.in. wieku powołanej osoby zarządzającej lub nadzorującej. Ponieważ zaś przepisy projektu ani też wówczas obowiązującej ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. Prawo o publicznym obrocie papierami wartościowymi (tekst jednolity: Dz. U. z 2002 r. Nr 48, poz. 447 ze zm.) nie uzasadniały przetwarzania danych o wieku osoby zarządzającej lub nadzorującej, Generalny Inspektor wskazał na uzasadnienie potrzeby podawania takich danych w raportach bieżących, ewentualnie pominięcie tej kategorii³⁹⁴.

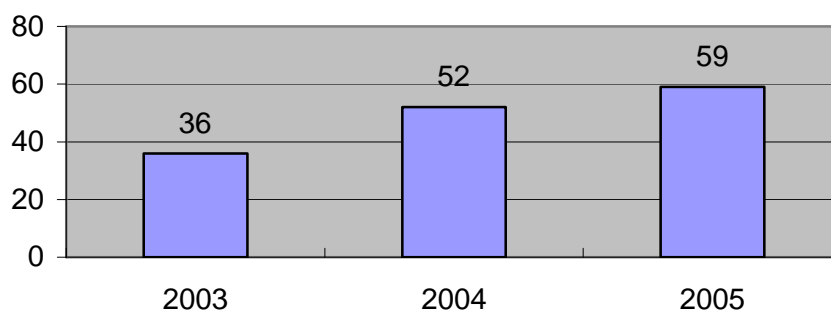
3.4 Wśród instytucji finansowych zgłaszających do **rejestracji** prowadzone przez siebie zbiory danych osobowych są fundusze inwestycyjne i towarzystwa funduszy inwestycyjnych, fundusze emerytalne i towarzystwa emerytalne, spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe, podmioty świadczące usługi doradztwa oraz pośrednictwa finansowego i kredytowego. Ogółem w 2005 r. podmioty uwzględnione w tej kategorii administratorów danych zgłosiły do rejestracji 59 zbiorów danych osobowych, zatem nieco więcej niż w latach ubiegłych.

---

³⁹² Swoje uwagi Generalny Inspektor – odnośnie obu aktów prawnych – zawarł w piśmie z dnia 6 maja 2005 r. o sygn. GI-DP-023/122-127/05.

³⁹³ Projekt tego rozporządzenia został przekazany do zaopiniowania przez Generalnego Inspektora pismem z dnia 17 grudnia 2004 r. o sygn. FI/PKS/PAJQ-696/2004. Pismo to zawierało także projekt rozporządzenia Rady Ministrów zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków, jakim powinien odpowiadać prospekt emisyjny oraz skrót prospektu. Do tego projektu Generalny Inspektor uwag nie zgłosił.

³⁹⁴ Uwagi zostały przekazane pismem z dnia 29 grudnia 2004 r. o sygn. GI-DP-023/400/04.

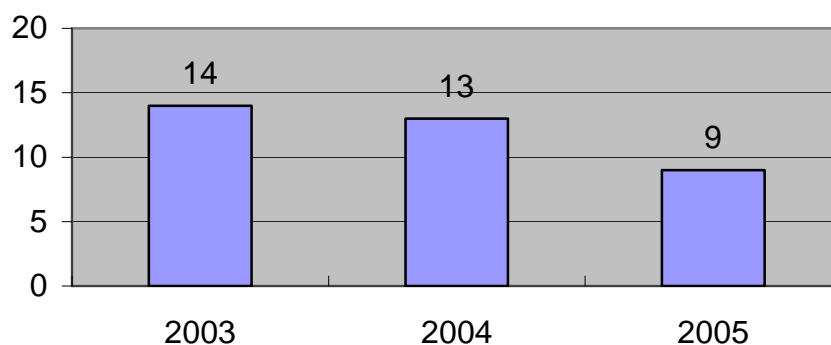
Wykres *Liczbowe zestawienie zbiorów danych zgłoszonych do rejestracji przez inne, niż banki, instytucje finansowe w latach 2003–2005.*

Wyżej wymienione podmioty najczęściej zgłaszały do rejestracji zbiory zawierające dane osobowe uczestników, reprezentantów i pełnomocników uczestników funduszy inwestycyjnych, a także zgłaszane przez spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe zbiory danych pełnomocników oraz poręczycieli nie będących członkami spółdzielczych kas. Przetwarzanie danych osobowych w tych zbiorach jest konieczne do realizacji umowy, gdy osoba, której dane dotyczą, jest jej stroną lub gdy jest to niezbędne do podjęcia działań przed zawarciem umowy na żądanie osoby, której dane dotyczą. Administratorzy danych przetwarzali pozyskiwane w ten sposób dane także w celu bezpośredniego marketingu własnych produktów i usług.

W przypadku zbiorów zgłaszanych przez podmioty działające w szeroko rozumianej sferze doradztwa i pośrednictwa finansowego niemal w każdej sprawie wyjaśnienia wymagała kwestia kategorii osób, których dane dotyczą, celu przetwarzania danych osobowych w zbiorze oraz odbiorców, którym dane mogą być przekazywane. Tylko bowiem posiadając te informacje można stwierdzić, jakiego rodzaju działalność wykonuje administrator danych oraz ocenić, czy zakres przetwarzanych w zbiorze danych jest adekwatny w odniesieniu do celu ich pozyskiwania, natomiast zgłoszenia zawierały braki uniemożliwiające prawidłową ocenę stanu faktycznego.

3.5 W 2005 r. w takich podmiotach jak pośrednicy finansowi i brokerzy przeprowadzono 9 **kontroli** zgodności przetwarzania danych z przepisami o ochronie danych osobowych³⁹⁵, co oznacza spadek liczby kontroli w porównaniu do 2004 r.

³⁹⁵ M.in. GI-DIS-K-411/4/05, GI-DIS-K-411/53/05, GI-DIS-K-411/83/05 i GI-DIS-K-411/103/05.

Wykres *Porównanie liczby przeprowadzonych kontroli dotyczących przetwarzania danych przez inne, niż banki, instytucje finansowe w latach 2003 – 2005.*

Na podstawie wyników kontroli należy stwierdzić, że jednostki kontrolowane najczęściej problemów miały z prawidłowym wykonaniem takich obowiązków, jak zapewnienie, aby zbierane dane były adekwatne w stosunku do celów ich przetwarzania (zakwestionowano m.in. pozyskiwanie danych dotyczących wykształcenia, serii książeczki wojskowej, stosunku do służby wojskowej, rysopisu, wizerunku, miejsca urodzenia, poprzednich adresów zameldowania oraz grupy krwi), dopełnianie w pełnym zakresie wobec osób, których dane dotyczą, obowiązku informacyjnego wynikającego z art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie danych osobowych, opracowanie polityki bezpieczeństwa i instrukcji zarządzania systemem informatycznym służącym do przetwarzania danych osobowych. W pojedynczych przypadkach stwierdzano również inne uchybienia w procesie przetwarzania danych osobowych, np. przechowywanie danych w postaci umożliwiającej identyfikację osób, których dane dotyczą, dłużej niż było to niezbędne do osiągnięcia celu przetwarzania, brak ewidencji osób upoważnionych do przetwarzania danych osobowych, a także nie spełnianie przez systemy informatyczne służące do przetwarzania danych osobowych wszystkich wymogów o charakterze technicznym określonych w przepisach rozporządzenia w sprawie dokumentacji przetwarzania danych osobowych oraz warunków technicznych i organizacyjnych, jakim powinny odpowiadać urządzenia i systemy informatyczne służące do przetwarzania danych osobowych³⁹⁶.

Przeprowadzone kontrole wykazały również, że do częstych praktyk stosowanych przez pośredników finansowych należało przedstawianie do podpisu osobom zainteresowanym w związku ze skorzystaniem z ich usług, formularza, na którym w ramach jednej klauzuli zgody zawarte zostały oświadczenia o wyrażeniu zgody na przetwarzanie danych osobowych przez kilka

³⁹⁶M.in. nie zapewnianie przez te systemy odnotowania dla każdej osoby, której dane osobowe przetwarzane były w systemie informatycznym, daty pierwszego wprowadzenia danych do systemu i identyfikatora użytkownika wprowadzającego dane osobowe do systemu, sporządzenia i wydrukowania raportu zawierającego w powszechnie zrozumiałej formie informacje, o których mowa w § 7 ust. 1 powołanego rozporządzenia oraz zmienianie haseł dostępu rzadziej niż co 30 dni.

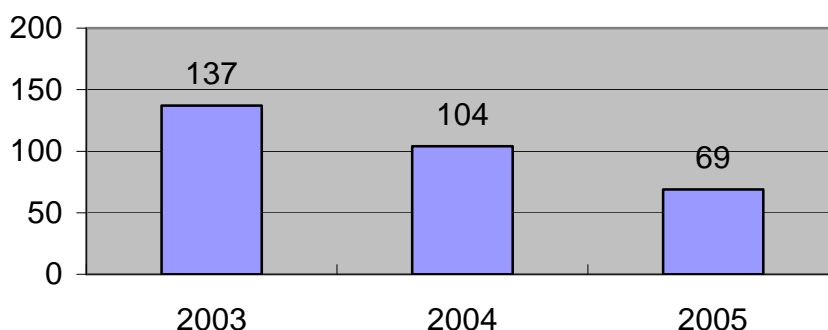
podmiotów. Praktyka ta, jako niezgodna z przepisami o ochronie danych osobowych, została przez Generalnego Inspektora zakwestionowana. Wolą osoby, której dane dotyczyły, mogło być bowiem wyrażenie zgody na przetwarzanie danych osobowych jedynie przez jeden z podmiotów wskazanych w klauzuli zgody, a sformułowanie oświadczenia woli w taki sposób, iż dotyczyło ono więcej niż jednego podmiotu bez możliwości dokonania wyboru, powodowało brak swobody w wyrażaniu woli. Nie można było zatem mówić o dobrowolności i swobodzie złożenia oświadczenia woli w przedmiocie zgody na przetwarzanie danych osobowych. Brak swobody podczas wyrażania zgody na przetwarzanie danych osobowych przez jeden z podmiotów czynił zaś oświadczenie woli wadliwym.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami zostały wydane decyzje nakazujące ich usunięcie, w szczególności poprzez dopełnianie wobec osób, których dane dotyczą, obowiązku informacyjnego w zakresie informacji o pełnej nazwie administratora danych oraz o prawie dostępu do treści swoich danych i ich poprawiania, zaprzestanie zbierania danych osobowych nieadekwatnych w stosunku do celu przetwarzania i opracowanie ewidencji osób upoważnionych do przetwarzania danych osobowych oraz umarzające postępowanie w zakresie nieprawidłowości usuniętych w toku postępowania³⁹⁷.

E. Firmy marketingowe.

Przetwarzanie danych w celach marketingowych odbywa się na podstawie zgody osób, których dane dotyczą lub w prawnie usprawiedliwionym celu, do którego ustawa zalicza m.in. marketing bezpośredni własnych produktów lub usług³⁹⁸, przy czym przetwarzanie danych na podstawie tej przesłanki nie może naruszać praw i wolności osoby, której dane dotyczą.

1. Z roku na rok liczba **skarg** kierowanych do Generalnego Inspektora w związku z przetwarzaniem danych przez firmy marketingowe systematycznie maleje.

³⁹⁷ Decyzja z dnia 17 czerwca 2005 r. o sygn. GI-DEC-DIS-151/05 i decyzja z dnia 12 lipca 2005 r. GI-DEC-DIS-178/05.

³⁹⁸ Art. 23 ust. 4 pkt 1 ustawy o ochronie danych osobowych.

Wykres Liczbowe zestawienie skarg dotyczących przetwarzania danych przez firmy marketingowe skierowanych do Generalnego Inspektora w latach 2003–2005.

Sygnalizowane w tym sektorze skargi dotyczyły przede wszystkim:

- kwestii legalności przetwarzania danych osobowych przez firmy marketingowe,
- braku wypełniania przez te podmioty obowiązków informacyjnych wskazanych w art. 24, art. 25 oraz w art. 33 ustawy.

W 2005 r. aktualny pozostał problem legalności przetwarzania danych osobowych przez podmioty zajmujące się prowadzeniem promocji swoich produktów i usług w tzw. „systemie wysyłkowym”³⁹⁹. Podmioty te, które w wielu przypadkach prowadzą działalność poza granicami Polski, wykorzystując podmioty, mające swoją siedzibę na terytorium RP, przesyłały na adres skarżących korespondencję, z której wynikało, iż udziałem adresatów stała się wysoka nagroda pieniężna. Jak ustalono w toku prowadzonych czynności wyjaśniających skarżący nie udzielali zgody na przetwarzanie ich danych przez te podmioty. Jednocześnie, nie była spełniona żadna inna przesłanka legalności przetwarzania danych. Dochodziło do ewidentnego naruszenia praw skarżących, chociażby poprzez nienależyte wypełnienie wobec nich obowiązku informacyjnego. Podmiotem najczęściej dopuszczającym się łamania ustawy o ochronie danych osobowych w tym zakresie była Integra Direct Corp, która jako adres prowadzenia działalności wskazywała Stany Zjednoczone⁴⁰⁰. W sprawach tego rodzaju kierowane były do organów ścigania zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa określonego w art. 49 ust. 1 ustawy o ochronie danych osobowych, polegającego na przetwarzaniu danych osobowych skarżących przez te podmioty bez podstawy prawnej⁴⁰¹.

Innego rodzaju naruszeniem, którego dopuszczali się firmy marketingowe było przetwarzanie danych osobowych pomimo złożenia (na podstawie art. 32 ust. 1 pkt 8 ustawy) przez osoby, których dane dotyczą, sprzeciwu wobec ich dalszego wykorzystywania w celach promocji produktów i usług tych podmiotów. Generalny Inspektor w takich sytuacjach zawiadamiał organy ścigania o popełnieniu przestępstwa z art. 49 ust. 1 ustawy⁴⁰². Do podmiotów, które od kilku lat dopuszczają się tego rodzaju naruszeń należą np. Reader's Digest Przegląd Sp. z o. o. z siedzibą w

---

³⁹⁹ Omówienie skarg na podmioty przetwarzające dane w celach marketingowych kierowanych do Generalnego Inspektora w latach poprzednich można odnaleźć w Sprawozdaniu Generalnego Inspektora z działalności w roku 2004, Część II, lit. I. Marketing oraz w Sprawozdaniu Generalnego Inspektora z działalności w roku 2003, Część II, lit. I. Marketing.

⁴⁰⁰ Wymienić można również Associated Initiates GmbH, c/o IMX, która z kolei wskazywała na Francję, jako adres swojej siedziby.

⁴⁰¹ Np. pismo z dnia 8 marca 2005 r. o sygn. GI-DS-430/971/04 (W Sprawozdaniu z działalności Generalnego Inspektora w roku 2005 uwzględniono sprawy, które wpłynęły do Generalnego Inspektora w roku 2004, jednakże zostały rozstrzygnięte w roku 2005. Sprawy te nie były brane pod uwagę w zestawieniach statystycznych w niniejszym Sprawozdaniu.), pismo z dnia 9 marca 2005 r. o sygn. GI-DS-430/869/04, pismo z dnia 22 kwietnia 2005 r. o sygn. GI-DS-430/179/05, pismo z dnia 10 listopada 2005 r. o sygn. GI-DS-430/552/05.

Warszawie oraz Otto Sp. z o.o. z siedzibą w Łodzi. Sprzeciwy składane przez skarżących nie były respektowane, bądź były uwzględniane dopiero po interwencji Generalnego Inspektora. W takich przypadkach organ ochrony danych osobowych wydawał również decyzje administracyjne, nakazujące zaprzestanie przetwarzania danych osobowych w kwestionowanych przez skarżących celach⁴⁰³.

W okresie objętym sprawozdaniem kwestionowano również podstawy przetwarzania przez firmy marketingowe danych osobowych w celach marketingu cudzych produktów i usług⁴⁰⁴. Z docierających do Generalnego Inspektora sygnałów wynikało, że przesyłano do skarżących korespondencję reklamującą produkty innego podmiotu, pomimo, że nie wyrażali oni zgody na takie działania. Wskazując, że art. 23 ust. 1 pkt 5 ustawy dopuszcza wyłącznie marketing bezpośredni własnych produktów lub usług, a reklamowanie cudzych produktów wymaga odrębnej zgody zainteresowanego, Generalny Inspektor oceniał tego typu działania jako wyczerpujące znamiona czynu zabronionego stypizowanego w art. 49 ustawy o ochronie danych osobowych i zawiadamiał organy ścigania, jak miało to miejsce np. w przypadku PRODOKS Sp. z o.o. w Nowym Sączu⁴⁰⁵. W przedmiotowej sprawie powodem złożenia zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa był fakt, iż PRODOKS Sp. z o.o. przesyłała osobom, które wyraziły zgodę na przetwarzanie ich danych w celu marketingu produktów Spółki oferty marketingowe innego podmiotu - IMP Sp. z o.o. Spółki te zawarły umowę, na podstawie której PROKOKS Sp. z o.o. zobowiązała się przygotować i wysłać do swoich klientów mailing z ofertą IMP Sp. z o.o. Warto dodać, iż w sprawie zainicjowanej przez Generalnego Inspektora do Sądu Rejonowego w Nowym Sączu został wniesiony akt oskarżenia przeciwko osobie odpowiedzialnej w PRODOKS Sp. z o.o. za zaistniałe nieprawidłowości⁴⁰⁶.

Wśród podmiotów działających w tej branży dochodziło również do wzajemnego udostępniania danych osobowych w celach marketingowych.⁴⁰⁷ Pojawiła się też kwestia wymuszania przez podmioty zgody na udostępnianie danych osobowych innym podmiotom. Podmioty marketingowe w procesie zbierania danych osobowych, odbierają jedną zgodę na przetwarzanie danych osobowych i ich udostępnianie bliżej nieokreślonym podmiotom⁴⁰⁸.

---

⁴⁰² Np. pismo z dnia 22 kwietnia 2005 r. o sygn. GI-DS-430/768/04, pismo z dnia 13 maja 2005 r. o sygn. GI-DS-430/506/04, pismo z dnia 15 czerwca 2005 r. o sygn. GI-DS-430/287/05.

⁴⁰³ Np. decyzja z dnia 16 marca 2005 r. o sygn. GI-DEC-DS-53/05.

⁴⁰⁴ Z docierających do Generalnego Inspektora sygnałów wynikało, że przesyłano do skarżących korespondencję reklamującą produkty innego podmiotu, pomimo, że nie wyrażali oni zgody na takie działania.

⁴⁰⁵ Np. zawiadomienie z dnia 29 czerwca 2005 r. o sygn. GI-DS-430/4/05.

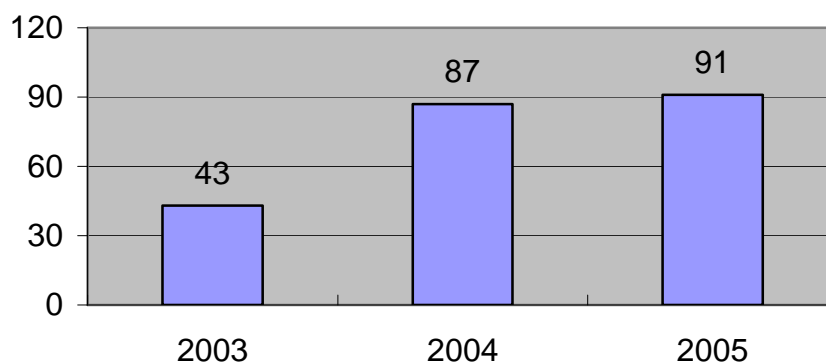
⁴⁰⁶ Pismo z dnia 26 września 2005 r. Prokuratury Rejonowej w Nowym Sączu (sygn. akt: 1 Ds. 1637/05/D).

⁴⁰⁷ Np. GI-DS-430/49/05.

⁴⁰⁸ Wzmiankowanych uchybień dopuszczała się np. ZAAP Sp. z o.o. w Warszawie, która na formularzach zamówienia swoich produktów, wymagała jednocześnie zgody zamawiającego na ich udostępnienie podmiotom trzecim (GI-DS-430/898/04). Innymi słowy, jedna klauzula obejmowała wyrażenie zgody na przetwarzanie danych w kilku celach, co mogło wywoływać u zamawiającego przeświadczenie, że bezwzględnym warunkiem realizacji zamówienia jest

W ostatnich latach zauważalny jest spadek liczby skarg wnoszonych na podmioty przetwarzające dane w celach marketingowych. W 2005 r. liczba ta znacząco zmalała, co niewątpliwie świadczy o poprawie poziomu przetwarzania danych osobowych przez podmioty prowadzące działalność marketingową. Natomiast krąg podmiotów, na które składano skargi nie uległ zasadniczej zmianie w porównaniu z poprzednimi latami działalności Generalnego Inspektora. Zakres przedmiotowy wpływających skarg w analizowanym roku sprawozdawczym również nie zmienił się w sposób zasadniczy.

2. W omawianym okresie sprawozdawczym, w porównaniu do roku 2005 liczba **pytań** dotycząca przetwarzania danych przez firmy marketingowe utrzymała się na podobnym poziomie. Ze względu na specyfikę działalności o charakterze marketingowym, której z zasady nie prowadzą podmioty sektora publicznego spośród pytań kierowanych do Generalnego Inspektora tylko 3 pochodziły od podmiotów ze sfery publicznej, zaś 88 od podmiotów ze sfery prywatnej.

Wykres *Liczbowe zestawienie pytań o wyjaśnienie przepisów dotyczących przetwarzania danych osobowych dla celów marketingowych w latach 2003-2005.*

Nadesłane do Generalnego Inspektora pytania dotyczyły m.in.:

- uprawnień przysługujących osobom, których dane dotyczą, wynikających z ustawy o ochronie danych osobowych⁴⁰⁹,
- przesyłania ofert marketingowych drogą elektroniczną⁴¹⁰,
- obowiązku zgłoszenia zbiorów danych do rejestracji⁴¹¹.

W kręgu zainteresowania Generalnego Inspektora znajdowała się kwestia przetwarzania dla celów marketingowych danych gromadzonych poprzez wypełnienie kuponu

---

wyrażenie przez niego zgody na udostępnienie danych innym podmiotom. Uznając zatem, że brak zapewnienia opcjonalności jest sprzeczny z ustawą, Generalny Inspektor w wydawanych rozstrzygnięciach nakazywał zmianę formularza, w kierunku wyodrębnienia w nim zgody osób zamawiających oferowane produkty na udostępnienie ich danych podmiotom trzecim (np. decyzja z dnia 30 marca 2005 r. o sygn. GI-DEC-DS-60/05, utrzymana w mocy decyzją z dnia 13 czerwca 2005 r. o sygn. GI-DEC-DS-135/05).

⁴⁰⁹ Np. GI-DP-024/17/05, GI-DP-024/53/05, GI-DP-024/129/05, GI-DP-024/273/05, GI-DP-024/886/05.

⁴¹⁰ Np. GI-DP-024/440/05, GI-DP-024/456/05, GI-DP-024/799/05, GI-DP-024/1077/05, GI-DP-024/1280/05. Temat ten został omówiony w Sprawozdaniu Generalnego Inspektora za 2003 r. w Części II, lit. I. Marketing.

upoważniającego do wzięcia udziału w losowaniu nagród w konkursie krzyżówkowym przeprowadzanym przez redakcję jednego z czasopism.⁴¹² Wątpliwości Generalnego Inspektora budziła celowość zbierania od osób zainteresowanych udziałem w konkursie ich numerów PESEL oraz dat urodzenia. W związku z powyższym, Generalny Inspektor zwrócił się do prezesa wydawnictwa wydającego wyżej wspomniane czasopismo o przestrzeganie zasady adekwatności danych dla celów ich przetwarzania oraz dopełnienie obowiązku informacyjnego wobec osób wypełniających przedmiotowy kupon. W odpowiedzi na powyższe wystąpienie Prezes Wydawnictwa zobowiązał się do usunięcia wskazanych uchybień i dostosowania procedur przetwarzania danych osób biorących udział w konkursie krzyżówkowym do wymogów ustawy o ochronie danych osobowych.

W innej sprawie zwrócono się z pytaniem o legalność działania podmiotu, który drogą komputerowego losowania ze zbioru PESEL gromadził dane osobowe celem późniejszego przesłania im określonych ankiet⁴¹³. Rozstrzygając przedstawioną kwestię Generalny Inspektor odwołał się przepisów ustawy z dnia 10 kwietnia 1974 r. o ewidencji ludności i dowodach osobistych (tekst jednolity: Dz. U. z 2001 r. Nr 87, poz. 960 ze zm.). Określają one w art. 44h ustawy krąg podmiotów, którym udostępnia się, oraz którym mogą być udostępnione dane z ewidencji ludności, a także przesłanki, po spełnieniu których udostępnienie w przedmiotowym zakresie jest legalne⁴¹⁴. Generalny Inspektor stwierdził, iż wskazane przepisy prawa zezwalają na udostępnienie danych osobowych ze zbioru PESEL określonym podmiotom pod warunkiem jednak, że podmioty te w zakresie swojej działalności zajmują się przeprowadzaniem badań statystycznych, badaniem rynku, opinii publicznej itp. i w tym celu je pozyskały i wykorzystały.

W omawianym okresie sprawozdawczym szereg kwestii podnoszonych w pismach kierowanych do Generalnego Inspektora wskazywało na naruszenie przepisów ustawy o

---

⁴¹¹ Np. GI-DP-024/1313/05, GI-DP-024/1832/05, GI-DP-024/1882/05, GI-DP-024/2499/05.

⁴¹² GI-DP-024/1125/05.

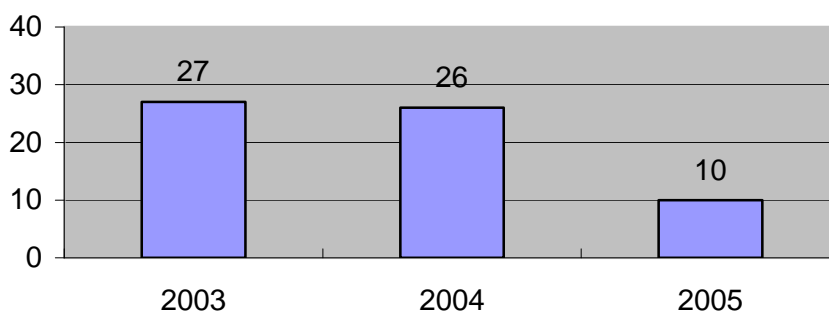
⁴¹³ GI-DP-024/1017/05.

⁴¹⁴ Art. 44h ust. 1 stanowi, iż dane ze zbiorów meldunkowych, zbioru PESEL oraz ewidencji wydanych i utraconych dowodów osobistych udostępnia się, o ile są one niezbędne do realizacji ich ustawowych zadań, następującym podmiotom: 1) organom administracji publicznej, sądom, prokuraturze, 2) organom Policji, Straży Granicznej, Służbie Więziennej, Wojskowym Służbom Informacyjnym, Żandarmerii Wojskowej, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu i strażom gminnym (miejskim), 3) organom kontroli skarbowej i wywiadu skarbowego, 4) państwowym i komunalnym jednostkom organizacyjnym oraz innym podmiotom - w zakresie niezbędnym do realizacji zadań publicznych określonych w odrębnych przepisach, 5) Polskiemu Czerwonemu Krzyżowi - w zakresie danych osób poszukiwanych. Zgodnie z ust. 2 dane, o których mowa w ust. 1, mogą być udostępnione: 1) (skreślony), 2) osobom i jednostkom organizacyjnym - jeżeli wykażą w tym interes prawny, 3) jednostkom organizacyjnym - jeżeli po ich wykorzystaniu w celach badawczych, statystycznych, badania opinii publicznej lub rynku, dane te zostaną poddane takiej modyfikacji, która nie pozwoli na ustalenie tożsamości osób, których dane dotyczą, 4) innym osobom i podmiotom - jeżeli uwiarygodnią one interes faktyczny w otrzymaniu danych i za zgodą osób, których dane dotyczą.

ochronie danych osobowych, co pociągało za sobą konieczność przeprowadzenia czynności wyjaśniających lub kontrolnych⁴¹⁵.

3. W 2005 r. do Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych nie został skierowany żaden **projekt aktu prawnego** dotyczący przetwarzania danych przez firmy marketingowe.

4. Omawiając kwestię przetwarzania danych osobowych w celach marketingowych należy zauważyć, iż dla znacznej większości przedsiębiorców jednym z celów realizowanych w ramach zgłaszanych do **rejestracji** zbiorów danych osobowych jest marketing własnych usług oraz produktów, wśród obecnych, jak i potencjalnych klientów. Można jednakże wyróżnić i taką grupę administratorów danych, która pozyskuje dane osobowe w celu prowadzenia działalności informacyjnej, marketingowej, promocyjnej na rzecz innych podmiotów. W roku 2005 podmioty te zgłosiły do rejestracji mniej zbiorów, niż w latach ubiegłych.

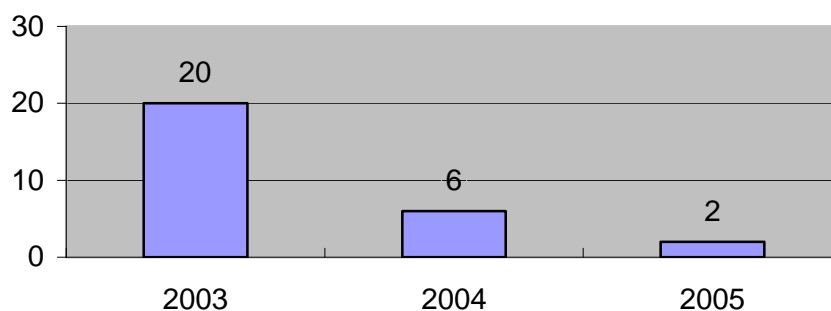
Wykres *Liczbowe zestawienie zbiorów danych zgłoszonych do rejestracji przez podmioty przetwarzające dane w celach marketingowych w latach 2003–2005.*

W przypadku zbiorów danych prowadzonych w celach marketingowych wyjaśnienia, o które zwracano się do administratorów danych przetwarzanych w tych zbiorach, dotyczyły przede wszystkim kwestii zastosowania właściwych środków technicznych i organizacyjnych, zapewniających dostateczne zabezpieczenie przetwarzanych danych, sposobu udostępniania danych ze zbioru oraz adekwatności zakresu pozyskiwanych danych osobowych do celu ich przetwarzania.

5. W 2005 r. w firmach marketingowych przeprowadzono 2 **kontrole** zgodności przetwarzania danych z przepisami o ochronie danych osobowych⁴¹⁶, co stanowi spadek liczby kontroli w porównaniu z ubiegłymi latami.

⁴¹⁵ Np. GI-DP-024/290/05, GI-DP-024/1330/05, GI-DP-024/1504/05, GI-DP-024/2061/05.

⁴¹⁶ GI-DIS-K-411/19/05 i GI-DIS-K-411/39/05.

Wykres *Liczbowe zestawienie kontroli przeprowadzonych w firmach marketingowych w latach 2003 – 2005.*

Obydwie kontrole były kontrolami częściowymi – zakresem kontroli obejmowano wyłącznie wybrane zagadnienia z zakresu przetwarzania danych osobowych. W omawianym okresie sprawozdawczym nie zaplanowano kompleksowych kontroli firm marketingowych.

Uchybienia dotyczące nie zastosowania środków technicznych i organizacyjnych zapewniających ochronę przetwarzanym danym osobowym dostrzeżone podczas jednej z kontroli⁴¹⁷ stały się podstawą wszczęcia postępowania administracyjnego. Kontrola wykazała bowiem, że systemy informatyczne wykorzystywane w jednostce kontrolowanej do przetwarzania danych osobowych nie zapewniały dla każdej osoby, której dane osobowe przetwarzane były w systemie informatycznym, odnotowania daty pierwszego wprowadzenia danych do systemu i identyfikatora użytkownika wprowadzającego dane osobowe do systemu oraz sporządzenia i wydrukowania raportu zawierającego w powszechnie zrozumiałej formie informacje, o których mowa w § 7 ust. 1 rozporządzenia w sprawie dokumentacji przetwarzania danych osobowych oraz warunków technicznych i organizacyjnych, jakim powinny odpowiadać urządzenia i systemy informatyczne służące do przetwarzania danych osobowych. Ponadto ustalono, że system informatyczny nie został zabezpieczony przed zagrożeniami pochodzącymi z sieci publicznej. W toku kontroli stwierdzono również, że w ewidencji osób upoważnionych do przetwarzania danych osobowych nie zawarto daty nadania i ustania oraz zakresu upoważnienia do przetwarzania danych osobowych, a w polityce bezpieczeństwa żadnego z elementów, o których mowa w § 4 powołanego wyżej rozporządzenia.

W związku ze stwierdzonymi w toku kontroli uchybieniami wydana została decyzja nakazująca ich usunięcie, w szczególności poprzez opracowanie i wdrożenie polityki bezpieczeństwa oraz dostosowanie systemu informatycznego służącego do przetwarzania danych osobowych do wymogów określonych w przepisach o ochronie danych osobowych oraz umarzająca

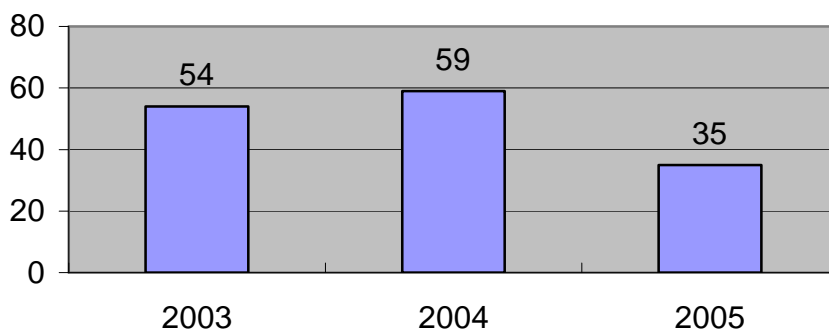
---

⁴¹⁷ GI-DIS-K-411/39/05.

postępowanie w zakresie nieprawidłowości usuniętych przez jednostkę kontrolowaną w toku postępowania⁴¹⁸.

F. Podmioty świadczące usługi w obszarze mediów .

1. W porównaniu z latami ubiegłymi⁴¹⁹ w analizowanym okresie liczba **skarg** na działania środków masowego przekazu w zakresie przetwarzania danych osobowych zmalała.

Wykres *Liczbowe zestawienie skarg dotyczących przetwarzania danych w mediach, skierowanych do Generalnego Inspektora w latach 2003–2005.*

Skargi, jakie wpłynęły do Generalnego Inspektora w 2005 r. w sprawach przetwarzania danych osobowych przez szeroko rozumiane media, czyli prasę lokalną i ogólnokrajową, stacje telewizyjne, agencje prasowe, podmioty świadczące usługi retransmitowania programów radiowych i telewizyjnych przez sieci kablowe, dotyczyły głównie:

- udostępniania przez podmioty świadczące usługi retransmitowania programów radiowych i telewizyjnych przez sieci kablowe danych osobowych abonentów podmiotom świadczącym usługi windykacyjne⁴²⁰,
- nieterminowego wypełniania przez podmioty z tego sektora obowiązku informacyjnego określonego w art. 33 ustawy oraz nienależytego wypełniania obowiązku z art. 25 ust. 1 ustawy,
- udostępniania bez zgody zainteresowanych ich danych na łamach prasy,
- nieprawidłowego formułowania przez media klauzuli zgody na przetwarzanie danych osobowych osób pragnących skorzystać z ich usług.

Przedmiotem skarg było w dalszym ciągu nie uwzględnianie przez operatorów sieci kablowych żądań skarżących, dotyczących udzielenia im informacji określonych w art. 33 ust. 1

⁴¹⁸ Decyzja z dnia 1 sierpnia 2005 r. o sygn. GI-DEC-DIS-226/05.

⁴¹⁹ Informacje na ten temat można odnaleźć w Sprawozdaniu Generalnego Inspektora z działalności w roku 2004, Część II, lit. J. Media oraz w Sprawozdaniu Generalnego Inspektora z działalności w roku 2003, Część II, lit. G. Media.

ustawy. Takie postępowanie administratorów danych ograniczało w znaczącym stopniu osobom, których dane dotyczą, możliwość kontroli procesu przetwarzania ich danych osobowych⁴²¹. Aby wyeliminować podobne przypadki łamania przepisów ustawy Generalny Inspektor sygnalizował podmiotom z omawianego sektora konieczność respektowania przepisów ustawy w zakresie terminowego udzielania zainteresowanym informacji o procesie przetwarzania ich danych osobowych.

Pojawiły się również nieprawidłowości w związku z nienależytym wykonywaniem przez administratorów danych obowiązku informacyjnego określonego w art. 25 ust. 1 ustawy, w szczególności poprzez brak wskazania źródeł pozyskania danych osobowych. Tymczasem udzielenie takich informacji, bezpośrednio po zebraniu utrwalonych danych, pozwala na uniknięcie wątpliwości po stronie osób, których one dotyczą, co do legalności tego źródła. Uchybień tych dopuściła się np. Polska Agencja Prasowa S.A. w Warszawie⁴²², do której Generalny Inspektor wystąpił z pismem sygnalizującym konieczność zmiany dotychczasowej praktyki⁴²³. Uwagi te Agencja uwzględniła, zaostrzając procedury wewnętrzne pozyskiwania danych osobowych⁴²⁴.

Generalny Inspektor w rozpatrywanym okresie spotykał się również z przypadkami upubliczniania na łamach prasy danych osobowych, pomimo nie udzielenia przez osoby, których dane dotyczyły, zgody na takie postępowanie. Przykładem może być skarga na jedno z czasopism⁴²⁵, które opublikowało na swych łamach życiorys skarżącej, pomimo, że jak wskazywała w skardze, nie wyrażała na powyższe zgody. Przeprowadzone postępowanie wykazało, że pobierano ustną zgodę na przetwarzanie danych, ale po interwencji GODO⁴²⁶ zmieniono tę praktykę, wprowadzając wzór pisemnego oświadczenia zgody⁴²⁷.

Kwestia związana z odbieraniem klauzuli zgody była również przyczyną innego rodzaju nieprawidłowości, jakie pojawiły się w sektorze mediów w 2005 r. Związane były one na uzależnianiu wzięcia udziału w organizowanych konkursach od wyrażenia zgody przez ich uczestników na przetwarzanie danych w celach marketingowych oraz na ich przekazywanie innym podmiotom. Jedna ze stacji telewizyjnych pozyskując za pomocą kuponu dane osobowe na

---

⁴²⁰ Temat przetwarzania danych w związku z windykacją należności został szerzej omówiony w Części II Sprawozdania, lit. D. pkt 2. Windykacja.

⁴²¹ Za przykład może posłużyć skarga na jedną ze spółek świadczącą usługi w zakresie telewizji kablowej, która pomimo wezwania przez skarżącego do udzielenia mu wnioskowanych informacji, zlekceważyła jego żądanie (GI-DS-430/376/05). Dopiero po złożeniu skargi do Generalnego Inspektora, ww. spółka przekraczając znacznie wyznaczony ustawą 30-dniowy termin do udzielenia odpowiedzi, przekazała skarżącemu wnioskowane informacje.

⁴²² GI-DS-430/647/05.

⁴²³ Pismo z dnia 14 grudnia 2005 r.

⁴²⁴ Pismo z dnia 3 lutego 2006 r. o sygn. 171EG/06.

⁴²⁵ GI-DS-430/826/04. W Sprawozdaniu z działalności Generalnego Inspektora w roku 2005 uwzględniono sprawy, które wpłynęły do Generalnego Inspektora w roku 2004, jednakże zostały rozstrzygnięte w roku 2005. Sprawy te nie były brane pod uwagę w zestawieniach statystycznych w niniejszym Sprawozdaniu.

⁴²⁶ Pismo z dnia 31 marca 2005 r.

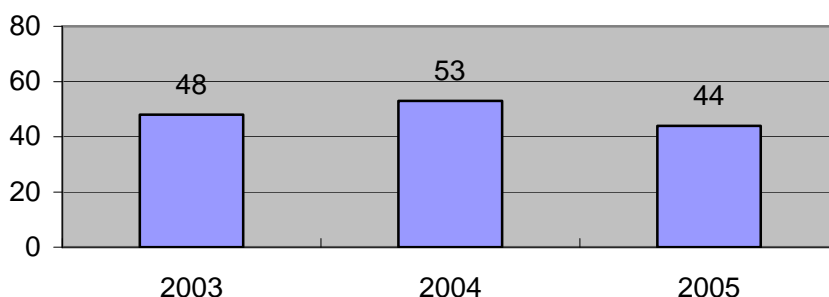
⁴²⁷ Pismo z dnia 11 kwietnia 2005 r.

potrzeby organizowanego konkursu jednocześnie odbierała zgodę uczestników na przetwarzanie ich danych osobowych w ww. celach⁴²⁸. W konsekwencji, wyrażenie zgody na przetwarzanie danych w celach marketingowych i ich udostępnienie innym podmiotom było warunkiem uczestnictwa w konkursie. Sygnalizując, że skonstruowanie klauzuli w taki sposób jest niedopuszczalne, Generalny Inspektor zwrócił się o zapewnienie w przyszłości opcjonalności klauzuli zgody uczestników organizowanych konkursów, poprzez oddzielenie zgody na przetwarzanie ich danych na potrzeby konkretnej akcji promocyjnej/konkursu od przetwarzania ich w innych celach⁴²⁹. Stacja zobowiązała się do naniesienia stosownych zmian w swoich nowych projektach konkursowych⁴³⁰.

W omawianym okresie sprawozdawczym wyeliminowane zostały niektóre naruszenia pojawiające się w latach ubiegłych np. związane z brakiem właściwego zabezpieczenia danych osobowych⁴³¹, czy przetwarzaniem danych bez podstawy prawnej⁴³². Część skarg dotyczyła jednak problemów, które były już poruszane w latach 2003-2004, np. przekazywania przez podmioty świadczące usługi retransmitowania programów telewizyjnych i radiowych przez sieci kablowe danych osobowych abonentów podmiotom windykacyjnym⁴³³, czy niedopełnianie obowiązków informacyjnych określonych w przepisach ustawy⁴³⁴. Zagadnieniem często rozpatrywanym w 2005 r., które występowało wcześniej jedynie marginalnie, było nieprawidłowe formułowanie przez wydawnictwa i stacje telewizyjne klauzul zgody na przetwarzanie danych osobowych uczestników organizowanych przez nie konkursów.

2. W omawianym okresie sprawozdawczym, w porównaniu do roku ubiegłego nastąpił nieznaczny spadek liczby **pytań** o interpretację przepisów dotyczących przetwarzania danych osobowych w omawianym sektorze.

⁴²⁸ GI-DS-430/652/04.

⁴²⁹ Pismo z dnia 9 lutego 2005 r.

⁴³⁰ Pismo z dnia 7 marca 2005 r.

⁴³¹ GI-DS-430/101/03, GI-DS-430/482/04, GI-DS-430/690/04.

⁴³² GI-DS-430/340/04.

⁴³³ Np. GI-DS-430/29/04, GI-DS-430/130/04 GI-DS-430/199/04 GI-DS-430/340/04 GI-DS-430/345/04 GI-DS-430/523/04. Zagadnienie to zostało omówione w Sprawozdaniu Generalnego Inspektora z działalności w roku 2004 Część II, lit. J. Media, str. 206.

⁴³⁴ Np. GI-DS-430/286/04.

Wykres Liczbowe zestawienie pytań o wyjaśnienie przepisów dotyczących przetwarzania danych osobowych w mediach, które wpłynęły do Generalnego Inspektora w latach 2003–2005.

Zdecydowana większość pytań kierowanych do Generalnego Inspektora w omawianym okresie sprawozdawczym dotyczyła legalności przetwarzania, w szczególności udostępniania przez czasopisma na ich łamach danych osobowych określonych osób⁴³⁵. Generalny Inspektor wskazywał na przepisy ustawy z dnia 26 stycznia 1984 r. Prawo prasowe (Dz. U. Nr 5, poz. 24 ze zm.) regulujące m.in. prawa i obowiązki dziennikarzy związane z pozyskiwaniem informacji, w tym danych osób, których publikacja dotyczy, oraz kwestie odpowiedzialności prawnej za naruszenie prawa spowodowane opublikowaniem materiału prasowego⁴³⁶. Jednocześnie informował, iż osoba, o której informacje są publikowane, może zrealizować ogólne uprawnienie korygowania danych na swój temat. Takie prawo przysługuje jej bowiem na podstawie art. 31 Prawa prasowego, zgodnie z którym na wniosek zainteresowanej osoby fizycznej, prawnej lub innej jednostki organizacyjnej redaktor naczelny redakcji właściwego dziennika lub czasopisma jest obowiązany opublikować bezpłatnie rzeczowe i odnoszące się do faktów sprostowanie wiadomości nieprawdziwej lub nieścisłej lub rzeczową odpowiedź na stwierdzenie zagrażające dobrom osobistym. Rozważając przedstawioną sprawę pod kątem odpowiedzialności prawnej za naruszenie prawa spowodowane opublikowaniem materiału prasowego, Generalny Inspektor stwierdził, iż mają tutaj zastosowanie zasady ogólne wynikające z ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93 ze zm.), w szczególności przepisy art. 23 i 24 dotyczące ochrony dóbr osobistych, dodając, iż w art. 49 Prawa prasowego przewidziano ponadto sankcje karne za naruszenie przepisów ustawy, w tym regulujących kwestie będące przedmiotem sygnalizowanej sprawy⁴³⁷.

W kręgu zainteresowania Generalnego Inspektora w omawianym okresie sprawozdawczym była również kwestia możliwości ujawnienia przez dziennikarza danych osób udzielających mu informacji lub dostarczających materiałów do artykułów jego autorstwa⁴³⁸. W odpowiedzi Generalny Inspektor wskazał, iż kwestie te reguluje art. 15 ust. 2 oraz art. 16 Prawa prasowego, który nakazuje zachowanie tajemnicy zawodowej, zaś możliwość zwolnienia od jej

---

⁴³⁵ Np. GI-DP-024/175/05, GI-DP-024/216/05, GI-DP-024/535/05, GI-DP-024/1606/05, GI-DP-024/1772/05, GI-DP-024/2017/05.

⁴³⁶ Art. 12 ust. 1 stanowi, iż dziennikarz jest obowiązany: 1) zachować szczególną staranność i rzetelność przy zbieraniu i wykorzystaniu materiałów prasowych, zwłaszcza sprawdzić zgodność z prawdą uzyskanych wiadomości lub podać ich źródło, 2) chronić dobra osobiste, a ponadto interesy działających w dobrej wierze informatorów i innych osób, które okazują mu zaufanie, zaś art. 14 ust. 5 zakazuje publikowania informacji, jeżeli osoba udzielająca jej zastrzegła to ze względu na tajemnicę służbową lub zawodową. Na mocy ust. 6 nie wolno natomiast bez zgody osoby zainteresowanej publikować informacji oraz danych dotyczących prywatnej sfery życia, chyba że wiąże się to bezpośrednio z działalnością publiczną danej osoby.

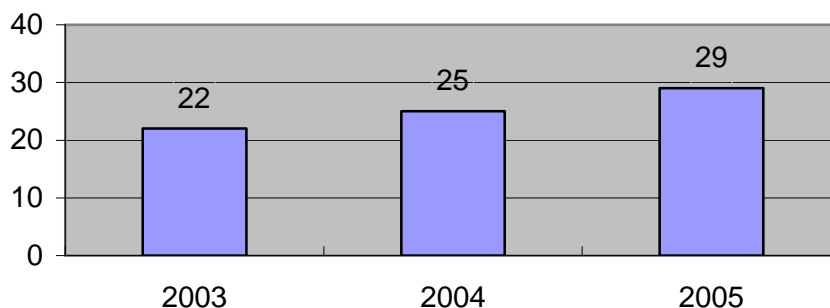
⁴³⁷ Zgodnie z art. 49 Prawa prasowego: „Kto narusza przepisy art. 3, 11 ust. 2, art. 14, 15 ust. 2 i art. 27 - podlega grzywnie albo karze ograniczenia wolności”.

⁴³⁸ GI-DP-024/255/05.

zachowania przewiduje tylko w ściśle określonych przypadkach⁴³⁹. Niezależnie od powyższego Generalny Inspektor zwrócił również uwagę na przepisy ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555 ze zm.), w szczególności art. 180 tej ustawy regulujący kwestię przesłuchiwania osób zobowiązanych do zachowania tajemnicy służbowej lub tajemnicy związanej z wykonywaniem zawodu lub funkcji⁴⁴⁰.

3. W 2005 r. do Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych nie został skierowany żaden **projekt aktu prawnego** dotyczący przetwarzania danych w związku z działalnością mediów. W 2004 r. wpłynął jeden taki projekt (zgłoszono do niego uwagi), w 2003 r. Generalny Inspektor takiego projektu nie opiniował.

4. W omawianym roku sprawozdawczym podmioty działające w sektorze mediów zgłosiły do **rejestracji** 29 zbiorów danych. Stanowi to niewielki wzrost w porównaniu do lat ubiegłych.

Wykres Liczbowe zestawienie zbiorów danych zgłoszonych do rejestracji przez środki masowego przekazu w latach 2003–2005.

Stacje telewizyjne zgłosiły do rejestracji 4 zbiory danych, spośród których 3 dotyczyły użytkowników serwisów internetowych prowadzonych przez te podmioty, a 1 zbiór zawierał dane

⁴³⁹ Art. 15 ust. 2 stanowi, iż dziennikarz ma obowiązek zachowania w tajemnicy: 1) danych umożliwiających identyfikację autora materiału prasowego, listu do redakcji lub innego materiału o tym charakterze, jak również innych osób udzielających informacji opublikowanych albo przekazanych do opublikowania, jeżeli osoby te zastrzegają nieujawnianie powyższych danych, 2) wszelkich informacji, których ujawnienie mogłoby naruszać chronione prawem interesy osób trzecich zaś zgodnie z art. 16 ust. 1 „Dziennikarz jest zwolniony od zachowania tajemnicy zawodowej, o której mowa w art. 15 ust. 2, w razie gdy informacja, materiał prasowy, list do redakcji lub inny materiał o tym charakterze dotyczy przestępstwa określonego w art. 254 Kodeksu karnego albo autor lub osoba przekazująca taki materiał wyłącznie do wiadomości dziennikarza wyrazi zgodę na ujawnienie jej nazwiska lub tego materiału”.

⁴⁴⁰ Osoby obowiązane do zachowania tajemnicy służbowej lub tajemnicy związanej z wykonywaniem zawodu lub funkcji mogą odmówić zeznań co do okoliczności, na które rozciąga się ten obowiązek, chyba że sąd lub prokurator zwolni te osoby od obowiązku zachowania tajemnicy (§ 1 tego przepisu). W myśl zaś jego § 2 osoby obowiązane do zachowania tajemnicy (...) dziennikarskiej mogą być przesłuchiwane co do faktów objętych tą tajemnicą tylko wtedy, gdy jest to niezbędne dla dobra wymiaru sprawiedliwości, a okoliczność nie może być ustalona na podstawie innego dowodu. Zwolnienie dziennikarza od obowiązku zachowania tajemnicy nie może dotyczyć danych umożliwiających identyfikację autora materiału prasowego, listu do redakcji lub innego materiału o tym charakterze, jak również identyfikację osób udzielających informacji opublikowanych lub przekazanych do opublikowania, jeżeli osoby te zastrzegły nie ujawnianie powyższych danych (§ 3). Zastrzeżenia powyższego nie stosuje się, jeżeli informacja dotyczy przestępstwa, o którym mowa w art. 240 § 1 Kodeksu karnego. Przepis ten stanowi, iż „Kto, mając wiarygodną wiadomość o karalnym przygotowaniu albo usiłowaniu lub dokonaniu czynu zabronionego określonego w art. 118, 127, 128, 130, 134, 140, 148, 163, 166 lub 252, nie zawiadamia niezwłocznie organu powołanego do ścigania przestępstw, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3”.

akcjonariuszy spółki. Wśród zbiorów danych zgłoszonych do rejestracji przez administratorów danych przetwarzających dane w mediach, 8 wniosków odnosiło się do abonentów telewizji kablowych, a w pozostałym zakresie były to zbiory zgłaszane przez wydawców prasy i książek, a zawierające dane teleadresowe prenumeratorów, uczestników konkursów oraz akcji promocyjnych i marketingowych.

5. W okresie od 1 stycznia 2005 r. do 31 grudnia 2005 r. w podmiotach prowadzących działalność polegającą na wydawaniu gazet i czasopism przeprowadzono 2 **kontrole** zgodności przetwarzania danych z przepisami o ochronie danych osobowych⁴⁴¹. W 2004 r. miała miejsce 1 kontrola, zaś w 2003 r. -2.

Ustalenia poczynione w toku kontroli jednego z podmiotów prowadzących działalność polegającą na wydawaniu gazet i czasopism stanowiły podstawę do wszczęcia postępowania administracyjnego. Przedmiot postępowania stanowiły uchybienia w procesie przetwarzania danych osobowych w zakresie nie dopełnienia wobec osób, których dane dotyczą, obowiązku informacyjnego, o którym mowa w art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie danych osobowych, nie zgłoszenia do rejestracji Generalnemu Inspektorowi prowadzonego przez jednostkę kontrolowaną zbioru danych osobowych uczestników konkursów krzyżówkowych, powierzenia przetwarzania danych osobowych innemu podmiotowi w oparciu o ustną umowę, nie zawarcia w polityce bezpieczeństwa oraz w instrukcji zarządzania systemem informatycznym służącym do przetwarzania danych osobowych wszystkich elementów wymienionych w § 4 i § 5 rozporządzenia w sprawie dokumentacji przetwarzania danych osobowych oraz warunków technicznych i organizacyjnych, jakim powinny odpowiadać urządzenia i systemy informatyczne służące do przetwarzania danych osobowych, a także nie zastosowania środków organizacyjnych i technicznych, zapewniających ochronę przetwarzanym danym osobowym odpowiednią do zagrożeń i kategorii danych objętych ochroną.⁴⁴²

W związku ze stwierdzonymi w toku kontroli uchybieniami wydana została decyzja nakazująca m.in. zastosowanie środków technicznych zapewniających ochronę przetwarzanym danym osobowym poprzez zainstalowanie oprogramowania antywirusowego oraz dopełnianie wobec osób, których dane dotyczą, obowiązku informacyjnego w zakresie adresu siedziby, prawa dostępu do treści swoich danych oraz ich poprawiania, a także dobrowolności podania danych oraz

---

⁴⁴¹ GI-DIS-K-411/28/05 i GI-DIS-K-411/45/05.

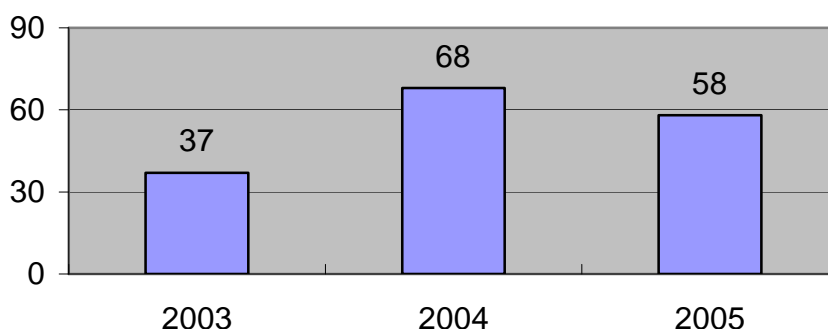
⁴⁴² M.in. brak oprogramowania antywirusowego, nie zapewnianie przez system informatyczny służący do przetwarzania danych osobowych dla każdej osoby, której dane osobowe przetwarzane były w systemie informatycznym, odnotowania identyfikatora użytkownika wprowadzającego dane osobowe do systemu, brak kontroli przepływu informacji pomiędzy systemem informatycznym a siecią publiczną.

umarzająca postępowanie w zakresie nieprawidłowości usuniętych przez jednostkę kontrolowaną w toku postępowania⁴⁴³.

G. Mieszkalnictwo.

W analizowanym obszarze podstawowymi aktami prawnymi, w oparciu o które odbywa się przetwarzanie danych osobowych są przepisy ustawy z dnia 16 września 1982 r. Prawo spółdzielcze (tekst jednolity: Dz. U. z 2003 r. Nr 188, poz. 1848 ze zm.), ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o spółdzielniach mieszkaniowych (tekst jednolity: Dz. U. z 2003 r. Nr 119, poz. 1116 ze zm.), ustawy z dnia 24 czerwca 1994 r. o własności lokali (tekst jednolity: Dz. U. z 2000 r. Nr 80, poz. 903 ze zm.), ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (tekst jednolity: Dz. U. z 2004 r. Nr 261, poz. 2603 ze zm.) i ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i zmianie Kodeksu cywilnego (Dz. U. Nr 71, poz. 733 ze zm.). Natomiast proces przetwarzania danych przez Wojskową Agencję Mieszkaniową reguluje m.in. ustawa z dnia 22 czerwca 1995 r. o zakwaterowaniu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej (tekst jednolity: Dz. U. z 2002 r. Nr 42, poz. 368 ze zm.).

1. W 2005 r. liczba **skarg** na działalność podmiotów świadczących usługi w zakresie mieszkalnictwa w porównaniu z rokiem poprzednim zmniejszyła się⁴⁴⁴.

Wykres *Liczbowe zestawienie skarg na działalność podmiotów w obszarze mieszkalnictwa, skierowanych do Generalnego Inspektora w latach 2003–2005.*

Skargi, jakie wpłynęły do Generalnego Inspektora w 2005 r., dotyczyły następujących zagadnień:

⁴⁴³ Decyzja z dnia 2 września 2005 r. o sygn. GI-DEC-DIS-282/05.

⁴⁴⁴ Szczegółowe informacje na ten temat można odnaleźć w Sprawozdaniu Generalnego Inspektora z działalności z roku 2004, Część II, lit. G. Mieszkalnictwo.

- udostępniania przez spółdzielnie mieszkaniowe i wspólnoty mieszkaniowe danych osobowych swoich członków osobom nieupoważnionym, np. poprzez ich wywieszanie w miejscach publicznych, umieszczanie na stronach internetowych itp.,
- zbyt szerokiego zakresu danych osobowych zbieranych przez zarządców wspólnot mieszkaniowych,
- zabezpieczania danych przetwarzanych przez podmioty z tego sektora,
- nienależytego wypełniania przez wspólnoty mieszkaniowe obowiązku informacyjnego określonego w art. 33 ust. 1 ustawy.

Opisywane podmioty wciąż dopuszczają się uchybień w postaci wywieszania w miejscach publicznie dostępnych wykazów zadłużeń, m.in. w powiązaniu z takimi informacjami jak numer lokali mieszkalnych, nie mając na to zgody osób, których dane dotyczą⁴⁴⁵.

Kolejny problem z opisywanego zakresu wiązał się z udostępnianiem danych osobowych zarządom wspólnot mieszkaniowych. Wspólnota mieszkaniowa, co do zasady może działać przez zarządcę, gdyż wynika to z przepisów ustawy o własności lokali, które dopuszczają powierzenie w umowie zarządu nieruchomością wspólną. W sytuacji zatem, gdy zarządca nieruchomości przetwarza dane osobowe członków wspólnoty, działa w granicach nadanego mu przez wspólnotę upoważnienia. Zdarzały się jednak przypadki, gdy zarządca podejmował działania bez takiego upoważnienia, uznając, że ma do tego prawo⁴⁴⁶. Przykładem może być działanie jednego z zarządców nieruchomości wspólnej, który powierzył przetwarzanie danych osobowych członków wspólnoty podmiotowi trzeciemu, podczas, gdy z umowy zarządu nie wynikało, aby inny podmiot niż zarządca mógł przetwarzać przedmiotowe dane, w tym, aby zarządca mógł dokonywać ich dalszego powierzania. Przekazywanie przez zarządcę danych kolejnym podmiotom w takich warunkach naruszało przepisy ustawy o ochronie danych osobowych, dlatego też w wydanych decyzjach administracyjnych GODO nakazał zarządcy spowodowanie zaprzestania przetwarzania danych przez podmiot, któremu dane udostępnił⁴⁴⁷.

---

⁴⁴⁵ Np. GI-DS-430/833/04 (W Sprawozdaniu z działalności Generalnego Inspektora w roku 2005 uwzględniono sprawy, które wpłynęły do Generalnego Inspektora w roku 2004, jednakże zostały rozstrzygnięte w roku 2005. Sprawy te nie były brane pod uwagę w zestawieniach statystycznych w niniejszym Sprawozdaniu.), GI-DS-430/325/05. W wydawanych decyzjach administracyjnych nakazywano zmianę dotychczasowej praktyki stosowanej przez administratorów danych i usuwanie danych, o ile pomimo przeprowadzonych postępowań kontynuowano udostępnianie danych na tablicach ogłoszeń, czy też na stronach internetowych (decyzja z dnia 21 lutego 2005 r. o sygn. GI-DEC-DS-36/05, utrzymana w mocy decyzją z dnia 9 maja 2005 r. o sygn. GI-DEC-DS-97/05, decyzja z dnia 15 listopada 2005 r. o sygn. GI-DEC-DS-383/05). Problematyka ta omówiona została również w Sprawozdaniu Generalnego Inspektora z działalności za rok 2002, Części I, lit. F. Spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe.

⁴⁴⁶ Np. GI-DS-430/293/05, GI-DS-430/414/05.

⁴⁴⁷ Decyzja z dnia 14 listopada 2005 r. o sygn. GI-DEC-DS-378/05, decyzja z dnia 23 listopada o sygn. GI-DEC-DS-391/05.

Przedmiotem skarg było również zbieranie przez zarządców nieruchomości kopii aktów notarialnych właścicieli lokali bez ich zgody, np. w drodze ich pozyskiwania od gmin⁴⁴⁸ mimo, iż z przepisów ustawy o własności lokali wynika, że zarządcy mogą wyłącznie żądać od właścicieli ich okazania. W takich sytuacjach organ ochrony danych osobowych zwracał się o zaprzestanie stosowania praktyk, które prowadzą do zbierania danych w zbyt szerokim zakresie przez zarządców nieruchomości. W konsekwencji zarządcy usuwali wskazane uchybienia.

Nie zawsze jednak skargi dotyczące przetwarzania danych w związku z zarządem nieruchomości wspólną okazywały się zasadne. W skargach zarzucano np. byłym zarządcom, że nadal przetwarzają dane członków wspólnoty mieszkaniowej, pomimo, że nie sprawują już zarządu nieruchomością wspólną. Przykładem tego rodzaju sytuacji była sprawa, gdzie zarządca nieruchomości wspólnej zarzucił jednemu z Oddziałów Wojskowej Agencji Mieszkaniowej, przetwarzanie danych członków wspólnoty mieszkaniowej, bez podstawy prawnej⁴⁴⁹. Wojskowa Agencja Mieszkaniowa miała przetwarzać przedmiotowe dane m.in. poprzez wydrukowanie listy właścicieli poszczególnych lokali oraz sporządzenie zawiadomień o zebraniu wspólnoty pomimo, że nie była już zarządcą ww. nieruchomości wspólnej. Z dokonanych ustaleń wynikało jednakże, że Agencja w rozpatrywanej sprawie nie działała jako były zarządca, ale jako współwłaściciel nieruchomości wspólnej. Natomiast współwłaściciel nieruchomości wspólnej, w myśl art. 27 ustawy o własności lokali, ma prawo i obowiązek współdziałania w zarządzie nieruchomością wspólną. Jednym z uprawnień każdego współwłaściciela jest zwołanie zebrania ogółu właścicieli⁴⁵⁰. W tym przypadku uzasadnionym zatem było wydanie decyzji odmawiającej uwzględnienia wniosku⁴⁵¹.

Podmiotom działającym w tym sektorze zarzucano również niewłaściwe zabezpieczanie danych osobowych⁴⁵². W okresie sprawozdawczym dochodziło ponadto do nie wypełniania przez podmioty z tego sektora obowiązku informacyjnego, określonego w art. 33 ust. 1 ustawy o ochronie danych osobowych. W takich sytuacjach⁴⁵³, Generalny Inspektor zobowiązywał administratorów danych decyzjami administracyjnymi do dopełnienia przedmiotowego obowiązku⁴⁵⁴.

2. W 2005 r. zwiększyła się liczba **pytań** dotyczących przetwarzania danych w sektorze mieszkalnictwa.

---

⁴⁴⁸ Np. GI-DS-430/779/04.

⁴⁴⁹ GI-DS-430/314/05.

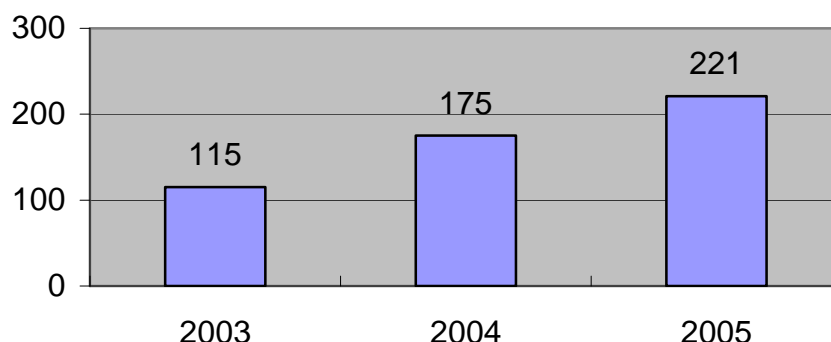
⁴⁵⁰ Art. 30 ust. 1a ustawy o własności lokali.

⁴⁵¹ Decyzja z dnia 30 września 2005 r. o sygn. GI-DEC-DS-322/05, utrzymana w mocy decyzją z dnia 8 grudnia 2005 r. o sygn. GI-DEC-DS-404/05.

⁴⁵² Np. GI-DS-430/900/04.

⁴⁵³ GI-DS-430/835/04.

⁴⁵⁴ Np. decyzja z dnia 13 czerwca 2005 r. o sygn. GI-DEC-DS-134/05.

Wykres *Liczbowe zestawienie pytań skierowanych do Generalnego Inspektora w latach 2003–2005 z zakresu przetwarzania danych w sektorze mieszkalnictwa.*

Wspólnoty i spółdzielnie mieszkaniowe oraz ich członkowie zwracali się do Generalnego Inspektora z pytaniami dotyczącymi:

- udostępniania informacji z rejestru spółdzielni⁴⁵⁵,
- zakresu kompetencji zarządcy nieruchomości⁴⁵⁶,
- jawności informacji o wysokości dochodów pracowników i członków organów spółdzielni⁴⁵⁷,
- zbierania przez spółdzielnie mieszkaniowe danych osobowych osób zamieszkujących w lokalu należącym do członka spółdzielni⁴⁵⁸,
- dopuszczalności ujawniania informacji o wysokości zadłużenia członków spółdzielni⁴⁵⁹ i wspólnot mieszkaniowych⁴⁶⁰.

Z punktu widzenia przepisów o ochronie danych osobowych istotna była dokonana w 2005 r. nowelizacja art. 18 Prawa spółdzielczego. W § 2 pkt 3 tego przepisu enumeratywnie wymieniono

⁴⁵⁵ GI-DP-024/1804/05, GI-DP-024/1921/05, GI-DP-024/2521/05.

⁴⁵⁶ Np. GI-DP-024/147/05, GI-DP-024/576/05, GI-DP-024/1511/05, GI-DP-024/2140/05, GI-DP-024/2508/05.

⁴⁵⁷ Np. GI-DP-024/282/05, GI-DP-024/306/05, GI-DP-024/325/05, GI-DP-024/1079/05, GI-DP-024/2011/05.

⁴⁵⁸ Np. GI-DP-024/2179/05. Zagadnienie to było przedmiotem wystąpienia Generalnego Inspektora do Dyrektora Biura Związku Rewizyjnego Spółdzielni Mieszkaniowych RP (pismo z dnia 14 kwietnia 2005 r. o sygn. GI-DP-024/593/05). Wątpliwości Generalnego Inspektora budziła zarówno celowość, jak i podstawa prawna takiego działania. Dyrektor Biura wyjaśnił, iż dane te gromadzone są w związku z przyjętym w większości spółdzielni sposobem rozliczania opłat np. za wywóz nieczystości, czy za eksploatację dźwigów osobowych. Opłaty te uzależnione są od liczby osób zamieszkujących w lokalu. Wskazał również na art. 4 ust. 6 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych, który stanowi, iż za uiszczanie opłat za używanie lokalu solidarnie z członkami odpowiadają osoby pełnoletnie stale zamieszkujące w lokalu (pisma z dnia 4 maja i 13 czerwca 2005 r. o sygn. 416/2005 i 483/2005). Generalny Inspektor uznał jednak, iż gromadzenie tego rodzaju danych od wszystkich członków spółdzielni nie znajduje podstawy prawnej. Wobec powyższego nakazał usunięcie gromadzonych przez spółdzielnie danych osób zamieszkujących w lokalach członków spółdzielni poza przypadkami, gdy są podstawy do dochodzenia przez spółdzielnię roszczeń z tytułu zaległości w opłatach czynszowych od tych osób (pismo z dnia 12 lipca 2005 r.).

⁴⁵⁹ Np. GI-DP-024/304/05, GI-DP-024/422/05, GI-DP-024/561/05, GI-DP-024/878/05, GI-DP-024/2427/05. Problematyka ta została obszernie omówiona w Sprawozdaniu Generalnego Inspektora z działalności za rok 2002 r. Części I, lit. F. Spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe.

⁴⁶⁰ Np. GI-DP-024/424/05, GI-DP-024/595/05, GI-DP-024/606/05, GI-DP-024/636/05, GI-DP-024/2417/05.

dokumenty, które powinny być udostępnione przez władze spółdzielni jej członkom⁴⁶¹. Regulacja ta umożliwia obecnie członkom spółdzielni sprawowanie pełniejszej kontroli nad działalnością organów spółdzielni m.in. poprzez zapewnienie dostępu do tworzonej przez nie dokumentacji. Nowelizacja spowodowała napływ pytań, w których spółdzielnie wyrażały wątpliwości, czy realizacja uprawnień przyznanych członkom spółdzielni na mocy powyższego przepisu nie prowadzi do naruszenia ustawy o ochronie danych osobowych⁴⁶². Generalny Inspektor odpowiadał w takich przypadkach, że skoro prawo członka spółdzielni do dostępu do określonych dokumentów wynika wprost z przepisów prawa, ustawa o ochronie danych osobowych nie może być podstawą ograniczania praw członków spółdzielni w dostępie do ich treści.

Coraz więcej spółdzielni mieszkaniowych zwracało się z pytaniami o dopuszczalność rejestrowania wizerunku osób wchodzących na teren należących do spółdzielni obiektów, za pomocą kamer video⁴⁶³. Działanie takie spółdzielnie uzasadniają względami bezpieczeństwa mieszkańców budynków. W sprawach tych Generalny Inspektor wskazywał, że w sytuacjach, gdy zapis na taśmach video zawiera dane osobowe w rozumieniu art. 6 ustawy o ochronie danych osobowych podstawę ich przetwarzania stanowić może usprawiedliwiony cel administratora danych - art. 23 ust. 1 pkt 5 ustawy. Przetwarzanie danych będzie w takiej sytuacji dopuszczalne pod warunkiem spełnienia przez administratora danych obowiązku informacyjnego wobec osób, których dane będzie utrzymywał.

Systematycznie zwiększa się liczba spraw dotyczących przetwarzania danych przez towarzystwa budownictwa społecznego⁴⁶⁴. Do Generalnego Inspektora zwrócono się m.in. z pytaniem o dopuszczalność żądania przez TBS od najemcy znajdującego się w jego zasobach lokalu kserokopii zeznania o wysokości osiągniętego dochodu w danym roku podatkowym (PIT)⁴⁶⁵. Generalny Inspektor wyjaśnił, iż w sprawie tej należy odwołać się do przepisów ustawy z dnia 26 października 1995 r. o niektórych formach popierania budownictwa mieszkaniowego (tekst jednolity: Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1070 ze zm.). Zgodnie z art. 30 ust. 3 tej ustawy, najemca obowiązany jest składać towarzystwu budownictwa społecznego raz na 2 lata, w terminie do dnia 30 kwietnia danego roku deklarację o średnim miesięcznym dochodzie przypadającym na gospodarstwo domowe w roku poprzednim. Najemca jest również obowiązany na żądanie towarzystwa przedstawić zaświadczenie właściwego miejscowo urzędu skarbowego o wysokości dochodów uzyskanych przez niego oraz osoby zgłoszone przez niego do wspólnego zamieszkania

---

⁴⁶¹ Zgodnie z treścią art. 18 § 2 pkt 3 ustawy Prawo spółdzielcze, członek spółdzielni ma prawo do otrzymania odpisu statutu i regulaminów, zaznajamiania się z uchwałami organów spółdzielni, protokołami obrad organów spółdzielni, protokołami lustracji, rocznymi sprawozdaniami finansowymi, umowami zawieranymi przez spółdzielnię z osobami trzecimi.

⁴⁶² Np. GI-DP-024/178/05, GI-DP-024/2156/05, GI-DP-024/2339/05, GI-DP-024/2387/05, GI-DP-024/2514/05.

⁴⁶³ Np. GI-DP-024/855/05, GI-DP-024/2520/05, GI-DP-024/2574/05.

⁴⁶⁴ Np. GI-DP-024/489/05, GI-DP-024/1209/05, GI-DP-024/1469/05.

(ust. 4 tego przepisu)⁴⁶⁶. Generalny Inspektor uznał zatem, że w świetle tych przepisów towarzystwo budownictwa społecznego jest uprawnione do gromadzenia kserokopii zeznania o wysokości osiągniętego dochodu w danym roku podatkowym (PIT) od najemców należących do towarzystwa lokali.

Pytania wskazywały na wzrost zainteresowania członków spółdzielni i wspólnot mieszkaniowych dostępem do dokumentacji tworzonej przez organy spółdzielni i wspólnot, w tym dokumentów dotyczących rozliczeń finansowych⁴⁶⁷. W sprawach tych w pierwszej kolejności Generalny Inspektor zwracał uwagę, iż przepisy ustawy o ochronie danych osobowych znajdują zastosowanie tylko w przypadku, gdy informacje, o których udostępnienie wystąpili członkowie spółdzielni (wspólnoty) zawierają dane osobowe w rozumieniu art. 6 tej ustawy. Jeśli zatem są to informacje o charakterze zbiorczym (nie dotyczące osób indywidualnych) to ustawa o ochronie danych osobowych nie może stanowić przeszkody w ich udostępnieniu. Jeśli natomiast informacje te dotyczą poszczególnych członków spółdzielni (wspólnoty) to dostęp do nich możliwy jest w ocenie Generalnego Inspektora tylko za zgodą osób, których dane dotyczą. Prawo dostępu do takich informacji nie mieści się bowiem w ramach uprawnień przyznanych członkowi spółdzielni (wspólnoty) przepisami prawa⁴⁶⁸.

W omawianym okresie sprawozdawczym należy zwrócić uwagę na zmniejszenie się liczby pism dotyczących dopuszczalności ujawniania informacji o wysokości zadłużenia członków spółdzielni⁴⁶⁹ i wspólnot mieszkaniowych⁴⁷⁰.

3. W omawianym okresie sprawozdawczym do Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych został przekazany 1 projekt aktu prawnego z zakresu mieszkalnictwa.

---

⁴⁶⁵ GI-DP-024/500/05.

⁴⁶⁶ W sprawach dotyczących sposobu deklarowania oraz wzoru deklaracji o wysokości dochodów członków gospodarstwa domowego, jak też dokumentów, które do deklaracji należy dołączyć stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. Nr 71, poz. 734 ze zm.) dotyczące deklarowania dochodów przy ustaleniu wysokości dodatków mieszkaniowych. Wzór przedmiotowej deklaracji stanowi załącznik nr 2 do wydanego na podstawie art. 9 tej ustawy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2001 r. w sprawie dodatków mieszkaniowych (Dz. U. Nr 156, poz. 1817 ze zm.). Ustawa o dodatkach mieszkaniowych obliuguje osobę pobierającą dodatek mieszkaniowy do udostępnienia organowi przyznającemu dodatek mieszkaniowy dokumentów potwierdzających wysokość dochodów wykazanych w niniejszej deklaracji (art. 7 ust. 13 ustawy o dodatkach mieszkaniowych). Przepis ten stosuje się odpowiednio do osoby będącej najemcą lokalu należącego do towarzystwa budownictwa społecznego.

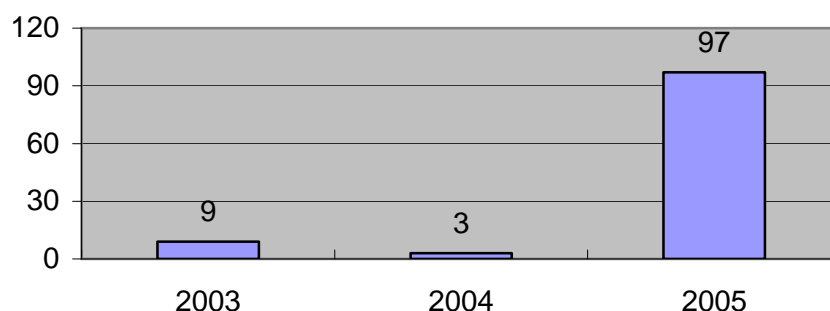
⁴⁶⁷ GI-DP-024/188/05, GI-DP-024/1769/05, GI-DP-024/1812/05, GI-DP-024/2074, GI-DP-024/2248/05. Pytano m.in. o możliwość dostępu do faktur za dostawy oleju opałowego czy rozliczeń gazu zużytego przez mieszkańców danego budynku.

⁴⁶⁸ Generalny Inspektor wskazywał przy tym m.in. na art. 6² ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych, który przyznaje członkowi spółdzielni prawo do zapoznania się z kalkulacją wysokości opłat związanych m.in. z eksploatacją i utrzymaniem nieruchomości w częściach przypadających na ich lokale, oraz eksploatacją i utrzymaniem nieruchomości stanowiących mienie spółdzielni. W przypadku wspólnot mieszkaniowych art. 29 ust. 3 ustawy o własności lokali, przyznaje członkowi wspólnoty mieszkaniowej prawo kontroli działalności zarządu, ale nie oznacza to możliwości udostępnienia członkowi wspólnoty wszystkich interesujących go dokumentów.

⁴⁶⁹ Np. GI-DP-024/304/05, GI-DP-024/422/05, GI-DP-024/561/05, GI-DP-024/878/05, GI-DP-024/2427/05. Problematyka ta została obszernie omówiona w Sprawozdaniu Generalnego Inspektora z działalności za rok 2002 r. Części I, lit. F. Spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe.

Generalny Inspektor opiniował art. 10 § 2 pkt 4 projektu nowelizującego ustawę Prawo spółdzielcze nadający członkowi spółdzielni uprawnienie do „wglądu do rejestru członków spółdzielni, protokołów z obrad organów spółdzielni, sprawozdań z działalności spółdzielni i sprawozdań finansowych oraz protokołów z lustracji spółdzielni”. Przyznanie członkom spółdzielni takiego uprawnienia na mocy powyższego przepisu jest regulacją odrębną i nie narusza ustawy o ochronie danych osobowych⁴⁷¹.

4. Administratorzy danych świadczący usługi w zakresie mieszkalnictwa zgłosili do **rejestracji** w 2005 r. 97 zbiorów danych.

Wykres Liczbowe zestawienie zbiorów danych zgłoszonych do rejestracji z zakresu mieszkalnictwa w latach 2003–2005.

Na ogólną liczbę zgłoszonych zbiorów składają się 4 zbiory zgłoszone przez spółdzielnie mieszkaniowe, 2 zgłoszenia nadesłane przez zarządców nieruchomości oraz 91 zbiorów zgłoszonych przez wspólnoty mieszkaniowe⁴⁷². Zbiory danych zgłoszone do rejestracji przez spółdzielnie mieszkaniowe dotyczyły wyłącznie najemców lokali, osób zajmujących lokal bez tytułu prawnego, bądź też właścicieli lokali lub osób, którym przysługuje spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu, a które nie są członkami spółdzielni. Zarządcy nieruchomości zgłosili do rejestracji Generalnemu Inspektorowi Ochrony Danych Osobowych 2 zbiory danych dotyczące właścicieli nieruchomości, z którymi zawarli umowy o zarządzanie nieruchomościami⁴⁷³.

5. W omawianym okresie sprawozdawczym w spółdzielniach i wspólnotach mieszkaniowych nie przeprowadzano żadnej **kontroli** zgodności przetwarzania danych z przepisami o ochronie danych osobowych. W 2003 r. przeprowadzono 2 kontrole, zaś w 2004 r.- 4.

⁴⁷⁰ Np. GI-DP-024/424/05, GI-DP-024/595/05, GI-DP-024/606/05, GI-DP-024/636/05, GI-DP-024/2417/05.

⁴⁷¹ Projekt w tej sprawie został skierowany pismem z dnia 28 lutego 2005 r. o sygn. NPS-181-2-05, odpowiedź zaś Generalnego Inspektora pismem z dnia 7 marca 2005 r. GI-DP-023/64/05.

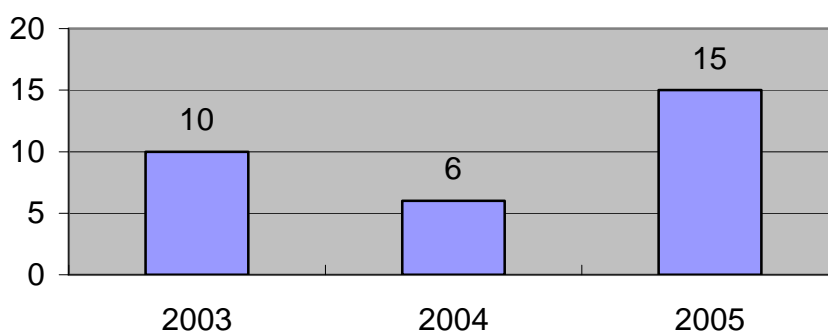
⁴⁷² Należy jednakże wziąć pod uwagę fakt, iż zgłoszeń zbiorów danych prowadzonych przez wspólnoty mieszkaniowe dokonał jeden podmiot, tj. Zakład Wielobranżowy „LUB-KOM” Spółka z o.o. z siedzibą w Lublinie przy ul. Jastrzębiej 3 – zarządca nieruchomości – działający w imieniu 91 wspólnot funkcjonujących na terenie miasta Lublina.

⁴⁷³ Jeden z tych zbiorów nie został zarejestrowany, gdyż jak ustalono zarządca nie był administratorem danych, lecz podmiotem, któremu przetwarzanie danych powierzono w trybie art. 31 ustawy o ochronie danych osobowych.

H. Oświata.

W omawianym okresie sprawozdawczym miały miejsce istotne zmiany legislacyjne dotyczące przetwarzania danych osobowych w sektorze oświaty. W dniu 1 września 2005 r. weszły w życie przepisy ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365), które zastąpiły obowiązujące dotychczas przepisy ustawy z dnia 12 września 1990 r. o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 65, poz. 385 ze zm.). Wraz z nową ustawą zaczęło obowiązywać rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 18 lipca 2005 r. w sprawie dokumentacji przebiegu studiów (Dz. U. Nr 149, poz. 1233). Znaczące zmiany w przetwarzaniu danych w systemie oświaty wprowadziła również obowiązująca od 1 stycznia 2005 r. ustawa z dnia 19 lutego 2004 r. o systemie informacji oświatowej (Dz. U. Nr 49, poz. 463 ze zm.). Poza tą ustawą podstawowym aktem prawnym regulującym zasady przetwarzania danych w sektorze oświaty była nadal ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jednolity: Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 ze zm.).

1. Liczba **skarg**, które skierowano do Generalnego Inspektora w roku 2005 r. dotyczących przetwarzania danych przez placówki oświatowe nieznacznie zwiększyła się w stosunku do roku ubiegłego.

Wykres *Liczbowe zestawienie skarg dotyczących tematyki związanej z oświatą skierowanych do Generalnego Inspektora w latach 2003–2005.*

Skargi dotyczyły głównie kwestii udostępniania danych osobowych ze zbiorów placówek oświatowych. Były to zarówno skargi wskazujące na udostępnienie danych osobom nieupoważnionym, jak i skargi na bezzasadną odmowę udostępnienia danych.

Mimo, iż takie przepisy obowiązują w Polsce od dziesięcioleci, a kwestia była corocznie wyjaśniana przez Generalnego Inspektora w 2005 r. jeden z administratorów danych nie był świadomy, iż wyniki postępowania rekrutacyjnego są jawne⁴⁷⁴, oraz że z tego względu nie znajduje uzasadnienia odmowa ich udostępnienia. Kwestii tej dotyczyła wniesiona do Generalnego

⁴⁷⁴ Art. 169 ust. 9 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, a w poprzednio obowiązującym stanie prawnym art. 141 ust. 4 ustawy o szkolnictwie wyższym.

Inspektora skarga na odmowę udostępnienia skarżącemu przez jedną z uczelni wyższych, danych kandydatów przyjętych na studia na kierunku filozofia⁴⁷⁵. Generalny Inspektor nakazał zatem udostępnienie przedmiotowych danych, odmawiając jednocześnie uwzględnienia wniosku skarżącego w części dotyczącej udostępnienia danych członków Wydziałowej i Uczelnianej Komisji Rekrutacyjnych⁴⁷⁶, ponieważ tryb udostępnienia takich danych określają przepisy ustawy o dostępie do informacji publicznej.

Jedna ze skarg wniesionych do Generalnego Inspektora dotyczyła samowolnego udostępnienia przez nauczyciela i byłego wychowawcę klasy, danych rodziców i dwóch uczniów przychodniom zdrowia w związku z prywatnym sporem, jaki prowadził z rodzicami. W tej sprawie administrator danych nie zastosował wystarczających środków bezpieczeństwa przetwarzanym danym, tj. nie wprowadził w regulaminach wewnętrznych szkoły postanowień, które zabraniałyby wykorzystania danych pozyskanych w celach służbowych do celów prywatnych realizowane przez osoby korzystające z tych danych⁴⁷⁷. Sprawa zakończona została wydaniem wobec dyrektora szkoły nakazu wprowadzenia w procedurach wewnętrznych obowiązujących w Szkole postanowień zabraniających pracownikom i innym osobom dopuszczonym do przetwarzania danych, których administratorem jest Szkoła wykorzystywania danych osobowych w celach innych, niż związane z ich obowiązkami służbowymi⁴⁷⁸.

W innej sprawie osoby odpowiedzialne w szkole za przetwarzanie danych wprowadziły nie udostępniły bezpośrednio danych uczniów i ich rodziców, ale umożliwiły osobom nieuprawnionym ich zebranie. Wicedyrektor jednego z publicznych gimnazjów umożliwił bowiem przedstawicielom spółki zapoznanie uczniów z ofertą edukacyjną dotyczącą nauki języków obcych metodą korespondencyjną poprzez rozdanie im ulotek, które część uczniów wypełniła podając swoje nazwisko i numer telefonu⁴⁷⁹. W konsekwencji Generalny Inspektor wystąpił do dyrektora szkoły o podjęcie stosownych czynności dyscyplinujących wobec osoby odpowiedzialnej za powyższe⁴⁸⁰, a w szkole opracowano procedury wewnętrzne określające zasady ochrony danych osobowych⁴⁸¹.

Brak było podstaw do uznania za uzasadnioną skargi na udostępnienie osobom nieupoważnionym przez dyrektora jednej ze szkół podstawowych danych zawartych w teczkach akt osobowych pracownika, w sytuacji przekazania przedmiotowej teczki, zgodnie z procedurą określoną w ustawie z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (tekst jednolity: Dz. U. z 2003 r.

---

⁴⁷⁵ GI-DS-430/157/05.

⁴⁷⁶ Decyzja z dnia 30 września 2005 r. o sygn. GI-DEC-DS-323/05.

⁴⁷⁷ GI-DS-430/829/04. W Sprawozdaniu z działalności Generalnego Inspektora w roku 2005 uwzględniono sprawy, które wpłynęły do Generalnego Inspektora w roku 2004, jednakże zostały rozstrzygnięte w roku 2005. Sprawy te nie były brane pod uwagę w zestawieniach statystycznych w niniejszym Sprawozdaniu.

⁴⁷⁸ Decyzja z dnia 31 sierpnia 2005 r. o sygn. GI-DEC-DS-275/05.

⁴⁷⁹ GI-DS-430/371/05.

⁴⁸⁰ Pismo z dnia 6 września 2005 r.

⁴⁸¹ Pismo dyrektora szkoły z dnia 12 września 2005 r. o sygn. PG 507/05.

Nr 118, poz. 1112 ze zm.) organom prowadzącym kolejne etapy postępowania dyscyplinarnego, tj. komisji dyscyplinarnej pierwszej instancji oraz odwoławczej komisji dyscyplinarnej⁴⁸². Komisje te mają prawo do dysponowania teczką akt osobowych obwinionego w trakcie trwania postępowania dyscyplinarnego, które wynika wprost z obowiązujących w tym zakresie przepisów rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 stycznia 1998 r. w sprawie komisji dyscyplinarnych dla nauczycieli i trybu postępowania dyscyplinarnego (Dz. U. Nr 15, poz. 64). Jednocześnie wyjaśniono skarżącej, że nie było konieczne uzyskiwanie jej zgody na udostępnienie przedmiotowej teczki.

W jednej ze skarg osoba kandydująca na stanowisko dyrektora szkoły zakwestionowała zbieranie danych o ukaraniu dyscyplinarnym, podczas gdy z obowiązujących przepisów prawa wprost wynika obowiązek uzyskania takich informacji celem weryfikacji kandydata na pracownika mianowanego⁴⁸³. Przepisy ustawy Karta Nauczyciela stanowią bowiem, iż stosunek pracy z nauczycielem mianowanym i z nauczycielem dyplomowanym nawiązuje się na podstawie mianowania, jeżeli nie toczy się przeciwko niemu postępowanie karne lub dyscyplinarne lub postępowanie o ubezwłasnowolnienie⁴⁸⁴.

Podsumowując wskazać należy, iż skargi z omawianego okresu sprawozdawczego wykazują, że w szkołach występują braki w zakresie stosowania niektórych procedur odnoszących się do zabezpieczenia danych osobowych. Nie są to jednak częste przypadki, gdyż w większości ze spraw jednostki oświatowe prawidłowo chroniły przetwarzane w ich zbiorach dane.

Badając tematykę skarg zauważyć ponadto należy, iż podobnie jak w roku poprzednim, w 2005 r. nie kierowano do Generalnego Inspektora, licznych w latach ubiegłych, skarg dotyczących publikowania list z nazwiskami studentów i wynikami egzaminów przeprowadzanych w trakcie studiów.

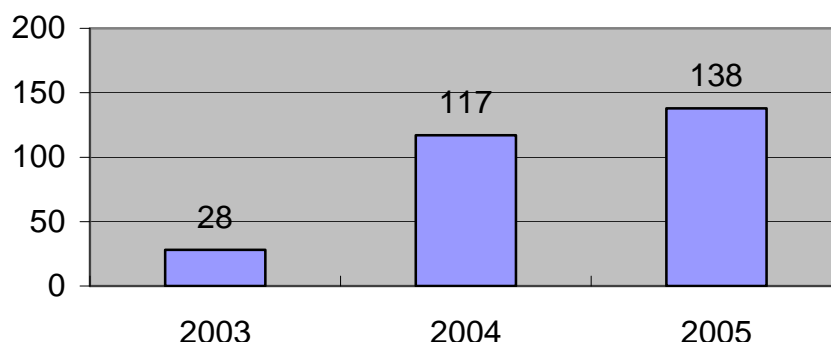
2. W 2005 r. utrzymała się znaczna liczba **pytań** dotyczących przetwarzania danych osobowych w sektorze oświaty, co obrazuje poniższy wykres.

---

⁴⁸² Decyzja z dnia 31 sierpnia 2005 r. o sygn. GI-DEC-DS-277/05 w sprawie GI-DS-430/422/05.

⁴⁸³ GI-DS-430/344/05.

⁴⁸⁴ Art. 10 ust. 5 pkt 2 Karty Nauczyciela.

Wykres *Liczbowe zestawienie pytań dotyczących przetwarzania danych osobowych w systemie oświaty skierowanych do Generalnego Inspektora w latach 2003–2005.*

Większość pytań skierowali do Generalnego Inspektora dyrektorzy i pracownicy szkół⁴⁸⁵, w tym wyższych⁴⁸⁶ oraz uczniowie (studenci)⁴⁸⁷ i ich rodzice⁴⁸⁸. Zadawane pytania dotyczyły najczęściej:

- obowiązku rejestracji zbiorów danych osobowych uczniów i nauczycieli prowadzonych przez szkoły i samorządy⁴⁸⁹,
- dopuszczalności udostępniania przez uczelnie wyższe rodzicom studentów, w związku z ciążącym na nich obowiązkiem alimentacyjnym, informacji o tym, czy ich dziecko nadal studiuje⁴⁹⁰,
- udostępniania informacji o wynikach egzaminów i zaliczeń uzyskanych przez studentów w trakcie trwania studiów⁴⁹¹ oraz o wynikach postępowania rekrutacyjnego⁴⁹²,

⁴⁸⁵ Np. GI-DP-024/369/05, GI-DP-024/907/05, GI-DP-024/1579/05, GI-DP-024/1683/05, GI-DP-024/2349/05.

⁴⁸⁶ Np. GI-DP-024/1366/05, GI-DP-024/1543/05, GI-DP-024/2165/05, GI-DP-024/2263/05.

⁴⁸⁷ Np. GI-DP-024/2022/05.

⁴⁸⁸ GI-DP-024/1681/05, GI-DP-024/2025/05, GI-DP-024/2035/05.

⁴⁸⁹ Np. GI-DP-024/1013/05, GI-DP-024/1092/05, GI-DP-024/1626/05. W 2005 r. wpłynęło kilka pytań o obowiązek zgłoszenia do rejestracji zbiorów danych osobowych przetwarzanych przez samorządy w związku z przyznawaniem pomocy materialnej uczniom w gminie (stypendia i zasiłki szkolne), o której mowa w rozdziale 8a ustawy o systemie oświaty. W takich sprawach Generalny Inspektor wskazywał na brak przesłanki zwalniającej samorządy z obowiązku rejestracji przedmiotowych zbiorów, co oznaczało tym samym, że podlegają one zgłoszeniu do rejestracji. W przypadku pytań zadawanych przez szkoły odnośnie obowiązku zgłoszenia do rejestracji prowadzonych przez nie zbiorów danych uczniów i nauczycieli Generalny Inspektor informował, iż są one z tego obowiązku zwolnione na mocy art. 43 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie danych osobowych. Zgodnie z tym przepisem, z obowiązku rejestracji zwolnieni są administratorzy danych dotyczących m.in. osób zatrudnionych i uczących się u nich.

⁴⁹⁰ Np. GI-DP-024/1292/05, GI-DP-024/1681/05, GI-DP-024/2035/05. Informacje na temat tego zagadnienia odnaleźć można w Sprawozdaniu Generalnego Inspektora z działalności za rok 2002, Część I. lit. A. pkt 3. Oświata i w Sprawozdaniu Generalnego Inspektora z działalności za rok 2003, Część II. lit. A. pkt 2. Oświata.

⁴⁹¹ GI-DP-024/345/05, GI-DP-024/353/05, GI-DP-024/1366/05. Generalny Inspektor wskazywał, iż umieszczanie w miejscu powszechnie dostępnym informacji dotyczących wyników egzaminów i zaliczeń uzyskanych przez studentów w trakcie studiów będzie dopuszczalne wówczas, gdy regulamin wewnętrzny funkcjonowania uczelni przewiduje taką możliwość. W przeciwnym przypadku działanie takie będzie zgodne z ustawą o ochronie danych osobowych wtedy, gdy osoby, których dane dotyczą wyrażą na to zgodę.

⁴⁹² Np. GI-DP-024/1635/05, GI-DP-024/2157/05. Obecnie podstawę prawną ujawniania informacji o wynikach postępowania rekrutacyjnego stanowi art. 169 ust. 9 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym.

- obowiązków administratorów danych w związku z przetwarzaniem danych w zbiorach określonych w ustawie o systemie informacji oświatowej⁴⁹³.

Po wejściu w życie ustawy o systemie informacji oświatowej wpłynęły do Generalnego Inspektora pytania dotyczące obowiązków szkół, jednostek samorządu terytorialnego oraz jednostek obsługi ekonomiczno-administracyjnej placówek oświatowych⁴⁹⁴ w związku z administrowaniem przez nie zbiorami utworzonymi na podstawie powyższej ustawy. Generalny Inspektor rozstrzygnął m. in., iż jednostki obsługi ekonomiczno – administracyjnej szkół i placówek oświatowych są podmiotami, o których mowa w art. 31 ustawy o ochronie danych osobowych, tzn. przetwarzającymi dane na zlecenie. Wobec powyższego spoczywają na nich tylko obowiązki nałożone na podmioty, którym dane powierzono⁴⁹⁵.

Generalny Inspektor ustosunkował się też do wątpliwości wyrażonych przez Ministerstwo Edukacji Narodowej co do obowiązku zgłaszania do rejestracji zbiorów danych osobowych prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego na podstawie ustawy o systemie informacji oświatowej⁴⁹⁶. W pierwszej kolejności Generalny Inspektor wskazał, iż tylko zbiory, o których mowa w art. 3 ust. 4 pkt 1 tej ustawy⁴⁹⁷ zawierają dane osobowe w rozumieniu art. 6 ustawy o ochronie danych osobowych, zatem tylko wobec nich przepisy o ochronie danych osobowych znajdują zastosowanie. Generalny Inspektor rozstrzygnął, iż powyższe zbiory prowadzone przez jednostki samorządu terytorialnego powinny być zgłaszane do rejestracji bowiem nie zachodzi wobec nich żadna z przesłanek zwalniających je z tego obowiązku. Podstawą zwolnienia nie może być w szczególności art. 43 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie danych osobowych, na który wskazywało Ministerstwo, gdyż dotyczy on jedynie administratorów zbiorów danych przetwarzanych w związku z zatrudnieniem u nich i świadczeniem im usług na podstawie umów cywilnoprawnych. Przepis ten znajdzie zastosowanie wyłącznie do jednostek oświatowych (szkół, przedszkoli) prowadzących na podstawie przepisów ustawy o systemie informacji oświatowej

---

⁴⁹³ Np. GI-DP-024/1306/05, GI-DP-024/1447/05, GI-DP-024/1492/05, GI-DP-024/1609/05.

⁴⁹⁴ Placówki te działają na podstawie art. 5 ust. 9 ustawy o systemie oświaty, który stanowi, iż „W celu wykonywania zadań wymienionych w ust. 7, organy prowadzące szkoły i placówki mogą tworzyć jednostki obsługi ekonomiczno-administracyjnej szkół i placówek lub organizować wspólną obsługę administracyjną, finansową i organizacyjną prowadzonych szkół i placówek, o której mowa w ust. 7 pkt 3.”

⁴⁹⁵ Np. GI-DP-024/765/05, GI-DP-024/1842/05.

⁴⁹⁶ GI-DP-024/909/05.

⁴⁹⁷ Zgodnie z treścią tego przepisu są to zbiory danych „o nauczycielach, wychowawcach i innych pracownikach pedagogicznych, w tym niebędących obywatelami polskimi, zatrudnionych w szkołach i placówkach oświatowych oraz jednostkach organizacyjnych, o których mowa w art. 1 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 pkt 1 Karty Nauczyciela, oraz nauczycielach, wychowawcach i innych pracownikach pedagogicznych, w tym niebędących obywatelami polskimi, o których mowa w art. 1 ust. 1a Karty Nauczyciela, w tym określenie: a) numeru PESEL, b) płci, c) roku urodzenia, d) formy i wymiaru zatrudnienia, e) stopnia awansu zawodowego, f) wykształcenia, g) przygotowania pedagogicznego, h) form kształcenia i doskonalenia, i) sprawowanych funkcji i zajmowanych stanowisk, j) rodzajów prowadzonych zajęć albo przyczyn nieprowadzenia zajęć, k) stażu pracy, l) wysokości wynagrodzenia, z wyszczególnieniem jego składników, m) wysokości dodatków, o których mowa w art. 54 ust. 3 i 5 Karty Nauczyciela.”

zbiory danych obejmujące włącznie dane zatrudnionych u nich nauczycieli, wychowawców i innych pracowników⁴⁹⁸.

W omawianym okresie sprawozdawczym Generalny Inspektor badał podstawy prawne udostępnienia ocen pełnoletniego ucznia jego rodzicom⁴⁹⁹. Z § 5 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 7 września 2004 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych (Dz. U. Nr 199, poz. 2046 ze zm.) wprost wynika, iż oceny uzyskiwane przez ucznia są jawne dla ucznia i jego rodziców (opiekunów prawnych)⁵⁰⁰. Jawność ocen ucznia dla niego i jego rodziców wynika zatem wprost z przepisów prawa. Przepisy te nie dokonują rozróżnienia uczniów na niepełnoletnich i pełnoletnich.

W 2005 r. Generalny Inspektor zajmował się także zakresem danych osobowych kandydatów na studia gromadzonych przez uczelnie poprzez stosowane przez nie formularze podania o przyjęcie na studia⁵⁰¹. W kwestionariuszach podania o przyjęcie na studia znajdowały się m.in. takie dane dotyczące kandydatów, jak: nazwisko panieńskie matki, nazwisko panieńskie (dla mężatek), stan cywilny, narodowość, nr NIP, zawód i miejsce zatrudnienia lub źródła utrzymania obojga rodziców (ewentualnie opiekuna prawnego), stosunek do służby wojskowej, obecne (lub dotychczasowe) miejsce pracy kandydata na studia i zajmowane przez niego stanowisko, informacja o posiadanym orzeczeniu o niepełnosprawności wraz z kserokopią orzeczenia. Szeroki zakres gromadzonych w ten sposób danych budził zastrzeżenia Generalnego Inspektora, gdyż był on nieadekwatny do celu przetwarzania danych. Mając na uwadze zbieranie zbyt wielu danych osobowych przez szkoły wyższe w całym kraju Generalny Inspektor zwrócił się do Przewodniczącego Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego o zwrócenie uwagi rektorom uczelni na konieczność ograniczenia zakresu gromadzonych danych kandydatów na studia⁵⁰². W swoim wystąpieniu Generalny Inspektor podniósł również kwestię uzyskiwania przez uczelnie od kandydatów na studia zgody na przetwarzanie ich danych. W ocenie GODO takie działanie jest

---

⁴⁹⁸ GI-DP-024/1609/05.

⁴⁹⁹ GI-DP-024/99/05.

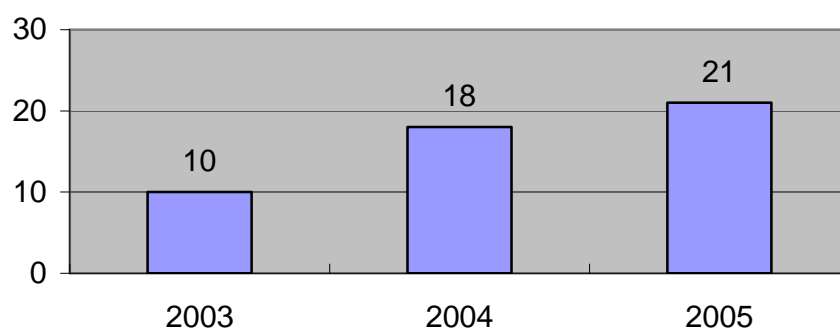
⁵⁰⁰ Jawność ta wyraża się również poprzez możliwość zapoznania się przez ucznia i jego rodziców (opiekunów prawnych) ze sprawdzonymi i ocenionymi pisemnymi pracami kontrolnymi oraz inną dokumentacją dotyczącą oceniania ucznia (§ 5 ust. 3 rozporządzenia w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych). Ponadto zgodnie z § 10 ust. 9 tego rozporządzenia, przed rocznym (semestralnym) klasyfikacyjnym zebraniem plenarnym rady pedagogicznej nauczyciele prowadzący poszczególne zajęcia edukacyjne oraz wychowawca klasy są obowiązani poinformować ucznia i jego rodziców (prawnych opiekunów) o przewidywanych dla niego rocznych (semestralnych) ocenach klasyfikacyjnych z zajęć edukacyjnych i przewidywanej rocznej ocenie klasyfikacyjnej zachowania, w terminie i formie określonych w statucie szkoły.

⁵⁰¹ GI-DP-024/1246/05, GI-DP-024/1684/05.

⁵⁰² Pismo z dnia 27 września 2005 r. o sygn. GI-DP-024/1772/05.

nieuzasadnione, gdyż podstawą przetwarzania danych są w tym przypadku przepisy prawa⁵⁰³. W związku z interwencją Generalnego Inspektora Przewodniczący Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego powiadomił o zaistniałych nieprawidłowościach Ministra Edukacji Narodowej⁵⁰⁴, który podzielił wątpliwości organu ochrony danych osobowych, co do braku legalności i celowości gromadzenia przez uczelnie niektórych danych kandydatów na studia. W związku z powyższym Minister zobowiązał się skierować pismo do uczelni w sprawie dokonania stosownych zmian w formularzach podań o przyjęcie na studia⁵⁰⁵.

3. W roku 2005 nieznacznie wzrosła liczba **projektów aktów prawnych** dotyczących zagadnień związanych z oświatą przesłanych do zaopiniowania Generalnemu Inspektorowi Ochrony Danych Osobowych.

Wykres *Liczbowe zestawienie projektów aktów prawnych dotyczących zagadnień związanych z oświatą skierowanych do Generalnego Inspektora w latach 2003–2005.*

Jednym z zagadnień, które budziło wątpliwości Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych był brak określenia jednolitego zakresu danych osobowych umieszczanych w ramach listy uczniów uprawnionych do otrzymywania wyprawki, na podstawie § 4 ust. 2 projektu rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie szczegółowych zasad i trybu udzielania pomocy uczniom podejmującym naukę w klasach pierwszych szkół podstawowych w roku szkolnym 2005/2006⁵⁰⁶. Projektowany przepis wskazywał jedynie, iż kierownik ośrodka pomocy społecznej sporządza listę uczniów uprawnionych do otrzymania wyprawki. Generalny Inspektor wskazał, iż brak określenia zakresu danych, jakie mają być umieszczane w ramach tej listy może powodować sporządzanie list zawierających różne dane. W konsekwencji takie działanie może prowadzić do

⁵⁰³ Ustawa Prawo o szkolnictwie wyższym i rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu w sprawie dokumentacji przebiegu studiów. Generalny Inspektor zauważył, iż zgoda kandydata na studia na przetwarzanie jego danych osobowych jest niezbędna jedynie w przypadku przetwarzania przez uczelnię danych w zakresie szerszym, niż wynika to z przepisów prawa, lub też w celach nie wskazanych w tych przepisach.

⁵⁰⁴ Pismo Przewodniczącego Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego z dnia 21 października 2005 r. o sygn. RG-0021-327/05).

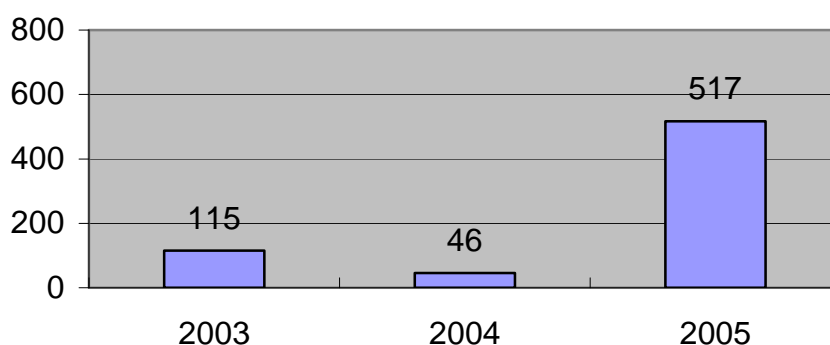
⁵⁰⁵ Pismo z dnia 18 listopada 2005 r. o sygn. DSW.R-4122/26/05.

⁵⁰⁶ Projekt przekazany pismem z dnia 14 lutego 2005 r. o sygn. DKOS-VI-CZ-6112/-wyp.7/2005; Odpowiedź Generalnego Inspektora - pismo z dnia 17 lutego 2005 r. o sygn. GI-DP-023/44/05/22.

naruszenia zasady adekwatności, określonej w art. 26 ust. 1 pkt 3 ustawy o ochronie danych osobowych⁵⁰⁷.

Tożsame uwagi organ ochrony danych osobowych zgłosił do projektu uchwały Rady Ministrów w sprawie Rządowego programu wyrównywania warunków startu szkolnego uczniów w 2005 r. „Wyprawka szkolna”, w którym wątpliwości budził pkt V ppkt 4 załącznika do przedmiotowej uchwały⁵⁰⁸.

4. W 2005 r. do **rejestracji** zgłoszono ponad 10-krotnie więcej zbiorów danych prowadzonych przez podmioty wykonujące zadania z zakresu oświaty, niż w roku 2004.

Wykres Liczbowe zestawienie zbiorów danych zgłoszonych do rejestracji przez podmioty przetwarzające dane w związku z oświatą w latach 2003–2005.

Zgłoszeń dokonywały gminy, powiaty, szkoły, kuratorzy oświaty, biblioteki. Najwięcej zgłoszeń dotyczyło zbiorów danych prowadzonych w ramach systemu informacji oświatowej. Ogółem zgłoszono 242 takie zbiory, a ich wnioskodawcami były najczęściej gminy (160) oraz powiaty (41). Ustawa o systemie informacji oświatowej szczegółowo reguluje, jakie zbiory danych są prowadzone w ramach systemu informacji oświatowej oraz określa zakres danych osobowych przetwarzanych w tych zbiorach. Część zgłoszonych do rejestracji zbiorów danych nie została dotychczas zarejestrowana ze względu na fakt, iż konieczne było zwrócenie się o wyjaśnienia w związku z oświadczeniem wnioskodawców o przetwarzaniu danych osobowych dotyczących imion i nazwisk⁵⁰⁹, w sytuacji gdy ustawa o systemie informacji oświatowej nie przewiduje możliwości przetwarzania takich danych. Znaczna liczba zgłoszeń z omawianego zakresu (141) dotyczyła zbiorów prowadzonych w związku ze świadczeniem pomocy materialnej uczniom i studentom⁵¹⁰

⁵⁰⁷ Zgodnie z treścią wskazanego przepisu, administrator danych przetwarzający dane powinien dołożyć szczególnej staranności w celu ochrony interesów osób, których dane dotyczą, a w szczególności jest obowiązany zapewnić, aby dane te były merytorycznie poprawne i adekwatne w stosunku do celów, w jakich są przetwarzane.

⁵⁰⁸ Projekt przekazany pismem z dnia 14 lutego 2005 r. o sygn. DKOS-VI-CZ-6112-/wyp.7/2005. Odpowiedź Generalnego Inspektora - pismo z dnia 17 lutego 2005 r. o sygn. GI-DP-023/45/04/23.

⁵⁰⁹ Np. zgłoszenie z dnia 21 czerwca 2005 r. (nr R 001984/05).

⁵¹⁰ Zgodnie z art. 90c ustawy o systemie oświaty, pomoc materialna ma charakter socjalny albo motywacyjny. Świadczeniami pomocy materialnej o charakterze socjalnym są: stypendium szkolne i zasiłek szkolny, natomiast świadczeniami pomocy materialnej o charakterze motywacyjnym są: stypendium za wyniki w nauce lub za osiągnięcia

oraz zbiorów danych dotyczących nauczycieli, prowadzonych w związku z wykonywaniem ustawowych zadań przez organy prowadzące szkoły lub placówki. Szkoły często zgłaszały do rejestracji zbiory danych dotyczące swoich uczniów, które na podstawie art. 43 ust. 1 pkt 4 ustawy nie podlegają obowiązkowi rejestracji.

Występujące w zgłoszeniach nieprawidłowości dotyczyły głównie braku informacji o spełnieniu wymogów dotyczących zabezpieczenia danych osobowych, o których mowa w art. 41 ust. 1 pkt 5 ustawy o ochronie danych osobowych⁵¹¹.

Jeden z miejskich zespołów ds. oświaty przesłał do rejestracji Generalnemu Inspektorowi zbiór danych osobowych o nazwie „Ewidencja nauczycieli, wychowawców i innych pracowników pedagogicznych w ramach systemu informacji oświatowej – prowadzona w systemie komputerowym i tradycyjnym”⁵¹². Z treści ww. zgłoszenia wynikało, iż zbiór ten nie został zgłoszony przez właściwy podmiot, tj. administratora danych. Zgodnie z art. 4 ust. 6 pkt 1 i 2 ustawy o systemie informacji oświatowej zbiory danych z baz oświatowych szkół i placówek oświatowych prowadzą jednostki samorządu terytorialnego, m. in. gminy. W związku z powyższym administratorem danych osobowych przetwarzanych w takim zbiorze jest gmina miasta, w którym znajduje się ośrodek. Ośrodek zaś jedynie wykonuje czynności związane z realizacją ww. obowiązku nałożonego na gminę. Zwrócono się zatem do Gminy o złożenie wyjaśnień. W wyjaśnieniach burmistrz miasta potwierdził, iż to gmina jest administratorem danych objętych zgłoszeniem do rejestracji nr R 003579/05, w związku z czym zbiór danych został zarejestrowany.

Jeden z powiatów zgłosił Generalnemu Inspektorowi do rejestracji zbiór danych o nazwie „System informacji oświatowej”⁵¹³. Ze zgłoszenia wynikało, iż obejmuje ono swym zakresem zarówno zbiór danych pracowników pedagogicznych i niepedagogicznych, jak również zbiór danych uczniów szkół i placówek oświatowych. W świetle przepisów ustawy o ochronie danych osobowych jedynymi zbiorami, które zawierają dane osobowe, spośród zbiorów prowadzonych w ramach systemu informacji oświatowej, są zbiory dotyczące nauczycieli, wychowawców i innych pracowników pedagogicznych⁵¹⁴. Tylko te zbiory podlegają regulacjom zawartym w przepisach ustawy o ochronie danych osobowych, w tym obowiązkowi zgłoszenia do rejestracji. Pozostałe zbiory, w szczególności dotyczące uczniów, zawierają jedynie informacje zbiorcze, na podstawie których nie jest możliwe ustalenie, jakich konkretnie osób informacje te dotyczą. W związku z powyższym zwrócono się o złożenie w niniejszej sprawie wyjaśnień, polegających w szczególności

---

sportowe, stypendium Prezesa Rady Ministrów, stypendium ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania oraz stypendium ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.

⁵¹¹ Zgodnie z tym przepisem zgłoszenie zbioru danych do rejestracji powinno zawierać opis środków technicznych i organizacyjnych zastosowanych w celach określonych w art. 36 – 39 ustawy.

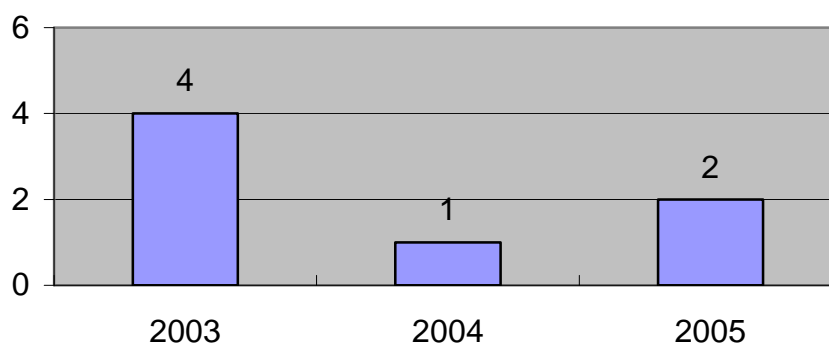
⁵¹² Zgłoszenie z dnia 12 września 2005 r. (nr R 003579/05).

⁵¹³ Zgłoszenie z dnia 23 czerwca 2005 r.

⁵¹⁴ Art. 3 ust. 1 pkt 3 w związku z art. 3 ust. 4 pkt 1 ustawy o systemie informacji oświatowej.

na zgłoszeniu do rejestracji na odrębnym wzorze zgłoszenia wyłącznie zbioru danych pracowników pedagogicznych i niepedagogicznych. Po złożeniu wymaganych wyjaśnień przedmiotowy zbiór danych został zarejestrowany⁵¹⁵.

5. W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2005 r. w podmiotach wykonujących zadania oświatowe przeprowadzono 2 **kontrole**⁵¹⁶, co oznacza wzrost liczby kontroli w porównaniu z 2004 r. oraz spadek w stosunku do 2003 r.

Wykres *Liczbowe zestawienie kontroli podmiotów wykonujących zadania z zakresu oświaty przeprowadzonych w latach 2003–2005.*

Przeprowadzone kontrole wykazały, że jednostki kontrolowane przetwarzały dane osobowe w sposób naruszający przepisy o ochronie danych osobowych. Stwierdzone uchybienia dotyczyły w szczególności nie dopełnienia obowiązku informacyjnego, o którym mowa w art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie danych osobowych, nie wpisania do ewidencji osób upoważnionych do przetwarzania danych osobowych identyfikatorów osób przetwarzających dane w systemie informatycznym oraz nie zawarcia w polityce bezpieczeństwa i instrukcji zarządzania systemem informatycznym służącym do przetwarzania danych osobowych wszystkich wymaganych elementów, wymienionych w § 4 i § 5 rozporządzenia w sprawie dokumentacji przetwarzania danych osobowych oraz warunków technicznych i organizacyjnych, jakim powinny odpowiadać urządzenia i systemy informatyczne służące do przetwarzania danych osobowych. Ponadto, stwierdzono nieprawidłowości w procesie przetwarzania danych osobowych przy użyciu systemów informatycznych, polegające m.in. na nie zapewnianiu przez systemy informatyczne służące do przetwarzania danych osobowych odnotowania daty pierwszego wprowadzenia danych do systemu i identyfikatora użytkownika wprowadzającego dane osobowe do systemu.

Jednym z bardziej interesujących zagadnień stwierdzonych w toku kontroli jednego z podmiotów wykonujących zadania oświatowe, było ustalenie, że podmiot ten prowadzi ewidencję czasu pracy w formie elektronicznej, tj. przy wykorzystaniu indywidualnego kodu cyfrowego oraz

⁵¹⁵ Księga rejestrowa nr R 002029/05.

⁵¹⁶ GI-DIS-K-411/62/05 i GI-DIS-K-411/71/05.

odcisku palca pracownika. Jak ustalono, na podstawie obowiązującego w kontrolowanej jednostce regulaminu pracy pracownicy potwierdzali przyjście do pracy i wyjście z pracy z wykorzystaniem czytników linii papilarnych. Rejestracja odcisku palca w systemie informatycznym polegała na automatycznym wyszukaniu przez ten system charakterystycznych punktów zwanych minucjami, ustaleniu koincydencji i powiązań między nimi oraz umieszczeniu w układzie współrzędnych. Następnie z informacji o relacjach między charakterystycznymi punktami tworzony był wzorzec, który w postaci skondensowanego kodu był zapamiętywany w pamięci urządzenia rozpoznającego. Podczas weryfikacji, do rozpoznania użytkownika wykorzystywany był ten kod, a nie obraz linii papilarnych. Wskazany wzorzec składał się z matematycznie przetworzonej informacji o charakterystycznych punktach linii papilarnych i nie pozwalał na odtworzenie obrazu linii papilarnych. Pracownik rozpoczynając i kończąc pracę wprowadzał indywidualny, przypisany mu kod PIN oraz przykładł palec do czytnika linii papilarnych. Odczytany odcisk palca po przetworzeniu metodami matematycznymi był porównywany z wzorcem przechowywanym w pamięci urządzenia. W związku z tym, że w wyniku zestawienia ww. wzorca z innymi danymi pracownika wprowadzonymi do systemu informatycznego możliwa jest identyfikacja osoby, której one dotyczą, Generalny Inspektor uznał, że wzorce zawierające matematycznie przetworzone informacje o charakterystycznych punktach linii papilarnych palców stanowią dane osobowe w rozumieniu art. 6 ustawy o ochronie danych osobowych. Jednocześnie Generalny Inspektor stwierdził, że wskazane wzorce przetwarzane są z naruszeniem prawa, gdyż żaden z przepisów obowiązującego prawa nie daje podstaw do gromadzenia tego typu danych.

W związku ze stwierdzonymi w toku kontroli uchybieniami wydane zostały decyzje nakazujące m.in. usunięcie danych osobowych obejmujących wzorce stanowiące matematycznie przetworzone informacje o charakterystycznych punktach linii papilarnych palców oraz zamieszczenie w polityce bezpieczeństwa opisu struktury zbiorów danych wskazującego zawartość poszczególnych pól informacyjnych i powiązania między nimi oraz umarzające postępowanie w zakresie nieprawidłowości usuniętych przez jednostki kontrolowane w toku postępowania⁵¹⁷.

I. Partie polityczne.

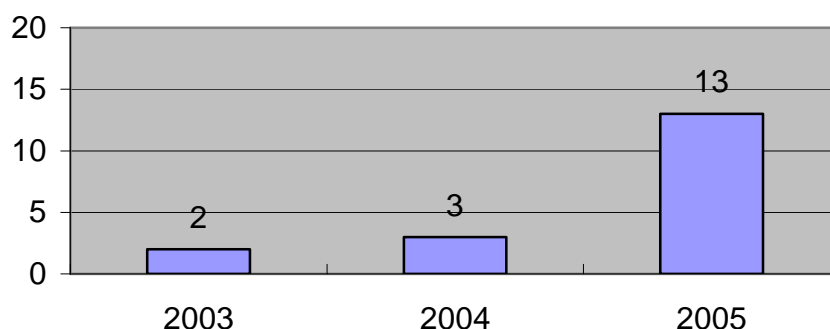
Przetwarzanie danych osobowych przez partie polityczne w omawianym okresie sprawozdawczym związane było przede wszystkim z wyborami do Sejmu, Senatu i na urząd Prezydenta RP. Podstawą przetwarzania danych przez partie polityczne są przepisy ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o partiach politycznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2001 r. Nr 79, poz. 857 ze

---

⁵¹⁷ Decyzja z dnia 10 listopada 2005 r. o sygn. GI-DEC-DIS-374/05 i decyzja z dnia 15 listopada 2005 r. GI-DEC-DIS-382/05.

zm.), ustawy z dnia 27 września 1990 r. o wyborze Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej (tekst jednolity: Dz. U. z 2000 r. Nr 47, poz. 544 ze zm.) oraz ustawy z dnia 12 kwietnia 2001 r. Ordynacja wyborcza do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 46, poz. 499 ze zm.), a także wydanych na ich podstawie aktów wykonawczych.

1. W analizowanym roku sprawozdawczym, w porównaniu do lat ubiegłych wzrosła liczba **skarg** związanych z procesem przetwarzania danych skarżących przez partie polityczne oraz w związku z wyborami do Sejmu, Senatu i na urząd Prezydenta RP, co niewątpliwie wiązało się z przypadającymi w tym roku wyborami parlamentarnymi i prezydenckimi.

Wykres Liczbowe zestawienie skarg skierowanych do Generalnego Inspektora w latach 2003–2005 dotyczących przetwarzania danych przez partie polityczne oraz w związku z wyborami do Sejmu, Senatu i na urząd Prezydenta RP.

Skargi związane były z przetwarzaniem danych w związku z prowadzeniem kampanii wyborczej do parlamentu. Skarżący domagali się zbadania legalności przetwarzania ich danych osobowych przez osoby kandydujące do Sejmu, czy Senatu RP, w szczególności zbadania źródeł pozyskania ich danych w sytuacji, gdy nie wyrażali na to zgody.

W kilku sprawach ustalono, że niektórzy kandydaci pozyskiwali dane z prywatnych zapisków dokonywanych np. w notatniku w związku z koniecznością wyjaśnienia jakiejś sprawy⁵¹⁸, ewentualnie z innego rodzaju notatek, z kontaktów bezpośrednich z wyborcami⁵¹⁹. Z materiałów w tych sprawach nie wynikało jednak, aby przetwarzano dane w zbiorach, a w konsekwencji, aby do przetwarzania takich danych ustawa o ochronie danych osobowych znajdowała zastosowanie. Jednocześnie skarżących informowano o możliwości dochodzenia przed sądem powszechnym ochrony ich dóbr osobistych.

Tylko w jednym przypadku odnotowano zarzut niewykonania przez partię wobec skarżącego obowiązku informacyjnego z art. 33 ustawy⁵²⁰. W toku postępowania okazało się jednak, że skarga jest bezprzedmiotowa, bowiem skarżący sam przedstawił dowód na wykonanie

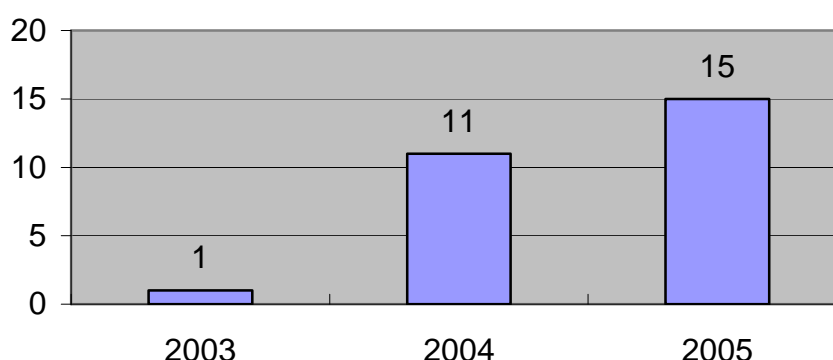
⁵¹⁸ GI-DS-430/769/05.

⁵¹⁹ GI-DS-430/668/05.

przedmiotowego obowiązku przez ww. partię, tj., że został poinformowany, iż jego dane nie figurują w zbiorze partii, a zatem nie są przetwarzane ani udostępniane innym podmiotom⁵²¹.

W przeciwieństwie do roku 2002 - w którym organ ochrony danych osobowych odnotował uzasadnione skargi na niezgodne z prawem przetwarzanie danych w toku kampanii wyborczej – na tle spraw analizowanych w bieżącym okresie sprawozdawczym nie było podstaw do stwierdzenia wykorzystania w toku kampanii danych pozyskanych z nielegalnych źródeł.

2. W omawianym okresie sprawozdawczym, w porównaniu do roku ubiegłego nieznacznie wzrosła liczba **pytań** o interpretację przepisów dotyczących przetwarzania danych osobowych przez partie polityczne, komisje i komitety wyborcze, przy czym tylko 3 spośród nich pochodziło od podmiotów ze sfery publicznej, zaś 12 od podmiotów ze sfery prywatnej.

Wykres: Liczbowe zestawienie pytań o wyjaśnienie przepisów dotyczących przetwarzania danych przez partie polityczne oraz w związku z wyborami do Sejmu, Senatu i na urząd Prezydenta RP skierowanych do Generalnego Inspektora w latach 2003–2005.

Pytania kierowane do Generalnego Inspektora dotyczyły m.in. takich kwestii, jak:

- legalność udostępnienia członkom komisji wyborczych danych osobowych wyborców zawartych w spisach wyborców⁵²²,
- obowiązek zgłaszania zbiorów prowadzonych przez partie polityczne do rejestracji Generalnemu Inspektorowi⁵²³,

⁵²⁰ GI-DS-430/380/05.

⁵²¹ Decyzja z dnia 5 września 2005 r. o sygn. GI-DEC-DS-283/05.

⁵²² GI-DP-024/1840/05. Generalny Inspektor wskazał, iż dane osobowe wyborców przetwarzane są na podstawie przesłanki zawartej w art. 23 ust. 1 pkt 2 ustawy. Odwołał się przy tym do regulacji art. 13 ustawy o wyborze Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej oraz art. 51 Ordynacji wyborczej do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, które stanowią, iż do zadań obwodowych komisji wyborczych należy: 1) przeprowadzenie głosowania w obwodzie, 2) czuwanie w dniu wyborów nad przestrzeganiem przepisów prawa wyborczego w miejscu i czasie głosowania, 3) ustalanie wyników głosowania w obwodzie i przesłanie ich właściwej okręgowej komisji wyborczej, a także do art. 27 ust. 2 ustawy o wyborze Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej i art. 17 ust. 1 Ordynacji wyborczej do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej stanowiących, iż spis wyborców sporządza się najpóźniej na 14 dni przed dniem wyborów, przy czym jeden egzemplarz spisu przekazuje się w przeddzień głosowania przewodniczącemu właściwej obwodowej komisji wyborczej.

⁵²³ GI-DP-024/628/05, GI-DP-024/1457/05, GI-DP-024/1748/05, GI-DP-024/1785/05. Generalny Inspektor wskazał na art. 43 ust. 1 pkt 4 i 6 ustawy o ochronie danych osobowych zwalniające z obowiązku rejestracji administratorów

- legalność udostępnienia danych wyborców zamieszczonych w spisie wyborców innym wyborcom⁵²⁴.

W jednej ze spraw Kierownik Krajowego Biura Wyborczego zwrócił się do Generalnego Inspektora o zajęcie stanowiska w kwestii dopuszczalności przekazywania faksem przewidzianych przepisami prawa wyborczego informacji służących aktualizacji rejestru wyborców lub spisu wyborców z punktu widzenia ich zabezpieczenia⁵²⁵. Generalny Inspektor stwierdził, iż w świetle obowiązujących regulacji ustawy o ochronie danych osobowych przekazywanie danych w opisany wyżej sposób nie budzi zastrzeżeń. Skoro bowiem zarówno ustawa Ordynacja wyborcza do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej i wydane na podstawie zawartych w niej delegacji rozporządzenia wykonawcze, jak i ustawa o wyborze Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej nakładają na wójta (burmistrza, prezydenta miasta) obowiązek zawiadamiania urzędu gminy właściwego ze względu na miejsce stałego zamieszkania (ostatnie miejsce zameldowania na pobyt stały) wyborcy o jego wpisaniu do rejestru (wpisaniu lub dopisaniu do spisu) poza miejscem stałego zamieszkania, to sposób przekazywania takiej informacji jest w gruncie rzeczy kwestią techniczną. Generalny Inspektor wskazał, iż sam ustawodawca dopuszcza zawiadamianie urzędu gminy właściwego ze względu na stałe miejsce zamieszkania wyborcy w Polsce przez konsula, za pomocą faksu lub telegrafu, o wpisaniu tego wyborcy do spisu wyborców za granicą (dopisaniu na dodatkowym formularzu spisu wyborców za granicą)⁵²⁶.

W innej sprawie zwrócono się do Generalnego Inspektora z pytaniem o legalność ujawnienia na stronie internetowej urzędu miejskiego list członków komisji wyborczych zawierających ich imiona, nazwiska, adresy zamieszkania i numery PESEL oraz wskazanie komitetów wyborczych, przez które zostali zgłoszeni⁵²⁷. Analizując przedstawioną sprawę Generalny Inspektor odwołał się do przepisów rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 28 sierpnia 2000 r. w sprawie powoływania obwodowych komisji wyborczych w wyborach Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 72, poz. 847 ze zm.) stwierdzając jednocześnie, iż określają one jedynie zakres danych osobowych kandydatów na członków

---

danych osób zrzeszonych oraz tworzonych na podstawie przepisów dotyczących wyborów do Sejmu, Senatu, Parlamentu Europejskiego, rad gmin, rad powiatów i sejmików, województw, wyborów na urząd Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, na wójta, burmistrza, prezydenta miasta oraz dotyczących referendum ogólnokrajowego i referendum lokalnego.

⁵²⁴ GI-DP-024/2257/05. Generalny Inspektor zwrócił uwagę na art. 51 ust. 1 zdanie drugie ustawy o wyborze Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej stwierdzający, iż wyborca potwierdza otrzymanie karty do głosowania własnym podpisem w przeznaczonej na to rubryce spisu. Dla spełnienia przez wyborcę powyższego obowiązku niezbędnym jest zatem chwilowe udostępnienie mu tej części spisu wyborców, która zawiera jego dane osobowe. Udostępnienie takie ma charakter czynności czysto technicznej, a wyborca nie jest uprawniony do kopiowania, czy utrwalania w inny sposób danych znajdujących się w spisie.

⁵²⁵ GI-DP-024/1595/05.

⁵²⁶ Taką formę powiadomienia o wpisaniu wyborcy do spisu wyborców za granicą przewiduje §6 rozporządzenia Ministra Spraw Zagranicznych z dnia 17 sierpnia 2001 roku w sprawie spisu wyborców dla obwodu głosowania utworzonego za granicą w wyborach do Sejmu i Senatu (Dz. U. Nr 89, poz. 988).

obwodowych komisji wyborczych gromadzonych przez zarząd gminy⁵²⁸. Rozporządzenie nie zawiera zaś przepisów określających zakres danych osobowych członków komisji udostępnianych przez zarząd gminy. § 10 stwierdza jedynie, iż składy obwodowych komisji wyborczych zarząd gminy podaje niezwłocznie do publicznej wiadomości przez wywieszenie ich wykazu w siedzibie zarządu gminy⁵²⁹.

Wobec powstałych na tle sygnalizowanej sprawy wątpliwości dotyczących również sposobu udostępnienia danych wyżej wskazanych osób (tj. na stronie internetowej), Generalny Inspektor zwrócił się do Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej o przedstawienie opinii w tej sprawie⁵³⁰. W odpowiedzi⁵³¹ Przewodniczący stwierdził, iż w jego ocenie informacje o składzie komisji podawane przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta) powinny ograniczać się do imion i nazwisk osób oraz ewentualnie do nazw komitetów wyborczych, przez które zostały one zgłoszone. Dopuszczalne jest również podanie miejsca zamieszkania (jedynie nazwy miejscowości) członka komisji. Służy to bowiem sprawdzeniu, czy spełniony jest warunek wynikający z art. 16 ust. 1 ustawy o wyborze Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej⁵³². Przewodniczący uznał, iż udostępnienie adresu zamieszkania i numeru PESEL tych osób nie znajduje uzasadnienia w obowiązujących w tym zakresie przepisach prawa. Dodatkowo zobowiązał się, iż wystąpi do organów jednostek samorządu terytorialnego o podawanie w przyszłości na podstawie właściwych przepisów jedynie imion i nazwisk członków komisji wyborczej, nazw komitetów wyborczych, przez które zostali zgłoszeni oraz ewentualnie podanie nazwy miejscowości, w których zamieszkują⁵³³.

3. W 2005 r. do Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych nie został skierowany żaden **projekt aktu prawnego** dotyczący przetwarzania danych w związku z działalnością partii politycznych czy też dotyczący wyborów do Sejmu, Senatu i na urząd Prezydenta RP. W 2004 r. wpłynął jeden taki projekt, do którego zgłoszono uwagi. W roku 2003 skierowano 2 projekty, do jednego zgłoszono uwagi.

---

⁵²⁷ GI-DP-024/2115/05.

⁵²⁸ § 3 ust. 2 rozporządzenia stanowi, iż zgłoszenie kandydata na członka komisji wyborczej powinno zawierać: nazwę komitetu wyborczego, który dokonuje zgłoszenia, imię (imiona) i nazwisko, miejsce zamieszkania oraz numer PESEL kandydata na członka komisji oraz numer obwodu, jego siedzibę oraz nazwę gminy.

⁵²⁹ Informacje o składzie poszczególnych obwodowych komisji wyborczych są wywieszane również w siedzibach zarządów gmin.

⁵³⁰ Pismo z dnia 18 listopada 2005 r.

⁵³¹ Pismo z dnia 22 listopada o sygn. ZPOW-603-53/05.

⁵³² Art. 16 ust. 1 tej ustawy stanowi, iż obwodową komisję wyborczą, w składzie od 5 do 9 osób, powołuje najpóźniej w 21 dniu przed dniem wyborów wójt (burmistrz, prezydent miasta). Kandydatów do komisji zgłaszają spośród wyborców danej gminy pełnomocnicy komitetów wyborczych lub upoważnione przez nich osoby. Z urzędu w skład komisji wchodzi, jako jej członek, osoba wskazana przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta) spośród pracowników samorządowych gminy lub gminnych jednostek organizacyjnych.

⁵³³ Na podstawie art. 10 ust. 3 ustawy o wyborze Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Państwowa Komisja Wyborcza wydaje wytyczne wiążące komisje wyborcze niższego stopnia oraz wyjaśnienia dla organów administracji rządowej i organów jednostek samorządu terytorialnego, a także podległych im jednostek organizacyjnych wykonujących zadania związane z przeprowadzeniem wyborów.

4. Zarówno w roku 2005, jak i w latach ubiegłych, żadna partia polityczna nie zgłosiła do **rejestracji** zbioru danych.

W 2005 r. gminy zgłosiły do rejestracji 3 zbiory danych stanowiące rejestry wyborców prowadzone na podstawie art. 11 ust. 10 ustawy Ordynacja wyborcza do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej⁵³⁴ oraz na podstawie art. 26 ust. 3 ustawy o wyborze Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej⁵³⁵. Wszystkie zgłoszone zbiory danych nie podlegały obowiązkowi rejestracji na podstawie art. 43 ust. 1 pkt 6 ustawy o ochronie danych osobowych. W latach ubiegłych nie zgłoszono żadnego tego rodzaju zbioru danych.

5. W 2005 nie przeprowadzono żadnej **kontroli** weryfikującej zgodność przetwarzania danych z przepisami o ich ochronie przez partie polityczne oraz w związku z wyborami do Sejmu, Senatu i na urząd Prezydenta RP.

J. Służba zdrowia.

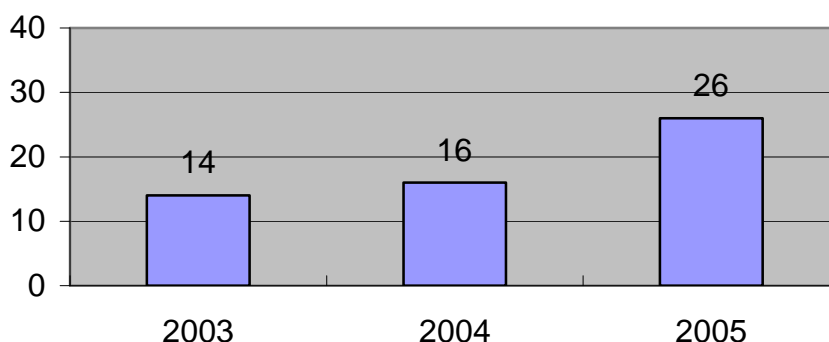
Podstawą przetwarzania danych (w tym także danych o stanie zdrowia) przez podmioty zajmujące się świadczeniem usług medycznych jest ustawa z dnia 30 sierpnia 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej (Dz. U. Nr 91, poz. 408 ze zm.) i wydane na jej podstawie akty wykonawcze, w tym rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 10 sierpnia 2001 r. w sprawie rodzajów dokumentacji medycznej w zakładach opieki zdrowotnej, sposobu jej prowadzenia oraz szczegółowych warunków jej udostępniania (Dz. U. Nr 88, poz. 966 ze zm.), jak również rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 30 lipca 2001 r. w sprawie rodzajów indywidualnej dokumentacji medycznej, sposobu jej prowadzenia oraz szczegółowych warunków jej udostępniania (Dz. U. Nr 83, poz. 903). Kwestie przetwarzania danych osobowych przez Narodowy Fundusz Zdrowia reguluje ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. Nr 210, poz. 2135 ze zm.). Zasady przetwarzania danych osobowych przez lekarzy i pielęgniarki określone zostały w ustawie z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentysty (tekst jednolity: Dz. U. z 2005 r. Nr 226, poz. 1943 ze zm.) oraz ustawie z dnia 5 lipca 1996 r. o zawodach pielęgniarki i położnej (tekst jednolity: Dz. U. z 2001 r. Nr 57, poz. 602 ze zm.).

---

⁵³⁴ Zgodnie z tym przepisem rejestr wyborców prowadzi na bieżąco gmina jako zadanie zlecone.

⁵³⁵ Zgodnie z tym przepisem spis wyborców sporządza się w urzędzie gminy jako zadanie zlecone gminie.

1. Liczba **skarg** związanych z przetwarzaniem danych w służbie zdrowia, jakie skierowano do Generalnego Inspektora w 2005 r. jest nieco wyższa w porównaniu do lat ubiegłych⁵³⁶.

Wykres *Liczbowe zestawienie skarg związanych z przetwarzaniem danych w służbie zdrowia, skierowanych do Generalnego Inspektora w latach 2003–2005.*

Największa liczba skarg z tego obszaru dotyczyła:

- wypełniania przez zakłady opieki zdrowotnej obowiązków informacyjnych określonych w ustawie o ochronie danych osobowych,
- udostępniania przez zakłady opieki zdrowotnej danych osobowych pacjentów osobom trzecim,
- legalności przetwarzania danych przez zakłady opieki zdrowotnej po zakończeniu świadczenia usług medycznych,
- zakresu danych osobowych gromadzonych przez Narodowy Fundusz Zdrowia.

Obowiązkowi informacyjnego nie wypełnił m.in. jeden z niepublicznych zakładów opieki zdrowotnej, który przesłał - w ramach realizacji programu profilaktyki raka piersi – pacjentkom innych niepublicznych zakładów opieki zdrowotnej zaproszenia na bezpłatne badania mammograficzne⁵³⁷. Zauważyć przy tym należy, iż samo pozyskanie danych od innych świadczeniodawców w celu przeprowadzenia bezpłatnych badań mammograficznych było legalne, bowiem służyło dobru publicznemu. W związku z nie spełnieniem wobec osób, którym zaproponowano wzięcie udziału w ww. programie, obowiązku informacyjnego, Generalny Inspektor w wystąpieniu skierowanym do podmiotu, który dopuścił się tego uchybienia wskazał na potrzebę udzielania informacji wskazanych w art. 25 ustawy o ochronie danych osobowych. Podkreślił, iż informacje te powinny być udzielone niezwłocznie po utrwaleniu danych pozyskanych od innych niepublicznych zakładów opieki zdrowotnej, a przed ich wykorzystaniem w

⁵³⁶ Informacje na temat tego zagadnienia można odnaleźć w Sprawozdaniu Generalnego Inspektora z działalności w roku 2004, Część II, lit. D. Służba zdrowia oraz w Sprawozdaniu Generalnego Inspektora z działalności w roku 2003, Część II, lit. D. Służba zdrowia.

⁵³⁷ GI-DS-430/312/05.

celu, dla którego zostały zebrane⁵³⁸. W udzielonej odpowiedzi zapewniono, że stosownie do przedstawionych przez organ ochrony danych osobowych uwag, wymagane ustawą o ochronie danych osobowych informacje będą udzielane pacjentkom przed przesyłaniem do nich zaproszeń na bezpłatne badania profilaktyczne⁵³⁹.

Generalny Inspektor zetknął się także z problemem udostępniania przez placówki medyczne danych osobowych pacjentów osobom trzecim. Przykładem może być sprawa dotycząca jednego ze szpitali⁵⁴⁰, który wydał zaświadczenie lekarskie zawierające dane osobowe skarżącego jego dziadkom, którzy nie byli upoważnieni do pozyskania tych danych na podstawie przepisów ustawy o zakładach opieki zdrowotnej⁵⁴¹. W konsekwencji, Generalny Inspektor zasygnalizował ww. placówce medycznej potrzebę podjęcia działań, które wyeliminują nieprawidłowości związane z udostępnianiem danych osobowych pacjentów występującym o to podmiotom⁵⁴². W odpowiedzi poinformowano, że wśród pracowników szpitala zostało przeprowadzone szkolenie, na którym omówiono warunki udostępniania danych osobowych pacjentów i dotyczącej ich dokumentacji⁵⁴³.

Zagadnieniem, które budziło również zastrzeżenia skarżących była kwestia legalności przechowywania przez niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej danych osobowych byłych pacjentów. Jeden z niepublicznych zakładów opieki zdrowotnej odmówił wydania byłemu pacjentowi dokumentacji medycznej w oryginale po jego rezygnacji z usług świadczonych przez tę placówkę⁵⁴⁴. Generalny Inspektor nie znalazł jednak podstaw do nakazania udostępnienia danych we wnioskowanej formie⁵⁴⁵, z uwagi na obowiązujące przepisy prawa regulujące kwestię sposobu prowadzenia dokumentacji medycznej i jej udostępniania⁵⁴⁶. Wynika z nich, że zakłady opieki zdrowotnej są uprawnione do przechowywania danych osobowych o stanie zdrowia zawartych w dokumentacji medycznej przez okres 20 lat, licząc od końca roku kalendarzowego, w którym dokonano ostatniego wpisu. Ponadto, warte podkreślenia jest to, iż organowi ochrony danych osobowych nie przysługują kompetencje do nakazywania udostępniania określonych dokumentów, a jedynie danych osobowych w nich zawartych, w przypadku stwierdzenia naruszenia przepisów dotyczących przetwarzania danych.

---

⁵³⁸ Pismo Generalnego Inspektora z dnia 29 lipca 2005 r.

⁵³⁹ Pismo Dyrektora NZOZ z dnia 11 sierpnia 2005 r.

⁵⁴⁰ GI-DS-430/223/05.

⁵⁴¹ Stosownie do art. 18 ust. 3 pkt 1 ustawy o zakładach opieki zdrowotnej, dostęp do dokumentacji osób korzystających ze świadczeń zdrowotnych zakładu opieki zdrowotnej przysługuje pacjentowi lub jego przedstawicielowi ustawowemu bądź osobie upoważnionej przez pacjenta.

⁵⁴² Pismo z dnia 2 sierpnia 2005 r.

⁵⁴³ Pismo Dyrektora Szpitala z dnia 7 września 2005 r. o sygn. W. Sz. Dz. NO-04-8-31/2005.

⁵⁴⁴ GI-DS-430/357/05.

⁵⁴⁵ Decyzja z dnia 21 września 2005 r. odmawiająca uwzględnienia wniosku o sygn. GI-DEC-DS-310/05, utrzymana w mocy decyzją z dnia 29 listopada 2005 r. o sygn. GI-DEC-DS-397/05.

⁵⁴⁶ W szczególności przepisy ustawy o zakładach opieki zdrowotnej oraz rozporządzenia w sprawie rodzajów dokumentacji medycznej w zakładach opieki zdrowotnej, sposobu jej prowadzenia oraz szczegółowych warunków jej udostępniania.

Skargi, jakie wpłynęły do Generalnego Inspektora w 2005 r. dotyczyły zarówno przetwarzania danych przez publiczne, jak i niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej. Tematyka skarg uległa częściowej zmianie w stosunku do lat ubiegłych, kiedy to kwestionowany był przede wszystkim problem upubliczniania przez świadczeniodawców danych osobowych pacjentów poprzez ich wywieszanie w miejscach powszechnie dostępnych⁵⁴⁷, czy też brak właściwego zabezpieczenia danych znajdujących się w dokumentacji medycznej⁵⁴⁸. Dużym problemem było również niekontrolowane przekazywanie danych pomiędzy zakładami opieki zdrowotnej⁵⁴⁹. Natomiast w omawianym okresie takich skarg nie odnotowano. Obecnie wątpliwości skarżących dotyczyły niewywiązywania się przez zakłady opieki zdrowotnej z obowiązków informacyjnych określonych w ustawie, czy też legalności przetwarzania przez nie danych osobowych po zakończeniu udzielania świadczeń medycznych. Od kilku lat kwestionowany jest również zakres zbieranych danych o pacjentach⁵⁵⁰, czy też udostępnianie danych o stanie zdrowia osobom trzecim. W roku sprawozdawczym skarżący zgłaszali również wątpliwości dotyczące przetwarzania danych osobowych przez organy nadzoru nad prawidłowością świadczenia usług medycznych, tj. Narodowy Fundusz Zdrowia, jednak nie były one uzasadnione.

Doświadczenia z ostatnich kilku lat pokazują, że w sektorze służby zdrowia wyeliminowaniu uległy najbardziej rażące nieprawidłowości, np. porzucanie dokumentacji medycznej, czy też przetwarzanie przez podmioty świadczące usługi medyczne danych bez podstawy prawnej. Świadczyć to może o zwiększeniu się poziomu znajomości zasad ochrony danych osobowych wśród pracowników placówek medycznych. Jest to o tyle istotne, że dane o stanie zdrowia są kategorią danych poddaną reżimowi szczególnej ochrony.

2. W omawianym okresie sprawozdawczym liczba **pytań** nadesłanych do Generalnego Inspektora z zakresu przetwarzania danych w służbie zdrowia utrzymała się na poziomie podobnym do roku 2004.

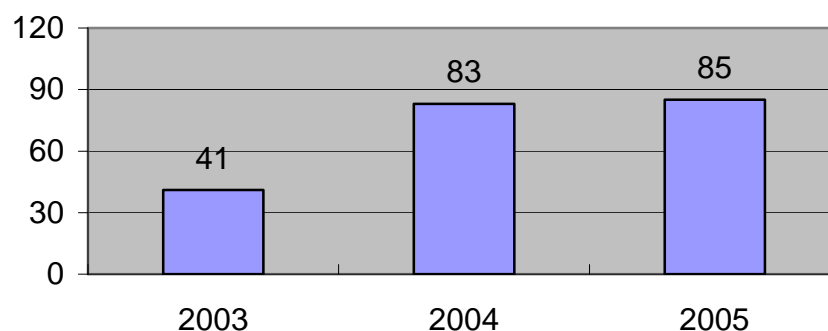
---

⁵⁴⁷ Np. GI-DS-430/172/04.

⁵⁴⁸ Np. GI-DS-430/441/03.

⁵⁴⁹ Np. GI-DS-430/593/02.

⁵⁵⁰ Np. GI-DEC-DS-539/03, GI-DS-430/156/05.

Wykres *Liczbowe zestawienie pytań skierowanych do Generalnego Inspektora w latach 2003–2005 z zakresu przetwarzania danych w służbie zdrowia.*

Pytania kierowali do Generalnego Inspektora lekarze prowadzący indywidualną praktykę lekarską⁵⁵¹, zakłady opieki zdrowotnej - zarówno publiczne⁵⁵², jak i niepubliczne⁵⁵³, oddziały Narodowego Funduszu Zdrowia⁵⁵⁴, podmioty gospodarcze prowadzące działalność w zakresie usług medycznych⁵⁵⁵, apteki⁵⁵⁶ oraz pacjenci i ich rodziny⁵⁵⁷. Nadesłane pytania dotyczyły m.in.:

- udostępniania danych zawartych w dokumentacji medycznej⁵⁵⁸,
- przetwarzania danych przez Narodowy Fundusz Zdrowia,
- przetwarzania danych przez samorządy lekarzy, pielęgniarek i położnych⁵⁵⁹,
- udostępniania przez zakłady opieki zdrowotnej informacji drogą telefoniczną⁵⁶⁰.

Mimo interwencji Generalnego Inspektora w latach ubiegłych nadal pojawiały się pytania o dopuszczalność umieszczania tzw. kart gorączkowych przy łóżkach chorego⁵⁶¹. Generalny Inspektor wystąpił zatem ponownie do Ministra Zdrowia o podjęcie działań w tym zakresie⁵⁶².

⁵⁵¹ GI-DP-024/2423/05.

⁵⁵² Np. GI-DP-024/361/05, GI-DP-024/703/05, GI-DP-024/1649/05, GI-DP-024/1829/05, GI-DP-024/2199/05, GI-DP-024/2307/05.

⁵⁵³ Np. GI-DP-024/715/05, GI-DP-024/1493/05, GI-DP-024/1766/05.

⁵⁵⁴ GI-DP-024/786/05, GI-DP-024/1323/05, GI-DP-024/1678/05.

⁵⁵⁵ GI-DP-024/82/05, GI-DP-024/765/05, GI-DP-024/819/05, GI-DP-024/1271/05, GI-DP-024/1808/05.

⁵⁵⁶ GI-DP-024/1575/05. Generalny Inspektor rozstrzygnął m.in., iż apteki nie są zwolnione z obowiązku zgłoszenia do rejestracji zbiorów prowadzonych przez nie np. w związku z programami lojalnościowymi. Generalny Inspektor uznał, iż podstawą zwolnienia aptek z przedmiotowego obowiązku nie może być w szczególności art. 43 ust. 1 pkt 5 ustawy o ochronie danych osobowych, który odnosi się m.in. do podmiotów przetwarzających dane dotyczące osób korzystających z ich usług medycznych.

⁵⁵⁷ Np. GI-DP-024/1091/05, GI-DP-024/1226/05, GI-DP-024/1418/05, GI-DP-024/1598/05, GI-DP-024/1855/05.

⁵⁵⁸ GI-DP-024/1829/05, GI-DP-024/2423/05. Generalny Inspektor wskazywał na regulację § 53 rozporządzenia w sprawie rodzajów dokumentacji medycznej w zakładach opieki zdrowotnej, sposobu jej prowadzenia oraz szczegółowych warunków jej udostępniania, który egzemplifikuje podmioty uprawnione do dostępu do dokumentacji medycznej.

⁵⁵⁹ GI-DP-024/537/05, GI-DP-024/1145/05.

⁵⁶⁰ GI-DP-024/864/05, GI-DP-024/2307/05.

⁵⁶¹ GI-DP-024/240/05, GI-DP-024/455/05.

⁵⁶² Pismo Generalnego Inspektora z dnia 27 czerwca 2005 r. o sygn. GI-DP-024/455/05. Kwestia ta była wcześniej przedmiotem wystąpienia Generalnego Inspektora do Ministra Zdrowia (pismo z dnia 24 grudnia 2002 r. o sygn. GI-DP-024/1270/02/1772). W skierowanym do Generalnego Inspektora piśmie Minister Zdrowia wskazał, iż „Pewnym kompromisowym rozwiązaniem mogą być dwustronne karty gorączkowe, zamieszczone przy łóżkach szpitalnych. Strona zewnętrzna widoczna dla wszystkich zawierałaby tylko imię i nazwisko pacjenta, natomiast strona wewnętrzna

W omawianym okresie sprawozdawczym Generalny Inspektor rozstrzygał w sprawie dopuszczalności udostępnienia Narodowemu Funduszu Zdrowia będących w posiadaniu Ministerstwa Gospodarki i Pracy danych osób, którym wojewódzkie urzędy pracy przekazały umowy o świadczenie pracy na terenie państw Europejskiego Obszaru Gospodarczego⁵⁶³. NFZ wskazał, iż dane te są mu potrzebne do ustalenia, czy dany obywatel polski przebywający poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej objęty jest polskim ubezpieczeniem zdrowotnym, a co za tym idzie, czy Narodowy Fundusz Zdrowia zobowiązany jest pokrywać koszty jego leczenia za granicą. Poinformował również, iż Fundusz ma trudności z pozyskaniem wiarygodnych informacji odnośnie podjęcia lub nie podjęcia pracy na terenie Unii Europejskiej przez obywateli polskich. Część osób podejmujących pracę w kraju członkowskim UE wskazuje bowiem cel turystyczny, jako cel wyjazdu do tego kraju, a wobec takich osób Fundusz zobowiązany jest pokryć koszty leczenia. Generalny Inspektor uznał, iż ustalenie, czy dana osoba jest objęta powszechnym ubezpieczeniem zdrowotnym jest kwestią kluczową z punktu widzenia możliwości korzystania przez tę osobę ze świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków Narodowego Funduszu Zdrowia⁵⁶⁴. Zgodnie z zasadami określonymi w przepisach Unii Europejskiej⁵⁶⁵ osoba ubezpieczona w Polsce przestaje podlegać polskiemu ubezpieczeniu zdrowotnemu od momentu podjęcia pracy na terytorium innego państwa członkowskiego. Tym samym Narodowy Fundusz Zdrowia nie jest zobowiązany do ponoszenia kosztów leczenia tej osoby. Mając na uwadze konieczność prawidłowego zarządzania środkami przeznaczonymi na finansowanie świadczeń opieki zdrowotnej oraz zważywszy na prawo Funduszu do przetwarzania danych osobowych w celach wskazanych w art. 188 ust. 1 pkt 6 i 7⁵⁶⁶ ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych Generalny Inspektor stwierdził, iż Fundusz będzie uprawniony do pozyskania danych

---

oprócz imienia i nazwiska pacjenta, pozostałe informacje o zdrowiu i leczeniu (...). Nie może to mieć zastosowania na tych szczególnych oddziałach, na których zachodzi bezpośrednie zagrożenie życia pacjenta, a więc wszystkich oddziałach intensywnej opieki medycznej, ratownictwa, gdzie o ratowaniu życia mogą decydować ułamki sekund, a jeden rzut oka osób podejmujących akcje ratunkową musi wystarczyć dla zastosowania właściwego toku postępowania (...) intencją ustawodawcy na pewno nie było narażanie życia i zdrowia, do czego doprowadzić mogłoby zbyt restrykcyjne w tych przypadkach interpretowanie zapisów ustawowych.”

⁵⁶³ GI-DP-024/1814/05. Narodowy Fundusz Zdrowia umotywował swoje żądanie koniecznością realizacji nałożonych na niego zadań, w tym prawidłowego rozliczania się ze świadczeniodawcami i racjonalnego gospodarowania środkami publicznymi.

⁵⁶⁴ Zgodnie z art. 97 ust. 1 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, Narodowy Fundusz Zdrowia jest organem powołanym do zarządzania środkami finansowymi, o których mowa w art. 116 tej ustawy, które przeznaczone są m.in. na finansowanie świadczeń opieki zdrowotnej dla osób uprawnionych do tych świadczeń.

⁵⁶⁵ Zgodnie z art. 13 rozporządzenia Rady (EWG) nr 1408/71 z dnia 14 czerwca 1971 r. w sprawie stosowania systemów zabezpieczenia społecznego do pracowników najemnych, osób prowadzących działalność na własny rachunek i do członków ich rodzin przemieszczających się we Wspólnocie (Dz. Urz. WE L 149 z 5.07.1971, str. 2 i n. ze zm.) pracownik najemny zatrudniony na terytorium jednego państwa członkowskiego podlega ustawodawstwu tego państwa, nawet jeśli zamieszkuje na terytorium innego państwa członkowskiego.

⁵⁶⁶ Art. 188 ust. 1 pkt 6 i 7 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych uprawnia Fundusz do przetwarzania danych osobowych osób ubezpieczonych w celu rozliczania z innymi instytucjami lub

osobowych osób, którym wojewódzkie urzędy pracy przekazały umowy o świadczenie pracy na terenie państw Europejskiego Obszaru Gospodarczego na podstawie art. 23 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie danych osobowych.

Generalny Inspektor odniósł się też do kwestii udostępniania na stronie internetowej oddziału Narodowego Funduszu Zdrowia danych osobowych podmiotów, które zawarły z Funduszem umowy o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej (np. lekarzy prowadzących indywidualną praktykę lekarską)⁵⁶⁷. Generalny Inspektor wskazał, iż zgodnie z art. 135 ust. 1 i 2 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze źródeł publicznych umowy o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej są jawne. Narodowy Fundusz Zdrowia realizuje zasadę jawności umów poprzez zamieszczenie na swojej stronie internetowej informacji o każdej zawartej umowie. Podstawą udostępnienia tych danych na stronie internetowej jest zatem wyżej wskazany przepis prawa.

Podobnie Generalny Inspektor rozstrzygnął odnośnie umieszczenia na stronie internetowej NFZ danych osobowych podmiotów, które brały udział w postępowaniu w sprawie zawarcia umowy o udzielenie świadczeń opieki zdrowotnej w trybie konkursu ofert⁵⁶⁸.

Generalny Inspektor rozpatrywał również zagadnienie legalności nagrywania głosu osoby dzwoniącej do niepublicznego zakładu opieki zdrowotnej⁵⁶⁹. Uzasadniając celowość takiej praktyki zakład opieki zdrowotnej wskazał na konieczność weryfikacji prawdziwości informacji udzielanych przez pacjentów, jak i przez personel placówki. Poinformował również, iż nagrania mogłyby stanowić dowód w postępowaniach skargowych toczonych przed Narodowym Funduszem Zdrowia oraz sądami. Generalny Inspektor wskazał, iż pozyskiwanie danych dźwiękowych przez zakład opieki zdrowotnej będzie dopuszczalne ze względu na usprawiedliwiony cel tego zakładu, o jakim informował, pod warunkiem dopełnienia przez zakład obowiązku informacyjnego wobec osób, których głos nagrywa.

Kilka pytań dotyczyło podstawy prawnej udostępnienia danych osobowych pracowników podmiotowi, z którym pracodawca zawarł umowę o świadczenie na rzecz pracowników usług medycznych⁵⁷⁰. Generalny Inspektor zwracał w takich przypadkach uwagę, że w świetle art. 26 ust. 1 ustawy o ochronie danych osobowych wykorzystywanie przez pracodawcę danych pracowników

---

osobami w zakresie ich zobowiązań wobec Funduszu oraz w celu kontroli przestrzegania zasad legalności, gospodarności, rzetelności i celowości finansowania udzielanych świadczeń zdrowotnych.

⁵⁶⁷ GI-DP-024/1461/05.

⁵⁶⁸ GI-DP-024/43/05. Zgodnie z art. 139 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze źródeł publicznych, zawieranie przez Fundusz umów o udzielenie świadczeń opieki zdrowotnej odbywa się po przeprowadzeniu postępowania w trybie konkursu ofert albo rokowań. Na mocy art. 151 ust. 4 tej ustawy ogłoszenie o rozstrzygnięciu konkursu ofert oraz rokowań powinno zawierać nazwę (firmę) albo imię i nazwisko oraz siedzibę albo miejsce zamieszkania i adres świadczeniodawcy, który został wybrany.

⁵⁶⁹ GI-DP-024/1766/05.

⁵⁷⁰ GI-DP-024/1347/05, GI-DP-024/1745/05.

zawartych w prowadzonej przez niego dokumentacji danych pracowników jest dopuszczalne tylko dla celów bezpośrednio związanych ze stosunkiem pracy. Umowa między pracodawcą, a podmiotem świadczącym usługi medyczne nie może zatem stanowić podstawy prawnej dla przekazania temu podmiotowi danych z dokumentacji pracowniczej. Przetwarzanie danych jest zatem dozwolone wyłącznie na podstawie zgody wyrażonej przez zainteresowanych pracowników.

Generalny Inspektor podjął ponadto interwencję w sprawie zasad przechowywania indywidualnej dokumentacji medycznej po śmierci prowadzącego ją lekarza. Generalny Inspektor wskazał, iż dane o stanie zdrowia należą do kategorii danych szczególnie chronionych i administrator danych powinien dołożyć szczególnej staranności w celu ochrony interesów osób, których dane dotyczą. Tymczasem rozporządzenie w sprawie rodzajów indywidualnej dokumentacji medycznej, sposobu jej prowadzenia oraz szczegółowych warunków jej udostępniania, które określa zasady prowadzenia indywidualnej dokumentacji medycznej przez lekarza udzielającego świadczeń zdrowotnych poza zakładami opieki zdrowotnej nie reguluje na jakich zadach i jaki podmiot przechowuje dokumentację medyczną w razie śmierci prowadzącego ją lekarza⁵⁷¹. W związku z powyższym Generalny Inspektor wystąpił do Ministra Zdrowia o ustosunkowanie się do przedmiotowej sprawy⁵⁷². Minister Zdrowia, po konsultacji z Naczelną Radą Lekarską stwierdził, że w przypadku śmierci lekarza dokumentacja medyczna powinna być przechowywana w okręgowej izbie lekarskiej, której lekarz był członkiem⁵⁷³. W celu uregulowania powyższego zagadnienia w treści rozporządzenia w sprawie rodzajów indywidualnej dokumentacji medycznej, sposobu jej prowadzenia oraz szczegółowych warunków jej udostępniania podjęte zostały prace nad jego nowelizacją.

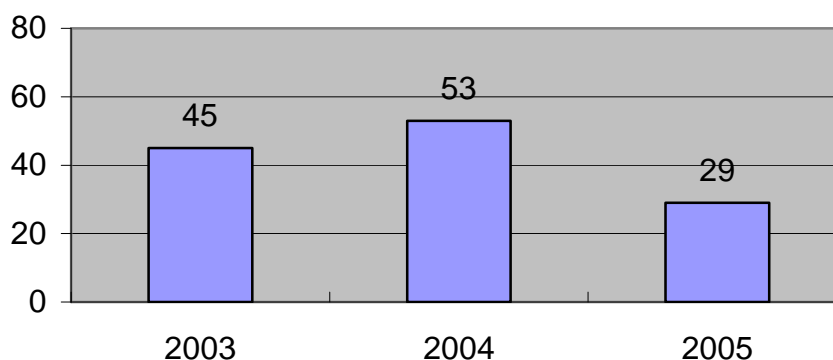
3. W omawianym okresie sprawozdawczym do Generalnego Inspektora zostało skierowanych mniej, niż w latach ubiegłych, **projektów aktów prawnych** dotyczących przetwarzania danych w sektorze służby zdrowia.

---

⁵⁷¹ § 17 ust. 3 rozporządzenia stanowi jedynie, iż w przypadku zaprzestania wykonywania zawodu lekarza poza zakładem opieki zdrowotnej, kopia dokumentacji może zostać wydana na wniosek: pacjenta, jego przedstawiciela ustawowego, osoby upoważnionej przez pacjenta, a w razie śmierci – osoby upoważnionej przez pacjenta do uzyskiwania dokumentacji w przypadku jego zgody, za pokwitowaniem.

⁵⁷² GI-DP-024/712/05.

⁵⁷³ Pismo z dnia 12 lipca 2005 r. o sygn. MZ-OZO-077-1774-5/AL./05.

Wykres *Liczbowe zestawienie projektów aktów prawnych dotyczących przetwarzania danych w służbie zdrowia skierowanych do Generalnego Inspektora w latach 2003–2005.*

Zdecydowana większość uwag zgłoszonych przez Generalnego Inspektora dotyczyła zbyt szerokiego zakresu danych, które miały być gromadzone na podstawie projektowanych przepisów. Generalny Inspektor zgłosił m.in. uwagi do projektu rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie szczegółowego trybu i kryteriów podziału środków pomiędzy centralę i oddziały wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia z przeznaczeniem na finansowanie świadczeń opieki zdrowotnej dla ubezpieczonych⁵⁷⁴. Generalny Inspektor zakwestionował konieczność corocznego ustalania informacji o wieku i płci ubezpieczonego w sytuacji, gdy § 4 ust. 6 rozporządzenia przewidywał ustalanie również numeru PESEL i właściwego oddziału wojewódzkiego Funduszu ubezpieczonego. Generalny Inspektor wskazał, że numer PESEL zawiera sam w sobie informację o wieku i płci danej osoby, a zatem gromadzenie dodatkowo tych danych może naruszać zasadę adekwatności wyrażoną w art. 26 ust. 1 pkt 3 ustawy o ochronie danych osobowych. Ostatecznie z treści rozporządzenia usunięto obowiązek ustalania numeru PESEL⁵⁷⁵.

Wątpliwości Generalnego Inspektora wzbudził również zaproponowany w projekcie rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie umiejętności z zakresu węższych dziedzin medycyny⁵⁷⁶ zakres danych publikowanych w – prowadzonych przez właściwe dla określonej specjalności lekarskiej towarzystwa naukowe – jawnych spisach lekarzy⁵⁷⁷. Zgodnie z treścią § 7 pkt 9,11 i 12 tego rozporządzenia, na stronie internetowej towarzystwa miały być publikowane informacje o szkoleniu prowadzącym do uzyskania świadectwa potwierdzającego posiadane umiejętności, m.in. takie jak: lista opiekunów szkolenia, lista osób odbywających szkolenie i lista

⁵⁷⁴ Projekt przekazany pismem z dnia 6 maja 2005 r. o sygn. MZ-UP-F-70-856-15/RW/05, odpowiedź Generalnego Inspektora z dnia 20 maja 2005 r. o sygn. GI-DP-023/133/05.

⁵⁷⁵ Pismo z dnia 7 września 2005 r. o sygn. MZ-UZ-F-0214-2804-1/MC/05.

⁵⁷⁶ Tytuł tego rozporządzenia został następnie zmieniony na rozporządzenie Ministra Zdrowia w sprawie rodzajów umiejętności oraz warunków i trybu uzyskiwania świadectw potwierdzających posiadanie umiejętności z zakresu węższych dziedzin medycyny lub udzielania określonych świadczeń zdrowotnych.

osób oczekujących na szkolenie. W ocenie organu do spraw ochrony danych publikowanie takich list nie miało podstaw prawnych. Jednocześnie nie został określony zakres ujawnianych w ten sposób danych, co mogło prowadzić do przetwarzania ich w zbyt szerokim zakresie. Generalny Inspektor zakwestionował również celowość publikowania w jawnym rejestrze lekarzy informacji na temat imienia i nazwiska opiekuna szkolenia oraz imion i nazwisk członków komisji egzaminacyjnej. Wątpliwości wzbudził też okres przechowywania dokumentacji dotyczącej egzaminu kończącego szkolenie – „co najmniej 20 lat”. Proponowany, co do zasady niczym nieograniczony okres przechowywania danych mógł – zdaniem Generalnego Inspektora – naruszać art. 26 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie danych osobowych. Większość wniesionych przez Generalnego Inspektora uwag została uwzględniona⁵⁷⁸.

Generalny Inspektor zgłosił ponadto uwagi do projektu rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie wzorów formularzy zgłoszeń dodatkich wyników badań laboratoryjnych w kierunku biologicznych czynników chorobotwórczych oraz sposobów ich przekazywania⁵⁷⁹ oraz rozporządzenia Ministra Zdrowia zmieniającego rozporządzenie w sprawie wzorów formularzy zgłoszeń podejrzenia zakażenia lub zachorowania na chorobę zakaźną, rozpoznania zachorowania na chorobę zakaźną oraz podejrzenia lub stwierdzenia zgonu z powodu choroby zakaźnej oraz sposobu ich przekazywania⁵⁸⁰. Wątpliwości wzbudziły kwestie zabezpieczenia danych zawartych we wskazanych w tych projektach formularzach zgłoszeń w przypadkach, gdy formularze miały być przesyłane drogą elektroniczną. W projektach obydwu rozporządzeń wprowadzono przepis, który stanowił, iż „formularze zgłoszeń przesyła się m.in. elektronicznie, jako przesyłki kodowane, jeżeli pozwalają na to techniczne możliwości nadawcy i odbiorcy”. Generalny Inspektor uznał, iż przedmiotowe przepisy powinny jednoznacznie wskazywać obowiązek kodowania formularzy przesyłanych elektronicznie. Przepisy te zostały zmienione tak, że obecnie obowiązek ten nie budzi wątpliwości⁵⁸¹.

---

⁵⁷⁷ Projekt przesłany pismem z dnia 2 lutego 2005 r. o sygn. MZ-NSK-81-982-2/MŚ/05; odpowiedź Generalnego Inspektora z dnia 8 lutego 2005 r. o sygn. GI-DP-023/34/05. Projekt ten był już przez Generalnego Inspektora opiniowany w 2003 r. (GI-DP-023/293/03).

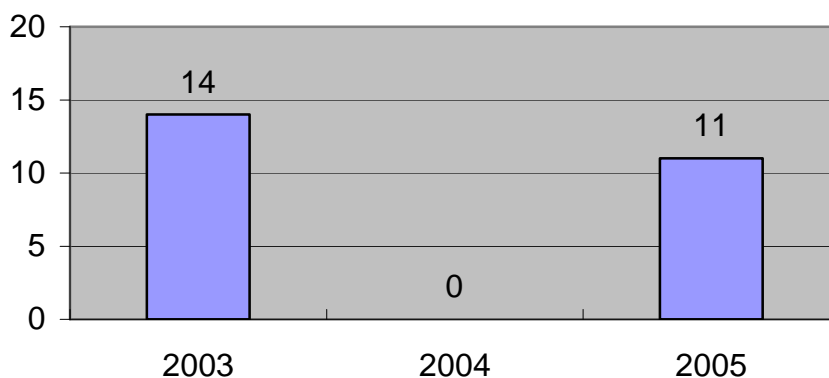
⁵⁷⁸ Zrezygnowano z obowiązku publikowania na stronie internetowej towarzystwa naukowego list opiekunów szkolenia, list osób odbywających szkolenie i list osób oczekujących na szkolenie. Zawężono zakres danych zawartych w jawnym rejestrze lekarzy poprzez usunięcie z niego informacji na temat imienia i nazwiska opiekuna szkolenia oraz imion i nazwisk członków komisji egzaminacyjnej.

⁵⁷⁹ Projekt przesłany pismem z dnia 1 lipca 2005 r. o sygn. GIS-OPR-020-57(9)/MP/05; odpowiedź Generalnego Inspektora z dnia 15 lipca 2005 r. o sygn. GI-DP-023/181/05.

⁵⁸⁰ Projekt przesłany pismem z dnia 1 lipca 2005 r. o sygn. GIS-OPR-020-49(9)/MP/05; odpowiedź Generalnego Inspektora z dnia 15 lipca 2005 r. o sygn. GI-DP-023/182/05.

⁵⁸¹ § 4 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 22 kwietnia 2003 r. w sprawie wzorów formularzy zgłoszeń podejrzenia zakażenia lub zachorowania na chorobę zakaźną, rozpoznania zachorowania na chorobę zakaźną oraz podejrzenia lub stwierdzenia zgonu z powodu choroby zakaźnej oraz sposobu ich przekazywania (Dz. U. Nr 90, poz. 853 ze zm.) oraz § 2 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 8 września 2005 r. w sprawie wzorów formularzy zgłoszeń dodatkich wyników badań laboratoryjnych w kierunku biologicznych czynników chorobotwórczych oraz sposobu ich przekazywania (Dz. U. Nr 186, poz. 1563) umożliwiającą przesyłanie formularzy

4. W roku 2005 podmioty realizujące zadania z zakresu ochrony zdrowia zgłosiły do rejestracji 11 zbiorów danych osobowych.

Wykres *Liczbowe zestawienie zbiorów danych zgłoszonych do rejestracji z zakresu ochrony zdrowia w latach 2003–2005.*

W bieżącym roku Ministerstwo Zdrowia zgłosiło do rejestracji 1 zbiór danych osobowych⁵⁸², prowadzony na podstawie ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. Apteki, jako administratorzy danych, zgłosiły do rejestracji 5 zbiorów danych osobowych, prowadzonych w celach marketingowych. Wszystkie te zbiory zostały zarejestrowane.

Zakłady opieki zdrowotnej zgłosiły do rejestracji 5 zbiorów danych. W trzech przypadkach administratorzy danych zostali poinformowani, że na podstawie art. 43 ust. 1 pkt 5 ustawy o ochronie danych osobowych, nie podlegają obowiązkowi zgłoszenia do rejestracji zbiory danych dotyczących osób korzystających z ich usług medycznych. Jeden zbiór danych - „Rejestr skarg i wniosków” został zarejestrowany⁵⁸³.

Jedna ze spółek farmaceutycznych, wykonując obowiązek rejestracji zbioru danych osobowych, zgłosiła zbiór o nazwie „Baza pacjentów programu opieki farmaceutycznej oraz programu lojalnościowego”⁵⁸⁴. Wobec wątpliwości dotyczących sposobu zbierania danych osobowych do przedmiotowego zbioru oraz okoliczności pozyskiwania zgody na przetwarzanie danych od osób, których one dotyczą, zwrócono się do wnioskodawcy o złożenie wyjaśnień. Ze zgłoszenia wynikało ponadto, iż wnioskodawca zamierza przetwarzać dane ujawniające bezpośrednio lub w kontekście stan zdrowia i nałogi, co - zgodnie z jego oświadczeniem, miało być niezbędne do ochrony żywotnych interesów osoby, której dane dotyczą, lub innej osoby, gdy osoba,

---

drogą elektroniczną, jeżeli pozwalają na to techniczne możliwości nadawcy i odbiorcy w formie przesyłek kodowanych.

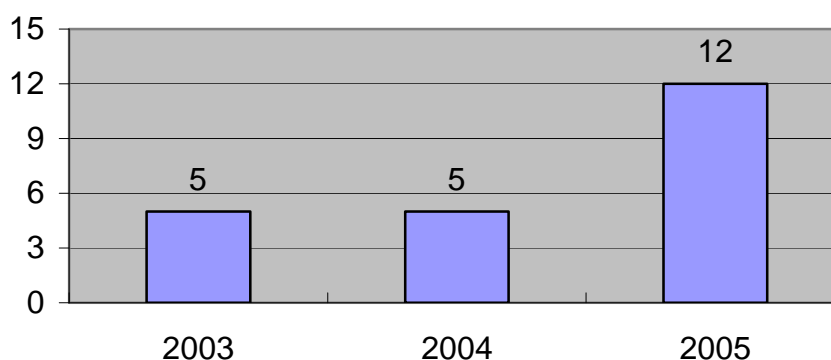
⁵⁸² Zbiór danych o nazwie „Rejestr świadczeniobiorców świadczeń wysokospecjalistycznych finansowanych z budżetu państwa” (zgłoszenie nr R 003665/05, księga rejestrowa nr 066605).

⁵⁸³ Zgłoszenie nr R 002518/05, księga rejestrowa nr 067284.

⁵⁸⁴ Zgłoszenie nr R 001212/05.

której dane dotyczą, nie jest fizycznie lub prawnie zdolna do wyrażenia zgody, do czasu ustanowienia opiekuna prawnego lub kuratora (art. 27 ust. 2 pkt 3 ustawy o ochronie danych osobowych). W toku postępowania wnioskodawca wyjaśnił, iż pozyskiwanie danych do zbioru następuje poprzez wypełnianie ankiet przez osoby, których dane dotyczą, jak również poprzez rejestrowanie, bezpośrednio w systemie komputerowym, danych dotyczących dokonanych przez klienta zakupów. Wnioskodawca poinformował również, iż „do ujawnienia danych dotyczących stanu zdrowia może dojść tylko w przypadku wnikliwej analizy dokonywanych przez pacjenta w Aptece zakupów oraz pod warunkiem, że dana osoba dokonuje zakupu leków tylko na swoje potrzeby. Takie dane przetwarzane będą tylko i wyłącznie w celu poprawy bezpieczeństwa i efektywności terapii danego klienta Apteki. Administrator danych oświadczył także, iż osoba, której dane dotyczą, wyraża pisemną zgodę na przetwarzanie danych dotyczących jej stanu zdrowia. Wnioskodawca złożył ponadto oświadczenie o rezygnacji z zamiaru zbierania danych dotyczących nałogów. Omawiany zbiór danych osobowych został zarejestrowany⁵⁸⁵.

5. W omawianym okresie sprawozdawczym w podmiotach udzielających świadczeń zdrowotnych, oddziałach wojewódzkich Narodowego Funduszu Zdrowia oraz jednostkach organizacyjnych samorządu lekarzy przeprowadzono 12 **kontroli** zgodności przetwarzania danych z przepisami o ochronie danych osobowych⁵⁸⁶, co oznacza ponad 2-krotny wzrost liczby kontroli w porównaniu do 2003 r. i 2004 r.

Wykres *Liczbowe zestawienie kontroli przeprowadzonych w podmiotach służby zdrowia w latach 2003 – 2005.*

Na podstawie ustaleń kontrolnych należy krytycznie ocenić poziom spełnienia przez podmioty udzielające świadczeń zdrowotnych wymogów określonych w przepisach o ochronie danych osobowych. W szczególności dotyczy to stosowanych przez nie środków technicznych i organizacyjnych w celu ochrony przetwarzanych danych, które w kontrolowanych jednostkach zostały zastosowane w ograniczonym zakresie. W przypadku podmiotów udzielających świadczeń

---

⁵⁸⁵ Księga rejestrowa nr 065901.

zdrowotnych podjęcie działań mających na celu właściwe zabezpieczenie danych jest o tyle istotne, że podmioty te przetwarzają dane o stanie zdrowia, które na gruncie przepisów o ochronie danych osobowych podlegają wzmożonej ochronie. Tymczasem w poddanych kontroli podmiotach udzielających świadczeń zdrowotnych sposób zabezpieczenia dokumentacji medycznej nie zapewniał odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa przetwarzanych danych. Uchybienia w tym zakresie polegały m.in. na przechowywaniu dokumentacji zawierającej dane osobowe, w tym dane o stanie zdrowia na odkrytych regałach, biurkach oraz w szufladach biurek nie wyposażonych w zamki, także w pomieszczeniach, w których przyjmowane były osoby postronne. Przeprowadzone kontrole wykazały ponadto, że podmiotom udzielającym świadczeń zdrowotnych dużo problemów przysporzyło również prawidłowe wypełnienie innych obowiązków wynikających z przepisów ustawy o ochronie danych osobowych, dotyczących zabezpieczenia danych osobowych, tj. wyznaczenie administratora bezpieczeństwa informacji, opracowanie ewidencji osób upoważnionych do przetwarzania danych osobowych oraz opracowanie dokumentacji opisującej sposób przetwarzania danych osobowych oraz środki techniczne i organizacyjne zapewniające ochronę przetwarzanych danych osobowych odpowiednią do zagrożeń oraz kategorii danych objętych ochroną.

W toku kontroli podmiotów udzielających świadczeń zdrowotnych oraz jednostek organizacyjnych samorządu lekarzy stwierdzono także liczne uchybienia w procesie przetwarzania danych osobowych w systemach informatycznych. Uchybienia te polegały m.in. na nie zapewnianiu przez systemy informatyczne służące do przetwarzania danych osobowych dla każdej osoby, której dane osobowe były przetwarzane w systemie informatycznym, odnotowania daty pierwszego wprowadzenia danych do systemu, identyfikatora użytkownika wprowadzającego dane osobowe do systemu i informacji o odbiorcach, którym dane zostały udostępnione, dacie i zakresie tego udostępnienia, nie zabezpieczeniu systemu informatycznego przed utratą danych spowodowaną awarią zasilania lub zakłóceniami w sieci zasilającej oraz zmienianiu haseł dostępu rzadziej niż co 30 dni.

W pojedynczych przypadkach przeprowadzone kontrole wykazały także nie dopełnienie obowiązku zgłoszenia do rejestracji Generalnemu Inspektorowi prowadzonych zbiorów danych osobowych (nie zgłoszono m.in. zbioru danych uczestników postępowań w sprawach z zakresu odpowiedzialności zawodowej lekarzy i zbioru danych lekarzy cudzoziemców przystępujących do egzaminu z języka polskiego), nie poinformowania osób, których dane dotyczą, o podstawie prawnej żądania podania danych osobowych oraz zbierania danych osobowych pracowników w

---

⁵⁸⁶ M.in. GI-DIS-K-411/48/05, GI-DIS-K-411/80/05, GI-DIS-K-411/86/05, GI-DIS-K-411/106/05.

zakresie szerszym (m.in. o nazwisko rodowe matki) niż wynikało to z przepisów art. 22¹ § 1, § 2 i § 4 Kodeksu pracy.

W związku ze stwierdzonymi w toku kontroli uchybieniami wydane zostały decyzje nakazujące usunięcie uchybień poprzez m.in. opracowanie polityki bezpieczeństwa i instrukcji zarządzania systemem informatycznym służącym do przetwarzania danych osobowych, zmodyfikowanie systemów informatycznych służących do przetwarzania danych osobowych tak, aby zapewniały odnotowanie daty pierwszego wprowadzenia danych do systemu i identyfikatora użytkownika wprowadzającego dane osobowe do systemu oraz zmienianie haseł dostępu nie rzadziej niż co 30 dni oraz umarzające postępowanie w zakresie nieprawidłowości usuniętych przez jednostki kontrolowane w toku postępowania⁵⁸⁷.

Jednym z bardziej interesujących zagadnień był sposób przekazywania przez świadczeniodawców do oddziałów wojewódzkich Narodowego Funduszu Zdrowia danych osobowych świadczeniobiorców w celu rozliczenia się z zawartych umów o udzielanie świadczeń zdrowotnych. Przeprowadzone kontrole wykazały, że świadczeniodawcy w celu dokonania ww. rozliczeń przekazywali do oddziałów wojewódzkich NFZ drogą elektroniczną (za pośrednictwem Internetu) dane osobowe pacjentów, na rzecz których zostały wykonane świadczenia zdrowotne. Do przekazywania danych wykorzystywany był program informatyczny, który został udostępniony świadczeniodawcom na stronie internetowej oddziału wojewódzkiego NFZ. Za pośrednictwem tego programu przekazywane były dane zawarte w plikach wygenerowanych u świadczeniodawcy, przy czym przekazywane dane odpowiadać musiały ustalonemu formatowi wymiany danych. Jak ustalono, dostęp do systemu informatycznego umożliwiającego teletransmisję danych przy użyciu sieci Internet zabezpieczony został za pomocą logowania (identyfikatora użytkownika oraz hasła o długości od 5 do 20 znaków), przy czym obowiązek zmieniania hasła raz na miesiąc spoczywał na świadczeniodawcy. Teletransmisja danych była szyfrowana za pomocą protokołu SSL. Ponadto, po półgodzinnej nieaktywności użytkownika nawiązana sesja teletransmisji była automatycznie zamykana. Oprócz ww. sposobu świadczeniodawcy przekazywali do oddziałów wojewódzkich NFZ dane osób, na rzecz których udzielili świadczeń zdrowotnych, na nośnikach informatycznych, np. na dyskietce. Nośniki były dostarczane osobiście przez upoważnionych pracowników świadczeniodawcy. Po zaimportowaniu danych nośnik był zwracany tej osobie. Na podstawie ww. ustaleń stwierdzono, że w procesie logowania do systemu informatycznego umożliwiającego teletransmisję danych przy użyciu sieci Internet stosowana była procedura umożliwiająca użycie hasła o długości od 5 do 20 znaków, tj. hasła o ilości znaków mniejszej niż wymagana przepisami rozporządzenia w sprawie dokumentacji przetwarzania danych osobowych oraz warunków

---

⁵⁸⁷ M.in. decyzja z dnia 9 grudnia 2005 r. o sygn. GI-DEC-DIS-411/05 oraz decyzja z dnia 29 grudnia 2005 r. GI-DEC-DIS-439/05.

technicznych i organizacyjnych, jakim powinny odpowiadać urządzenia i systemy informatyczne służące do przetwarzania danych osobowych (pkt VIII załącznika do rozporządzenia w związku z § 6 ust. 4 rozporządzenia i pkt XIV załącznika do rozporządzenia). W zakresie ww. uchybienia postępowanie administracyjne zostało umorzone ze względu na przywrócenie przez Narodowy Fundusz Zdrowia stanu zgodnego z prawem⁵⁸⁸.

Generalny Inspektor podjął również interwencję, gdy w toku prowadzonych czynności kontrolnych stwierdzono, że jeden z podmiotów udzielających świadczeń zdrowotnych zamierzał wprowadzić ewidencję czasu pracy w formie elektronicznej, tj. przy wykorzystaniu indywidualnego kodu cyfrowego oraz odcisku palca pracownika. Jak ustalono, w trakcie rejestracji odcisku palca system automatycznie wyszukiwał charakterystyczne punkty zwane minucjami, ustalał koincydencję i powiązania między nimi oraz umieszczał w układzie współrzędnych. Następnie z informacji o relacjach między charakterystycznymi punktami programowo tworzony był wzorzec, który w postaci skondensowanego kodu był zapamiętywany w pamięci urządzenia rozpoznającego. Podczas weryfikacji do rozpoznania użytkownika wykorzystywany był ten kod a nie obraz linii papilarnych. Wskazany wzorzec składał się z matematycznie przetworzonej informacji o charakterystycznych punktach linii papilarnych i nie pozwalał na odtworzenie obrazu linii papilarnych. Czujniki rejestracji czasu pracy miały zostać umieszczone przy wejściach do budynku. Pracownik rozpoczynając i kończąc pracę miał wprowadzać indywidualny kod PIN oraz przykładąć palec do czytnika (okienka skanującego) – odczytany odcisk palca po przetworzeniu metodami matematycznymi byłby porównywany z wzorcem przechowywanym w pamięci urządzenia rozpoznającego. Jednocześnie ustalono, że na każdego pracownika został nałożony obowiązek poddania się procesowi rejestracji w celu utworzenia wzorca kodu. W związku z tym, że przetwarzanie danych osobowych pracowników podmiotu udzielającego świadczeń zdrowotnych w postaci wzorców stanowiących matematycznie przetworzone informacje o charakterystycznych punktach linii papilarnych palców nie znajdowało podstaw w obowiązujących przepisach prawa, Generalny Inspektor nakazał zaprzestanie zbierania i usunięcie tego typu danych⁵⁸⁹.

K. Telekomunikacja.

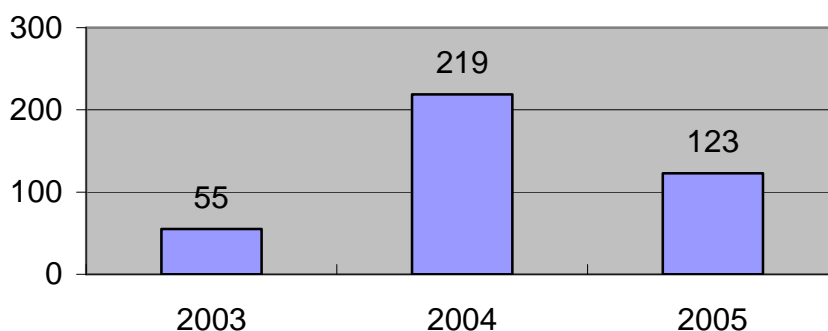
Podstawowym aktem prawnym regulującym przetwarzanie danych w związku ze świadczeniem usług telekomunikacyjnych jest ustawa z dnia 16 lipca 2004 r. Prawo telekomunikacyjne (Dz. U. Nr 171, poz. 1800 ze zm.).

---

⁵⁸⁸ Decyzja z dnia 20 grudnia 2005 r. o sygn. GI-DEC-DIS-424/05.

⁵⁸⁹ Decyzja z dnia 9 grudnia 2005 r. o sygn. GI-DEC-DIS-411/05.

1. W analizowanym roku sprawozdawczym liczba **skarg** dotyczących przetwarzania danych w związku ze świadczeniem usług telekomunikacyjnych zmniejszyła się niemal dwukrotnie w stosunku do roku poprzedniego.

Wykres *Liczbowe zestawienie skarg dotyczących przetwarzania danych przez operatorów telekomunikacyjnych, skierowanych do Generalnego Inspektora w latach 2003–2005.*

W 2005 r. skargi dotyczyły przede wszystkim:

- przetwarzania danych osobowych w związku z odzyskiwaniem wierzytelności z tytułu opłat za świadczone usługi telekomunikacyjne,
- udostępniania osobom nieupoważnionym danych zastrzeżonych,
- niewykonywania przez operatorów obowiązku informacyjnego,
- przetwarzania danych dla celów marketingowych,
- formułowania klauzuli zgody na przetwarzanie danych.

Podobnie jak w latach 2003-2004, wśród skarg przeważały takie, w których skarżący wskazywali na udostępnienie ich danych osobom nieupoważnionym w związku z dochodzeniem przez spółki telekomunikacyjne przysługujących im wierzytelności⁵⁹⁰.

Skarżący kwestionowali także legalność kontynuowania procesu przetwarzania danych osobowych ich dotyczących po rozwiązaniu umowy o świadczenie usług telekomunikacyjnych, jednakże wnioski takie nie były uwzględniane z uwagi na spoczywające na administratorze danych obowiązki wynikające np. z przepisów o rachunkowości.

Wiele skarg z dziedziny telekomunikacji rozpatrzonych w 2005 r. przez Generalnego Inspektora wskazało na nieprawidłowości w procesie przetwarzania danych osobowych abonentów wynikające z braku należytej staranności ze strony pracowników zatrudnionych przy przetwarzaniu danych lub też błędów systemów informatycznych, za pomocą których realizowany był proces przetwarzania. W rezultacie dochodziło do przetwarzania danych nieprawdziwych oraz udostępnienia danych osobom nieupoważnionym. Przykładowo, dane osobowe wraz z informacją o

---

⁵⁹⁰ Szerzej na temat windykacji należności w dziale Sprawozdania poświęconym tej tematyce (Część II, lit. D. pkt 2. Windykacja).

zaległych należnościach przekazywano podmiotom zajmującym się windykacją należności wskutek błędu pracownika, który bezpodstawnie zakwalifikował abonenta jako dłużnika⁵⁹¹ lub też dokonywano wielokrotnej cesji tej samej należności, czy też cesji należności, co do której orzeczeniem sądowym oddalone zostało powództwo o zapłatę skierowane przeciwko skarżącemu⁵⁹². Często udostępniano zastrzeżony numer telefonu osobom nieupoważnionym, czy to w książce telefonicznej⁵⁹³, czy przy świadczeniu usługi biura numerów operatora, pomimo braku zgody abonenta⁵⁹⁴.

W sytuacji stwierdzenia takich nieprawidłowości Generalny Inspektor nakazywał zastosowanie dodatkowych środków technicznych i organizacyjnych mających na celu zabezpieczenie danych osobowych przed udostępnieniem osobom nieupoważnionym, jak również zawiadamiał organy ścigania o popełnieniu przestępstwa z art. 51 ustawy⁵⁹⁵. Operatorzy - na skutek interwencji Generalnego Inspektora⁵⁹⁶ - w celu zapobieżenia podobnym zdarzeniom w przyszłości upominali lub karali winnych zaniedbań pracowników, wydawali dodatkowe instrukcje dla zespołu biura numerów, a także przeprowadzali dodatkowe szkolenia pracowników zatrudnionych przy przetwarzaniu danych.

W przypadku, gdy operatorzy nie dopełniali obowiązku z art. 33 ustawy i nie istniały podstawy do odmowy jego wypełnienia wynikające z art. 30 ustawy, Generalny Inspektor nakazywał jego dopełnienie⁵⁹⁷. Natomiast, w sytuacji, gdy skarżący domagali się spełnienia obowiązku informacyjnego z art. 25 ustawy, od podmiotu, któremu operator powierzył przetwarzanie danych, wnioski takie nie mogły być uwzględniane z uwagi na fakt, że obowiązek ten spoczywa jedynie na administratorze danych⁵⁹⁸.

Podsumowując tematykę skarg z zakresu telekomunikacji w 2005 r. zauważyć należy, iż nadal niektórzy skarżący wskazują na przesłankę zgody jako jedyny warunek legalizujący przetwarzanie danych ich dotyczących. Kwestionują oni przetwarzanie danych przez operatorów

---

⁵⁹¹ Decyzja z dnia 14 lipca 2005 r. o sygn. GI-DEC-DS-187/05 w sprawie GI-DS-430/437/0404 (W Sprawozdaniu z działalności Generalnego Inspektora w roku 2005 uwzględniono sprawy, które wpłynęły do Generalnego Inspektora w roku 2004, jednakże zostały rozstrzygnięte w roku 2005. Sprawy te nie były brane pod uwagę w zestawieniach statystycznych w niniejszym Sprawozdaniu.); podobnie decyzja z dnia 13 lipca 2005 r. o sygn. GI-DEC-DS-186/05 w sprawie GI-DS-430/666/04 oraz decyzja z dnia 27 września 2005 r. o sygn. GI-DEC-DS-316/05 w sprawie GI-DS-430/250/04.

⁵⁹² Zawiadomienie z dnia 27 lipca 2005 r. w sprawie GI-DS-430/151/05.

⁵⁹³ GI-DS-430/247/05.

⁵⁹⁴ GI-DS-430/190/05, GI-DS-430/198/05, GI-DS-430/489/05.

⁵⁹⁵ Zawiadomienie z dnia 6 września 2005 r. w sprawie GI-DS-430/433/05, zawiadomienie z dnia 27 lipca 2005 r. w sprawie GI-DS-430/151/05.

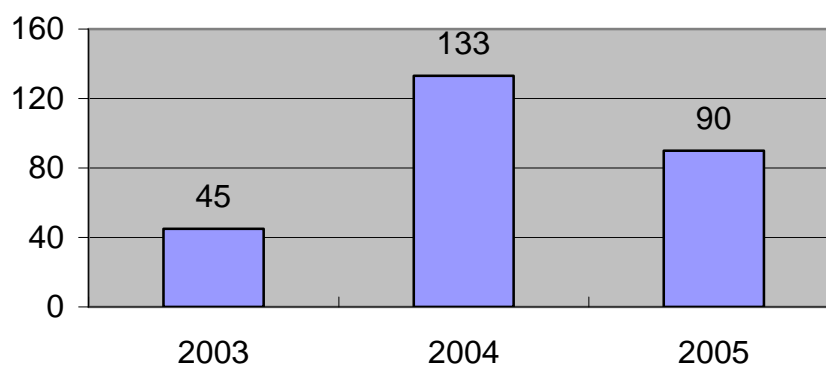
⁵⁹⁶ Np. sygnalizacja z dnia 4 lipca 2005 r. w sprawie GI-DS-430/340/05, pismo z dnia 5 lipca 2005 r. w sprawie GI-DS-430/343/05.

⁵⁹⁷ Decyzja z dnia 14 lipca 2005 r. o sygn. GI-DEC-DS-188/05 w sprawie GI-DS-430/230/05, decyzja z dnia 13 września 2005 r. o sygn. GI-DEC-DS-303/05 w sprawie GI-DS-430/230/05, decyzja z dnia 8 sierpnia 2005 r. o sygn. GI-DEC-DS-246/05 w sprawie GI-DS-430/264/05.

⁵⁹⁸ Decyzja z dnia 14 lipca 2005 r. o sygn. GI-DEC-DS-188/05 oraz decyzja z dnia 13 września 2005 r. o sygn. GI-DEC-DS-303/05 w sprawie GI-DS-430/230/05.

bez zgody dysponenta danych w sytuacji, gdy proces przetwarzania jest prowadzony w celu wykonania umowy, czy też w celach wynikających z obowiązujących przepisów prawa (np. rachunkowych). Niepokój budzą natomiast sygnały świadczące o braku zastosowania przez administratorów takich środków technicznych i organizacyjnych, które zapobiegają przetwarzaniu danych z naruszeniem ustawy. Interwencje Generalnego Inspektora w sprawach naruszeń praw konkretnych skarżących przynoszą pozytywny skutek w postaci zastosowania dodatkowych procedur, szkoleń i innych środków mających na celu zapewnienie prawidłowego procesu przetwarzania danych wszystkich abonentów, niemniej jednak nadal utrzymuje się stosunkowo duża liczba skarg na ww. nieprawidłowości, które znajdują potwierdzenie w zgromadzonych materiałach sprawy. Należy jednocześnie odnotować spadek skarg na przetwarzanie danych przez operatorów sieci telekomunikacyjnej w celu marketingowych. Liczne wystąpienia Generalnego Inspektora w minionych latach, w których zwracał uwagę podmiotów świadczących usługi telekomunikacyjne na konieczność wyodrębniania klauzul zgody na przetwarzanie danych w tych celach spowodowały weryfikację obecnie obowiązujących treści umów o świadczenie usług telekomunikacyjnych i innych formularzy, za pomocą których pozyskiwane są dane osobowe.

2. W okresie objętym sprawozdaniem, w porównaniu do roku ubiegłego, nastąpił spadek liczby **pytań** dotyczących przetwarzania danych osobowych w sektorze telekomunikacji, przy czym pochodziły one wyłącznie od podmiotów ze sfery prywatnej.

Wykres: Liczbowe zestawienie pytań o wyjaśnienie przepisów dotyczących przetwarzania danych osobowych przez operatorów telekomunikacyjnych skierowanych do Generalnego Inspektora w latach 2003–2005.

Pytania kierowane do Generalnego Inspektora dotyczyły m.in. takich kwestii, jak:

- zakres danych osobowych abonentów przetwarzanych przez operatorów telekomunikacyjnych⁵⁹⁹,

---

⁵⁹⁹ Np. GI-DP-024/1126/05, GI-DP-024/1403/05. Generalny Inspektor odwoływał się w wymienionych sprawach do art. 161 ust. 2 Prawa Telekomunikacyjnego wymieniającego w sposób enumeratywny dane użytkownika, do których

- udostępnianie danych osobowych abonentów osobom nieuprawnionym⁶⁰⁰,
- uprawnienia przysługujące abonentom w przypadku niewykonania lub nienależytego wykonania usługi telekomunikacyjnej przez operatora telekomunikacyjnego⁶⁰¹,
- zakres danych abonentów udostępnianych w książkach telefonicznych⁶⁰²,
- przetwarzanie danych osobowych abonentów w związku z cesją wierzytelności⁶⁰³,
- legalność używania automatycznych systemów wywołujących dla celów marketingu bezpośredniego⁶⁰⁴.

Do Generalnego Inspektora zwrócono się z pytaniem o legalność odmowy udostępnienia przez jednego z operatorów telekomunikacyjnych służbom obsługującym numery alarmowe adresów telefonujących do nich osób z powołaniem się na ustawę o ochronie danych osobowych⁶⁰⁵. Generalny Inspektor wystąpił do operatora o podjęcie działań zmierzających do wyeliminowania

gromadzenia uprawniony jest operator telekomunikacyjny. Zakres pozyskiwanych danych może być rozszerzony tylko o dane wymienione w ust. 3 tego przepisu - za zgodą użytkownika.

⁶⁰⁰ Np. GI-DP-024/1116/05, GI-DP-024/1231/05, GI-DP-024/1698/05, GI-DP-024/2398/05, GI-DP-024/2478/05. Generalny Inspektor wskazywał na tajemnicę telekomunikacyjną, która według art. 159 ust. 1 Prawa telekomunikacyjnego obejmuje: dane dotyczące użytkownika, treść indywidualnych komunikatów, dane transmisyjne, które oznaczają dane przetwarzane dla celów przekazywania komunikatów w sieciach telekomunikacyjnych lub naliczania opłat za usługi telekomunikacyjne, w tym dane lokalizacyjne, które oznaczają wszelkie dane przetwarzane w sieci telekomunikacyjnej wskazujące położenie geograficzne urządzenia końcowego użytkownika publicznie dostępnych usług telekomunikacyjnych, dane o lokalizacji, które oznaczają dane lokalizacyjne wykraczające poza dane niezbędne do transmisji komunikatu lub wystawienia rachunku, dane o próbach uzyskania połączenia między określonymi zakończeniami sieci telekomunikacyjnej. Jak natomiast stanowi ust. 2 cytowanego przepisu, zakazane jest zapoznavanie się, utrwalanie, przechowywanie, przekazywanie lub inne wykorzystywanie treści lub danych objętych tajemnicą telekomunikacyjną przez osoby inne niż nadawca i odbiorca komunikatu, poza wyjątkami enumeratywnie wymienionymi w tym przepisie.

⁶⁰¹ Np. GI-DP-024/87/05, GI-DP-024/242/05, GI-DP-024/309/05, GI-DP-024/1178/05, GI-DP-024/2441/05. Generalny Inspektor wskazał na ogólne zasady odpowiedzialności z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania umowy określone w art. 471 i n. ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 43, poz. 296 ze zm.). Na gruncie Prawa telekomunikacyjnego konsument jest uprawniony do złożenia reklamacji na niewykonanie lub nienależyte wykonanie usługi telekomunikacyjnej przez przedsiębiorców telekomunikacyjnych. Dostawca publicznie dostępnych usług telekomunikacyjnych jest obowiązany – zgodnie z art. 106 ust. 1 Prawa telekomunikacyjnego – do jej rozpatrzenia. Jeżeli reklamacja usługi telekomunikacyjnej nie zostanie rozpatrzona w terminie 30 dni od dnia jej złożenia, uważa się, że reklamacja została uwzględniona (ust. 2 art. 106). Po wyczerpaniu drogi postępowania reklamacyjnego, przepisy Prawa telekomunikacyjnego przewidują możliwość dochodzenia roszczeń na drodze postępowania sądowego (art. 107), mediacyjnego przed Prezesem URTiP (art. 109) lub polubownego przed sądem konsumenckim przy Prezesie URTiP (art. 110). Szczegółowy tryb postępowania reklamacyjnego określają przepisy rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 1 października 2004 r. w sprawie trybu postępowania reklamacyjnego oraz warunków jakim powinna odpowiadać reklamacja usługi telekomunikacyjnej (Dz. U. Nr 226, poz. 2291).

⁶⁰² Np. GI-DP-024/1435/05, GI-DP-024/1442/05, GI-DP-024/1627/05, GI-DP-024/1637/05, GI-DP-024/2269/05, GI-DP-024/2496/05. Generalny Inspektor wskazał, iż zakres danych o abonencie zawartych w książce telefonicznej został określony w art. 169 ust. 1 Prawa telekomunikacyjnego. W świetle tego artykułu dane osobowe zawarte w publicznie dostępnym spisie abonentów powinny być ograniczone do numeru abonenta lub znaku identyfikującego abonenta, nazwiska i imion abonenta, nazwy miejscowości oraz ulicy, przy której znajduje się zakończenie sieci, udostępnione abonentowi - w przypadku stacjonarnej publicznej sieci telefonicznej albo miejsca zameldowania abonenta na pobyt stały - w przypadku ruchomej publicznej sieci telefonicznej. Na podstawie art. 169 ust. 4, rozszerzenie zakresu danych, o których mowa w ust. 1, wymaga zgody abonenta.

⁶⁰³ Np. GI-DP-024/8/05, GI-DP-024/50/05. Zagadnienie cesji wierzytelności zostało omówione w Części II, niniejszego Sprawozdania lit. D. pkt 2. Windykacja.

⁶⁰⁴ Np. GI-DP-024/950/05, GI-DP-024/1353/05; Generalny Inspektor wskazał na art. 172 ust. 1 Prawa telekomunikacyjnego według którego zakazane jest używanie automatycznych systemów wywołujących dla celów marketingu bezpośredniego, chyba że abonent lub użytkownik końcowy uprzednio wyraził na to zgodę.

⁶⁰⁵ GI-DP-024/1554/05.

błędnej praktyki polegającej na odmowie udostępnienia służbom obsługującym numery alarmowe będących w jej posiadaniu danych lokalizacyjnych abonentów wywołujących połączenie z tymi numerami z powołaniem się na ustawę o ochronie danych osobowych. Generalny Inspektor podkreślił, iż powyższa praktyka nie znajduje jakiegokolwiek oparcia w przepisach ustawy o ochronie danych osobowych, przy czym stanowi również naruszenie przepisów ustawy Prawo telekomunikacyjne, w szczególności jej art. 171 ust. 8 zawierającego wyjątek od obowiązku zachowania tajemnicy telekomunikacyjnej. Przepis ten wprost nałożył na operatorów publicznej sieci telefonicznej obowiązek zapewnienia służbom ustawowo powołanym do niesienia pomocy dostępu do identyfikacji linii wywołującej oraz danych dotyczących lokalizacji, bez uprzedniej zgody zainteresowanych abonentów lub użytkowników końcowych, jeżeli jest to konieczne do umożliwienia tym służbom wykonywania ich zadań w możliwie najbardziej efektywny sposób.

3. W 2005 r. Generalnemu Inspektorowi przedłożono do zaopiniowania 1 **projekt aktu prawnego** dotyczący przetwarzania danych w sektorze telekomunikacji. W roku 2004 wpłynęły 2 takie projekty, do 1 z nich zgłoszono uwagi. W 2003 r. wpłynął 1 projekt.

W opiniowanym projekcie, stanowiącym nowelizację ustawy Prawo telekomunikacyjne, wątpliwości Generalnego Inspektora wzbudził art. 165, nakładający na operatorów telekomunikacyjnych lub dostawców usług telekomunikacyjnych obowiązek przechowywania danych teletransmisyjnych przez okres 15 lat⁶⁰⁶. Projektodawcy uzasadniali tę zmianę potrzebami postępowań prowadzonych przez uprawnione organy w celu zapewnienia bezpieczeństwa państwa, bezpieczeństwa i porządku publicznego oraz wykonywaniem przez nie zadań na rzecz obronności.

Generalny Inspektor wskazał, że w świetle art. 26 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie danych osobowych administrator danych jest zobowiązany do przechowywania danych w postaci umożliwiającej identyfikację osób nie dłużej niż jest to niezbędne do osiągnięcia celu przetwarzania. Organ do spraw ochrony danych stwierdził wprawdzie, iż przetwarzanie danych na podstawie przepisów prawa jest jedną z przesłanek legalizujących takie działanie i ustawodawca może zdecydować o dowolnym okresie przetwarzania danych, niemniej jednak wskazał, że analiza projektu zmian art. 165 Prawa telekomunikacyjnego nasuwa wątpliwości co do jego zgodności z aktualnie obowiązującym i planowanymi prawem Unii Europejskiej. Generalny Inspektor powołał art. 6 Dyrektywy 2002/58/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 lipca 2002 r. dotyczącej przetwarzania danych osobowych i ochrony prywatności w sektorze łączności elektronicznej (Dz.

---

⁶⁰⁶ Projekt przesłany pismem z dnia 1 grudnia 2005 r. o sygn. PS-9/05; Odpowiedź Generalnego Inspektora z dnia 6 grudnia 2005 r. o sygn. GI-DP-023/311/05. Proponowana treść art. 165 ust. 1 – „Operator publicznej sieci telekomunikacyjnej lub dostawca publicznie dostępnych usług telekomunikacyjnych przetwarzający dane transmisyjne dotyczące abonentów i użytkowników końcowych jest obowiązany, z uwagi na realizację przez uprawnione organy zadań i obowiązków na rzecz obronności, bezpieczeństwa państwa oraz bezpieczeństwa i porządku publicznego, dane te przechowywać przez okres 15 lat. Po upływie tego okresu, dane transmisyjne są usuwane lub anonimizowane przez

Urz. UE L 201, z 31.07.2002) implementowanej w prawie polskim poprzez ustawę Prawo telekomunikacyjne. Przepis ten zobowiązuje dostawcę publicznej sieci łączności lub publicznie dostępnych usług łączności elektronicznej do usunięcia lub uczynienia anonimowymi danych transmisyjnych abonentów i użytkowników, gdy nie są już potrzebne dla celów transmisji komunikatu oraz naliczania opłat abonenckich i opłat rozliczeń międzyoperatorskich. Państwa członkowskie mogą jednak ograniczyć prawa i obowiązki wynikające z tego przepisu, gdy takie ograniczenia stanowią środki niezbędne, właściwe i proporcjonalne w ramach społeczeństwa demokratycznego do zapewnienia bezpieczeństwa narodowego, obrony, bezpieczeństwa publicznego oraz zapobiegania, prowadzenia dochodzeń, wykrywania i ścigania przestępstw⁶⁰⁷. W tym celu mogą m.in. określić okres przechowywania danych transmisyjnych uzasadniony ze względu na wyżej wymienione cele⁶⁰⁸. Na forum europejskim zostały zgłoszone różne propozycje okresu przechowywania tego rodzaju danych, ale zawsze były one krótsze, niż to zakładał przedłożony projekt⁶⁰⁹. Ponadto obecnie, zgodnie z obowiązującymi w państwach członkowskich UE przepisami prawa maksymalny okres przechowywania danych na potrzeby organów ścigania wynosi 3, 4 lata, a najczęściej jest to 1 rok. Ostatecznie, art. 165 Prawa telekomunikacyjnego w brzmieniu obowiązującym od 8 lutego 2006 r. nakłada na operatorów obowiązek przechowywania danych teletransmisyjnych przez 2 lata⁶¹⁰.

4. Podmioty z branży telekomunikacyjnej zgłosiły w 2005 roku do **rejestracji** 7 zbiorów danych osobowych, zatem nieznacznie więcej, niż w roku ubiegłym.

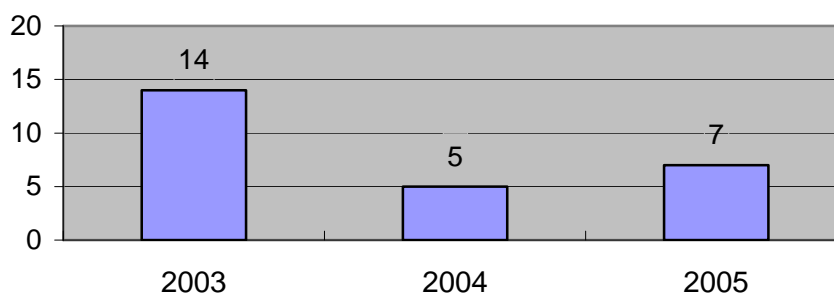
operatora publicznej sieci telekomunikacyjnej lub dostawcę publicznie dostępnych usług telekomunikacyjnych, którzy je przechowują.”

⁶⁰⁷ Art. 15 Dyrektywy 2002/58/WE.

⁶⁰⁸ Ustawodawca wspólnotowy nie wpłynął na zmianę istniejącej równowagi między prawem do prywatności osoby fizycznej a możliwością państw członkowskich do podejmowania środków określonych w art. 15 Dyrektywy.

⁶⁰⁹ Projekt Decyzji Ramowej w sprawie zatrzymywania danych przetwarzanych i przechowywanych w związku ze świadczeniem publicznie dostępnych usług łączności elektronicznej lub danych w publicznych sieciach łączności do celów dochodzenia, wykrywania i ścigania przestępstw, w tym terroryzmu przewiduje przechowywanie danych przez okres 12 miesięcy, na zasadzie wyjątku do 24 miesięcy. Natomiast w projekcie Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie zatrzymywania przetwarzanych danych w związku ze świadczeniem publicznych usług łączności elektronicznej i zmieniającej Dyrektywę 2002/58/WE okresy przechowywania wynoszą co najmniej 6 miesięcy i nie dłużej niż 2 lata.

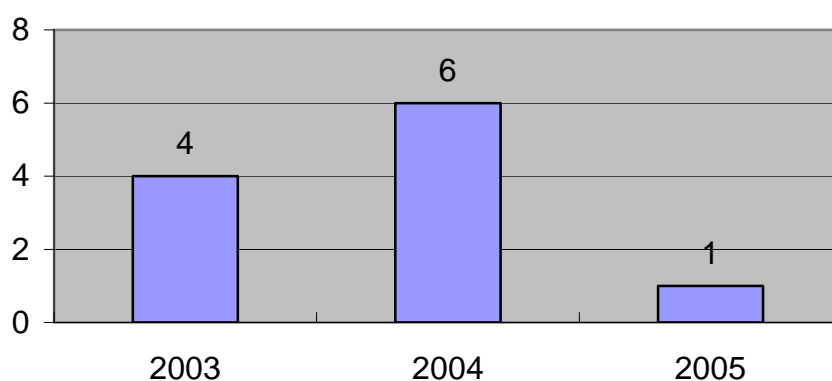
⁶¹⁰ Art.1 pkt 8 ustawy z dnia 29 grudnia 2005 r. o zmianie ustawy – Prawo telekomunikacyjne oraz ustawy - Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 12, poz. 66).

Wykres *Liczbowe zestawienie zbiorów danych zgłoszonych do rejestracji z zakresu telekomunikacji w latach 2003–2005.*

Zgłoszone do rejestracji przez podmioty z tego sektora zbiory danych służą przede wszystkim realizacji umów o świadczenie usług telekomunikacyjnych oraz celom marketingowym, jak przeprowadzanie konkursów, akcji promocyjnych, itp.

5. W okresie od 1 stycznia 2005 r. do 31 grudnia 2005 r. w podmiotach świadczących usługi telekomunikacyjne została przeprowadzona 1 **kontrola** zgodności przetwarzania danych z przepisami o ochronie danych osobowych⁶¹¹. W porównaniu z 2004 r. oznacza to spadek liczby przeprowadzonych kontroli. Mała liczba kontroli podmiotów świadczących usługi telekomunikacyjne spowodowana była tym, że kompleksowe kontrole tych podmiotów zostały przeprowadzone w poprzednich latach.

Wykres *Porównanie liczby przeprowadzonych kontroli podmiotów świadczących usługi telekomunikacyjne w latach 2003 – 2005.*

Przeprowadzona kontrola wykazała liczne uchybienia w procesie przetwarzania danych osobowych przy użyciu systemu informatycznego. Stwierdzone w tym zakresie uchybienia polegały na nie zabezpieczeniu systemu informatycznego służącego do przetwarzania danych osobowych przed utratą danych spowodowaną awarią zasilania lub zakłóceniami w sieci zasilającej, zmienianiu haseł dostępu rzadziej niż co 30 dni oraz nie zapewnianiu przez system informatyczny

⁶¹¹ GI-DIS-K-411/23/05.

odnotowania dla każdej osoby, której dane osobowe były przetwarzane w tym systemie, daty pierwszego wprowadzenia danych do systemu i identyfikatora użytkownika wprowadzającego dane osobowe do systemu oraz sporządzenia i wydrukowania raportu zawierającego w powszechnie zrozumiałej formie informacje, o których mowa w § 7 ust. 1 rozporządzenia w sprawie dokumentacji przetwarzania danych osobowych oraz warunków technicznych i organizacyjnych, jakim powinny odpowiadać urządzenia i systemy informatyczne służące do przetwarzania danych osobowych. W toku kontroli ustalono również, że do ewidencji osób upoważnionych do przetwarzania danych osobowych nie wpisano zakresu upoważnienia do przetwarzania danych, a w polityce bezpieczeństwa nie zawarto opisu struktury zbiorów danych wskazującego zawartość poszczególnych pól informacyjnych i powiązania między nimi. Ponadto, do przetwarzania danych osobowych zostały dopuszczone osoby nie posiadające upoważnień nadanych przez administratora danych.

Istotnym uchybieniem stwierdzonym w toku kontroli było przetwarzanie przez jednostkę kontrolowaną danych osobowych abonentów w sposób niezgodny z prawem. Ustalono bowiem, że zawierając umowę o świadczenie usług telekomunikacyjnych kontrolowany dostawca usług telekomunikacyjnych żądał od osób zainteresowanych podpisaniem ww. umowy przedstawienia kserokopii dowodu osobistego. W przypadku dowodów osobistych wydawanych do 1 stycznia 2001 r. abonenci zobowiązani byli przedstawić kserokopie 1, 2, 3, 6 i 7 stron dowodu osobistego. W konsekwencji kontrolowany dostawca usług telekomunikacyjnych pozyskał dane ww. osób w zakresie wykraczającym (o nazwisko rodowe, rysopis, wizerunek oraz stan cywilny) poza dane wymienione w art. 161 ustawy Prawo telekomunikacyjne.

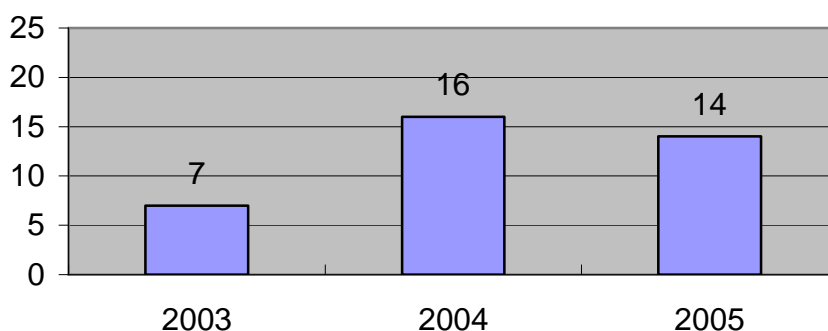
L. Transport.

Przetwarzanie danych osobowych przez przedsiębiorców świadczących usługi transportowe odbywa się na podstawie przepisów ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. Prawo przewozowe (tekst jednolity: Dz. U. z 2000 r. Nr 50, poz. 601 ze zm.).

1. W analizowanym roku sprawozdawczym liczba **skarg** dotyczących omawianej problematyki utrzymała się na podobnym poziomie, jak w 2004 r.⁶¹².

---

⁶¹² Informacje na temat tego zagadnienia można odnaleźć w Sprawozdaniu Generalnego Inspektora z działalności w roku 2004, część II, lit. E. Transport.

Wykres *Liczbowe zestawienie skarg dotyczących przetwarzania danych przez podmioty świadczące usługi transportowe, skierowanych do Generalnego Inspektora w latach 2003–2005.*

Skargi, jakie skierowano do Generalnego Inspektora na działalność podmiotów z omawianego sektora dotyczyły przede wszystkim:

- legalności przetwarzania (m.in. udostępnienia) danych osobowych,
- zbyt szerokiego zakresu gromadzonych danych osobowych.

Większość skarg rozpatrywanych przez Generalnego Inspektora w 2005 r. dotyczyła legalności pozyskiwania danych osobowych pasażerów przez podmioty dokonujące kontroli biletów, celem wyegzekwowania należności za przejazd bez ważnego biletu. W przypadku zlecenia przez przewoźników kontroli biletów innym podmiotom, działanie to znajdowało umocowanie w przepisach prawa, w szczególności w art. 33a Prawa przewozowego⁶¹³. Zawarcie tego typu umowy należało zatem traktować jako powierzenie przetwarzania danych osobowych w trybie art. 31 ustawy. Tak więc w sytuacji, gdy nie następowała zmiana po stronie administratora danych, a jedynie przewoźnik umownie powierzał podmiotom kontrolującym bilety, przetwarzanie danych osobowych w celu wyegzekwowania wierzytelności przysługujących z tytułu jazdy bez ważnego biletu, brak było podstaw do stwierdzenia naruszenia ustawy⁶¹⁴.

Inna sytuacja zachodziła jednak, gdy przewoźnik na podstawie art. 509 i nast. ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93 ze zm.) zbywał swoje prawa i obowiązki, w tym te, które były związane z przetwarzaniem danych osobowych przez podmioty kontrolujące bilety. Przepisy prawa, w szczególności wzmiankowany wyżej art. 33a Prawa przewozowego, nie dopuszczają możliwości zawierania przez przewoźników umowy, na podstawie której nastąpiłaby sukcesja prawna na rzecz firmy kontrolującej bilety, a więc zbycie przez

⁶¹³ Zgodnie z art. 33a ustawy Prawo przewozowe, przewoźnik lub osoba przez niego upoważniona, legitymując się identyfikatorem umieszczonym w widocznym miejscu, może dokonywać kontroli dokumentów przewozu osób lub bagażu.

⁶¹⁴ Np. decyzja z dnia 23 lutego 2005 r. o sygn. GI-DEC-DS-38/05, utrzymana w mocy decyzją z dnia 20 września 2005 r. o sygn. GI-DEC-DS-308/05 w sprawie GI-DS-430/780/04. W Sprawozdaniu z działalności Generalnego Inspektora w roku 2005 uwzględniono sprawy, które wpłynęły do Generalnego Inspektora w roku 2004, jednakże zostały rozstrzygnięte w roku 2005. Sprawy te nie były brane pod uwagę w zestawieniach statystycznych w niniejszym Sprawozdaniu.

przewoźnika praw i obowiązków administratora. Mocą ww. przepisu status administratora przysługuje bowiem wyłącznie przewoźnikowi, który może przetwarzać dane samodzielnie bądź je powierzyć. Tym bardziej nieuprawnione były działania polegające na zbywaniu na rzecz podmiotów windykacyjnych danych osobowych przez podmioty kontrolujące bilety, którym te dane jedynie powierzono, co było wynikiem uzurpacji przez nie statusu administratora danych⁶¹⁵. W tego rodzaju sprawach Generalny Inspektor nakazywał przewoźnikom, jako administratorom danych, nie udostępnianie podmiotom prowadzącym kontrolę biletów danych osobowych skarżących w sposób naruszający art. 33a Prawa przewozowego i art. 31 ustawy o ochronie danych osobowych. Wskazywał przy tym, iż udostępnienie danych takim podmiotom powinno odbywać się na podstawie wyraźnego upoważnienia określającego cel i zakres przetwarzania danych podróżnych⁶¹⁶.

Przedmiotem zarzutów skarżących był również zbyt szeroki zakres zbieranych przez przewoźników danych osobowych pasażerów podczas dokonywania kontroli ważności dokumentów przejazdu. Przykładem może być skarga, w której kontroler jednego z miejskich zakładów komunikacji, w sytuacji nie uiszczenia przez skarżącą opłaty za przejazd bez ważnego biletu, a ponadto nie posiadania przez nią dokumentu tożsamości, wykonał zdjęcie skarżącej, pozyskując jej wizerunek⁶¹⁷. Przeprowadzone postępowanie wykazało, że takie działanie nie znajdowało uzasadnienia w przepisach Prawa przewozowego, które ściśle określają, jakie czynności może podjąć przewoźnik bądź osoba przez niego upoważniona w razie odmowy zapłacenia należności lub niemożności ustalenia tożsamości podróżnego⁶¹⁸. Pozyskiwanie wizerunku nie jest dopuszczalnym środkiem przewidzianym przy dochodzeniu roszczeń, jakie przysługują przewoźnikowi w związku ze świadczonymi usługami. Generalny Inspektor zawiadomił zatem organy ścigania o naruszeniu art. 49 ustawy przez osoby odpowiedzialne w Zakładzie za przetwarzanie danych⁶¹⁹.

Zakres przedmiotowy skarg, analogicznie do roku ubiegłego był zawężony głównie do kwestii legalności przetwarzania danych osób korzystających ze środków komunikacji miejskiej. Incydentalnie pojawiały się też skargi na zakres danych pozyskiwanych przez przewoźników. Natomiast, w przeciwieństwie do roku 2003, brak było skarg na odmowę udostępnienia danych z ewidencji pojazdów oraz ewidencji kierowców, jak też skarg na nieuprawnione przetwarzanie

---

⁶¹⁵ GI-DS-430/644/04.

⁶¹⁶ Np. decyzja z dnia 1 marca 2005 r. o sygn. GI-DEC-DS-42/05, decyzja z dnia 7 kwietnia 2005 r. o sygn. GI-DEC-DS-67/05 w sprawie GI-DS-430/644/05.

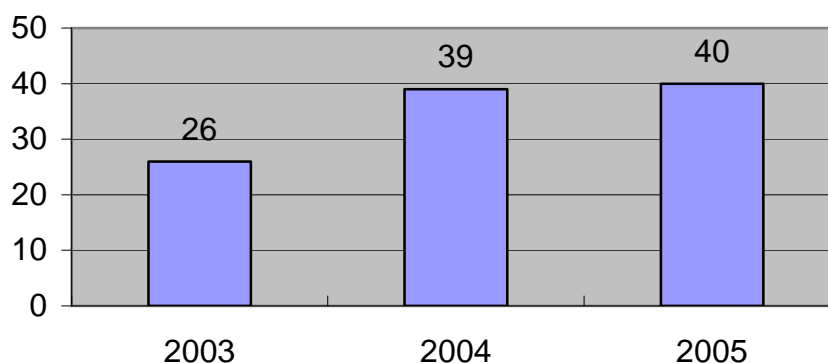
⁶¹⁷ GI-DS-430/468/05.

⁶¹⁸ Zgodnie z art. 33a ust. 1 pkt 2 ustawy Prawo przewozowe, przewoźnik lub osoba przez niego upoważniona ma prawo w razie odmowy zapłacenia należności i niemożności ustalenia tożsamości podróżnego – zwrócić się do funkcjonariusza Policji i innych organów porządkowych, które mają, zgodnie z przepisami prawa, uprawnienia do ustalania tożsamości osób, o podjęcie czynności zmierzających do ustalenia tożsamości podróżnego.

⁶¹⁹ Pismo z dnia 21 października 2005 r.

danych przez podmioty pobierające opłaty za parkowanie pojazdów na drogach. Nie odnotowano również naruszeń związanych z nie wypełnianiem przez podmioty z omawianego sektora obowiązków informacyjnych, co miało np. miejsce w latach poprzednich.

2. W omawianym okresie sprawozdawczym, w porównaniu do roku ubiegłego, liczba **pytań** o interpretację przepisów dotyczących przetwarzania danych osobowych w związku ze świadczeniem usług transportowych utrzymała się na podobnym poziomie, przy czym w większości pochodziły one od podmiotów ze sfery prywatnej (38), zaś jedynie w trzech przypadkach od podmiotów ze sfery publicznej.

Wykres: *Liczbowe zestawienie pytań o wyjaśnienie przepisów dotyczących przetwarzania danych osobowych w związku ze świadczeniem usług transportowych skierowanych do Generalnego Inspektora w latach 2003–2005.*

Pytania kierowane do Generalnego Inspektora dotyczyły m.in. takich kwestii, jak:

- legitymowanie pasażerów podczas kontroli w środkach komunikacji⁶²⁰,
- rejestrowanie zbiorów danych osobowych prowadzonych przez przedsiębiorców w związku ze świadczeniem usług transportowych⁶²¹,
- dopuszczalność okazywania przez emerytów i rencistów odcinka emerytury i renty w trakcie kontroli w środkach komunikacji⁶²²,
- udostępnianie danych z Centralnej Ewidencji Pojazdów⁶²³.

⁶²⁰ Np. GI-DP-024/492/05, GI-DP-024/717/05, GI-DP-024/2145/05, GI-DP-024/2146/05, GI-DP-024/2413/05, GI-DP-024/2538/05. Stanowisko Generalnego Inspektora w tej kwestii zostało przedstawione w Sprawozdaniu Generalnego Inspektora z działalności za rok 2004, Część II, lit. E. Transport.

⁶²¹ GI-DP-024/1640/05, GI-DP-024/1906/05. Generalny Inspektor wskazał na ogólną zasadę zawartą w art. 40 ustawy o ochronie danych osobowych zobowiązującą administratora danych do zgłoszenia zbiorów danych do rejestracji oraz na wyjątki od tej zasady określone w art. 43 ust. 1 pkt 1-11 ustawy. Ocena, czy zbiór danych osobowych jest zwolniony z obowiązku zgłoszenia do rejestracji, każdorazowo należy do jego administratora.

⁶²² GI-DP-024/667/05, GI-DP-024/1844/05. Przedmiotowe zagadnienie zostało omówione w Sprawozdaniu Generalnego Inspektora z działalności za rok 2004, Część II, lit. E. Transport.

⁶²³ GI-DP-024/66/05, GI-DP-024/232/05, GI-DP-024/1656/05. Stanowisko Generalnego Inspektora w tej materii zostało zawarte w Sprawozdaniu Generalnego Inspektora z działalności w roku 2003, Część II, lit. A. pkt 3. Transport drogowy, str. 61.

W jednej ze spraw skierowanych do Generalnego Inspektora poddano w wątpliwość dopuszczalność okazywania dowodu osobistego przez pasażerów korzystających z biletów miesięcznych na żądanie kontrolera celem potwierdzenia ich danych⁶²⁴. Generalny Inspektor ustalił, że przewoźnik, którego sprawa dotyczyła nie prowadzi żadnego zbioru danych osobowych swoich klientów kupujących bilety odcinkowe miesięczne imienne. Imię i nazwisko klienta widnieje tylko na wydruku blankietu biletu miesięcznego imiennego, a sam podróżny wpisuje na tym blankiecie numer dokumentu tożsamości, który to dokument wraz z biletem okazuje następnie kontrolerom w pociągu. Dane osobowe nabywcy biletu odcinkowego miesięcznego imiennego nie są w żaden sposób przez przewoźnika utrwalone ani przechowywane i nie mogą być przez niego odtworzone w przypadku zagubienia przez podróżnego lub kradzieży biletu okresowego. Wobec powyższego Generalny Inspektor uznał, iż przewoźnik nie naruszył przepisów ustawy o ochronie danych osobowych.

W omawianym okresie sprawozdawczym w kręgu zainteresowania Generalnego Inspektora była również kwestia dopuszczalności udostępnienia przez przedsiębiorcę świadczącego usługi przewozowe jednemu z pasażerów danych osobowych innej pasażerki celem zwrotu rzeczy będącej jej własnością a pozostawionej przez nią w pojeździe, którym podróżowali⁶²⁵. Rozstrzygając przedstawioną sprawę Generalny Inspektor wskazał na przepisy Kodeksu cywilnego, a w szczególności art. 183 § 1, zgodnie z którym, kto znalazł rzecz zgubioną, powinien niezwłocznie zawiadomić o tym osobę uprawnioną do odbioru rzeczy. Jeżeli znalazca nie wie, kto jest uprawniony do odbioru rzeczy, albo jeżeli nie zna miejsca zamieszkania osoby uprawnionej, powinien niezwłocznie zawiadomić o znalezieniu właściwy organ państwowy⁶²⁶. Wobec powyższego brak jest podstaw do udostępnienia pasażerowi przez przedsiębiorstwo przewozowe danych osobowych innego pasażera.

Do Generalnego Inspektora zwrócono się ponadto z pytaniem o legalność gromadzenia przez jedno z przedsiębiorstw transportowych danych osób zainteresowanych oferowaną na jego stronie internetowej Kartą Stałego Klienta, pomimo, iż już od kilku lat przedmiotowa karta nie istniała⁶²⁷. W związku z zaistniałą sytuacją Generalny Inspektor wystąpił do Prezesa Zarządu przedsiębiorstwa o określenie podstawy prawnej, w oparciu o którą przetwarza ono dane osób zainteresowanych uzyskaniem Karty Stałego Klienta. Jednocześnie zwrócił się o usunięcie oferty uzyskania przedmiotowej karty ze strony internetowej w przypadku, gdy zaprzestano jej

---

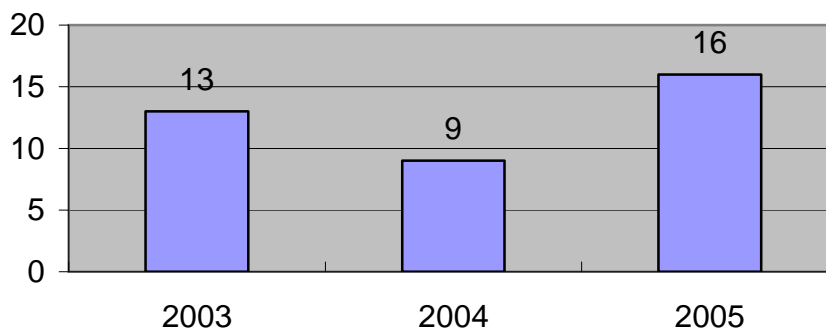
⁶²⁴ GI-DP-024/814/05.

⁶²⁵ GI-DP-024/1740/05.

⁶²⁶ Organy właściwe do przechowywania rzeczy znalezionych i do poszukiwania osób uprawnionych do ich odbioru określa rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 14 czerwca 1966 r. w sprawie rzeczy znalezionych (Dz. U. Nr 22, poz. 141 ze zm.). Sposób ewidencjonowania i przechowywania przez organy przechowujące rzeczy znalezione został zaś określony w zarządzeniu Ministra Finansów z dnia 20 listopada 1967 r. w sprawie sposobu ewidencjonowania i przechowywania rzeczy znalezionych (M.P. Nr 65, poz. 312).

wydawania. W odpowiedzi, Prezes Zarządu złożył stosowne wyjaśnienia i dokonał żądanej zmiany na stronie internetowej Przedsiębiorstwa.

3. W 2005 r. do Generalnego Inspektora skierowano 15 **projektów aktów prawnych** dotyczących przetwarzania danych w związku ze świadczeniem usług transportowych. Do 7 Generalny Inspektor zgłosił uwagi.

Wykres Liczbowe zestawienie projektów aktów prawnych skierowanych do Generalnego Inspektora w latach 2003–2005 dotyczących przetwarzania danych w związku ze świadczeniem usług transportowych.

W 2005 r. Generalnemu Inspektorowi został przekazany do zaopiniowania projekt rozporządzenia Ministra Infrastruktury w sprawie sposobu unieważniania dokumentów pojazdów wycofanych z eksploatacji, wzorów zaświadczeń wydawanych dla tych pojazdów, sposobu przechowywania zaświadczeń oraz prowadzenia ich ewidencji⁶²⁸. Wątpliwości budziła treść załączników nr 1 i 2 do rozporządzenia w zakresie dotyczącym celowości wpisywania informacji o narodowości⁶²⁹. Ustawa z dnia 20 stycznia 2005 r. o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji (Dz. U. Nr 25, poz. 202), stanowiąca podstawę prawną do wydania omawianego rozporządzenia, nie dawała podstaw dla pozyskiwania takich danych. W konsekwencji ich gromadzenie mogło być rozpatrywane w kontekście naruszenia zasady adekwatności, określonej w art. 26 ust. 1 pkt 3 ustawy o ochronie danych osobowych⁶³⁰. Dlatego też – w ocenie Generalnego Inspektora – niezbędne było uzasadnienie potrzeby przetwarzania informacji o narodowości, ewentualnie zrezygnowanie z pozyskiwania takich danych. W wyniku uzgodnień międzyresortowych zastąpiono wyraz „narodowość” wyrazem „obywatelstwo”.

⁶²⁷ GI-DP-024/941/05.

⁶²⁸ Projekt został przekazany pismem z dnia 25 lutego 2005 r. o sygn. SP2c-020-2/05.

⁶²⁹ Generalny Inspektor przekazał swoje stanowisko pismem z dnia 2 lutego 2005 r. o sygn. GI-DP-023/62/05.

⁶³⁰ Na zasadę adekwatności powołano się także w opinii do projektu rozporządzenia Ministra Infrastruktury w sprawie szczegółowego sposobu oraz trybu kontroli rodzaju paliwa znajdującego się w zbiorniku pojazdu (projekt wpłynął 22 listopada 2005 r. pismo o sygn. SP-1s-020/7/05, zaś stanowisko Generalnego Inspektora przedstawiono pismem z dnia 9 grudnia 2005 r. o sygn. GI-DP-023/309/05). W kontekście bowiem naruszenia tej zasady może być rozpatrywany brak wskazania jednolitego zakresu przetwarzanych danych osobowych zarówno osoby kierującej pojazdem lub osoby

Generalny Inspektor zakwestionował także niektóre przepisy projektu rozporządzenia Ministra Infrastruktury w sprawie szkolenia, egzaminowania i uzyskiwania uprawnień przez kierujących pojazdami, instruktorów i egzaminatorów⁶³¹. Kwestionowane przepisy wprowadzały zasadę trwałego i nieograniczonego przechowywania dokumentów wraz z umieszczonymi w nich danymi osobowymi⁶³². Natomiast z punktu widzenia ustawy o ochronie danych osobowych (w szczególności art. 26 ust. 1 pkt 4 ustawy) istotnym jest, aby dane były przechowywane w postaci umożliwiającej identyfikację osób, których dotyczą, nie dłużej niż jest to niezbędne do osiągnięcia celu przetwarzania. Proponowany we wskazanym powyżej akcie niczym nieograniczony okres przechowywania dokumentów zawierających dane osobowe mógł powodować naruszenie przedstawionej zasady. Powyższa uwaga dotyczyła także okresu przechowywania takich dokumentów, jak: książka ewidencji osób szkolonych przechowywana przez przedsiębiorcę, dzienniki lekcyjne i karty, protokoły⁶³³.

Generalny Inspektor poddał w wątpliwość również zakres dokumentów, które na mocy pkt 3 działu I projektu rozporządzenia Ministra Infrastruktury w sprawie wzorów wniosków o wydanie kart do tachografów cyfrowych należy dołączyć do wniosku o wydanie karty kierowcy⁶³⁴, gdyż był on szerzej określony, niż w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o systemie tachografów cyfrowych (Dz. U. Nr 180, poz. 1494) będącej podstawą dla wydania przedmiotowego rozporządzenia. Zgodnie z pkt 3 rozporządzenia, kierowca zobowiązany jest dołączyć do wniosku o wydanie karty: kopię prawa jazdy, aktualną fotografię oraz kopię dowodu tożsamości lub innego dokumentu poświadczającego miejsce stałego pobytu. Stosownie zaś do art. 20 ust. 2 pkt 1 wskazanej wyżej ustawy, do wniosku o wydanie karty – w przypadku karty kierowcy – dołącza się kopię prawa jazdy i fotografię kierowcy. Generalny Inspektor podkreślił przy tym, że w przypadku dostarczenia kopii dowodu tożsamości administrator danych uzyska dane osobowe w szerszym zakresie, niż wynika to ze wzoru wniosku o wydanie karty kierowcy – z kopii dowodu tożsamości można bowiem odczytać np. imiona rodziców, nr dowodu tożsamości. W efekcie taki zakres pozyskiwanych danych może

---

przybranej, jak i właściciela czy posiadacza pojazdu, o czym mowa jest we wzorze protokołu kontroli rodzaju paliwa znajdującego się w zbiorniku pojazdu, stanowiącego załącznik do przedmiotowego projektu.

⁶³¹ Projekt wpłynął do Generalnego Inspektora pismem z dnia 25 lipca 2005 r. o sygn. SP2c-020-16/05.

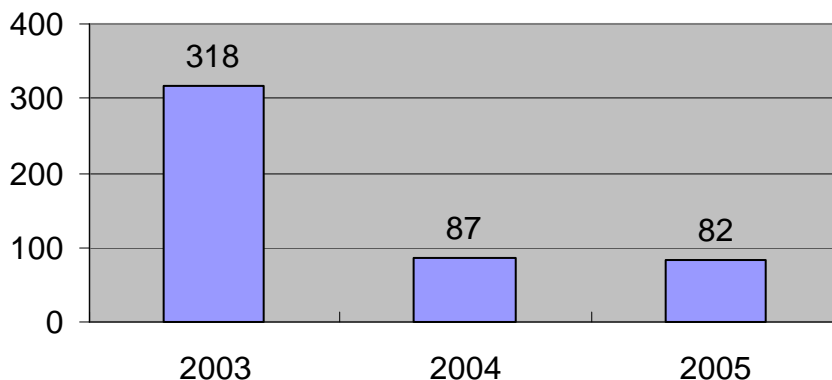
⁶³² Np. na podstawie § 11 ust. 2 projektu rozporządzenia książka ewidencji osób szkolonych powinna być przechowywana przez ośrodek szkolenia kierowców trwale, zaś w myśl ust. 3 wskazanego przepisu, karty przeprowadzonych zajęć osób widniejących w książce ewidencji osób szkolonych oraz wtórniki kart, na podstawie których osoby te kontynuowały szkolenie, przez okres co najmniej 24 miesięcy od dokonania w nich ostatniego wpisu. Zauważyć przy tym należy, że książka ewidencji osób szkolonych oraz karty przeprowadzonych zajęć zawierały takie dane osobowe, jak: imię i nazwisko, nr PESEL lub datę urodzenia.

⁶³³ Swoje uwagi Generalny Inspektor przekazał pismem z dnia 9 sierpnia 2005 r. o sygn. GI-DP-023/197-198/05. Pismem z dnia 9 września 2005 r. o sygn. TD-4p-020-14/05 Generalny Inspektor został natomiast poinformowany, że jego uwagi zostały uwzględnione.

⁶³⁴ Projekt rozporządzenia wpłynął do Generalnego Inspektora dnia 30 sierpnia 2005 r. – pisma o sygn. SP-2z-020-28/2005/552097, SP-2z-020-29/2005/552119.

naruszać zasadę adekwatności określoną w art. 26 ust. 1 pkt 3 ustawy o ochronie danych osobowych⁶³⁵. Uwagi Generalnego Inspektora zostały uwzględnione.

4. W 2005 roku zgłoszono do **rejestracji** ogółem 82 zbiory danych przetwarzanych przez podmioty świadczące usługi transportowe.

Wykres *Liczbowe zestawienie zbiorów danych zgłoszonych do rejestracji przez podmioty świadczące usługi transportowe w latach 2003–2005.*

W 2005 r. podmioty ze sfery publicznej zgłosiły do rejestracji Generalnemu Inspektorowi 31 zbiorów danych osób podejmujących i wykonujących działalność gospodarczą w zakresie przewozu osób lub rzeczy⁶³⁶. Ponadto, podmioty te zgłosiły do rejestracji: 5 zbiorów danych osób, które nie uiściły opłat za parkowanie pojazdów w strefie płatnego parkowania, bądź osób posiadających abonamenty parkingowe⁶³⁷; 11 zbiorów danych osób niepełnosprawnych, którym wydano karty parkingowe⁶³⁸; a także 15 zbiorów danych związanych z rejestracją pojazdów⁶³⁹ oraz

⁶³⁵ Powyższe uwagi Generalny Inspektor odniósł także do proponowanego w niniejszym projekcie wzoru wniosku o wydanie karty kierowcy, karty warsztatowej, karty kontrolnej. W kontekście naruszenia zasady adekwatności Generalny Inspektor wskazał, że wątpliwości budzi gromadzenie we wzorach wniosków o wydanie karty kierowcy, karty warsztatowej i karty kontrolnej informacji dotyczących nr telefonu i faxu. Generalny Inspektor wskazał także, że brak jest uzasadnienia dla żądania podania informacji dotyczących miejsca urodzenia we wnioskach o wydanie karty warsztatowej oraz kontrolnej. Przetwarzanie danych osobowych w tym zakresie nie ma podstawy w przepisach ustawy o systemie tachografów cyfrowych. Swoje uwagi Generalny Inspektor przekazał pismem z dnia 9 września 2005 r. o sygn. GI-DP-023/255-256/05.

⁶³⁶ Zgodnie z art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym (tekst jednolity: Dz. U. z 2004 r. Nr 204, poz. 2088 ze zm.) podjęcie i wykonywanie transportu drogowego wymaga uzyskania odpowiedniej licencji na wykonywanie transportu drogowego. Zgodnie z art. 8 ust. 3 pkt 4 i 5 tej ustawy, w toku postępowania o wydanie licencji gromadzi się m.in. dane dotyczące dysponowania przez osobę wysokimi umiejętnościami i wiedzą w zakresie transportu drogowego oraz dane o niekaralności osoby, potwierdzone zaświadczeniem z rejestru skazanych. Uznać zatem należy, iż nie są to wyłącznie informacje identyfikujące podmioty jako przedsiębiorców, lecz stanowią one dane osobowe w rozumieniu art. 6 ustawy o ochronie danych osobowych. Zbiór ten podlega obowiązkowi zgłoszenia do rejestracji Generalnemu Inspektorowi.

⁶³⁷ Na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2004 r. Nr 204, poz. 2086 ze zm.) korzystający z dróg publicznych są obowiązani do ponoszenia opłat za parkowanie pojazdów samochodowych na drogach publicznych w strefie płatnego parkowania.

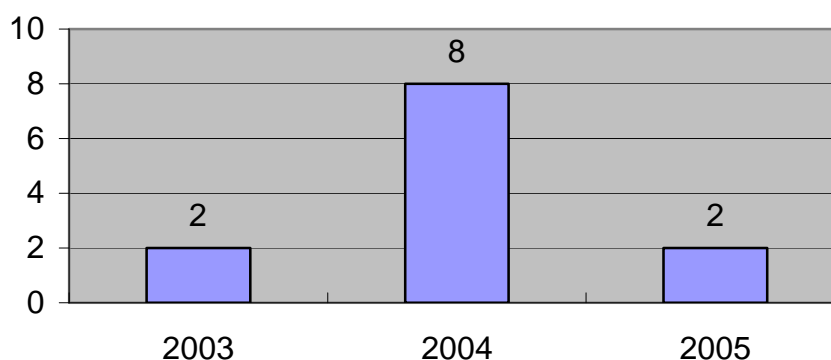
⁶³⁸ Wydawana przez starostę karta parkingowa uprawnia osobę niepełnosprawną o obniżonej sprawności ruchowej, do niestosowania się do niektórych znaków drogowych dotyczących zakazu ruchu lub postoju (art. 8 ust. 1 i 4 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym; tekst jednolity: Dz. U. z 2005 r. Nr 108, poz. 908 ze zm.).

ewidencjonowaniem osób posiadających uprawnienia do kierowania pojazdem⁶⁴⁰. Wśród tej ostatniej grupy zgłoszeń, w przypadku 4 zbiorów danych, po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego, okazało się, iż brak jest podstaw, aby przyjąć, że administratorem danych, w rozumieniu przepisu art. 7 pkt 4 ustawy o ochronie danych osobowych, jest powiat. Stwierdzono, iż administratorem danych w tych przypadkach jest minister właściwy do spraw administracji publicznej, który na podstawie art. 80a ust. 4 i art. 100a ust. 4 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym (tekst jednolity: Dz. U. z 2005 r. Nr 108, poz. 908 ze zm.) prowadzi centralną ewidencję pojazdów i kierowców.

Pozostałe 20 zbiorów danych osobowych zgłosili do rejestracji Generalnemu Inspektorowi przewoźnicy wykonujący regularne przewozy osób. Zgłoszone przez nich zbiory dotyczyły np. pasażerów korzystających z biletów okresowych, czy też osób, którym wydano legitymacje uprawniające do bezpłatnych przejazdów. Jednakże zdecydowana większość zbiorów danych zgłoszonych przez przewoźników dotyczyła osób zobowiązanych do uiszczenia opłaty dodatkowej za przejazd bez ważnego biletu⁶⁴¹.

5. W okresie sprawozdawczym inspektorzy Biura Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych przeprowadzili 2 **kontrole** podmiotów świadczących usługi w zakresie transportu, tj. podmiotu upoważnionego do kontroli biletów i podmiotu zajmującego się eksploatacją portów lotniczych⁶⁴².

Wykres *Liczbowe zestawienie kontroli podmiotów prowadzących działalność gospodarczą w zakresie transportu przeprowadzonych w latach 2003 – 2005.*

⁶³⁹ Zgodnie z art. 73 ust. 1 Prawa o ruchu drogowym, rejestracji pojazdu dokonuje, na wniosek właściciela, starosta właściwy ze względu na miejsce jego zamieszkania (siedzibę), wydając dowód rejestracyjny i zalegalizowane tablice (tablice) rejestracyjne oraz nalepkę kontrolną, jeżeli jest wymagana.

⁶⁴⁰ W myśl art. 97 ust. 1 Prawa o ruchu drogowym, dokument stwierdzający uprawnienie do kierowania pojazdem wydaje, za opłatą oraz po uiszczeniu opłaty ewidencyjnej, starosta właściwy ze względu na miejsce zamieszkania osoby ubiegającej się, a w uzasadnionych przypadkach – właściwy ze względu na miejsce czasowego pobytu.

⁶⁴¹ Prawo przewozowe upoważnia przewoźnika lub osobę przez niego upoważnioną do dokonywania kontroli dokumentów przewozu osób lub bagażu, a w razie stwierdzenia braku odpowiedniego dokumentu przewozu albo braku ważnego dokumentu poświadczającego uprawnienie do bezpłatnego albo ulgowego przejazdu, do pobrania właściwej należności i opłaty dodatkowej, albo wystawienia wezwania do zapłaty.

Przeprowadzone kontrole wykazały, że podmiotom wykonującym działalność gospodarczą w zakresie transportu najwięcej problemów sprawia realizacja podstawowego obowiązku wynikającego z przepisów o ochronie danych osobowych, tj. obowiązku zgłoszenia Generalnemu Inspektorowi do rejestracji prowadzonych zbiorów danych osobowych. Nie zgłoszone do rejestracji zbiory danych osobowych obejmowały m.in. dane pasażerów jadących bez ważnego biletu oraz dane osób, którym wydane zostały zezwolenia na poruszanie się pojazdami na terenie podmiotu zajmującego się eksploatacją portów lotniczych. Ww. podmiotom trudności przysporzyło także prawidłowe wykonanie obowiązków o charakterze technicznym, wynikających z przepisów rozporządzenia w sprawie dokumentacji przetwarzania danych osobowych oraz warunków technicznych i organizacyjnych, jakim powinny odpowiadać urządzenia i systemy informatyczne służące do przetwarzania danych osobowych. Uchybienia w tym zakresie dotyczyły w szczególności nie zapewnienia przez systemy informatyczne służące do przetwarzania danych osobowych odnotowania dla każdej osoby, której dane osobowe były przetwarzane w systemie informatycznym, daty pierwszego wprowadzenia danych do systemu i identyfikatora użytkownika wprowadzającego dane osobowe do systemu. W toku kontroli stwierdzono również inne uchybienia w procesie przetwarzania danych osobowych, np. brak ewidencji osób upoważnionych do przetwarzania danych osobowych lub nie zawarcie w niej wszystkich elementów, o których mowa w art. 39 ust. 1 ustawy o ochronie danych osobowych, brak polityki bezpieczeństwa i instrukcji zarządzania systemem informatycznym służącym do przetwarzania danych osobowych.

W toku kontroli ustalono ponadto, iż ww. podmiot w związku z wypełnieniem przez osoby u niego zatrudnione kwestionariuszy osobowych oraz przedkładaniem przez pracowników dokumentów zawierających dane o ich karalności, np. zapytań o udzielenie informacji o osobie, pozyskał dane ww. osób w zakresie szerszym (m.in. o dane o karalności i nazwisko rodowe matki) niż wynikało to z przepisów art. 22¹ Kodeksu pracy.

W związku ze stwierdzonymi w toku kontroli uchybieniami wydane zostały decyzje nakazujące usunięcie uchybień m.in. poprzez opracowanie ewidencji osób upoważnionych do przetwarzania danych osobowych, zgłoszenie zbioru danych do rejestracji oraz zmodyfikowanie systemu informatycznego służącego do przetwarzania danych osobowych, tak aby zapewniał odnotowanie daty pierwszego wprowadzenia danych do systemu oraz umarzające postępowanie w zakresie nieprawidłowości usuniętych przez jednostki kontrolowane w toku postępowania⁶⁴³.

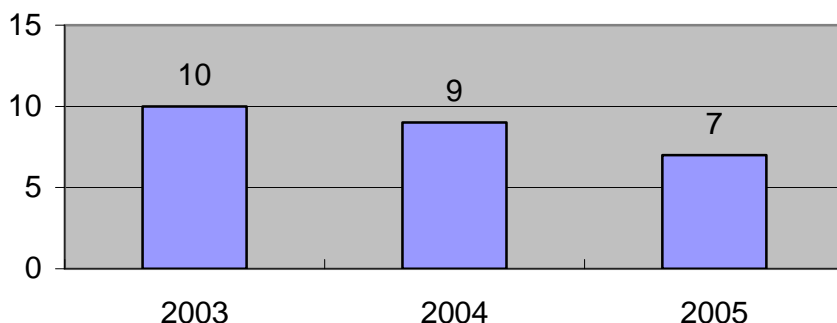
⁶⁴² GI-DIS-K-411/8/05 i GI-DIS-K-411/77/05.

⁶⁴³ M.in. decyzja z dnia 27 grudnia 2005 r. o sygn. GI-DEC-DIS-430/05 i decyzja z dnia 29 grudnia 2005 r. o sygn. GI-DEC-DIS-440/05.

M. Turystyka.

Podstawowym aktem prawnym regulującym przetwarzanie danych osobowych w związku ze świadczeniem usług turystycznych jest ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o usługach turystycznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2004 r. Nr 223, poz. 2268 ze zm.).

1. Liczba **skarg** dotyczących przetwarzania danych przez podmioty świadczące usługi turystyczne, jakie wpłynęły do Biura GODO w 2005 r. uległa niewielkiemu spadkowi w porównaniu z latami ubiegłymi⁶⁴⁴.

Wykres *Liczbowe zestawienie skarg z zakresu przetwarzania danych przez podmioty świadczące usługi turystyczne, skierowanych do Generalnego Inspektora w latach 2003–2005.*

Zagadnieniem budzącym zastrzeżenia skarżących z związku z przetwarzaniem danych osobowych przez biura podróży było nie uwzględnianie przez nie sprzeciwu wobec dalszego wykorzystywania danych osobowych skarżących w celach marketingowych, jak też nierzetelne wypełnianie wobec nich obowiązków informacyjnych. Jedną ze skarg, poruszającą wymienione kwestie, dotyczyła działalności biura podróży, które przesłało skarżącej ofertę reklamową po złożeniu przez nią sprzeciwu wobec przetwarzania jej danych w celach promocyjnych⁶⁴⁵. Ponadto, jak wykazało postępowanie, w zawartej pomiędzy skarżącą a wymienionym biurem podróży umowie (formularzu rezerwacji), nie znalazły się informacje dotyczące przewidywanych odbiorców lub kategorii odbiorców danych, prawie dostępu do treści swoich danych osobowych oraz ich poprawiania, a także dobrowolności albo obowiązku podania danych, co uchybiało art. 24 ust. 1 pkt 2, 3 i 4 ustawy. Oceniając, że takie działania wypełniają znamiona przestępstwa określonego w art. 49 ust. 1 i art. 54 ustawy, Generalny Inspektor zawiadomił organy ścigania⁶⁴⁶.

W skargach, jakie otrzymywał organ ochrony danych osobowych kwestionowany był również zakres danych pozyskiwanych przez biura turystyczne na potrzeby świadczonych przez nie

⁶⁴⁴ Informacje na temat tego zagadnienia można odnaleźć w Sprawozdaniu Generalnego Inspektora z działalności w roku 2004, część II, lit. L. Turystyka, str. 215 oraz w Sprawozdaniu Generalnego Inspektora z działalności w roku 2003, część II, lit. J. Turystyka, str. 168.

⁶⁴⁵ GI-DS-430/119/05.

usług. Przykładem ilustrującym wymienione zagadnienie była sprawa dotycząca zbyt szerokiego zakresu danych zbieranych przez jedno z przedsiębiorstw świadczących usługi turystyczne przy pomocy formularza karty kwalifikacyjnej uczestnika kolonii (obozu)⁶⁴⁷. W ww. formularzu pozyskiwano np. nr PESEL dziecka, nazwę NFZ oraz numer i serię paszportu, co wykraczało poza zakres wyznaczony przepisami rozporządzenia regulującego zasady organizowania i nadzorowania wypoczynku dla dzieci i młodzieży szkolnej⁶⁴⁸. W wyniku interwencji Generalnego Inspektora wskazane przedsiębiorstwo wycofało z użycia zakwestionowane formularze (karty niezgodne z ww. rozporządzeniem zniszczono), a jednocześnie wprowadzony został poprawny wzór formularza⁶⁴⁹.

Nieuzasadniona z kolei okazała się skarga na wykorzystywanie przez jedno z biur podróży danych osobowych w niezgodnym z prawem celu⁶⁵⁰. Skarżący wskazał, że biuro prowadzi tzw. „czarną listę” swoich klientów, którzy zgłosili zastrzeżenia co do rzetelności świadczonych usług turystycznych. W wyniku dokonanych ustaleń stwierdzono, że nie jest prowadzona odrębna lista klientów zgłaszających swoje uwagi odnośnie działalności biura, a dane osobowe skarżącego przetwarzane są jedynie w celach archiwalnych⁶⁵¹ i marketingowych, a więc w celach wynikających z przepisów prawa.

W okresie sprawozdawczym skarżący żądali również od Generalnego Inspektora badania działalności biur podróży pod kątem naruszenia przez nie praw konsumenckich. W skargach tego rodzaju⁶⁵² organ ochrony danych osobowych przekazywał sprawy – zgodnie z właściwością – miejskim bądź powiatowym rzecznikom konsumentów, uprawnionym do ich badania na podstawie odrębnych przepisów prawa⁶⁵³.

Biura turystyczne od lat dopuszczają się podobnego rodzaju naruszeń wynikających z braku zachowania należytej staranności w procesie przetwarzania danych osobowych, jak również z nieznajomości przepisów prawa regulujących problematykę usług turystycznych skutkującej np. zbieraniem danych w zbyt szerokim zakresie. Jednak niewielka liczba skarg kierowanych do Generalnego Inspektora wydaje się potwierdzać, że tego typu praktyki nie są powszechne.

---

⁶⁴⁶ Pismo Generalnego Inspektora z dnia 15 czerwca 2005 r. Skarżąca sama złożyła zażalenie na postanowienie o umorzeniu śledztwa.

⁶⁴⁷ GI-DS-430/531/05.

⁶⁴⁸ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 stycznia 1997 r. w sprawie warunków, jakie muszą spełniać organizatorzy wypoczynku dla dzieci i młodzieży szkolnej, a także zasad jego organizowania i nadzorowania (Dz. U. Nr 12, poz. 67 ze zm.).

⁶⁴⁹ Pismo Przedsiębiorstwa z dnia 4 października 2005 r.

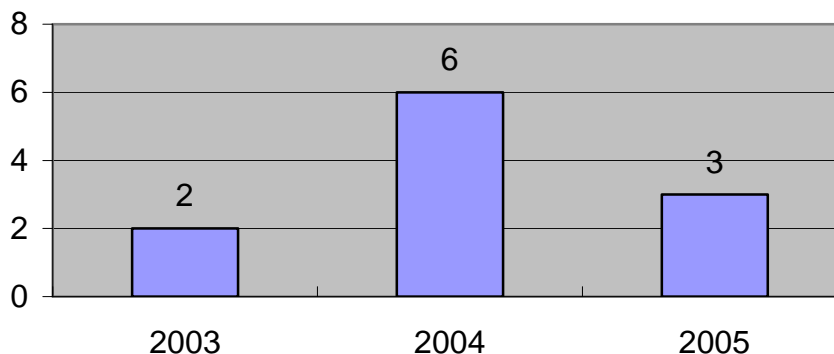
⁶⁵⁰ GI-DS-430/183/05.

⁶⁵¹ Na podstawie ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym (tekst jednolity: Dz. U. z 2002 r. Nr 171, poz. 1396 ze zm.).

⁶⁵² Np. sprawa o sygn. GI-DS-430/149/05.

⁶⁵³ Mocą ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (tekst jednolity: Dz. U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1503 ze zm.) oraz ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jednolity: Dz. U. z 2003 r. Nr 86, poz. 804 ze zm.).

2. W omawianym okresie sprawozdawczym, podobnie jak w latach ubiegłych, liczba **pytań** o interpretację przepisów dotyczących przetwarzania danych osobowych przez podmioty świadczące usługi turystyczne utrzymała się na niewysokim poziomie, przy czym pochodziły one wyłącznie od podmiotów ze sfery prywatnej.

Wykres: *Liczbowe zestawienie pytań o wyjaśnienie przepisów dotyczących przetwarzania danych osobowych w związku ze świadczeniem usług turystycznych skierowanych do Generalnego Inspektora w latach 2003–2005.*

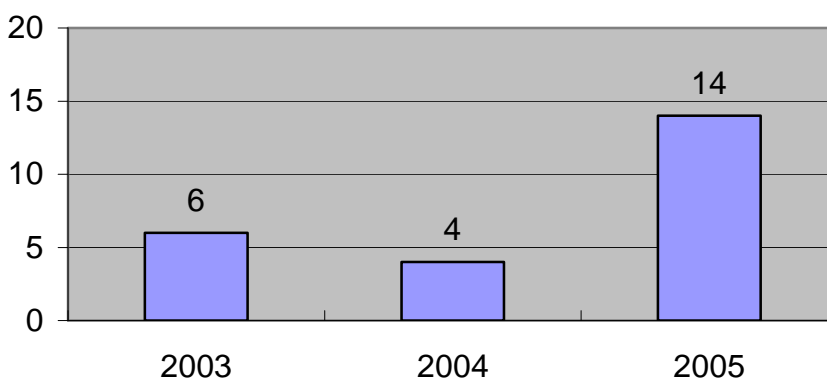
Zwrócono się m.in. z pytaniem o legalność gromadzenia danych osobowych przez hotele w związku z zameldowaniem na pobyt czasowy osób korzystających z ich usług oraz o zakres danych osobowych pozyskiwanych w taki sposób⁶⁵⁴. Generalny Inspektor analizując przedstawioną kwestię wskazał na art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 10 kwietnia 1974 r. o ewidencji ludności i dowodach osobistych (tekst jednolity: Dz. U. z 2001 r. Nr 87, poz. 960 ze zm.), zgodnie z którym osoba przybywająca do domu wczasowego lub wypoczynkowego, pensjonatu, hotelu, motelu, domu wycieczkowego, pokoju gościnnego, schroniska, campingu lub na strzeżone pole biwakowe albo do innego podobnego zakładu, jest obowiązana zameldować się na pobyt czasowy przed upływem 24 godzin od chwili przybycia. Jednocześnie zwrócił uwagę na art. 44b ust. 2 powołanej ustawy, określający zakres danych osobowych gromadzonych przez hotele podczas czynności meldowania osób korzystających z ich usług⁶⁵⁵. Hotele gromadzą zatem dane osób korzystających z ich usług na podstawie szczególnych przepisów prawa.

3. W 2005 r. do Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych nie został skierowany żaden **projekt aktu prawnego** dotyczący przetwarzania danych w związku z działalnością turystyczną.

⁶⁵⁴ GI-DP-024/656/05.

⁶⁵⁵ Zgodnie z art. 44b ust. 2 ustawy o ewidencji ludności i dowodach osobistych, w zbiorze, o którym mowa w ust. 1 (tj. zawierającym dane osób przebywających w hotelach) gromadzi się następujące dane osobowe: 1) nazwisko i imię, 2) imiona rodziców, 3) datę i miejsce urodzenia, 4) adres miejsca pobytu stałego, 5) datę przybycia i zamierzony czas trwania pobytu, 6) oznaczenie dowodu osobistego lub innego dokumentu stwierdzającego tożsamość, a w tym numer i serię, datę jego wydania, datę ważności oraz oznaczenie organu, który go wydał.

4. W roku sprawozdawczym podmioty związane z branżą turystyczną zgłosiły do **rejestracji** 14 zbiorów danych osobowych. W porównaniu z latami 2004 i 2003 nastąpił wyraźny wzrost liczby zgłoszeń.

Wykres *Liczbowe zestawienie zbiorów danych zgłoszonych do rejestracji przez podmioty świadczące usługi turystyczne w latach 2003–2005.*

Zbiory danych zgłoszone do rejestracji przez podmioty z tego sektora służyły przede wszystkim realizacji umów zawartych przez administratorów danych w zakresie świadczenia usług turystycznych i organizacji imprez turystycznych. Dane przetwarzane w tych zbiorach dotyczyły m.in. uczestników kolonii, obozów, programów edukacyjnych typu praca i podróżowanie, klientów hoteli i ośrodków wypoczynkowych. W przypadku tej ostatniej kategorii osób, dane przetwarzane były także w celu wykonania ustawowego obowiązku meldunkowego.

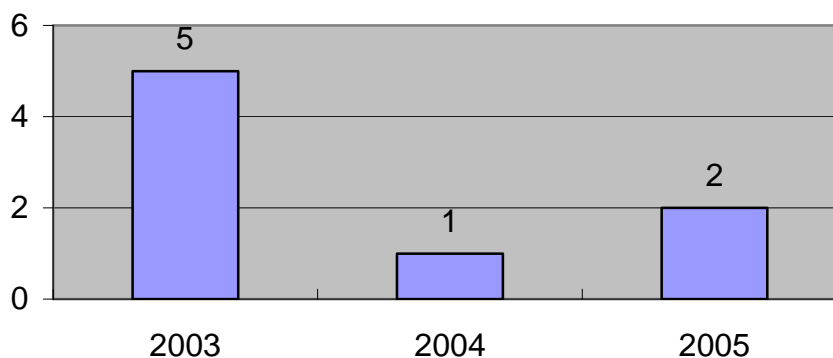
Jeden z ośrodków informacji turystycznej zgłosił Generalnemu Inspektorowi do rejestracji zbiór danych osobowych o nazwie „BAZA ADRESOWA AOIT”⁶⁵⁶. Wnioskodawca poinformował, iż celem przetwarzania danych w zbiorze jest wysyłka informacji turystycznych w postaci folderów, katalogów, ulotek itp. promujących wypoczynek w Austrii. Przedmiotowe zgłoszenie nie zawierało pełnego opisu w zakresie środków służących do zabezpieczenia zbioru danych osobowych, zgodnie z wymogami określonymi w art. 36-39 ustawy o ochronie danych osobowych. W związku z powyższym, zwrócono się o złożenie pisemnych wyjaśnień w niniejszej sprawie. Ponadto zobowiązano wnioskodawcę do określenia w wyjaśnieniach formy organizacyjno-prawnej jego działalności. Udzielając stosownych wyjaśnień wnioskodawca poinformował, iż ośrodek informacji turystycznej został powołany w 1995 r. na mocy umowy o współpracy w dziedzinie turystyki zawartej 29 kwietnia 1976 roku pomiędzy Rządem Związkowym Republiki Austrii a Rządem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej o współpracy w dziedzinie turystyki. Ponadto uzupełnił braki w zakresie opisu środków technicznych i organizacyjnych służących do stosownego

---

⁶⁵⁶Zgłoszenie nr R 000415/05.

zabezpieczenia zgłoszonego do rejestracji zbioru danych osobowych. W świetle złożonych w niniejszej sprawie wyjaśnień przedmiotowy zbiór danych został zarejestrowany⁶⁵⁷.

5. W okresie od 1 stycznia 2005 r. do 31 grudnia 2005 r. w biurach podróży przeprowadzono dwie **kontrole** zgodności przetwarzania danych z przepisami o ochronie danych osobowych⁶⁵⁸.

Wykres *Zestawienie liczbowe kontroli przeprowadzonych w podmiotach świadczących usługi turystyczne w latach 2003 – 2005.*

Najwięcej uchybień stwierdzonych w toku kontroli biur podróży było związanych z nie dołożeniem przez administratora danych szczególnej staranności w celu ochrony interesów osób, których dane dotyczą. Uchybienia w tym zakresie dotyczyły w szczególności przetwarzania danych osobowych w zakresie szerszym (o miejsce urodzenia i zawód) niż wymagał tego cel przetwarzania oraz przechowywania danych w postaci umożliwiającej identyfikację osób, których dotyczą, dłużej niż było to niezbędne do osiągnięcia celu ich przetwarzania. Stwierdzono także nieprawidłowości polegające na nie zgłoszeniu do rejestracji Generalnemu Inspektorowi zbioru danych osobowych uczestników imprez turystycznych, zbieraniu danych osobowych pracowników w zakresie szerszym (m.in. o nazwisko rodowe matki i poprzednie miejsca zameldowania) niż wynikało to z przepisów art. 22¹ § 1, § 2 i § 4 Kodeksu pracy oraz na nie dopełnieniu w stosunku do osób, których dane dotyczą, obowiązku informacyjnego, o którym mowa w art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie danych osobowych. Kontrole wykazały również, że systemy informatyczne służące do przetwarzania danych osobowych nie spełniały wszystkich wymogów o charakterze technicznym, wskazanych w przepisach rozporządzenia w sprawie dokumentacji przetwarzania danych osobowych oraz warunków technicznych i organizacyjnych, jakim powinny odpowiadać urządzenia i systemy informatyczne służące do przetwarzania danych osobowych⁶⁵⁹.

⁶⁵⁷ Księga rejestrowa nr 065403.

⁶⁵⁸ GI-DIS-K-411/7/05 i GI-DIS-K-411/65/05.

⁶⁵⁹ M.in. Systemy nie zapewniały dla każdej osoby, której dane osobowe były w nich przetwarzane odnotowania daty pierwszego wprowadzenia danych do systemu i identyfikatora użytkownika wprowadzającego dane osobowe do systemu a hasła dostępu były zmieniane rzadziej niż co 30 dni.

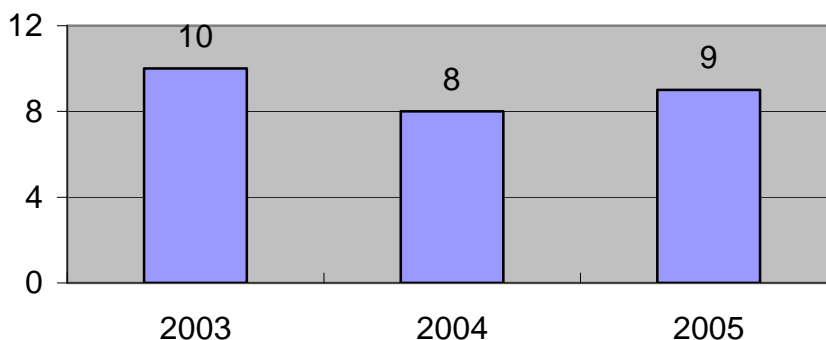
W związku ze stwierdzonymi w toku kontroli uchybieniami wydane zostały decyzje nakazujące usunięcie uchybień w procesie przetwarzania danych osobowych oraz umarzające postępowanie w zakresie nieprawidłowości usuniętych przez jednostki kontrolowane w toku postępowania⁶⁶⁰. W wydanych decyzjach Generalny Inspektor nakazał m.in. zaprzestanie zbierania danych osobowych pracowników w zakresie szerszym niż jest to określone w przepisach prawa oraz zmodyfikowanie systemu informatycznego służącego do przetwarzania danych osobowych, tak aby zapewniał odnotowanie dla każdej osoby, której dane osobowe są przetwarzane w tym systemie, identyfikatora użytkownika wprowadzającego dane osobowe do systemu.

N. Ubezpieczenia.

1. Ubezpieczenia społeczne.

Podstawę przetwarzania danych w sektorze ubezpieczeń społecznych stanowi ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. Nr 137, poz. 887 ze zm.), ustawa z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (tekst jednolity: Dz. U. z 1998 r. Nr 7, poz. 25 ze zm.), ustawa z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2004 r. Nr 39, poz. 353 ze zm.) oraz wydane na ich podstawie akty wykonawcze.

1.1 W analizowanym roku sprawozdawczym, podobnie jak w latach 2003 i 2004, utrzymała się niewielka liczba **skarg** na podmioty z sektora ubezpieczeń społecznych. Gwałtowny spadek liczby skarg z tego sektora odnotowano w 2003 r., natomiast liczba skarg z lat 2004-2005 jest na identycznym poziomie.

⁶⁶⁰Decyzja z dnia 13 czerwca 2005 r. o sygn. GI-DEC-DIS-144/05 oraz decyzja z dnia 17 lutego 2006 r. o sygn. GI-DEC-DIS-58/06

Wykres Liczbowe zestawienie skarg na podmioty przetwarzające dane w związku z ubezpieczeniami społecznymi, skierowanych do Generalnego Inspektora w latach 2003–2005.

W 2005 r. pojawiły się skargi na:

- odmowę udostępnienia przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych danych osobowych, w tym także nośników danych,
- nieuprawnione udostępnienie danych przez ZUS,
- sposób zabezpieczenia danych znajdujących się w zasobach ZUS.

Wbrew opinii skarżących Generalny Inspektor nie mógł uznać za niezgodne z ustawą działania ZUS, które podejmowane były w ramach uprawnień przyznanych Zakładowi na podstawie przepisów prawa. Przykładem może być skarga na udostępnienie pracodawcy danych o stanie zdrowia pracownika przez ZUS⁶⁶¹. Pracownik ZUS skontaktował się z pracodawcą w sprawie zaświadczenia przez niego wydanego, nie doszło jednak do udostępnienia danych o stanie zdrowia. Natomiast w myśl przepisów ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, organ rentowy przeprowadza na wniosek osoby zainteresowanej postępowania wyjaśniające w sprawach świadczeń rentowych, w szczególności, na podstawie 122 ust. 1 powołanej ustawy, m.in. pracodawcy są zobowiązani do udzielania organom rentowym pomocy i informacji w sprawach świadczeń przewidzianych w ustawie.

W analizowanym okresie sprawozdawczym pojawił się nie tylko problem udostępniania danych osobowych, ale i udostępniania przez ZUS nośników danych, tj. pełnej dokumentacji, w tym archiwalnej⁶⁶². Ponieważ ustawa reguluje kwestie udostępniania danych a nie nośników danych, czy też dokumentów zawierających dane, co potwierdza również orzecznictwo sądu administracyjnego⁶⁶³, brak było podstaw do uwzględnienia wniosku w tym zakresie np. na potrzeby badań naukowych. Jednocześnie brak jest po stronie ZUS obowiązku udostępnienia nośników danych, który wynikałby z przepisów ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych⁶⁶⁴. Udostępnienie informacji znajdujących się w zasobach ZUS podmiotom innym, niż wymienione w art. 50 ust. 3 tej ustawy, dodatkowo naraziłoby ZUS na zarzut naruszenia tajemnicy ubezpieczeniowej⁶⁶⁵.

---

⁶⁶¹ GI-DS-430/242/05.

⁶⁶² GI-DS-430/507/05.

⁶⁶³ Podobne stanowisko zajął WSA w Warszawie w wyroku z dnia 10 października 2005 r., sygn. II SA/Wa 825/05, wskazując m.in., że w ustawie o ochronie danych osobowych brak jest przepisów obligujących administratora do udostępniania dokumentów zawierających dane, a ustawodawca posługuje się pojęciem udostępnienia odnosząc je zawsze do danych osobowych a nie zawierających je dokumentów.

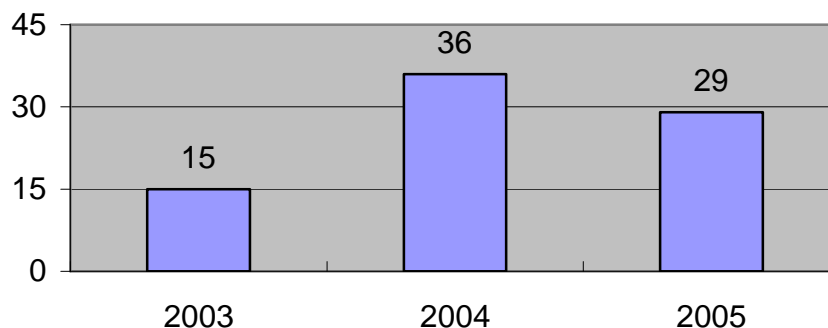
⁶⁶⁴ Decyzja z dnia 18 listopada 2005 r. o sygn. GI-DEC-DS-387/05 w sprawie GI-DS-430/507/05.

⁶⁶⁵ Zgodnie z art. 50 ust. 3 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, dane zgromadzone na koncie ubezpieczonego, o których mowa w art. 40, i na koncie płatnika składek, o którym mowa w art. 45, mogą być udostępniane sądom, prokuratorom, organom kontroli skarbowej, organom podatkowym, komornikom sądowym, ośrodkom pomocy

Generalnemu Inspektorowi zasygnalizowano ponadto brak właściwego zabezpieczenia danych w przesyłanej przez ZUS korespondencji w formie listów poleconych, a nie listów zwykłych⁶⁶⁶. Tymczasem kwestię tą reguluje art. 71a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, który przewiduje dla doręczenia pism i decyzji wydawanych przez ten organ formę listu zwykłego.

Podsumowując stwierdzić należy, iż przez szereg lat ZUS utożsamiany był z instytucją o charakterze informacyjnym. O udostępnienie danych występowały do ZUS podmioty, które nie były uprawnione do ich pozyskania na podstawie przepisów prawa, a jednocześnie potrzebę pozyskania danych tłumaczono względami celowościowymi. Jednakże, na skutek interwencji Generalnego Inspektora, sytuacja ta uległa zmianie. Poszerzony został przez ustawodawcę katalog podmiotów uprawnionych do dostępu do danych, a jednocześnie coraz rzadziej odnotowywane są przypadki występowania o udostępnienie danych do ZUS przez podmioty nieupoważnione, co może być także efektem odnotowanego przez Generalnego Inspektora już w 2004 r. podniesienia świadomości prawnej pracowników ZUS i innych podmiotów, które pozyskują z ZUS dane w związku z ubezpieczeniem społecznym.

1.2 Liczba pytań, które wpłynęły do Generalnego Inspektora w 2005 r. z zakresu przetwarzania danych osobowych w sektorze ubezpieczeń społecznych nieznacznie zmalała w stosunku do roku 2004.

Wykres Liczbowe zestawienie pytań skierowanych do Generalnego Inspektora w latach 2003–2005 w związku z przetwarzaniem danych w sektorze ubezpieczeń społecznych.

Pytania kierowały do Generalnego Inspektora przede wszystkim osoby ubezpieczone⁶⁶⁷. Zauważyć należy, iż w 2005 r. do Generalnego Inspektora nie wpłynęło żadne pytanie od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Nadesłane pytania dotyczyły m.in.:

---

społecznej, powiatowym centrom pomocy rodzinie oraz Komisji Nadzoru Ubezpieczeń i Funduszy Emerytalnych, z uwzględnieniem przepisów dotyczących ochrony danych osobowych.

⁶⁶⁶ GI-DS-430/620/05.

⁶⁶⁷ GI-DP-024/402/05, GI-DP-024/1485/05, GI-DP-024/1565/05.

- odmowy udostępnienia przez ZUS informacji o specjalizacji medycznej lekarza orzecznika⁶⁶⁸,
- przesyłania pracodawcom ubezpieczonych informacji o przyznaniu bądź odmowie przyznania renty lub emerytury⁶⁶⁹.

W omawianym okresie sprawozdawczym wpłynęło kilka pytań dotyczących udostępniania przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych danych przetwarzanych w prowadzonych przez ZUS zbiorach⁶⁷⁰. Do Generalnego Inspektora zwróciła się jedna ze spółdzielni pracy z związku z odmową udostępnienia jej przez Oddział ZUS, informacji o okresie pobierania przez pracownika spółdzielni zasiłku chorobowego⁶⁷¹. Spółdzielnia wyjaśniła, iż informacje te są jej niezbędne w celu prawidłowego wyliczenia odszkodowania przysługującego pracownikowi po przywróceniu go do pracy, a zatem w celu wykonania orzeczenia sądu, którym został do pracy przywrócony⁶⁷². Jako podstawę odmowy udostępnienia danych Zakład Ubezpieczeń Społecznych wskazał art. 50 ust. 3 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, który w sposób enumeratywny wymienia krąg podmiotów upoważnionych do dostępu do danych zgromadzonych na koncie ubezpieczonego⁶⁷³. Mając wątpliwości co do legalności odmowy udostępnienia danych Generalny Inspektor zwrócił się do Prezesa ZUS o podjęcie interwencji w sprawie⁶⁷⁴. W postępowaniu wyjaśniającym Dyrektor Oddziału ZUS wskazał, iż pracodawca wykonując wyrok sądu o przywrócenie do pracy nie ma prawa pomniejszać należnego pracownikowi odszkodowania o wypłacone przez ZUS zasiłki, a na taki zamiar wskazuje uzasadnienie spółdzielni dla żądania informacji dotyczących wypłacanego zasiłku chorobowego po ustaniu zatrudnienia⁶⁷⁵. Spółdzielnia powinna – zgodnie z wyrokiem sądu – wypłacić przywróconemu do pracy zasądzone odszkodowanie za cały okres pozostawania bez

⁶⁶⁸GI-DP-024/1835/05. Stanowisko Generalnego Inspektora w tym przedmiocie omówione zostało w Sprawozdaniu Generalnego Inspektora z działalności za rok 2003, Część II, lit. A. pkt 5 Ubezpieczenia społeczne.

⁶⁶⁹GI-DP-024/1381/05. Stanowisko Generalnego Inspektora w tym przedmiocie przedstawione zostało w Sprawozdaniu Generalnego Inspektora z działalności za rok 2004, Część II, lit. A. pkt 5. Ubezpieczenia społeczne.

⁶⁷⁰GI-DP-024/48/05, GI-DP-024/443/05, GI-DP-024/1465/05.

⁶⁷¹GI-DP-024/701/05.

⁶⁷²Spółdzielnia zwracała się o udostępnienie informacji o okresie pobierania przez pracownika Spółdzielni zasiłku chorobowego powołując się na art. 50 ust. 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, który upoważnia płatnika składek do żądania udostępniania danych zgromadzonych na koncie ubezpieczonego.

⁶⁷³Dane o okresie przebywania na zasiłku chorobowym zapisane są – zgodnie z art. 40 pkt 7 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych – na koncie ubezpieczonego.

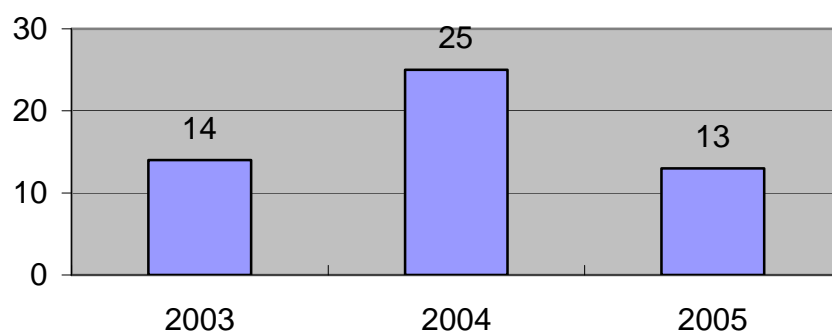
⁶⁷⁴Pismo Generalnego Inspektora z dnia 18 maja 2005 r. Generalny Inspektor wskazał w szczególności, iż katalog podmiotów wymienionych w art. 50 ust. 3 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych nie jest katalogiem zamkniętym. Zatem okoliczność, iż dany podmiot nie jest wymieniony w tym przepisie nie wyklucza możliwości udostępnienia mu danych przez ZUS. Generalny Inspektor powołał się przy tym na wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 21 marca 2002 r. (sygn. akt I SA 1854/01), w którym NSA stwierdził: „Dokonując szczegółowej analizy wykładni przepisu art. 50 ust. 3 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, Naczelny Sąd Administracyjny doszedł do przekonania, że lista organów uprawnionych w tym przepisie do uzyskania danych osobowych osób ubezpieczonych i płatników składek, nie jest zamknięta.”

⁶⁷⁵Zgodnie ze stanowiskiem Ministerstwa Polityki Społecznej nie ma przesłanek do rewidowania uprawnień do zasiłków z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa za okres pozostawania bez pracy lub ich wysokości. Jeżeli zatem pracownikowi, z którym rozwiązano umowę o pracę, wypłacono świadczenie w razie choroby i

pracy i od wypłaconej kwoty przekazać do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych należne składki na ubezpieczenie społeczne. Ponadto Dyrektor uznał, iż spółdzielnia nie może otrzymać interesujących ją informacji w oparciu o art. 50 ust. 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, gdyż na jego podstawie udostępnia się dane płatnikowi składek tj. pracodawcy, a spółdzielnia nie była pracodawcą ubezpieczonego w okresie, którego informacje dotyczą. Dyrektor podzielił również stanowisko Generalnego Inspektora, iż dane zgromadzone na koncie ubezpieczonego mogą być udostępniane podmiotom innym, niż wymienione w art. 50 ust. 3 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, ale podkreślił, iż może to mieć miejsce tylko w sytuacji, gdy wskażą one podstawę prawną legitymującą ich żądanie. Po analizie wyjaśnień Generalny Inspektor zgodził się z powyższą argumentacją⁶⁷⁶.

Generalny Inspektor podjął również interwencję w sprawie pozyskiwania przez pracowników Zakładu Ubezpieczeń Społecznych danych osobowych osób pragnących drogą telefoniczną uzyskać z ZUS informacje z zakresu ustawowych zadań wykonywanych przez ten podmiot⁶⁷⁷. Generalny Inspektor został poinformowany, iż osoba dzwoniąca w celu uzyskania informacji dotyczących zaliczenia okresu pracy za granicą do kapitału początkowego jest w pierwszej kolejności pytana o nazwisko oraz kraj, którego interesujące ją informacje mają dotyczyć. W związku z wątpliwościami co do legalności i celowości takiej praktyki Generalny Inspektor wystąpił do Prezesa ZUS o złożenie wyjaśnień w tej sprawie⁶⁷⁸. Po przeprowadzonym postępowaniu wyjaśniającym ZUS zaprzestał gromadzenia danych osób, które drogą telefoniczną chciały od pracowników ZUS uzyskać ogólne informacje, nie dotyczące konkretnego świadczeniobiorcy⁶⁷⁹.

1.3 W 2005 r. wpłynęło 12 projektów aktów prawnych z zakresu ubezpieczeń społecznych. Do 2 Generalny Inspektor zgłosił uwagi.

---

macierzyństwa po ustaniu zatrudnienia, a pracownik został przywrócony do pracy – nie należy weryfikować wypłaconych świadczeń.

⁶⁷⁶ Pismo Generalnego Inspektora z dnia 29 lipca 2005 r.

⁶⁷⁷ GI-DP-024/884/05.

⁶⁷⁸ Pismo Generalnego Inspektora z dnia 30 maja 2005 r.

⁶⁷⁹ Pismo ZUS z dnia 13 września 2005 r. o sygn. NO-z/070/20-5/2005.

Wykres Liczbowe zestawienie projektów aktów prawnych skierowanych do Generalnego Inspektora w latach 2003–2005 dotyczących przetwarzania danych w związku z ubezpieczeniami społecznymi .

Wątpliwości Generalnego Inspektora wzbudził art. 13a ust. 3 projektu autopoprawki do rządowego projektu ustawy o systemie ubezpieczenia społecznego rolników⁶⁸⁰ określający zakres danych osobowych rolnika, jego małżonka i osoby współpracującej, obejmujących m.in. ich PESEL i datę urodzenia oraz płeć. Generalny Inspektor wskazał, że pozyskiwanie informacji o dacie urodzenia i płci jest niezasadne, jeżeli dysponuje się nr PESEL. Zgodnie bowiem z art. 31a ustawy z dnia 10 kwietnia 1974 r. o ewidencji ludności i dowodach osobistych (tekst jednolity: Dz. U. z 2001 r. Nr 87, poz. 960 ze zm.), numer Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności jest to 11-cyfrowy, stały symbol numeryczny, jednoznacznie identyfikujący osobę fizyczną, w którym sześć pierwszych cyfr oznacza datę urodzenia (rok, miesiąc, dzień), kolejne cztery – liczbę porządkową i płeć osoby, a ostatnia jest cyfrą kontrolną służącą do komputerowej kontroli poprawności nadanego numeru ewidencyjnego. Dlatego pozyskiwanie informacji o dacie urodzenia i płci jest zbędne. Uwaga Generalnego Inspektora nie została uwzględniona, przy czym Generalny Inspektor nie został poinformowany o przyjętych rozwiązaniach w tym zakresie.

W projekcie rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie trybu przekazywania przez „Polskie Koleje Państwowe Spółka Akcyjna” na konto Zakładu Ubezpieczeń Społecznych środków na refinansowanie świadczeń przedemerytalnych wątpliwości organu ochrony danych budził § 1 ust. 2 tego projektu. Zgodnie z dyspozycją wskazanego przepisu, łącznie z notą księgową obciążeniową Zakład przekazuje do PKP S.A., z podziałem na terenowe jednostki organizacyjne zakładu, imienny wykaz osób wraz z kwotami świadczeń przedemerytalnych wypłacanych każdej z tych osób. Powołany przepis nie określał, jakie informacje (dane osób, którym wypłacane są świadczenia przedemerytalne) ma zawierać imienny wykaz tych osób. Może to powodować umieszczenie w wykazach niejednolitego zakresu danych, tj. co do różnych osób mogą być umieszczane różne dane. Nie można wykluczyć również sytuacji, w której w przedmiotowym wykazie będą zamieszczone dane osobowe w zbyt szerokim zakresie, tj. dane, które nie są niezbędne dla realizacji celu, w jakim są przetwarzane. W konsekwencji brak jednolitego zakresu przetwarzanych danych osobowych może być rozpatrywany w kontekście naruszenia zasady adekwatności określonej w art. 26 ust. 1 pkt 3 ustawy o ochronie danych osobowych. Generalny Inspektor zaproponował takie sformułowanie treści przedmiotowego

---

⁶⁸⁰ Projekt autopoprawki został przesłany pismem z dnia 23 lutego 2005 r. o sygn. DUS-0210-24/JŻ/04. Uwagi Generalnego Inspektora przekazane zostały pismem z dnia 11 marca 2005 r. o sygn. GI-DP-023/63/05.

przepisu, które będzie wyraźnie wskazywało, jakie dane osobowe znajdują się w imiennym wykazie osób, którym wypłacane są świadczenia przedemerytalne⁶⁸¹.

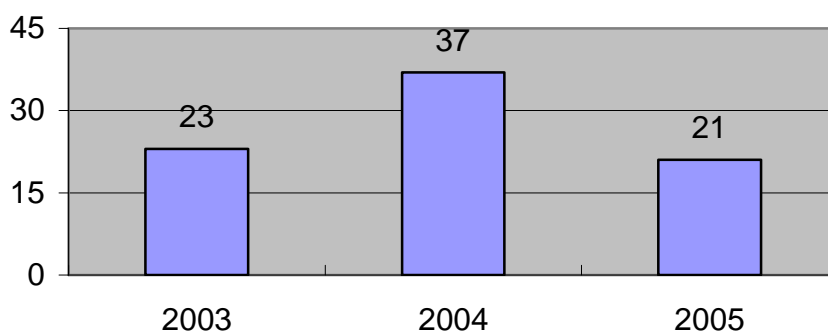
1.4 W 2005 roku omawiane podmioty nie zgłosiły do **rejestracji** żadnego zbioru danych osobowych. W 2003 r. natomiast zgłoszone zostały do rejestracji 2 zbiory danych.

1.5 W 2005 r. i 2004 r. nie przeprowadzano **kontroli** zgodności przetwarzania danych z przepisami o ochronie danych osobowych w podmiotach wykonujących zadania z zakresu ubezpieczeń społecznych. Natomiast w 2003 r. przeprowadzono 2 kontrole.

2. Ubezpieczenia majątkowe i osobowe.

Podstawowym aktem prawnym tworzącym ramy prawne funkcjonowania zakładów ubezpieczeń jest ustawa z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej (Dz. U. Nr 124, poz. 1151 ze zm.). W zakresie ubezpieczeń obowiązkowych przetwarzanie danych odbywa się w oparciu o ustawę z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. Nr 124, poz. 1152 ze zm.). Pośrednicy ubezpieczeniowi świadczą swoje usługi na podstawie ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o pośrednictwie ubezpieczeniowym (Dz. U. Nr 124, poz. 1154 ze zm.).

2.1 Liczba **skarg**, które wpłynęły do Generalnego Inspektora w 2005 r. z zakresu przetwarzania danych przez podmioty świadczące usługi ubezpieczeniowe zmniejszyła się dwukrotnie w stosunku do roku 2004.

Wykres *Liczbowe zestawienie skarg dotyczących przetwarzania danych przez podmioty świadczące usługi ubezpieczeniowe skierowanych do Generalnego Inspektora w latach 2003–2005.*

W analizowanym roku w skargach na zakłady ubezpieczeń przeważały następujące problemy:

- legalność przetwarzania danych przez zakłady ubezpieczeń, w tym udostępnianie przez nie danych osobom nieupoważnionym,

---

⁶⁸¹Projekt został przekazany pismem z dnia 29 listopada 2005 r. o sygn. DUS-0210-9-KR/05; odpowiedź Generalnego Inspektora zaś – pismem z dnia 7 grudnia 2005 r. o sygn. GI-DP-023/287/05.

- odmowa udostępnienia skarżącym danych znajdujących się w zbiorach zakładów ubezpieczeń.

Niektóre z postępowań dotyczących udostępniania danych przez zakłady ubezpieczeń osobom nieupoważnionym doprowadziły do potwierdzenia stawianych w tym zakresie zarzutów. Na przykład, na skutek błędu pracownika jednego z towarzystw ubezpieczeń nie podjęto działań celem zweryfikowania istnienia polisy i wniosku o zawarcie umowy obowiązkowego ubezpieczenia, podczas gdy skarżący kilkakrotnie informował towarzystwo, że nie zawierali z nim żadnej umowy ubezpieczenia. Ponadto, na skutek braku weryfikacji danych skarżącego dane zostały przekazane podmiotowi nieupoważnionemu celem windykacji należności. Inne towarzystwo ubezpieczeń udostępniło osobie nieupoważnionej – innemu klientowi towarzystwa - dane osobowe skarżącego na skutek „błędu systemu”, w pismach informujących o nieterminowym wnoszeniu składek ubezpieczeniowych. W takich sytuacjach, pomimo przywrócenia stanu zgodnego z prawem w toku postępowań, Generalny Inspektor występował do Komisji Nadzoru Ubezpieczeń i Funduszy Emerytalnych o objęcie zakładów ubezpieczeń nadzorem z powodu udostępnienia przez nie danych skarżących osobom nieupoważnionym⁶⁸².

Za osoby nieupoważnione nie mogli natomiast zostać uznani agenci ubezpieczeniowi, a więc podmioty działające w imieniu i na rzecz zakładów ubezpieczeń na podstawie przepisów prawa, a w szczególności ustawy o pośrednictwie ubezpieczeniowym, ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93 ze zm.), czy w trybie wynikającym z art. 31 ustawy o ochronie danych osobowych. Problem ten budził wątpliwości skarżących już w latach poprzednich. W takich sprawach odmawiano uwzględnienia wniosku o stwierdzenie bezprawności udostępnienia danych⁶⁸³. Podobne stanowisko organ ochrony danych osobowych zajmował także w sprawach, z których wynikało, iż udostępnienie danych przez zakład ubezpieczeń następowało na żądanie uprawnionego organu, np. sądu, a ocena materiału dowodowego pozyskanego w ten sposób przez organ wymiaru sprawiedliwości stanowiłaby nieuprawnioną ingerencję w sferę zastrzeżoną do jego właściwości⁶⁸⁴.

Analiza wielu skarg na podmioty z sektora ubezpieczeń majątkowych i osobowych wskazuje, że podmioty przetwarzające dane działają w granicach wyznaczonych przepisami ustawy o ochronie danych osobowych i ustawy o działalności ubezpieczeniowej, a wątpliwości skarżących wynikają z nieznamośności tych przepisów⁶⁸⁵. Jako przykład wskazać można sprawę dotyczącą

---

⁶⁸² Pismo z dnia 24 czerwca 2005 r. w sprawie GI-DS-430/726/04 oraz z dnia 4 kwietnia 2005 r. w sprawie GI-DS-430/859/04. W Sprawozdaniu z działalności Generalnego Inspektora w roku 2005 uwzględniono sprawy, które wpłynęły do Generalnego Inspektora w roku 2004, jednakże zostały rozstrzygnięte w roku 2005. Sprawy te nie były brane pod uwagę w zestawieniach statystycznych w niniejszym Sprawozdaniu.

⁶⁸³ GI-DS-430/91/05, GI-DS-430/136/05.

⁶⁸⁴ GI-DS-430/103/05.

⁶⁸⁵ GI-DS-430/7/05.

przetwarzania danych przez jedno z towarzystw ubezpieczeń, będące ubezpieczycielem pracodawcy skarżącej, które przekazało dane innemu podmiotowi w związku z czynnościami ubezpieczeniowymi w zakresie ustalenia przyczyn i okoliczności zdarzenia losowego, jak i wysokości szkody poniesionej przez skarżącą i rozmiaru odszkodowań należnych z tytułu umowy ubezpieczenia w związku z wypadkiem, jakiemu uległa skarżąca w czasie trwania umowy o pracę⁶⁸⁶. Pracodawca był nie tylko upoważniony, ale i zobowiązany do przekazania swojemu ubezpieczycielowi informacji o skarżącej w związku z koniecznością podjęcia postępowania likwidacyjnego, ten zaś na podstawie obowiązujących przepisów mógł zlecić wykonanie czynności ubezpieczeniowych upoważnionemu podmiotowi.

Skarżący kwestionowali nie tylko legalność odmowy udostępnienia ich danych innym podmiotom, ale i skarżyli się na odmowę udostępnienia im danych administrowanych przez zakłady ubezpieczeń. W jednej ze spraw Generalny Inspektor stwierdził brak podstaw do nakazania jednemu z zakładów ubezpieczeń udostępnienia spadkobiercy ubezpieczonego danych osoby uposażonej z tytułu umowy ubezpieczenia, w sytuacji braku przepisów, z których spadkobierca mógłby wywodzić swoje uprawnienia do pozyskania tych danych⁶⁸⁷. Odmowa Zakładu Ubezpieczeń była zasadna z uwagi na obowiązek zachowania tajemnicy ubezpieczeniowej dotyczącej poszczególnych umów ubezpieczenia⁶⁸⁸, a odrębne przepisy nie stanowiły przesłanki legalizującej udostępnienie⁶⁸⁹. Nakazanie udostępnienia danych spowodowałoby zatem przekazanie danych osobie nieupoważnionej.

Sporadycznie wskazywano w skargach na niedopełnienie obowiązku informacyjnego z art. 33 ustawy. Kwestię tę zasygnalizował Generalny Inspektor m.in. Ubezpieczeniowemu Funduszowi Gwarancyjnemu z siedzibą w Warszawie⁶⁹⁰. W wyniku tej interwencji Fundusz poinformował, że obowiązek informacyjny został wobec skarżącego zrealizowany w formie ustnej.

Podsumowując stwierdzić należy, że tematyka poruszana w skargach na podmioty świadczące usługi w zakresie ubezpieczeń majątkowych i osobowych, jakie wpłynęły do Generalnego Inspektora w roku 2005 r. była podobna, jak w latach poprzednich. Zmniejszyła się jednak liczba skarg odnoszących się do nieprawidłowości w przetwarzaniu danych, będących skutkiem błędnych działań pracowników podmiotów świadczących usługi ubezpieczeniowe lub osób, którym zlecono przetwarzanie danych. Nie odnotowano także uzasadnionych skarg na przetwarzanie danych w celach marketingowych, ani też na niewłaściwe wykonywanie obowiązku informacyjnego określonego w art. 24 i 25 ustawy, które pojawiały się w latach 2000-2003, co

---

⁶⁸⁶ Decyzja z dnia 5 października 2005 r. o sygn. GI-DEC-DS-330/05 w sprawie GI-DS-430/341/05.

⁶⁸⁷ GI-DS-430/613/05.

⁶⁸⁸ Art. 19 ust. 1 ustawy o działalności ubezpieczeniowej.

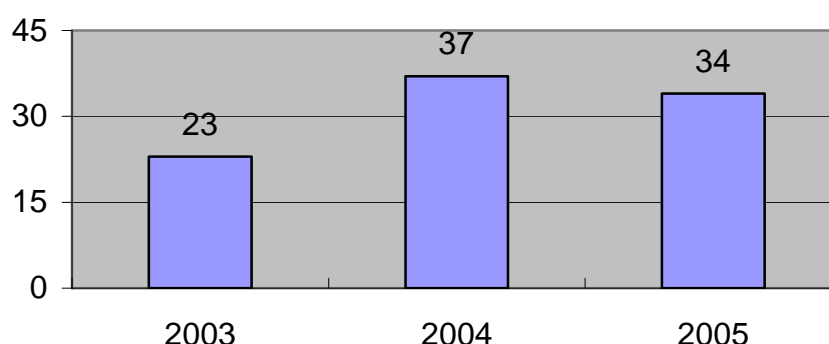
⁶⁸⁹ Decyzja z dnia 15 listopada 2005 r. o sygn. GI-DEC-DS-379/05 w sprawie GI-DS-430/613/05.

⁶⁹⁰ Pismo z dnia 11 lipca 2005 r. w sprawie GI-DS-430/322/05.

może być wynikiem licznych wystąpień organu ochrony danych osobowych kierowanych do zakładów ubezpieczeń w ramach prowadzenia polityki edukacyjnej. Analogicznie jak w 2004 r. większość sygnalizowanych przez skarżących przypadków znajdowało uzasadnienie w obowiązujących przepisach prawa - w tym np. w przepisach dotyczących działalności ubezpieczeniowej, czy pośrednictwa ubezpieczeniowego. Istota wielu skarg sprowadzała się ponadto do dokonania przez Generalnego Inspektora ocen, w przypadku sporów co do wysokości roszczeń odszkodowawczych, do których upoważnione są inne podmioty, np. sądy i Rzecznik Ubezpieczonych.

2.2 W 2005 r. nieznacznie zmniejszyła się liczba **pytań** dotyczących przetwarzania danych przez podmioty świadczące usługi w zakresie ubezpieczeń majątkowych i osobowych.

Wykres Liczbowe zestawienie pytań skierowanych do Generalnego Inspektora w latach 2003–2005 dotyczących przetwarzania danych w związku z ubezpieczeniami osobowymi i majątkowymi.

Pytania kierowane do Generalnego Inspektora pochodziły w większości od osób ubezpieczonych⁶⁹¹ i zakładów ubezpieczeń⁶⁹². Tematyka w nich poruszana to m.in.:

- zakres danych gromadzonych przez zakłady ubezpieczeń⁶⁹³,
- udostępnianie zakładom ubezpieczeń danych osób ubezpieczonych przetwarzanych przez inne podmioty⁶⁹⁴, w tym świadczące usługi medyczne⁶⁹⁵.

⁶⁹¹ GI-DP-024/1392/05/05, GI-DP-024/1807/05, GI-DP-024/1816/05.

⁶⁹² GI-DP-024/135/05, GI-DP-024/1497/05, GI-DP-024/1547/05.

⁶⁹³ GI-DP-024/324/05, GI-DP-024/1014/05, GI-DP-024/1052/05, GI-DP-024/1173/05. Generalny Inspektor ustosunkował się do kwestii gromadzenia przez jeden z zakładów ubezpieczeń numeru identyfikacyjnego PESEL i NIP osób ubezpieczonych. Wskazał, iż na podstawie art. 22 ust. 1 ustawy o działalności ubezpieczeniowej zakład ubezpieczeń może uzyskać od podmiotów, które udzielały świadczeń zdrowotnych ubezpieczonemu lub osobie, na rzecz której ma być zawarta umowa ubezpieczenia, informacje o jej stanie zdrowia. Zgodnie natomiast z § 3 pkt 3 lit. d rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 23 marca 2004 r. w sprawie szczegółowego zakresu i trybu udzielania zakładom ubezpieczeń informacji o stanie zdrowia ubezpieczonych lub osób, na rzecz których ma zostać zawarta umowa ubezpieczenia, oraz sposobu ustalania wysokości opłat za udzielenie tych informacji (Dz. U. Nr 71, poz. 654), wystąpienie o przekazanie informacji, o których mowa w art. 22 ust. 4 ustawy o działalności ubezpieczeniowej, powinno zawierać numer identyfikacyjny PESEL lub NIP.

⁶⁹⁴ GI-DP-024/1807/05.

Kilka pytań dotyczyło prawa dostępu zakładów ubezpieczeń do danych osobowych przetwarzanych przez podmioty sektora publicznego, które są niezbędne zakładom w związku z prowadzoną przez nie działalnością⁶⁹⁶. Generalny Inspektor zajął stanowisko m. in. w sprawie dopuszczalności udostępnienia Ubezpieczeniowemu Funduszowi Gwarancyjnemu przez powiatowy urząd pracy informacji, czy dana osoba posiada status bezrobotnego⁶⁹⁷. Jako podstawę swojego żądania Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny wskazał art. 25 ust. 1 ustawy o działalności ubezpieczeniowej⁶⁹⁸ i art. 110 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych⁶⁹⁹. Fundusz wyjaśnił, iż przedmiotowe dane są mu niezbędne w celu windykacji roszczeń regresowych w prowadzonej przez Fundusz sprawie. Generalny Inspektor uznał, że przepisy prawa, na które powołuje się Fundusz uprawniają go do żądania od wskazanych w tych przepisach podmiotów informacji koniecznych dla windykacji roszczeń regresowych, która jest ustawowym obowiązkiem Funduszu. Dodał przy tym, że ustawa o ochronie danych osobowych nie stoi na przeszkodzie takiemu udostępnieniu danych.

Generalny Inspektor podjął również interwencję w sprawie żądania przez jeden z zakładów ubezpieczeń od osoby, która po objęciu gospodarstwa rolnego wypowiadała zawartą z zakładem umowę ubezpieczenia OC rolników, okazania dowodu osobistego oraz dowodu współmałżonka osoby wypowiadającej umowę – w celu spisania danych w nim zawartych, jak i aktu notarialnego – celem dokonania jego kserokopii⁷⁰⁰. Zakład wyjaśnił, iż jego pracownicy żądają od osoby wypowiadającej umowę ubezpieczenia OC rolnika okazania dowodu osobistego oraz aktu notarialnego w celu weryfikacji, czy osoba, która zgłosiła się do placówki zakładu jest uprawniona do wypowiedzenia umowy⁷⁰¹ oraz ustalenia, czy wypowiedzenie umowy dokonane zostało w ustawowym terminie. Wskazał przy tym, iż podstawą przetwarzania danych zawartych w tych

---

⁶⁹⁵ GI-DP-024/26/05, GI-DP-024/1392/05. Art. 22 ust. 1 ustawy o działalności ubezpieczeniowej umożliwia zakładowi ubezpieczeń uzyskanie od podmiotów, które udzielały świadczeń zdrowotnych ubezpieczonemu lub osobie, na rzecz której ma być zawarta umowa ubezpieczenia, informacji o jej stanie zdrowia. Wystąpienie o uzyskanie tych informacji wymaga jednak pisemnej zgody ubezpieczonego lub osoby, na rzecz której ma zostać zawarta umowa ubezpieczenia albo jej przedstawiciela ustawowego (ust. 3 tego przepisu).

⁶⁹⁶ GI-DP-024/1898/05- dom opieki społecznej.

⁶⁹⁷ GI-DP-024/1107/05.

⁶⁹⁸ Zgodnie z art. 25 ust. 1 ustawy o działalności ubezpieczeniowej, „Sądy, prokuratura, Policja oraz inne organy i instytucje, na wniosek zakładu ubezpieczeń, w zakresie zadań przez ten zakład ubezpieczeń wykonywanych i w celu ich wykonania, w związku z wypadkiem lub zdarzeniem będącym podstawą ustalania odpowiedzialności, udzielają informacji o stanie sprawy oraz udostępniają zebrane materiały, jeżeli są one niezbędne do ustalenia okoliczności tych wypadków i zdarzeń losowych oraz wysokości odszkodowania lub świadczenia.”

⁶⁹⁹ Zgodnie z art. 110 ust. 1 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i art. 110 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych, „Z chwilą wypłaty przez Fundusz odszkodowania, w przypadkach określonych w art. 98 ust. 1 pkt 2, sprawca szkody i osoba, która nie dopełniła obowiązku zawarcia umowy ubezpieczenia obowiązkowego, o którym mowa w art. 4 pkt 1 i 2, są obowiązani do zwrotu Funduszowi spełnionego świadczenia.”

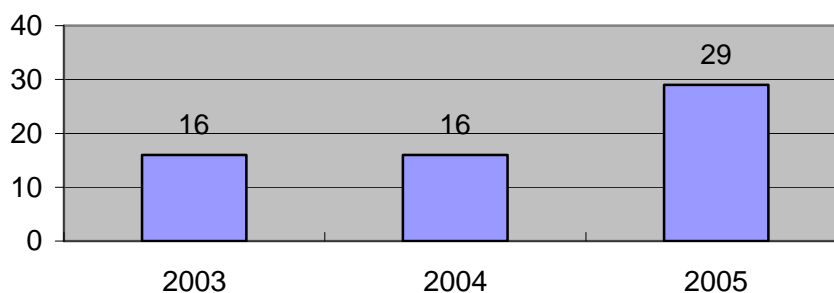
⁷⁰⁰ GI-DP-024/1926/05.

⁷⁰¹ Pismo PZU S.A. z dnia 11 października 2005 r. o sygn. Bbezp.-076-534/05.

dokumentach są przepisy prawa⁷⁰². Zaznaczył jednocześnie, iż nie istnieją procedury, które zobowiązywałyby pracowników zakładu do kopiowania powyższych dokumentów oraz do żądania okazania dowodu osobistego małżonka właściciela gospodarstwa rolnego, o ile jest on współwłaścicielem tego gospodarstwa. Zakład uznał zatem, iż takie działanie jego pracowników miało charakter incydentalny i zobowiązał się do wystosowania pisma do dyrektorów oddziałów zakładu w celu zwrócenia uwagi na konieczność przestrzegania przyjętych w Zakładzie procedur. Generalny Inspektor uznał działanie podjęte przez zakład za właściwe i nie zgłosił dalszych zastrzeżeń w tym zakresie.

2.3 W 2005 r. Generalny Inspektor opiniował 8 **projektów aktów prawnych** z tej dziedziny. Do żadnego z nich uwag nie zgłosił. W 2004 r. opiniował 35 aktów dotyczących przetwarzania danych osobowych przez zakłady ubezpieczeń, w 2003 r. – 47.

2.4 W związku z wykonywaniem działalności w zakresie ubezpieczeń majątkowych i osobowych, zakłady ubezpieczeń zgłosiły do **rejestracji** w 2005 r. 29 zbiorów danych osobowych tj. prawie dwukrotnie więcej, niż w latach ubiegłych.

Wykres Liczbowe zestawienie zbiorów danych zgłoszonych do rejestracji przez podmioty prowadzące działalność w zakresie ubezpieczeń w latach 2003–2005.

Zgłoszone do rejestracji zbiory danych zawierały przede wszystkim pozyskane w związku z prowadzeniem działalności ubezpieczeniowej, dane osób ubezpieczających, ubezpieczonych oraz uprawnionych do wypłaty świadczeń na wypadek śmierci ubezpieczonego. Innego rodzaju zbiorami zgłaszanymi przez zakłady ubezpieczeń były zbiory dotyczące kandydatów na agentów bądź osób wykonujących czynności agencyjne w imieniu tych podmiotów. Jeden z zakładów ubezpieczeń zgłosił do rejestracji także zbiór danych prowadzony w celu aktualizowania informacji o stanie spraw karnych, w których występuje on jako strona pokrzywdzona⁷⁰³, a inny z kolei, zbiór

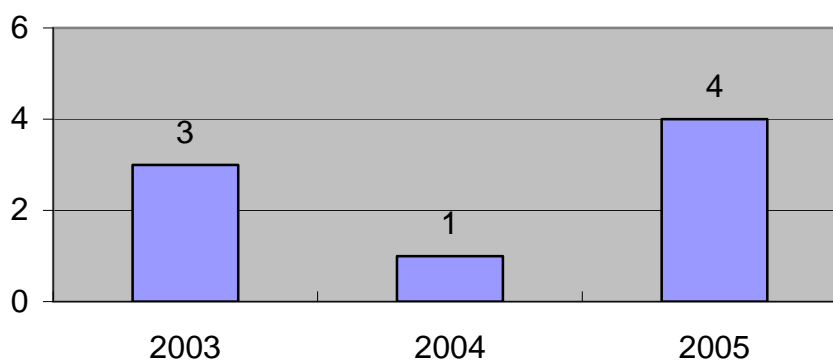
⁷⁰² Art. 44 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych stanowi, iż „Rolnik jest obowiązany do zawarcia umowy ubezpieczenia OC rolników z tytułu posiadania gospodarstwa rolnego.” Ust. 2 tego przepisu reguluje zagadnienie dotyczące umowy ubezpieczenia w przypadku, gdy następuje zmiana posiadacza gospodarstwa rolnego, w szczególności określa terminy, w których nowy posiadacz może wypowiedzieć umowę.

⁷⁰³ Zgłoszenie nr R 000549/05. Zbiór ten został zarejestrowany - księga rejestrowa nr 064417.

zawierający dane osób, wobec których jest prowadzone postępowanie egzekucyjne wierzytelności i praw z tytułu ubezpieczeń majątkowych⁷⁰⁴.

Należy przyznać, iż w omawianym roku sprawozdawczym podmioty działające w branży ubezpieczeń miały problemy z prawidłowym wypełnieniem poszczególnych części zgłoszenia, odpowiadających elementom zgłoszenia, o których mowa w art. 41 ust. 1 ustawy o ochronie danych osobowych. Najczęściej występujące braki dotyczyły opisu środków technicznych i organizacyjnych zastosowanych w celu zabezpieczenie danych osobowych, ale także opisu kategorii osób, których dane dotyczą oraz kategorii odbiorców, którym dane mogą być przekazywane.

2.5 W okresie sprawozdawczym przeprowadzono w zakładach ubezpieczeń 4 **kontrole** zgodności przetwarzania danych z przepisami o ochronie danych osobowych⁷⁰⁵, co stanowi wzrost liczby kontroli w porównaniu z 2004 r.

Wykres Liczbowe zestawienie przeprowadzonych kontroli w podmiotach świadczących usługi w zakresie ubezpieczeń majątkowych i osobowych w latach 2003 – 2005.

Wszystkie z przeprowadzonych kontroli były kontrolami częściowymi, co oznacza, że ich zakresem obejmowano wyłącznie wybrane aspekty przetwarzania danych osobowych.

Stwierdzone podczas dwóch kontroli⁷⁰⁶ uchybienia dotyczyły przechowywania danych w postaci umożliwiającej identyfikację osób, których dotyczą, dłużej niż było to niezbędne do osiągnięcia celu przetwarzania oraz nie zastosowania środków technicznych zapewniających ochronę przetwarzanym danym osobowym (dokumentację zawierającą dane osobowe umieszczono na niezabezpieczonych regałach). W zakresie ww. uchybień postępowania administracyjnego nie wszczęto lub je umorzono, w związku z przywróceniem przez kontrolowane jednostki stanu zgodnego z prawem⁷⁰⁷.

⁷⁰⁴ Zgłoszenie nr R 002319/05. Przedmiotowy zbiór został zarejestrowany - księga rejestrowa nr 67367.

⁷⁰⁵ Np. GI-DIS-K-411/10/05.

⁷⁰⁶ GI-DIS-K-411/97/05 i GI-DIS-K-411/67/05.

⁷⁰⁷ Decyzja z dnia 21 października 2005 r. o sygn. GI-DEC-DIS-346/05.

Kontrola przeprowadzona w jednym z zakładów ubezpieczeń⁷⁰⁸ wykazała ponadto, że zakład ten przetwarzał dane osób ubiegających się o wypłatę świadczenia należnego z tytułu zawartej umowy ubezpieczenia, pozyskane m.in. poprzez sporządzenie kserokopii dowodu osobistego. Zasady wykonywania kserokopii dowodów osobistych ww. osób uregulowane zostały w instrukcji, zgodnie z którą z kserokopii dowodów osobistych mają być usuwane (wymazywane) dane osobowe zbędne do realizacji świadczenia. Zakres usuwanych danych uzależniony został od rodzaju przyjmowanego roszczenia i obejmował w szczególności, w przypadku dowodów osobistych wydawanych do 1 stycznia 2001 r., zdjęcie, rysopis, datę urodzenia, dzieci, adnotację o zatrudnieniu, adnotacje urzędowe, adresy zameldowania z wyłączeniem aktualnego, a w przypadku dowodów osobistych wydawanych od 1 stycznia 2001 r. zdjęcie, miejsce urodzenia, wzrost w cm i kolor oczu. W związku z wprowadzeniem ww. instrukcji uznano zakres zbieranych danych osób ubiegających się o wypłatę świadczenia należnego z tytułu zawartej umowy ubezpieczenia, pozyskiwanych poprzez sporządzanie kserokopii dowodu osobistego, za adekwatny w stosunku do celów, w jakich dane są przetwarzane.

O. Wymiar sprawiedliwości.

1. Prokuratury.

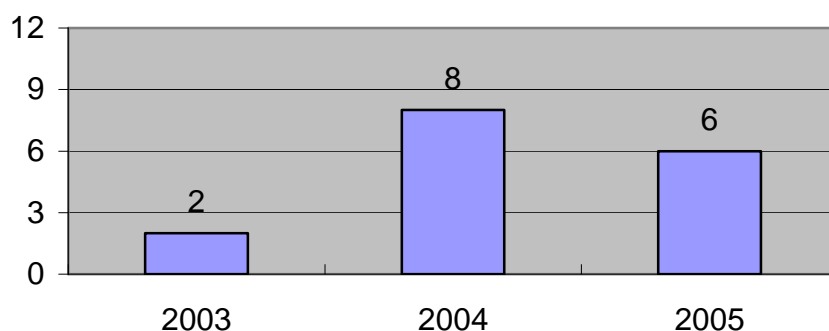
Przetwarzanie danych osobowych przez jednostki organizacyjne prokuratury odbywa się na podstawie ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555 ze zm.), ustawy z dnia 20 czerwca 1985 r. o prokuraturze (tekst jednolity: Dz. U. z 2002 r. Nr 21, poz. 206 ze zm.) oraz rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 11 kwietnia 1992 r. Regulamin wewnętrznego urzędowania powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury (Dz. U. Nr 38, poz. 163 ze zm.).

1.1 W 2005 r. liczba **skarg** dotyczących przetwarzania danych przez jednostki prokuratury utrzymała się na poziomie podobnym do roku ubiegłego⁷⁰⁹.

---

⁷⁰⁸ GI-DIS-K-411/97/05.

⁷⁰⁹ Informacje na temat skarg wniesionych na jednostki prokuratury w latach ubiegłych można znaleźć w Sprawozdaniu Generalnego Inspektora z działalności w 2004 r., część II, lit. B. Wymiar sprawiedliwości i organy ścigania oraz w Sprawozdaniu Generalnego Inspektora z działalności w 2003 r., część II, lit B Przetwarzanie danych osobowych przez wymiar sprawiedliwości i organy ścigania.

Wykres *Liczbowe zestawienie skarg dotyczących przetwarzania danych przez jednostki prokuratury, skierowanych do Generalnego Inspektora w latach 2003–2005.*

W 2005 r. kwestionowano przede wszystkim legalność przetwarzania przez jednostki prokuratury danych osobowych, w tym udostępnianie przez nie danych w toku prowadzonych postępowań przygotowawczych osobom nieupoważnionym.

Zarzut nieuprawnionego udostępnienia danych osobowych pojawił się np. w sprawie, w której skarżący zawiadamiając prokuraturę apelacyjną o popełnieniu przestępstwa wskazał, że jedna z prokuratur okręgowych udostępniła dziennikarzowi jego dane osobowe, zawarte w aktach zakończonego umorzeniem śledztwa, które ten następnie wykorzystał w opublikowanym w prasie artykule⁷¹⁰. Mając na uwadze wskazane przez skarżącego okoliczności Generalny Inspektor zwrócił się do Ministra Sprawiedliwości o dokonanie oceny, czy przedmiotowe udostępnienie nosiło znamiona czynu zabronionego⁷¹¹. W odpowiedzi wskazano⁷¹², że prokurator prokuratury okręgowej jedynie w ograniczonym zakresie udostępnił dziennikarzowi akta sprawy i nastąpiło to po konsultacji z osobą upoważnioną do podejmowania tego rodzaju decyzji⁷¹³.

Pojawiły się również skargi, w których domagano się od Generalnego Inspektora oceny działań prokuratury, w sytuacji, gdy do dokonania takiej oceny są uprawnione wyłącznie organy sprawujące instancyjny bądź służbowy nadzór nad jej działalnością. Przykładem była skarga, w której skarżąca wskazała, że prokuratura połączyła sprawę zainicjowaną złożonym przez nią zawiadomieniem z dwoma całkowicie odrębnymi sprawami, udostępniając tym samym jej dane osobom trzecim⁷¹⁴. Generalny Inspektor wskazując na zakres przyznanых mu uprawnień, do których należy rozpoznawanie skarg w sprawach wykonywania przepisów o ochronie danych osobowych, poinformował skarżącą, że nie może ingerować w kompetencje innych organów,

⁷¹⁰ GI-DS-430/477/05.

⁷¹¹ Pismo z dnia 24 sierpnia 2005 r.

⁷¹² Pismo Prokuratury Apelacyjnej z dnia 16 września 2005 r. o sygn. Ap IV S 051/66/05.

⁷¹³ Zgodnie z brzmieniem art. 156 § 5 Kodeksu postępowania karnego, za zgodą prokuratora akta w toku postępowania przygotowawczego mogą być w wyjątkowych przypadkach udostępnione innym osobom niż stronom, obrońcom, pełnomocnikom i przedstawicielom ustawowym.

⁷¹⁴ GI-DS-430/90/05.

przyznanych im na podstawie odrębnych przepisów prawa, w tym przypadku Kodeksu postępowania karnego.

W bieżącym okresie sprawozdawczym podważano również legalność przetwarzania danych osobowych przez prokuraturę w toku podejmowanych przez nią działań. W jednej ze skarg zakwestionowane zostało umocowanie prawne do przetwarzania (m.in. gromadzenia) danych osobowych przez prokuratora jednej z prokuratur okręgowych, który miał pozyskiwać dane osobowe skarżącego m.in. od funkcjonariuszy Wojskowych Służb Informacyjnych i Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego. Odmawiając w decyzji administracyjnej uwzględnienia wniosku Generalny Inspektor wskazał, iż przetwarzanie danych osobowych skarżącego jako uczestnika prowadzonego przez ww. prokuraturę postępowania odbywa się w oparciu o przesłankę wymienioną w art. 23 ust. 1 pkt 2 ustawy. Prokuratura w ten sposób realizuje bowiem swoje uprawnienia oraz wypełnia obowiązki wynikające z przepisów prawa. Natomiast badanie kwestii zawartości akt określonego postępowania podlega kontroli wyłącznie ze strony organu wyższej instancji, a Generalnemu Inspektorowi nie przysługują uprawnienia w tym względzie.

Skarżący, wykazując się nieznajomością procedury karnej, składali również do Generalnego Inspektora zażalenia na wydawane przez prokuraturę orzeczenia⁷¹⁵. W takich sytuacjach wnoszone do organu ochrony danych osobowych pisma były przekazywane zgodnie z właściwością prokuraturom, bowiem to one są uprawnione w trybie Kodeksu postępowania karnego do ich rozpatrywania⁷¹⁶.

Zauważyć należy, iż wniesione w 2005 r. skargi były całkowicie nieuzasadnione. Skarżący domagali się bowiem od Generalnego Inspektora instancyjnej kontroli rozstrzygnięć, do których organ ochrony danych osobowych nie jest upoważniony, a kwestionując legalność zbierania o nich informacji w ramach postępowań przygotowawczych wykazywali się nieznajomością przepisów dotyczących procedury karnej czy procedury postępowania w sprawach o wykroczenia.

Odnosić należy fakt, iż w 2005 r. poprawiła się współpraca pomiędzy Generalnym Inspektorem a organami ścigania. W przypadkach, gdy Generalny Inspektor zawiadamiał organy ścigania o popełnieniu przestępstwa tylko incydentalnie zdarzało się, iż nie udzielały one organowi ochrony danych osobowych merytorycznych wyjaśnień o przebiegu prowadzonych przez prokuraturę postępowań.

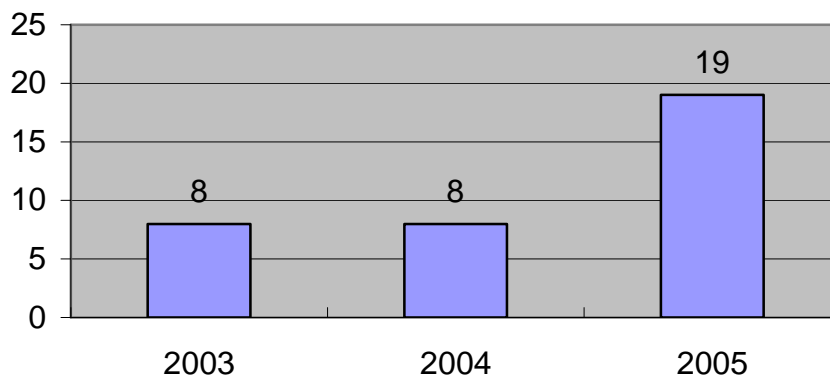
1.2 W omawianym okresie sprawozdawczym, w porównaniu do lat ubiegłych, wzrosła liczba **pytań** o interpretację przepisów dotyczących przetwarzania danych osobowych przez

---

⁷¹⁵ GI-DS-430/139/05.

⁷¹⁶ Zgodnie z art. 306 § 1 i 2 Kpk, pokrzywdzonemu oraz instytucji wymienionej w art. 305 § 4 przysługuje zażalenie na postanowienie o odmowie śledztwa, a stronom na postanowienie o jego umorzeniu. (...) Zażalenie wnosi się do prokuratora nadrzędnego na prokuratorem, który wydał lub zatwierdził postanowienie.

jednostki organizacyjne prokuratury, przy czym zaledwie jedno z nich pochodziło od podmiotu ze sfery publicznej, zaś pozostałe od podmiotów ze sfery prywatnej.

Wykres *Liczbowe zestawienie pytań o interpretację przepisów dotyczących przetwarzania danych osobowych przez jednostki organizacyjne prokuratury skierowanych do Generalnego Inspektora w latach 2003–2005.*

Zdecydowana większość pytań dotyczyła kompetencji organów prowadzących postępowanie przygotowawcze⁷¹⁷.

W kręgu zainteresowania Generalnego Inspektora w omawianym okresie sprawozdawczym była kwestia legalności udostępniania na łamach prasy informacji dotyczących podejrzanych o popełnienie przestępstwa, w związku z toczącym się postępowaniem przygotowawczym⁷¹⁸. Rozstrzygając sygnalizowane zagadnienie Generalny Inspektor wskazał na zasady współdziałania prokuratorów z prasą określone w regulaminie wewnętrznego urzędowania powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury. Zakres tej współpracy określa § 67 ust. 1 regulaminu, zgodnie z którym prokuratorzy współdziałają z prasą w zakresie upowszechniania informacji służących umacnianiu praworządności oraz urzeczywistniania zasady jawności życia publicznego i kontroli społecznej oraz przeciwdziałania negatywnym zjawiskom życia społecznego. Jak zaś stanowi ust. 2 tego przepisu, współdziałanie prokuratorów z prasą realizowane jest poprzez przekazywanie informacji dotyczących działalności prokuratury, ze szczególnym uwzględnieniem spraw poruszających opinię społeczną, a także konferencje prasowe, wywiady i publikacje o tematyce społeczno-prawnej. Udzielenie prasie informacji – o czym jest mowa w § 69 regulaminu – nie może jednak naruszać chronionych prawem dóbr osobistych uczestników postępowania oraz szkodzić interesowi postępowania przygotowawczego.

⁷¹⁷ Np. GI-DP-024/152/05, GI-DP-024/323/05, GI-DP-024/331/05, GI-DP-024/362/05, GI-DP-024/531/05, GI-DP-024/1942/05. Stanowisko w tej kwestii zostało przedstawione w Sprawozdaniu Generalnego Inspektora za rok 2004 r. w Części II, lit. B. Wymiar sprawiedliwości i organy ścigania, Rozdział 2 Prokuratura, str. 138.

⁷¹⁸ Np. GI-DP-024/77/05, GI-DP-024/2673/05.

Do Generalnego Inspektora zwrócono się również z pytaniem o legalność udostępnienia pokrzywdzonemu informacji o zarzutach postawionych oskarżonemu w związku z czynem nie dotyczącym tego pokrzywdzonego w sytuacji objęcia przez prokuratora jednym postępowaniem wszystkich przestępstw popełnionych przez oskarżonego. Generalny Inspektor rozstrzygając sygnalizowaną sprawę wskazał na regulację przewidującą możliwość połączenia spraw przez organ prowadzący postępowanie przygotowawcze w celu ich łącznego rozpoznania, zawartą w regulaminie wewnętrznego urzędowania powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury. Zgodnie z § 83 regulaminu, jednym postępowaniem przygotowawczym powinno się obejmować wszystkie czyny pozostające w związku podmiotowym lub przedmiotowym z czynem stanowiącym podstawę jego wszczęcia, chyba że zachodzą okoliczności, o których mowa w art. 34 § 3 Kodeksu postępowania karnego⁷¹⁹. Tym samym kilka czynów – przestępstw popełnionych przez tę samą osobę rozpoznaje się w jednym postępowaniu i w tym celu organ prowadzący postępowanie przygotowawcze wydaje stosownej treści postanowienie. Prokurator sporządza wówczas jeden akt oskarżenia i przesyła go do sądu, o czym zawiadamia oskarżonego, ujawnionego pokrzywdzonego, a także osobę lub instytucję, która złożyła zawiadomienie o przestępstwie.

Pytania dotyczyły także możliwości utajnienia danych osobowych świadka, gdy z uwagi na treść złożonych przez niego zeznań obawia się on o bezpieczeństwo swoje i swoich najbliższych⁷²⁰. Generalny Inspektor wskazał, iż przedmiotowe zagadnienie należy rozpatrywać na gruncie ustawy Kodeks postępowania karnego oraz wydanego na jej podstawie rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 czerwca 2003 r. w sprawie postępowania o zachowaniu w tajemnicy okoliczności umożliwiających ujawnienie tożsamości świadka oraz sposobu postępowania z protokołami z zeznań tego świadka (Dz. U. Nr 108, poz. 1024). W myśl art. 184 § 1 Kodeksu postępowania karnego, jeżeli zachodzi uzasadniona obawa niebezpieczeństwa dla życia, zdrowia, wolności albo mienia w znacznych rozmiarach świadka lub osoby dla niego najbliższej, sąd, a w postępowaniu przygotowawczym prokurator, może wydać postanowienie o zachowaniu w tajemnicy okoliczności umożliwiających ujawnienie tożsamości świadka, w tym danych osobowych, jeżeli nie mają one znaczenia dla rozstrzygnięcia w sprawie. Postępowanie w tym zakresie toczy się bez udziału stron i objęte jest tajemnicą państwową. Wniosek o wydanie postanowienia o zachowaniu w tajemnicy okoliczności umożliwiających ujawnienie tożsamości świadka⁷²¹, protokoły zawierające okoliczności umożliwiające ujawnienie jego tożsamości oraz

---

⁷¹⁹ Art. 34 § 3 Kpk stanowi, iż w sytuacji, gdy zachodzą okoliczności utrudniające łączne rozpoznanie spraw, o których mowa w § 1 i 2, można wyłączyć i odrębnie rozpoznać sprawę poszczególnych osób lub o poszczególne czyny; sprawa wyłączona podlega rozpoznaniu przez sąd właściwy według zasad ogólnych.

⁷²⁰ GI-DP-024/2262/05.

⁷²¹ § 3 ust. 1 zd. drugie w związku z ust. 2 rozporządzenia w sprawie postępowania o zachowaniu w tajemnicy okoliczności umożliwiających ujawnienie tożsamości świadka oraz sposobu postępowania z protokołami z zeznań tego świadka

rozporządzenia, dokumenty i materiały zawierające takie okoliczności⁷²² wyłącza się z akt sprawy. Podsumowując, Generalny Inspektor podkreślił, iż organami właściwymi do rozstrzygnięcia o zachowaniu w tajemnicy danych osobowych świadka są zatem sąd lub prokurator, w zależności od etapu postępowania.

W związku z licznymi pismami wpływającymi do Generalnego Inspektora świadczącymi o poczuciu zagrożenia i obawy o bezpieczeństwo osób składających zeznania w procesie karnym w związku z możliwością zapoznania się podejrzanego lub oskarżonego z ich danymi osobowymi, Generalny Inspektor wystąpił do Ministra Sprawiedliwości o rozważenie wystąpienia z inicjatywą ustawodawczą dotyczącą nowelizacji przepisów Kodeksu postępowania karnego w zakresie przepisów gwarantujących dostęp stron postępowania do akt sprawy, w celu ograniczenia możliwości zapoznania się z danymi adresowymi uczestników postępowania⁷²³. Generalny Inspektor zasugerował rozważenie możliwości wprowadzenia do przepisów Kodeksu generalnej zasady pozostawiania takich danych jak np. adres zamieszkania i inne dane dokładnie identyfikujące uczestników postępowania do wyłącznej wiadomości organów prowadzących postępowanie (prokuratora, sądu, Policji) ponieważ są im niezbędne dla prowadzenia postępowania, zaś udostępnianie ich stronom postępowania – po uprzednim uzasadnieniu takiego wniosku – jedynie w sytuacji, gdy dane te mają znaczenie dla zagwarantowania praw stron w postępowaniu karnym. W odpowiedzi na powyższe wystąpienie Minister Sprawiedliwości wskazał, iż zagadnienie dostępu stron postępowania do danych adresowych uczestników postępowania będzie przedmiotem prac zespołu powołanego do opracowania nowelizacji przepisów Kodeksu postępowania karnego⁷²⁴.

1.3 W 2005 r. do Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych nie został skierowany żaden **projekt aktu prawnego** dotyczący przetwarzania danych w związku z działalnością prokuratury. W 2004 i w 2003 r. wpłynęło po jednym projekcie z tej dziedziny. Uwag do nich nie zgłaszano.

1.4 W latach 2003 – 2005 nie dokonano w omawianym obszarze żadnego zgłoszenia zbioru danych osobowych do **rejestracji**.

1.5 W 2005 r. w powszechnych jednostkach organizacyjnych prokuratury przeprowadzono 1 **kontrolę** zgodności przetwarzania danych z przepisami o ochronie danych osobowych⁷²⁵, co stanowi spadek liczby kontroli w porównaniu z poprzednim okresem sprawozdawczym.

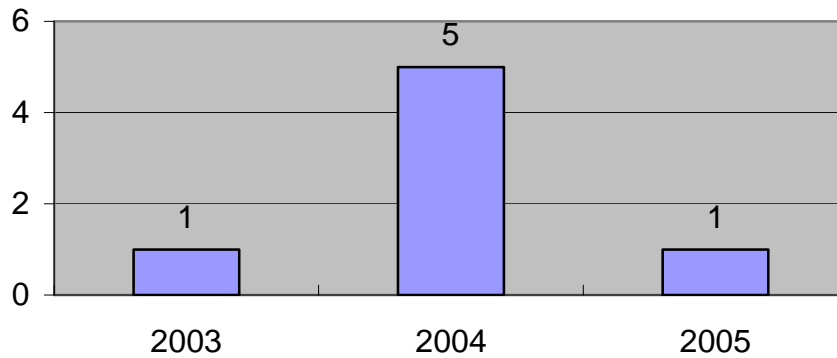
---

⁷²² § 13 ust. 1 rozporządzenia.

⁷²³ Pismo z dnia 5 stycznia 2006 r. o sygn. GI-DP-024/2341/05.

⁷²⁴ Pismo z dnia 10 lutego 2005 r. o sygn. D.L.-P.I.0761-2/06.

⁷²⁵ GI-DIS-K-411/17/05.

Wykres *Liczbowe zestawienie przeprowadzonych kontroli w jednostkach prokuratury w latach 2003 – 2005.*

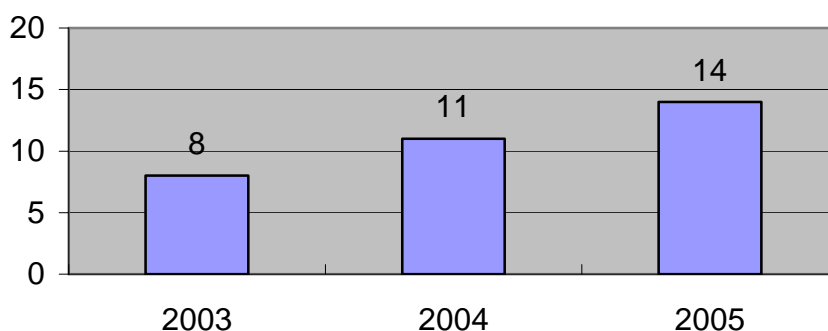
Zakresem kontroli objęto zabezpieczenie danych osobowych. Przeprowadzona kontrola wykazała, że w kontrolowanej jednostce organizacyjnej prokuratury zastosowano środki techniczne i organizacyjne zapewniające ochronę przetwarzanych danych osobowych odpowiednią do zagrożeń oraz kategorii danych objętych ochroną, a w szczególności zabezpieczono dane przed ich udostępnieniem osobom nieupoważnionym, zabranieniem przez osobę nieuprawnioną, przetwarzaniem z naruszeniem ustawy oraz zmianą, utratą, uszkodzeniem lub zniszczeniem. W związku z tym, że w toku kontroli nie stwierdzono uchybień w procesie przetwarzania danych osobowych, zbędne było zastosowanie sankcji opisanych w art. 18 ust. 1 ustawy o ochronie danych osobowych.

2. Sądy.

Przetwarzanie danych osobowych stron postępowania sądowego, świadków, biegłych oraz innych jego uczestników odbywa się na podstawie przepisów ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. Nr 98, poz. 1070 ze zm.), ustawy z dnia 25 lipca 2002 r. Prawo o ustroju sądów administracyjnych (Dz. U. Nr 153, poz. 1269 ze zm.) oraz w zależności od tego, z jakim postępowaniem mamy do czynienia – cywilnym, karnym czy administracyjnym – ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296 ze zm.), ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555 ze zm.), ustawy z dnia 30 czerwca 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. Nr 153, poz. 1270 ze zm.), a także wydanych na ich podstawie aktów wykonawczych.

2.1 Liczba skarg na przetwarzanie danych osobowych przez sądy w 2005 r. nieznacznie wzrosła⁷²⁶.

⁷²⁶ Informacje na temat przetwarzania danych przez sądy w latach ubiegłych można odnaleźć w Sprawozdaniu z działalności Generalnego Inspektora w 2004 r., część II, lit. B. Wymiar sprawiedliwości i organy ścigania, str. 123 oraz w Sprawozdaniu Generalnego Inspektora z działalności w 2003 r., część II, lit. B. Przetwarzanie danych osobowych przez wymiar sprawiedliwości i organy ścigania, str. 83.

Wykres *Liczbowe zestawienie skarg związanych z przetwarzaniem danych przez sądy, skierowanych do Generalnego Inspektora w latach 2003–2005.*

Skargi, które w 2005 r. wpłynęły do Generalnego Inspektora dotyczyły głównie:

- nieuprawnionego udostępniania bądź odmowy udostępniania przez sądy powszechne akt prowadzonych postępowań zawierających dane osobowe,
- legalności pozyskiwania danych przez sądy administracyjne,
- zakresu danych przetwarzanych w aktach postępowania sądowego.

W 2005 r. skarżono się m.in. na udostępnianie przez sądy powszechne w toku toczących się postępowań danych osobowych zawartych w aktach sądowych stronom postępowania⁷²⁷. Były to skargi całkowicie nieuzasadnione, bowiem przepisy Kodeksu postępowania cywilnego⁷²⁸ wyraźnie stanowią, że strony i uczestnicy postępowania mają prawo do przeglądania akt sprawy oraz do otrzymywania z nich odpisów lub wyciągów. W wydawanych rozstrzygnięciach, odmawiających uwzględnienia wniosków⁷²⁹, Generalny Inspektor wskazywał zatem, że przetwarzanie w tych okolicznościach danych osobowych przez sądy, w szczególności umożliwianie stronom prowadzonych postępowań skorzystania z prawa zapoznania się ze wszystkimi dokumentami znajdującymi się w aktach sprawy, a więc i danymi osobowymi, które zawierają, znajduje umocowanie w art. 23 ust. 1 pkt 2 ustawy.

We wnoszonych skargach poruszano również kwestię odmowy udostępniania przez sądy powszechne danych osobowych zawartych w aktach spraw sądowych podmiotom innym, niż strony postępowania. Przykładem była sprawa dotycząca odmowy udostępnienia skarżącemu przez sąd rejonowy danych osobowych kilkudziesięciu pozwanych zawartych w zakończonych lub będących w toku sprawach cywilnych, w których skarżący nie był ani stroną, ani uczestnikiem⁷³⁰. Osoby te były dłużnikami podmiotu, od którego sąd zasądził na rzecz skarżącego dochodzone przez niego

⁷²⁷ Np. GI-DS-430/140/05, GI-DS-430/277/05, GI-DS-430/278/05, GI-DS-430/421/05.

⁷²⁸ W szczególności art. 9 Kpc, zgodnie z którym strony i uczestnicy postępowania mają prawo przeglądać akta sprawy i otrzymywać odpisy lub wyciągi z tych akt.

⁷²⁹ Decyzja z dnia 24 października 2005 r. o sygn. GI-DEC-DS-347/05, decyzja z dnia 10 listopada 2005 r. o sygn. GI-DEC-DS-375/05 w sprawie GI-DS-430/277/05.

⁷³⁰ GI-DS-430/427/05.

roszczenie, a z uwagi, że zdaniem skarżącego podmiot ten nie posiadał żadnego majątku, z wyjątkiem wierzytelności wobec tych osób, dane ich dotyczące miały skarżącemu służyć do przeprowadzenia egzekucji tych wierzytelności. Rozstrzygając wniosek o udostępnienie danych odmownie⁷³¹ Generalny Inspektor odwołał się do przepisów Kodeksu postępowania cywilnego, które stanowią, że wierzyciel może zwrócić się do sądu ze stosownym wnioskiem i to sąd zobowiązuje dłużnika do wyjawienia majątku⁷³². Udostępnienie skarżącemu wnioskowanych przez niego danych nie tylko nie znajdowałoby zatem uzasadnienia w art. 23 ust. 1 pkt 2 ustawy, ale doprowadziłoby również do obejścia przepisów o postępowaniu egzekucyjnym.

Sądom zarzucano także przetwarzanie w toku postępowań danych osobowych w zbyt szerokim zakresie. Kwestii tej dotyczyła skarga, w której skarżąca wniosła o usunięcie z akt postępowania prowadzonego przez sąd okręgowy danych o jej stanie zdrowia⁷³³. Generalny Inspektor rozstrzygając tę sprawę odwołał się do Kodeksu postępowania cywilnego, którego przepisy określają procedurę weryfikacji informacji zawartych w aktach postępowań prowadzonych przez sądy powszechne⁷³⁴. W sytuacji istnienia odrębnych aktów prawnych regulujących to zagadnienie, stosownie do art. 18 ust. 3 ustawy o ochronie danych osobowych⁷³⁵, brak było zatem podstaw, aby organ ochrony danych osobowych uwzględnił wniosek skarżącej i ingerował w tok postępowania prowadzonego przez niezawisły sąd⁷³⁶.

Analizując tematykę wnoszonych w 2005 r. skarg wskazać należy, iż uległa ona zmianie w stosunku do lat poprzednich. O ile w latach ubiegłych skarżono się głównie na niewłaściwe zabezpieczanie przez organy wymiaru sprawiedliwości danych osobowych np. przy doręczaniu korespondencji, czy podczas zbierania danych osób zainteresowanych udostępnieniem im akt rejestrowych z Krajowego Rejestru Sądowego, to w obecnym roku zarzuty skarżących skupiały się na problemie udostępnienia bądź odmowy udostępnienia z akt postępowania sądowego danych

---

⁷³¹ Decyzja z dnia 2 września 2005 r. o sygn. GI-DEC-DS-281/05.

⁷³² Stosownie do art. 913 § 2 Kpc, wierzyciel może żądać wyjawienia majątku dłużnika przed wszczęciem egzekucji, jeżeli uprawdopodobni, że nie uzyska zaspokojenia w pełni swej należności ze znanego mu majątku albo z przypadających dłużnikowi bieżących świadczeń okresowych za okres sześciu miesięcy. Wniosek o nakazanie dłużnikowi wyjawienia majątku składa się w sądzie właściwości ogólnej dłużnika (art. 914 § 1 Kpc). Do wniosku należy dołączyć tytuł wykonawczy i inne dokumenty uzasadniające obowiązek dłużnika wyjawienia majątku (art. 914 §2 Kpc).

⁷³³ GI-DS-430/25/05.

⁷³⁴ W szczególności art. 217 § 1 Kpc, daje stronie prawo wpływania na treść materiałów dowodowych gromadzonych przez sąd w toku postępowania, przewidując, że strona może aż do zamknięcia rozprawy przytaczać okoliczności faktyczne i dowody na uzasadnienie swoich wniosków lub dla odparcia wniosków i twierdzeń strony przeciwnej. Jednocześnie, stosownie do art. 367 i nast. Kpc, stronie niezadowolonej z wyroku sądu przysługuje prawo jego zaskarżenia, poprzez wniesienie apelacji, w której podnieść można w szczególności zarzuty co do błędnego ustalenia stanu faktycznego sprawy, w tym oparcia się na dowodach nieprawdziwych, czy nie mających związku z przedmiotem postępowania.

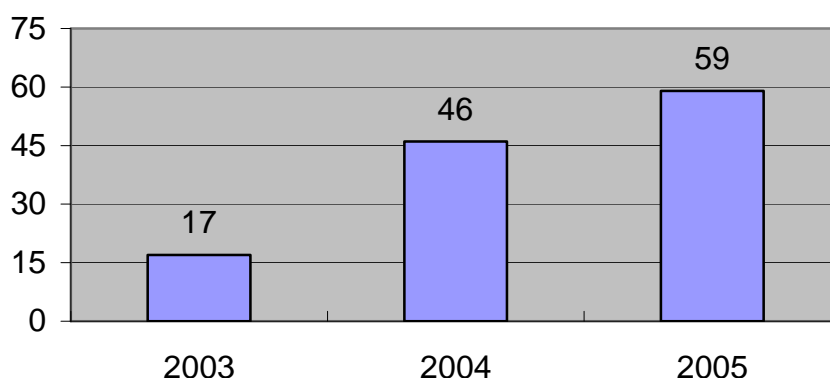
⁷³⁵ W myśl art. 18 ust. 3 ustawy, w przypadku, gdy przepisy innych ustaw regulują odrębnie wykonywanie czynności, o których mowa w ust. 1 (np. usuwanie danych osobowych), stosuje się przepisy tych ustaw.

⁷³⁶ Decyzja z dnia 1 marca 2005 r. o sygn. GI-DEC-DS-41/05.

osobowych. Skarżący kwestionowali zbyt szeroki dostęp do ich danych osobowych, jak też ich zbieranie w zakresie nieadekwatnym do celów, w jakich są przetwarzane.

Skargi, jakie rozpatrywał Generalny Inspektor w obecnym roku sprawozdawczym, nie wykazały po stronie sądów istotnych naruszeń w dziedzinie ochrony danych osobowych, a świadczyły jedynie o nieznanomości przez skarżących przepisów prawa, np. procedury cywilnej i karnej, a także przysługujących organowi ochrony danych osobowych kompetencji.

2.2 W omawianym okresie sprawozdawczym, w porównaniu do roku ubiegłego nastąpił niewielki wzrost liczby **pytań** o interpretację przepisów dotyczących przetwarzania danych osobowych przez sądy, przy czym 9 spośród nich pochodziło od podmiotów ze sfery publicznej, zaś 50 od podmiotów ze sfery prywatnej.

Wykres: Liczbowe zestawienie pytań dotyczących przetwarzania danych osobowych przez sądy, skierowanych do Generalnego Inspektora w latach 2003–2005.

Pytania kierowane do Generalnego Inspektora dotyczyły m.in. takich kwestii, jak:

- legalność udostępniania na wokandzie sądowej danych osobowych stron oraz innych osób wezwanych na rozprawę⁷³⁷,
- kompetencje sądów⁷³⁸,
- obowiązek udostępniania sądowi dla potrzeb prowadzonego przed nim postępowania cywilnego adresów zamieszkania stron, świadków i innych uczestników postępowania⁷³⁹.

---

⁷³⁷ GI-DP-024/295/05, GI-DP-024/423/05, GI-DP-024/2055/05. Generalny Inspektor rozstrzygnął tą kwestię odwołując się do przepisów zarządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 12 grudnia 2003 r. w sprawie organizacji i zakresu działania sekretariatów sądowych oraz innych działów administracji sądowej (Dz. UrzMS. Nr 5, poz. 22 ze zm.). Na podstawie § 23 tego zarządzenia, przed posiedzeniem z udziałem stron sekretariat sporządza wokandę, która zawiera imiona i nazwiska sędziów i ławników, sygnatury akt spraw wyznaczonych na posiedzenie, oznaczenie godzin, na które sprawy wyznaczono, oraz imiona i nazwiska stron i innych osób wezwanych. W postępowaniu cywilnym na wokandzie podaje się ponadto przedmiot sprawy, z wyjątkiem spraw, które wymagają rozpoznania na posiedzeniu niejawnym, a w postępowaniu karnym i w sprawach o wykroczenia - sygnaturę akt oskarżyciela publicznego i kwalifikację prawną czynu zarzucanego oskarżonemu (ust. 2 powołanego paragrafu). Zgodnie zaś z § 24 ust. 2 zarządzenia, jeden egzemplarz wokandy wywiesza się przed salą, w której odbywa się posiedzenie.

W jednym z pytań poddano w wątpliwość prawidłowość wezwania do stawienia na zarządzone przez sąd pracy badania przez biegłego psychologa, z uwagi na fakt, iż przedmiotowe wezwanie zostało dokonane za pomocą kartki pocztowej⁷⁴⁰. Na kartce pocztowej skierowanej do osoby zamieszkującej w małej miejscowości ujawniono informację o terminie i miejscu badania oraz wskazano, iż będzie je przeprowadzał biegły psycholog. Generalny Inspektor w piśmie do Prezesa Sądu wskazał, iż praktyka polegająca na doręczeniu stronie postępowania wezwania na badanie przez biegłego za pomocą kartki pocztowej, z której treścią zapoznać się może nieograniczony krąg osób, stanowi nie tylko naruszenie uregulowań zawartych w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 17 czerwca 1999 r. w sprawie szczegółowego trybu doręczania pism sądowych przez pocztę w postępowaniu cywilnym (Dz. U. Nr 62, poz. 697 ze zm.), lecz także złamanie przepisów ustawy o ochronie danych osobowych. Jednym bowiem z podstawowych obowiązków ciążących na osobie przetwarzającej dane osobowe jest ich zabezpieczenie przed udostępnieniem osobom nieupoważnionym. Obowiązek ten nabiera jeszcze istotniejszego znaczenia w przypadku przetwarzania danych szczególnie chronionych, do której to kategorii zaliczają się m.in. dane o stanie zdrowia. W tym stanie rzeczy Generalny Inspektor zwrócił się do Prezesa sądu o podjęcie niezbędnych czynności wyjaśniających. W odpowiedzi na powyższe pismo, Prezes sądu zlecił sędziemu wizytatorowi przeprowadzenie czynności kontrolnych w zakresie zbadania prawidłowości wzywania stron postępowania przez biegłych sądowych.

Do Generalnego Inspektora zwrócono się z pytaniem o dopuszczalność telefonicznego udzielenia przez sąd informacji o zapadłych wyrokach⁷⁴¹. Generalny Inspektor wskazał na obowiązek zabezpieczenia danych przed ich udostępnieniem osobom nieupoważnionym, podkreślając jednocześnie, iż dane dotyczące skazań, orzeczeń o ukaraniu i mandatów karnych, a także innych orzeczeń wydanych w postępowaniu sądowym i administracyjnym zaliczone zostały do danych podlegających szczególnej ochronie. Telefoniczne udzielenie informacji o zapadłych wyrokach może grozić udostępnieniem przez sąd danych osobowych osobie nieupoważnionej. Sekretariat sądu nie ma bowiem w takiej sytuacji możliwości potwierdzenia tożsamości rozmówcy

---

⁷³⁸ Np. GI-DP-024/196/05, GI-DP-024/559/05, GI-DP-024/928/05, GI-DP-024/986/05, GI-DP-024/1004/05, GI-DP-024/1236/05, GI-DP-024/1778/05, GI-DP-024/2261/05.

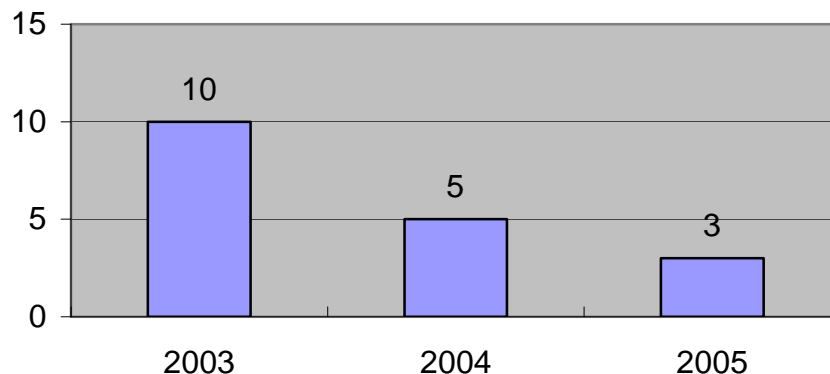
⁷³⁹ Np. GI-DP-024/2012/05, GI-DP-024/2260/05, GI-DP-024/2445/05. Generalny Inspektor wskazał na art. 126 Kodeksu postępowania cywilnego, w którym zostały wymienione warunki formalne pisma procesowego, do spełnienia których zobowiązana jest osoba wnosząca pismo do sądu. Stosownie do § 2 tego artykułu, gdy pismo procesowe jest pierwszym pismem w sprawie, powinno ono zawierać m.in. oznaczenie miejsca zamieszkania stron. Jeżeli zaś strona powołuje się na dowód ze świadków obowiązana jest ich wskazać, tak aby ich wezwanie do sądu było możliwe (art. 258 Kpc). Strona powinna więc podać adres, pod którym świadek zamieszkuje. Udostępnienie sądowi danych osobowych stron, świadków dla potrzeb postępowania cywilnego stanowi zatem realizację obowiązku, jaki wynika z przepisów prawa.

⁷⁴⁰ GI-DP-024/2127/05.

⁷⁴¹ GI-DP-024/562/05.

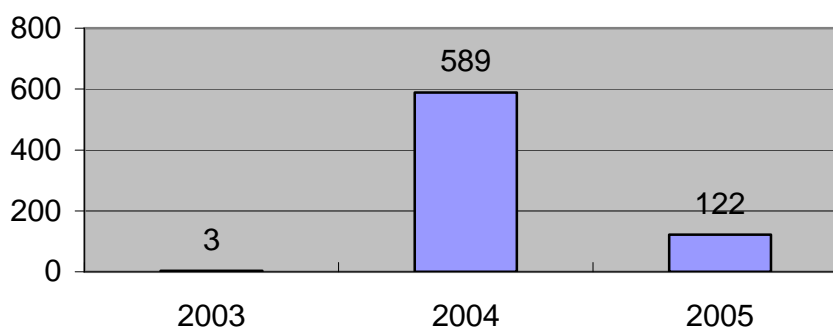
– nie może więc z całą pewnością stwierdzić, iż osoba telefonująca w celu uzyskania informacji o zapadłym wyroku jest osobą upoważnioną do jej uzyskania.

2.3 W 2005 r. Generalny Inspektor opiniował 3 **projekty aktów prawnych** z tej dziedziny. Do żadnego z nich uwag nie zgłosił.

Wykres: Liczbowe zestawienie projektów aktów prawnych dotyczących przetwarzania danych osobowych przez sądy, skierowanych do Generalnego Inspektora w latach 2003–2005.

2.4 W 2005 r. odnotowano spadek liczby zbiorów zgłaszanych do **rejestracji** przez sądy. Wskazać przy tym należy, iż realizacja w obszarze sądownictwa przewidzianego w art. 40 ustawy o ochronie danych osobowych obowiązku rejestracji zbiorów danych rozpoczęła się de facto w 2004 r., kiedy to dokonano zgłoszenia 589 zbiorów. W omawianym roku sprawozdawczym sądy zgłosiły do rejestracji 122 zbiory danych osobowych, w tym sądy rejonowe – 92, sądy okręgowe – 29, wojskowy sąd garnizonowy – 1.

Wykres Liczbowe zestawienie zbiorów danych zgłoszonych do rejestracji przez sądy w latach 2003–2005.

Najczęściej zgłaszanymi przez sądy były zbiory danych ławników biorących udział w rozpoznawaniu spraw przed sądem oraz zbiory danych kuratorów społecznych⁷⁴². Mimo ustawowego nakazu, nie wszyscy prezesi sądów wywiązali się z obowiązku zgłoszenia do

rejestracji prowadzonych zbiorów danych osobowych ławników. Z tego też względu Generalny Inspektor zwrócił się do Przewodniczącego Krajowej Rady Sądownictwa⁷⁴³ o pomoc w wyegzekwowaniu ciążącego na prezesach sądów powszechnych i wojskowych obowiązku zgłoszeniu do rejestracji zbiorów danych osobowych prowadzonych w postaci list ławników.

W omawianym roku sprawozdawczym, w przypadku rejestracji zbiorów danych ławników sądowych, nadal występował problem przetwarzania informacji o ich przynależności partyjnej. Praktyka taka nie znajduje żadnego uzasadnienia w obowiązujących przepisach prawa regulujących procedurę wyboru ławników. Dostrzeżone nieprawidłowości zasygnalizowane zostały Ministrowi Sprawiedliwości⁷⁴⁴. Jego interwencja w tej kwestii przyniosła rezultat w postaci podjętych przez prezesów sądów działań mających na celu zaprzestanie przetwarzania w zbiorach danych ławników, pozyskanej bez podstawy prawnej, informacji o ich przynależności partyjnej. Należy zauważyć, iż prezesi sądów, do których zwracano się o złożenie wyjaśnień, oświadczyli, iż – wypełniając zalecenie Ministra – zaprzestali przetwarzania kwestionowanych danych osobowych. Tylko w przypadku jednego zbioru danych ławników konieczne stało się wydanie decyzji o odmowie rejestracji⁷⁴⁵, nakazującej jednocześnie usunięcie uchybień w procesie przetwarzania danych osobowych poprzez zaprzestanie przetwarzania w zbiorze danych ujawniających przynależność partyjną ławników.

2.5 W okresie sprawozdawczym przeprowadzono w sądach jedną **kontrolę** zgodności przetwarzania danych z przepisami o ochronie danych osobowych⁷⁴⁶, co stanowi spadek liczby kontroli w porównaniu z 2003 r. i 2004 r., w których przeprowadzono po 2 kontrole. Zakresem ww. kontroli objęto zabezpieczenie danych osobowych.

Na podstawie wyników kontroli należy stwierdzić, że zastosowane przez kontrolowany sąd środki techniczne w celu ochrony danych osobowych nie zapewniały odpowiedniego poziomu

---

⁷⁴² Zbiory danych prowadzone na podstawie ustawy Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. o kuratorach sądowych (Dz. U. Nr 98, poz. 1071 ze zm.).

⁷⁴³ Pismo z dnia 29 grudnia 2005 r. o sygn. DRZDO/400/153/05, do którego załączono wykaz sądów, których prezesi nie dopełnili obowiązku zgłoszenia do rejestracji zbiorów danych ławników, tj.: Prezes Wojskowego Sądu Okręgowego w Poznaniu oraz prezesi wojskowych sądów garnizonowych (4 sądy), sądów okręgowych (7 sądów) i sądów rejonowych (79 sądów).

⁷⁴⁴ Pismo z dnia 21 kwietnia 2005 r. o sygn. GGI-024-4/05/214. W odpowiedzi Minister Sprawiedliwości poinformował Generalnego Inspektora, iż dostrzegając potrzebę zmian uregulowań w przedmiotowym zakresie, Ministerstwo podjęło prace legislacyjne mające na celu wprowadzenie kompleksowych zmian, w tym wyeliminowania partii politycznych, jako podmiotów mogących zgłaszać kandydatów na ławników (pismo z dnia 12 maja 2005 r. o sygn. DO.I.0150/46/04). Ustawa z dnia 1 lipca 2005 r. o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 169, poz. 1413) w zakresie zmian wprowadzonych w przepisach regulujących tryb zgłaszania radom gmin kandydatów na ławników, *expressis verbis* potwierdziła zakaz zgłaszania kandydatów na ławników przez partie polityczne.

⁷⁴⁵ Decyzja z dnia 28 listopada 2005 r. o sygn. GI-DRZDO/401/DEC/001062/04-318/05. Zgodnie z art. 44 ust. 4 ustawy o ochronie danych osobowych, administrator danych zgłosił ponownie zbiór danych do rejestracji po usunięciu wad, które były powodem odmowy rejestracji zbioru danych - zbiór danych o nazwie „Wykaz ławników sądowych Sądu Okręgowego”, zgłoszenie nr R 000104/06.

⁷⁴⁶ GI-DIS-K-411/22/05.

bezpieczeństwa tych danych. Ustalono bowiem, że akta spraw przechowywane były w szafach, które nie zostały wyposażone w sprawne zamki, a także na niezamykanych regałach oraz na szafach, m.in. w pomieszczeniu, do którego dostęp miały również osoby postronne. Ponadto ustalono, że dostęp do dokumentów zawierających dane osobowe miały osoby nieupoważnione także w związku z dopuszczeniem możliwości sporządzania kserokopii z akt spraw w należącym do podmiotu prywatnego punkcie kserograficznym oraz w związku z udostępnianiem wszystkim zainteresowanym skorowidzów alfabetyczno – numerowych. Przeprowadzona kontrola wykazała również uchybienia w procesie przetwarzania danych osobowych przy użyciu systemów informatycznych⁷⁴⁷.

Kontrolowany sąd naruszył przepisy o ochronie danych osobowych także w związku z przetwarzaniem danych osób u niego zatrudnionych. Jak bowiem ustalono w toku kontroli, niektóre ankiety personalne wypełnione przez pracowników sądu po dniu 30 kwietnia 1998 r., tj. po wejściu w życie ustawy o ochronie danych osobowych, zawierały informacje o narodowości, działalności społecznej, stanie rodzinnym, w tym: o ostatnim miejscu pracy i miejscu zamieszkania żony, dzieci, rodziców, rodzeństwa i rodziców żony (męża). Gromadząc ww. dane jednostka kontrolowana zebrała dane o osobach u niej zatrudnionych w zakresie szerszym niż wynikało to z przepisów art. 22¹ § 1, § 2 i § 4 Kodeksu pracy, do których w sprawach nieuregulowanych odsyłają przepisy ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o pracownikach sądu i prokuratury (Dz. U. Nr 162, poz. 1125 ze zm.).

W związku ze stwierdzonymi w toku kontroli uchybieniami wydana została decyzja nakazująca m.in. zaprzestanie gromadzenia informacji o narodowości urzędników i innych pracowników sądowych⁷⁴⁸, wdrożenie polityki bezpieczeństwa i instrukcji zarządzania systemem informatycznym służącym do przetwarzania danych osobowych oraz wyznaczenie administratora bezpieczeństwa informacji⁷⁴⁹.

3. Komornicy.

Przetwarzanie danych osobowych przez komorników sądowych odbywa się na podstawie ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296 ze zm.), ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji (Dz. U. Nr 133, poz.

---

⁷⁴⁷ Uchybienia w tym zakresie polegały m.in. na nie zmienianiu hasła dostępu co najmniej co 30 dni, logowaniu się użytkowników na ten sam identyfikator oraz na nie zabezpieczeniu systemu informatycznego za pomocą oprogramowania antywirusowego. Ponadto, w jednostce kontrolowanej nie został wyznaczony administrator bezpieczeństwa informacji, nie opracowano ewidencji osób upoważnionych do przetwarzania danych osobowych oraz nie wdrożono polityki bezpieczeństwa i instrukcji zarządzania systemem informatycznym służącym do przetwarzania danych osobowych.

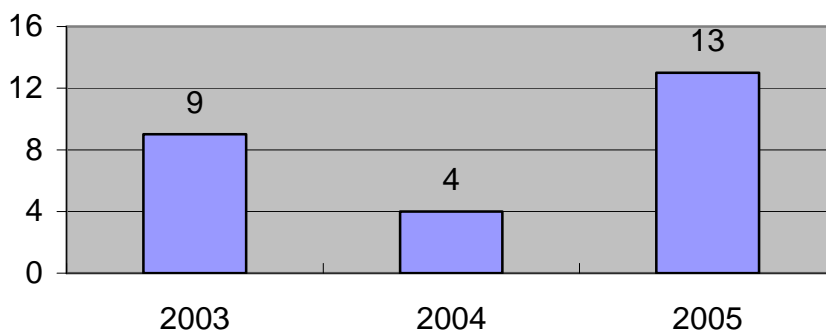
⁷⁴⁸ Sąd zaprzestał gromadzenia innych kwestionowanych przez Generalnego Inspektora danych.

⁷⁴⁹ Decyzja z dnia 28 czerwca 2005 r. o sygn. GI-DEC-DIS-165/05.

882 ze zm.) oraz rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 9 marca 1968 r. w sprawie czynności komorników (Dz. U. Nr 10, poz. 52 ze zm.).

3.1 Skargi, które wpłynęły do Generalnego Inspektora w 2005 r. dotyczyły m.in.

- udostępniania przez komorników sądowych danych osób, wobec których wszczęto egzekucję komorniczą osobom nieuprawnionym,
- braku zabezpieczania przez komorników danych osobowych przed ich udostępnieniem osobom nieuprawnionym przy doręczaniu korespondencji.

Wykres *Liczbowe zestawienie skarg dotyczących przetwarzania danych w związku z egzekucją komorniczą, skierowanych do Generalnego Inspektora w latach 2003–2005.*

W 2005 r. Generalnego Inspektora otrzymywał sygnały dotyczące głównie udostępniania danych osobowych w toku prowadzonych przez komorników sądowych egzekucji komorniczych. Skarżono się np. na kopiowanie przez osoby nieupoważnione informacji zawartych na nośnikach informatycznych wchodzących w skład mienia ruchomego podlegającego egzekucji. W sprawie, która tego problemu dotyczyła jeden z komorników przeprowadzając egzekucję z majątku apteki pozwolił wierzycielowi na skopiowanie z twardego dysku bazy danych zawierającej dane osobowe pracowników apteki, jak również dane pacjentów i lekarzy⁷⁵⁰. Skarżąca o zaistniałym zdarzeniu poinformowała właściwe miejscowo organy ścigania, zwracając się jednocześnie do Generalnego Inspektora o interwencję w niniejszej sprawie. Organ ochrony danych osobowych zwrócił się do Ministra Sprawiedliwości o objęcie szczególnym nadzorem prowadzonego w tej sprawie postępowania⁷⁵¹. Właściwa Prokuratura Okręgowa w odpowiedzi poinformowała, że sygnalizowane postępowanie przygotowawcze objęła służbowym nadzorem, polecając przeprowadzenie organowi prowadzącemu dodatkowych czynności w celu uzupełnienia materiału dowodowego⁷⁵².

W 2005 r. wpływały również skargi, które świadczyły o niedochowaniu należytej staranności przez komorników sądowych przy doręczaniu korespondencji dłużnikom. W efekcie

⁷⁵⁰ GI-DS-430/252/05.

⁷⁵¹ Pismo z dnia 10 maja 2005 r.

⁷⁵² Pismo z dnia 29 lipca 2005 r. o sygn. I Dsn. 361/05/PT.

tego zaniedbania informacje dotyczące adresata np. odnoszące się do toczącego się przeciwko niemu postępowania egzekucyjnego mogły zostać udostępnione osobom nieupoważnionym⁷⁵³.

W kilku przypadkach skarżący wnosili o weryfikację ustaleń dokonanych przez komorników w toku egzekucji, sposobu jej prowadzenia, które to zagadnienia poddawane są ocenie sądu⁷⁵⁴. W takich sytuacjach skarżący byli zatem informowani, że na czynności komornika zarówno te które wykonał, jak i tych których nie dopełnił, stosownie do art. 767 Kodeksu postępowania cywilnego, przysługuje skarga do sądu powiatowego.

Jakkolwiek liczba skarg w 2005 r. na działalność komorników sądowych wzrosła dwukrotnie w porównaniu z rokiem 2004⁷⁵⁵, brak jest jednak uzasadnionych podstaw, aby wzrost ten interpretować jako pogorszenie poziomu przestrzegania w tym obszarze przepisów o ochronie danych osobowych. Niektóre skargi okazały się bowiem niezasadne. Podobnie jak w latach ubiegłych wątpliwości skarżących budziło udostępnianie przez komorników danych w toku prowadzonego postępowania egzekucyjnego⁷⁵⁶. Nie po raz pierwszy pojawiła się także kwestia zabezpieczania danych przez komorników przed ich udostępnianiem osobom nieupoważnionym przy doręczaniu korespondencji. Natomiast wyeliminowaniu uległy skargi na zakres zbierania przez komorników danych osobowych, czy też ich uzyskiwania w sytuacji, kiedy komornik nie miał prawa dokonywania czynności egzekucyjnych.

3.2 W omawianym okresie sprawozdawczym, w porównaniu z rokiem ubiegłym wzrosła liczba **pytań** o interpretację przepisów dotyczących przetwarzania danych osobowych przez komorników, przy czym w większości pochodziły one od podmiotów ze sfery prywatnej – 23, zaś tylko 4 od podmiotów ze sfery publicznej.

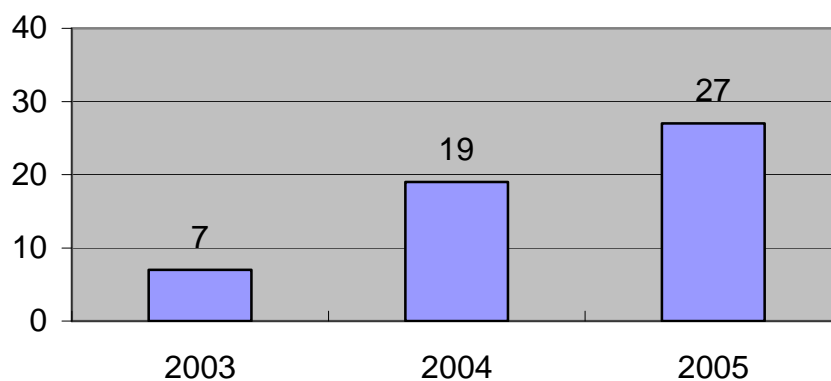
---

⁷⁵³ Przykładem były działania jednego z komorników, który nie zastawszy dłużnika, pozostawił w drzwiach jego mieszkania wezwanie do osobistego stawienia się w kancelarii komorniczej, umożliwiając w ten sposób zapoznanie się z jego danymi osobom trzecim (GI-DS-430/369/05). W wyniku interwencji Generalnego Inspektora Prezes właściwego Sądu Rejonowego zobowiązał Komornika do wyeliminowania w przyszłości nieprawidłowego doręczania korespondencji kierowanej do dłużników w toku postępowania egzekucyjnego (pismo z dnia 6 lipca 2005 r. o sygn. Prez. 1677/05/8).

⁷⁵⁴ Np. GI-DS-430/30/05, GI-DS-430/661/05.

⁷⁵⁵ Por. Sprawozdanie Generalnego Inspektora z działalności w roku 2004, Część II, lit. C. Komornicy sądowi.

⁷⁵⁶ W latach ubiegłych dotyczyły one głównie przekazywania danych innym organom, czy też podawania ich do publicznej wiadomości do publicznej wiadomości w różnego rodzaju obwieszczeniach. GI-DS-430/34/03, GI-DS-430/365/03, GI-DS-430/775/04.

Wykres: *Liczbowe zestawienie pytań o interpretację przepisów dotyczących przetwarzania danych przez komorników skierowanych do Generalnego Inspektora w latach 2003–2005.*

Skierowane do Generalnego Inspektora pytania dotyczyły m.in. udostępniania komornikom danych osobowych pracowników przez pracodawców⁷⁵⁷ oraz udostępniania danych osobowych dłużników w treści obwieszczeń o licytacji sporządzanych przez komorników i podawanych do publicznej wiadomości⁷⁵⁸.

W kręgu zainteresowania Generalnego Inspektora była też kwestia legalności udostępnienia dłużnikowi przez komornika danych osobowych wierzyciela, w szczególności jego miejsca zamieszkania, w związku z podejmowanymi czynnościami egzekucyjnymi⁷⁵⁹. Generalny Inspektor wskazał, iż postępowanie egzekucyjne stanowi część postępowania cywilnego, a co za tym idzie stosowane są w nim wszelkie ogólne zasady procedury cywilnej. W postępowaniu egzekucyjnym zarówno wierzyciel, jak i dłużnik, posiadają status strony, a więc każda z nich jest uprawniona do przetwarzania danych osobowych swojego przeciwnika w niezbędnym zakresie. Brak jest zatem podstaw do utajnienia wobec dłużnika aktualnego adresu wierzyciela, gdyż w ten sposób dłużnik zostałby w istocie pozbawiony możliwości obrony przez egzekucją (np. poprzez składanie skarg na czynności komornika, czy też powództw przeciwegzekucyjnych).

Generalny Inspektor zajął się również problemem wysyłania do pracodawców przez komorników pism o zajęciu wynagrodzenia za pracę dłużników bez wstępnego sprawdzenia, czy dana osoba jest rzeczywiście zatrudniona u pracodawcy, do którego pismo zostało skierowane⁷⁶⁰. W niniejszej sprawie Generalny Inspektor wystąpił do Prezesa Krajowej Rady Komorniczej o zajęcie

⁷⁵⁷ Np. GI-DP-024/338/05, GI-DP-024/1291/05, GI-DP-024/1369/05, GI-DP-024/1895/05. Pytania zawarte we wskazanych pismach dotyczyły możliwości udostępnienia przez pracodawców na wniosek komornika danych pracownika w związku z zajęciem jego wynagrodzenia za pracę. Przedmiotowe zagadnienie zostało opisane w Sprawozdaniu Generalnego Inspektora z działalności za 2004 r. Część II, lit. C. Komornicy sądowi.

⁷⁵⁸ Np. GI-DP-024/991/05, GI-DP-024/1908/05. Przedmiotowe zagadnienie zostało opisane w Sprawozdaniu Generalnego Inspektora z działalności za 2003 r. Część II, lit. B. Komornicy sądowi.

⁷⁵⁹ GI-DP-024/2378/05.

⁷⁶⁰ GI-DP-024/211/05.

stanowiska w przedmiotowej sprawie⁷⁶¹, jednak Prezes nie podzielił wątpliwości organu ochrony danych, uznając opisaną wyżej praktykę za zgodną z obowiązującymi przepisami postępowania egzekucyjnego mimo, iż działanie to nie ma żadnych podstaw prawnych.

Inną kwestią, jaką Generalny Inspektor zajmował się w okresie objętym sprawozdaniem, była odmowa udostępnienia komornikom przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa informacji zawartych w krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności⁷⁶². Generalny Inspektor uznając, iż nie jest organem właściwym do rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy⁷⁶³, zwrócił się do Ministra Sprawiedliwości oraz Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi o wyrażenie opinii w tym zakresie⁷⁶⁴. Generalny Inspektor wskazał na art. 761 § 1 Kodeksu postępowania cywilnego wyrażający ogólną zasadę, zgodnie z którą organ egzekucyjny może żądać od uczestników postępowania złożenia wyjaśnień oraz zasięgać od wymienionych w tym przepisie podmiotów i osób nieuczestniczących w postępowaniu informacji niezbędnych do prowadzenia egzekucji. Jednocześnie powołał się na regulację ograniczającą powyższą zasadę zawartą w art. 5 ust. 3 ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności (Dz. U. z 2004 r. Nr 10, poz. 76), zgodnie z którą dane indywidualne zawarte w systemie mogą być udostępniane wyłącznie organom statystyki publicznej, natomiast dane zbiorcze mogą być udostępniane innym organom administracji publicznej prowadzącym systemy informacyjne. Z uwagi na rozbieżne stanowiska Ministra Sprawiedliwości oraz Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Generalny Inspektor zwrócił się do Prezesa Rady Ministrów o podjęcie ewentualnych prac legislacyjnych lub opiniotwórczych mających na celu usunięcie rozbieżności w przedmiocie dopuszczalności udostępniania komornikom przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa informacji zawartych w krajowym systemie ewidencji

---

⁷⁶¹ W piśmie do Prezesa Krajowej Rady Komorniczej Generalny Inspektor stwierdził, iż opisana praktyka prowadzi – w przypadku doręczenia zajęcia osobie, która w rzeczywistości dłużnika nigdy nie zatrudniała – do ujawnienia osobie nieuprawnionej danych osobowych dłużnika, w tym danych szczególnie chronionych, co prowadzi do naruszenia obowiązujących zasad ochrony danych osobowych. Generalny Inspektor wskazał ponadto, iż na komorniku sądowym jako na administratorze danych ciąży obowiązek zabezpieczenia danych oraz dołożenia szczególnej staranności w celu ochrony interesów osób, których dane dotyczą, jak również zapewnienia, aby pozostające w jego posiadaniu dane były przetwarzane zgodnie z prawem.

⁷⁶² GI-DP-024/558/05.

⁷⁶³ W szczególności do ustalenia, czy powołany w przedmiotowej sprawie art. 5 ust. 3 oraz art. 6 ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności (Dz. U. z 2004 r. Nr 10, poz. 76) stanowi wystarczającą podstawę uchylenia się przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa od złożenia wyjaśnień komornikowi sądowemu.

⁷⁶⁴ Art. 5 ust. 3 ustawy o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności dane indywidualne zawarte w systemie mogą być udostępniane wyłącznie organom statystyki publicznej, natomiast dane zbiorcze mogą być udostępniane innym organom administracji publicznej prowadzącym systemy informacyjne. Art. 6 Ewidencję producentów, ewidencję gospodarstw rolnych oraz ewidencję wniosków o przyznanie płatności Agencja prowadzi w formie elektronicznej, zapewniając ochronę i zabezpieczenie danych przed ich utratą oraz nieuprawnionym dostępem do tych danych.

producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności⁷⁶⁵. Mimo to Rada Legislacyjna przy Prezesie Rady Ministrów uznała, iż nie jest zasadnym podejmowanie prac legislacyjnych w powyższym zakresie z uwagi na to, że istnieje tryb wyjaśnienia przedstawionej wątpliwości przez organy wymiaru sprawiedliwości w postępowaniu ze skargi na czynności komornika.

3.3 W 2005 r., podobnie jak w roku 2004 i 2003, do Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych nie został skierowany żaden **projekt aktu prawnego** dotyczący przetwarzania danych w związku z działalnością komorników.

3.4 W latach 2003 – 2005 nie dokonano w tym zakresie żadnego zgłoszenia zbioru danych osobowych do **rejestracji**.

3.5 W okresie objętym sprawozdaniem, podobnie jak w roku 2004 i 2003, nie była przeprowadzona w tym obszarze żadna **kontrola**.

4. Służba Więzienna

Funkcjonowanie Służby Więziennej oraz zakres uprawnień i obowiązków funkcjonariuszy tej służby oraz osób odbywających karę pozbawienia wolności należy rozpatrywać w oparciu o przepisy ustawy z dnia 26 kwietnia 1996 r. o Służbie Więziennej (tekst jednolity: Dz. U. z 2002 r. Nr 207, poz. 1761 ze zm.), ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. Nr 90, poz. 557 ze zm.) oraz aktów do nich wykonawczych, w tym m. in. rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 25 sierpnia 2003 r. w sprawie regulaminu organizacyjno-porządkowego wykonywania kary pozbawienia wolności (Dz. U. Nr 152, poz. 1493).

4.1 W omawianym okresie sprawozdawczym do Generalnego Inspektora wpłynęły 2 **skargi** dotyczące przetwarzania danych przez Służbę Więzienną⁷⁶⁶.

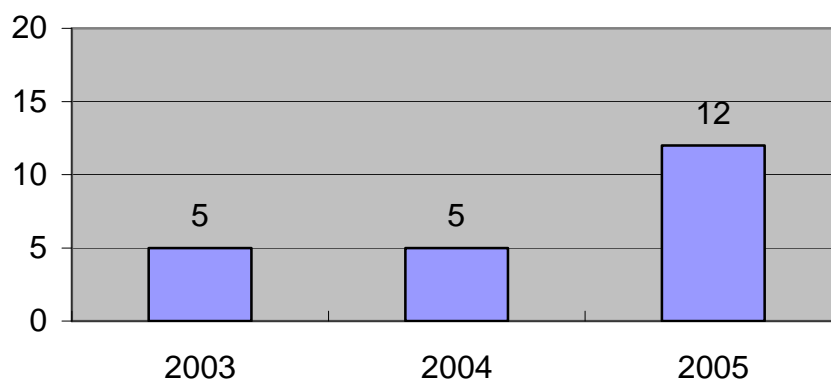
4.2 Liczba **pytań** z zakresu przetwarzania danych w więziennictwie utrzymuje się od kilku lat na niewysokim poziomie, aczkolwiek w 2005 r. pytań tych było więcej niż w latach ubiegłych⁷⁶⁷.

---

⁷⁶⁵ Pismo Generalnego Inspektora z 13 lipca 2005.

⁷⁶⁶ GI-DS-430/776/05 i GI-DS-430/901/05.

⁷⁶⁷ Np. GI-DP-024/127/05, GI-DP-024/1259/05, GI-DP-024/1500/05.

Wyrok Zestawienie liczby pytań, które skierowano do Generalnego Inspektora z zakresu przetwarzania danych przez jednostki Służby Więziennej w latach 2003 – 2005.

Do Generalnego Inspektora zwrócono się m.in. z pytaniem o legalność praktyki stosowanej przez funkcjonariuszy Służby Więziennej polegającej na sygnalizowaniu zakończenia czasu widzenia osoby tymczasowo aresztowanej poprzez głośne wyczytywanie jej imienia i nazwiska, co umożliwia zapoznanie się z jej danymi osobowymi przez osoby do tego nieuprawnione⁷⁶⁸. Generalny Inspektor analizując sygnalizowaną sprawę stwierdził, iż kluczowe znaczenie dla jej rozstrzygnięcia ma treść dokumentu ustalającego porządek wewnętrzny aresztu śledczego. Zgodnie bowiem z art. 1 ust. 3 pkt 5 ustawy o Służbie Więziennej, do podstawowych jej zadań należy zapewnienie w zakładach karnych i aresztach śledczych porządku i bezpieczeństwa. Ustalając porządek wewnętrzny aresztu śledczego, a w razie potrzeby poszczególnych oddziałów, dyrektor – jak stanowi § 14 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 25 sierpnia 2003 r. w sprawie regulaminu organizacyjno-porządkowego wykonywania tymczasowego aresztowania (Dz. U. Nr 152, poz. 1494) – uwzględnia konieczność zabezpieczenia prawidłowego toku postępowania karnego, utrzymania bezpieczeństwa, dyscypliny i porządku oraz zapewnienia w areszcie właściwych warunków bytowych, sanitarnych i zdrowotnych. W porządku wewnętrznym aresztu śledczego dyrektor określa m.in. dni, godziny, miejsce i porządek przeprowadzania widzeń (ust. 2 pkt 10).

W innej sprawie Pełnomocnik Ministra Spraw Zagranicznych ds. postępowań przed Europejskim Trybunałem Praw Człowieka zwrócił się do Generalnego Inspektora z pytaniem o legalność zamieszczenia w opinii sporządzonej przez zakład karny, wymaganej w postępowaniu o ułaskawienie, informacji o homoseksualnej orientacji skazanego – zważywszy, iż są one danymi szczególnie chronionymi, oraz informacji o szczególnych środkach zastosowanych przez administrację więzienną wobec tego osadzonego⁷⁶⁹. W odpowiedzi Generalny Inspektor odwołał się

⁷⁶⁸ GI-DP-024/61/05.

⁷⁶⁹ GI-DP-024/2159/05.

do przepisów ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. Nr 90, poz. 557 ze zm.) oraz ustawy Kodeks postępowania karnego. Zgodnie z treścią art. 82 § 1, 2, 3 Kodeksu karnego wykonawczego, osoby odbywające karę pozbawienia wolności podlegają – w oparciu o badania osobopoznawcze – klasyfikacji w celu zapewnienia bezpieczeństwa osobistego, przeciwdziałania demoralizacji i właściwego doboru środków oddziaływania penitencjarnego. Uwzględniając specyfikę izolacji więziennej nie ulega wątpliwości, iż jednym z istotniejszych – choć niewymienionym bezpośrednio w powyższym artykule – kryteriów klasyfikacji osadzonych są ich preferencje seksualne. Bezspornym jest zatem, iż administracja zakładu karnego – przy zachowaniu poufności informacji – może przetwarzać w tym zakresie dane skazanych. Jednocześnie Generalny Inspektor zauważył, iż wydając opinię w przedmiocie ułaskawienia sąd powinien dokonać całościowej oceny zachowania skazanego po wydaniu wyroku. Zawarte w art. 563 Kodeksu postępowania karnego wyliczenie okoliczności wpływających na decyzję o ułaskawieniu ma charakter przykładowy, a sąd może też uwzględnić inne okoliczności mające związek z czynem i osobą skazanego. Prowadzi to do wniosku, iż zasięgając w zakładzie karnym opinii o osadzonym, sąd uprawniony jest do uzyskania informacji o szczególnych środkach, jakie stosowane były wobec skazanego przez administrację więzienną w związku z deklarowanymi przez niego preferencjami seksualnymi.

4.3 W omawianym okresie sprawozdawczym wpłynęły 3 **projekty aktów prawnych** związanych z więziennictwem. Uwagi Generalny Inspektor zgłosił do 1 z nich. W 2004 r. wpłynął 1 taki projekt

W projekcie rozporządzenia Rady Ministrów zmieniającym rozporządzenie w sprawie szczegółowego trybu działań funkcjonariuszy Służby Więziennej podczas wykonywania czynności służbowych Generalny Inspektor zakwestionował usunięcie z protokołów⁷⁷⁰ stanowiących załączniki nr 1-4 do niniejszego rozporządzenia danych osobowych funkcjonariusza więziennego takich jak: stopień, imię, nazwisko i umieszczenie w zamian numeru identyfikatora numerycznego funkcjonariusza⁷⁷¹. Zmianę uzasadniano potrzebą ochrony danych osobowych funkcjonariuszy oraz zapewnieniem im i ich rodzinom bezpieczeństwa. Generalny Inspektor uznał, iż błędnym jest uzasadnianie tej zmiany potrzebą ochrony danych osobowych funkcjonariuszy. Powołując się na orzecznictwo Naczelnego Sądu Administracyjnego dowodzące jawności danych służbowych

---

⁷⁷⁰ Protokół kontroli osobistej/przeglądania zawartości bagaży/sprawdzania ładunków pojazdów (załącznik nr 1), protokół zatrzymania przedmiotów niebezpiecznych lub niedozwolonych (załącznik nr 2), protokół usunięcia osoby z terenu jednostki/zatrzymania osoby na terenie jednostki (załącznik nr 3), protokół zatrzymania osoby poza terenem jednostki (załącznik nr 4).

⁷⁷¹ Projekt rozporządzenia przesłany pismem z dnia 9 sierpnia 2005 r. Odpowiedź Generalnego Inspektora - pismo z dnia 24 sierpnia 2005 r. o sygn. GI-DP-023/225/05.

pracowników państwowych⁷⁷² oraz mając na uwadze okoliczność, iż stosownie do art. 115 § 13 pkt 7 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553 ze zm.) funkcjonariusz organu powołanego do ochrony bezpieczeństwa publicznego albo funkcjonariusz Służby Więziennej jest funkcjonariuszem publicznym, Generalny Inspektor uznał, że przedmiotowa zmiana jest nieuzasadniona⁷⁷³.

4.4 W latach 2003-2005 nie został zgłoszony do **rejestracji** żaden zbiór danych prowadzony przez jednostki służby więziennej.

4.5 W 2005 r. nie przeprowadzono **kontroli** w jednostkach służby więziennej.

P. Zatrudnienie.

1. Urzędy pracy.

Aktem prawnym mającym podstawowe znaczenie dla przetwarzania danych przez urzędy pracy jest ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. Nr 99, poz. 1001 ze zm.).

1.1. W 2005 r. wpłynęły do Generalnego Inspektora 2 **skargi** związane z przetwarzaniem danych osobowych przez urzędy pracy. W roku 2003 skierowano 2 skargi, w 2004 -1.-

Generalny Inspektor spotkał się z praktyką przesyłania przez urząd pracy do osób zainteresowanych pism zawierających dokładne dane osobowe wszystkich uczestników kursów dla bezrobotnych organizowanych przez urząd. W sprawie tej organ ochrony danych osobowych wystąpił do Dyrektora Powiatowego Urzędu Pracy o zaprzestanie stosowania wskazanej praktyki, jako nie znajdującej podstawy w przepisach ustawy i prowadzącej do udostępniania danych osobom nieupoważnionym⁷⁷⁴. Za wystarczające bowiem należało uznać przesyłanie do zainteresowanych pism indywidualnych bez umieszczania w ich treści całych wykazów danych. Wykaz ten można w takiej sytuacji umieścić w odrębnym rozdzielniku, który pozostaje w urzędzie. W reakcji na to wystąpienie Dyrektor PUP poinformował swoich pracowników o wydanych w tym zakresie przez

---

⁷⁷² Generalny Inspektor powołał się przy tym m.in. na wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 24 czerwca 1999 r. (sygn. II SA 686/99) zgodnie z którym „błędne jest twierdzenie, iż imię, nazwisko oraz stanowisko pracownika państwowego (z wyjątkiem służb specjalnych) lub samorządowego podlega ochronie danych osobowych na podstawie przepisów ustawy (...) o ochronie danych osobowych”. Ponadto w wyroku z dnia 6 maja 1997 r. (sygn. SA/Wr 929/96) NSA stwierdził, że „Cechą ochrony praw osobistych czy prawa prywatności jest to, że ochroną tą jest objęta dziedzina życia osobistego, prywatnego człowieka. Ochrona ta zatem nie obejmuje ani działalności publicznej osoby, ani też sfery działań czy zachowań, które ogólnie są pojmowane jako osobiste lub prywatne, jeżeli działania te lub zachowania wiążą się ściśle z działalnością publiczną”.

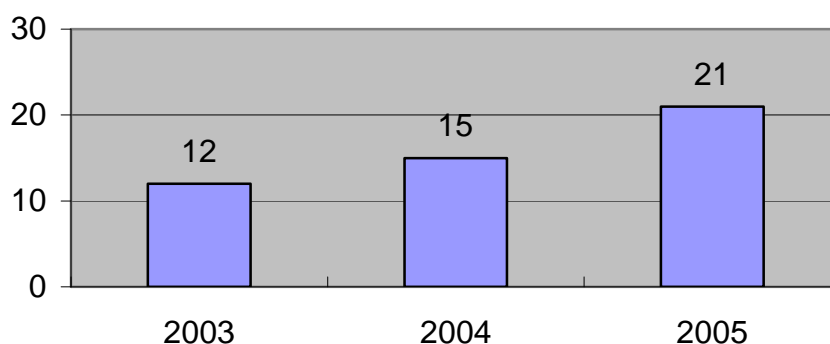
⁷⁷³ Pismo Generalnego Inspektora z dnia 24 sierpnia 2005 r. Do dnia dzisiejszego nie weszły w życie żadne zmiany do opiniowanego rozporządzenia.

⁷⁷⁴ Pismo z dnia 13 września 2005 r. w sprawie GI-DS-430/484/05.

organ ochrony danych osobowych zaleceniach i zapewnił o zaprzestaniu stosowania kwestionowanej praktyki⁷⁷⁵.

W drugiej sprawie dyrektorowi jednego z powiatowych urzędów pracy zarzucono niewłaściwe zabezpieczenie danych mające skutkować udostępnieniem danych skarżących opinii publicznej. Rozpatrując skargę Generalny Inspektor nie stwierdził naruszenia przepisów, uznając, że działanie administratora danych było związane z realizacją obowiązków nałożonych na niego mocą przepisów prawa⁷⁷⁶, tj. było odpowiedzią na dokonaną wcześniej przez skarżącego krytykę prasową⁷⁷⁷. Organ ten zrealizował obowiązek wynikający z art. 6 pkt 2 Prawa prasowego, w myśl którego m.in. organy państwowe są obowiązane do udzielenia odpowiedzi na przekazaną im krytykę prasową. Jednocześnie, skarżący w liście skierowanym do gazety nie zastrzegł swoich danych, choć mógł z tego prawa skorzystać⁷⁷⁸.

1.2 W omawianym okresie sprawozdawczym wzrosła liczba **pytań** dotyczących przetwarzania danych przez urzędy pracy.

Wykres Liczbowe zestawienie pytań skierowanych do Generalnego Inspektora w latach 2003–2005 dotyczących przetwarzania danych przez urzędy pracy.

Zagadnienia poruszane w pytaniach nadesłanych do Generalnego Inspektora to m.in.:

- udostępnianie danych osób bezrobotnych przetwarzanych przez urzędy pracy innym podmiotom⁷⁷⁹, w tym podmiotom publicznym⁷⁸⁰,
- obowiązek zgłaszania do rejestracji zbiorów prowadzonych przez urzędy pracy⁷⁸¹.

⁷⁷⁵ Pismo z dnia 22 września 2005 r. o sygn. PUP.RS.9344/72/05.

⁷⁷⁶ Ustawy z dnia 26 stycznia 1984 r. Prawo prasowe (Dz. U. Nr 5, poz. 24 ze zm.).

⁷⁷⁷ Decyzja z dnia 19 lipca 2005 r. o sygn. GI-DEC-DS-202/05 i decyzja z dnia 4 października 2005 r. o sygn. GI-DEC-DS-327/05 w sprawie GI-DS-430/279/05.

⁷⁷⁸ Na mocy art. 15 ust. 2 pkt 1 Prawa prasowego.

⁷⁷⁹ GI-DP-024/1568/05, GI-DP-024/1810/05, GI-DP-024/2045/05. Kilka urzędów pracy zwróciło się z pytaniem o dopuszczalność udostępnienia informacji o pomiotach, z którymi zostały zawarte umowy w sprawie skierowania na prace interwencyjne oraz pracodawcach, u których odbywają się staże absolwenckie. W sprawach tych Generalny Inspektor informował o braku możliwości ich rozpatrzenia na gruncie ustawy o ochronie danych osobowych ze względu na to, iż informacje dotyczą podmiotów prowadzących działalność gospodarczą. Generalny Inspektor wskazywał również na konieczność ich rozstrzygnięcia w oparciu o ustawę z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. Nr 112, poz. 1198 ze zm.).

⁷⁸⁰ GI-DP-024/1894/05, GI-DP-024/2180/05.

Wiele urzędów pracy zgłaszało swoje wątpliwości co do dopuszczalności udostępnienia danych osób bezrobotnych podmiotom wykonującym zadania publiczne. Jeden z powiatowych urzędów pracy zwrócił się do Generalnego Inspektora z pytaniem o możliwość udostępnienia Komendzie Policji listy bezrobotnych – zwolnionych w danym okresie z zakładów pracy znajdujących się w mieście będącym siedzibą Urzędu wraz z informacją o pracodawcy, u którego byli zatrudnieni⁷⁸². Generalny Inspektor wskazał, że sprawa ta powinna być rozpatrywana na gruncie ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (tekst jednolity: Dz. U. z 2002 r. Nr 7, poz. 58 ze zm.) oraz aktów wykonawczych wydanych na jej podstawie⁷⁸³. Zgodnie z art. 14 ust. 4 tej ustawy, w celu realizacji ustawowych zadań Policja może korzystać z danych o osobie uzyskanych przez inne organy, służby i instytucje państwowe w wyniku wykonywania czynności operacyjno-rozpoznawczych oraz przetwarzać je bez wiedzy i zgody osoby, której dane dotyczą. Administrator danych, o którym mowa w ust. 4, jest obowiązany udostępnić Policji dane osobowe⁷⁸⁴. Policja ma również prawo żądania niezbędnej pomocy m.in. od instytucji państwowych, które obowiązane są w zakresie swojego działania, do udzielenia tej pomocy, w zakresie obowiązujących przepisów prawa⁷⁸⁵. Generalny Inspektor uznał zatem, iż żądanie przez Policję udostępnienia danych w związku z prowadzonym postępowaniem znajduje umocowanie w wyżej powołanych przepisach prawa. Odnośnie kwestii udostępnienia informacji o pracodawcach Generalny Inspektor poinformował, iż ustawa o ochronie danych osobowych nie ma zastosowania do przetwarzania informacji o podmiotach prowadzących działalność gospodarczą.

Jeden z miejskich urzędów pracy zwrócił się z pytaniem o dopuszczalność gromadzenia danych biometrycznych osób bezrobotnych w celu realizacji pilotażowego programu informatycznego mającego na celu usprawnienie obsługi osób bezrobotnych⁷⁸⁶. Generalny Inspektor wskazał, że dane biometryczne są danymi osobowymi, a ich przetwarzanie podlega wszelkim rygorom przewidzianym w ustawie o ochronie danych osobowych. Zakres danych osobowych, do zbierania i przechowywania których uprawnione są powiatowe urzędy pracy w celu dokonywania rejestracji osób bezrobotnych i poszukujących pracy został szczegółowo określony w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz rozporządzeniu Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 26 listopada 2004 r. w sprawie rejestracji bezrobotnych i poszukujących pracy (Dz. U. Nr 262, poz. 2607 ze zm.). Żaden z przepisów wyżej powołanych aktów prawnych

---

⁷⁸¹ GI-DP-024/1009/05, GI-DP-024/1985/05.

⁷⁸² GI-DP-024/1761/05.

⁷⁸³ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 26 lipca 2005 r. w sprawie sposobu postępowania przy wykonywaniu niektórych uprawnień policjantów (Dz. U. Nr 141, poz. 1186 ze zm.).

⁷⁸⁴ Art. 14 ust. 5 ustawy o Policji. Udostępnienia danych można żądać na podstawie imiennego upoważnienia Komendanta Głównego Policji, komendantów wojewódzkich Policji lub uprawnionego policjanta, okazanego przez policjanta wraz z legitymacją służbową.

⁷⁸⁵ Art. 15 ust. 1 pkt 6 ustawy o Policji.

⁷⁸⁶ GI-DP-024/449/05.

nie uprawnia urzędów pracy do zbierania i przechowywania danych biometrycznych osób zarejestrowanych jako bezrobotne oraz osób pragnących się dopiero zarejestrować. Zatem w aktualnym stanie prawnym brak jest podstaw do przetwarzania tego typu danych przez urzędy pracy.

1.3 W 2005 r. Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych opiniował 4 **projekty aktów prawnych** dotyczących przetwarzania danych osobowych przez urzędy pracy, do 1 z nich zgłosił uwagi. W 2004 r. skierowano do Generalnego Inspektora 10 projektów, do żadnego z nich nie zgłoszono uwag. W 2003 r. wpłynęło 5 projektów dotyczących urzędów pracy, uwagi zgłoszono do 2 z nich.

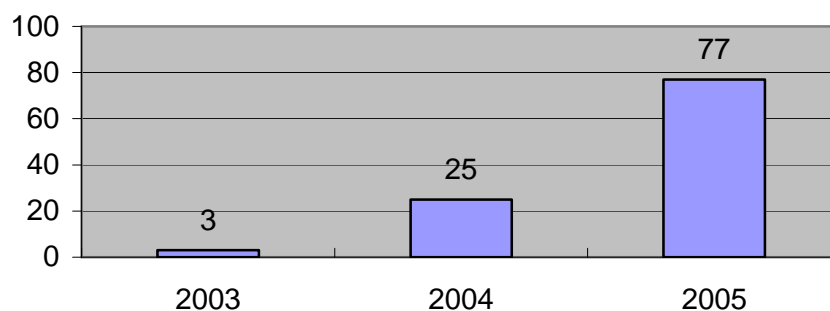
W ocenie Generalnego Inspektora wątpliwości budził § 1 ust. 3 projektu rozporządzenia Ministra Gospodarki i Pracy w sprawie szczegółowego sposobu i trybu organizowania prac społecznie użytecznych oraz szczegółowych warunków ustalania świadczenia⁷⁸⁷. Zgodnie z tym przepisem kierownik ośrodka pomocy społecznej sporządza wykaz bezrobotnych bez prawa do zasiłku korzystających ze świadczeń pomocy społecznej zwanych dalej „bezrobotnymi bez prawa do zasiłku”, którzy mogą zostać skierowani do wykonywania prac społecznie użytecznych na terenie gminy i przesyła go do właściwego miejscowo powiatowego urzędu pracy. Przepis ten nie określa, jaki jest zakres danych osobowych zgromadzonych w ramach przedmiotowego wykazu bezrobotnych. Może to powodować sporządzenie wykazu zawierającego dane osobowe w różnym, bądź w zbyt szerokim zakresie. W konsekwencji brak jednolitego zakresu przetwarzanych danych osobowych może być rozpatrywany w kontekście naruszenia zasady adekwatności, określonej w art. 26 ust. 1 pkt 3 ustawy o ochronie danych osobowych. Wobec powyższego Generalny Inspektor zasugerował, aby z treści przedmiotowego przepisu wprost wynikało, jakie dane osobowe znajdują się w wykazie bezrobotnych⁷⁸⁸. Uwaga ta została uwzględniona.

1.4 W 2005 r. urzędy pracy zgłosiły do **rejestracji** 77 zbiorów danych osobowych, z czego 72 zbiory zostały zgłoszone przez wojewódzkie urzędy pracy, a pozostałe 5 – przez powiatowe urzędy pracy. W porównaniu z rokiem ubiegłym liczba zgłoszeń zwiększyła się trzykrotnie.

---

⁷⁸⁷ Projekt tego rozporządzenia wpłynął do Generalnego Inspektora pismem z dnia 19 września 2005 r. o sygn. DRP-VIII.0213-12-6-SS/05.

⁷⁸⁸ Swoje uwagi Generalny Inspektor przekazał pismem z dnia 3 października 2005 r. o sygn. GI-DP-023/269-271/05.

Wykres *Liczbowe zestawienie zbiorów danych zgłoszonych do rejestracji przez urzędy pracy w latach 2003–2005.*

Znaczny wzrost liczby zgłoszeń dokonanych przez wojewódzkie urzędy pracy spowodowany został zaangażowaniem tych instytucji w realizację zadań wynikających z przepisów ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o Narodowym Planie Rozwoju (Dz. U. Nr 116, poz. 1206 ze zm.) oraz wydanych na jej podstawie aktów wykonawczych. Wojewódzkie urzędy pracy zgłaszały do rejestracji przede wszystkim zbiory danych osób uczestniczących w projektach współfinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach działań Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwoju Zasobów Ludzkich oraz Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego. Ponadto, zgłoszone do rejestracji zbiory danych dotyczyły osób poszukujących, za pomocą publicznych służb zatrudnienia, pracy w kraju oraz za granicą, na terenie krajów członkowskich Unii Europejskiej oraz w państwach, z którymi Unia Europejska zawarła umowy o swobodzie przepływu osób. Większość zbiorów danych zgłoszonych do rejestracji przez urzędy pracy została zarejestrowana.

1.5 W okresie sprawozdawczym w urzędach pracy nie przeprowadzano **kontroli** zgodności przetwarzania danych z przepisami o ochronie danych osobowych. Natomiast w 2003 r. i 2004 r. przeprowadzono w ww. podmiotach po 1 kontroli.

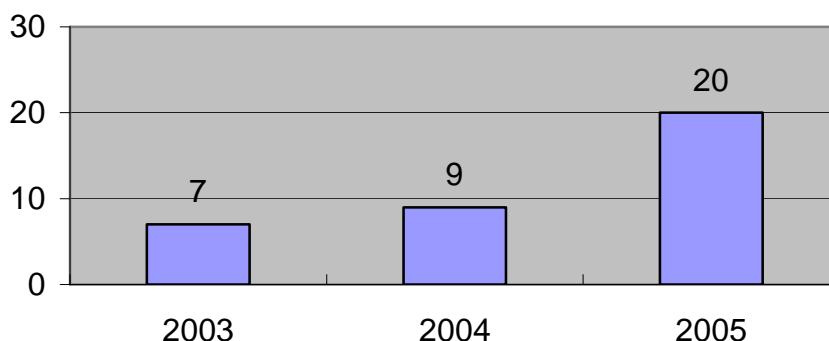
2. Inne instytucje rynku pracy.

Działalność agencji zatrudnienia, tj. podmiotów świadczących usługi w zakresie pośrednictwa pracy na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, pośrednictwa pracy za granicą u pracodawców zagranicznych, doradztwa personalnego, poradnictwa zawodowego i pracy tymczasowej, prowadzona jest na podstawie przepisów rozdziału 6 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. Nr 99, poz. 1001 ze zm.) oraz rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 lutego 2000 r. w sprawie szczegółowych zasad prowadzenia pośrednictwa pracy, poradnictwa zawodowego, organizowania szkoleń bezrobotnych, tworzenia zaplecza metodycznego dla potrzeb informacji zawodowej i

poradnictwa zawodowego oraz organizowania i finansowania klubów pracy (Dz. U. Nr 12, poz. 146 ze zm.).

2.1 W związku z działalnością agencji zatrudnienia Generalny Inspektor otrzymał w 2005 r. dwie **skargi**. W latach 2003 i 2004 organ ochrony danych osobowych nie otrzymał ani jednej skargi na tego rodzaju podmioty.

2.2 W 2005 r. liczba **pytań** dotyczących przetwarzania danych przez agencje zatrudnienia utrzymała się na poziomie zbliżonym do poziomowi z lat ubiegłych.

Wykres Liczbowe zestawienie pytań skierowanych do Generalnego Inspektora w latach 2003–2005 dotyczących przetwarzania danych przez agencje zatrudnienia.

Pytania kierowały agencje zatrudnienia⁷⁸⁹, urzędy pracy⁷⁹⁰ oraz osoby korzystające z usług agencji⁷⁹¹.

Generalny Inspektor wypowiedział się m. in. w sprawie dopuszczalności udostępnienia agencji pośrednictwa pracy przez powiatowy urząd pracy danych osób, które za pośrednictwem agencji miały otrzymać zatrudnienie⁷⁹². W pierwszej kolejności Generalny Inspektor rozważył, czy podstawy udostępnienia danych nie będą w takiej sytuacji stanowiły przepisy ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Po przeanalizowaniu przepisów definiujących zadania agencji zatrudnienia w związku z art. 19 ust. 9 tej ustawy, nakładającym na agencje obowiązek współpracy z organami zatrudnienia w zakresie realizacji polityki rynku pracy uznał jednak, że art. 23 ust. 1 pkt 2 nie może stanowić przesłanki legalizującej udostępnienie przez powiatowy urząd pracy agencji zatrudnienia danych osobowych osób bezrobotnych⁷⁹³. Wskazał przy tym, iż co

⁷⁸⁹ GI-DP-024/482/05, GI-DP-024/699/05, GI-DP-024/1421/05, GI-DP-024/2462/05.

⁷⁹⁰ GI-DP-024/1801/05.

⁷⁹¹ GI-DP-024/1586/05, GI-DP-024/1620/05.

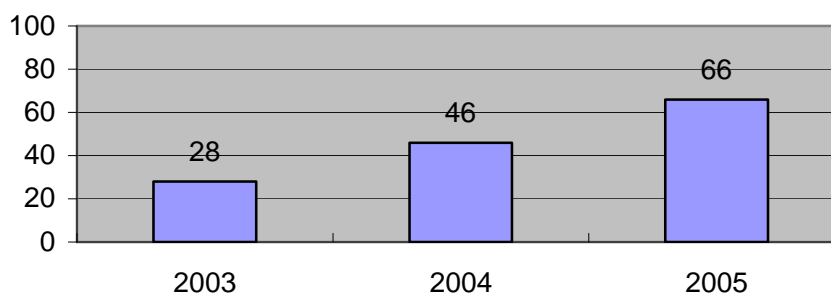
⁷⁹² GI-DP-024/1801/05.

⁷⁹³ Stwierdził, iż podstawy tej nie stanowi w szczególności art. 36 ust. 4 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, który stanowi, iż „Pośrednictwo pracy dla bezrobotnych i poszukujących pracy realizowane przez powiatowe i wojewódzkie urzędy pracy jest prowadzone nieodpłatnie zgodnie z zasadami: dostępności usług pośrednictwa pracy dla poszukujących pracy oraz dla pracodawców; dobrowolności - oznaczającej wolne od przymusu korzystanie z usług pośrednictwa pracy przez poszukujących pracy; równości - oznaczającej obowiązek udzielania wszystkim poszukującym pracy pomocy w znalezieniu zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej bez względu na płeć, wiek, niepełnosprawność, rasę, pochodzenie etniczne, narodowość, orientację seksualną, przekonania polityczne i

prawda brak jest ustawowego określenia, na czym konkretnie ma polegać współpraca agencji zatrudnienia z organami zatrudnienia w zakresie realizacji polityki rynku pracy, ale wątpliwe jest, aby polegała ona na udostępnianiu agencji danych osobowych bezrobotnych zarejestrowanych w danym urzędzie. Wobec powyższego Generalny Inspektor uznał, iż jedyną przesłanką legalizującą udostępnienie danych jest w takiej sytuacji zgoda osób, których dane dotyczą.

2.3 W 2005 r. Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych opiniował jeden **projekt aktu prawnego** dotyczący omawianej tematyki. Nie zgłosił do niego żadnych uwag⁷⁹⁴. W 2004 roku wpłynęły 3 projekty, do dwóch z nich zgłoszono uwagi, zaś w 2003 r. wpłynął jeden projekt, do którego zgłoszono uwagi.

2.4 Podmioty prowadzące działalność polegającą na świadczeniu usług w zakresie pośrednictwa pracy na terenie kraju, pośrednictwa pracy za granicą u pracodawców zagranicznych, doradztwa personalnego, poradnictwa zawodowego, pracy tymczasowej, zgłosiły do **rejestracji** Generalnemu Inspektorowi 66 zbiorów danych. W tej dziedzinie daje się zatem zaobserwować stały wzrost liczby zgłoszeń.

Wykres *Liczbowe zestawienie zbiorów danych zgłoszonych do rejestracji przez agencje zatrudnienia w latach 2003–2005.*

Zbiory danych zgłaszane przez agencje zatrudnienia, działające na podstawie ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, służyły celom bezpośrednio związanym z rekrutacją kandydatów do pracy na różnych stanowiskach w kraju oraz za granicą. Zbiory danych prowadzone w związku z realizacją usług pośrednictwa pracy oraz doradztwa personalnego zgłaszane były nie tylko przez podmioty, które świadczą tego rodzaju usługi w ramach prowadzonej działalności gospodarczej, ale także przez jednostki samorządu terytorialnego, stowarzyszenia oraz

---

wyznanie religijne lub przynależność związkową; jawności - oznaczającej, że każde wolne miejsce pracy zgłoszone do urzędu pracy jest podawane do wiadomości bezrobotnym i poszukującym pracy.”

⁷⁹⁴ GI-DP-023/257/05. Projekt rozporządzenia Ministra Gospodarki i Pracy w sprawie wniosku o wpis do rejestru podmiotów prowadzących agencje zatrudnienia przekazany Generalnemu Inspektorowi pismem z dnia 1 września 2005 r. o sygn. DRP-I-40122-179-MB/05.

fundacje, których statutowym celem jest świadczenie tych usług, pod warunkiem uzyskania wpisu do rejestru podmiotów prowadzących agencje zatrudnienia⁷⁹⁵.

Najistotniejszym problemem podnoszonym w postępowaniu wyjaśniającym była kwestia adekwatności zakresu danych osobowych przetwarzanych przez podmioty prowadzące agencje zatrudnienia. Rygorystycznie określony przez ustawodawcę zakres danych, które może pozyskać pracodawca w związku z zatrudnieniem, jest często nieadekwatny do zakresu danych pozyskiwanych przez agencje zatrudnienia zwłaszcza w przypadku pracy zagranicą. Wnioskodawcy oświadczali niejednokrotnie w treści zgłoszenia, iż w swoich zbiorach posiadają dane ujawniające bezpośrednio lub w kontekście np. przynależność związkową, stan zdrowia, nałogi, skazania, orzeczenia o ukaraniu oraz mandaty karne. W takich przypadkach zwracano się do administratorów danych o złożenie szczegółowych wyjaśnień wskazujących, jakie informacje przetwarzane w zbiorze ujawniają dane szczególnie chronione, jakie jest źródło ich pozyskiwania do zbioru oraz podstawa prawna ich przetwarzania oraz w jaki sposób administrator danych uzasadnia konieczność przetwarzania danych ujawniających tego typu dane dla osiągnięcia wskazanego w zgłoszeniu celu prowadzenia zbioru.

W trakcie postępowania rejestracyjnego zbiorów danych zgłoszonych przez agencje zatrudnienia w licznych przypadkach wyjaśnienia wymagało ponadto, jakiego rodzaju agencją zatrudnienia jest wnioskodawca i czy legitymuje się stosownym certyfikatem, świadczącym o dokonaniu wpisu do rejestru agencji zatrudnienia⁷⁹⁶. Ponadto ustalenia wymagało, czy administrator danych spełnił warunki techniczne i organizacyjne, jakim powinny odpowiadać urządzenia i systemy informatyczne służące do przetwarzania danych osobowych, zwłaszcza jeśli chodzi o poziom bezpieczeństwa przetwarzania danych w systemie informatycznym.

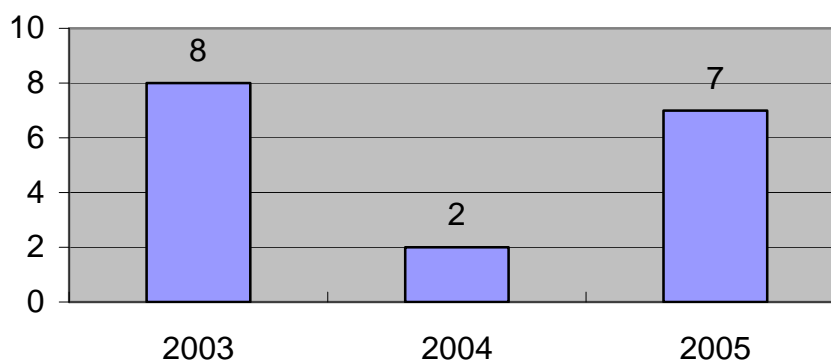
2.5 W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2005 r. inspektorzy Biura Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych przeprowadzili 7 **kontroli** w podmiotach zajmującym się pośrednictwem pracy⁷⁹⁷, co stanowi wzrost liczby kontroli w porównaniu z poprzednim okresem sprawozdawczym.

---

⁷⁹⁵ Zgodnie z art. 19 ust. 1 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, marszałek województwa właściwy dla siedziby agencji zatrudnienia prowadzi jawny rejestr podmiotów prowadzących agencje zatrudnienia.

⁷⁹⁶ W myśl art. 19 ust. 7 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, marszałek województwa wydaje podmiotowi ubiegającemu się po raz pierwszy o wpis do rejestru agencji zatrudnienia, na okres roku, certyfikat wstępny o dokonaniu wpisu do rejestru. Podmiotowi posiadającemu certyfikat wstępny marszałek województwa wydaje certyfikat o dokonaniu wpisu do rejestru agencji zatrudnienia pod warunkiem spełnienia wymogów określonych w art. 19 ust. 8 ustawy.

⁷⁹⁷ Np. GI-DIS-K-411/14/05, GI-DIS-K-411/82/05 i GI-DIS-K-411/100/05.

Wykres *Liczbowe zestawienie przeprowadzonych kontroli w agencjach zatrudnienia w latach 2003 – 2005.*

Oceniając wyniki kontroli przeprowadzonych w podmiotach zajmujących się pośrednictwem pracy należy stwierdzić, że podmiotom najczęściej problemów sprawiała realizacja obowiązków związanych z podstawowymi zasadami przetwarzania danych osobowych. Stwierdzane w toku kontroli uchybienia dotyczyły bowiem m.in. przetwarzania bez podstawy prawnej danych o stanie zdrowia osób poszukujących pracy (pozyskiwano informacje, czy kandydat jest osobą pełnosprawną lub niepełnosprawną), przedstawiania kandydatom do pracy formularza, na którym w ramach jednej klauzuli zgody zawarte zostały oświadczenia o wyrażeniu zgody na przetwarzanie danych osobowych przez kilka podmiotów, nie dopełnienia wobec ww. osób obowiązku informacyjnego, o którym mowa w art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie danych osobowych, a także zbierania danych osób poszukujących pracy w zakresie nieadekwatnym (m.in. o narodowość) w stosunku do celu ich przetwarzania.

Kontrole wykazały także uchybienia w procesie przetwarzania danych osobowych w systemach informatycznych. Nieprawidłowości w tym zakresie obejmowały nie stosowanie środków kryptograficznej ochrony danych wykorzystywanych do uwierzytelnienia przesyłanych w sieci publicznej i nie zapewnianie przez systemy informatyczne służące do przetwarzania danych osobowych odnotowania dla każdej osoby, której dane osobowe były przetwarzane w systemie informatycznym, informacji o odbiorcach, którym dane osobowe zostały udostępnione, dacie i zakresie tego udostępnienia oraz sporządzenia i wydrukowania raportu zawierającego w powszechnie zrozumiałej formie informacje, o których mowa w § 7 ust. 1 rozporządzenia w sprawie dokumentacji przetwarzania danych osobowych oraz warunków technicznych i organizacyjnych, jakim powinny odpowiadać urządzenia i systemy informatyczne służące do przetwarzania danych osobowych.

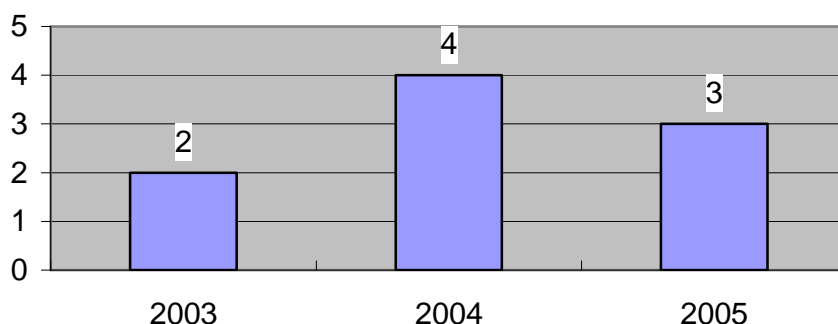
W związku ze stwierdzonymi w toku kontroli uchybieniami wydana została decyzja nakazująca zastosowanie środków kryptograficznej ochrony danych kandydatów do pracy

przesyłanych w sieci publicznej oraz umarzająca postępowanie w zakresie nieprawidłowości usuniętych w toku postępowania⁷⁹⁸.

Q. Działalność związkowa

Podstawowymi aktami prawnymi regulującymi przetwarzanie danych osobowych w zakresie dotyczącym działalności związkowej są: ustawa z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (tekst jednolity: Dz. U. z 2001 r. Nr 79, poz. 854 ze zm.) oraz ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (tekst jednolity: Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94 ze zm.).

1. W 2005 r. w sektorze dotyczącym działalności związkowej Generalny Inspektor rozpatrywał jedynie 3 **skargi**, przy czym jedna ze spraw wszczęta została z urzędu⁷⁹⁹.

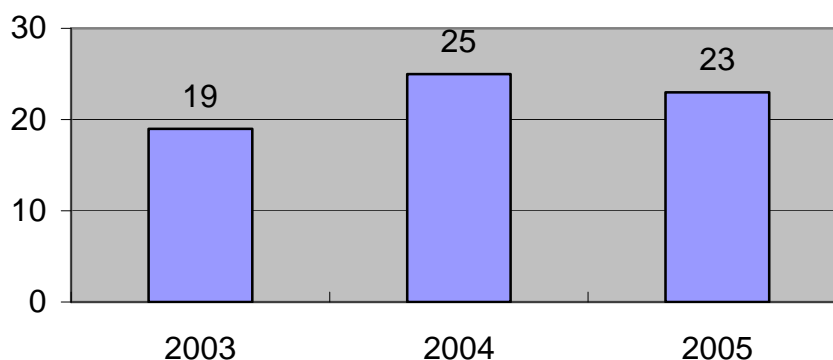
Wykres *Liczbowe zestawienie skarg dotyczących działalności związków zawodowych skierowanych do Generalnego Inspektora w latach 2003–2005.*

Kwestie poruszone w skargach dotyczyły legalności przetwarzania przez związki zawodowe danych osobowych i rozpowszechniania danych członków związków zawodowych. Generalny Inspektor nie stwierdził naruszenia przepisów ustawy o ochronie danych osobowych przez wskazane w nim związki. Niewielka liczba skarg, jakie wpłynęły w 2005 r. w omawianym sektorze może wskazywać, iż poziom przestrzegania przepisów ustawy przez związki zawodowe jest zadowalający. Potwierdzają to również doświadczenia z poprzednich lat.

2. W omawianym okresie sprawozdawczym, w porównaniu do roku ubiegłego liczba **pytań** o interpretację przepisów dotyczących przetwarzania danych osobowych w związku z prowadzeniem działalności związkowej utrzymała się na podobnym poziomie, przy czym pochodziły one głównie od władz związków zawodowych.

⁷⁹⁸ Decyzja z dnia 13 września 2005 r. o sygn. GI-DEC-DIS-300/05.

⁷⁹⁹ GI-DS-430/566/05, GI-DS-430/291/05.

Wykres: *Liczbowe zestawienie pytań o wykładnię przepisów dotyczących przetwarzania danych osobowych w związku z prowadzeniem działalności związkowej skierowanych do Generalnego Inspektora w latach 2003–2005.*

W roku objętym sprawozdaniem pytania kierowane do Generalnego Inspektora dotyczyły w szczególności legalności udostępniania przez pracodawców na żądanie związków zawodowych informacji dotyczących pracowników, w tym informacji o wysokości ich wynagrodzenia⁸⁰⁰.

W jednej ze spraw,⁸⁰¹ zakładowa organizacja związkowa zwróciła się z pytaniem o możliwość udostępnienia przez pracodawcę zarządowi tej organizacji dokumentacji z posiedzeń komisji socjalnej⁸⁰². Generalny Inspektor uwzględniając przepisy regulujące przedmiotową kwestię stwierdził, iż nie stanowią one podstaw do udostępnienia związkom zawodowym danych osobowych poszczególnych osób, którym przyznano określone świadczenia z funduszu, w tym dokumentów uzasadniających przyznanie świadczenia danej osobie. Jednocześnie zwrócił uwagę, iż związki zawodowe – przez uprawnione przez zarządy związków osoby – mają bezpośredni wpływ na sposób wydatkowania środków z funduszu, w szczególności podejmują rozstrzygnięcia w sprawach wniosków o przyznanie świadczenia socjalnego. Nie wydaje się zatem uzasadnione, aby

⁸⁰⁰ GI-DP-024/117/05, GI-DP-024/473/05, GI-DP-024/742/05, GI-DP-024/1201/05, GI-DP-024/1254/05, GI-DP-024/1394/05, GI-DP-024/1831/05, GI-DP-024/2004/05. Generalny Inspektor stwierdził, iż żaden z przepisów ustawy o ochronie danych osobowych nie stanowi podstawy do udzielenia przez pracodawcę informacji o wysokości wynagrodzenia poszczególnych pracowników na żądanie związków zawodowych. W ocenie Generalnego Inspektora udzielenie powyższych informacji będzie możliwe jedynie za zgodą pracownika, którego one dotyczą. Stanowisko to opiera się m.in. na uchwale Sądu Najwyższego składu siedmiu sędziów z dnia 16 lipca 1993 r. (OSNC 1994/1/2), w której stwierdzono, iż „(...) uprawnienie do kontrolowania przez związki zawodowe przestrzegania prawa pracy (...) nie oznacza uprawnienia do żądania od pracodawcy udzielenia informacji o wysokości wynagrodzenia pracownika bez jego zgody”, Generalny Inspektor znał ponadto, że ujawnienie przez pracodawcę bez zgody pracownika wysokości jego wynagrodzenia może stanowić naruszenie jego dobra osobistego w rozumieniu przepisów art. 23 i 24 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93 ze zm.). Powyższa problematyka została również omówiona w Sprawozdaniu Generalnego Inspektora z działalności za rok 2002, Część I, lit. E. Przetwarzanie danych osobowych w związku z zatrudnieniem.

⁸⁰¹ GI-DP-024/1394/05.

⁸⁰² W świetle art. 27 ust. 1 ustawy o związkach zawodowych, ustalanie zasad wykorzystania zakładowego funduszu świadczeń socjalnych, w tym podział środków z tego funduszu na poszczególne cele i rodzaje działalności, ustala pracodawca w regulaminie uzgodnionym z zakładową organizacją związkową. Ust. 2 tego artykułu stanowi zaś, iż przyznawanie pracownikom świadczeń z funduszu dokonywane jest w uzgodnieniu z zakładową organizacją związkową.

wszyscy członkowie zarządu związku zawodowego zapoznawali się z protokołami posiedzeń komisji socjalnej zawierającymi wiele danych osobowych, w tym danych dotyczących sytuacji materialnej i osobistej osób starających się o przyznanie świadczeń z funduszu.

Innym problemem zasygnalizowanym Generalnemu Inspektorowi przez związki zawodowe było zagadnienie dotyczące możliwości udostępnienia na żądanie pracodawcy imiennej listy członków organizacji związkowej⁸⁰³. Rozstrzygając przedmiotową kwestię Generalny Inspektor wskazał na regulację zawartą w art. 25¹ ust. 2 ustawy o związkach zawodowych, stwierdzając, iż przepis ten *expressis verbis* nakłada na organizację związkową obowiązek kwartalnego informowania pracodawcy tylko o łącznej liczbie jej członków, nie zaś o poszczególnych jej członkach. Brak jest więc podstaw do udostępnienia pracodawcy imiennej listy członków danej organizacji związkowej.

3. W 2005 r. do Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych nie został skierowany żaden **projekt aktu prawnego** dotyczący przetwarzania danych w związku z działalnością związkową. Natomiast, zarówno w 2004 r., jak i 2003 r., skierowano tylko jeden projekt.

4. W 2005 r. zgłoszono do **rejestracji** 1 zbiór danych dotyczący działalności związkowej. W latach 2003 – 2004 nie dokonano żadnego zgłoszenia z zakresu działalności związkowej.

5. W omawianym okresie sprawozdawczym nie została przeprowadzona **kontrola**, w której weryfikowana byłaby zgodność przetwarzania danych osobowych przez związki zawodowe z przepisami o ich ochronie.

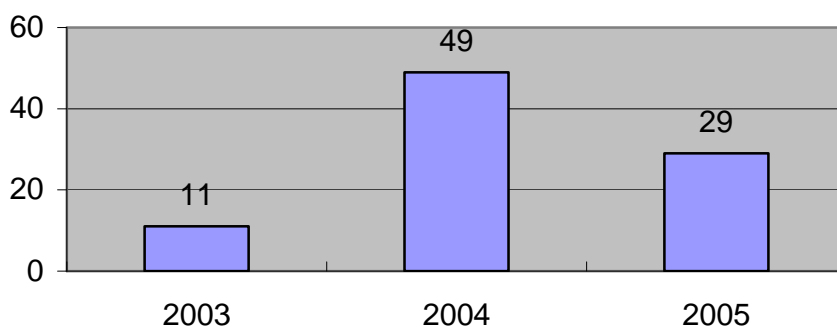
R. Internet.

Internet jako interaktywny środek przekazu informacji oprócz wielu korzyści przynosi pewne zagrożenia, dotyczące m.in. niezgodnego z prawem wykorzystywania danych osobowych na stronach internetowych. Regulacją, która bezpośrednio tego dotyczy jest ustawa z dnia 18 lipca 2004 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną (Dz. U. Nr 144, poz. 1204 ze zm.), będąca *lex specialis* w stosunku do ustawy o ochronie danych osobowych w zakresie dotyczącym przetwarzania danych. Zauważyć należy, iż dane osobowe są przetwarzane w Internecie zarówno przez podmioty prowadzące swoją działalność wyłącznie za jego pośrednictwem (serwisy aukcyjne, sklepy internetowe), jak i podmioty wykorzystujące możliwość oferowania swoich produktów i usług w Internecie jako dodatkowe źródło pozyskania klientów.

1. Zauważyć należy, iż w 2005 r. liczba **skarg** związanych z przetwarzaniem danych osobowych w Internecie znacznie zmalała, co obrazuje poniższy wykres.

---

⁸⁰³ GI-DP-024/2210/05.

Wykres *Liczbowe zestawienie skarg z zakresu przetwarzania danych w Internecie, skierowanych do Generalnego Inspektora w latach 2003–2005.*

Skargi poruszały problemy:

- niewłaściwego odbierania przez właścicieli stron internetowych od osób, których dane są zamieszczane w Internecie, zgody na przetwarzanie ich danych osobowych,
- niedopełniania obowiązku informacyjnego określonego w art. 24 ust. 1 ustawy,
- niezgodnego z prawem przechowywania danych przez administratorów serwisów internetowych.

Jednym z częściej popełnianych naruszeń ustawy o ochronie danych osobowych przez podmioty przetwarzające dane w sieci Internet jest niewłaściwe odbieranie przez administratorów portali internetowych od osób, których dane dotyczą, zgody na przetwarzanie ich danych. Dotyczy to np. braku zapewnienia przez administratorów portali opcjonalności zgody na przetwarzanie przez nich w różnych celach danych osobowych. Przykładem tego rodzaju sprawy była skarga na odbieranie przez administratora jednego z portali internetowych, od uczestników konkursu zgody na przetwarzanie ich danych osobowych w celach marketingowych⁸⁰⁴.

Niepoprawne sformułowanie klauzuli zgody pojawiło się również w innej sprawie, w której właściciel strony internetowej żądał udzielenia „dobrowolnej” zgody na przetwarzanie danych osobowych informując, iż ustawa o ochronie danych osobowych tego wymaga⁸⁰⁵. Taka konstrukcja została uznana za niewłaściwą, bowiem w świetle ustawy nieprawidłowym jest zobowiązanie do wyrażenia zgody, skoro jest ona dobrowolna. W skierowanej w tej sprawie do właściciela strony internetowej sygnalizacji⁸⁰⁶ organ ochrony danych osobowych poinformował

⁸⁰⁴ GI-DS-430/441/05. Sposób skonstruowania formuły zgody powodował, że w praktyce wyrażanie zgody na przetwarzanie danych osobowych w celach marketingowych było warunkiem uczestnictwa w konkursach. W przypadku pozyskiwania danych osobowych w związku z organizowanym konkursem, jednoczesne przetwarzanie ich w celach marketingowych wymagało uzyskania odrębnej zgody dysponenta na przetwarzania jego danych w każdym z wymienionych celów. W przeciwnym razie ma miejsce wymuszanie na uczestnikach konkursów zgody na przetwarzanie ich danych osobowych w celach marketingowych. Powyższe zastrzeżenia Generalny Inspektor przedstawił administratorowi przedmiotowego portalu, zwracając się o podjęcie odpowiednich działań w celu zmiany stosowanej formuły zgody.

⁸⁰⁵ GI-DS-430/759/05.

⁸⁰⁶ Pismo z dnia 14 grudnia 2005 r.

zatem, że art. 24 ust. 1 pkt 4 ustawy obliguje wprowadzić administratora danych do poinformowania osoby, której dane dotyczą, czy podanie danych jest dobrowolne, czy obowiązkowe, nie zobowiązuje natomiast podmiotu danych do wyrażania zgody na przetwarzanie jego danych. W odpowiedzi właściciel strony wskazał, że żądane zmiany zostaną wprowadzone, na dowód czego przesłano nowy tekst klauzuli, spełniający już wymogi ustawy⁸⁰⁷.

Inny problem poruszony w omawianym sektorze był związany z niewłaściwym wypełnianiem przez właścicieli domen obowiązku informacyjnego określonego w art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie danych osobowych. Sprawa, w której Generalny Inspektor stwierdził takie naruszenie dotyczyła sytuacji braku na stronie internetowej, gdzie świadczone były usługi w zakresie pośrednictwa pracy, identyfikacji jej właściciela⁸⁰⁸.

W 2005 r. do Biura GODO wciąż wpływały skargi na niezgodne z prawem przechowywanie danych osobowych przez serwisy internetowe⁸⁰⁹.

W omawianym okresie sprawozdawczym zmienił się zakres przedmiotowy tematyki poruszanej w rozpatrywanych sprawach. W latach 2003-2004 istotnym problemem był brak właściwego zabezpieczenia danych osobowych przetwarzanych na stronach internetowych, co skutkowało ujawnianiem danych osobowych innym użytkownikom⁸¹⁰, jak również umieszczanie danych na stronach internetowych bez zgody osób, których dane dotyczyły⁸¹¹. Natomiast zarówno w 2005 r. jak i w latach ubiegłych skarżono się na niezamieszczanie przez właścicieli stron internetowych danych ich identyfikujących⁸¹². Nowym problemem była kwestia niewłaściwego odbierania przez właścicieli domen internetowych zgody na przetwarzanie danych osobowych w Internecie.

2. Podobnie jak w roku ubiegłym liczba **pytań** dotyczących przetwarzania danych w Internecie była znaczna.

---

⁸⁰⁷ Pismo z dnia 28 grudnia 2005 r.

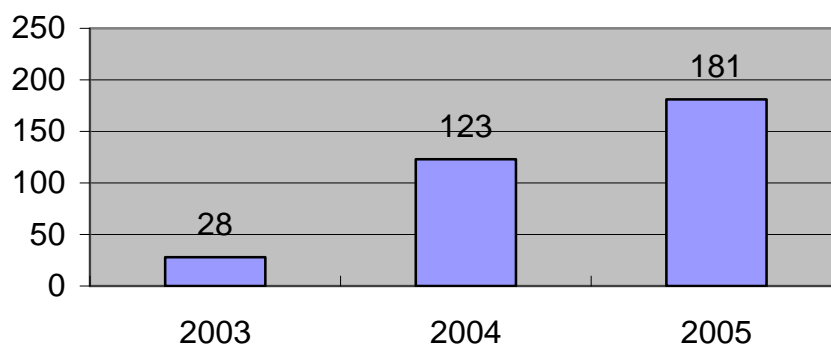
⁸⁰⁸ GI-DS-430/760/05. W niniejszej sprawie Generalny Inspektor zwrócił się do Komendanta Głównego Policji o podjęcie działań w celu zidentyfikowania podmiotu dopuszczającego się naruszenia ustawy, w szczególności mając na uwadze możliwość popełnienia przez niego przestępstwa określonego w art. 54 ustawy o ochronie danych osobowych (pismo z dnia 29 listopada 2005 r.). W odpowiedzi Komendant Główny Policji wskazał, że ustalono właściciela przedmiotowej strony internetowej i przekazano materiały sprawy zgodnie z właściwością miejscową do Komendy Stołecznej Policji w Warszawie, w celu podjęcia dalszych czynności uzasadniających wszczęcie postępowania przygotowawczego (pismo z dnia 14 grudnia 2005 r. o sygn. TPG-749/726/05).

⁸⁰⁹ Decyzja z dnia 23 września 2005 r. o sygn. GI-DEC-DS-311/05, decyzja z dnia 3 listopada 2005 r. o sygn. GI-DEC-DS-364/05. Informacje na temat tego zagadnienia można odnaleźć w Sprawozdaniu Generalnego Inspektora z działalności w roku 2004, Część II, lit. K. Internet.

⁸¹⁰ Np. GI-DS-430/274/05, GI-DEC-DIS-190/04.

⁸¹¹ Np. GI-DS-430/120/03, GI-DS-430/463/04.

⁸¹² Np. GI-DS-430/274/03.

Wykres *Liczbowe zestawienie pytań skierowanych do Generalnego Inspektora w latach 2003–2005 z zakresu przetwarzania danych w Internecie.*

Nadsyłane pytania dotyczyły m.in.:

- przetwarzania danych w serwisach aukcyjnych⁸¹³,
- ujawniania danych osobowych na forach internetowych⁸¹⁴,
- przesyłania ofert marketingowych, w tym ulotek wyborczych poprzez Internet⁸¹⁵,
- umieszczania danych osobowych pracownika na stronie internetowej pracodawcy⁸¹⁶.

Znaczną grupę stanowiły pytania dotyczące dopuszczalności ujawnienia danych osobowych na stronach internetowych. Do Generalnego Inspektora wpłynęło m.in. pytanie pracownika jednego z instytutów naukowych, który rozważał dopuszczalność opublikowania na swojej stronie internetowej nazwisk autorów i tytułów prac licencjackich i magisterskich wykonanych pod jego kierunkiem⁸¹⁷. Odpowiadając na powyższe pismo Generalny Inspektor zauważył, iż z uwagi na fakt, że w opisanym w nim przypadku nie jest spełniona żadna z przesłanek legalności przetwarzania danych określonych w art. 23 ust. 1 pkt 2-5 ustawy o ochronie danych osobowych, to podstawą ich przetwarzania może być tylko zgoda osoby, której dane dotyczą. Generalny Inspektor wskazał również, iż jawność a nawet powszechna dostępność danych nie

⁸¹³Np. GI-DP-024/123/05, GI-DP024/439/05, GI-DP-024/1140/05, GI-DP-024/1243/05, GI-DP-024/1821/05, GI-DP-024/1947/05, GI-DP-024/1958/05, GI-DP-024/2094/05, GI-DP-024/2096/05, GI-DP-024/2220/05, GI-DP-024/2452/05. Często zgłaszanym problemem było żądanie przez jeden z serwisów nadesłania kserokopii dokumentu tożsamości w celu potwierdzenia wiarygodności przekazanych serwisowi danych. Generalny Inspektor wskazywał w takich sytuacjach na postanowienia regulaminu Serwisu stanowiące podstawę takiego żądania. Z treści regulaminu wynikało m.in., iż po sprawdzeniu poprawności danych, kserokopia dokumentu tożsamości zostanie zniszczona. Przy rejestracji w serwisie użytkownicy akceptowali postanowienia niniejszego regulaminu.

⁸¹⁴GI-DP-024/1169/05, GI-DP-024/1473/05, GI-DP-024/1851/05, GI-DP-024/2234/05, GI-DP-024/2449/05.

⁸¹⁵Np. GI-DP-024/2086/05, GI-DP-024/2178/05, GI-DP-024/2224/05. Zagadnienie to omówione zostało w Sprawozdaniu Generalnego Inspektora z działalności za rok 2003 r. Część II, lit. I. Marketing, str. 165.

⁸¹⁶GI-DP-024/452/05, GI-DP-024/1600/05.

⁸¹⁷GI-DP-024/2553/05. Pytający zaznaczył, iż dane osobowe tych osób znajdują się w ogólnie dostępnym Katalogu Biblioteki Instytutu.

zwalnia ich administratora z obowiązku stosowania się do dyspozycji wskazanej w art. 23 ust. 1 ustawy⁸¹⁸.

Ministerstwo Polityki Społecznej zwróciło się natomiast do Generalnego Inspektora z pytaniem o dopuszczalność umieszczenia na stronie internetowej www.pozytek.gov.pl imion i nazwisk kandydatów na członków Rady Działalności Pożytku Publicznego wraz z podaniem nazwy instytucji, która zarekomendowała danego kandydata⁸¹⁹. Jako ewentualną podstawę udostępnienia danych wskazano art. 23 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie danych osobowych, tj. niezbędność przetwarzania danych do realizacji zadań dla dobra publicznego. Generalny Inspektor ustalił, iż zgodnie z informacjami zawartymi na stronie internetowej www.pozytek.gov.pl kandydat na członka Rady Działalności Pożytku Publicznego obok formularza zgłoszeniowego i szeregu dokumentów powinien wyrazić zgodę na umieszczenie na stronie serwisu <http://pozytek.gov.pl> swoich danych osobowych (imienia i nazwiska) oraz organizacji rekomendującej kandydata. Generalny Inspektor uznał zatem, iż skoro przetwarzający dane posiada zgodę osoby, której dane dotyczą na ich ujawnienie, to zgoda ta stanowi wystarczającą podstawę legalizującą takie działanie. Jednocześnie Generalny Inspektor uznał, iż zgoda kandydatów na członków Rady Działalności Pożytku Publicznego jest jedyną podstawą umieszczenia ich danych na stronie internetowej⁸²⁰.

Generalny Inspektor zajmował się również możliwością przetwarzania przez podmioty oferujące swoje produkty przez Internet danych osobowych odbiorców produktów nie będących jednocześnie osobami, które je zamówiły⁸²¹. Problem taki zasygnalizowały Generalnemu Inspektorowi podmioty prowadzące sklepy internetowe, które oferowały możliwość zamówienia danego produktu na rzecz osoby trzeciej⁸²². Generalny Inspektor uznał, iż podstawą prawną przetwarzania danych osobowych tych osób jest art. 23 ust. 1 pkt 5 ustawy o ochronie danych osobowych tj. usprawiedliwiony cel administratora danych. Generalny Inspektor wskazywał jednak na ograniczony zakres gromadzonych danych⁸²³, który nie stanowi zagrożenia naruszenia sfery prywatności tych osób. Zwracał ponadto uwagę na konieczność dopełnienia wobec osób, których

---

⁸¹⁸ Powszechna dostępność danych ma tylko wpływ na zwolnienie ich administratora z obowiązku zgłoszenia zbioru do rejestracji.

⁸¹⁹ GI-DP-024/1614/05.

⁸²⁰ Generalny Inspektor uznał w szczególności, iż przesłanką legitymującą udostępnienie danych osobowych kandydatów na członków Rady Działalności Pożytku Publicznego w serwisie internetowym nie może być art. 23 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie danych osobowych. Ujawnienie przedmiotowych danych w internecie nie jest bowiem niezbędne dla realizacji przez Ministra Polityki Społecznej jego ustawowych zadań, w tym określonych w ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (Dz. U. Nr 96, poz. 873 ze zm.).

⁸²¹ GI-DP-024/2442/05.

⁸²² Generalny Inspektor zwracał uwagę tych podmiotów na art. 393 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93 ze zm.). Przepis ten tworzy ramy stosunku prawnego między trzema osobami, którego istotą jest umowa zawarta między zastrzegającym (wierzycielem) a przyrzekającym (dłużnikiem), w której dłużnik zobowiązuje się spełnić określone świadczenie na rzecz osoby trzeciej (tzw. umowa na rzecz osoby trzeciej).

⁸²³ Zakres ten ograniczał się do imienia, nazwiska i adresu zamieszkania.

dane są gromadzone od osób trzecich obowiązkowo informacyjny, o którym mowa w art. 25 ustawy o ochronie danych osobowych.

Generalny Inspektor ustosunkował się również do kwestii udostępniania informacji o zarejestrowanych domenach, ich właścicielach, tudzież administratorach serwerów w internetowym serwisie informacyjnym o nazwie WHOIS⁸²⁴. Zauważył, iż jako, że nazwa domenowa w Internecie oraz odpowiadający jej adres IP muszą być unikalne, niezbędne jest koordynowanie ich przydziału w skali ogólnoświatowej⁸²⁵. W celu sprawnego zarządzania ruchem internetowym (przydzieloną pulą adresów IP oraz nazwami domenowymi) wpisy o zarejestrowanych domenach, ich właścicielach, administratorach serwerów itp. udostępniane są w serwisie internetowym o nazwie WHOIS dostępnym poprzez różne witryny. Z uwagi jednak na fakt, iż przesłanką legitymującą umieszczenie danych kontaktowych osób fizycznych będących posiadaczami domen nie jest żadna spośród tych wskazanych w art. 23 ust. 1 pkt 2-5 ustawy o ochronie danych osobowych, dane te można umieścić w serwisie informacyjnym WHOIS jedynie w sytuacji, gdy podmiot danych wyrazi zgodę na powyższe działanie. Z tego też względu Generalny Inspektor wydał wobec jednego z operatorów telekomunikacyjnych nakaz usunięcia ze strony www.ripe.net/db/whois/whois.html danych osób fizycznych korzystających z usługi dostępu do Internetu oferowanych przez tego operatora (w zakresie ich imion, nazwisk i adresów zamieszkania) oraz ich nie udostępniania w przyszłości w ten sposób osobom nieupoważnionym⁸²⁶. Operator przekazał informacje, iż podjął prace nad przywróceniem stanu zgodnego z prawem⁸²⁷.

Generalny Inspektor podjął również interwencję w sprawie gromadzenia od kandydatów do pracy przez jednego z pracodawców⁸²⁸ poprzez umieszczony na stronie internetowej kwestionariusz osobowy danych takich, jak: miejsce urodzenia kandydata do pracy, stan cywilny, nazwisko panieńskie, imię i data urodzenia współmałżonka, numer paszportu i data jego ważności⁸²⁹. Z uwagi na brak przesłanki legalizującej przetwarzanie przez pracodawcę tego rodzaju danych Generalny Inspektor wystąpił do Pracodawcy o zaniechanie ich gromadzenia⁸³⁰. Wskazał przy tym, iż zakres danych kandydatów do pracy i pracowników, jaki może gromadzić pracodawca

---

⁸²⁴ GI-DP-024/736/05, GI-DP-024/1390/05.

⁸²⁵ Koordynacją tą kieruje międzynarodowa organizacja The Internet Corporation for Assigned Names and Numbers. Zadania ICANN wykonuje przy udziale regionalnych rejestratorów np. RIPE.

⁸²⁶ Decyzja z dnia 22 marca 2005 r. o sygn. GI-DEC-DS-58/05 w sprawie GI-DS-430/183/04.

⁸²⁷ Pismo z dnia 14 kwietnia 2005 r. o sygn. DKB-074-229/KS/PB/05.

⁸²⁸ GI-DP-024/1163/05.

⁸²⁹ Generalny Inspektor wskazał, iż nie jest zrozumiałe, w jakim celu pracodawca gromadzi na tak wczesnym etapie rekrutacji informacje o numerze identyfikacji podatkowej (NIP) oraz urzędzie skarbowym właściwym dla miejsca zameldowania kandydata do pracy, numerze PESEL, imionach i datach urodzenia jego dzieci. Generalny Inspektor nie podważył legalności gromadzenia tego rodzaju danych od osoby przyjętej do pracy, gdyż uprawnienie do ich przetwarzania wynika wprost z przepisów prawa. Wskazał jednak, iż gromadzenie na tak wczesnym etapie rekrutacji tego rodzaju danych osobowych nie znajduje podstaw prawnych a ponadto prowadzi do naruszenia art. 26 ust. 1 pkt 3 ustawy o ochronie danych osobowych, zgodnie z którym administrator danych uprawniony jest do przetwarzania danych tylko w zakresie adekwatnym do celu, w jakim je przetwarza.

określa art. 22¹ ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks Pracy (tekst jednolity: Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94 ze zm.)⁸³¹ i przepisy rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 28 maja 1996 r. w sprawie zakresu prowadzenia przez pracodawców dokumentacji w sprawach związanych ze stosunkiem pracy oraz sposobu prowadzenia akt osobowych pracownika (Dz. U. Nr 62, poz. 286 ze zm.). Z przepisów prawa pracy wynika, iż poza danymi wymienionymi w art. 22¹ § 1 i 2 Kodeksu pracy pracodawca ma prawo żądać od osoby ubiegającej się o zatrudnienie podania tylko tych danych, w stosunku do których obowiązek ich podania wynika z odrębnych przepisów prawa (§ 4 tego przepisu). Pracodawca nie jest zatem uprawniony do gromadzenia danych osobowych kandydata do pracy w zakresie szerszym, niż wynika to z powyższych przepisów⁸³². Na skutek wystąpienia Generalnego Inspektora Pracodawca zaprzestał gromadzenia kwestionowanych danych.

Należy ponadto zwrócić uwagę, iż wraz ze wzrostem liczby osób korzystających z możliwości komunikowania się za pomocą telefonów komórkowych oraz za pośrednictwem Internetu narasta zjawisko spamu, tzn. przesyłania nie zamówionej informacji handlowej skierowanej do oznaczonego odbiorcy za pomocą środków komunikacji elektronicznej. Generalny Inspektor posiadając ograniczone kompetencje do zwalczania naruszeń prawa w tym zakresie jest otwarty na współpracę z innymi organami zainteresowanymi rozwiązaniem problemu spamu, takimi jak: Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów, Ministerstwo Budownictwa i Transportu oraz Naukowa i Akademicka Sieć Komputerowa.

3. W 2005 r. do Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych nie został skierowany żaden **projekt aktu prawnego** dotyczący przetwarzania danych w Internecie.

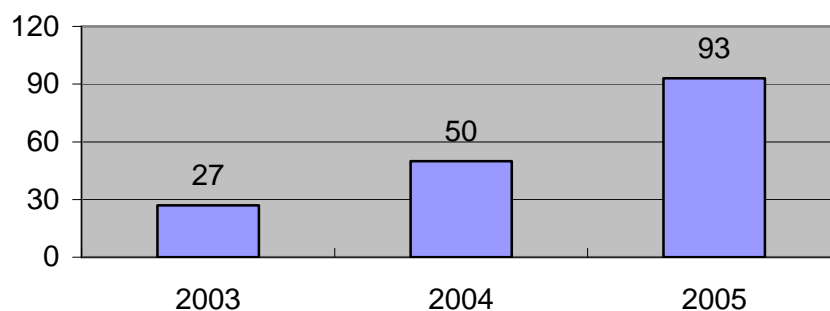
4. W 2005 roku nastąpił wzrost liczby zbiorów zgłoszonych do **rejestracji** przez administratorów danych przetwarzający dane za pomocą Internetu.

---

⁸³⁰ Pismo z dnia 21 czerwca 2005 r.

⁸³¹ Zgodnie z art. 22¹ § 1 Kodeksu pracy, pracodawca ma prawo żądać od osoby ubiegającej się o zatrudnienie podania danych osobowych obejmujących: imię (imiona) i nazwisko, imiona rodziców, datę urodzenia, miejsce zamieszkania (adres do korespondencji), wykształcenie oraz przebieg dotychczasowego zatrudnienia.

⁸³² Generalny Inspektor wskazał przy tym, iż zgoda kandydata do pracy, którą Pracodawca pobierał, nie stanowi przesłanki legalizującej przetwarzanie przez pracodawcę danych osobowych innych, niż wymienione w tych przepisach.

Wykres *Liczbowe zestawienie zbiorów danych z zakresu przetwarzania danych poprzez Internet zgłoszonych do rejestracji w latach 2003–2005.*

W ogólnej liczbie zgłoszonych do rejestracji zbiorów danych zdecydowaną większość stanowią zbiory danych klientów sklepów internetowych, użytkowników rozmaitych serwisów tematycznych, jak też aukcyjnych, uczestników internetowych konkursów i promocji oraz adresatów ofert marketingowych i reklamowych. Oprócz marketingu własnych produktów lub usług, dane osobowe przetwarzane w ramach zgłoszonych do rejestracji zbiorów służą administratorom danych także w celach informacyjnych, statystycznych, badania opinii publicznej.

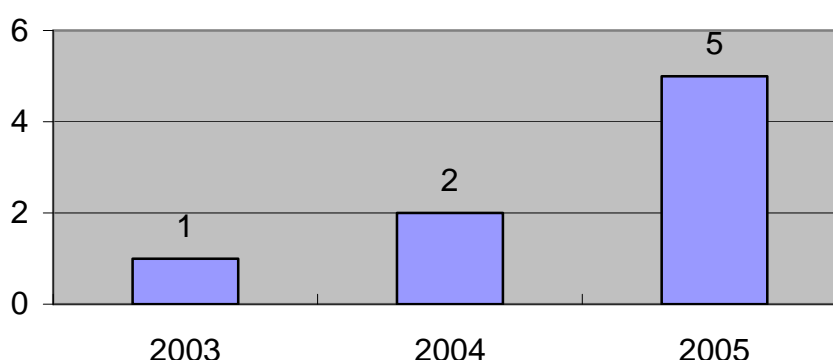
Zwiększona liczba zgłoszeń świadczy o tym, iż administratorzy danych widzą w Internecie skuteczne narzędzie promocji własnych produktów, jednakże nie przekłada się to na wzrost ich świadomości w dziedzinie ochrony danych osobowych. Nieprawidłowe wypełnianie przez nich zgłoszeń rejestracyjnych skutkowało koniecznością prowadzenia w licznych przypadkach postępowań wyjaśniających⁸³³. Do najczęściej pojawiających się nieprawidłowości należy zaliczyć, podobnie jak w poprzednim roku, brak określenia sposobu udostępniania danych oraz brak informacji o odbiorcach i kategoriach odbiorców, którym dane mogą być przekazywane. Ponadto, liczne uchybienia występowały także w opisie zastosowanych w celu zabezpieczenia danych osobowych środków technicznych i organizacyjnych, określonych w rozdziale 5 ustawy o ochronie danych osobowych, jak również w rozporządzeniu wykonawczym do ustawy.

Jedna ze spółek zgłosiła do rejestracji Generalnemu Inspektorowi zbiór danych osobowych o nazwie „Baza internetowa panadol.pl”⁸³⁴. W omawianym zbiorze, w celach marketingowych, przetwarzane są, w postaci adresów poczty elektronicznej, dane użytkowników serwisu internetowego panadol.pl. Mając na uwadze fakt, iż adres poczty elektronicznej bez żadnych dodatkowych informacji umożliwiających ustalenie tożsamości osoby, co do zasady nie stanowi danej osobowej w rozumieniu art. 6 ust. 1 ustawy o ochronie danych osobowych, zwrócono się do wnioskodawcy o ponowne przeanalizowanie stanu faktycznego w celu ustalenia, czy w zgłoszonym do rejestracji zbiorze danych gromadzone są adresy e-mail, skonstruowane w sposób umożliwiający

⁸³³ Np. zgłoszenie nr R 001724/05, księga rejestrowa nr 065449.

ustalenie tożsamości danej osoby, tj. czy elementy treści adresu poczty elektronicznej (np. w postaci wskazania nazwy domeny organu administracji publicznej lub pracodawcy) pozwalają bez nadmiernych kosztów, czasu lub działań, na ustalenie na ich podstawie tożsamości osoby. Z wyjaśnień udzielonych przez administratora danych wynikało, iż niejako założył on, iż adresy e-mail przetwarzane przez niego obecnie lub dopisywane przez użytkowników w przyszłości będą zawierały informacje umożliwiające identyfikację osób. Z tego też względu, zbiór danych w postaci adresów poczty elektronicznej został zarejestrowany⁸³⁵.

5. W okresie sprawozdawczym w podmiotach zajmujących się świadczeniem usług internetowych przeprowadzono 5 **kontroli** zgodności przetwarzania danych z przepisami o ochronie danych osobowych⁸³⁶, co oznacza wzrost liczby kontroli w porównaniu z 2004 r.

Wykres *Liczbowe zestawienie przeprowadzonych kontroli w podmiotach zajmujących się świadczeniem usług internetowych w latach 2003 – 2005.*

Na podstawie ustaleń kontrolnych należy krytycznie ocenić poziom spełnienia przez podmioty zajmujące się świadczeniem usług internetowych wymogów określonych w przepisach o ochronie danych osobowych. W szczególności dotyczy to sposobu realizacji obowiązków wynikających z przepisów rozdziału 5 ustawy o ochronie danych osobowych, regulujących zabezpieczenie danych osobowych. Stwierdzone w tym zakresie uchybienia dotyczyły nie wyznaczenia administratora bezpieczeństwa informacji, dopuszczenia do przetwarzania danych osobowych osób, którym administrator danych nie nadał stosownych upoważnień, oraz nie opracowania ewidencji osób upoważnionych do przetwarzania danych osobowych. Kontrole wykazały także nieprawidłowości w procesie przetwarzania danych osobowych przy użyciu systemów informatycznych⁸³⁷.

⁸³⁴ Zgłoszenie nr R 004875/05.

⁸³⁵ Księga rejestrowa nr 067638.

⁸³⁶ M.in. GI-DIS-K-411/32/05, GI-DIS-K-411/56/05 i GI-DIS-K-411/91/05.

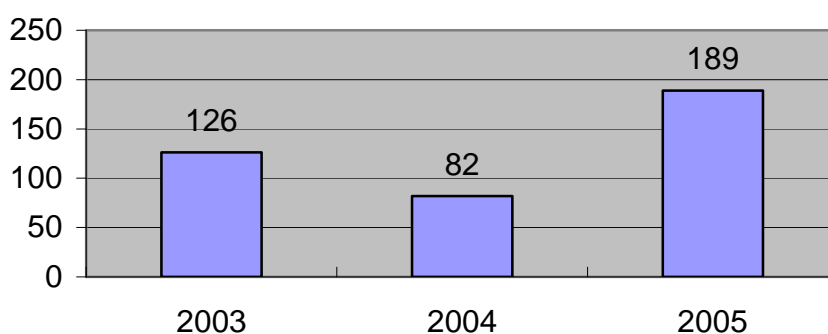
⁸³⁷ M.in. nie zapewnianie przez te systemy dla każdej osoby, której dane osobowe przetwarzane były w systemie informatycznym, odnotowania daty pierwszego wprowadzenia danych do systemu i identyfikatora użytkownika wprowadzającego dane osobowe do systemu, sporządzenia i wydrukowania raportu zawierającego w powszechnie zrozumiałej formie informacje, o których mowa w § 7 ust. 1 rozporządzenia w sprawie dokumentacji przetwarzania

Ponadto, w toku kontroli ustalono, że podmioty zajmujące się świadczeniem usług internetowych nie realizowały także innych obowiązków wynikających z przepisów o ochronie danych osobowych. Uchybienia w tym zakresie polegały na nie dopełnieniu obowiązku zgłoszenia prowadzonych zbiorów danych osobowych do rejestracji Generalnemu Inspektorowi (nie zgłoszono zbiorów klientów), nie dopełnianiu w stosunku do osób, których dane dotyczą, obowiązku informacyjnego określonego w art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie danych osobowych oraz nie opracowaniu polityki bezpieczeństwa i instrukcji zarządzania systemem informatycznym służącym do przetwarzania danych osobowych.

W związku ze stwierdzonymi uchybieniami wydane zostały decyzje nakazujące ich usunięcie, w szczególności poprzez informowanie osób, których dane dotyczą, o dobrowolności podania danych oraz zgłoszenie do rejestracji prowadzonego zbioru danych osobowych oraz umarzające postępowanie w zakresie nieprawidłowości usuniętych w toku postępowania⁸³⁸.

S. Inne.

1. W bieżącym okresie sprawozdawczym do Generalnego Inspektora wpłynęło wiele **skarg**, nie dających się zakwalifikować do żadnej z wyżej opisanych kategorii. Dotyczyły one głównie przedsiębiorców prywatnych, w tym np. kancelarii prawnych, zakładów energetycznych, stacji kontroli pojazdów, firm kurierskich. W bieżącym roku sprawozdawczym, w porównaniu do 2004 r. liczba skarg na podmioty z omawianego sektora nieznacznie wzrosła.

Wykres *Liczbowe zestawienie skarg innych, niż opisane w pozostałych rozdziałach, skierowanych do Generalnego Inspektora w latach 2003–2005.*

Skargi odnosiły się do takich kwestii, jak:

- legalność przetwarzania danych osobowych,

---

danych osobowych oraz warunków technicznych i organizacyjnych, jakim powinny odpowiadać urządzenia i systemy informatyczne służące do przetwarzania danych osobowych oraz zmienianie haseł dostępu rzadziej niż co 30 dni.

⁸³⁸ Np. decyzja z dnia 10 listopada 2005 r. o sygn. GI-DEC-DIS-376/05 i decyzja z dnia 19 grudnia 2005 r. o sygn. GI-DEC-DIS-423/05.

- udostępnianie danych osobowych podmiotom trzecim,
- niepoprawne odbieranie zgody na przetwarzanie danych przez inne podmioty,
- nienależyte wypełnianie obowiązku informacyjnego określonego w art. 24 ustawy,
- zbyt szeroki zakres przetwarzanych danych osobowych, w tym przez pracodawców.

W omawianym okresie skarżono się m.in. na bezprawne przetwarzanie danych osobowych przez kancelarie prawne. Jednakże tego typu skargi były całkowicie nieuzasadnione, bowiem uprawnienie kancelarii prawnych do przetwarzania danych osobowych skarżących wynikało z przepisów ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93 ze zm.), dotyczących możliwości ustanowienia przedstawiciela, działającego na rzecz reprezentowanego⁸³⁹. Stąd, decyzjami administracyjnymi odmawiano uwzględnienia wniosków⁸⁴⁰.

Skarżący wskazywali też na bezprawne w ich ocenie udostępnianie danych osobowych podmiotom i osobom nieupoważnionym do ich przetwarzania. I tak, w jednej ze skarg skarżący poinformował, iż pracownik jednej ze spółek, gdzie skarżący dokonał zakupu towarów, przekazał jego dane znajdujące się w dokumentach sprzedaży, osobie pozostającej z nim w sporze sądowym⁸⁴¹. Przeprowadzone w niniejszej sprawie postępowanie wyjaśniające wykazało, że osoby odpowiedzialne w spółce za przetwarzanie danych osobowych zignorowały większość obowiązków, jakie na administratorów danych nakładają przepisy ustawy, np. nie upoważniły swoich pracowników do przetwarzania danych osobowych klientów oraz nie prowadziły ewidencji osób upoważnionych do powyższego. W konsekwencji, wymienione zaniedbania doprowadziły do niekontrolowanego udostępnienia danych osobowych, w tym dotyczących skarżącego, co wypełniało znamiona przestępstwa określonego w art. 51 ustawy⁸⁴².

Często obserwowanym naruszeniem ustawy było niewłaściwe odbieranie przez przedsiębiorców od osób, których dane dotyczą, zgody na przetwarzanie ich danych osobowych. Wiąże się to np. z brakiem zapewnienia przez administratorów danych opcjonalności klauzuli zgody, w przypadku ich przetwarzania w różnych celach. Omawiany problem ilustruje sprawa dotycząca odbierania przez jedną ze spółek, w przedkładanym klientom formularzu, jednej zgody na przetwarzanie ich danych osobowych dla własnych celów spółki i dla celów marketingu cudzych produktów i usług⁸⁴³. Prowadziło to do sytuacji, w której klienci nie mogli swobodnie wyrazić woli w kwestii celów przetwarzania ich danych osobowych. Generalny Inspektor zwrócił się do spółki o

---

⁸³⁹ Stosownie do art. 95 § 1 i § 2 Kc, z zastrzeżeniem wyjątków w ustawie przewidzianych albo wynikających z właściwości czynności prawnej, można dokonać czynności prawnej przez przedstawiciela. Czynność prawna dokonana przez przedstawiciela w granicach umocowania pociąga za sobą skutki bezpośrednio dla reprezentowanego. Umocowanie do działania w cudzym imieniu może opierać się na ustawie (przedstawicielstwo ustawowe) albo na oświadczeniu reprezentowanego (pełnomocnictwo) (art. 96 Kc).

⁸⁴⁰ Np. decyzja z dnia 1 września 2005 r. o sygn. GI-DEC-DS-280/05.

⁸⁴¹ GI-DS-430/36/05.

⁸⁴² Zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa z dnia 4 sierpnia 2005 r.

⁸⁴³ GI-DS-430/307/05.

zmianę formularza w taki sposób, aby wyodrębniona została zgoda na przetwarzanie danych w celu marketingu cudzych produktów i usług⁸⁴⁴, do czego Spółka się dostosowała⁸⁴⁵.

Z rozpatrywanych skarg wynikało, że przedsiębiorcy często nie respektowali również przepisów ustawy w zakresie wypełniania obowiązków informacyjnych.⁸⁴⁶

W bieżącym okresie sprawozdawczym zastrzeżenia wzbudzała także kwestia zbyt szerokiego zakresu zbieranych przez przedsiębiorców danych osobowych. Przykładowo, Generalny Inspektor uzyskał informację, że w jedna ze spółek doręczając przesyłki kurierskie pozyskuje w celu potwierdzenia tożsamości odbiorców tych przesyłek, m.in. numer PESEL⁸⁴⁷. Tymczasem, na podstawie numeru PESEL można nie tylko potwierdzić tożsamość osoby, której ten numer jest przyporządkowany, ale też m.in. ustalić datę jej urodzenia. Wskazując, że zakres pozyskiwanych przez spółkę danych jest zbyt szeroki i nieadekwatny do celu ich przetwarzania, Generalny Inspektor zwrócił się o zmianę stosowanej praktyki⁸⁴⁸. Było to tym bardziej uzasadnione, że wewnętrzne regulacje spółki przewidywały także inne formy potwierdzania tożsamości odbiorców przesyłek np. poprzez numer dowodu osobistego bądź za okazaniem innego dokumentu. W odpowiedzi poinformowano, że zgodnie z sugestiami GODO, Spółka podejmie działania w celu wyeliminowania w przyszłości konieczności posługiwania się takimi danymi, jak kwestionowany numer PESEL⁸⁴⁹.

Kilka postępowań wykazało pozyskiwanie przez pracodawców danych w zakresie szerszym, niż przewidują to przepisy ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks Pracy (tekst jednolity: Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94 ze zm.), tj. art. 22¹⁸⁵⁰. W jednej ze spraw, po interwencji Generalnego Inspektora – w postępowaniu przeprowadzonym z urzędu w sprawie ankiety dla osób ubiegających się o pracę stosowanej przez jedną ze spółek⁸⁵¹ – spółka zmieniła treść ankiety usuwając z niej dane, do których pozyskiwania nie była uprawniona na podstawie art. 22¹ Kp, m.in. dane o karalności, dane o udziale w organizacjach społecznych i o stanie zdrowia. Ponadto, pracodawca ten wprowadził zasadę, iż w ciągu miesiąca od otrzymania aplikacji od kandydata do pracy podejmuje decyzję co do zatrudnienia go, oraz najdalej w ciągu miesiąca usuwa wszystkie informacje o osobie, której nie zamierza zatrudnić.

---

⁸⁴⁴ Pismo z dnia 22 listopada 2005 r.

⁸⁴⁵ Pismo z dnia 5 grudnia 2005 r.

⁸⁴⁶ Np. GI-DS-430/259/05.

⁸⁴⁷ GI-DS-430/449/05.

⁸⁴⁸ Pismo z dnia 20 grudnia 2005 r.

⁸⁴⁹ Pismo z dnia 4 stycznia 2006 r.

⁸⁵⁰ Zgodnie z art. 22¹ § 1 kodeksu pracy, pracodawca ma prawo żądać od osoby ubiegającej się o zatrudnienie podania danych osobowych obejmujących: imię (imiona) i nazwisko (pkt 1), imiona rodziców (pkt 2), datę urodzenia (pkt 3), miejsce zamieszkania (adres do korespondencji) (pkt 4), wykształcenie (pkt 5), przebieg dotychczasowego zatrudnienia (pkt 6). Art. 22¹ § 2 Kodeksu pracy upoważnia ponadto pracodawcę do żądania od pracownika podania, niezależnie od danych osobowych o których mowa w art. 22¹ § 1, także jego numeru PESEL (pkt 2).

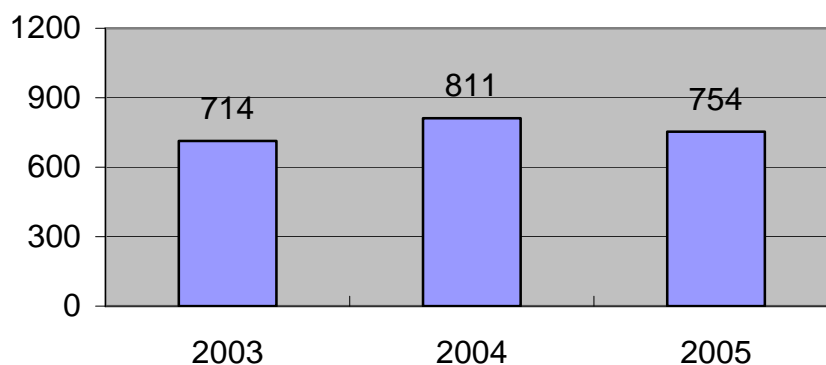
⁸⁵¹ GI-DS-430/524/05.

Tematyka wniesionych w 2005 r. skarg nie uległa istotnym zmianom, choć naruszeń ustawy dopuszczały się inne podmioty, niż w latach 2003-2004, przede wszystkim przedsiębiorcy prywatni. W dalszym ciągu kwestionowano legalność przetwarzania, w tym udostępnienia danych osobowych i wymuszanie udostępnienia danych. Przedsiębiorcy nadal błędnie pozyskiwali zgodę na przetwarzanie danych w sytuacji istnienia innych przesłanek uprawniających do ich wykorzystania.

Oceniając poziom ochrony danych osobowych przez podmioty inne, niż opisane w poprzednich rozdziałach, należy stwierdzić, iż okoliczność, że Generalny Inspektor wciąż spotyka się z podobnymi jak w latach ubiegłych problemami świadczy, iż przedsiębiorcy nadal nie traktują ochrony danych osobowych z należytą starannością. O ile jednak podmioty posiadające uznaną pozycję na rynku poprawiły stosowany poziom ochrony, to wielu drobnych przedsiębiorców wciąż wykazuje nieznajomość ustawy i wynikających z niej obowiązków, np. obowiązków informacyjnych określonych w art. 24 ust. 1, czy w art. 33 ustawy. Administratorzy danych nie mają dostatecznej świadomości, że każdemu obywatelowi przysługuje prawo uzyskania określonego rodzaju informacji, nawet w przypadku, gdy jego dane nie są przetwarzane. W sytuacji dopuszczania się tego rodzaju naruszeń trudno zatem mówić o poprawie przestrzegania przepisów ustawy przez te podmioty.

2. Poza zagadnieniami omówionymi w poprzednich działach do Generalnego Inspektora kierowano **pytania** nie dające się zakwalifikować do żadnej z wyżej opisanych kategorii.

Wykres: *Liczbowe zestawienie pytań o wyjaśnienie przepisów dotyczących innych zagadnień, niż omówione w poprzednich działach, skierowanych do Generalnego Inspektora w latach 2003–2005.*

Z uwagi na różnorodność tematyki poruszanej w pismach, jedynie tytułem przykładu można wymienić zagadnienia będące ich przedmiotem:

- interpretacja przepisów ustawy o ochronie danych osobowych⁸⁵²,
- przetwarzanie przez przedsiębiorców danych osobowych klientów korzystających z ich usług⁸⁵³,
- przetwarzanie danych przez kościoły i związki wyznaniowe⁸⁵⁴,
- obowiązek zabezpieczenia danych, w tym warunki, jakie powinny spełniać systemy informatyczne, w których przetwarzane są dane osobowe⁸⁵⁵,
- obowiązek zgłaszania zbiorów danych osobowych do rejestracji⁸⁵⁶,
- przekazywanie danych osobowych do państwa trzeciego⁸⁵⁷, w tym danych pracowników spółce matce znajdującej się poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej⁸⁵⁸,
- zakres danych pracownika gromadzonych przez pracodawcę⁸⁵⁹.

Szereg pytań kierowanych do Generalnego Inspektora w omawianym okresie sprawozdawczym dotyczyło legalności przetwarzania, w szczególności gromadzenia przez kościoły i związki wyznaniowe danych osobowych swoich członków. Generalny Inspektor wskazał, iż powyższe podmioty przetwarzają dane osobowe na mocy postanowień umowy międzynarodowej jaką jest Konkordat między Stolicą Apostolską i Rzeczpospolitą Polską, podpisany w Warszawie dnia 28 lipca 1993 r. (Dz. U. z 1998 r. Nr 51, poz. 318), a także na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 maja 1989 r. o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 29, poz. 154 ze zm.). Przynależność do niego opiera na zasadzie dobrowolności, zaś wolność religii i wyznania zagwarantowana jest w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz ustawie z dnia 17 maja 1989 r. o gwarancjach wolności sumienia i wyznania (tekst jednolity: Dz. U. z 2005 r. Nr 231, poz. 1965 ze zm.). Ponadto, przetwarzanie przez Kościół danych o przynależności wyznaniowej znajduje podstawę w art. 27 ust. 2 pkt 4 ustawy o ochronie danych osobowych.

---

⁸⁵² Np. GI-DP-024/396/05, GI-DP-024/575/05, GI-DP-024/963/05, GI-DP-024/1048/05, GI-DP-024/1400/05, GI-DP-024/1563/05, GI-DP-024/2241/05, GI-DP-024/2761/05.

⁸⁵³ Np. GI-DP-024/144/05, GI-DP-024/153/05, GI-DP-024/192/05, GI-DP-024/459/05, GI-DP-024/824/05, GI-DP-024/847/05, GI-DP-024/1402/05.

⁸⁵⁴ Np. GI-DP-024/76/05, GI-DP-024/229/05, GI-DP-024/359/05, GI-DP-024/1741/05, GI-DP-024/024/1876/05, GI-DP-024/2359/05, GI-DP-024/2419/05, GI-DP-024/2435/05,

⁸⁵⁵ Np. GI-DP-024/81/05, GI-DP-024/220/05, GI-DP-024/350/05, GI-DP-024/664/05, GI-DP-024/1008/05, GI-DP-024/1213/05, GI-DP-024/1490/05, GI-DP-024/1670/05, GI-DP-024/1972/05.

⁸⁵⁶ Np. GI-DP-024/430/05, GI-DP-024/1015/05, GI-DP-024/1250/05, GI-DP-024/1496/05, GI-DP-024/1949/05, GI-DO-024/2223/05, GI-DP-024/2297/05, GI-DP-024/2610/05, GI-DP-024/2803/05.

⁸⁵⁷ Np. GI-DP-024/827/05, GI-DP-024/1161/05, GI-DP-024/2255/05, GI-DP-024/2461/05, GI-DP-024/2515/05. Generalny Inspektor wskazywał na ogólną zasadę przekazywania danych za granicę określoną w art. 47 ust. 1 ustawy o ochronie danych osobowych, według której przekazanie danych osobowych do państwa trzeciego może nastąpić, jeżeli państwo docelowe daje gwarancje ochrony danych osobowych na swoim terytorium przynajmniej takie, jakie obowiązują na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, oraz wyjątki od tej zasady zawarte w art. 47 ust. 2 i 3 oraz art. 48 ustawy.

⁸⁵⁸ Sprawa taka została opisane w Części I niniejszego Sprawozdania pkt 7. Udzielanie zgody na przekazanie danych osobowych do państwa trzeciego.

⁸⁵⁹ GI-DP-024/138/05, GI-DP-024/1560/05, GI-DP-024/1592/05. Generalny Inspektor wskazywał w takich przypadkach na art. 22¹ Kodeksu pracy i przepisy rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 28 maja

Zgodnie z tym przepisem, przetwarzanie takich danych jest dopuszczalne, jeżeli jest to niezbędne do wykonania statutowych zadań m.in. kościołów i innych związków wyznaniowych, pod warunkiem, że przetwarzanie danych dotyczy wyłącznie członków tych organizacji lub instytucji albo osób utrzymujących z nimi stałe kontakty w związku z ich działalnością i zapewnione są pełne gwarancje ochrony przetwarzanych danych.

W kręgu zainteresowania Generalnego Inspektora była również kwestia legalności wglądu akcjonariusza do księgi akcyjnej oraz żądania z niej odpisów, zważywszy, iż księga ta zawiera dane osobowe innych akcjonariuszy⁸⁶⁰. Generalny Inspektor stwierdził, iż przepisy prawa legalizujące opisane działanie zawiera ustawa z dnia 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych (Dz. U. Nr 94, poz. 1037 ze zm.). Zgodnie z jej art. 341 § 1, zarząd spółki akcyjnej obowiązany jest prowadzić księgę akcji imiennych i świadectw tymczasowych (księga akcyjna), do której należy wpisywać nazwisko i imię albo firmę (nazwę) oraz siedzibę i adres akcjonariusza albo adres do doręczeń, wysokość dokonanych wpłat, a także, na wniosek osoby uprawnionej, wpis o przeniesieniu akcji na inną osobę wraz z datą wpisu. Każdy akcjonariusz może przeglądać księgę akcyjną i żądać odpisu za zwrotem kosztów jego sporządzenia (art. 341 § 7).

Do Generalnego Inspektora zwrócono się ponadto z pytaniem o legalność legitymowania przez pracowników poczty odbiorców przesyłek poleconych, w związku z ich wydaniem⁸⁶¹. Generalny Inspektor rozstrzygając sygnalizowaną sprawę odwołał się do przepisów ustawy z dnia 12 czerwca 2003 r. Prawo pocztowe (Dz. U. Nr 130, poz. 1188 ze zm.) oraz wydanego na jej podstawie rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 9 stycznia 2004 r. w sprawie warunków wykonywania powszechnych usług pocztowych (Dz. U. Nr 5, poz. 34 ze zm.). Na podstawie art. 26 ust. 2 ustawy Prawo pocztowe, przesyłkę wydaje się ze skutkiem doręczenia m.in. adresatowi (pkt 1), przedstawicielowi ustawowemu adresata lub pełnomocnikowi adresata (pkt 2), a także osobie pełnoletniej zamieszkałej razem z adresatem, jeżeli adresat nie złożył w placówce operatora zastrzeżenia w zakresie doręczenia przesyłki rejestrowanej lub przekazu pocztowego (pkt 3). Zgodnie z § 35 ust. 3 rozporządzenia w sprawie warunków wykonywania powszechnych usług pocztowych, pokwitowanie odbioru przesyłki rejestrowanej lub przekazu pocztowego powinno zawierać czytelny podpis odbiorcy i datę odbioru. Na podstawie zaś § 36 rozporządzenia, stwierdzenia tożsamości osób uprawnionych do odbioru przesyłek rejestrowanych lub przekazów pocztowych dokonuje się na podstawie m.in. dowodu osobistego, tymczasowego dowodu osobistego, paszportu lub prawa jazdy. Generalny Inspektor stwierdził zatem, iż domaganie się przez pracownika poczty okazania przez odbiorcę przesyłki określonego dokumentu celem

---

1996 r. w sprawie zakresu prowadzenia przez pracodawców dokumentacji w sprawach związanych ze stosunkiem pracy oraz sposobu prowadzenia akt osobowych pracownika (Dz. U. Nr 62, poz. 286 ze zm.).

⁸⁶⁰ GI-DP-024/538/05, GI-DP-024/825/05.

stwierdzenia jego tożsamości, znajduje podstawę w obowiązujących w tym zakresie przepisach prawa.

W innej sprawie zwrócono się do Generalnego Inspektora z pytaniem o dopuszczalność zamieszczenia przez emitenta papierów wartościowych dopuszczonych do obrotu na urzędowym rynku giełdowym oraz emitentów papierów wartościowych dopuszczonych do publicznego obrotu, które nie są dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym w sporządzanych przez nich raportach bieżących i okresowych informacji dotyczących ich wierzycieli⁸⁶². W niniejszej sprawie Generalny Inspektor odwołał się do przepisów obowiązującego w dacie przedmiotowego pisma rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 21 marca 2005 r. w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych (Dz. U. Nr 49, poz. 463)⁸⁶³. Zgodnie z § 5 ust. 1 pkt 11 tego rozporządzenia, emitent jest obowiązany do przekazywania w formie raportu bieżącego, z zastrzeżeniem ust. 2, informacji o wszczęciu przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej postępowania dotyczącego zobowiązań lub wierzytelności emitenta lub jednostki od niego zależnej, którego wartość stanowi odpowiednio co najmniej 10 % kapitałów własnych emitenta. Stosownie do § 17, w przypadku wskazanym w § 5 ust. 1 pkt 11 raport bieżący zawiera przedmiot postępowania, wartość przedmiotu sporu, datę wszczęcia postępowania, oznaczenie stron wszczętego postępowania oraz stanowisko emitenta. Raport kwartalny należący do szerszej kategorii raportów okresowych, zgodnie z § 98 ust. 6 pkt 5 wyżej powołanego rozporządzenia, również powinien zawierać określone w tym przepisie dane dotyczące wierzyciela⁸⁶⁴. Reasumując, Generalny Inspektor stwierdził, iż skoro z przepisów powołanego rozporządzenia wynika obowiązek przekazywania w raportach powyższych informacji, w tym danych wierzycieli, to nie ma podstaw do tego, aby działanie takie uznać za niezgodne z prawem.

3. W 2005 r. do Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych nie został skierowany żaden **projekt aktu prawnego** dotyczący przetwarzania danych w związku z

---

⁸⁶¹ GI-DP-024/1616/05, GI-DP-024/1774/05.

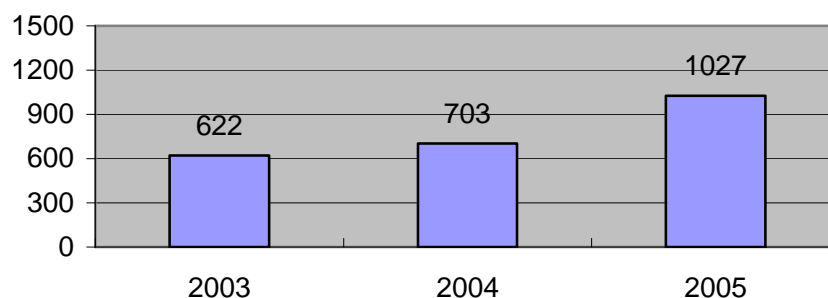
⁸⁶² GI-DP-024/1103/05.

⁸⁶³ Rozporządzenie to zostało uchylone rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 19 października 2005 r. w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych (Dz. U. Nr 209, poz. 1744).

⁸⁶⁴ Stosownie to treści tego przepisu raport kwartalny powinien zawierać wskazanie postępowań toczących się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej, z uwzględnieniem informacji w zakresie postępowania dotyczącego zobowiązań albo wierzytelności emitenta lub jednostki od niego zależnej, którego wartość stanowi co najmniej 10 % kapitałów własnych emitenta, z określeniem: przedmiotu postępowania, wartości przedmiotu sporu, daty wszczęcia postępowania, stron wszczętego postępowania oraz stanowiska emitenta bądź dwu lub więcej postępowań dotyczących zobowiązań oraz wierzytelności, których łączna wartość stanowi odpowiednio co najmniej 10 % kapitałów własnych emitenta, z określeniem łącznej wartości postępowań odrębnie w grupie zobowiązań oraz wierzytelności wraz ze stanowiskiem emitenta w tej sprawie oraz, w odniesieniu do największych postępowań w grupie zobowiązań i grupie wierzytelności - ze wskazaniem ich przedmiotu, wartości przedmiotu sporu, daty wszczęcia postępowania oraz stron wszczętego postępowania.

działalnością podmiotów innych, niż opisane w poprzednich działach. W 2003 r. nie wpłynął żaden projekt, w 2004 r. – jeden,.

4. W okresie objętym sprawozdaniem zgłoszono Generalnemu Inspektorowi do **rejestracji** 1001 zbiorów danych związanych z działalnością podmiotów nie omówioną we wcześniejszej części sprawozdania.

Wykres *Liczbowe zestawienie zbiorów danych zgłoszonych do rejestracji w latach 2003–2005 przez podmioty nie wymienione we wcześniejszej części sprawozdania.*

Do tej grupy należy zaliczyć zbiory prowadzone w związku z różnorodną działalnością gospodarczą administratorów danych w sektorze usług, handlu, produkcji. Przykładowo można wymienić w tym miejscu zbiory danych prowadzone przez biura pośredników w obrocie nieruchomościami, agencje reklamowe, biura matrymonialne, agencje detektywistyczne, producentów farmaceutyków oraz dealerów samochodowych.

Spośród zgłaszanych do rejestracji Generalnemu Inspektorowi zbiorów danych można wyszczególnić także zbiory prowadzone w związku z zatrudnieniem, tj. zbiory zawierające dane osób zatrudnionych u administratora danych (obecnie lub w przeszłości) oraz ubiegających się o pracę. Zbiory danych, o których mowa, na podstawie art. 43 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie danych osobowych, zwolnione są z obowiązku rejestracji. W związku z powyższym, administratorzy danych przetwarzanych w tych zbiorach każdorazowo informowani byli, iż zgłoszone przez nich zbiory nie podlegają obowiązkowi rejestracji. W przypadku, gdy ujawniony w zgłoszeniu zakres przetwarzanych danych okazywał się szerszy, aniżeli określony w przepisach prawa⁸⁶⁵, zwracano się do wnioskodawcy o złożenie wyjaśnień, informując jednocześnie, iż zgoda osób, których dane dotyczą, nie upoważnia do przetwarzania danych kandydatów do pracy w zakresie szerszym, aniżeli zezwalają na to przepisy prawa.

Wśród nieprawidłowości, jakie pojawiły się w związku z wykonywaniem obowiązku rejestracyjnego należy wymienić m. in. mało precyzyjne określanie celu przetwarzania danych, jak i kategorii osób, których dane dotyczą, oraz kategorii odbiorców, którym dane mogą być

---

⁸⁶⁵ Art. 22¹ Kodeksu pracy.

przekazywane. Najczęściej jednak powtarzającym się uchybieniem było niedostosowanie środków technicznych i organizacyjnych mających zapewnić ochronę przetwarzanych danych osobowych do wymogów określonych w rozdziale 5 ustawy o ochronie danych osobowych.

Wątpliwości Generalnego Inspektora wzbudził cel i zakres danych przetwarzanych przez jedną ze spółek⁸⁶⁶. Wnioskodawca, prowadzący zbiór danych w celach marketingowych, w tym, w celu realizacji programu lojalnościowego, wskazał szeroki zakres danych osobowych pozyskiwanych do zbioru. Generalny Inspektor, odwołując się do art. 26 ust. 1 ustawy o ochronie danych osobowych, pouczył wnioskodawcę, iż administrator danych może żądać danych wyłącznie w zakresie niezbędnym do osiągnięcia celu, w jakim dane są przez niego przetwarzane, a cel przetwarzania danych powinien być określony w sposób jak najbardziej ścisły. Generalny Inspektor zobligował ponadto wnioskodawcę do uzasadnienia konieczności gromadzenia w ww. zbiorze danych dotyczących „imion rodziców, daty urodzenia, numeru ewidencyjnego PESEL, miejsca pracy, zawodu, wykształcenia, serii i numeru dowodu osobistego”. W odpowiedzi wnioskodawca nadesłał ponownie wypełnione zgłoszenie przedmiotowego zbioru danych rezygnując z przetwarzania zakwestionowanych danych osobowych, z wyjątkiem informacji o dacie urodzenia. Zakres danych przetwarzanych w niniejszym zbiorze tworzą obecnie dane takie, jak: „nazwiska i imiona, data urodzenia, adres zamieszkania lub pobytu, numer telefonu, adres poczty elektronicznej, kod pocztowy, dzielnica, płeć, stan cywilny, ilość i wiek dzieci oraz dochody”. Wnioskodawca uzasadnił przy tym, iż gromadzenie tych informacji jest konieczne dla profilowania przekazów marketingowych (dostosowanie do przewidywanych – ze względu na wiek, płeć etc. – preferencji odbiorców), kierowanych do osób, których te dane dotyczą. Po złożeniu wyjaśnień przez administratora danych, zgłoszony przez niego zbiór został zarejestrowany⁸⁶⁷.

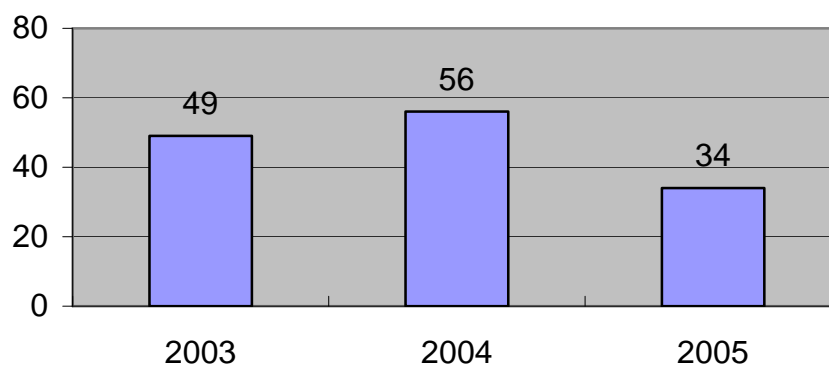
5. W okresie sprawozdawczym w podmiotach nie należących do sektorów omówionych w poprzednich rozdziałach przeprowadzono 34 **kontrole** zgodności przetwarzania danych z przepisami o ochronie danych osobowych⁸⁶⁸.

---

⁸⁶⁶ Zgłoszenie nr R 003573/05.

⁸⁶⁷ Księga rejestrowa nr 67398.

⁸⁶⁸ Np. GI-DIS-K-411/21/05, GI-DIS-K-411/38/05, GI-DIS-K-411/49/05, GI-DIS-K-411/87/05 i GI-DIS-K-411/90/05.

Wyrok Zestawienie liczbowe kontroli przeprowadzonych w podmiotach innych, niż opisane w pozostałych rozdziałach, w latach 2003 – 2005.

Grupa tych podmiotów jest bardzo zróżnicowana i obejmuje m.in. przedsiębiorców zajmujących się prowadzeniem ksiąg rachunkowych, podmioty świadczące usługi ochroniarskie, czy też zajmujące się produkcją i handlem.

Analizując wyniki kontroli należy stwierdzić, że jednostki kontrolowane najczęściej problemów miały z prawidłowym wykonaniem podstawowych obowiązków wynikających z przepisów o ochronie danych osobowych. Uchybienia w tym zakresie dotyczyły w szczególności nie dopełnienia wobec osób, których dane dotyczą, obowiązku informacyjnego wynikającego z art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie danych osobowych, zbierania danych nieadekwatnych do celów ich przetwarzania (kwestionowano pozyskiwanie m.in. imion rodziców i miejsca urodzenia), nie zgłoszenia do rejestracji Generalnemu Inspektorowi Ochrony Danych Osobowych prowadzonych zbiorów danych osobowych (np. zbioru danych osobowych klientów) oraz zbierania danych osobowych pracowników w zakresie szerszym (m.in. o nazwisko rodowe matki) niż wynikało to z przepisów art. 22¹ § 1, § 2 i § 4 Kodeksu pracy. Kontrole wykazały również inne nieprawidłowości w procesie przetwarzania danych osobowych, takie jak dopuszczenie do przetwarzania danych osób nie posiadających upoważnień nadanych przez administratora danych, nie wyznaczenie administratora bezpieczeństwa informacji, brak ewidencji osób upoważnionych do przetwarzania danych osobowych oraz polityki bezpieczeństwa i instrukcji zarządzania systemem informatycznym służącym do przetwarzania danych osobowych lub nie zawarcie w ww. dokumentach wszystkich wymaganych informacji, określonych w art. 39 ust. 1 ustawy o ochronie danych osobowych oraz w § 4 i § 5 rozporządzenia w sprawie dokumentacji przetwarzania danych osobowych oraz warunków technicznych i organizacyjnych, jakim powinny odpowiadać urządzenia i systemy informatyczne służące do przetwarzania danych osobowych.

Krytycznie należy ocenić także sposób wykonania obowiązków związanych z przetwarzaniem danych przy użyciu systemów informatycznych. Nieprawidłowości dotyczyły przede wszystkim nie spełniania przez te systemy wszystkich wymogów o charakterze technicznym

(m.in. nie zapewnianie dla każdej osoby, której dane osobowe są przetwarzane w systemie informatycznym, odnotowania daty pierwszego wprowadzenia danych do systemu oraz identyfikatora użytkownika wprowadzającego dane osobowe do systemu, zmienianie haseł dostępu rzadziej niż co 30 dni i nie zastosowanie kryptograficznej ochrony danych).

W związku ze stwierdzonymi uchybieniami w procesie przetwarzania danych osobowych przez jednostki kontrolowane, wydane zostały decyzje nakazujące w szczególności dopełnianie wobec osób, których dane dotyczą, obowiązku informacyjnego, o którym mowa w art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie danych osobowych, nadanie osobom zatrudnionym przy przetwarzaniu danych osobowych upoważnień do ich przetwarzania, usunięcie danych osobowych przetwarzanych bez podstawy prawnej, sporządzenie ewidencji osób upoważnionych do przetwarzania danych osobowych oraz zgłoszenie do rejestracji prowadzonych zbiorów danych osobowych⁸⁶⁹. Ponadto, w jednym przypadku skierowane zostało do prokuratury rejonowej zawiadomienie o popełnieniu przez osoby odpowiedzialne za przetwarzanie danych w zbiorach prowadzonych przez jednostkę kontrolowaną, przestępstwa polegającego na zaniechaniu wykonania obowiązku zgłoszenia do rejestracji Generalnemu Inspektorowi prowadzonego zbioru danych osobowych⁸⁷⁰. Na skutek wskazanego zawiadomienia Policja wszczęła dochodzenie.

Część III. WSPÓŁPRACA MIĘDZYNARODOWA.

Jednym z zadań – którego znaczenie w działalności Generalnego Inspektora w ostatnich latach zauważalnie wzrasta – jest uczestniczenie w pracach międzynarodowych organizacji i instytucji zajmujących się problematyką ochrony danych osobowych. Zadanie to realizowane jest przede wszystkim poprzez udział Generalnego Inspektora oraz jego przedstawicieli w:

- pracach grup roboczych,
- konferencjach,
- seminariach,
- różnych formach współpracy dwustronnej z innymi organami ochrony danych osobowych.

W ramach działalności międzynarodowej Generalnego Inspektora należy również wyróżnić udzielanie przez niego odpowiedzi na napływające z zagranicy pytania dotyczące polskich przepisów o ochronie danych osobowych, a także praktycznych aspektów ich stosowania.

---

⁸⁶⁹ Np. decyzja z dnia 16 maja 2005 r. o sygn. GI-DEC-DIS-104/05, decyzja z dnia 28 września 2005 r. o sygn. GI-DEC-DIS-317/05 i decyzja z dnia 23 listopada 2005 r. o sygn. GI-DEC-DIS-393/05.

⁸⁷⁰ GI-DIS-K-411/38/05.

Należy też odnotować udział Generalnego Inspektora w badaniach naukowych (o charakterze porównawczym) dotyczących ochrony danych osobowych⁸⁷¹.

W omawianym okresie sprawozdawczym, wśród różnych form działalności międzynarodowej, szczególne znaczenie miała współpraca Generalnego Inspektora z europejskimi rzecznikami ochrony danych osobowych na forum Unii Europejskiej. Jednocześnie podkreślenia wymaga zróżnicowanie form i wzrost intensywności współpracy międzynarodowej związanej z ochroną danych osobowych w obszarze wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, czyli w tzw. III filarze UE. Wiąże się to z szybkim rozwojem tej sfery współpracy europejskiej, w tym także z pojawieniem się licznych propozycji nowych aktów prawnych, mających znaczenie dla ochrony danych osobowych na poziomie europejskim oraz krajowym. Sytuacja ta rodzi więc konieczność wspólnych działań rzeczników ochrony danych osobowych. Zwiększenie aktywności międzynarodowej europejskich rzeczników ochrony danych osobowych należy także wiązać ze wzrostem znaczenia ochrony danych osobowych w całej Unii Europejskiej. Tytułem przykładu można wskazać na konstytucjonalizację prawa do ochrony danych osobowych w Karcie Praw Podstawowych UE, co zostało później potwierdzone przez Traktat ustanawiający konstytucję dla Europy. Powyższy proces znalazł odzwierciedlenie w decyzji Komisji Europejskiej z dnia 16 lutego 2005 r. o przeniesieniu Wydziału do spraw ochrony danych osobowych z Dyrekcji Generalnej ds. rynku wewnętrznego do Dyrekcji Generalnej ds. wolności, sprawiedliwości i bezpieczeństwa⁸⁷².

Podkreślenia również wymaga zwiększenie się częstotliwości kontaktów dwustronnych z innymi organami ochrony danych osobowych. Ponadto, należy odnotować organizację przez Generalnego Inspektora w dniach 25-26 kwietnia 2005 r. w Krakowie Wiosennej Konferencji Europejskich Organów Ochrony Danych, która stała się ważnym wydarzeniem w dziedzinie ochrony danych osobowych w Europie.

1. Współpraca w ramach prac instytucji i organizacji międzynarodowych.

Różne formy współpracy wielostronnej pomiędzy rzecznikami ochrony danych osobowych umożliwiają efektywną wymianę informacji oraz wypracowywanie rozwiązań dotyczących ochrony danych osobowych. Rozwiązania te mogą znaleźć szersze zastosowanie zarówno w Europie, jak i w innych częściach Świata. Dzięki uczestnictwu w różnych inicjatywach o charakterze wielostronnym, Generalny Inspektor ma pewien wpływ na wyznaczanie wspólnych standardów dotyczących ochrony danych oraz prywatności, jak również ma możliwość szybkiego uzyskiwania informacji, które są ważne i użyteczne w codziennej działalności.

---

⁸⁷¹ Przykładem takich działań jest odpowiedź dotycząca rozumienia pojęcia „danych prywatnych”, która została udzielona na potrzeby badań naukowych prowadzonych na University of Manchester. Innym przykładem jest udział Generalnego Inspektora w projekcie prowadzonym przez naukowców z London School of Economics, dotyczącym rejestracji użytkowników telefonów przedpłaconych (GI-DP-071/508/05), czy też przygotowanie materiału dotyczącego ochrony danych osobowych w Polsce, na potrzeby wydawanych corocznie przez Electronic Privacy Information Center raportów dotyczących ochrony prywatności na świecie.

⁸⁷² Od dnia 15 marca 2005 r. Wydział ds. ochrony danych osobowych działa w ramach Directorate civil justice, rights and citizenship.

1) Współpraca w ramach Grupy Roboczej Art. 29 ds. ochrony danych osobowych.

Podstawowe znaczenie w działalności międzynarodowej Generalnego Inspektora ma udział w pracach Grupy Roboczej do spraw ochrony danych osobowych ustanowionej na podstawie art. 29 Dyrektywy 95/46/WE⁸⁷³. W 2005 r. prace Grupy Roboczej Art. 29 były prowadzone zgodnie z priorytetami przyjętymi w Dokumencie Strategicznym WP 98 z dnia 29 września 2004 r.⁸⁷⁴ Należy do nich zaliczyć:

- ujednolicenie przestrzegania zasad ochrony danych osobowych w celu lepszego stosowania Dyrektywy 95/46/WE,
- wydawanie opinii o wymiarze europejskim,
- praktyczna współpraca między członkami Grupy Roboczej Art. 29,
- współpraca z instytucjami i organami europejskimi,
- analizowanie nowych technologii rodzących zagrożenia dla prywatności,
- przyjmowanie rozwiązań dotyczących przekazywania danych osobowych za granicę i współpraca na poziomie światowym.

Odzwierciedleniem powyższych celów były liczne dokumenty Grupy Roboczej Art. 29, przy których przygotowaniu uczestniczył również Generalny Inspektor.

W odniesieniu do problematyki przekazywania danych osobowych do państw trzecich Grupa Robocza Art. 29 przyjęła opinię 1/2005 w sprawie stopnia ochrony zapewnionego przez Kanadę w celu przekazywania przez linie lotnicze informacji zawartych w rejestrach PNR i API (WP 103). Grupa Robocza Art. 29 zajęła się również nowym instrumentem prawnym, umożliwiającym, w ramach międzynarodowych korporacji, przekazywanie danych osobowych do państw trzecich – czyli wiążącymi regułami korporacyjnymi (ang. *binding corporate rules*)⁸⁷⁵. Grupa Robocza Art. 29 w dniu 14 kwietnia 2005, w dokumencie roboczym WP 108, przyjęła listę kontrolną ze wszystkimi niezbędnymi elementami, które powinny zawierać wiążące reguły korporacyjne. Biorąc pod uwagę fakt, że wiążące reguły korporacyjne w zamierzeniu mają mieć charakter uniwersalny, europejskie organy ochrony danych osobowych przyjęły procedurę współpracy, której celem jest wspólne rozpatrywanie wniosków o wyrażenie zgody na przekazywanie danych osobowych, na podstawie wiążących reguł korporacyjnych (dokument roboczy WP 107 przyjęty w dniu 14 kwietnia 2005 r.). Bardzo ważnym dokumentem poświęconym

---

⁸⁷³ Szersze informacje o Grupie Roboczej art. 29 znajdują się na stronach internetowych: http://www.giodo.gov.pl/238/id_art/920/ oraz

⁸⁷⁴ Dokument jest dostępny na stronie internetowej: http://www.europa.eu.int/comm/justice_home/fsj/privacy/workinggroup/wpdocs/2004_en.htm

⁸⁷⁵ Więcej informacji o wiążących regułach korporacyjnych znajduje się na stronie internetowej: <http://www.giodo.gov.pl/377/>.

przekazywaniu danych osobowych do państw trzecich jest także dokument roboczy WP 114 dotyczący wspólnej interpretacji artykułu 26 ust. 1 Dyrektywy 95/46/WE.

Grupa Robocza Art. 29 zajmowała się również ochroną danych osobowych w związku z rozwojem nowoczesnych technologii. W dniu 18 stycznia 2005 r. przyjęto dokument roboczy poświęcony kwestiom ochrony danych osobowych związanym z ochroną praw własności intelektualnej (WP 104). Natomiast w dokumencie roboczym WP 105 poruszono problem ochrony danych osobowych w związku z technologią RFID. Oba dokumenty stały się podstawą publicznych konsultacji⁸⁷⁶. Grupa Robocza przyjęła również opinię w sprawie wykorzystywania danych lokalizacyjnych w celu świadczenia usług o wartości dodanej (WP 115).

W związku z istniejącymi różnicami w ustawodawstwie państw członkowskich, dotyczącymi obowiązku notyfikacji lub rejestracji zbiorów danych osobowych, Grupa Robocza Art. 29 przyjęła dokument zatytułowany „Raport w sprawie obowiązku notyfikowania narodowym organom nadzorczym, najlepsze wykorzystanie wyłączeń i uproszczeń oraz rola urzędników ochrony danych osobowych w Unii Europejskiej” (WP 106)⁸⁷⁷.

Należy również wspomnieć o dokumentach odnoszących się do projektów aktów prawnych dotyczących przetwarzania danych osobowych. W 2005 r. przyjęto opinię WP 110 w sprawie propozycji rozporządzenia Parlamentu Europejskiego oraz Rady dotyczącego Systemu Informacji Wizowej (VIS) oraz wymiany danych pomiędzy Państwami Członkowskimi na temat wiz krótkoterminowych (Com (2004) 835 wersja ostateczna). Natomiast opinia z dnia 21 października 2005 r. (WP 112) dotyczyła wdrożenia rozporządzenia Rady UE nr 2252/2004 z dnia 13 grudnia 2004 r. w sprawie standardów cech zabezpieczeń i biometrii w paszportach i dokumentach podróży wydanych przez Państwa Członkowskie. Grupa Robocza Art. 29 przyjęła także opinię (WP 113) w sprawie propozycji Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady dotyczącej przechowywania danych przetwarzanych w związku ze świadczeniem publicznych usług komunikacji elektronicznej oraz zmieniającej Dyrektywy 2002/58/WE (COM (2005) 438 wersja ostateczna). Natomiast w opinii (WP 116) wypowiedziała się w sprawie propozycji rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (COM (2005) 236 wersja ostateczna) oraz decyzji Rady (COM (2005) 230 wersja ostateczna) w sprawie ustanowienia, funkcjonowania i wykorzystywania Systemu Informatycznego Schengen drugiej generacji (SIS II) oraz propozycji rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady dotyczącego dostępu do Systemu Informacyjnego

---

⁸⁷⁶ Podsumowanie konsultacji dotyczących dokumentu roboczego WP 105 zawarte zostało w dokumencie zatytułowanym: „*Results of the Public Consultation on Article 29 Working Dokument 105 on Data Protection Issues related to RFID Technology*”.

⁸⁷⁷ W ramach prac przygotowawczych delegacja polska była sprawozdawcą jednego z dokumentów stanowiących podstawę raportu przyjętego przez Grupę Roboczą Art. 29.

Schengen drugiej generacji (SIS II) przez służby odpowiedzialne za wydawanie dowodów rejestracyjnych pojazdów w Państwach Członkowskich (COM (2005) 237 wersja ostateczna).

2) Współpraca w ramach podgrup Grupy Roboczej Art. 29 oraz Warsztatów dotyczących rozpatrywania skarg.

W ramach Grupy Roboczej Art. 29 funkcjonują różnego rodzaju podgrupy powoływane w celu analizy szczegółowych zagadnień dotyczących ochrony danych osobowych oraz w celu przygotowywania dokumentów na posiedzenia plenarne. W 2005 r. przedstawiciele Generalnego Inspektora uczestniczyli m.in. w pracach zespołu roboczego do spraw przetwarzania danych w Internecie, zespołu do spraw Safe Harbor, czy też zespołu do spraw wykonywania przepisów o ochronie danych osobowych. Należy zaznaczyć, że w ramach prac Grupy Roboczej Art. 29 trwają działania zmierzające do przeprowadzania we wszystkich państwach członkowskich skoordynowanych kontroli w określonych sektorach gospodarki⁸⁷⁸.

Duże znaczenie w codziennej działalności Generalnego Inspektora odgrywa także współpraca w ramach Warsztatów na temat rozpatrywania skarg⁸⁷⁹. W dniach 10-11 marca 2005 r. w Budapeszcie odbyły się XI Warsztaty, w trakcie których poruszono między innymi tematykę dotyczącą: przetwarzania danych osobowych przez operatorów telekomunikacyjnych (w tym prowadzenie list nierzetelnych klientów), lepszej implementacji Dyrektywy 95/46/WE, konfliktu pomiędzy ochroną danych osobowych a prawem do informacji i wolności wypowiedzi, danych medycznych oraz organizacji węgierskiego organu ochrony danych osobowych i węgierskiego ustawodawstwa w zakresie ochrony danych osobowych. XII Warsztaty odbyły się w dniach 17-18 listopada w Paryżu. W trakcie obrad pracownik Departamentu Skarg przewodniczył sesji poświęconej skargom o charakterze międzynarodowym, jak również przedstawił polskie doświadczenia w tym zakresie. W czasie Warsztatów zajmowano się również takimi zagadnieniami jak: dostęp do danych o stanie zdrowia, centralne rejestry zachorowań oraz elektroniczne zbiory o stanie zdrowia. Poruszane były również kwestie związane z przetwarzaniem danych osobowych w sektorze bankowym oraz kwestie współpracy organów ochrony danych z mediami i ich kontaktów z innymi osobami i organami.

Spotkania w ramach Warsztatów pozwalają na poznanie sposobu rozpatrywania spraw przez pracowników innych organów ochrony danych osobowych. W czasie spotkań omawiane są

---

⁸⁷⁸ por. Deklarację Grupy Roboczej Art. 29 dotyczącą egzekwowania prawa (WP111), która dostępna jest w wersji elektronicznej na stronie internetowej: http://www.europa.eu.int/comm/justice_home/fsj/privacy/docs/wpdocs/2004/wp101_pl.pdf.

⁸⁷⁹ Warsztaty te dotyczą praktycznych aspektów rozpatrywania skarg napływających do biur ochrony danych osobowych w poszczególnych krajach członkowskich UE. W ramach Warsztatów na temat rozpatrywania skarg stworzona została platforma internetowa umożliwiająca szybkie przekazywanie pomiędzy uczestnikami bieżących informacji dotyczących rozpatrywanych spraw.

zagadnienia przetwarzania danych w związku z wprowadzaniem nowoczesnych technologii w wielu sektorach życia, co jest wykorzystywane w codziennej pracy Biura GIODO.

3) Współpraca dotycząca przetwarzania danych osobowych w ramach obszaru wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości.

W 2005 r. Generalny Inspektor brał udział w pracach Wspólnego Organu Nadzorczego nad Europolem⁸⁸⁰. Organ ten zajmuje się nadzorem nad przetwarzaniem danych osobowych w ramach Europejskiego Urzędu Policji i zajmuje się zagadnieniami ogólnymi związanymi z ochroną danych przetwarzanych przez tą instytucję. Sprawy indywidualne z zakresu przetwarzania danych osobowych przez Europol rozpatrywane są przez Komitet Rewizyjny Wspólnego Organu Nadzorczego nad Europolem, w pracy którego Generalny Inspektor uczestniczy od 2004 r.

Ponadto, Generalny Inspektor jako obserwator uczestniczył w pracach Wspólnego Organu Nadzorczego nad Systemem Schengen oraz Wspólnego Organu Nadzorczego nad Cłami⁸⁸¹. W ramach współpracy podjętej na forum pierwszego z wymienionych organów Generalny Inspektor w szczególności uczestniczył w pracach związanych z opiniowaniem projektów podstaw prawnych funkcjonowania Systemu Informatycznego Schengen drugiej generacji.

Jednocześnie wskazać należy, że na skutek ratyfikowania w dniu 26 września 2005 r. Konwencji sporządzonej na podstawie artykułu K.3 Traktatu o Unii Europejskiej w sprawie wykorzystania technologii informatycznej dla potrzeb celnych oraz Umowy o tymczasowym stosowaniu wskazanej powyżej konwencji oraz w związku z przekazaniem w dniu 11 października 2005 r. depozytariuszowi Konwencji – Sekretarzowi Generalnemu Rady Unii Europejskiej dokumentu przystąpienia Generalny Inspektor w 2006 r. uzyska prawo wyznaczenia polskich członków Wspólnego Organu Nadzorczego nad Cłami oraz ich zastępców.

W dniach 22-23 września 2005 r. wyznaczony przez Generalnego Inspektora ekspert wziął udział w okresowej misji oceniającej poziom wdrożenia dorobku prawnego Schengen w państwach skandynawskich. Misja ta zorganizowana została w ramach Grupy Roboczej Rady ds. ewaluacji Schengen i objęła organy ochrony danych osobowych Islandii, Norwegii, Danii, Szwecji oraz Finlandii. W wyniku przeprowadzenia misji oceniającej sporządzone zostały Sprawozdania szczegółowo opisujące poziom ochrony danych osobowych w ramach współpracy Schengen w każdym z ewaluowanych państw, jak również zawierające zalecenia przyjęte przez ekspertów misji ewaluacyjnej. Raporty te zostały przedstawione przez eksperta wiodącego wyznaczonego przez

---

⁸⁸⁰ Więcej informacji o Wspólnym Organie Nadzorczym nad Europolem znajduje się na stronie internetowej: http://www.giodo.gov.pl/238/id_art/923/.

Biuro Rzecznika Ochrony Informacji (Zjednoczone Królestwo Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej) w dniu 24 października 2005 r. na posiedzeniu Grupy Roboczej ds. Ewaluacji Schengen.

W 2005 r. Generalny Inspektor rozpoczął również współpracę z Europejskim Inspektorem Ochrony Danych w ramach nadzoru nad systemem EURODAC utworzonym na podstawie rozporządzenia Rady (WE) Nr 2725/2000 z dnia 11 grudnia 2000 r. w sprawie utworzenia "Eurodac" w celu porównywania odcisków linii papilarnych ze względu na efektywne stosowanie Konwencji Dublińskiej. Nadzór nad tym systemem wykorzystywanym do ustalania właściwości państwa do rozpatrywania wniosków o udzielenie azylu sprawowany jest na szczeblu Unii Europejskiej przez Europejskiego Inspektora Ochrony Danych a na szczeblu krajowym przez organy ochrony danych osobowych Państw Członkowskich. Z uwagi na konieczność prowadzenia równoległego nadzoru na obu tych szczeblach Europejski Inspektor Ochrony Danych nawiązał ścisłą współpracę z poszczególnymi krajowymi organami nadzorczymi, w celu podejmowania skoordynowanego nadzoru nad wskazanym powyżej systemem.

Od kwietnia 2005 r. Generalny Inspektor przewodniczy Grupie Roboczej do spraw Policji, której działalność w omawianym okresie sprawozdawczym nabrała szczególnej intensywności w związku z licznymi inicjatywami dotyczącymi przetwarzania danych osobowych w trzecim filarze UE. Działalność sektora policyjnego zawsze była przedmiotem zainteresowania europejskich organów ochrony danych osobowych. Na początku lat dziewięćdziesiątych XX w. na wniosek francuskiego organu ochrony danych osobowych powołano grupę roboczą. We wstępnym okresie funkcjonowania grupa ta odgrywała dużą rolę przy pracach nad Konwencją w sprawie Europejskiego Urzędu Policji oraz wprowadzenia wspólnych organów nadzorczych. Obecnie Grupa Robocza do spraw Policji ponownie stała się ważnym miejscem dyskusji nad regulacjami dotyczącymi przetwarzania danych osobowych w ramach obszaru wolności, sprawiedliwości i bezpieczeństwa. Obecnie jest to w zasadzie jedyne ciało zajmujące się problematyką ochrony danych osobowych w zakresie wykraczającym poza obszar rynku wewnętrznego. Należy bowiem pamiętać, że Grupa Robocza Art. 29 ma mandat ograniczony jedynie do zagadnień związanych z ochroną danych osobowych w ramach rynku wewnętrznego. Obecnie w ramach Unii Europejskiej nie funkcjonuje też żaden organ, który zajmowałby się całościowo pozostałymi aspektami ochrony danych osobowych, co ze względu na intensywny rozwój ustawodawstwa w ramach obszaru wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości UE wydaje się nagłą potrzebą⁸⁸². Należy dodać, że

---

⁸⁸¹ Więcej informacji o Wspólnym Organie Nadzorczym nad Systemem Schengen oraz Wspólnym Organem Nadzorczym nad Cłami znajduje się na stronie internetowej: <http://www.giodo.gov.pl>.

⁸⁸² Należy zauważyć, że Grupa Robocza Rady Unii Europejskiej do spraw ochrony danych osobowych – ciało, które jest uprawnione do zajmowania się również sprawami dotyczącymi przetwarzaniem danych osobowych w III filarze UE – od kilku lat w praktyce nie funkcjonuje.

dokumenty wypracowane przez Grupę Roboczą do spraw Policji stanowią podstawę oficjalnych dokumentów przyjmowanych przez Konferencję Europejskich Organów Ochrony Danych.

4) Współpraca w ramach innych organizacji.

Generalny Inspektor brał udział w pracach dotyczących ochrony danych osobowych na forum Rady Europy, w tym w szczególności w pracach Komitetu Konsultacyjnego ds. Konwencji o ochronie osób w związku z automatycznym przetwarzaniem danych osobowych⁸⁸³. W ramach prac Komitetu Generalny Inspektor przekazywał różne informacje dotyczące prawa polskiego. Tytułem przykładu warto wskazać na przesłanie odpowiedzi na pytania zawarte w kwestionariuszu poświęconemu działaniom zmierzającym do wzrostu świadomości ochrony danych osobowych⁸⁸⁴.

W dniach 6-7 września 2005 r. w Berlinie, Generalny Inspektor oraz pracownik Departamentu Informatyki brali udział w 38 Spotkaniu Międzynarodowej Grupy ds. Ochrony Danych w Telekomunikacji. W trakcie spotkania poszczególne delegacje, w tym również delegacja polska, przedstawiły raporty krajowe przedstawiające regulacje dotyczące przechowywania danych transmisyjnych. Wśród tematów będących przedmiotem obrad w szczególności należy wymienić: elektroniczne zbiory danych medycznych, problematykę prywatności w związku ze świadczeniem usług internetowych, rozwiązania chroniące prywatność w ramach e-government, prywatność a ochrona własności intelektualnej (ze szczególnym uwzględnieniem sieci Peer-to-peer), spam, technologie RFID, zagrożenia prywatności w związku z programami szpiegującymi, udostępnianie map satelitarnych.

Spotkanie Grupy było poprzedzone sympozjum poświęconym komunikacji mobilnej i prywatności, którego organizatorem był Berliński Rzecznik Ochrony Danych i Wolności Informacji.

W 2005 r. Dyrektor Departamentu Informatyki brał udział w spotkaniach członków grupy ekspertów (PSG) współpracujących w Europejską Agencją Bezpieczeństwa Informacji i Sieci (ENISA). Jest to nowa Agencja Unii Europejskiej, która została oficjalnie utworzona w dniu 14 marca 2004 r. Celem Agencji jest przyczynienie się do zapewnienia wysokiego poziomu bezpieczeństwa sieci i informacji w obrębie Wspólnoty Europejskiej. Agencja wspiera Komisję Europejską, Państwa Członkowskie oraz kręgi gospodarcze w celu spełnienia wymogów bezpieczeństwa sieci i informacji⁸⁸⁵. Spotkania grupy ekspertów ze względu na wstępny etap funkcjonowania Agencji miały głównie charakter organizacyjny, związany z planowaniem przyszłej pracy.

---

⁸⁸³ Szerzej o działalności Rady Europy w dziedzinie ochrony danych osobowych na stronie internetowej: www.coe.int/T/E/Legal_affairs/Legal_co-operation/Data_protection/.

⁸⁸⁴ GI-DP-071/212/05/466.

⁸⁸⁵ Więcej informacji o Agencji można znaleźć na stronie internetowej: <http://www.enisa.eu.int/>.

2. Kontakty dwustronne z rzecznikami ochrony danych osobowych.

1) Wzajemna pomoc przy prowadzeniu postępowań wyjaśniających.

Do Generalnego Inspektora zwracano się również o pomoc przy prowadzeniu sprawy lub przekazywano skargi składane przez obywateli innych państw. Niezależne Centrum Ochrony Danych Kraju Związkowego Szlezwik-Holsztyn przekazało skargę dotyczącą działalności podmiotu działającego na terytorium Polski⁸⁸⁶. Natomiast Europejski Inspektor Ochrony Danych zwrócił się o pomoc w przetłumaczeniu skargi nadesłanej do niego przez obywatela polskiego⁸⁸⁷. Czeski rzecznik ochrony danych osobowych w związku z prowadzonym postępowaniem zwrócił się o przekazanie dokumentów przesłanych wcześniej do Biura Generalnego Inspektora przez obywatelkę czeską w związku ze złożoną przez nią skargą na Otto Sp. z o.o.⁸⁸⁸. W innej ze spraw słowacki Rzecznik Ochrony Danych Osobowy zwrócił się o informacje dotyczące VEGAS Sp. z o.o. W odpowiedzi Generalny Inspektor przedstawił swoje doświadczenia związane z działalnością tego podmiotu w Polsce⁸⁸⁹.

Generalny Inspektor korzystał też z pomocy swoich odpowiedników w innych państwach w związku z rozpatrywaniem skarg na działalność administratorów danych⁸⁹⁰ oraz w celu uzyskania informacji i opinii o określonych zagadnieniach prawnych. Uzyskana pomoc niejednokrotnie przyczyniała się do zebrania materiału dowodowego niezbędnego do rozstrzygania rozpatrywanych spraw administracyjnych. Uzyskane zaś przez Generalnego Inspektora informacje o charakterze porównawczym są wykorzystywane w dalszej pracy Biura.

Na przykład w związku z problemami dotyczącymi przetwarzania przez agencje pośrednictwa pracy danych szczególnie chronionych Generalny Inspektor zwrócił się z prośbą o informacje o tym zagadnieniu do pozostałych organów ochrony danych osobowych⁸⁹¹. Generalny Inspektor zwrócił się do brytyjskiego Rzecznika ds. Informacje z prośbą o informacje dotyczące zasad przetwarzania danych o stanie zdrowia w ramach ubiegania się o brytyjskie prawo jazdy⁸⁹². Natomiast w innej ze spraw Generalny Inspektor zwracał się do Federalnego Rzecznika Prywatności w Australii w celu udzielenia informacji o podmiocie, do którego miały być przekazane z Polski dane osobowe⁸⁹³. Generalny Inspektor zwracał się także do czeskiego

---

⁸⁸⁶ GI-DP-071/71/05.

⁸⁸⁷ GI-DP-071/321/05.

⁸⁸⁸ GI-DP-071/377/05.

⁸⁸⁹ GI-DP-071/469/05.

⁸⁹⁰ W sprawie o sygn. akt GI-DS-430/983/04 Generalny Inspektor przekazał francuskiemu organowi ochrony danych osobowych skargę polskiego obywatela na podmioty działające we Francji.

⁸⁹¹ GI-DP-071/270/05. Zadane pytanie spotkało się z bardzo dużym odzewem innych organów ochrony danych..

⁸⁹² GI-DP-071/597/05.

⁸⁹³ GI-DP-404/01/05.

Rzecznika Ochrony Danych Osobowych w sprawie przetwarzania przez podmiot z siedzibą w Republice Czeskiej danych osobowych polskiej obywatelki⁸⁹⁴.

2) Odpowiedzi na pytania.

W omawianym okresie sprawozdawczym kontakty dwustronne koncentrowały się głównie na udzielaniu przez Generalnego Inspektora odpowiedzi na pytania zadawane przez innych rzeczników ochrony danych osobowych. Pytania te przede wszystkim dotyczyły informacji o przepisach o ochronie danych osobowych lub ich interpretacji. Rzecznicy ochrony danych osobowych z innych państw byli m.in. zainteresowani przetwarzaniem danych osobowych w związku z wykorzystywaniem ogólnokrajowych numerów identyfikacyjnych⁸⁹⁵, czy zbieraniem danych osobowych w związku zabezpieczaniem imprez masowych⁸⁹⁶. Pytano się również o zasady regulujące przechowywanie danych transmisyjnych⁸⁹⁷, publikację pełnej treści wyroków sądowych w Internecie⁸⁹⁸, przyznawanie odszkodowań z tytułu naruszenia przepisów o ochronie danych osobowych⁸⁹⁹, a także o sposób spełniania obowiązku informacyjnego⁹⁰⁰ oraz sposób realizacji prawa dostępu do danych⁹⁰¹. Należy jeszcze wymienić pytania dotyczące zasad przetwarzania danych szczególnie chronionych⁹⁰², zakresu danych przetwarzanych przez pracodawców⁹⁰³, przetwarzania danych przez biblioteki publiczne⁹⁰⁴, wykorzystywania technologii RFID⁹⁰⁵, czy też uwierzytelniania w środowisku internetowym⁹⁰⁶.

Osobną grupę nich stanowią pytania dotyczące przekazywania danych osobowych do państw trzecich. Jedno z nich dotyczyło zasad przekazywania danych szczególnie chronionych - na zasadzie powierzenia - podmiotowi, którego siedziba znajduje się w państwie trzecim⁹⁰⁷. Generalny Inspektor był też proszony o udzielenie informacji, czy określony podmiot składał w Polsce wnioski o wyrażenie zgody na przekazywanie danych osobowych do państwa trzeciego⁹⁰⁸.

---

⁸⁹⁴ GI-DS-430/1/05.

⁸⁹⁵ GI-DP-071/6/05, GI-DP-071/335/05, GI-DP-071/490/05.

⁸⁹⁶ np. GI-DP-071/233/05.

⁸⁹⁷ GI-DP-071/11/05, GI-DP-071/306/05 dotyczyła sprawy wykorzystywania list abonentów telefonicznych w celach marketingu bezpośredniego, GI-DP-071/298/05 interpretacja art. 13 Dyrektywy 2002/58/WE.

⁸⁹⁸ np. GI-DP-071/99/05.

⁸⁹⁹ np. GI-DP-071/346/05.

⁹⁰⁰ np. GI-DP-071/326/05.

⁹⁰¹ np. GI-DP-071/92/05.

⁹⁰² GI-DP-071/313/05, GI-DP-071/418/05.

⁹⁰³ np. GI-DP-071/283/05 Wśród pytań dotyczących ochrony danych osobowych w środowisku pracy tytułem przykładu można wskazać pytanie dotyczące prawnej dopuszczalności badań na obecność narkotyków w organizmie pracowników (GI-DP-DP/168/05).

⁹⁰⁴ GI-DP-071/322/05.

⁹⁰⁵ GI-DP-071/436/05.

⁹⁰⁶ GI-DP-071/167/05.

⁹⁰⁷ GI-DP-071/396/05.

⁹⁰⁸ np. GI-DP-174/05.

Następną grupę stanowią prośby o informacje o przepisach regulujących działanie Generalnego Inspektora oraz o metodach pracy Biura Generalnego Inspektora. I tak, pytano się o brzmienie przepisów proceduralnych regulujących postępowanie przed Generalnym Inspektorem, w tym o tryb odwoławczy od wydawanych przez niego decyzji. Pytania dotyczyły również polskich przepisów o rejestracji zbiorów danych osobowych⁹⁰⁹, opłat pobieranych przez Generalnego Inspektora⁹¹⁰ oraz o metodologii przeprowadzanych inspekcji⁹¹¹.

3) Wizyty dwustronne.

Podobnie jak w latach ubiegłych istotną rolę w działalności Generalnego Inspektora odgrywają liczne kontakty dwustronne z rzecznikami ochrony danych osobowych z innych państw. W 2005 r. współpraca dwustronna koncentrowała się głównie na wymianie informacji oraz pomocy przy prowadzeniu postępowań administracyjnych. Natomiast znacznie mniejszą rolę odgrywały wizyty robocze. Niewątpliwie wiąże się to z większymi możliwościami spotkań osobistych z innymi rzecznikami przy okazji licznych przedsięwzięć wielostronnych, jak również wiąże się to z dużym zaangażowaniem pracowników Biura Generalnego Inspektora w organizację w ostatnich dwóch latach wydarzeń, które będąc ważnymi dla środowisk związanych z ochroną danych osobowych, jednocześnie były przedsięwzięciami skomplikowanymi organizacyjnie.

Niemniej jednak należy odnotować wizytę Generalnego Inspektora w Biurze Parlamentarnego Rzecznika Ochrony Danych i Wolności Informacji na Węgrzech, która miała miejsce w Budapeszcie w dniu 10 maja 2005 r. Wizyta ta była poświęcona bardzo ważnej dla społeczeństw obu państw tematyce, jaką są zasady udostępniania akt dawnych służb bezpieczeństwa państwa komunistycznego. Należy dodać, że w obu państwach zagadnienie to wywołuje bardzo dużo wątpliwości z punktu widzenia ochrony prywatności i danych osobowych⁹¹².

3. Udział w konferencjach, seminariach i warsztatach o charakterze międzynarodowym.

1) 27 Międzynarodowa Konferencja Rzeczników Ochrony Danych Osobowych i Prywatności.

Generalny Inspektor oraz Dyrektor Departamentu Prawnego Biura Generalnego Inspektora w dniach 14-16 września 2005 r. uczestniczyli w 27 Międzynarodowej Konferencji Rzeczników

---

⁹⁰⁹ GI-DP-071/65/05.

⁹¹⁰ GI-DP-071/412/05.

⁹¹¹ Na prośbę greckiego organu ochrony danych osobowych Generalny Inspektor przekazał materiały dotyczące metodologii przeprowadzania inspekcji, przyjętej w Biurze Generalnego Inspektora (GI-DP-071/28/05).

⁹¹² np. GI-DP-071/208/05.

Ochrony Danych Osobowych i Prywatności, która miała miejsce w Montreux (Szwajcaria)⁹¹³. Konferencja została podzielona na dwie części. Podczas ogólnodostępnych sesji otwartych przedstawiciele świata biznesu i nauki, wspólnie z organizacjami rządowymi i pozarządowymi, prowadzili debatę z rzecznikami ochrony danych osobowych z ponad 40 krajów na temat znaczenia prawa do ochrony danych osobowych i prywatności w globalizującym się świecie. W trakcie Konferencji Dr Ewa Kulesza przewodniczyła sesji zatytułowanej: „Rola sektora prywatnego w przetwarzaniu danych osobowych w realizacji zadań publicznych, czyli czy prywatne przedsiębiorstwa stają się „Wielkim Bratem”.

W dniu 16 września 2005 r. odbyła się zamknięta sesja Międzynarodowej Konferencji Rzeczników Ochrony Danych Osobowych i Prywatności, w czasie której przyjęto⁹¹⁴:

- Deklarację z Montreux⁹¹⁵,
- Rezolucję w sprawie zastosowania danych biometrycznych w paszportach, dokumentach tożsamości oraz dokumentach podróży, jak również,
- Rezolucję w sprawie wykorzystywania danych osobowych do celów komunikacji politycznej⁹¹⁶,
- Rezolucję akredytacyjną.

Generalny Inspektor dr Ewa Kulesza – jako organizator Wiosennej Konferencji Europejskich Organów Ochrony Danych w Krakowie – przewodniczyła także Zamkniętej Sesji Europejskich Organów Ochrony Danych Osobowych, która odbyła się w dniu 16 września 2005 r. Sesja ta poświęcona była aktualnym propozycjom prawodawczym na forum Unii Europejskiej dotyczącym przechowywania danych transmisyjnych. Przyjęto również raport Komitetu Akredytacyjnego oraz rezolucję w sprawie akredytacji. Należy wskazać, że po zakończeniu Wiosennej Konferencji Europejskich Organów Ochrony Danych Komitet Akredytacyjny składa się z przedstawicieli organów ochrony danych osobowych z Holandii, Polski i Węgier. Do następnej Wiosennej Konferencji, która w 2006 r. będzie miała miejsce w Budapeszcie, przedstawiciel Generalnego Inspektora przewodniczy Komitetowi Akredytacyjnemu. Jednocześnie Biuro Generalnego Inspektora pełni funkcję sekretariatu Komitetu Akredytacyjnego.

2) Wiosenna Konferencja Europejskich Organów Ochrony Danych.

---

⁹¹³ Więcej informacji o Konferencji znajduje się na stronie internetowej: <http://www.privacyconference2005.org>. O poprzedniej Konferencji, która była organizowana przez Generalnego Inspektora w dniach 14-16 września 2004 r. we Wrocławiu szerzej w Sprawozdaniu z działalności Generalnego Inspektora za 2004 r. oraz na stronie internetowej: <http://26konferencja.giodo.gov.pl/>.

⁹¹⁴ Teksty rezolucji dostępne są w wersji elektronicznej na stronie internetowej: <http://www.privacyconference2005.org/index.php?id=6>.

⁹¹⁵ W związku z przyjęciem przez Konferencję Deklaracji z Montreux, Generalny Inspektor zwrócił się do Prezesa Rady Ministrów RP z prośbą o jej przekazanie polskiej delegacji na Szczyt Społeczeństwa Informacyjnego w Tunisie oraz zapewnienie jej poparcia (GI-DP-071/415/05).

Tegoroczna Konferencja była organizowana w dniach 25-26 kwietnia 2005 r. w Krakowie przez Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych.

Wiosenne Konferencje Europejskich Organów Ochrony Danych (*Spring Conferences of European Data Protection Authorities*) są najważniejszymi, corocznymi spotkaniami rzeczników ochrony danych osobowych z państw członkowskich Unii Europejskiej oraz innych państw europejskich. Pierwsze spotkanie odbyło się w 1991 r., w Hadze. Natomiast po konferencji, która w roku 1993 miała miejsce w Paryżu podjęto decyzję o organizacji wiosną, każdego roku, Europejskich Konferencji Rzeczników Ochrony Danych Osobowych. Konferencje te mają charakter zamknięty, gdyż udział w nich mogą brać jedynie organy ochrony danych osobowych.

Kolejne konferencje poświęcane są różnym aspektom ochrony danych osobowych w Europie, a ich uczestnicy podejmują działania ukierunkowane nie tylko na wdrażanie unijnych przepisów, ale również na monitorowanie ich przestrzegania w poszczególnych krajach. W szczególności poruszane są kwestie związane ze stosowaniem postanowień Dyrektywy 95/46/WE w sprawie ochrony osób fizycznych w zakresie przetwarzania danych osobowych i swobodnego przepływu tych danych. Przedmiotem obrad jest również ochrona danych osobowych przetwarzanych na potrzeby współpracy policji, jak też współpracy sądów w sprawach karnych i cywilnych, czyli działania podejmowane w ramach trzeciego filaru Unii Europejskiej.

Ze względu na dziesiątą rocznicę uchwalenia Dyrektywy 95/46/WE, tegoroczna Konferencja była dobrą okazją, aby z perspektywy czasu i dotychczasowych doświadczeń zastanowić się nad generalną oceną jej postanowień oraz sposobu ich realizacji, w kontekście rosnących wciąż zagrożeń prawa do ochrony danych i prywatności. Dlatego też tematem przewodnim Konferencji była dziesiąta rocznica uchwalenia Dyrektywy 95/46/WE.

W trakcie obrad poruszono m.in. następujące tematy:

- wpływ Dyrektywy 95/46WE na stopień ochrony danych osobowych w UE i w państwach trzecich,
- ocena istniejących postanowień Dyrektywy 95/46/WE oraz praktyki ich stosowania,
- ochrona danych osobowych w ramach III filaru UE,
- nowe instrumenty prawne umożliwiające przekazywanie danych osobowych do państw trzecich (wiążące reguły korporacyjne),
- świadomość i edukacja z zakresu ochrony danych osobowych,
- realizacja prawa dostępu do danych przez osoby, których dane dotyczą.

Uczestnikami Konferencji byli przedstawiciele organów Unii Europejskiej oraz Rady Europy, a także 34 delegacje narodowe, reprezentowane przez rzeczników ochrony danych

---

⁹¹⁶ Generalny Inspektor był jednym z organów, które formalnie popierały wniosek o przyjęcie rezolucji.

osobowych. W czasie Konferencji referaty wygłosili m.in. Pan Peter Hustinx (Europejski Inspektor Ochrony Danych), Pan Philippe Renaudière (Kierownik Wydziału do spraw ochrony danych osobowych w Komisji Europejskiej), Pan Peter Schaar (Przewodniczący Grupy Roboczej Art. 29) oraz Pan Prof. Spiros Simitis (Uniwersytet im. Johanna Wolfganga Goethego we Frankfurcie nad Menem)⁹¹⁷.

W trakcie obrad stwierdzono, że nadchodzący okres dla europejskiej ochrony danych osobowych ma charakter kluczowy. Przyszłe przyjęcie Konstytucji dla Europy może potwierdzić za Kartą Praw Podstawowych prawo do ochrony danych osobowych jako prawo podstawowe. Jednocześnie potwierdza, że prawo to jest warunkiem europejskiej struktury demokratycznej. Następujące zmiany w dziedzinie ochrony danych osobowych można również zauważyć w strukturze Komisji Europejskiej, w ramach której doszło do przeniesienia Wydziału ds. ochrony danych osobowych z Dyrekcji Generalnej ds. Rynek Wewnętrzny do Dyrekcji zajmującej się prawami podstawowymi w ramach Dyrekcji Generalnej ds. Wolności, Bezpieczeństwa i Sprawiedliwości. Analizując obecną sytuację i przyszłość ochrony danych osobowych w Europie podkreślono, że ta dziedzina nie może być traktowana jako regulacja statyczna, lecz raczej musi być rozumiana jako dynamiczny proces związany ze zmianami technologicznymi i społecznymi.

Pierwsza sesja Konferencji została poświęcona wpływowi Dyrektywy 95/46/WE o ochronie danych osobowych na Unię Europejską i państwa trzecie. W trakcie wystąpień podkreślono, że w nowym tysiącleciu prawo do ochrony danych osobowych jest tak samo ważne dla społeczeństw demokratycznych, jak wolność słowa, czy wolność komunikowania. Jednocześnie zdefiniowano przyczyny wpływu Dyrektywy 95/46/WE na ustawodawstwo państw trzecich oraz zwrócono uwagę na konieczność całościowej regulacji ochrony danych osobowych na forum UE.

Druga sesja została zatytułowana: „Dyrektywa 95/46/WE: zmiana czy nowa interpretacja – wpływ orzecznictwa Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości”. W trakcie tej sesji przypomniano, że Komisja Europejska jest zobowiązana do regularnego badania stosowania Dyrektywy 95/46/WE. Przy czym przeprowadzając pierwszą ewaluację Dyrektywy 95/46/WE Komisja Europejska stwierdziła, iż jest zbyt wcześnie by rozważać propozycje zmiany jej postanowień. Podkreślono także dużą rolę Grupy Roboczej Art. 29 w procesie implementacji postanowień Dyrektywy 95/46/WE.

W związku z trzecią sesją zatytułowaną „Przekazywanie danych osobowych do państw trzecich – wiążące reguły korporacyjne – nowe instrumenty prawne – prawo właściwe”, przedstawiony został raport dotyczący ostatnich prac nad tym instrumentem prawnym zarówno na poziomie krajowym, jak i na poziomie UE. W trakcie wystąpień podkreślono, że wiążące reguły

---

⁹¹⁷ Prof. Spiros Simitis jest jednym z najznakomitszych specjalistów w dziedzinie ochrony danych osobowych w Europie oraz byłym wieloletnim Rzecznikiem Ochrony Danych Kraju Związkowego Hesji (Niemcy).

korporacyjne umożliwiają międzynarodowe przepływy danych osobowych, zapewniając odpowiedni poziom ochrony wewnątrz korporacji międzynarodowych. Przy czym ten instrument prawny powinien wiązać zarówno wewnątrz organizacji, jak i na zewnątrz.

Czwarta sesja Konferencji była poświęcona urzędnikom ochrony danych osobowych (przedstawiono raport dotyczący funkcjonowania tej instytucji). Na wstępie zaprezentowano nowe rozwiązania francuskie dotyczące tej instytucji. Następnie zaś przedstawiono długoletnie doświadczenia szwedzkie dotyczące działalności urzędników ochrony danych osobowych. W trakcie dyskusji poinformowano o funkcjonowaniu urzędników ochrony danych w instytucjach unijnych, a także bliższe informacje dotyczące funkcjonowania urzędników ochrony danych w Niemczech⁹¹⁸.

Piąta sesja była poświęcona realizacji uprawnienia dostępu do danych przez osoby, których dane dotyczą. Po wprowadzeniu do tematyki sesji przedstawiono raport w sprawie realizacji prawa dostępu do danych. Prawo dostępu do danych osobowych w ustawodawstwach państw europejskich nie jest jednolicie uregulowane. W raporcie przedstawiono różnice w sposobie regulacji prawa dostępu do danych m.in. w odniesieniu do kosztów udostępnienia danych, czy też ograniczeń dostępu. Uczestnicy zapoznali się również z rozwiązaniami maltańskimi.

Drugi dzień obrad rozpoczął się od sesji poświęconej świadomości i edukacji w zakresie ochrony danych osobowych. Zaprezentowano raport w sprawie świadomości w dziedzinie ochrony danych osobowych, który został przygotowany na podstawie badań opinii społecznej przeprowadzonych w 2003 r. przez Eurobarometr, jak również na podstawie sondaży przeprowadzonych w nowych państwach członkowskich UE. Podkreślono wagę działań organów ochrony danych osobowych mających na celu zapewnienia osobom fizycznym możliwości podejmowania decyzji o przetwarzaniu ich danych.

Przedostatnia sesja Konferencji poświęcona była okazją do omówienia innych, różnorodnych zagadnień. I tak, czasie sesji zostało przedstawione pierwsze sprawozdanie Komitetu Akredytacyjnego w historii Konferencji, gdyż po raz pierwszy dokonywano akredytacji członków Konferencji. Następnie przedstawiono funkcjonowanie Warsztatów na temat rozpatrywania skarg oraz zaprezentowano program 27 Międzynarodowej Konferencji Rzeczników Ochrony Danych i Prywatności w Montreux. Ponadto przedstawiono raport z działalności Międzynarodowej Grupy ds. Ochrony Danych w Telekomunikacji.

W trakcie ostatniej części Wiosennej Konferencji, która została przeznaczona na omówienie problematyki ochrony danych osobowych w ramach trzeciego filaru UE, uczestnicy Konferencji przyjęli szereg dokumentów związanych z tą tematyką. Najistotniejszym dokumentem

---

⁹¹⁸ Niemcy są państwem, z którego ta instytucja się wywodzi.

przyjętym przez Konferencję jest Deklaracja Krakowska⁹¹⁹, wzywająca do przyjęcia stosownej regulacji dotyczącej przetwarzania danych w ramach trzeciego filaru UE oraz do powołania Grupy Roboczej, na której forum prowadzone byłyby prace w zakresie ochrony danych w sektorze ochrony porządku publicznego. Uzupełnieniem Deklaracji Krakowskiej jest Stanowisko w sprawie ochrony porządku publicznego i wymiany informacji w Unii Europejskiej wskazujące szereg zasad, których uwzględnienie jest konieczne w toku prac legislacyjnych nad wskazaną powyżej regulacją. Ostatnim dokumentem przyjętym przez Konferencję jest opinia dotycząca projektu decyzji ramowej w sprawie uproszczenia wymiany informacji oraz wywiadu pomiędzy organami ochrony porządku publicznego państw członkowskich Unii Europejskiej, w szczególności w odniesieniu do ciężkich przestępstw w tym aktów terroru, wskazująca na istotne braki w zakresie ochrony danych dostrzeżone w tym projekcie oraz wzywająca do zmiany projektu przy uwzględnieniu Deklaracji Krakowskiej oraz uwag zawartych w przyjętej opinii.

Obrady zostały zakończone podsumowaniem dokonany przez Generalnego Inspektora, który podkreślił m.in., że była to pierwsza Wiosenna Konferencja Europejskich Organów Ochrony Danych zorganizowana w Europie Środkowo-Wschodniej.

Konferencja została zorganizowana przy pomocy udzielonej przez Prezydenta Miasta Krakowa.

3) Spotkania Rzeczników Ochrony Danych Osobowych Europy Środkowej i Wschodniej.

Od 2001 r. z inicjatywy Generalnego Inspektora odbywają się cykliczne Spotkania Rzeczników Ochrony Danych Osobowych Europy Środkowej i Wschodniej⁹²⁰. Celem spotkań jest omówienie wspólnych problemów związanych z ochroną danych osobowych, występujących w krajach Europy Środkowej i Wschodniej (które natomiast najczęściej nie występują w Europie Zachodniej) oraz wymiana doświadczeń nabytych w ciągu ostatnich lat. Pierwotnym celem tego forum było zharmonizowanie działań pomiędzy organami ochrony danych osobowych, które dopiero od niedawna wdrażały ustawodawstwo w tym zakresie. Stanowią one doskonałą platformę wymiany doświadczeń pomiędzy rzecznikami ochrony danych osobowych w tym regionie.

W związku z zachodzącymi w Europie procesami integracyjnymi, jednym z głównych celów Spotkań była wymiana doświadczeń związanych z wdrażaniem w krajowych systemach prawnych ustawodawstwa wspólnotowego z dziedziny ochrony danych osobowych. Po przystąpieniu do Unii Europejskiej większości państw uczestniczących w Spotkaniach cel ten uległ zmianie. Obecnie Spotkania mają służyć pomocą tym państwom, które dopiero rozpoczęły wprowadzanie przepisów o ochronie danych osobowych.

---

⁹¹⁹ Tekst deklaracji jest dostępny na stronie internetowej: http://www.edps.eu.int/02_en_legislation.htm#EDPC. Należy zaznaczyć, że Generalny Inspektor - jako organizator Konferencji - przekazał przyjęte na niej dokumenty przedstawicielom różnych organów i instytucji UE, w szczególności Panu Franco Frattinemu Wiceprzewodniczącemu Komisji Europejskiej. Pan Franco Frattini w liście skierowanym do dr Ewy Kuleszy podziękował za otrzymanie Deklaracji i zapewnił, że w jego ocenie jest to bardzo interesujący dokument, jednocześnie będący użytecznym wkładem rzeczników ochrony danych osobowych w toczący się proces legislacyjny dotyczący III filaru UE.

⁹²⁰ Szerzej o współpracy rzeczników ochrony danych z państw Europy Środkowej i Wschodniej w sprawozdaniu z działalności Generalnego Inspektora za rok 2003 i 2004 oraz na stronie internetowej: <http://www.cecprivacy.org>.

Tegoroczne, 7 Spotkanie, odbyło się w dniach 23-24 maja 2005 r. w Smolenicach (Republika Słowacka). Obrady były poświęcone przetwarzaniu danych biometrycznych (praktycznym aspektom nowych technologii), problematyce związanej z postępowaniami sądowymi i administracyjnymi a udostępnianiem informacji, zakresowi wykorzystywania ogólnokrajowych numerów identyfikacyjnych, zastosowaniem standardów zabezpieczenia systemów informatycznych, a także przetwarzaniu danych osobowych w celach statystycznych.

W dniu 24 maja 2005 r. rzecznicy ochrony danych osobowych przyjęli Deklarację w sprawie dalszej współpracy⁹²¹. W przyjętym dokumencie rzecznicy ochrony danych z państw Europy Środkowej i Wschodniej zadeklarowali chęć kontynuowania ścisłej współpracy i wzajemnej pomocy w celu zapewnienia odpowiedniego stopnia ochrony danych osobowych, a także zadeklarowali otwartość na możliwość uczestnictwa w tej współpracy kolejnych państw kandydujących do UE. W związku z tym w Deklaracji zapewniono o gotowości dzielenia się dotychczasowymi doświadczeniami z tymi państwami, które rozpoczęły proces wdrażania przepisów o ochronie danych osobowych.

Zgromadzeni w Smolenicach rzecznicy ochrony danych osobowych jednogłośnie poparli wniosek Komitetu Konsultacyjnego ds. Konwencji Rady Europy o ochronie osób w związku z automatycznym przetwarzaniem danych osobowych (T-PD), aby dzień 28 stycznia ogłosić Dniem Ochrony Danych Osobowych.

Zadeklarowano również poświęcenie szczególnej uwagi wzrostowi świadomości ochrony danych osobowych wśród młodzieży.

W związku ze spotkaniem polska delegacja przygotowała kwestionariusz poświęcony przetwarzaniu danych osobowych w sektorze ochrony zdrowia, który następnie został rozesłany do uczestników spotkania. W czasie sesji poświęconej przetwarzaniu danych osobowych w sektorze ochrony zdrowia, której przewodniczyła Dyrektor Departamentu Prawnego Biura Generalnego Inspektora, polska delegacja przedstawiła podsumowanie wyników uzyskanych na podstawie odpowiedzi nadesłanych przez uczestników spotkania.

4) Inne konferencje, warsztaty i szkolenia.

W dniu 17 stycznia 2005 r. w Bonn Generalny Inspektor w trakcie uroczystości z okazji pożegnania członków zarządu Gesellschaft für Datenschutz und Datensicherung e.V. (Stowarzyszenie Ochrony i Bezpieczeństwa Danych) przedstawiła wystąpienie pt. „Rozwój ochrony danych osobowych w nowych państwach UE”.

Zastępca Generalnego Inspektora, dr Elżbieta Ostrowska, w dniu 15 lutego 2005 r. w Londynie w czasie warsztatów dotyczących przetwarzania danych osobowych w nowych krajach członkowskich UE, które były zorganizowane przez Brytyjski Instytut Prawa Międzynarodowego i Porównawczego, wygłosiła referat pt.: „Osiągnięcia w dziedzinie ochrony danych osobowych w Polsce rok po rozszerzeniu

---

⁹²¹ Tekst Deklaracji dostępny jest w wersji elektronicznej na stronie internetowej: http://www.giodo.gov.pl/268/id_art/1381/j/pl/.

UE”. Ponadto, w dniu 30 listopada 2005 r. w czasie posiedzenia kwartalnego Instytutu poświęconego dziesięcioleciu Dyrektywy 95/46/WE, w imieniu Generalnego Inspektora, wygłosiła referat pt.: „10 rocznica powstania Dyrektywy 95/46 – doświadczenia Polski”.

W dniu 23 czerwca 2005 r. w trakcie 14 Forum Ochrony Danych w Wiesbaden, dr Ewa Kulesza wygłosiła wykład zatytułowany „Wpływ prawa Unii Europejskiej na ochronę danych osobowych w Polsce”.

Zastępca Generalnego Inspektora w trakcie Konferencji zatytułowanej „Polityka informacyjna w Europie”, która w dniach 12-13 września 2005 r. odbywała się w Ostrawie, wygłosiła referat pt.: „Ochrona danych osobowych w świetle rozwoju nowych technik informacyjnych”.

W dniu 15 listopada 2005 r. w Brukseli w trakcie posiedzenia EPOF (European Privacy Officers Forum – Forum Europejskich Urzędników Ochrony Prywatności)⁹²² Generalny Inspektor wygłosił wykład zatytułowany „Wpływ ustawodawstwa z zakresu ochrony danych osobowych oraz działań polskiego organu ochrony danych na praktykę stosowaną przez podmioty sektora prywatnego w Polsce”.

Należy jeszcze odnotować udział pracowników Biura Generalnego Inspektora w spotkaniach lub warsztatach poświęconych szczegółowym zagadnieniom z dziedziny ochrony danych osobowych. Tytułem przykładu, w dniu 14 czerwca 2005 r. w Brukseli pracownik Departamentu Prawnego brał udział w spotkaniu poświęconym rekomendacjom w sprawie stosowania Dyrektywy 95/46/WE w kontekście badań medycznych. Rekomendacje te zostały przygotowane w ramach projektu PRIVIREAL (Privacy in Research Ethics and Law)⁹²³. Jest to projekt badawczy finansowany z funduszy unijnych, którego koordynatorem jest Uniwersytet w Sheffield. Celem projektu jest ocena implementacji Dyrektywy 95/46/WE w państwach członkowskich, ocena sposobu w jaki komitety bioetyczne zapewniają lepszej ochrony praw podmiotów danych w związku z badaniami medycznymi. W czasie spotkania koordynatorzy projektu przedstawili wybrane problemy oraz zaprezentowali treść proponowanych rekomendacji.

W dniu 30 czerwca 2005 r. pracownik Departamentu Prawnego oraz pracownik Departamentu Inspekcji wzięli udział w warsztatach poświęconych ochronie danych osobowych w sektorze farmaceutycznym, które zostały zorganizowane przez czeski organ ochrony danych osobowych oraz Międzynarodową Izbę Handlową. W warsztatach wzięli udział przedstawiciele organów ochrony danych osobowych oraz firm farmaceutycznych. W trakcie obrad polska delegacja przedstawiła doświadczenia Generalnego Inspektora związane z kontrolą przetwarzania danych osobowych przez przedsiębiorstwa farmaceutyczne.

Współpraca międzynarodowa stanowi ważny obszar działalności Generalnego Inspektora. 2005 r. był kolejnym okresem, w którym wzrosła aktywność polskiego organu ochrony danych osobowych na różnych forach międzynarodowych. Wobec zobowiązań prawnomiędzynarodowych Rzeczypospolitej Polskiej współpraca będzie kontynuowana również w latach następnych.

W ramach europejskiego systemu ochrony danych osobowych wspólne działania podejmowane przez rzeczników ochrony danych osobowych, w tym Generalnego Inspektora, mają kluczowe znaczenie dla zapewnienia właściwej ochrony prywatności w Europie. Należy też pamiętać o tym, że poszczególne organy krajowe coraz częściej są konfrontowane z problemami o charakterze ponadgranicznym. Z tego też względu wskazane jest podtrzymywanie współpracy, bowiem stanowi nieocenioną pomoc przy rozpatrywaniu konkretnych spraw, jak również pozwala

---

⁹²² Jest to organizacja zrzeszająca urzędników ochrony danych osobowych oraz prawników wewnętrznych zajmujących się ochroną danych osobowych w dużych korporacjach międzynarodowych.

⁹²³ Więcej informacji o programie na stronie internetowej: <http://www.privireal.org/>.

na wcześniejsze przygotowanie się do rozwiązywania problemów, które pojawiły się już w innych państwach.

PODSUMOWANIE

2005 r. to już ósmy rok obowiązywania ustawy o ochronie danych osobowych. Niewątpliwie z roku na rok poziom świadomości prawnej zarówno podmiotów przetwarzających dane, jak i osób fizycznych, których dane dotyczą zwiększa się. Jest to szczególnie widoczne w przypadku dużych podmiotów gospodarczych, które politykę bezpieczeństwa danych swoich klientów traktują jako element pozytywnego wizerunku przedsiębiorcy. Inaczej jest w przypadku drobnych przedsiębiorców lub podmiotów pożytku publicznego, które często nie posiadają nawet świadomości, iż przetwarzają dane osobowe i z tego tytułu spoczywają na nich określone obowiązki.

Oceniając wyniki przeprowadzonych **kontroli** stwierdza należy, iż najwięcej zastrzeżeń wzbudzały środki techniczne i organizacyjne stosowane przez jednostki kontrolowane w celu zapewnienia ochrony przetwarzanych danych. Większość kontroli wykazała bowiem, że zastosowane przez administratorów danych ośrodki nie zabezpieczają danych przed ich udostępnieniem osobom nieupoważnionym, zabranieniem przez osobę nieuprawnioną, przetwarzaniem z naruszeniem ustawy oraz zmianą, utratą, uszkodzeniem lub zniszczeniem. Nieprawidłowości w tym zakresie stwierdzono w szczególności w toku kontroli organów administracji publicznej i podmiotów udzielających świadczeń zdrowotnych. Liczne uchybienia występowały również w procesie przetwarzania danych osobowych przy użyciu systemów informatycznych. Trudności z prawidłowym wypełnieniem obowiązków określonych w przepisach rozporządzenia w sprawie dokumentacji przetwarzania danych osobowych oraz warunków technicznych i organizacyjnych, jakim powinny odpowiadać urządzenia i systemy informatyczne służące do przetwarzania danych osobowych dotyczyły podmiotów reprezentujących wszystkie dziedziny.

Dużo mniej problemów jednostki kontrolowane miały natomiast z prawidłowym wykonaniem innych podstawowych obowiązków określonych w przepisach o ochronie danych osobowych. Nieprawidłowości dotyczyły najczęściej nie dopełnienia obowiązku zgłoszenia prowadzonych zbiorów do rejestracji Generalnemu Inspektorowi (głównie przez organy administracji publicznej) oraz zbierania danych w zakresie nieadekwatnym do celu ich przetwarzania (głównie przez instytucje finansowe). Sporadycznie stwierdzano natomiast inne uchybienia w procesie przetwarzania danych osobowych, np. nie dopełnienie obowiązku informacyjnego, o którym mowa w art. 24 ust. 1 i art. 25 ust. 1 ustawy o ochronie danych osobowych (m.in. przez inne, niż banki, instytucje finansowe).

Obowiązki określone w przepisach o ochronie danych nie były wykonywane przez jednostki kontrolowane najczęściej z powodu błędnej interpretacji tych przepisów oraz ich niekonsekwentnego stosowania. Częstą przyczyną, w szczególności w przypadku organów wymiaru sprawiedliwości i służby zdrowia, był również brak odpowiednich środków finansowych niezbędnych do pokrycia kosztów związanych z wdrożeniem rozwiązań zapewniających prawidłowe spełnienie wymogów ustawy o ochronie danych osobowych i rozporządzenia w sprawie dokumentacji przetwarzania danych osobowych oraz warunków technicznych i organizacyjnych, jakim powinny odpowiadać urządzenia i systemy informatyczne służące do przetwarzania danych osobowych. W niektórych przypadkach przyczyny powyższego stanu rzeczy wynikały jednak nie tylko z braku odpowiednich środków finansowych, ale także z niewłaściwego podejścia osób odpowiedzialnych za przetwarzanie danych osobowych do problematyki ochrony tych danych, a nawet z lekceważenia przepisów. Świadczy o tym w szczególności nie wykonywanie tych obowiązków, które nie pociągają za sobą nadmiernych kosztów finansowych (np. brak ewidencji osób upoważnionych do przetwarzania danych osobowych, czy też nie wyznaczenie administratora bezpieczeństwa informacji).

Wskazać w tym miejscu należy na kontrole przeprowadzane w Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, które wykazały liczne uchybienia w procesie przetwarzania danych przez ten podmiot. Nieprawidłowości w przetwarzaniu danych przez tę instytucję, w szczególności niewłaściwy sposób zabezpieczenia danych budzą szczególnie niepokój zważywszy na kategorie danych przetwarzanych przez Instytut.

Na podkreślenie zasługuje fakt, że w większości przypadków stwierdzone w trakcie kontroli uchybienia były usuwane przez jednostki kontrolowane w toku postępowania. Natomiast do nielicznych należały sytuacje składania przez te jednostki wniosków o ponowne rozpatrzenie sprawy zakończonej decyzją Generalnego Inspektora oraz zaskarżania decyzji do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie. Należy także podnieść, że w zdecydowanej większości przypadków Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie potwierdzał stanowisko zajmowane przez Generalnego Inspektora w zaskarżonych decyzjach, oddalając skargi.

Na podstawie ustaleń z kontroli przeprowadzonych w 2005 r. należy stwierdzić, że w porównaniu z latami ubiegłymi osoby odpowiedzialne za przetwarzanie danych osobowych wykazały większą świadomość zagrożeń związanych z przetwarzaniem danych osobowych, a tym samym konieczności zapewnienia odpowiednich środków organizacyjnych i technicznych zapewniających ochronę tych danych. Konsekwencją było większe wyczulenie na prawidłowe dopełnienie obowiązków wynikających z przepisów o ochronie danych osobowych, co oczywiście nie oznacza, że obowiązki te zostały wykonane w sposób właściwy. Niestety, powyższe spostrzeżenia nie dotyczą wszystkich podmiotów, w których przeprowadzono kontrole. Zdarzały się

bowiem sytuacje, które wskazywały, że jednostki kontrolowane nie wykonywały większości obowiązków wynikających z przepisów o ochronie danych osobowych.

W omawianym okresie sprawozdawczym odnotowano nieznaczny spadek liczby **skarg** w porównaniu z 2004 r. Podobnie jak w latach ubiegłych najliczniejszą grupę stanowiły skargi na podmioty ze sfery prywatnej. Stosunkowo mniej problemów z przestrzeganiem przepisów ustawy o ochronie danych osobowych miały podmioty ze sfery publicznej, niemniej również i po ich stronie dochodziło do nieprawidłowości, np. zbierania przez straż miejskie danych osobowych w zbyt szerokim zakresie, czy udostępniania w toku prowadzonej przez komorników egzekucji danych osobowych dłużników osobom nieupoważnionym. Były to jednak incydentalne przypadki, regułą zaś pozostawała właściwa ochrona danych przetwarzanych przez te podmioty.

Krótkie podsumowanie działalności podmiotów najczęściej dopuszczających się naruszeń przepisów ustawy należy rozpocząć od przedsiębiorców prowadzących działalność marketingową. Podmioty te nadal łamały prawo do ochrony danych osobowych przetwarzając dane bez podstawy prawnej, tj. bez wskazania przesłanki dopuszczalności ich przetwarzania, jak też po wniesieniu przez osoby, których dane dotyczyły, sprzeciwu wobec ich dalszego wykorzystywania. Nie respektowały również obowiązków udzielenia osobom zainteresowanym w przewidzianych ustawą przypadkach określonego rodzaju informacji ich dotyczących. Nadal odnotowywane były skargi na podmioty wskazujące jako adres swojej siedziby państwa trzecie, w których brakuje regulacji z zakresu ochrony danych osobowych, co jak należy przypuszczać było świadomym działaniem mającym na celu uniemożliwienie nie tylko organowi ochrony danych osobowych, ale także i innym organom państwowym (np. skarbowym) weryfikacji legalności ich działań. Poczuciu bezkarności firm marketingowych sprzyja niewątpliwie bierna postawa organów ścigania, które umarzają postępowania zainicjowane złożonym przez Generalnego Inspektora zawiadomieniem o popełnieniu przestępstwa z powołaniem się np. na znikomy stopień społecznej szkodliwości czynu, czy też brak znamion czynu zabronionego. Prokuratury wykazują przy tym nieznajomość podstawowych pojęć z zakresu ustawy o ochronie danych osobowych.

Do nieprawidłowości dochodziło również po stronie spółdzielni i wspólnot mieszkaniowych, choć w porównaniu z latami ubiegłymi odnotowano spadek skarg w sektorze mieszkalnictwa. W mniejszym stopniu niż poprzednio skarżono się na udostępnianie bez zgody dłużników zalegających z wnoszeniem opłat czynszowych ich danych osobowych w miejscach publicznych, co może być wynikiem licznych wystąpień Generalnego Inspektora ukierunkowanych na zmianę praktyk spółdzielni i wspólnot w procesie egzekwowania ich praw od dłużników.

Jako efekt wystąpień Generalnego Inspektora można także odczytywać istotne zmniejszenie się liczby skarg na wymuszanie klauzuli zgody na przetwarzanie danych osobowych w celach marketingowych oraz wypełnienie obowiązku informacyjnego z art. 24 i 25 ustawy przez

banki, towarzystwa ubezpieczeń, czy też podmioty z sektora telekomunikacyjnego. Nadal jednak zastrzeżenia budzi treść formularzy stosowanych przez wydawców czasopism oraz inne podmioty z sektora mediów, które dane osobowe uczestników organizowanych przez siebie konkursów automatycznie pozyskują dla celów marketingowych bez umożliwienia takim osobom wyrażenia na powyższe zgody.

Nadal Generalny Inspektor otrzymywał wiele skarg na działania windykacyjne podmiotów z sektora prywatnego, jednakże liczba skarg kwestionująca przekazanie danych w ramach cesji wierzytelności uległa zmniejszeniu, co należy niewątpliwie przypisać dokonanej przez sądy administracyjne interpretacji prawnej tego zagadnienia. Niemniej jednak przedmiotem wątpliwości wciąż pozostaje legalność prowadzenia windykacji na podstawie zawieranych umów powierzenia przetwarzania danych. U podłoża tych skarg - uznawanych za bezzasadne, o ile wykonanie zadań przez podmiot zajmujący się windykacją należności mieści się w zakresie i celu zakreślonym postanowieniami umowy z art. 31 ustawy – leży błędne przeświadczenie skarżących co do konieczności pozyskiwania ich zgody na takie działania administratorów danych. Przy ocenie tego zagadnienia warto wskazać na liczne przypadki przekazywania przez operatorów telekomunikacyjnych, od wielu lat przetwarzających dane za pomocą wyspecjalizowanych systemów informatycznych, niepoprawnych danych o swoich klientach, czy to w ramach cesji wierzytelności, czy też umów zlecenia. W toku postępowania okazywało się, że przetwarzanie przez operatorów niepoprawnych danych było efektem błędu zatrudnionego pracownika lub nieprawidłowości funkcjonowania systemu informatycznego. Często także uzasadnione okazywały się skargi na udostępnienie z powyższych względów osobom nieupoważnionym danych zastrzeżonych przez abonentów. Podobny problem odnotować należy po stronie banków w związku z udostępnianiem danych do zbiorów prowadzonych przez ZBP i BIK, które weryfikowały przetwarzane dane dopiero w toku postępowań przed organem ochrony danych osobowych i na skutek wystąpień Generalnego Inspektora wdrażały dodatkowe procedury zabezpieczające dane przed przetwarzaniem z naruszeniem prawa. Współpraca Generalnego Inspektora z przedstawicielami sektora bankowego przy nowelizacji ustawy Prawo bankowe przyniosła skutek w postaci ustawowego uregulowania zasad przetwarzania danych przez banki po wygaśnięciu zobowiązania. Do czasu wprowadzenia przepisów w tym zakresie banki wywodziły uprawnienie do przechowywania danych w takich instytucjach jak BIK i ZBP z wewnętrznych regulaminów, które nie mogły być podstawą takiego prawa. Wskazać jednak należy, iż nadal utrzymuje się wysoka liczba skarg na udostępnienie danych do BIK i ZBP oraz przetwarzanie danych przez te instytucje. Jest to m.in. efektem traktowania przez banki przepisów przejściowych dających 3 lata na dostosowanie do nich przetwarzania danych pozyskanych przed ich wejściem w życie, jako przepisów zawieszających wykonanie wynikających z nich zadań.

Podsumowując działalność Generalnego Inspektora w 2005 roku pod kątem oceny poziomu przestrzegania przez administratorów danych przepisów ustawy o ochronie danych osobowych należy zauważyć, iż w kluczowych sektorach, na które w latach ubiegłych skarżono się najczęściej, ochrona danych uległa poprawie. Można zaryzykować twierdzenie, że administratorzy zaczynają dostrzegać potrzebę ochrony prawa do prywatności osób fizycznych. Jednakże wciąż dochodzi do wielu nieprawidłowości spowodowanych nie tylko świadomym naruszaniem przepisów ustawy, ale i nieznaną prawnymi regułami rządzącymi procesem przetwarzania danych. Brakiem znajomości zarówno ustawy o ochronie danych osobowych, jak też innych aktów prawnych regulujących w sposób szczególny przetwarzanie danych osobowych wykazują się również osoby składające skargi. W wielu przypadkach Generalny Inspektor był bowiem zmuszony wskazywać skarżącym, że nie jest organem właściwym do badania stawianego przez nich problemu, który winien być rozstrzygnięty przez odrębne organy i w odrębnym trybie.

Analizując zgłoszenia zbiorów danych osobowych do **rejestracji**, których dokonano w 2005 r., wskazać należy na stale niezadowalającą świadomość prawną administratorów danych w zakresie obowiązku rejestracyjnego. Często występowały nieprawidłowości polegające na nieprecyzyjnym i niepoprawnym wypełnianiu wniosków rejestracyjnych. Do wzrostu prawidłowości wypełniania zgłoszeń w niewielkim jedynie stopniu przyczyniło się wprowadzenie nowego wzoru zgłoszenia zbioru danych do rejestracji, w którym dokonano szeregu modyfikacji ułatwiających poprawne jego wypełnienie. Podobnie jak w latach ubiegłych najczęściej nieprawidłowości występowały w części zgłoszenia dotyczącej opisu środków technicznych i organizacyjnych, o których mowa w art. 36 – 39 ustawy o ochronie danych osobowych. Sytuacja taka miała miejsce mimo zmodyfikowania części zgłoszenia dotyczącej informacji o sposobie wypełnienia warunków technicznych i organizacyjnych, jakim powinny odpowiadać urządzenia i systemy informatyczne służące do przetwarzania danych osobowych⁹²⁴. Zmiana polegała na wprowadzeniu w miejsce szczegółowego opisu⁹²⁵ jedynie obowiązku zamieszczenia ogólnej informacji o zastosowanym poziomie bezpieczeństwa przetwarzania danych osobowych w systemie informatycznym, co miało ułatwić administratorom danych prawidłowe wypełnienie zgłoszenia. Ponadto, do najczęstszych uchybień należy zaliczyć: określanie zbyt szerokiego zakresu przetwarzanych danych osobowych, nieadekwatnego w stosunku do celu ich przetwarzania; brak wskazania właściwej podstawy prawnej przetwarzania danych osobowych; nieprawidłowości w zakresie sposobu zbierania i udostępniania danych osobowych w kontekście przesłanek legalności przetwarzania danych.

---

⁹²⁴ Rozporządzenie w sprawie dokumentacji przetwarzania danych osobowych oraz warunków technicznych i organizacyjnych, jakim powinny odpowiadać urządzenia i systemy informatyczne służące do przetwarzania danych osobowych.

W 2005 r. odnotować należy fakt masowego realizowania obowiązku rejestracyjnego przez fundacje i stowarzyszenia. W znacznej mierze było to konsekwencją sygnalizacji skierowanych w tej sprawie przez Generalnego Inspektora do Prezesa Rady Ministrów oraz właściwych starostów. Jednakże należy zauważyć, iż fundacje i stowarzyszenia często wypełniały ten obowiązek niewłaściwie, np. poprzez przesłanie całych list czy wykazów zawierających konkretne dane osobowe przetwarzane przez te podmioty. Świadczyło to ewidentnie o nieznajomości przepisów prawa w zakresie ochrony danych osobowych, w szczególności dotyczących obowiązku rejestracji. W takich sytuacjach ww. listy i wykazy były odsyłane do wnioskodawców wraz ze stosownymi wyjaśnieniami.

Efektem sygnalizacji kierowanych jeszcze w latach ubiegłych przez Generalnego Inspektora do Ministra Sprawiedliwości⁹²⁶ były także zgłoszenia dokonywane przez sądy. W 2005 r. sądy zgłosiły do rejestracji łącznie 122 zbiory danych osobowych⁹²⁷. Przesłane zgłoszenia w większości były wypełniane prawidłowo, co niewątpliwie świadczy o zastosowaniu się do wskazówek zawartych w tych sygnalizacjach. Jednocześnie należy podkreślić, iż nie wszyscy prezesi sądów wywiązali się z obowiązku zgłoszenia do rejestracji prowadzonych zbiorów danych dotyczących ławników. Z tego też względu Generalny Inspektor zwrócił się do Przewodniczącego Krajowej Rady Sądownictwa⁹²⁸ z prośbą o pomoc w wyegzekwowaniu obowiązku określonego przepisami prawa, ciążącego na prezesach sądów, polegającego na zgłoszeniu do rejestracji zbiorów danych osobowych prowadzonych w postaci list ławników.

W omawianym okresie sprawozdawczym liczba **projektów aktów prawnych** przedłożonych do zaopiniowania Generalnemu Inspektorowi nieznacznie zmalała w stosunku do roku 2004 r. Zauważyć należy, iż prawie połowa ze skierowanych do Generalnego Inspektora projektów regulowała kwestie dotyczące organów administracji publicznej (148). Znaczną grupę stanowiły projekty aktów prawnych odnoszących się do instytucji finansowych (55).

Podsumowując uchybienia popełniane w projektach aktów prawnych w 2005 r. wskazać należy, iż większość z nich powtarza się z roku na rok. W omawianym okresie sprawozdawczym na uwagę zasługuje jednak fakt, iż w wielu projektach aktów, do których Generalny Inspektor zgłosił uwagi, istniały przepisy stanowiące podstawę do przetwarzania danych w zakresie nieadekwatnym do celu ich przetwarzania. Proponowany przez ustawodawcę zakres danych nie był w ocenie

---

⁹²⁵ W stanie prawnym obowiązującym do dnia 1 maja 2004 r.

⁹²⁶ Pismo z dnia 31 grudnia 2003 r. o sygn. GGI-024-21/03/759, pismo z dnia 16 stycznia 2004 r. o sygn. GGI-024-2/04/26, pismo z dnia 21 maja 2004 r. sygn. GGI-024-10/04/226, pismo z dnia 6 sierpnia 2004 r. o sygn. DRZDO-400/3/04.

⁹²⁷ Sądy rejonowe zgłosiły 92 zbiory danych, sądy okręgowe – 29, a wojskowy sąd garnizonowy – 1.

⁹²⁸ Pismem z dnia 29 grudnia 2005 r. o sygn. DRZDO/400/153/05, do którego załączono wykaz sądów, których prezesi nie dopełnili obowiązku zgłoszenia zbiorów danych dotyczących ławników: Prezes Wojskowego Sądu Okręgowego w Poznaniu oraz prezesi wojskowych sądów garnizonowych (4 sądy), sądów okręgowych (7 sądów) i sądów rejonowych (79 sądów).

Generalnego Inspektora niezbędny dla wykonania zadań, dla których dane te były gromadzone. Organ ochrony danych występował w takich przypadkach o zmianę przedłożonych do zaopiniowania projektów, tak by na ich podstawie można było przetwarzać tylko dane konieczne do osiągnięcia celu, dla którego zostały zebrane. Zdarzały się również projekty, w których zakres przetwarzanych na ich podstawie danych nie był w ogóle określony. Z uwagi na fakt, iż w takich przypadkach administratorzy danych mogli swobodnie decydować o zakresie przetwarzanych danych łatwo mogło dojść do sytuacji, w której poszczególni administratorzy przetwarzaliby różne kategorie danych. Duże było również prawdopodobieństwo, że niektórzy z nich przetwarzają będą dane w zbyt szerokim zakresie. Takie sytuacje powodowały interwencję Generalnego Inspektora, który zwracał uwagę na konieczność wyraźnego określenia zakresu przetwarzanych danych.

Analizując przyczyny występowania błędów przy tworzeniu aktów prawnych powodujących ich niezgodność z ustawą o ochronie danych osobowych wskazać należy, iż są one wynikiem nie tylko niezajomości przepisów tej ustawy, ale również prowadzeniem prac legislacyjnych w sposób sprzeczny z ustalonymi zasadami techniki prawodawczej. Często były np. przypadki zbyt szerokiego traktowania delegacji ustawowej i regulowania w rozporządzeniu wydanym na jej podstawie zagadnień, które nie były objęte jej treścią. Zdarzały się również sytuacje, gdy ustawodawca nie uregulował w akcie wykonawczym kwestii, które powinny być w nim uregulowane na mocy delegacji ustawowej. W takich przypadkach Generalny Inspektor odwoływał się do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 roku w sprawie „Zasad techniki prawodawczej” (Dz. U. Nr 100, poz. 908), które nakazuje zamieszczać w rozporządzeniu tylko przepisy regulujące sprawy przekazane do unormowania w przepisie upoważniającym (upoważnieniu ustawowym).

Analizując tematykę **pytań** o interpretację przepisów o ochronie danych osobowych w pierwszej kolejności należy zwrócić uwagę na ich dużą różnorodność. Z jednej strony do Generalnego Inspektora zwracają się osoby o bardzo niewielkiej wiedzy z zakresu ochrony danych osobowych i ogólnie małej świadomości prawnej. Osoby te mają wątpliwości dotyczące m.in. zakresu przedmiotowego stosowania ustawy o ochronie danych osobowych (np. pytania o przetwarzanie informacji o podmiotach prowadzących działalność gospodarczą), legalności przetwarzania danych w przypadkach, gdy nie wyraziły zgody na takie działanie, czy pojęcia danych osobowych. Do Generalnego Inspektora zwracają się także administratorzy danych zarówno z sektora prywatnego, jak i publicznego z konkretnymi, często szczegółowymi pytaniami wynikającymi z praktyki administrowania danymi.

W omawianym okresie sprawozdawczym na uwagę zasługuje bardzo duża liczba pytań dotyczących przetwarzania danych za pomocą sieci Internet. Zakres tematyczny tych pytań jest bardzo szeroki: udostępnianie danych osobowych na stronach internetowych prowadzonych np.

przez pracodawców, placówki oświatowe, jednostki samorządu terytorialnego, Narodowy Fundusz Zdrowia; kwestie zabezpieczenia danych gromadzonych za pomocą formularzy dostępnych w Internecie; zakres gromadzonych w ten sposób danych; sposób i forma wyrażania zgody na przetwarzanie danych przez osoby, których dane są zbierane w Internecie, przesyłanie drogą elektroniczną treści o charakterze marketingowym. Zauważyć należy, iż podmioty, które oferują swoje produkty lub usługi poprzez Internet (np. sklepy internetowe) często nie posiadają podstawowej wiedzy z zakresu ochrony danych osobowych, a czasami nie są nawet świadome, że są administratorami danych i z tego tytułu spoczywają na nich pewne obowiązki. Lepiej z ochroną danych osobowych radzą sobie duże podmioty gospodarcze, które możliwość oferowania usług, czy produktów przez Internet traktują jako dodatkową formę pozyskania klientów. Podmioty te posiadają często profesjonalnie opracowaną politykę w zakresie ochrony danych osobowych, która staje się powoli - co ważne - elementem kształtującym pozytywny wizerunek przedsiębiorcy. Ewentualne nieprawidłowości w zakresie ochrony danych osobowych przetwarzanych przez te podmioty dotyczą kwestii szczegółowych oraz są stosunkowo szybko korygowane.

Wskazać ponadto należy, iż w 2005 r. Generalny Inspektor otrzymał wiele pytań w związku z wystąpieniami, które kierował do podmiotów publicznych np. pytania dotyczące obowiązku rejestracji zbiorów prowadzonych przez stowarzyszenia i fundacje.

Analiza pytań skierowanych do Generalnego Inspektora wskazuje, iż wzrasta liczba podmiotów dbających o należyłą ochronę przetwarzanych przez nich danych. Nie zawsze jednak posiadają one wystarczającą wiedzę w tym zakresie. Na przykład, nie należą do rzadkości przypadki, w których administratorzy danych odmawiają udostępnienia danych powołując się na przepisy o ochronie danych osobowych, gdy dany podmiot jest uprawniony do uzyskania interesujących go danych albo ustawa o ochronie danych nie znajduje w danej sytuacji zastosowania.

Ocena zabezpieczeń technicznych

Wyniki przeprowadzonych w 2005 r. kontroli, jak również ilość kierowanych do GODO zapytań oraz skarg wyraźnie potwierdzają wzrastający w kolejnych latach udział spraw związanych z przetwarzaniem danych osobowych przy użyciu środków komunikacji elektronicznej. Podobnie jak w latach 1998 - 2003 obserwowano wzrostową tendencję stosowania w systemach informatycznych coraz bardziej zaawansowanych systemów baz danych wyposażonych w ujednolicony system zapytań (Standard Query Language) oraz specjalistyczne narzędzia do generowania raportów, tak w ostatnich 2-3 latach obserwuje się tendencję do wprowadzania zaawansowanych środków komunikacji elektronicznej. Systemy, te coraz częściej wykorzystywane

są nie tylko do udostępniania informacji publicznej, ale również do przetwarzania informacji chronionych, jakimi są dane osobowe. Z roku na rok rośnie liczba systemów informatycznych, w których poprzez Internet gromadzi się dane osobowe. Zdecydowanie przodują w tej dziedzinie duże podmioty takie jak instytucje finansowe, banki, międzynarodowe biura obsługi turystycznej oraz linie lotnicze. W ostatnim roku zaobserwowano, że ze środków tych korzystają również coraz częściej mniejsze podmioty prowadzące działalność gospodarczą.

W większości przypadków, jeśli chodzi o duże instytucje, zaobserwowano wielką troskę o bezpieczeństwo danych przesyłanych przy użyciu środków komunikacji elektronicznej. Wszędzie tam, gdzie przekazywano dane osobowe przy wykorzystywaniu publicznych sieci telekomunikacyjnych, do ich ochrony stosowano środki kryptograficzne. Do najczęściej stosowanych należały połączenia przy użyciu protokołów bezpiecznej transmisji danych (Secure Socket Layer określanych skrótem SSL/TSL) przy użyciu klucza szyfrującego o długości co najmniej 128 bitów. Tylko w nielicznych przypadkach stosowano inne rozwiązania, takie jak infrastruktura klucza publicznego, czy też elementy kryptograficzne na stałe wbudowane w aplikacje służące odpowiednio do wysyłania oraz odbierania przekazywanych danych. Tylko w nielicznych przypadkach na skutek popełnionych błędów dochodziło do sytuacji, w których przekazywane dane mogły być narażone na nieuprawnione ujawnienie. Sytuacja taka zaistniała między innymi w obsłudze sytuacji awaryjnych przy przekazywaniu danych pomiędzy świadczeniodawcami usług medycznych a Oddziałami NFZ. Zaistniała tam nieprawidłowość szybko jednak dostrzeżono i wyeliminowano.

W ślad za dużymi, dysponującymi wyspecjalizowaną kadrą informatyczną podmiotami, zainteresowanie środkami komunikacji elektronicznej do przetwarzania danych obserwuje się w ostatnim okresie również wśród mniejszych podmiotów. Podmioty te naśladują z reguły rozwiązania technologiczne stosowane przez duże podmioty i do przekazywania danych stosują środki ochrony kryptograficznej. Tylko w nielicznych przypadkach zdarzało się, że stosowane środki ochrony danych budziły wątpliwości.

Do znacznie częściej występujących uchybień przy przetwarzaniu danych osobowych za pomocą środków komunikacji elektronicznej należało „wymuszanie” od osób, których dane były przetwarzane, zgody na przetwarzanie w celach marketingowych. Polegało to głównie na tym, że na dostarczonym poprzez stronę internetową formularzu administrator danych domyślnie zaznaczał że osoba wypełniająca formularz wyraża zgodę na przetwarzanie danych osobowych. Spotykano rozwiązania, w których nie wyrażenie zgody na przetwarzanie danych osobowych przez osobę wypełniającą formularz uniemożliwiało korzystanie z dostarczanej usługi.

Do niepokojących zjawisk związanych z coraz powszechniejszym korzystaniem z komunikacji elektronicznej, jakie można zaobserwować na podstawie składanych do GIODO skarg

i zapytań, należą nie wystarczające umiejętności wielu użytkowników przy korzystaniu z komputera. O ile coraz więcej osób zdaje sobie sprawę z istniejących w komunikacji elektronicznej zagrożeń, to niestety niewielka jest podstawowa wiedza na temat ich eliminacji. Niska jest świadomość użytkowników w zakresie podstawowych środków bezpieczeństwa, jakie należy stosować podczas korzystania z podstawowych narzędzi komunikacji elektronicznej, jakimi są przeglądarki internetowe. Przykładem braku takiej świadomości była skarga złożona na jednego z administratorów danych, że postępuje on niezgodnie z publikowaną polityką ochrony danych. Strona zgłaszająca skargę uznała, że administrator danych nie usunął na jej żądanie zarejestrowanych wcześniej danych, gdyż podczas ponownego rejestrowania się zaobserwowała, że jej dane automatycznie pojawiły się w polach wypełnianego formularza. Osoba ta była przekonana, że jej dane podczas ponownego wypełniania formularza pobierane były z systemu informatycznego administratora danych. Tymczasem przyczyną zaobserwowanego zjawiska było ustawienie przeglądarki w tryb pamiętania danych podczas wypełniania formularzy. Ustawienie to sprawiało, że dane, które wpisywane były do różnych formularzy internetowych, na danej stacji komputerowej przez cały czas były na niej przechowywane.

Oceniając całokształt zagadnień związanych z wypełnianiem podstawowych warunków technicznych i organizacyjnych należy stwierdzić, że sytuacja systematycznie się poprawia⁹²⁹. Porównanie stopnia realizacji poszczególnych wymogów ustawy w latach 2002 - 2005 wskazuje wyraźnie, że największy wzrost realizacji wymogów rozporządzenia odnotowano w obszarze dotyczącym technicznych warunków przetwarzania danych osobowych, a zwłaszcza w obszarze wymagań dotyczących funkcjonalności systemów informatycznych. W roku 2005 o wiele więcej systemów informatycznych niż w latach poprzednich posiadało funkcjonalności umożliwiające odnotowanie informacji, o których mowa w § 7 rozporządzenia w sprawie dokumentacji przetwarzania danych osobowych oraz warunków technicznych i organizacyjnych, jakim powinny odpowiadać urządzenia i systemy informatyczne służące do przetwarzania danych osobowych. W zakresie tym, analizując wyniki przeprowadzonych kontroli, odnotowano największy spadek uchybień w stosunku do lat poprzednich.

Stopień spełnienia wymagań formalno-organizacyjnych kształtował się, w analizowanym okresie, na niezmiennym poziomie sięgającym około 80%. Stwierdzone tu uchybienia w przeważającej mierze dotyczyły zawartości informacyjnej takich dokumentów jak polityka bezpieczeństwa, instrukcja zarządzania systemem informatycznym wykorzystywanym do przetwarzania danych osobowych, które nie zawierały elementów określonych w § 4 i 5 rozporządzenia. W dalszym ciągu wiele uchybień odnotowano również w odniesieniu do sposobu

---

⁹²⁹ Wykresy obrazujące sposób wypełnienia podstawowych warunków technicznych i organizacyjnych zamieszczone zostały w Części I niniejszego Sprawozdania, pkt 2 Czynności kontrolne.

prowadzenia ewidencji użytkowników dopuszczonych do przetwarzania danych osobowych. W porównaniu z latami ubiegłymi mniej było przypadków zupełnego braku wspomnianej wyżej dokumentacji.

Kontrole przeprowadzone w roku 2005 objęły dużą liczbę różnorodnych systemów informatycznych. Działania kontrolne obejmowały szeroki zakres rozwiązań technologicznych, od najbardziej rozbudowanych opartych o zaawansowane mechanizmy bazodanowe, po najprostsze, gdzie zbiory danych osobowych przetwarzane były z wykorzystaniem powszechnie dostępnych aplikacji biurowych takich jak np. Ms Excel, czy Ms Word.

W 2005 r. na podstawie kontroli przeprowadzonej w jednej z instytucji państwowej stwierdzono w szczególności, że w procesie przetwarzania danych osobowych niezmiernie ważnym elementem jest prawidłowo opracowana i wdrożona polityka obiegu dokumentów (zarówno w postaci papierowej jak i w postaci elektronicznej). Stwierdzono m.in., że brak lub nienależyte opracowanie i wdrożenie procedur zapewniających bezpieczeństwo podczas przekazywania dokumentacji skutkuje wysokim prawdopodobieństwem, że dostęp do przetwarzanych danych, w tym danych osobowych, będą miały nieupoważnione osoby. Podczas ww. kontroli zaobserwowano również, że niezależnie od sposobu przekazywania danych w postaci elektronicznej, w celu zapewnienia właściwego bezpieczeństwa, osoba przekazująca dane powinna mieć pewność, że zakres danych zawartych na przekazywanym nośniku jest zakresem właściwym do przekazania. Zauważono, że szczególne niebezpieczeństwo podczas przekazywania danych niosą m.in. pliki stworzone za pomocą arkuszy kalkulacyjnych, gdzie brak zachowania nadzoru nad danymi ukrytymi za pomocą wbudowanej funkcjonalności systemu, może przyczynić się do sytuacji, w której dostęp do danych ukrytych np. w kolumnie arkusza kalkulacyjnego, będą miały osoby nieupoważnione.

W przypadku rozbudowanych systemów informatycznych zaobserwowano, że podmioty kontrolowane stosowały najczęściej globalne podejście do zagadnień bezpieczeństwa, co powodowało, że wymagania wynikające z ustawy o ochronie danych osobowych w większości przypadków były spełnione. Wdrożenie procedur wskazujących jednoznacznie sposób postępowania w zakresie bezpieczeństwa, w połączeniu z zaawansowanymi rozwiązaniami w obszarze ochrony logicznej i fizycznej powoduje, że zabezpieczenie danych przetwarzanych z wykorzystaniem dużych systemów informatycznych, centralnie przetwarzających dane korporacyjne, które zawierają również dane osobowe, utrzymuje się na odpowiednio wysokim poziomie. Zdecydowana większość instytucji, przetwarzających dane osobowe za pomocą wspomnianych wyżej systemów informatycznych dysponowała zaawansowanymi mechanizmami i narzędziami zabezpieczeń. Uniemożliwiały one m.in. nieuprawniony dostęp do danych, ich nieuprawnioną modyfikację, zapoznanie się z danymi, itp.

W 2005 roku zaobserwowano, o czym już wspomniano, dalszy wzrost wykorzystania technologii internetowych w procesie przetwarzania danych osobowych. Coraz częściej stosowanie transmisji danych z wykorzystaniem sieci publicznej niesie za sobą konieczność wyboru zabezpieczeń na odpowiednio wysokim poziomie. Podobnie jak miało to miejsce w przypadku instytucji wykorzystujących zaawansowane systemy bazodanowe, również w odniesieniu do Internetu, podmioty te zastosowały środki kryptograficznej ochrony danych oraz inne zaawansowane mechanizmy zapewniające poufność i integralność przetwarzanych danych. Wdrożenie rozbudowanych mechanizmów zabezpieczeń spowodowane jest świadomością administratorów danych, co do wysokiego ryzyka związanego z transmisją danych realizowaną w sieci Internet.

Problemy z dostosowaniem warunków przetwarzania danych osobowych pojawiały się u mniejszych przedsiębiorców wykorzystujących technologie internetowe. Szczególnie niepokojącym zjawiskiem zaobserwowanym w 2005 roku było niewłaściwe zabezpieczenie danych wprowadzanych za pomocą formularza umieszczonego na stronie internetowej, a następnie automatycznie przetwarzanych na wiadomość pocztową i przesyłanych na adres poczty elektronicznej. Przesyłka taka w wielu przypadkach nie była szyfrowana, co umożliwiało przejęcie przekazywanych w niej treści. Innym problemem, jaki zaobserwowano w odniesieniu do funkcjonalności internetowych systemów informatycznych była kwestia narzucania przez administratorów danych pobierających dane osobowe przez Internet (formularze internetowe) konieczności zaznaczania zgody na przetwarzanie danych osobowych dla celów marketingowych.

Kontrole przeprowadzone w 2005 r. potwierdziły, że wykorzystanie technologii internetowych często powoduje powstawanie różnorodnych problemów interpretacyjnych. Podczas jednej z kontroli odnotowano sytuację, w której dane osobowe przetwarzane były z wykorzystaniem tego samego serwera i przy użyciu tego samego systemu informatycznego, zarówno przez osoby fizyczne do celów osobistych, jak również przez podmioty gospodarcze w celach służbowych. Co więcej, serwer i system informatyczny udostępniany był przez podmiot trzeci. W sytuacji tej uznano, że administratorem danych są podmioty wykorzystujące udostępnione im środki techniczne, ponieważ to one decydują w takich przypadkach o celach i środkach przetwarzania danych, a nie podmiot udostępniający system informatyczny. Zauważyć należy jednak, że administrator danych decydujący się na wykorzystanie udostępnionej przez inny podmiot infrastruktury informatycznej powinien pamiętać o tym, że wybierany przez niego system informatyczny musi spełniać wymagania ustawy. Z kolei, na podstawie art. 3a ust.1 pkt1, uznano również, że wymagania te nie muszą być spełnione w przypadku, gdy dane przetwarzane są w tym systemie przez osobę fizyczną do celów osobistych. Mamy tu do czynienia z sytuacją, w której zgodność systemu informatycznego z wymaganiami określonymi w ustawie i rozporządzeniu jest

lub nie jest wymagana, w zależności od tego, przez kogo system ten będzie wykorzystywany. Zgodność taka formalnie może być bowiem wymaga tylko wtedy, gdy system ten wykorzystywany będzie przez podmioty lub osoby podlegające przepisom ustawy.

W przypadku systemów zainstalowanych na pojedynczych stanowiskach nie podłączonych do sieci komputerowych oraz zbiorów przetwarzanych lokalnie na stacjach komputerowych w pojedynczych plikach, typu edytor tekstu, arkusz kalkulacyjny, itp., kluczową rolę odgrywały zabezpieczenia fizyczne obszaru przetwarzania danych oraz zabezpieczenia logiczne, takie jak identyfikatory i hasła. W tych ostatnich coraz częściej przestrzegana jest zasada stosowania przez każdego użytkownika odrębnego identyfikatora oraz odpowiednio złożonych haseł dostępu. Dla tego typu systemów zagrożenie pozyskania, czy zniszczenia danych, poprzez ingerencję osób nieupoważnionych metodami komunikacji sieciowej praktycznie nie istnieje. Dlatego też dla zbiorów przetwarzanych w pojedynczych plikach przy użyciu aplikacji typu Ms Excel, czy Ms Word, wymagania dotyczące poziomu zabezpieczeń realizowane były, poza nielicznymi wyjątkami, na właściwym poziomie. Inspektorzy GODO zaobserwowali tu jednak problem ze spełnieniem wymogu §7 ust. 2 rozporządzenia, czyli koniecznością automatycznego odnotowywania w systemie daty pierwszego wprowadzenia danych oraz identyfikatora użytkownika wprowadzającego dane do systemu. Większość z poddanych kontroli zbiorów, które przetwarzane były w jednej z wymienionych powyżej aplikacji nie spełniał wskazanego wymogu.

Niepokojące zjawisko w procesie przetwarzania danych osobowych w roku 2005 zaobserwowano podczas kontroli jednostek służby zdrowia. Polegało ono na wzajemnym przenoszeniu odpowiedzialności za bezpieczeństwo przetwarzanych danych pomiędzy świadczeniodawcami, a Wojewódzkimi Oddziałami Narodowego Funduszu Zdrowia. Z punktu widzenia GODO, nie ulega wątpliwości, że za rzeczywiste bezpieczeństwo danych w jednostkach służby zdrowia, do chwili przekazania tych danych do NFZ odpowiada wyłącznie świadczeniodawca. Po przesłaniu danych świadczeniobiorców do właściwego oddziału NFZ, dane te znajdują się zarówno u świadczeniodawcy jak i we właściwym oddziale Narodowego Funduszu Zdrowia. W tych okolicznościach bardzo ważnym czynnikiem w procesie przetwarzania danych osobowych jest zapewnienie odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa przez wszystkie podmioty uczestniczące w przetwarzaniu danych. Przedstawioną sytuację komplikuje wymóg stawiany przez NFZ wobec świadczeniodawców w zakresie stosowania wskazanych przez NFZ narzędzi informatycznych. Należy tu zaznaczyć, że w przypadku, kiedy jednostka wymaga od współpracującej strony stosowania określonego systemu informatycznego to za zgodność tego systemu z przepisami prawa powinna być odpowiedzialna jednostka, która wymaga jego stosowania. Podmiot zobowiązany do stosowania takiego systemu może być odpowiedzialny jedynie za jego poprawne wdrożenie i użytkowanie.

Reasumując należy stwierdzić, że poziom dostosowania procesu przetwarzania danych osobowych do wymogów określonych w przepisach o ochronie danych osobowych, w kontrolowanych przez inspektorów GIODO jednostkach, wydaje się z każdym rokiem ulegać poprawie. Znaczny wpływ na wciąż wzrastający poziom bezpieczeństwa przetwarzania danych osobowych ma realnie zwiększona świadomość pracowników, co do zagrożeń, jakie niesie ze sobą nie przestrzeganie obowiązujących procedur bezpieczeństwa, szczególnie tych, które w sposób bezpośredni związane są z ochroną danych. Świadomość ta umacniana poprzez stałe szkolenia kadry pracowniczej w zakresie obowiązujących przepisów i zagadnień związanych z bezpieczeństwem przetwarzania danych powoduje, że problem danych osobowych stał się dla podmiotów gospodarczych niemalże równie istotny jak sprawne działanie procesów businessowych.

Załączniki:

Załącznik nr 1 Wykaz wystąpień Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych w roku 2005 o charakterze generalnym do centralnych organów państwa i do innych podmiotów z sektora publicznego.

I.p.	Podmiot do którego było skierowane	Data, sygnatura sprawy	Przedmiot
1.	Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji	27.01.2005 r. GI-DIS-K-411/127/04	Wystąpienie w sprawie rozważenia możliwości wydania decyzji stwierdzającej nieważność decyzji o wyrażeniu zgody na udostępnienie danych ze zbioru PESEL za pomocą urządzeń teletransmisyjnych.
2.	Poseł na Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Zastępca Przewodniczącego Sejmowej Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej	15.02.2005 r. GI-DS-430/400/05	Wystąpienie w sprawie rozważenia możliwości podjęcia działań legislacyjnych mających na celu wyposażenie gmin w odpowiednie instrumenty prawne, umożliwiające im skuteczne dochodzenie należności z tytułu najmu lokali socjalnych i komunalnych.
3.	Dyrektor Zarządu Zasobu Komunalnego Jednostki Budżetowej Gminy Wrocław	21.02.2005 r. GI-DS-430/921/04	Wystąpienie w sprawie dołożenia należytej staranności w procesie przetwarzania danych osobowych najemców gminnych lokali mieszkalnych, w szczególności w związku z powierzeniem przetwarzania tych danych na podstawie art. 31 ustawy o ochronie danych osobowych.
4.	Komendant Straży Miejskiej m.st. Warszawy	03.03.2005 r. GI-DP-024/128/05	Wystąpienie w sprawie zwrócenia podległym Komendantowi Straży Miejskiej strażnikom uwagi, iż w świetle obowiązujących przepisów prawa decyzja o udostępnieniu lub odmowie udostępnienia danych ze zbioru powinna uwzględniać motywy i cel udostępnienia podane przez osobę zainteresowaną w uzasadnieniu wniosku o udostępnienie danych.
5.	Prezydent m.st. Warszawy	03.03.2005 r. GI-DP-024/128/05	Wystąpienie w sprawie zwrócenia Komendantowi Straży Miejskiej m.st. Warszawy uwagi, iż w świetle obowiązujących przepisów prawa decyzja o udostępnieniu lub odmowie udostępnienia danych ze zbioru

			powinna uwzględniać motywy i cel udostępnienia podane przez osobę zainteresowaną w uzasadnieniu wniosku o udostępnienie danych.
6.	Komendant Stołeczny Policji	03.03.2005 r. GI-DP-024/128/05	Wystąpienie w sprawie zwrócenia komendantom podległych Komendantowi Stołecznemu Policji jednostek Policji, w szczególności Komendantowi Komendy Rejonowej Policji Warszawa V, uwagi, iż w świetle obowiązujących przepisów prawa decyzja o udostępnieniu lub odmowie udostępnienia danych ze zbioru powinna uwzględniać motywy i cel udostępnienia podane przez osobę zainteresowaną w uzasadnieniu wniosku o udostępnienie danych.
7.	Prezes Rady Ministrów	25.03.2005 r. GI-DRZDO/400/1/05	Wystąpienie w sprawie dopełnienia obowiązku zgłoszenia do rejestracji zbiorów danych przez fundacje.
8.	Burmistrz Miasta Szczecinek	29.03.2005 r. GI-DS-430/779/05	Wystąpienie w sprawie zaprzestania praktyki polegającej na przekazywaniu Zakładowi Gospodarki Mieszkaniowej Towarzystwa Budownictwa Społecznego Sp. z o.o. kopii aktów notarialnych zawierających dane osobowe właścicieli lokali, w stosunku do których Burmistrz Miasta Szczecinek ustanowił odrębną własność lokali mieszkalnych.
9.	Prezes Związku Banków Polskich, Generalny Inspektor Nadzoru Bankowego	31.03.2005 r. GI-DP-024/158/05	Wystąpienie w sprawie powierzenia przez Bank Pekao S.A. przetwarzania danych osobowych klientów podmiotowi mającemu siedzibę poza terytorium RP.
10.	Powiaty oraz miasta na prawach powiatu w Polsce (łącznie 379 pism)	01.04.2005 r.	Wystąpienie w sprawie podjęcia działań mających na celu dopełnienie obowiązku zgłoszenia do rejestracji zbiorów danych osobowych przez stowarzyszenia.
11.	Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi	07.04.2005 r. GI-DP-024/558/05	Wystąpienie w sprawie odmowy udostępnienia komornikom przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa informacji zawartych w krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności.
12.	Minister Sprawiedliwości	07.04.2005 r. GI-DP-024/558/05	Wystąpienie w sprawie odmowy udostępnienia komornikom przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa informacji zawartych w krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności.
13.	Minister Gospodarki i Pracy	15.04.2005 r. GI-DP-024/107/05	Wystąpienie w sprawie legalności i celowości gromadzenia kserokopii dokumentu potwierdzającego tożsamość i deklaracji PIT w związku z realizacją Sektorowego Programu Operacyjnego – Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw, lata 2004-2006.
14.	Minister Sprawiedliwości, Prokurator Generalny	21.04.2005 r. GGI-024-4/05/214	Wystąpienie w sprawie wyrażenia opinii w kwestii przetwarzania przez właściwe sądy danych osobowych ujawniających przynależność partyjną ławników biorących udział w rozpatrywaniu spraw przed sądem.
15.	Prezes Narodowego Banku Polskiego	29.04.2005 r. GI-DIS-K-411/155/04	Wystąpienie w sprawie zajęcia stanowiska, czy stosowana przez banki praktyka zawierania z zakładami ubezpieczeń umów grupowego ubezpieczenia klientów znajduje uzasadnienie w obowiązującym stanie prawnym.
16.	Minister Zdrowia	29.04.2005 r. i 27.06.2005 r. GI-DP-024/455/05	Wystąpienie w sprawie umieszczania tzw. kart gorączkowych przy łóżkach hospitalizowanych pacjentów.
17.	Minister Zdrowia	06.05.2005 r. GI-DIS-K-411/138/04	Wystąpienie w sprawie podjęcia działań mających na celu należyte zabezpieczenie klucza kryptograficznego stosowanego do szyfrowania plików zawierających dane osobowe, przesyłanych drogą elektroniczną pomiędzy świadczeniodawcami a oddziałami Narodowego Funduszu Zdrowia.
18.	Minister Zdrowia	06.05.2005 r. GI-DIS-K-411/145/04	Wystąpienie w sprawie wyrażenia opinii, czy fundacja jest uprawniona na mocy obowiązujących przepisów prawa do pozyskiwania danych o osobach oczekujących na przeszczep szpiku – w celu przeszukania krajowych i międzynarodowych rejestrów potencjalnych dawców szpiku.
19.	Prezes Narodowego Banku Polskiego,	10.05.2005 r. GI-DS-	Wystąpienie w sprawie zaprzestania praktyki polegającej na przetwarzaniu przez banki danych osobowych w celach

	Przewodniczący Komisji Nadzoru Bankowego	430/989/04	marketingowych po złożeniu przez klientów banków sprzeciwu wobec przetwarzania ich danych w ww. celu.
20.	Prezes Narodowego Funduszu Zdrowia	17.05.2005 r. GI-DIS-K-411/138/04	Wystąpienie w sprawie nienależytego zabezpieczeniu klucza kryptograficznego stosowanego do szyfrowania plików zawierających dane osobowe, przesyłanych drogą elektroniczną pomiędzy świadczeniodawcami a oddziałami Narodowego Funduszu Zdrowia.
21.	Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych	18.05.2005 r. GI-DP-024/701/05	Wystąpienie w sprawie legalności odmowy udostępnienia przez zakład ubezpieczeń społecznych pracodawcy informacji o okresie pobierania przez pracownika zasiłku chorobowego w celu prawidłowego wyliczenia odszkodowania przysługującego pracownikowi po przywróceniu go do pracy.
22.	Prezes Krajowej Rady Komorniczej	23.05.2005 r. GI-DP-024/211/05	Wystąpienie w sprawie oceny praktyki kancelarii komorniczych polegającej na wysyłaniu do pracodawców zająć wynagrodzenia za pracę dłużników bez wstępnego sprawdzenia, czy dana osoba jest rzeczywiście zatrudniona u pracodawcy, do którego zajęcie zostało skierowane.
23.	Prefekt Krajowej Rady Komendantów Straży Miejskich i Gminnych	10.06.2005 r. DRZDO /400/8/05	Wystąpienie w sprawie przekazania Komendantom Straży Miejskich i Gminnych informacji dotyczącej konieczności dopełnienia obowiązku poinformowania Generalnego Inspektora o zmianach, jakie zaszły w zbiorach danych osobowych, zgłoszonych przez straże miejskie i gminne, dotyczące wniosków o ukaranie kierowanych do kolegów ds. wykroczeń.
24.	Prezydent Miasta Poznania	21.06.2005 r. GI-DS-430/961/04	Wystąpienie w sprawie podjęcia działań mających na celu zaprzestanie praktyki polegającej na doręczaniu przez jednostki organizacyjne funkcjonujące w strukturach miasta Poznania pism w sposób umożliwiający zapoznanie się z ich treścią przez osoby nieupoważnione.
25.	Komendant Straży Miejskiej w Zabrzu	24.06.2005 r. GI-DS-430/145/05	Wystąpienie w sprawie podjęcia działań mających na celu zaprzestanie praktyki wywieszania w miejscach publicznych danych osobowych pracowników w zakresie obejmującym informacje dotyczące efektywności ich pracy, przyznanych premii, jak również absencji spowodowanej chorobą.
26.	Dyrektor Generalny Służby Więziennej	27.06.2005 r. GI-DP-024/706/05	Wystąpienie dotyczące informowania osadzonych w obecności innych osadzonych o wysokości zgromadzonych przez nich środków finansowych oraz systemu ewidencjonowania otrzymywania paczek, w którym, osadzeni mogli zapoznać się z danymi osobowymi osób kierujących paczki do innych osadzonych.
27.	Komendant Główny Policji	29.06.2005 r. GI-DP-024/749/05	Wystąpienie w sprawie podjęcia działań mających na celu dopełnienie przez Komendanta Głównego Policji, Komendanta Stołecznego Policji i komendantów wojewódzkich Policji obowiązku zgłoszenia do rejestracji zbiorów danych osobowych przetwarzanych na podstawie przepisów rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 9 września 2004 r. w sprawie funduszu socjalnego emerytów i rencistów Policji, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu i Państwowej Straży Pożarnej oraz ich rodzin (Dz. U. Nr 208, poz. 2124 ze zm.).
28.	Komendant Główny Policji	29.06.2005 r. GI-DP-024/1207/05	Wystąpienie w sprawie podjęcia działań mających na celu zapewnienie przestrzegania przez podległych Komendantowi funkcjonariuszy Policji przepisów ustawy o ochronie danych osobowych podczas wykonywania przez nich czynności służbowych, w szczególności legitymowania osób w celu ustalenia ich tożsamości.
29.	Prezes Narodowego Funduszu Zdrowia	07.07.2005 r. GI-DP-024/1235/05	Wystąpienie w sprawie zakresu danych przetwarzanych przez świadczeniodawców za pomocą programu komputerowego „Pakiet Świadczeniodawcy - Obsługa Kolejki Oczekujących”, a następnie przekazywanych w tym zakresie do Narodowego Funduszu Zdrowia.
30.	Minister Sprawiedliwości	07.07.2005 r. GI-DP-024/1182/05	Wystąpienie w sprawie zwrócenia uwagi sędziom orzekającym w sprawach karnych na konieczność traktowania z należytą powagą praktyki polegającej na telefonicznym potwierdzaniu przez banki u pracodawców danych osobowych pracowników zamieszczonych we wnioskach kredytowych, czy też zawartych w załącznikach do takich wniosków.

31.	Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych	13.07.2005 r. GI-DP-024/1465/05	Wystąpienie w sprawie praktyki jednostek Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, które uzależniały pozytywne rozpatrzenie wniosku o udostępnienie danych z akt emerytalno-rentowych od posiadania przez wnioskodawców wyrażonej na piśmie zgody osób, których dane dotyczyły.
32.	Prezes Rady Ministrów	13.07.2005 r. GI-DP-024/558/05	Wystąpienie w sprawie rozważenia możliwości zlecenia podjęcia stosownych działań o charakterze legislacyjnym lub opiniodawczym mających na celu rozwianie wątpliwości zaistniałych na tle rozbieżnych opinii prezentowanych przez Ministra Sprawiedliwości i Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w przedmiocie dopuszczalności udostępnienia komornikom przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa informacji zawartych w krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności.
33.	Minister Zdrowia	26.07.2005 r. GI-DP-024/1266/05	Wystąpienie w sprawie podjęcia działań legislacyjnych w celu zmiany art. 60 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o wyrobach medycznych (Dz. U. Nr 93, poz. 896 ze zm.) odnoszącego się do prowadzenia rejestru wyrobów medycznych i podmiotów odpowiedzialnych za ich wprowadzenie do obrotu i do używania poprzez usunięcie fragmentu „z zachowaniem przepisów o ochronie danych osobowych” ze względu na to, iż rejestr nie zawiera danych osobowych.
34.	Minister Sprawiedliwości, Komendant Stołeczny Policji	02.09.2005 r. GI-DP-024/1437/05	Wystąpienie w sprawie podjęcia działań mających na celu zapewnienie respektowania przez organy ścigania oraz organy wymiaru sprawiedliwości przepisów zobowiązujących ww. organy do podejmowania określonych czynności zmierzających do ustalenia sprawców przestępstw ściganych z oskarżenia prywatnego.
35.	Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych	12.09.2005 r. GI-DP-024/1654/05	Wystąpienie w sprawie legalności gromadzenia przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych numeru PESEL oraz serii i numeru dowodu osobistego lekarzy informujących o kradzieży, anulowaniu, zaginięciu lub korekcie druku ZUS-ZLA.
36.	Dyrektor Powiatowego Urzędu Pracy w Koninie	13.09.2005 r. GI-DS-430/484/05	Wystąpienie w sprawie zaprzestania stosowania praktyki, polegającej na przysyłaniu do osób zainteresowanych pism o zbiorczym charakterze wraz z wykazami osób, do których pisma zostały skierowane.
37.	Przewodniczący Rady Gminy w Zagańsku	13.09.2005 r. GI-DP-024/1642/05	Wystąpienie w sprawie zmiany treści wzorów formularzy informacji i deklaracji na podatek leśny, rolny i od nieruchomości poprzez umieszczenie stosownej treści adnotacji przy danych, których udostępnienia ciąży na podatniku tylko w określonych w przepisach prawa przypadkach.
38.	Przewodniczący Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego	27.09.2005 r. GI-DP-024/1772/05	Wystąpienie w sprawie legalności i celowości gromadzenia przez uczelnie wyższe danych osobowych kandydatów na studia w zbyt szerokim zakresie.
39.	Minister Infrastruktury	07.10.2005 r. GI-DP-024/1933/05	Wystąpienie w sprawie sprzeczności występujących w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 20 września 2004 r. w sprawie określenia wzoru umundurowania, legitymacji, dystynkcji i znaków identyfikacyjnych straży ochrony kolei oraz norm przydziału, warunków i sposobu ich noszenia (Dz. U. Nr 227, poz. 2299), co do konieczności umieszczenia w legitymacji służbowej informacji o dacie i miejscu urodzenia funkcjonariusza straży ochrony kolei.
40.	Prezydent Miasta Będzina	14.10.2005 r. GI-DS-430/521/05	Wystąpienie w sprawie zaprzestania praktyki polegającej na przetwarzaniu w aktach postępowań wszczynanych z urzędu przez Prezydenta Miasta Będzina danych osób informujących o okolicznościach będących podstawą do wszczęcia postępowania.
41.	Minister Polityki Społecznej	21.10.2005 r. GI-DP-024/1112/05	Wystąpienie w sprawie usunięcia klauzuli zgody umieszczonej we wzorze wniosku o przyznanie dofinansowania ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym stanowiącego załącznik nr 2 rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 maja 2003 r. w sprawie turnusów rehabilitacyjnych (Dz. U. Nr 100, poz. 926).

42.	Rzecznik Praw Obywatelskich	02.11.2005 r. GI-DS-430/785/05	Wystąpienie w sprawie wyrażenia opinii, czy podawanie przez podmioty zajmujące się odzyskiwaniem należności w treści ogłoszeń w prasie (Internecie) dokładnych danych dłużnika, tj. imion, nazwisk oraz adresów zamieszkania nie stanowi naruszenia prawa do prywatności.
43.	Minister Spraw Zagranicznych	07.11.2005 r. GI-DP-024/2073/05	Wystąpienie z prośbą o zakomunikowanie wszystkim konsulom RP braku podstaw do odmowy ujawniania osobom zainteresowanym danych osobowych pracowników konsulatów udzielających w służbowej korespondencji przesyłanej drogą elektroniczną odpowiedzi na kierowane do konsulatu pytania, ze względu na ustawę o ochronie danych osobowych.
44.	Główny Inspektor Sanitarny	07.11.2005 r. GI-DIS-K-411/69/05	Wystąpienie w sprawie podjęcia działań wobec wojewódzkiej stacji sanitarno – epidemiologicznej, która nie wykonała ostatecznej decyzji Generalnego Inspektora.
45.	Dyrektor Generalny Państwowego Przedsiębiorstwa Użyteczności Publicznej „Poczta Polska”	08.11.2005 r. GI-DP-024/1239/05	Wystąpienie w sprawie głośnego powtarzania danych osobowych osób korzystających z usług pocztowych.
46.	Przewodniczący Państwowej Komisji Wyborczej	18.11.2005 r. GI-DP-024/2115/05	Wystąpienie w sprawie wyrażenia opinii dotyczącej zgodności z przepisami rozporządzenia z dnia 28 sierpnia 2000 r. w sprawie powołania obwodowych komisji wyborczych w wyborach Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 72, poz. 847 ze zm.) opublikowania na stronie internetowej danych członków obwodowej komisji wyborczej w zakresie obejmującym ich adresy zamieszkania, numery PESEL oraz wskazanie komitetów wyborczych, przez które zostali zgłoszeni.
47.	Minister Zdrowia	23.11.2005 r. GI-DP-024/1937/05	Wystąpienie w sprawie naruszania przez personel medyczny szpitali prawa do prywatności pacjentów poprzez przeprowadzanie wywiadu medycznego oraz badań w obecności innych pacjentów.
48.	Rzecznik Praw Obywatelskich	28.11.2005 r. GGI-024-11/05	Wystąpienie w sprawie rozważenia możliwości zwrócenia się przez Rzecznika Praw Obywatelskich do Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego w celu ostatecznego rozstrzygnięcia w formie uchwały wątpliwości, które przepisy Kodeksu cywilnego stanowią podstawę przetwarzania danych osobowych dłużników w związku z cesją wierzytelności.
49.	Minister Obrony Narodowej, Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji	30.11.2005 r. GI-DP-024/812/05	Wystąpienie w sprawie rozważenia możliwości wystąpienia z inicjatywą ustawodawczą stworzenia podstawy prawnej legitymującej powiatowe komisje lekarskie do sporządzenia wykazów poborowych zawierających ich dane o stanie zdrowia, które mogą mieć wpływ na prowadzenie pojazdów mechanicznych i przekazywania tych wykazów starostom.
50.	Prezes Urzędu ds. Repatriacji i Cudzoziemców	02.12.2005 r. GI-DIS-K-411/73/05	Wystąpienie w sprawie poinformowania o podjętych działaniach w celu przywrócenia stanu zgodnego z prawem w zakresie nieprawidłowości stwierdzonych w toku kontroli.
51.	Prezes Narodowego Funduszu Zdrowia	08.12.2005 r. GI-DIS-K-411/159/04, GI-DIS-K-411/3/05, GI-DIS-K-411/41/05, GI-DIS-K-411/78/05, GI-DIS-K-411/80/05	Wystąpienie w sprawie podjęcia stosownych działań w celu zapewnienia realizacji przepisów o ochronie danych osobowych związanych z powierzaniem przetwarzania danych osobowych, stosowaniem środków zabezpieczających zbiór danych oraz spełnianiem wymagań określonych w art. 39a ustawy o ochronie danych osobowych.
52.	Minister Zdrowia	08.12.2005 r. GI-DIS-K-411/159/04, GI-DIS-K-411/3/05,	Wystąpienie w sprawie ustaleń dokonanych w toku kontroli wybranych oddziałów wojewódzkich Narodowego Funduszu Zdrowia, wybranego świadczeniodawcy oraz dostawcy systemu informatycznego służącego do przetwarzania danych osobowych świadczeniobiorców, związanych z serwisowaniem baz danych

		GI-DIS-K-411/41/05, GI-DIS-K-411/78/05, GI-DIS-K-411/80/05	zawierających dane świadczeniobiorców.
53.	Prezes Narodowego Banku Polskiego, Generalny Inspektor Nadzoru Bankowego	23.12.2005 r. GI-DS-430/238/05	Wystąpienie w sprawie wyrażenia opinii, co do legalności udostępniania przez banki danych osobowych dłużników podmiotom zajmującym się windykacją należności na podstawie umów cesji wierzytelności w kontekście przepisu art. 104 ustawy Prawo bankowe.
54.	Komendant Główny Straży Granicznej	27.12.2005 r. DRZDO /401/4303/05	Wystąpienie w sprawie zbiorów danych osobowych zgłoszonych do rejestracji przez komendantów oddziałów Straży Granicznej, które nie podlegają wpisowi do prowadzonego przez Generalnego Inspektora ogólnokrajowego, jawnego rejestru zbiorów danych z uwagi na to, iż komendanci nie posiadają statusu administratorów danych.
55.	Prezes Narodowego Banku Polskiego, Przewodniczący Komisji Nadzoru Bankowego	28.12.2005 r. GI-DS-430/359/05	Wystąpienie w sprawie podjęcia działań mających na celu wyeliminowanie uchybień w zakresie nieprawidłowego funkcjonowania systemu informatycznego służącego do wymiany informacji pomiędzy bankami a Biurem Informacji Kredytowej S.A.
56.	Przewodniczący Krajowej Rady Sądownictwa	29.12.2005 r. DRZDO /400/153/05	Wystąpienie w sprawie wyegzekwowania obowiązku ciążącego na prezesach sądów powszechnych i wojskowych zgłoszenia do rejestracji zbiorów danych osobowych prowadzonych w postaci list ławników biorących udział w rozpoznawaniu spraw przed tymi sądami.
57.	Minister Sprawiedliwości	05.01.2006 r. GI-DP-024/2341/05	Wystąpienie w sprawie rozważenia możliwości wystąpienia z inicjatywą ustawodawczą dotyczącą nowelizacji przepisów ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555 ze zm.), w zakresie przepisów gwarantujących dostęp stron postępowania do akt sprawy, w celu ograniczenia dostępu do danych adresowych uczestników postępowania.

Załącznik nr 2 Wykaz najważniejszych wystąpień Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych w roku 2005 do podmiotów prywatnych.

l.p.	Podmiot do którego było skierowane	Data, sygnatura sprawy	Przedmiot
1.	Prezes Zarządu Bauer-Weltbild Media Sp. z o.o.	06.01.2005 r. GI-DS-430/891/04	Wystąpienie w sprawie zmiany praktyki polegającej na uzależnianiu umowy sprzedaży produktów oferowanych na stronach internetowych od wyrażenia przez potencjalnych klientów zgody na przetwarzanie ich danych osobowych w bazie danych Spółki w celach marketingowych.
2.	Prezes Polskiego Związku Piłki Nożnej	04.02.2005 r. GI-DS-430/325/04	Wystąpienie w sprawie zaprzestania praktyki polegającej na zbieraniu od sędziów piłki nożnej danych osobowych w zbyt szerokim zakresie, obejmującym imiona rodziców, w celu rozliczenia delegacji sędziowskich za przeprowadzone zawody piłki nożnej.
3.	Prezes Zarządu TVN S.A.	09.02.2005 r. GI-DS-430/652/04	Wystąpienie w sprawie zapewnienia opcjonalności klauzuli zgody uczestnikom konkursów organizowanych przez TVN S.A. na przetwarzanie ich danych w celach marketingowych oraz na ewentualne udostępnianie przedmiotowych danych innym podmiotom.
4.	Prokurent Telewizji Kablowej Vectra S.A.	14.02.2005 r. GI-DS-430/952/04	Wystąpienie w sprawie zmiany praktyki polegającej na publikowaniu zbyt szerokiego zakresu danych osobowych zwycięzców organizowanych przez Spółkę loterii.
5.	Prezes Zarządu Helion S.A.	09.03.2005 r. GI-DP-024/373/05	Wystąpienie w sprawie uzależniania przez Helion S.A. realizacji umowy sprzedaży dystrybuowanych przez Spółkę produktów od wyrażenia przez klientów zgody na przetwarzanie ich danych w celach marketingowych.

6.	Wspólnik TM Partner s.c.	11.03.2005 r. GI-DP-024/218/05	Wystąpienie w sprawie gromadzenia przez TM Partner s.c. danych osobowych uczestników gry internetowej www.gra.twoje-miasto.pl/index.php w postaci ich daty urodzenia oraz numeru PESEL.
7.	Prezes Zarządu Telekomunikacji Polskiej S.A.	11.03.2005 r. GI-DP-024/126/05	Wystąpienie w sprawie dostosowania zakresu informacji zamieszczanych na przesyłanym drogą elektroniczną formularzu zgłoszenia reklamacji lub skargi dla klienta indywidualnego, który znajduje się na stronie internetowej Telekomunikacji Polskiej S.A., do zakresu określonego w § 2 ust. 1 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 1 października 2004 r. w sprawie trybu postępowania reklamacyjnego oraz warunków jakim powinna odpowiadać reklamacja usługi telekomunikacyjnej (Dz. U. Nr 226, poz. 2291).
8.	Prezes Zarządu Mazowieckiej Spółki Gazownictwa Sp. z o.o.	15.03.2005 r. GI-DP-024/148/05	Wystąpienie w sprawie legalności i celowości gromadzenia przez Spółkę kserokopii dokumentu potwierdzającego tytuł prawny do lokalu oraz informacji o powierzchni lokalu, do którego mają być dostarczone paliwa gazowe.
9.	Wspólnicy Agencji Wydawniczej AGA-PRESS Sp. j.	31.03.2005 r. GI-DS-430/826/04	Wystąpienie w sprawie zaprzestania praktyki udostępnienia na łamach czasopism danych zawartych w przesyłanych przez czytelników życiorysach.
10.	Dyrektor Biura Związku Rewizyjnego Spółdzielni Mieszkaniowych RP	14.04.2005 r. GI-DP-024/593/05	Wystąpienie w sprawie gromadzenia przez spółdzielnie mieszkaniowe od członków spółdzielni danych osobowych osób zamieszkujących w lokalu członka spółdzielni.
11.	Dyrektor WOSiR „Stadion Śląski”	29.04.2005 r. GI-DS-430/1010/04	Wystąpienie w sprawie zamiany praktyki polegającej na pozyskiwaniu danych osobowych pracowników zawartych w ich deklaracjach podatkowych, w związku z dofinansowaniem wypoczynku.
12.	Prezes Zarządu Banku BPH S.A.	10.05.2005 r. GI-DS-430/989/04	Wystąpienie w sprawie zaprzestania praktyki polegającej na przetwarzaniu danych osobowych klientów Banku w celach marketingowych po złożeniu przez nich sprzeciwu wobec ich przetwarzania w ww. celu.
13.	Prezes Zarządu Provident Polska S.A.	19.05.2005 r. GI-DS-430/748/04	Wystąpienie w sprawie zmiany stosowanego przez Spółkę formularza „umowy o pożyczkę gotówkową”, tak aby wobec osób, z którymi Spółka zawiera przedmiotową umowę został prawidłowo wypełniony obowiązek informacyjny z art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie danych osobowych.
14.	Dyrektor ds. Marketingu home.pl	23.05.2005 r. GI-DP-024/506/05	Wystąpienie w sprawie zabezpieczenia danych osobowych pozyskiwanych drogą teletransmisji podczas procesu zakładania konta pocztowego w serwisie home.pl.
15.	Prezes Nationale-Nederlanden Polska Powszechne Towarzystwo Emerytalne	24.05.2005 r. GI-DP-024/899/05	Wystąpienie w sprawie pozyskiwania przez ING Nationale-Nederlanden Polska PTE od osób wypełniających deklarację przystąpienia do ING Nationale-Nederlanden Otwarty Fundusz Emerytalny znajdującą się na stronie internetowej Spółki zgody na przetwarzanie ich danych w sposób umożliwiający jej uzyskanie bez wiedzy i świadomości osób wypełniających deklarację.
16.	Prezes Zarządu Przedsiębiorstwa Usług Transportowych Radio Taxi Barbakan Sp. z o.o. w Krakowie	06.06.2005 r. GI-DP-024/941/05	Wystąpienie w sprawie wyjaśnienia, czy procedura przetwarzania danych osobowych osób zainteresowanych uzyskaniem Karty Stałego Klienta stosowana przez Przedsiębiorstwo Usług Transportowych Radio Taxi Barbakan Sp. z o.o. w Krakowie pozostaje w zgodzie z przepisami ustawy o ochronie danych osobowych.
17.	Prezes Zarządu Banku Zachodniego WBK S.A.	13.06.2005 r. GI-DP-024/1042/05	Wystąpienie w sprawie adnotacji zawartej w treści druku potwierdzenia odbioru środków pieniężnych wypłaconych w ramach usługi przekazu pieniężnego oferowanego przez Western Union, wskazującej, że Western Union może przechowywać dane osób korzystających z usługi będącej przedmiotem potwierdzenia „w danym kraju lub gdziekolwiek indziej”, dane te mogą być używane wyłącznie w celu dostarczenia informacji o usługach Western Union i usługach firm partnerskich, a także, iż jeżeli osoba zainteresowana nie życzy sobie otrzymywać takich informacji powinna skontaktować się z nr tel. w USA.

18.	Prezes Zarządu Polskiego Towarzystwa Finansowego Bank S.A.	17.06.2005 r. GI-DS-430/61/05	Wystąpienie w sprawie zmiany praktyki polegającej na odbieraniu w treści oświadczenia dołączanego do formularza umowy o kredyt jednocześnie zgody na przetwarzanie danych osobowych w celach związanych z obsługą i wykonywaniem umowy kredytowej, w celach promocji i marketingu oraz w celu udostępniania tych danych innym podmiotom.
19.	Dyrektor Generalny arvato services Polska	21.06.2005 r. GI-DP-024/1163/05	Wystąpienie w sprawie zakresu danych osobowych kandydatów do pracy gromadzonych przez arvato services Polska poprzez kwestionariusz osobowy umieszczony na stronie internetowej www.arvato.pl , pobierania od kandydatów zgody na gromadzenie ich danych oraz braku prawidłowego dopełnienia obowiązku informacyjnego, o którym mowa w art. 24 ustawy o ochronie danych osobowych.
20.	Prezes Zarządu Pracowniczej Spółdzielni Mieszkaniowej „Idealne mieszkanie”	22.06.2005 r. GI-DP-024/1127/05	Wystąpienie w sprawie umieszczania danych osobowych lokatorów przed wejściem do klatek schodowych w należącem do Spółdzielni budynku bez zgody lokatorów oraz doręczania korespondencji skierowanej do użytkowników lokali w sposób umożliwiający zapoznanie się z jej treścią osób nieupoważnionym.
21.	Prezes Zarządu websky Sp. z o.o.	24.06.2005 r. GI-DP-024/1225/05	Wystąpienie w sprawie uzależniania realizacji umowy prenumeraty czasopism oferowanych na stronie internetowej www.kiosk24.pl od wyrażenia przez zamawiającego zgody na przetwarzanie danych w celach niezbędnych do realizacji zamówienia oraz w celach marketingowych.
22.	Prezes Zarządu VISION EXPRESS SP Sp. z o.o.	01.07.2005 r. GI-DS-430/191/05	Wystąpienie w sprawie wypełniania przez salony optyczne wobec osób korzystających z ich usług, obowiązku informacyjnego określonego w art. 24 ustawy.
23.	Prezes Zarządu Wydawnictwa Bauer Sp. z o.o.	06.07.2005 r. GI-DP-024/1125/05	Wystąpienie w sprawie dostosowania procesu przetwarzania danych gromadzonych poprzez kupon, którego wypełnienie upoważnia do wzięcia udziału w losowaniu nagród w konkursie krzyżówkowym przeprowadzanym przez Redakcję „Życia na gorąco” do wymogów określonych przepisami ustawy o ochronie danych osobowych, w szczególności respektowania zasady adekwatności i dopełnienia obowiązku informacyjnego, a także o taką zmianę układu poszczególnych części kuponu, by w sposób nie budzący wątpliwości wynikało, iż wyrażenie zgody na przetwarzanie danych osobowych w celach marketingowych jest faktycznie dobrowolne, a nie uzależnione od podpisania kuponu.
24.	Prezes Zarządu Telekomunikacji Polskiej S.A.	08.07.2005 r. GI-DP-024/1554/05	Wystąpienie w sprawie podjęcia działań zmierzających do wyeliminowania błędnej praktyki Telekomunikacji Polskiej S.A. polegającej na odmowie udostępniania służbom obsługującym numery alarmowe będących w jej posiadaniu danych lokalizacyjnych abonentów wywołujących połączenia z tymi numerami z powołaniem się na ustawę o ochronie danych osobowych.
25.	Rektor Wyższej Szkoły Humanistyczno-Ekonomicznej w Łodzi	14.07.2005 r. GI-DP-024/1401/05	Wystąpienie w sprawie zaprzestania uzależniania przez Szkołę możliwości zarejestrowania się jako student na Polskim Uniwersytecie Wirtualnym za pośrednictwem strony internetowej www.puw.edu.pl od wyrażenia przez osobę wypełniającą formularze rejestracyjne zgody na przetwarzanie jej danych osobowych w celach statystycznych i marketingowych.
26.	Prezes Zarządu Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Życie S.A.	15.07.2005 r. GI-DP-024/1244/05	Wystąpienie w sprawie dostosowania treści oświadczenia osoby ubezpieczonej upoważniającego podmioty świadczące usługi medyczne do udzielania PZU kopii dokumentacji medycznej dotyczącej stanu zdrowia osoby ubezpieczonej do wymogów ustawy o ochronie danych osobowych.
27.	Prezes Zarządu AUTO CENTRUM Sp. z o.o.	27.07.2005 r. GI-DS-430/325/05	Wystąpienie w sprawie wypełniania obowiązku informacyjnego z art. 24 ust. 1 ustawy.
28.	Dyrektor NZOZ Centrum Medyczne „Femina” S.C.	27.07.2005 r. GI-DS-430/312/05	Wystąpienie w sprawie wypełniania obowiązku informacyjnego z art. 25 ust. 1 ustawy.

29.	Prezes Polskiego Związku Żeglarskiego	18.08.2005 r. GI-DS-430/244/05, GI-DS-430/248/05, GI-DS-430/249/05	Wystąpienie w sprawie wypełniania obowiązku informacyjnego z art. 24 ust. 1 ustawy i dopełnienia obowiązku zgłoszenia do rejestracji Generalnemu Inspektorowi zbiorów danych osobowych.
30.	Prezes Zarządu AUTO-SKAR Sp. z o.o.	31.08.2005 r. GI-DS-430/318/05	Wystąpienie w sprawie zaprzestania praktyki udostępniania danych osobowych klientów Spółki podmiotom trzecim w celu dokonania oceny technicznej pojazdu.
31.	Dyrektor Generalny Polskiej Telefonii Komórkowej CENTERTEL Sp. z o.o.	02.09.2005 r. GI-DS-430/258/05	Wystąpienie w sprawie zmiany stosowanego formularza umowy o świadczenie usług telekomunikacyjnych poprzez wskazanie, w jakich celach będą przetwarzane dane pozyskiwane za jego pomocą.
32.	„Karol Świerc silnet.pl”	28.09.2005 r. GI-DS-430/441/05	Wystąpienie w sprawie zapewnienia opcjonalności klauzuli zgody uczestników konkursów na przetwarzanie ich danych osobowych w celach marketingowych.
33.	Prezes Zarządu Coloplast Sp. z o.o.	04.10.2005 r. GI-DS-430/307/05	Wystąpienie w sprawie prawidłowego wypełniania obowiązku określonego w art. 24 ust. 1 ustawy.
34.	Zarząd FORAS Management Poland Sp. z o.o.	20.10.2005 r. GI-DP-024/2019/05	Wystąpienie w sprawie wysyłania przez Centrum Handlowe Reduta korespondencji drogą elektroniczną do kilku osób jednocześnie co powodowało ujawnienie należących do pozostałych osób adresów e-mail.
35.	DEMO Adam Fałda, Krzysztof Graca Sp.j.	26.10.2005 r. GI-DS-759/05	Wystąpienie w sprawie prawidłowego wypełniania obowiązku określonego w art. 24 ust. 1 ustawy.
36.	Prezes Zarządu Millennium Bank S.A.	14.11.2005 r. GI-DP-024/2314/05	Wystąpienie w sprawie zabezpieczenia danych osobowych przetwarzanych przez pracowników Banku, tak by do danych klientów Banku nie miały dostępu osoby nieupoważnione.
37.	Prezes Zarządu Polskiej Agencji Prasowej S.A.	14.12.2005 r. GI-DS-430/647/05	Wystąpienie w sprawie wypełniania obowiązku informacyjnego określonego w art. 25 ust. 1 ustawy.
38.	Prezes Zarządu General Logistics Systems Poland Sp. z o.o.	20.12.2005 r. GI-DS-430/449/05	Wystąpienie w sprawie zmiany praktyki polegającej na pozyskiwaniu numeru PESEL odbiorców przesyłek kurierskich w celu potwierdzenia ich tożsamości.
39.	Prezes Zarządu Banku Pekao S.A.	22.12.2005 r. GI-DP-024/2535/05	Wystąpienie w sprawie konieczności dopełnienia obowiązku informacyjnego wynikającego w art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie danych osobowych wobec osób, których dane Bank gromadzi poprzez formularz umieszczony na stronie internetowej www.pekao.com.pl .

Załącznik nr 3 Wykaz kontroli przeprowadzonych w 2005 roku.

l.p.	Data kontroli	Podmiot kontrolowany i miejsce kontroli	Inicjatywa kontroli	Rozstrzygnięcie oraz/lub data i sygnatura decyzji
1.	10-14.01.2005	Śląski Urząd Wojewódzki, Katowice, ul. Jagiellońska 25	z urzędu	01.06.2005, decyzja GI-DEC-DIS-130/05
2.	12-14.01.2005	Tesco Polska Sp. z o.o., Kraków, ul. Kapelanka 56	Komenda Wojewódzka Policji w Katowicach	nie stwierdzono uchybień
3.	10-12.01.2005	Computerland S.A., Gliwice, ul. Toszewska 102	Minister Zdrowia	08.12.2005, wystąpienie do Ministra Zdrowia oraz Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia
4.	10-12.01.2005	Forminx Finance Sp. z o.o., Warszawa, ul. Przasnyska 6	z urzędu	17.06.2005, decyzja GI-DEC-DIS-151/05, 03.11.2005, decyzja GI-DEC-DIS-358/05

5.	17-18.01.2005	Pro Render Sp. z o.o., Wrocław, ul. Długosza 2-6	Departament Skarg	nie stwierdzono uchybień
6.	18-21.01.2005	Krajowe Centrum Wierzytelności Ultimo Sp. z o.o., Wrocław, ul. Długosza 2-6	Departament Skarg	nie stwierdzono uchybień
7.	25-28.01.2005	Triada Biuro Podróży Sp. z o.o., Warszawa, ul. Nowogrodzka 42	Departament Skarg	13.06.2005, decyzja GI-DEC-DIS-144/05
8.	25-27.01.2005	Przedsiębiorstwo Państwowe Porty Lotnicze, Warszawa, ul. Żwirki i Wigury 1	z urzędu	29.12.2005, decyzja GI-DEC-DIS-440/05
9.	26-27.01.2005	Raiffeisen Bank Polska S.A., Warszawa, ul. Piękna 20	Departament Skarg	nie stwierdzono uchybień
10.	26-27.01.2005	Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych Florian, Warszawa, ul. Oboźna 1	Departament Skarg	nie stwierdzono uchybień
11.	26 i 28.01.2005	Krajowy Samorządowy Fundusz Pożyczkowy Karbona – Polska Grupa Spółdzielni Pożyczkowych – Spółdzielnia Osób Prawnych, Warszawa, ul. Bracka 25	Departament Skarg	12.07.2005, decyzja GI-DEC-DIS-178/05, 13.09.2005, decyzja GI-DEC-DIS-301/05
12.	27.01.2005	Instytut Zarządzania i Kadr Samorządowych Funduszy Pożyczkowych Sp. z o.o., Warszawa, ul. Waliców 13	Departament Skarg	02.06.2005, decyzja GI-DEC-DIS-131/05
13.	02-23.02.2005	Instytut Pamięci Narodowej – Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, Warszawa, ul. Towarowa 28	z urzędu	15.07.2005, decyzja GI-DEC-DIS-191/05, 26.08.2005, decyzja GI-DEC-DIS-266/05
14.	08-09.02.2005	Look For Staff Sp. z o.o., Warszawa, ul. Potocka 14 lok. 13A	Departament Rejestracji Zbiorów Danych Osobowych	13.09.2005, decyzja GI-DEC-DIS-300/05
15.	07-10.02.2005	M.G. Centrum Sp. z o.o., Katowice, ul. Kolejowa 54	Departament Rejestracji Zbiorów Danych Osobowych	01.08.2005, decyzja GI-DEC-DIS-225/05
16.	07-08.02.2005	Elektroprojekt S.A., Warszawa, ul. Świętokrzyska 18	Departament Skarg	24.06.2005, decyzja GI-DEC-DS-158/05
17.	07-11.02.2005	Prokuratura Rejonowa Warszawa Praga Południe, Warszawa, ul. Podskarbińska 6	z urzędu	nie stwierdzono uchybień
18.	07-08.02.2005	Otto Sp. z o.o., Łódź, ul. Lodowa 101	Departament Skarg	13.05.2005, zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa GI-DS-430/506/04
19.	16.02.2005	Bogusława Maciakiewicz prowadząca działalność gospodarczą pod nazwą Biuro Rachunkowe Profit, Warszawa, ul. Podróżnicza 17	z urzędu	16.05.2005, decyzja GI-DEC-DIS-104/05
20.	15-18.02.2005 21-22.02.2005	Carrefour Polska Sp. z o.o., Warszawa, ul. Targowa 72	z urzędu	15.11.2005, decyzja GI-DEC-DIS-381/05 23.11.2005, decyzja GI-DEC-DIS-393/05
21.	21-25.02.2005	Sąd Rejonowy dla Warszawy Pragi, Warszawa, Al. Solidarności 127	z urzędu	28.06.2005, decyzja GI-DEC-DIS-165/05
22.	22-25.02.2005	Edward Zdrojek prowadzący działalność gospodarczą pod	Departament Rejestracji	w toku

		nazwą Telezet, Słupsk, ul. Żelazna 6	Zbiorów Danych Osobowych	
23.	22.02.2005	Nordik Sp. z o.o., Gdańsk, ul. Wały Piastowskie 1	z urzędu	w toku
24.	22-25.02.2005	Polskie Towarzystwo Rejestracji i Identyfikacji Zwierząt, Gdańsk, ul. Grunwaldzka 490/3	Departament Rejestracji Zbiorów Danych Osobowych	w toku
25.	01-08.03.2005	Główny Geodeta Kraju – Główny Urząd Geodezji i Kartografii, Warszawa, ul. Wspólna 2	z urzędu	13.09.2005, decyzja GI-DEC-DIS-298/05
26.	07-09.03.2005	Data Entry International Poland Sp. z o.o., Warszawa, Al. Jerozolimskie 56C	z urzędu	01.07.2005, decyzja GI-DEC-DIS-167/05
27.	14-15.03.2005 17.03.2005	Polskie Media Amer.com S.A., Oddział w Poznaniu, Poznań, ul. Grochowe Łąki 6	Departament Prawny	02.09.2005, decyzja GI-DEC-DIS-282/05
28.	14-16.03.2005	Deville Capital Sp. z o.o., Katowice, ul. Kopernika 26	Departament Skarg	usunięto uchybienia
29.	16-18.03.2005	Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Poznaniu, Poznań, ul. Szewska 1	Departament Rejestracji Zbiorów Danych Osobowych	13.07.2005, decyzja GI-DEC-DIS-184/05
30.	21.03.2005	Toyota Motor Poland Company Limited Sp. z o.o., Warszawa, ul. Konstruktorska 5	z urzędu	decyzja GI-DEC-DIS-105/05
31.	22-23.03.2005	Marek Niesiołkowski prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą Marksoft – Marek Niesiołkowski, Warszawa, ul. Perzyńskiego 2	Departament Skarg	10.11.2005, decyzja GI-DEC-DIS-376/05
32.	21-24.03.2005	Żagiel S.A., Lublin, Al. 1-go Maja 25	Departament Rejestracji Zbiorów Danych Osobowych	w toku
33.	21-24.03.2005	Miasto Stołeczne Warszawa – Urząd Miasta Stołecznego Warszawy, Warszawa, ul. Miodowa 6/8	z urzędu	13.09.2005, decyzja GI-DEC-DIS-299/05 09.12.2005, decyzja GI-DEC-DIS-408/05
34.	11-13.04.2005	Stowarzyszenie Stop Korupcji, Opole, ul. Sempołowska 2/41	z urzędu	13.07.2005, decyzja GI-DEC-DIS-185/05
35.	11-12.04.2005	Pixzell Sp. z o.o., Warszawa, ul. Konduktorska 4 lok. 029	z urzędu	31.08.2005, decyzja GI-DEC-DIS-272/05
36.	11-15.04.2005	ACM Sp. z o.o., Wrocław, ul. Miechowity 1	Departament Prawny	28.09.2005, decyzja GI-DEC-DIS-317/05
37.	11-13.04.2005	J.J. Direct Sp. z o.o., Otwock - Świerk	Departament Skarg	01.08.2005, decyzja GI-DEC-DIS-226/05, 28.10.2005, decyzja GI-DEC-DIS-354/05
38.	13.04.2005	Marek Waśko prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą Deform, Wrocław, ul. Łaciarska 4/28	z urzędu	wniosek o ponowną kontrolę
39.	18-22.04.2005	Dolnośląski Oddział Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia, Wrocław, ul. Joannitów 6	z urzędu	nie stwierdzono uchybień
40.	18-21.04.2005	PKO BP S.A., Warszawa, ul. Puławska 15	Departament Skarg	17.08.2005, decyzja GI-DEC-DS-258/05

41.	18-20.04.2005	Auchan Polska Sp. z o.o., Piaseczno, ul. Techniczna 2H	Departament Prawny	27.12.2005, decyzja GI-DEC-DIS-433/05
42.	25-28.04.2005	Szpital Wielospecjalistyczny w likwidacji, Gliwice, ul. Kościuszki 1	Departament Skarg	09.12.2005, decyzja GI-DEC-DIS-411/05
43.	27.04.2005	Agora S.A., Warszawa, ul. Czerska 8/10	Departament Skarg	13.12.2005, decyzja GI-DEC-DS-414/05
44.	28.04.2005	Pani Agnieszka Rzycka – Osiej prowadząca działalność gospodarczą pod nazwą Omni Modo Agnieszka Rzycka – Osiej, Warszawa, ul. Paszteńska 10A lok. 68	z urzędu	nie stwierdzono uchybień
45.	09-13.05.2005	Urząd Gminy Kościelisko, Kościelisko, ul. Strzelców Podhalańskich 44	z urzędu	19.12.2005, decyzja GI-DEC-DIS-422/05
46.	09-13.05.2005	Naczelna Izba Lekarska, Warszawa, ul. Sobieskiego 110	Departament Prawny	w toku
47.	11-13.05.2005	Ferrero Polska Sp. z o.o., Warszawa, ul. Wiertnicza 126	z urzędu	03.02.2006, decyzja GI-DEC-DIS-45/06
48.	16-24.05.2005	Powiat Tatrzański – Starostwo Powiatowe w Zakopanem, ul. Chramcówki 15	Prokuratura Okręgowa w Nowym Sączu	06.10.2005, decyzja GI-DEC-DIS-333/05
49.	17-21.05.2005	Instytut Pamięci Narodowej – Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, Oddział w Rzeszowie, ul. Słowackiego 18	z urzędu	w toku
50.	19.05.2005	Stowarzyszenie Ekologiczny Ursynów, Warszawa, ul. Na Uboczu 3	Departament Rejestracji Zbiorów Danych Osobowych	31.08.2005, decyzja GI-DRZDO/401/000707/04-209/05
51.	23-25.05.2005	Accord Finance S.A., Warszawa, ul. Ogrodowa 58	Departament Rejestracji Zbiorów Danych Osobowych	w toku
52.	23-25.05.2005	2A Sp. z o.o., Warszawa, ul. Piękna 22	Departament Skarg	19.12.2005, decyzja GI-DEC-DIS-423/05
53.	24-25.05.2005	2A Sp. z o.o. i Partnerzy sp. j., Warszawa, ul. Domaniewska 7	Departament Skarg	w toku
54.	30-31.05.2005 01.06.2005	Kredyt Bank S.A., Warszawa, ul. Kasprzaka 2/8	Departament Rejestracji Zbiorów Danych Osobowych	11.10.2005, decyzja GI-DEC-DIS-334/05
55.	06-09.06.2005	Okręgowa Izba Lekarska, Warszawa, ul. Grójecka 65A	Departament Prawny	07.03.2006, decyzja GI-DEC-DIS-77/06
56.	06-10.06.2005	Gmina Nakło nad Notecią – Urząd Miasta i Gminy Nakło nad Notecią, Nakło nad Notecią, ul. Ks. Skargi 7	Departament Skarg	10.11.2005, decyzja GI-DEC-DIS-373/05
57.	20-24.06.2005	Gmina Kazimierz Dolny – Urząd Miasta Kazimierz Dolny, Kazimierz Dolny, ul. Senatorska 5	Departament Prawny	28.10.2005, decyzja GI-DEC-DIS-356/05
58.	08-10.06.2005	Towarzystwo Rozwijania Aktywności Dzieci „Szansa”, Marki, ul. Piłsudskiego 41	Departament Rejestracji Zbiorów Danych	w toku

			Osobowych	
59.	13-15.06.2005	Maciej Zachmost prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą „Zachmost Maciej Składnica Akt”, Radomsko, ul. Joselewicza 14	Prokuratura Rejonowa w Rybniku	18.10.2005, decyzja GI-DEC-DIS-339/05
60.	13-17.06.2005	ELS – Bell School of English Sp. z o.o., Gdańsk, ul. Grunwaldzka 103	Departament Skarg	15.11.2005, decyzja GI-DEC-DIS-382/05
61.	13-14.06.2005	Bank Handlowy w Warszawie S.A., Warszawa, ul. Senatorska 16	Departament Skarg	w toku
62.	15-17.06.2005	Nordea Bank Polska S.A., Gdynia, ul. Kielecka 2	Departament Skarg	w toku
63.	20-24.06.2005	Biuro Podróży i Turystyki Almatour Gdańsk Sp. z o.o., Gdańsk, ul. Długi Targ 11	Departament Skarg	17.02.2006, decyzje od GI-DEC-DIS-58/06 do GI-DEC-DIS-62/06
64.	21.06.2005	Towarzystwo Ubezpieczeń w Rolnictwie i Gospodarce Żywnościowej Agropolisa S.A., Warszawa, ul. Chmielna 85/87	Departament Rejestracji Zbiorów Danych Osobowych	w toku
65.	20-22.06.2005	Link4 Towarzystwo Ubezpieczeń S.A., Warszawa, Al. Jerozolimskie 92	Departament Rejestracji Zbiorów Danych Osobowych	21.10.2005, decyzja GI-DEC-DIS-346/05
66.	27-29.06.2005	Agencja Usługowo – Opiekuńcza Pomocna Dłóń, Łódź, Al. Piłsudskiego 135	Departament Rejestracji Zbiorów Danych Osobowych	w toku
67.	27.06.2005	Wojewódzka Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna, Warszawa, ul. Żelazna 79	Departament Rejestracji Zbiorów Danych Osobowych	07.11.2005, wystąpienie do Głównego Inspektora Sanitarnego
68.	04-06.07.2005	Narodowy Fundusz Zdrowia, Warszawa, ul. Grójecka 186	Departament Prawny	20.12.2005, decyzja GI-DEC-DIS-424/05
69.	11-13.07.2005	Akademia Polonijna w Częstochowie, Częstochowa, ul. Pułaskiego 4/6	Departament Prawny	10.11.2005, decyzja GI-DEC-DIS-374/05
70.	11-15.07.2005	Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej, Świebodzin, ul. Młyńska 6	Prokuratura Rejonowa w Świebodzinie	24.01.2006, decyzja GI-DEC-DIS-24/06
71.	18-28.07.2005	Prezes Urzędu ds. Repatriacji i Cudzoziemców, Warszawa, ul. Koszykowa 16	Departament Prawny	02.12.2005, wystąpienie do Prezesa Urzędu ds. Repatriacji i Cudzoziemców
72.	18-21.07.2005 12-30.09.2005	Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji, Warszawa, ul. Batorego 5	z urzędu	w toku
73.	22-25.07.2005	Stowarzyszenie Przyjazne Miasto, Warszawa, ul. Adama Dezyderego Chłapowskiego 47	Departament Prawny	04.01.2006, decyzja GI-DEC-DIS-4/06
74.	27-29.07.2005	Polski Związek Piłki Nożnej, Warszawa, ul. Miodowa 1	Departament Skarg	w toku
75.	27-29.07.2005	Ryszard Krauze prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą Z.K.B. Kontroler	z urzędu	27.12.2005, decyzja GI-DEC-DIS-430/05 27.12.2005, decyzja GI-DEC-DIS-431/05 27.12.2005, decyzja GI-DEC-DIS-432/05
76.	02-03.08.2005	Szpital Rejonowy – Samodzielny Publiczny	z urzędu	08.12.2005, wystąpienie do Ministra Zdrowia i Prezesa Narodowego Funduszu

		Zakład Opieki Zdrowotnej, Tomaszów Mazowiecki, ul. Jana Pawła 35		Zdrowia
77.	08-12.08.2005	Piotr Iskra prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą Wydawnictwo Rubin Press, Kraków, ul. Barska 37/3	Departament Skarg	27.12.2005, decyzja GI-DEC-DIS-429/05
78.	08-12.08.2005	Opolski Oddział Wojewódzki Narodowego Funduszu Zdrowia, Opole, ul. Głogowska 37	z urzędu	08.12.2005, wystąpienie do Ministra Zdrowia i Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia
79.	16.08-02.09.2005	Komendant Główny Policji, Warszawa, ul. Puławska 148/150	z urzędu	04.01.2006, wystąpienie do Komendanta Głównego Policji
80.	22-24.08.2005	Spencer Stuart Poland Sp. z o.o., Warszawa, ul. Śródziemnomorska 11	Departament Rejestracji Zbiorów Danych Osobowych	w toku
81.	22-25.08.2005	Unilink Warszawa Sp. z o.o., Falenty, Al. Hrabskiej 4A	Departament Rejestracji Zbiorów Danych Osobowych	w toku
82.	26-29.08.2005	UMS Sp. z o.o., Falenty, Al. Hrabskiej 4A	Departament Rejestracji Zbiorów Danych Osobowych	w toku
83.	29.08-02.09.2005	Łódzki Zakład Energetyczny S.A., Łódź, ul. Tuwima 58	Departament Skarg	w toku
84.	12-16.09.2005	Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej, Nowy Targ, ul. Szpitalna 14	Państwowa Inspekcja Pracy	03.02.2006, decyzja GI-DEC-DIS-47/06
85.	12-14.09.2005	Vision Express Sp. z o.o., Warszawa, Al. Jerozolimskie 200	Departament Prawny	28.02.2006, decyzja GI-DEC-DIS-73/06
86.	12-13.09.2005	Ewa Król prowadząca działalność gospodarczą pod nazwą European Marketing Services – EMS, Warszawa, ul. Koncertowa 7/20	Departament Prawny	wniosek o kontrolę podmiotu współpracującego z jednostką kontrolowaną
87.	19-21.09.2005	P.P.H.U. Batimex Sp. z o.o., Buk, ul. Przemysłowa 15	Sąd Rejonowy w Grodzisku Wlkp.	26.01.2006, decyzja GI-DEC-DIS-29/06
88.	21-23.09.2005	Batimex Corporation Sp. z o.o., Buk, ul. Przemysłowa 15	Sąd Rejonowy w Grodzisku Wlkp.	26.01.2006, decyzja GI-DEC-DIS-30/06
89.	21-23.09.2005	Netmianiak s.c. Paweł Ołtarzewski, Paweł Kubalski, Legionowo, ul. Jagiellońska 10	Departament Skarg	04.01.2006, decyzja GI-DEC-DIS-5/05
90.	26-30.09.2005	Gmina Miasta Bydgoszcz – Urząd Miasta Bydgoszczy, Bydgoszcz, ul. Jezuitska 1	Departament Prawny	29.12.2005, decyzja GI-DEC-DIS-436/05
91.	26-30.09.2005	Zespół ds. Obsługi Funduszu Zdrowotnego i Scentralizowanej Części Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych, Bydgoszcz, ul. Żmudzka 12	Departament Prawny	29.12.2005, decyzja GI-DEC-DIS-436/05
92.	26-29.09.2005	Małgorzata Peron prowadząca działalność	Departament Prawny	w toku

		gospodarczą pod nazwą Cyberdusk, Gubin, ul. Póżna 26		
93.	26-30.09.2005	Rzecznik Interesu Publicznego, Warszawa, ul. Żurawia 4A	z urzędu	usunięto uchybienia
94.	06-07.10.2005	Gerling Polska Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie S.A., Warszawa, ul. Hrubieszowska 2	z urzędu	usunięto uchybienia
95.	06-11.10.2005	Klub Piłkarski Legia Warszawa Sportowa S.A., Warszawa, ul. Łazienkowska 3	z urzędu	w toku
96.	10-12.10.2005	Gmina Sokołów Podlaski – Urząd Gminy Sokołów Podlaski, Sokołów Podlaski, ul. Piękna 2	Rada Gminy Sokołów Podlaski	18.01.2006, decyzja GI-DEC-DIS-18/06
97.	17-21.10.2005	MacKenzie Consulting Sp. z o.o., Gdańsk, ul. Wały Piastowskie 1	Departament Skarg	w toku
98.	17-21.10.2005	Novartis Poland Sp. z o.o., Warszawa, Al. Witosza 31	z urzędu	w toku
99.	17-21.10.2005	Łódzki Zakład Energetyczny S.A., Łódź, ul. Tuwima 58	z urzędu	w toku
100.	17-19.10.2005	Dom Maklerski TMS Brokers S.A., Warszawa, Al. Jerozolimskie 123A	Departament Skarg	03.02.2006, decyzja GI-DEC-DIS-44/06
101.	20-21.10.2005	Treasury Management Service Sp. z o.o., Warszawa, Al. Jerozolimskie 123A	Departament Skarg	nie stwierdzono uchybień
102.	24-28.10.2005	Wielkopolski Oddział Wojewódzki Narodowego Funduszu Zdrowia, Poznań, ul. Piekary 14/15	z urzędu	20.12.2005, decyzja GI-DEC-DIS-424/05
103.	24-28.10.2005	Samodzielny Publiczny Szpital Kliniczny nr 2 im. Heliodora Święcickiego Akademii Medycznej, Poznań, ul. Przybyszewskiego 49	z urzędu	29.12.2005, decyzja GI-DEC-DIS-439/05
104.	24-28.10.2005	Schering Polska Sp. z o.o., Warszawa, ul. Migdałowa 4	Departament Prawny	w toku
105.	26-28.10.2005	AIG Bank Polska S.A., Warszawa, ul. Przemysłowa 26A	Departament Skarg	w toku
106.	07-10.11.2005	Agencja Nieruchomości Rolnych, Warszawa, ul. Dolańskiego 2	Departament Skarg	15.03.2006, decyzja GI-DEC-DIS-82/06
107.	14-17.11.2005	Ratiopharm Polska Sp. z o.o., Warszawa, ul. Powsińska 4	Departament Prawny	01.02.2006, decyzja GI-DEC-DIS-37/06
108.	14-18.11.2005	Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej, Sulejówek, ul. Armii Krajowej 21	z urzędu	10.02.2006, decyzja GI-DEC-DIS-52/06
109.	14-17.11.2005	Komendant Główny Straży Granicznej, Warszawa, Al. Niepodległości 100	z urzędu	nie stwierdzono uchybień
110.	15-17.11.2005	Ratiopharm Polska marketing Sp. z o.o., Warszawa, ul. Powsińska 4	Departament Prawny	wniosek o kontrolę podmiotu współpracującego z jednostką kontrolowaną

111.	21-25.11.2005	Pfizer Polska Sp. z o.o., Warszawa, ul. Rzymowskiego 28	Departament Prawny	w toku
112.	21-22.11.2005	Messenger Service Stolica S.A., Warszawa, ul. Prądyńskiego 1/3	z urzędu	usunięto uchybienia
113.	05-09.12.2005	Fundacja Ashboren, Kraków, Plac Nowy 8	Departament Rejestracji Zbiorów Danych Osobowych	w toku
114.	05-08.12.2005	Minister Spraw Zagranicznych, Warszawa, Al. Szucha 23	z urzędu	w toku
115.	12-15.12.2005	Sitel Polska Sp. z o.o., Warszawa, ul. Domaniewska 41	Departament Prawny	w toku
116.	12-16.12.2005	Minecraft HR Solutions Sp. z o.o., Warszawa, ul. Świętokrzyska 36/45	Departament Rejestracji Zbiorów Danych Osobowych	w toku
117.	12-16.12.2005	Sygma Banque Societe Anonyme S.A. Oddział w Polsce, Warszawa, Al. Jerozolimskie 92	Departament Skarg	w toku
118.	14-16.12.2005	Iwona Golonko prowadząca działalność gospodarczą pod nazwą „Progress”, Warszawa, ul. Świętokrzyska 36/45	z urzędu	w toku
119.	20-22.12.2005	Władza Wdrażająca Program Współpracy Przygranicznej PHARE – państwowa jednostka budżetowa, Warszawa, ul. Wspólna 2/4	z urzędu	nie stwierdzono uchybień

Załącznik nr 4 Wykaz orzeczeń Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego i Naczelnego Sądu Administracyjnego wydanych w 2005 r. w sprawach prowadzonych przez Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych.

l.p.	Data, sygnatura orzeczenia WSA lub NSA	Sygnatury decyzji Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych	Przedmiot sprawy	Rozstrzygnięcie
1.	07.01.2005 r. II SA/Wa 2030/04	GI-DEC-DIS- 81/04 GI-DEC-DIS- 165/04	Przechowywanie danych osobowych w postaci umożliwiającej identyfikację osób, których dotyczą, dłużej niż jest to niezbędne do osiągnięcia celu przetwarzania	Dopuszczenie do udziału w postępowaniu w charakterze uczestnika postępowania
2.	09.02.2005 r. II SA/Wa 1085/04	GI-DEC-DS- 93/04 GI-DEC-DS- 28/04	Nie udostępnienie skarżącemu przez AGORA S.A. danych osobowych użytkowników portalu	Uchylenie zaskarżonej decyzji

			internetowego Gazeta.pl	
3.	09.02.2005 r. II SA/Wa 1340/04	GI-DEC-DIS-31/04 GI-DEC-DIS-109/04	Nie zgłoszenie do rejestracji Generalnemu Inspektorowi prowadzonego zbioru danych osobowych	Oddalenie skargi
4.	22.02.2005 r. II SA/Wa 2030/04	GI-DEC-DIS-81/04 GI-DEC-DIS-165/04	Przechowywanie danych osobowych w postaci umożliwiającej identyfikację osób, których dotyczą, dłużej niż jest to niezbędne do osiągnięcia celu przetwarzania	Oddalenie skargi
5.	24.02.2005 r. II SA/Wa 1449/04	GI-DEC-DIS-97/04 GI-DEC-DIS-113/04	Odmowa stwierdzenia nieważności decyzji GI-DEC-DIS-141/03	Oddalenie skargi
6.	04.03.2005 r. I OZ 10/05	GI-DEC-DIS-163/04 GI-DEC-DIS-204/04	Nie opracowanie polityki bezpieczeństwa	Uchylenie zarządzenia o uiszczeniu wpisu od skargi
7.	10.02.2005 r. II SA/Wa 1442/04	GI-DEC-DIS-124/03	Uchybienie terminu do wniesienia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy	Oddalenie skargi
8.	17.03.2005 r. II SA/Wa 1513/04	GI-DEC-DIS-95/04 GI-DEC-DIS-118/04	Odmowa stwierdzenia nieważności decyzji GI-DEC-DIS-150/03	Oddalenie skargi
9.	21.03.2005 r. II SA/Wa 887/04	GI-DEC-DIS-16/04 GI-DEC-DIS-78/04	Odmowa stwierdzenia nieważności decyzji GI-DEC-DIS-95/03	Odrzucenie skargi kasacyjnej
10.	14.04.2005 r. II SA/Wa 1790/04	GI-DEC-DS-140/04 GI-DEC-DS-181/03	Niedopełnienie przez Wojewodę Śląskiego obowiązku informacyjnego z art. 24 ustawy o ochronie danych osobowych wobec osób, których dane były gromadzone w związku z wydawaniem przepustek do budynku Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego	Oddalenie skargi
11.	20.04.2005 r. II SA/Wa 2203/04	GI-DEC-DS-187/04 GI-DEC-DS-108/04	Odmowa uwzględnienia przez Generalnego Inspektora skargi na Mazowiecką Spółkę Gazownictwa Sp. z o.o. o przetwarzanie danych skarżącego bez podstawy prawnej z uwagi na fakt, iż skarżący zawarł umowę o dostawę gazu ziemnego z PGNiG S.A., której następcą prawnym jest Mazowiecka Spółka Gazownictwa Sp. z o.o.	Oddalenie skargi
12.	20.04.2005 r. II SA/Wa 1923/04	GI-DEC-DIS-105/04 GI-DEC-DIS-	Zbieranie danych osobowych potencjalnych klientów w zakresie	Uchylenie w części decyzji, oddalenie skargi w pozostałym zakresie

		147/04	szerszym niż jest to niezbędne dla realizacji celów przetwarzania danych, przetwarzanie danych osób, z którymi nie została zawarta umowa	
13.	21.04.2005 r. II SA/Wa 98/05	GI-DEC-DIS-110/04 GI-DEC-DIS-242/04	Zbieranie danych osobowych w zakresie szerszym niż jest to niezbędne dla realizacji celów przetwarzania danych	Wstrzymanie wykonania decyzji
14.	04.05.2005 r. II SA/Wa 2280/04	GI-DEC-DIS-163/04 GI-DEC-DIS-204/04	Nie opracowanie polityki bezpieczeństwa	Odmowa wstrzymania wykonania decyzji
15.	17.05.2005 r. II SA/Wa 2178/04	GI-DEC-DIS-59/04 GI-DEC-DIS-178/04	Nie zgłoszenie zbioru danych osobowych do rejestracji, nie określenie w umowie powierzenia przetwarzania danych zakresu przetwarzania danych osobowych, brak pisemnych upoważnień dla osób dopuszczonych do obsługi systemu informatycznego i urzędzeń wchodzących w jego skład, brak ewidencji osób zatrudnionych przy przetwarzaniu danych osobowych, nie wyznaczenie administratora bezpieczeństwa informacji, nie opracowanie instrukcji zarządzania systemem informatycznym służącym do przetwarzania danych osobowych	Oddalenie skargi
16.	06.06.2005 r. I OPS 2/5	GI-DEC-DS-97/03 GI-DEC-DS-73/03	Udostępnianie przez Polkomtel S.A. danych osobowych skarżącego w związku z przelewem wierzytelności bez spełnienia warunków określonych w art. 385 ¹ § 1 w związku z art. 385 ³ pkt 5 Kodeksu cywilnego. Wojewódzki Sąd Administracyjny oddalił skargę Polkomtel S.A.	Uchylenie zaskarżonego wyroku oraz uchylenie zaskarżonej decyzji
17.	10.06.2005 r. II SA/Wa 1923/04	GI-DEC-DIS-105/04 GI-DEC-DIS-147/04	Zbieranie danych osobowych potencjalnych klientów w zakresie szerszym niż jest to niezbędne dla realizacji celów przetwarzania danych, przetwarzanie danych osób, z którymi nie została zawarta	Przywrócenie terminu do złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia

			umowa	
18.	22.06.2005 r. II SA/Wa 165/05	GI-DEC-DIS-175/04 GI-DEC-DIS-254/04	Nie wyznaczenie administratora bezpieczeństwa informacji, brak ewidencji osób upoważnionych do przetwarzania danych osobowych, brak instrukcji określającej sposób zarządzania systemem informatycznym służącym do przetwarzania danych osobowych	Uchylenie w części decyzji, oddalenie skargi w pozostałym zakresie
19.	23.06.2005 r. II SA/Wa 417/05	GI-DRZDO/401/DEC/010304/99-340/04 GI-DRZDO/401/DEC/010304/99-388/04	Przetwarzanie przez Polską Telefonię Cyfrową Sp. z o.o. w zbiorze danych o nazwie „Dane abonentów sieci ERA GSM” danych osobowych wykraczających poza zakres wyznaczony przepisami art. 161 ust. 2 w związku z art. 57 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 16 lipca 2004 r. – Prawo telekomunikacyjne (Dz. U. Nr 171, poz. 1800 ze zm.)	Uchylenie zaskarżonej decyzji
20.	12.07.2005 r. OSK 1365/04	GI-DEC-DS-3/04 GI-DEC-DS-157/03	Przesyłanie przez Polkomtel S.A. do skarżącego korespondencji w kopertach z nadrukiem zawierającym treści o charakterze marketingowym, pomimo złożonego przez skarżącego sprzeciwu wobec przetwarzania jego danych w celach marketingowych. Wojewódzki Sąd Administracyjny oddalił skargę Polkomtel S.A.	Uchylenie zaskarżonego wyroku
21.	26.07.2005 r. II SA/Wa 563/05	GI-DEC-DS-287/04 GI-DEC-DS-231/04	Fundacja Instytut Edukacji Społecznej i Religijnej im. Ks. Piotra Skargi pobierała zgodę osób zamawiających oferowane przez Fundację produkty na udostępnianie ich danych innym podmiotom poprzez formularz zamówienia w sposób uniemożliwiający swobodne jej wyrażenie	Oddalenie skargi
22.	27.07.2005 r. II SA/Wa 769/04	GI-DEC-DS-38/04 GI-DEC-DS-	Przetwarzanie przez Komendanta Uzupełnień w Tarnowie danych o stanie zdrowia skarżącego pozyskanych celem określenia jego zdolności	Oddalenie skargi

			do czynnej służby wojskowej	
23.	05.08.2005 r. II SA/Wa 2280/04	GI-DEC-DIS- 163/04 GI-DEC-DIS- 204/04	Nie opracowanie polityki bezpieczeństwa	Oddalenie skargi
24.	10.08.2005 r. II SA/Wa 2269/04	GI-DS- 430/286/04 GI-DS- 430/286/04	Generalny Inspektor odmówił sporządzenia kserokopii akt sprawy i doręczenia ich stronie	Oddalenie skargi
25.	10.08.2005 r. II SA/Wa 1335/05	GI-DEC-DIS- 48/05 GI-DEC-DIS- 127/05	Zbieranie danych osobowych klientów w zakresie szerszym niż jest to niezbędne dla realizacji celów przetwarzania danych, rozstrzyganie indywidualnych spraw wyłącznie w oparciu o dokonywane w systemie informatycznym operacje na danych osobowych, nie informowanie osób, których dane dotyczą, o dobrowolności lub obowiązku podania danych	Odmowa wstrzymania wykonania decyzji
26.	10.08.2005 r. OSK 1856/04	GI-DEC-DS- 241/03 GI-DEC-DS- 26/04	Przekazywanie przez operatora telefonii komórkowej na zlecenie Kancelarii Prezesa Rady Ministrów wiadomości tekstowych abonentom bez podstawy prawnej	Oddalenie skargi kasacyjnej Generalnego Inspektora i Polkomtel S.A.
27.	24.08.2005 r. II SA/Wa 917/05	GI-DEC-DIS- 286/04 GI-DEC-DIS- 47/05	Zbieranie danych osobowych w zakresie szerszym niż jest to niezbędne dla realizacji celów przetwarzania danych	Odmowa wstrzymania wykonania decyzji
28.	25.08.2005 r. II SA/Wa 854/05	GI-DEC-DS- 32/05 GI-DEC-DS- 279/04	Przetwarzanie danych skarżącego przez Zarząd Mienia Skarbu Państwa oraz przez Mazowiecką Spółkę Gazownictwa Sp. z o.o.	Oddalenie skargi
29.	06.09.2005 r. II SA/Wa 825/05	GI-DEC-DS- 30/05 GI-DEC-DS- 239/04	Nie podanie skarżącemu przez Dyrektora Generalnego Ministerstwa Infrastruktury pełnej treści danych zawartych w jego aktach osobowych oraz nie wydanie odpisów kserokopii poszczególnych dokumentów	Oddalenie skargi
30.	14.09.2005 r. I OSK 39/05	GI-DEC-DS- 27/04 GI-DEC-DS- 131/03	Nie usunięcie przez Bank Przemysłowo-Handlowy PBK S.A. danych osobowych skarżącego przetwarzanych w zbiorze Biura Informacji Kredytowej S.A.	Oddalenie skargi kasacyjnej

			Wojewódzki Sąd Administracyjny oddalił skargę Banku	
31.	21.09.2005 r. II SA/Wa 1443/05	GI-DEC-DS-106/04 GI-DEC-DS-75/04	Przetwarzanie przez EGB Investments S.A. danych osobowych skarżącego pozyskanych w związku z przelewem wierzytelności bez jego zgody	Uchylenie obydwu decyzji
32.	21.09.2005 r. II SA/Wa 1444/05	GI-DEC-DS-107/04 GI-DEC-DS-76/04	Udostępnianie przez Aster City Cable Sp. z o.o. danych osobowych skarżącego w związku z przelewem wierzytelności bez spełnienia warunków określonych w art. 385 ¹ § 1 w związku z art. 385 ³ pkt 5 Kodeksu cywilnego	Uchylenie obydwu decyzji
33.	21.09.2005 r. II SA/Wa 1445/05	GI-DEC-DS-57/03 GI-DEC-DS-15/03	Udostępnianie przez Polkomtel S.A. danych osobowych skarżącego w związku z przelewem wierzytelności bez spełnienia warunków określonych w art. 385 ¹ § 1 w związku z art. 385 ³ pkt 5 Kodeksu cywilnego	Uchylenie obydwu decyzji
34.	21.09.2005 r. II SA/Wa 2497/04	GI-DEC-DIS-162/04 GI-DEC-DIS-216/04	Przetwarzanie bez podstawy prawnej danych osobowych, brak ewidencji osób upoważnionych do przetwarzania danych osobowych, nie opracowanie instrukcji zarządzania systemem informatycznym służącym do przetwarzania danych osobowych	Oddalenie skargi
35.	30.09.2005 r. II SA/Wa 1203/05	GI-DP-024/569/05	Generalny Inspektor przekazał sprawę według właściwości Generalnemu Inspektorowi Kontroli Skarbowej	Oddalenie skargi
36.	04.10.2005 r. I OSK 667/05	GI-DEC-DS-251/03 GI-DEC-DS-191/03	Udostępnianie przez Aster City Cable Sp. z o.o. danych osobowych skarżącej w związku z przelewem wierzytelności bez spełnienia warunków określonych w art. 385 ¹ § 1 w związku z art. 385 ³ pkt 5 Kodeksu cywilnego	Uchylenie zaskarżonego wyroku WSA i przekazanie WSA sprawy do ponownego rozpatrzenia
37.	05.10.2005 r. II SA/Wa 734/05	GI-DEC-DIS-257/04 GI-DEC-DIS-17/05	Nie zgłoszenie prowadzonego zbioru danych osobowych do rejestracji, nie zawarcie w polityce bezpieczeństwa wykazu zbiorów danych osobowych wraz ze	Oddalenie skargi

			wskazaniem programów zastosowanych do przetwarzania tych danych oraz opisu struktury zbiorów danych wskazującego zawartość poszczególnych pól informacyjnych i powiązań między nimi	
38.	12.10.2005 r. II SA/Wa 330/05	GI-DEC-DS-277/04 GI-DEC-DS-2331/04	Skarżąca wniosła o wznowienie postępowania zakończonego decyzją Generalnego Inspektora uzasadniając to tym, iż z nie własnej winy nie otrzymała wszystkich rozstrzygnięć wydanych przez Generalnego Inspektora, a tym samym pozbawiona została prawa wniesienia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy zakończonej decyzją	Uchylenie obydwu decyzji
39.	16.11.2005 r. II SA/Wa 138/05	GI-DEC-DS-249/04 GI-DEC-DS-166/04	Udostępnianie przez Polkomtel S.A. danych osobowych skarżącego w związku z przelewem wierzytelności bez spełnienia warunków określonych w art. 385 ¹ § 1 w związku z art. 385 ³ pkt 5 Kodeksu cywilnego oraz przetwarzanie przez P.R.E.S.C.O. Sp. z o. o. danych osobowych skarżącego w zbiorze dłużników	Uchylenie obydwu decyzji
40.	23.11.2005 r. II SA/Wa 1488/05	GI-DS-430 /221/05/3184 GI-DS-430 /221/05/2195	Podanie skarżącej dotyczące prowadzenia jej dokumentacji osobowej przez PZU S.A. w związku z realizacją jej roszczeń ubezpieczeniowych Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych przekazał wedle właściwości Rzecznikowi Ubezpieczonych	Uchylenie obydwu postanowień
41.	25.11.2005 r. II SA/Wa 1376/05	GI-DIS-K-411/13/05	Odmowa wydania uwierzytelnionych odpisów dokumentów	Oddalenie skargi
42.	13.12.2005 r. II SA/Wa 1982/05	GI-DEC-DS-58/03 GI-DEC-DS-12/03	Pan Wojciech Andrzejewski i Krzysztof Piwoński – prowadzący działalność gospodarczą pod firmą Spółki jawnej PRESCO przetwarzali dane osobowe skarżącego pozyskane bez jego zgody	WSA stwierdził nieważność obu decyzji.

			od Polkomtel S.A. w związku z zawartą umową przelewu wierzytelności	
43.	14.12.2005 r. II SA/Wa 1894/05	GI-DEC-DIS-191/05 GI-DEC-DIS-266/05	Udostępnianie danych osobom nieupoważnionym, nie zastosowanie środków technicznych i organizacyjnych zapewniających ochronę przetwarzanym danym osobowym, nie zapewnienie kontroli nad tym, kto, kiedy i jakie dane wprowadził do zbioru oraz komu są przekazywane, brak ewidencji osób upoważnionych do przetwarzania danych osobowych, nie zgłoszenie prowadzonych zbiorów do rejestracji, nie opracowanie polityki bezpieczeństwa, nie zawarcie wszystkich wymaganych elementów w instrukcji zarządzania systemem informatycznym służącym do przetwarzania danych osobowych, nie zapewnianie przez systemy informatyczne odnotowania daty pierwszego wprowadzenia danych do systemu, identyfikatora użytkownika wprowadzającego dane do systemu oraz informacji o odbiorcach, którym dane zostały udostępnione, dacie i zakresie tego udostępnienia, nie zapewnienie, aby dostęp do systemu informatycznego był możliwy wyłącznie po wprowadzeniu identyfikatora i podaniu hasła	Odmowa wstrzymania wykonania decyzji

Załącznik nr 5 Wykaz szkoleń zorganizowanych przez Generalnego Inspektora.

I.p.	Podmiot uczestniczący w szkoleniu	Przedmiot spotkania
1.	Kancelaria Prezesa Rady Ministrów	Szkolenie dla pracowników Kancelarii nt.: „Zmiany przepisów o ochronie danych osobowych, zabezpieczenie danych osobowych”.

2.	Sąd Okręgowy w Krakowie	Szkolenie dla pracowników Sądu nt.: „Zasady przetwarzania i zabezpieczenia danych osobowych w sądach”.
3.	Krajowy Związek Rewizyjny Spółdzielni Mieszkaniowych	Szkolenie dotyczące zagadnień związanych ze stosowaniem przepisów ustawy o ochronie danych osobowych w działalności spółdzielni mieszkaniowych.
4.	Świętokrzyski Wojewódzki Inspektor Nadzoru Budowlanego	Szkolenie dla inspektorów powiatowego nadzoru budowlanego na temat stosowania przepisów ustawy o ochronie danych osobowych.
5.	Państwowy Wojewódzki Inspektor Nadzoru Budowlanego w Łodzi, Państwowi Powiatowi Inspektorzy Sanitarni z woj. Łódzkiego	Szkolenie obejmowało całość materii uregulowanej ustawą o ochronie danych osobowych, rozporządzeń wykonawczych do tego aktu i norm prawa międzynarodowego odnoszących się do ochrony prywatności i zasad ochrony danych osobowych w bieżącej pracy uczestników spotkania.
6.	Amerykańska Izba Handlowa	Szkolenie pt.: „Ochrona danych osobowych w praktyce przedsiębiorstwa”.
7.	Urząd Miejski Konstantynowa Łódzkiego	Szkolenie dla pracowników urzędu nt.: „Stosowanie ustawy o ochronie danych osobowych”.
8.	Instytut Spraw Publicznych	Spotkanie na temat obowiązku rejestracji zbiorów danych organizacji pozarządowych.
9.	Główny Inspektor Sanitarny	Szkolenie dla pracowników Inspekcji. Szkolenie to dotyczyło realizowania przez państwowych inspektorów sanitarnych obowiązków określonych przepisami prawa, dotyczących ochrony danych osobowych, ze szczególnym uwzględnieniem zasad bezpieczeństwa i obowiązku rejestracji zbiorów danych.
10.	Krajowa Rada Komornicza w Warszawie	Szkolenie dla komorników sądowych w Mikołajkach nt.: „Zabezpieczenie danych osobowych w zbiorach danych przetwarzanych przez komorników oraz stosowanie przepisów ustawy o ochronie danych osobowych”.
11.	Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie	Wykład inauguracyjny w związku z uruchomieniem Podyplomowego Studium Informacji Niejawnych i Danych Osobowych.
12.	Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu	Wykład nt.: „Ochrona Danych Osobowych wobec nowych wyzwań technicznych”.
13.	Sąd Rejonowy w Kłodzku	Szkolenie dla pracowników tego sądu nt.: „Zabezpieczenie danych osobowych w zbiorach danych przetwarzanych przez sądy oraz stosowanie przepisów ustawy o ochronie danych osobowych”.
14.	Archiwum Polskiej Akademii Nauk	Szkolenie, podczas którego omówiono ustawę o ochronie danych osobowych. Uczestniczyli w nim zarówno pracownicy Archiwum PAN, jak i pracownicy archiwów wyższych uczelni z całej Polski.
15.	Stowarzyszenie Wspólnota Polska w Warszawie	W trakcie spotkania Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych omówił zagadnienia z zakresu ochrony danych osobowych szczególnie istotne w działalności Stowarzyszenia.

Załącznik nr 6 Wykaz konferencji krajowych, w których uczestniczył Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych oraz pracownicy Biura GODO, zorganizowanych przez inne podmioty.

l.p.	Organizator, nazwa konferencji	Data	Udział Generalnego Inspektora
1.	Konferencja pt. „Własność intelektualna a rozwój technologii informacyjnej – zagrożenia dla dzieci i młodzieży”, zorganizowana przez Kuratorium Oświaty w Kielcach wspólnie z Komendą Wojewódzką Policji w Kielcach	16 lutego 2005 r.	Podczas spotkania Dyrektor Departamentu Informatyki Biura GODO wygłosił referat zatytułowany: „Zarządzanie systemem informatycznym w aspekcie ochrony danych osobowych”.
2.	Konferencja pt. „Dolny Śląsk wolny od korupcji” we Wrocławiu,	28 lutego 2005 r.	W trakcie spotkania Zastępca Departamentu Prawnego Biura GODO zaprezentował

	zorganizowana przez Stowarzyszenie „Zero tolerancji dla korupcji”		wystąpienie pt.: „Analiza przepisów ustawy o ochronie danych osobowych na tle ustawy o dostępie do informacji publicznej”.
3.	Spotkanie Szefów IT w energetyce dystrybucyjnej zorganizowane pod patronatem PTPiREE	5-6 maja 2005 r.	Podczas spotkania Dyrektor Departamentu Informatyki wygłosił referat nt.: „Techniczne, organizacyjne i funkcjonalne wymogi w zakresie systemów informatycznych używanych do przetwarzania danych osobowych”.
4.	III Ogólnopolski Zjazd Komitetów i Zespołów Kontroli Zakażeń Szpitalnych, który odbył się w Warszawie	6-7 czerwca 2005 r.	W trakcie spotkania Zastępca Dyrektora Departamentu Prawnego omówił zagadnienia związane z wykorzystywaniem danych w sektorze służby zdrowia.
5.	Konferencja SECURE 2005 zorganizowana przez Cert Polska, NASK oraz ENISA w Warszawie	25-26 października 2005 r.	Referat zatytułowany: „Problem bezpieczeństwa kontroli dostępu oraz ochrony danych osobowych w systemach teleinformatycznych” wygłosił Dyrektor Departamentu Informatyki.
6.	Forum Prawno – Medyczne pt. „Aktualne problemy prawa medycznego” zorganizowane przez kwartalnik: „Prawo i medycyna” w Warszawie	9 grudnia 2005 r.	Sesję zatytułowaną: „Regulacje prawne oraz praktyka udzielania informacji przez zakłady opieki zdrowotnej – zakres informacji i podmioty uprawnione do jej uzyskania” poprowadził Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych, prezentując jednocześnie referat pt.: „Informowanie o stanie zdrowia a ustawa o ochronie danych osobowych”.

Załącznik nr 7 Informacje przekazane przez organy ścigania w sprawach skierowanych w 2005 roku przez Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych zawiadomień o popełnieniu przestępstwa.

Informacja	Rok 2003	Rok 2004	Rok 2005
Umorzenie dochodzenia	12	4	13
Umorzenie dochodzenia w części	2	-	-
Umorzenie dochodzenia i podjęcie go na nowo na skutek interwencji Generalnego Inspektora	-	12	13
Umorzenie dochodzenia i odmowa podjęcia go na nowo	-	5	7
Wszczęcie dochodzenia	1	9	8
Odmowa wszczęcia dochodzenia	2	3	21
Wszczęcie śledztwa i jego umorzenie	1	15	15
Zawieszenie dochodzenia	1	11	1
Skierowanie sprawy do sądu	7	21	12
Skazania oraz postanowienia o warunkowym umorzeniu postępowania	3	6	5
Brak informacji	47	10	13

Tabela 5 Informacje przekazane przez organy ścigania w sprawach złożonych przez Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych zawiadomień o popełnieniu przestępstwa.